B 1446
Duplum

Eesti NSV Õigusenormide Kogu

1940—1941

Rahvaharidus ja kultuuriala
Tervishoid
Sotsiaalkindlustus ja sotsiaalhooldus
Tsiviil- ja kriminaalõigus, kohus ja prokuratuur

3. vihk

B-1946

Bibliotheca Universitatis Tartuensis 1946:914

160 56

XII.

Rahvaharidus ja kultuuriala.

1. jagu.

Mitmesugused eeskirjad.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus rahvahariduse osakondade põhimääruse kinnitamise ja elluviimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 12. 1940, 66, 882)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Rahvahariduse osakondade põhimäärus.

2. Kinnitatud põhimääruse alusel asutada rahvahariduse osakonnad, kuni kohalikkude töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomiteede moodustamiseni, praeguste maavalitsuste ja Tallinna, Tartu, Narva ning Pärnu linna linnavalitsuse juurde. Nende asutamisega lõpetavad oma tegevuse maakondade ja linnade kõik praegused haridusosakonnad ja maa- ning linnakoolivalitsused.

3. Eestimaa koolivalitsuse ajutine korraldus (RT 1918, 6; 1926, 97, 104) ja Määrus linnakoolivalitsuse korralduse kohta (RT 1918, 10; 1931, 59, 461) kaotavad kehtivuse.

4. Kuni kohalikkude töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede moodustamiseni nimetatakse rahvahariduse osakondade juhatajad ametisse ja vabastatakse ametist Eesti NSV Hariduse Rahvakomissari poolt.

5. Eesti NSV Hariduse Rahvakomissaril on õigus anda käskkirju ja juhendeid käesoleva määruse teostamiseks.

Tallinn, 14. detsembril 1940.

Rahvahariduse osakondade põhimäärus.

§ 1. Maakonna rahvahariduse osakond on Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 66 ettenähtud maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee osakond, mis kooskõlas Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 68 allub oma tegevuses nii vastava maakonna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka vahenditult Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadile.

§ 2. Linna rahvahariduse osakond Tallinnas, Tartus, Narvas ja Pärnus on Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 69 ettenähtud linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee osakond, mis kooskõlas Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 71 allub oma tegevuses nii vastava linna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka vahenditult Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadile.

§ 3. Rahvahariduse osakonna ülesandeks on rahvahariduse korraldamine vastava maakonna või linna administratiivpiirides, nimelt:

1) koolivõrgu organiseerimine ja paigutamine ja koolides õppe- ja kasvatustöö teostamine kooskõlas Valitsuse ja Partei juhistega;
2) laste kommunistliku kasvatuse teostamine koolis ja väljaspool kooli, organiseerides selleks maakonnas või linnas kooli väliste asutiste võrgu, nagu laste tehnilised jaamad, kunstilise isetegevuse majad, lastepargid, pioneeride paleed, spordijaamad j. t.;
3) poliitilis-massilise töö teostamine maakonna või linna täisealise elanikkonnaga rahvamajade, raamatukogude, lugemistubade, teatrite, kinode võrgu j. t. organiseerimise teel;
4) metoodilise töö organiseerimine õppejõududega maakonnas — linnas ja kaasabi ametiühingutele õppejõudude poliitilise taseme tõstmisel (erikursuste, konverentside, seminaride, loengute ja konsultatsioonide korraldamine);
5) laste üldise sundusliku hariduse — keskkooli linnades ja mittetäieliku keskkooli maal — teostamine täielikus kooskõlas ÜK(b)P 18. kongressi otsustega;
6) koolide majandusliku tegevuse korraldamine ja nende varustamine õppeseadmetega, õppeabinõudega ja õpperaamatutega;
7) koolide varustamine internaatidega ja kaasaaitamine vastavale rahvakomissariaadile koolide söögitubade ja einelaudade võrgu arendamisel;
8) lasteaedade võrgu majanduslik-metoodilise korralduse teostamine;
9) koolide, lasteaedade, tehnikumide, klubide ja muude rahvahariduse asutiste uue ehituskava plaanide valmistamine;
10) tehnilise järelevalve teostamine osakonnale alluvate kooliruumide ja muude ruumide seisukorra üle;
11) kutsekoolide töö korraldamine;
12) kaasaaitamine kunstide arendamisele;
13) alluvate asutiste tegevuse aruannete koostamine, nende statistiline läbitöötamine ja esi-

tamine tähtajaliselt kõrgemalseisvatele valitsemisorganitele;

14) muude rahvahariduse osakondadele kõrgemalseisvate organisatsioonide ja asutiste otsustega pandud ülesannete täitmine;

15) järelevalve teostamine Valitsuse ja Partei otsuste ning Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadi käskkirjade ja juhendite täitmise üle.

§ 4. Rahvahariduse Osakonnal on õigus oma võimkonna alal anda käskkirju ja juhendeid Eesti NSV Hariduse Rahvakomissari käskkirjade ja juhendite ning vastava maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogu ja selle täitevkomitee otsuste ja korralduste täitmiseks.

§ 5. Rahvahariduse Osakonda juhatab osakonna juhataja, kes kinnitatakse ametisse Eestimaa Kommunistliku (b) Partei Keskkomitee ja Eesti NSV Hariduse Rahvakomissari poolt maakonna või linna Kommunistliku Partei komitee ja vastava maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee ettepanekul.

Vastava maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee võib osakonna juhatajat ametist vabastada või teisele kohale ümber paigutada ainult Eestimaa Kommunistliku (b) Partei Keskkomitee ja Eesti NSV Hariduse Rahvakomissari loal.

§ 6. Rahvahariduse Osakonna juhataja juhib osakonda. Tema hoolitseb osakonna ülesannete seaduspärase, otstarbeka ja täpse täitmise eest, otsustab tema võimkonda kuuluvaid küsimusi, annab juhendeid ja teeb korraldusi alluvatele töötajatele ja teostab järelevalvet nende tegevuse üle.

§ 7. Peale juhataja kuuluvad osakonna koosseisu:

1) koolide inspektor (inspektorid);
2) pedagoogilise kabineti juhataja;
3) poliitharidustöö inspektor ja konsulendid;
4) ehituste ja tehnilise järelevalve inspektor;
5) plaanimajanduse inspektor ja statistik;
6) majandusjuhataja;
7) raamatupidaja või arveametnik;
8) masinakirjutaja;
9) kaks koristajat;
10) vajaduse kohaselt kojamees ning kütja.

Arvestades kohalikke erinevusi ja teiste osakondade koosseise võib rahvahariduse osakonna koosseis olla ka väiksem.

§ 8. Rahvahariduse osakonnas moodustatakse osakonna juhataja juurde osakonna juhataja eesistumisel nõuandev organ — Nõukogu, kelle liikmed kinnitab töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee.

§ 9. Rahvahariduse osakonna Nõukogu arutab osakonna töökavu, kuulab ära aruanded kohtadelt, uurib ja levitab parimate õppejõudude, direktorite ja teiste rahvahariduse alal töötajate töökogemusi.

§ 10. Rahvahariduse asutiste tegevuse juhtimise ja järelevalve otstarbel ja kriitika ning enesekriitika arendamiseks kutsub maakonna või linna rahvahariduse osakonna juhataja kokku osakonnale alluvate asutiste direktorite ja juhatajate nõupidamise mitte harvem kui üks kord kolme kuu kestel.

§ 11. Rahvahariduse ala korraldamist teistes — § 2 nimetamata linnades ja valdades teostavad nende linnade ja valdade töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomiteed maakonna rahvahariduse osakonna juhtimisel.

§ 12. Maakondade ning Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnade rahvahariduse osakondade tegevuse ligemad alused ja korra määrab Hariduse Rahvakomissar sellekohaste juhenditega.

Rahvahariduse osakondade tegevuse juhend.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 29. jaanuaril 1941.

(Avaldatud ENSV T 1. 2. 1941, 15, 185)

A l u s: Rahvahariduse osakondade põhimääruse (ENSV Teataja 1940, 66, 882) § 12.

§ 1. Maakondade ja linnade rahvahariduse osakonnad teostavad Rahvahariduse osakondade põhimäärusega neile pandud ülesandeid kehtivate eeskirjade ja antud juhiste kohaselt ja arendavad oma tegevust töötava rahva huvides ja vajadustes elulise, loova, ülesehitava töö põhimõtteil.

§ 2. Arendades sotsialistliku kultuuri ülesehitamist ja teostades noorsoo kasvatust kommunistliku kasvatuse põhialustel, rahvahariduse osakonnad toimivad kontaktis ja vastavas koostöös kohalike ühiskondlike organisatsioonidega, et kasutada töötava rahva organisatsioonilist isetegevust ja poliitilist aktiivsust kultuurilise loomingu viljelemisel ja rakendada kõiki jõude teadmiste ja oskuste levitamiseks kõige laiemates töötava rahva hulkades.

§ 3. Rahvahariduse osakonnad, vastavate maakondade ja linnade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede osakondadena, on tihedas koostöös nende täitevkomiteede teiste osakondadega, kusjuures vastavate eeskirjade alusel ettenähtud tööjaotuse kohaselt teised osakonnad täidavad sellekohaseid plaanimajanduslikke, finantsilisi ja ehituslikke ülesandeid rahvahariduse aladel, ja rahvahariduse osakonnad omakorda kõigiti soodustavad ja aitavad kaasa teistele osakondadele vastavate ülesannete täitmisel.

§ 4. Rahvahariduse osakonnad arendavad oma tegevust kavapäraselt. Tegevuse edukaks arendamiseks ja ülesannete kavapäraseks teostamiseks koostavad rahvahariduse osakonnad töökavad, mis sisaldavad kõik tarvilikud algatused ja täitmisele kuuluvad tähtsamad tööd.

§ 5. Töökavade koostamisel ja teostamisel rahvahariduse osakonnad arvestavad Hariduse Rahvakomissariaadi töökavu ja tema poolt antud tööülesandeid, samuti vastavate maakondade ja linnade töötava rahva saadikute Nõukogude otsuseid, nende Nõukogude täitevkomiteede töökavu ning osakondade enda algatusi ja kohalikke vajadusi rahvahariduse alal.

Töökava koostamisel kohaldavad rahvahariduse osakonnad vastavalt Hariduse Rahvakomissariaadi töökava koostamise juhendit.

§ 6. Rahvahariduse osakondade juhatajad korraldavad ligemalt neile alluvate õppe-, kasvatus- ja haridusasutiste järelevalvet ja kooskõlastavad järelevalvet teostavate osakonna töötajate tegevust.

Rahvahariduse osakondade juhatajad teostavad ka isiklikult tähendatud järelevalvet võimaluse piirides ja vajaduste kohaselt.

§ 7. Rahvahariduse osakondade juhatajatele alluvad osakondade töötajad.

Töötajad täidavad neile kuuluvaid ülesandeid ja arendavad oma tegevust juhataja poolt antud ligemate juhendite ja korralduste kohaselt ja esitavad oma tegevuse aruanded ja ettekanded juhatajale.

§ 8. Maakondade rahvahariduse osakonnad juhivad valdade ja vähemate linnade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede tegevust rahvahariduse ala korraldamisel Rahvahariduse osakondade põhimääruse § 1, 2 ja 11 alusel.

§ 9. Valdade ja vähemate linnade rahvahariduse ala juhtimiseks maakondade rahvahariduse osakonnad suunavad valdade ja vähemate linnade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede tegevust rahvahariduse ala korraldamisel, annavad neile juhatusi ja nõu, panevad nendele vastavaid tööülesandeid, teostavad järelevalvet nende tegevuse üle ning aitavad kaasa nende ülesannete edukale teostamisele.

§ 10. Valdade ja vähemate linnade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed on kohustatud täitma maakondade rahvahariduse osakondade korraldusi rahvahariduse alal ja arendama oma tegevust nende osakondade poolt antavate ligemate juhendite kohaselt ja põhimõtete järgi.

§ 11. Valdade ja vähemate linnade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed täidavad maakondade rahvahariduse osakondade juhtimisel kõiki kehtivate eeskirjadega neile pandud ülesandeid õppe-, kasvatus- ja haridusasutiste ülalpidamise ja tegevuse korraldamise alal ning algatavad ja esitavad rahvahariduse osakondadele ettepanekuid ja kavu rahvahariduse edendamiseks oma tegevuspiirkondades.

§ 12. Maakondade rahvahariduse osakonnad korraldavad vähemalt kord aastas nende tegevuspiirkonda kuuluvate valdade ja vähemate linnade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede esindajate, kohtadel rahvaharidust korraldavate töötajate nõupidamisi töökavade arutamiseks, töökogemuste kasutamiseks ja tööülesannete edukamaks täitmiseks.

§ 13. Valdade ja vähemate linnade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed esitavad vastava maakonna rahvahariduse osakonnale iga möödunud aasta kohta aruande oma tegevusest rahvahariduse korraldamise alal.

§ 14. Valdade ja vähemate linnade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede tegevuse ligemad alused ja kord rahvahariduse alal määratakse vastavate kodukordadega, mis töötatakse välja maakondade rahvahariduse osakondade poolt ja pannakse kehtima maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede poolt Hariduse Rahvakomissari kinnitusel.

Õppejõudude teenistuse juhend.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 22. aprillil 1941.

(Avaldatud ENSV T 29. 4. 1941, 45, 699)

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Hariduse Rahvakomissariaadile alluvate asutiste töötajate teenistusse seadmise eeskirjade kinnitamise kohta (ENSV T 1941, 41, 613) p. 2.

I. Üldeeskirjad.

§ 1. Käesolev juhend kuulub kohaldamisele kõigi Hariduse Rahvakomissariaadile alluvate algkoolide, mittetäielike keskkoolide, keskkoolide ja kutsehariduslike õppeasutiste õppejõudude suhtes.

§ 2. Õppejõududeks käesoleva juhendi järgi loetakse õppeasutiste juhatajad, direktorid, pedagoogilise tööala juhatajad ja õpetajad, kusjuures õpetajate hulka kuuluvad ka vanemad instruktorid, instruktorid, oskustöölised (tegelike tööde juhatajad) ja teised õppeasutistes õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud.

§ 3. Õppejõududel peab olema vastav haridus ja kutseline ettevalmistus.

Õppejõududelt nõutav haridus ja kutseline ettevalmistus ning nende kutses kinnitamise kord on ette nähtud sellekohastes erieeskirjades.

II. Õppejõudude teenistusse seadmine.

§ 4. Hariduse Rahvakomissariaadi vastavad osakonnad, maakondade ja linnade rahvahariduse osakonnad, koolide inspektorid ja õppeasutiste juhatajad (direktorid) on kohustatud kõigiti hoolitsema selle eest, et õppeasutistel oleks tarvilik arv vastava ettevalmistusega kõrgelt kvalifitseeritud ja poliitiliselt kasvatatud õppejõude.

§ 5. Õppejõu teenistusse seadmine võib toimuda ainult vabale teenistus- või töökohale.

Suvisel õppetöö vaheajal peab õppejõu teenistusse seadmine toimuma hiljemalt kaks nädalat enne tegeliku õppetöö algust.

Kui õppejõu koht vabaneb õppetöö ajal, siis tuleb viivitamatult asuda õppejõu koha täitmisele ja korraldada õppeasutise tegevus selliselt, et õppetöö, eriti õppetundide andmine toimuks korrapäraselt.

§ 6. Õppejõududeks võib määrata vastava õpetajakutsega isikuid. Koolijuhatajate (-direktorite) teenistusse määramisel on vaja peale vastava õpetajakutse arvestada ka seda, et teenistusse nimetatav isik omaks administratiivseid võimeid ja oleks suuteline täitma juhataja (direktori) suuri ja vastutusrikkaid ülesandeid.

§ 7. Kui õppejõu kohale ei leidu vastava õpetajakutsega isikut, võib õppejõude teenistusse määrav asutis määrata teenistusse õppejõu kohustetäitja isikute hulgast, kes vastavad muudele nõudeile ja keda see asutis nende ettevalmistuse poolest leiab kohaseks antud kohale.

§ 8. Õppejõuna teenistusse määramiseks tuleb esitada järgmised dokumendid:

1) õppejõu poolt isiklikult täidetud ja allakirjutatud vastav ankeetleht;
2) õppejõu enda käega kirjutatud elulookirjeldus;

3) õppejõu kutsetunnistus või tunnistus hariduse kohta, kui õppejõud on kutseta;
4) tööraamat või vastav tõend viimase tegevuse kohta tööraamatute sisseseadmise määruse (ENSV T 1941, 35, 525) alusel.

Tarbekorral võib nõuda õppejõuna teenistusse astujalt arstitunnistuse esitamist tema tervisliku seisukorra kohta.

Kui õppejõuna teenistusse astuja kohta on asutisel vastavad dokumendid ja andmed juba olemas, siis ei ole vaja neid uuesti esitada.

Õppejõudude teenistusse seadmisel tuleb vastavalt arvestada ka õppeasutiste lõpetanute tööle suunamise ning tööbüroode töövahendusliku tegevuse kohta kehtivaid eeskirju kui ka passide kohta kehtivaid seadusi ja määrusi.

§ 9. Maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade juhatajad otsustavad oma kompetentsi piirides õppejõudude teenistusse määramise § 8 tähendatud dokumentide ja andmete, rahvahariduse osakonnas olevate ja osakonna poolt kogutud teadete ja temale avaldatud vastavate asutiste ja organisatsioonide seisukohtade alusel, kusjuures maakonna või linna täitevkomitee kaadrite sektori ja vastava koolide inspektori seisukohad peavad olema kirjalikud.

§ 10. Maakondade ja linnade rahvahariduse osakonnad esitavad Hariduse Rahvakomissariaadile ettepanekud õppejõudude teenistusse määramise asjas järgmise vormi järgi:

.....
(Rahvahariduse osakonna nimetus)

ETTEPANEK

..... õppejõu teenistusse
(õppeasutise nimetus)
määramise asjas.

1. Õppejõu ees- ja perekonnanimi.
2. Õppejõu kutse ja haridus.
3. Mis ajast, kellena, mis ainetele ja mitme nädalatunniga pannakse ette teenistusse määramiseks.
4. Kas õpetab teistes õppeasutistes, kus ja mitu tundi nädalas.
5. Rahvahariduse osakonna juhataja seisukoht.
6. Täitevkomitee kaadrite sektori seisukoht.
7. Koolide inspektori seisukoht.
8. Hariduse Rahvakomissariaadi vastavate osakondade ja töötajate arvamused ja seisukohad.
9. Hariduse Rahvakomissariaadi vastava osakonna esitis Hariduse Rahvakomissarile.
10. Hariduse Rahvakomissari otsus.

Ettepanekule lisatakse vastavalt juurde § 8 tähendatud dokumendid, tõendid ja lehed, kui neid Hariduse Rahvakomissariaadis ei ole.

§ 11. Hariduse Rahvakomissariaadile vahenditult alluvate õppeasutiste juhatajad (direktorid) esitavad Hariduse Rahvakomissariaadile oma ettepanekud neile alluvate õppeasutiste õppejõudude teenistusse määramise asjas § 10 alusel ja korras selle erandiga, et p. 5 all avaldab juhataja (direktor) oma seisukoha, kuna p. 6 ja 7 täidetakse vastavalt Hariduse Rahvakomissariaadis.

§ 12. Õppejõud määratakse teenistusse õppejõuna või õppejõu kohustetäitjana.

§ 13. Õppejõud loetakse teenistusesolevaks sellest ajast, millest ta on teenistusse määratud.

§ 14. Õppejõu teenistusse määramisest teatatakse õppejõule, õppeasutise juhatajale ja juhatajate (direktorite) määramisest ka vastava linna või valla täitevkomiteele.

§ 15. Puuduva õppejõu asendamist haiguse, puhkuse jne. puhul korraldavad maakondade ja linnade rahvahariduse osakonnad, kui asendajat on võimalik määrata sama või mõne teise õppeasutise õppejõudude hulgast, kusjuures keskkoolide ja kutsehariduslike õppeasutiste juhatajate (direktorite) asendajate nimetamisest tuleb Hariduse Rahvakomissariaadile viivitamata teatada. Hariduse Rahvakomissariaadile vahenditult alluvate õppeasutiste õppejõudude asendamist korraldavad nende õppeasutiste juhatajad (direktorid), juhataja (direktori) asendamist aga Hariduse Rahvakomissariaadi vastav osakond.

Kui aga õppejõu asendajaks tuleb määrata isik väljastpoolt õpetajaskonda, siis toimub tema teenistusse seadmine õppejõudude teenistusse määramise üldises korras.

III. Õppejõudude ülesanded ja teenistuse kord.

§ 16. Kõrgeimaks juhendiks õppejõududele nende ülesannete täitmise ja teenistuse alal on Valitsuse ja Partei määrused ja korraldused.

§ 17. Õppejõud on kohustatud kasvatama õpilasi kommunistliku kasvatuse põhimõtteil ja alustel.

§ 18. Iga õppejõud peab tegema temale antud õppe- ja kasvatustööd korralikult ja hoolsalt kultuurilise ülesehitustöö sihtides ja töötava rahva huvides. Ta peab täitma kõik tema teenistusse puutuvad seadused, määrused ja juhendid ning nendega kooskõlas olevad käsud ja korraldused.

§ 19. Õppejõud ei või loobuda temale pandavatest pedagoogilistest ülesannetest, nagu klassijuhataja ülesanded, õppenõukogu sekretäri kohused, internaadi juhatamine, ekskursioonist osavõtt, raamatukogu ja õppekabinettide juhtimine ning õppevahendite hoidmine, korrapidamine õppeasutise ettevõtetel, õpilaste järelevalve õppeasutises ja väljaspool õppeasutist ja vastavates määrustes, juhendites ja korraldustes ettenähtud teised kohustused.

§ 20. Õppejõu tegevus ja käitumine õppeasutises kui ka väljaspool õppeasutist peavad olema kasvataja kõrge kutse kohased.

§ 21. Õppejõud on kohustatud hoidma tema hoolde usaldatud õppeasutise vara ja ta vastutab selle rikkumise või kaotsimineku eest sellekohaste eeskirjade kohaselt.

§ 22. Pikemaks ajaks teenistuspuhkusele minnes on õppejõud kohustatud andma üle tema käes olevad rahasummad, varad ja asjaajamise oma asendajale ja tagasi tulles jälle vastu võtma.

Teenistusest lahkumisel on õppejõud kohustatud andma üle selleks määratud isikule tema hoolde usaldatud vara, rahasummad ja asjaajamise. Ta ei või lahkuda teenistusest enne, kui see üleandmine ei ole teostatud.

§ 23. Õppejõule on keelatud anda eratunde tasu eest oma õpilastele ainetes, mida õppejõud neile õppeasutises õpetab.

§ 24. Teenistussaladused, mis on saanud teatavaks õppejõule, peab ta salajas hoidma teenistuse ajal kui ka pärast teenistusvahekorra lõppu.

§ 25. Õppejõudude teenistuse järelevalve ning nende õppe- ja kasvatustöö hindamine on reguleeritud vastava juhendiga.

§ 26. Õppejõudude premeerimine ja teenete tunnustamine eeskujuliku teenistuse ja silmapaistva tegevuse puhul toimub erieeskirjade alusel.

§ 27. Õppejõudude distsiplinaarsüüteod ja nende eest määratavad karistused on ette nähtud töötajate töö ja tegevuse kohta kehtivates vastavates eeskirjades.

§ 28. Peale käesolevas juhendis tähendatud ülesannete ja teenistuse korra eeskirjade tuleb õppejõudude teenistuse alal kohaldada vastavalt töökoodeksit, töö sisekorra-eeskirju, õppeasutiste kohta kehtivaid määrusi, juhendeid, korraldusi ja põhikirju kui ka teisi vastavaid eeskirju.

§ 29. Õppejõudude tasud, tasud paigutuste ja lähetuste puhul, haiguskindlustus, puhkus ja pensionid on reguleeritud erieeskirjadega.

IV. Õppejõudude teenistusvahekorra lõppemine.

§ 30. Õppejõudude teenistusvahekord lõpeb töökoodeksis ettenähtud alustel ja korras, kusjuures selle koodeksi kohaldamisel tuleb vastavalt arvestada § 31 ja 32 tähendatud aluseid ja korda.

§ 31. Õppejõude teenistusse määrav asutis võib vabastada õppejõu teenistusest või teda ümber paigutada, kui õppejõu õppe- või kasvatustöö või tegevus on tunnustatud järelevalve korras puudulikuks. Samuti võib õppejõude teenistusse määrav asutis vabastada õppejõu teenistusest või teda ümber paigutada, kui õppejõu käitumine õppeasutises või väljaspool õppeasutist ei ole olnud kasvataja kõrge kutse kohane.

Enne õppejõu teenistusest vabastamise või ümberpaigutamise otsustamist peab toimuma asjaolude vastavalt selgitamine ja õppejõule tuleb võimaldada seletuse andmine.

Õppejõu teenistusest vabastamise ja ümberpaigutamise otsus peab olema põhistatud konkreetsete ja kindlate andmetega.

§ 32. Õppejõude teenistusse määrav asutis võib lasta õppejõudu arstlikult läbi vaadata, kui tal on põhjust arvata, et õppejõu tervislik seisukord ei võimalda õppejõule edukat õppe- või kasvatustööd või on kardetav õpilastele.

Kui arstlik komisjon konstateerib, et õppejõul on parandamata tervisrike või haigus, mis teeb võimatuks teenistuse jätkamise või on kardetav õpilastele, siis vabastab õppejõude teenistusse määrav asutis õppejõu teenistusest.

V. Juhendi jõustumine.

§ 33. Käesolev juhend jõustub avaldamisega. Käesoleva juhendi jõustumisega kaotavad kehtivuse järgmised määrused ja juhendid:

1) Õppejõudude tervisliku seisukorra määrus (RT 1932, 1, 6);
2) Määrus õppejõudude valimise ja ametisse registreerimise kohta (RT 1931, 67, 538);
3) Määrus õppejõu ametitõotuse andmise kohta (RT 1931, 71, 559);
4) Õppe- ja kasvatustöö ülevalve seaduse § 22 ja Õppejõudude teenistuse seaduse § 87 kohaldamise juhtnöörid (RT 1931, 79, 604);
5) Määrus õppejõudude teenistuskirja vormi ja pidamiskorra kohta (RT 1931, 71, 560), kusjuures teenistuskirjade pidamist tuleb kuni vastava korralduseni jätkata olevate vormide järgi.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus koolide inspektorite tegevuse korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 26. 2. 1941, 22, 283)

Õppe- ja kasvatusasutiste tegevuse edukaks arendamiseks, õppejõudude ja kasvatajate tööviljakuse tõstmiseks ning õppe- ja kasvatustöö järelevalve tõhusaks teostamiseks kommunistliku kasvatuse põhimõtteil on vajalik reguleerida maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade koolide inspektorite tegevust.

Nende inspektorite tegevuse korraldamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Koolide inspektori järelevalvele kuuluvate õppe- ja kasvatusasutiste normaalarvuks on olenevalt tegevuspiirkonnast 30—45 õppe- ja kasvatusasutist, kuid mitte üle 200 klassikomplekti. Nendes piirides määrab Hariduse Rahvakomissar iga koolide inspektori järelevalvele kuuluvate õppe- ja kasvatusasutiste normaalarvu.

2. Järelevalvele kuuluvate õppe- ja kasvatusasutiste normaalarvu puhul makstakse koolide inspektorile kuupalk kehtivate normide kohaselt.

3. Kui koolide inspektori järelevalvele kuuluvate õppe- ja kasvatusasutiste arv ületab määratud normaalarvu, siis makstakse temale lisatasu määratud kuupalga alusel, kusjuures see lisatasu ei või ületada 200 rubla kuus. Ainult erandjuhtudel Hariduse Rahvakomissari otsusel võib see lisatasu tõusta kuni 300 rublani kuus.

4. Koolide inspektorite tegevuspiirkonnad määrab Hariduse Rahvakomissar. Nende tegevuspiirkondade järgi kujuneb iga koolide inspektori järelevalvele kuuluvate õppe- ja kasvatusasutiste arv.

5. Peale õppe- ja kasvatusasutiste järelevalve teostamise täidab koolide inspektor p. 2 ja 3 tähendatud tasu eest kõik temale pandud õpetuslikud, kasvatuslikud ja administratiivsed ülesanded.

6. Teenistuslike lähetuste ja paigutuste puhul saavad koolide inspektorid vastavaid tasusid kehtivate eeskirjade kohaselt.

7. Käesolevat määrust kohaldatakse arvates 1. veebruarist 1941.

Tallinn, 20. veebruaril 1941. Nr. 270.

Koolide inspektorite teenistuse juhend.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 22. veebruaril 1941.

(Avaldatud ENSV T 28. 2. 1941, 23, 306)

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus rahvahariduse osakondade põhimääruse kinnitamise ja elluviimise kohta (ENSV T 1940, 66, 882) p. 5.

I. Koolide inspektorite ametisse seadmine.

§ 1. Maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade koosseisudes ettenähtud koolide inspektoriteks võivad olla isikud, kel on õpetaja kutse ja vähemalt 5-aastane haridustöö praktika ning tarvilikud eeldused õppe- ja kasvatustöö edendamiseks ja järelevalve teostamiseks.

§ 2. Koolide inspektorid kinnitab ametisse Hariduse Rahvakomissar vastava maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee ettepanekul.

Koolide inspektorite teenistusest vabastamise otsustab Hariduse Rahvakomissar.

§ 3. Koolide inspektorite arvu rahvahariduse osakondades ja nende inspektorite tegevuspiirkonnad määrab Hariduse Rahvakomissar.

II. Koolide inspektorite ülesanded.

§ 4. Koolide inspektorite ülesandeks on:

1) järelevalve teostamine õppe- ja kasvatusasutistes ÜK(b)P Keskkomitee ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ning EK(b)P Keskkomitee ja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste ja korralduste, Eesti NSV Hariduse Rahvakomissari juhendite ja käskkirjade ning kohalike riigivõimuorganite otsuste ja korralduste täitmise üle;
2) õppe- ja kasvatusasutistes õppe- ja kasvatustöö järelevalve teostamine;
3) koolikohustuse täitmise kontrollimine;
4) õpetuslike ja kasvatuslike küsimuste selgitamine ja lahendamine ning nõu ja juhatuste andmine õppe- ja kasvatustöö alal;
5) tarvilike abinõude kasutamine õppe- ja kasvatustöö edendamiseks oma tegevuspiirkonnas ja selleks vastavate kavade valmistamine; parimate koolide ja õppejõudude tegevuse uurimine ja nende töökogemuste kasutamise organiseerimine, püüdes valgustada ja selgitada õppemetoodilisi ja kasvatuslikke küsimusi ja parimaid töökogemusi ka pedagoogilistes ajakirjades ja kohalikus ajakirjanduses;
6) õppejõudude ja kasvatajate metoodilise töö korraldamise ja kvalifikatsiooni tõstmise eest hoolitsemine;
7) hoolitsemine selle eest, et õppe- ja kasvatusasutistes oleks vastav arv õppejõude ja kasvatajaid, võttes ette kõik tarvilikud abinõud vabade kohtade täitmiseks;
8) kaasaaitamine õppejõudude ja kasvatajate korteriolude ja muude elutingimuste parandamisele ning järelevalve teostamine tasude õigeaegse väljamaksmise ja korteritega ja muude kommunaalteenustega varustamise üle kui ka neil aladel õppejõudude ja kasvatajate kaebuste läbivaatamine ja nende lahendamisele kaasaaitamine;
9) järelevalve teostamine õppe- ja kasvatusasutiste õigeaegse finantseerimise, ruumide remonteerimise ning seadmete ja õppevahenditega varustamise üle;
10) muude vastavate juhendite ja korraldustega neile pandud ülesannete täitmine õppe- ja kasvatustöö alal.

§ 5. Koolide inspektorid täidavad neile kuuluvaid ülesandeid Hariduse Rahvakomissariaadi üldisel suunamisel ja järelevalvel. Vahenditult juhivad koolide inspektorite tegevust koolide vanemad inspektorid.

Oma tegelikus töös koolide inspektorid kasutavad kõigiti eesmise teaduse saavutisi ja pedagoogilise praktika parimaid tulemusi, viies järjekindlalt õppe- ja kasvatusasutiste tegevusse pedagoogilise töö parimaid eeskujusid.

§ 6. Kohapealses tegevuses koolide inspektorid alluvad vastavate maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade juhatajaile, töötavad nende ligemate korralduste kohaselt ja esitavad neile õppe- ja kasvatustöö järelevalve aruanded kui ka ettepanekud ja kavad rahvahariduse edendamise alal.

III. Koolide inspektorite tegevuse alused õppe- ja kasvatustöö järelevalve teostamisel.

§ 7. Õppe-ja kasvatustöö järelevalve kui koolide inspektorite tähtsamaid ülesandeid seisab õppe- ja kasvatusasutiste revideerimises ning õppejõudude ja kasvatajate instrueerimises.

§ 8. Revideerimise otstarbeks on jõuda selgusele revideeritavate asutiste õppe- ja kasvatustöö seisukorra ja selle töö tingimuste ja tulemuste kohta.

Instrueerimise otstarve on nõu ja juhatuste andmine õppejõududele ja kasvatajatele.

§ 9. Revideerimise ülesannete täitmiseks õppe- ja kasvatusasutistes koolide inspektorid:

1) viibivad õppetundidel, jälgivad seal õppetööd ja kontrollivad õpilaste teadmisi ja oskusi;
2) kontrollivad kehtivate õppe- ja tunnikavade teostamist;
3) selgitavad kasvatustöö aluseid, panevad tähele õpilaste edasijõudmist, käitumist ja koolikorda ning kontrollivad kasvatustöö teostamist kommunistliku kasvatuse alustel;
4) tutvunevad õppenõukogu, hoolekogu, õpilaspere organisatsioonide ja lastevanemate komitee tegevusega, aidates kõigiti kaasa nende edaspidise töö edule;
5) vaatavad üle õppe- ja kasvatusasutiste ruumid, raamatukogud, õppekabinetid, seadmed ja õppevahendid;
6) tutvunevad õppejõudude, kasvatajate, õpilaste ja kasvandike dokumentidega ning üldse õppe- ja kasvatusasutiste kantseleilise menetlusega ja majandusliku tegevusega;
7) tutvunevad õppe- ja kasvatusasutiste muu rahvahariduse tööga.

§ 10. Instrueerimise ülesannete täitmiseks koolide inspektorid:

1) juhivad õppejõudude ja kasvatajate tähelepanu nende töö revideerimisel ilmsiks tulnud puudustele ja näitavad abinõusid nende puuduste kõrvaldamiseks ja vältimiseks;
2) näitavad abinõusid õppejõudude ja kasvatajate töövõimete otstarbekohasemaks kasutamiseks ja nende tööviljakuse tõstmiseks;
3) annavad seletusi didaktiliste ja metoodiliste küsimuste kohta;
4) korraldavad õppejõudude juuresolekul õppetunde;
5) korraldavad koosolekuid õppe- ja kasvatusasutiste tegevusse puutuvate küsimuste arutamiseks ja selgitamiseks;
6) kannavad hoolt õppejõudude edasiharimise eest ja organiseerivad metoodiliste ringide tööd;
7) soovitavad õppejõududele ja kasvatajatele vastavat kirjandust ja muid tarvilikke õppevahendeid.

§ 11. Revideerimise ja instrueerimise ülesande täitmiseks on koolide inspektoritel õigus:

1) nõuda tarvilikke seletusi õppe- ja kasvatusasutiste juhatajatelt (direktoritelt), õpetajatelt, kasvatajatelt ja teistelt õppe- ja kasvatusalal töötajatelt ning andmeid haridustöö mõjuvate majanduslike alade kohta nende asutiste ülalpidajailt;
2) juhtida õppe- ja kasvatusasutiste juhatajate (direktorite), õpetajate, kasvatajate ja teiste vastavate töötajate tähelepanu nende õpetusliku ja kasvatusliku tegevuse alal ilmnenud puudustele, teha korraldusi nende puuduste kõrvaldamiseks ning anda neile selleks nõu ja juhatusi;
3) anda õpilastele kontrolltöid kui ka isiklikult esitada õpilastele küsimusi õpilaste edasijõudmise ja üldse õppetöö edukuse selgitamiseks;
4) juhtida õppe- ja kasvatusasutiste ülalpidajate tähelepanu nende asutiste majandusalal ilmnenud puudustele, tehes ühtlasi ettepanekuid nende kõrvaldamiseks;
5) katkestada erakorralistel juhtudel õppetööd kuni vastava asutise sellekohase otsuseni, teatades oma korraldustest viivitamatult Hariduse Rahvakomissariaadile ja vastava maakonna või linna rahvahariduse osakonnale;
6) korraldada õppe- ja kasvatusasutiste juhatajate (direktorite), õpetajate ja kasvatajate nõupidamisi ja koosolekuid õppe- ja kasvatustöösse puutuvate küsimuste selgitamiseks ning õppejõudude ja kasvatajate instrueerimiseks kui ka organiseerida konsultatsioone ja näitlikke tunde töökogemuste kasutamiseks ja tööviljakuse tõstmiseks;
7) revideerida valdade ja vähemate linnade tegevust rahvahariduse alal.

§ 12. Koolide inspektorid ei ole õigustatud arvustama õpilaste juuresolekul õppejõudude ja kasvatajate tegevust ega lubama endale nende kohtlemisel midagi sarnast, mis võiks alandada õppejõu või kasvataja autoriteeti õpilaste ees.

§ 13. Koolide inspektor on kohustatud revideerima tema tegevuspiirkonda kuuluvaid õppe- ja kasvatusasutisi vähemalt üks kord aastas ja revideerima ning instrueerima igat õppejõudu ja kasvatajat vähemalt üks kord kolme aasta kestusel.

IV. Õppe- ja kasvatustöö järelevalve tulemuste fikseerimine ja nende alusel tarvilike korralduste tegemine.

§ 14. Teostanud õppejõu või kasvataja tegevuse revideerimise, teatab koolide inspektor õppejõule või kasvatajale oma arvamuse tema töö kohta ja annab ühtlasi tarbe korral ka juhatusi töötulemuste parandamiseks.

Õppe- või kasvatusasutise revideerimise kokkuvõtte esitab koolide inspektor õppenõukogule ja annab õppe- ja kasvatusasutise juhatajale (direktorile) kirjalikult oma seisukohad revideerimise tulemuste kohta kui ka ettepanekud revideerimisel ilmnenud puuduste kõrvaldamiseks.

Kui koolide inspektoril ei ole võimalik tööülesannete tõttu esitada revideerimise kokkuvõtet õppenõukogule ja jätta juhatajale (direktorile) oma seisukohti ja ettepanekuid, siis saadab ta need juhatajale (direktorile) hiljem, õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatu välja võttena, mille juhataja (direktor) kannab ette õppenõukogu koosolekule.

§ 15. Õppe- ja kasvatusasutiste igakordsed revideerimise tulemused kantakse koolide inspektorite poolt sellekohasesse õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatusse võimalikult kohe pärast koolide inspektori saabumist revideerimise käigult, kuid hiljemalt kahe nädala kestusel.

Kõik sissekanded õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatusse kirjutatakse alla koolide inspektori poolt.

§ 16. Õppe- ja kasvatustöö hindamise raamat peab olema poogna kaustas, korralikult köidetud ja nummerdatud lehekülgedega. Hindamise raamatu aset võib täita ka revideerimiste tulemuste protokollide kaust, kusjuures sel puhul kõik hindamise raamatu kohta ettenähtud eeskirjad kuuluvad kohaldamisele selle kausta suhtes.

§ 17. Õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatud asuvad vastavates maakondade ja linnade rahvahariduse osakondades. Neid tuleb hoida vastavates lukustatud kappides või laualaegastes.

§ 18. Õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatusse kannab koolide inspektor iga tema poolt revideeritud õppe- ja kasvatusasutise suhtes:

1) üldised andmed, mis iseloomustavad asutise tegevuse ulatust ja töötingimusi, nagu õppejõudude, õpilaste ja klassikomplektide arv, ruumide, seadmete ja õppevahendite seisukord jt.;
2) tähelepanekud õppe- ja kasvatustöö seisundi ja tulemuste kohta.

Kõigist andmetest ja tähelepanekuist teeb koolide inspektor vastava kokkuvõtte õppe- või kasvatusasutisest kui tervikust ning väljendab kokkuvõtlikult oma seisukoha või hinnangu revideeritud õppe- või kasvatusasutise õppe- ja kasvatustöö seisukorra ja tulemuste suhtes.

§ 19. Peale õppe- ja kasvatusasutise kui terviku kohta käivate andmete, tähelepanekute ja seisukohtade — hinnangute, kantakse õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatusse iga õppejõu ja kasvataja kohta, kelle tegevust on revideeritud, järgmised andmed:

1) revideerimise ulatus (millistel tundidel viibitud, kuivõrd muud tegevust tähele pandud jne.);
2) koolide inspektori tähelepanekud õppejõu või kasvataja tegevuse kohta õppe- ja kasvatustöö alal;
3) õppejõu või kasvataja silmapaistvad töötulemused ja võimed kui ka olulised puudused tegevuse alal;
4) antud juhendid puuduste kõrvaldamiseks, kui need on ilmnenud.

Kõigist andmetest ja tähelepanekuist teeb koolide inspektor vastava kokkuvõtte õppejõu või kasvataja töövääruse ja -võimete kohta ja tähendab selle järel, kas õppejõu teenistus on üldkokkuvõttes väga hea, hea, rahuldav või puudulik.

§ 20. Koolide inspektor esitab õppe- ja kasvatustöö järelevalve teostamise kohta vastava maakonna või linna rahvahariduse osakonna juhatajale ettekandeid ja aruandeid. Tarbe korral esitab koolide inspektor ettekandeid ka maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomiteele.

§ 21. Koolide inspektor teeb rahvahariduse osakonna juhatajale ettepanekuid parimate õppejõudude premeerimiseks, nende tegevuse hindamiseks ja nende paigutamiseks juhtivamale tööle.

§ 22. Kui õppejõu või kasvataja teenistus on tunnustatud koolide inspektori poolt puudulikuks, siis teatab inspektor sellest viivitamatult rahvahariduse osakonna juhatajale, esitades ühtlasi põhistatud ettepaneku, mis tuleks ette võtta selle õppejõu või kasvataja edaspidise teenistuse alal (tähelepanu juhtimine ja tähtaja andmine puuduste kõrvaldamiseks, kursustest osavõtmise kohuslikuks tegemine, ümberpaigutamine teisele kohale, teenistusest vallandamine jt.).

§ 23. Saanud koolide inspektori teate ja ettepaneku õppejõu või kasvataja suhtes, kelle teenistus on tunnustatud puudulikuks, rahvahariduse osakonna juhataja sellekohaste eeskirjade järgi kas otsustab asja ise vastavalt selgunud asjaoludele ning õppe- ja kasvatustöö huvidele või esitab asja Hariduse Rahvakomissariaadile otsustamiseks.

Ümberpaigutamise või teenistusest vallandamise puhul esitatakse õppejõule või kasvatajale enne asja otsustamist vastav väljavõte õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatust õppejõu või kasvataja teenistuse suhtes, kusjuures õppejõud või kasvataja võib esitada antud tähtajaks oma seletuse.

§ 24. Kui õppejõu või kasvataja teenistuse puudulikuks tunnustamisele ei järgne õppejõu või kasvataja vallandamine teenistusest, võtab koolide inspektor tarvitusele vastavad abinõud ilmnenud puuduste kõrvaldamiseks ja vältimiseks. Selleks saadab ta õppejõule või kasvatajale väljavõtte õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatust õppejõu või kasvataja teenistuse suhtes, soovitab kasutamiseks vastavat kirjandust, instrueerib ja revideerib teda võimalikult sagedamini, teeb tarbe korral kohuslikuks osavõtmise kursustest, soovitab pöörduda vilunud õppejõudude või eriteadlaste poole nõu ja juhatuste saamiseks ning aitab muul viisil kaasa puuduste vältimiseks ja õppe- ja kasvatustöö taseme tõstmiseks.

§ 25. Teateid või ärakirju õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatust võivad saada õppe- ja kasvatustöö järelevalve teostajad, rahvahariduse osakond, mille tegevuspiirkonda kavatseb õppejõud teenistusse astuda või on juba teenistusse astunud, ning õppe- ja kasvatusasutised ja õppejõud ja kasvatajad, — neid puutuvas osas. Teistele asutistele ja isikutele võib anda teateid või ärakirju sellest raamatust ainult sellekohastes eeskirjades ettenähtud juhtudel ja korras.

§ 26. Teateid või ärakirju õppe- ja kasvatustöö hindamise raamatust kasutatakse ainult teenistuslikes ülesannetes ja vajadustes. Neid teateid või ärakirju ei ole lubatav avaldada ega anda õpilastele ega ka teistele isikutele ja asutistele, arvatud välja käesoleva juhendi § 25 tähendatud asutised ja isikud.

V. Koolide inspektorite ja teiste vastavate töötajate koostöö.

§ 27. Maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade juhatajad kooskõlastavad koolide inspektorite ja poliithariduse vanemate inspektorite ja inspektorite tegevust ja suunavad nende koostööd järelevalve tõhusama teostamise sihis.

§ 28. Peale üldise kaasabi ja koostöö organiseerimise võivad rahvahariduse osakondade juhatajad teha poliithariduse vanematele inspektoritele ja inspektoritele kohuseks täita koolide inspektorite ülesannete alal vajaduse korral vastavaid konkreetülesandeid.

Samuti võivad rahvahariduse osakondade juhatajad teha koolide inspektoritele kohuseks aidata kaasa poliitharidustöö asutiste (rahvaraamatukogud, rahvamajad jt.) järelevalve teostamisele ja täita sel alal vastavid konkreetülesandeid.

§ 29. Poliithariduse vanemad inspektorid ja inspektorid, täites käesoleva juhendi § 28 esimeses lõikes tähendatud ülesandeid, arvestavad käesolevas juhendis koolide inspektorite kohta kehtivaid eeskirju, ning koolide inspektorid, täites käesoleva juhendi § 28 teises lõikes tähendatud ülesandeid, arvestavad poliitharidustöö asutiste järelevalve alal kehtivaid eeskirju.

§ 30. Koolide inspektorid ning poliithariduse vanemad inspektorid ja inspektorid toimivad § 28 tähendatud ülesannete täitmisel asutiste järelevalve teostamise osas koos, kuid rahvahariduse osakonna juhataja korraldusel võivad nad põhistatud asjaoludel erandjuhtudel teostada tähendatud järelevalvet ka üksinda.

§ 31. Koolide inspektor võib tarbe korral moodustada endale abiks selle või teise õppe- või kasvatusasutise revideerimiseks brigaadi õppejõududest ning töötava rahva saadikute Nõukogude ja lastevanemate komiteede liikmetest.

VI. Aruandmine.

§ 32. Iga kooliaasta kohta koostab koolide inspektor aruande õppe- ja kasvatusasutiste tegevuse ja seisukorra kohta ja esitab selle hiljemalt 1. septembriks rahvahariduse osakonna juhatajale.

Rahvahariduse osakonna juhataja saadab aruande ühe eksemplari ühes oma seisukohaga Hariduse Rahvakomissariaadile hiljemalt 10. oktoobriks.

§ 33. Oma aruandes kirjeldab koolide inspektor eeskätt õppe- ja kasvatusasutiste töötulemusi ja märgatavaid edusamme ning juhib tähelepanu õppe- ja kasvatustöö alal ettetulnud puudustele, näidates ühtlasi ka vastavaid abinõusid puuduste kõrvaldamiseks. Aruanne peab sisaldama ka eriti silmapaistva eduga või puudulikult töötanud õppe- ja kasvatusasutiste ning õppejõudude ja kasvatajate loetelud.

§ 34. Aruande koostamise ligema korra määrab Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond.

VII. Koolide inspektorite töötingimused.

§ 35. Maakondade ja linnade rahvahariduse osakonnad annavad koolide inspektoritele vastavad tööruumid.

Koolide inspektorid kasutavad vastavate rahvahariduse osakondade kantseleivahendeid. Koolide inspektorite tegevusega ühenduses olevaid kantseleitöid teostavad rahvahariduse osakondade vastavad tehnilised tööjõud.

§ 36. Keelatud on kasutada koolide inspektoreid tehniliste tööde teostamiseks, mis ei ole seotud nende teenistuslike ülesannetega.

§ 37. Koolide inspektoritele kindlustatakse tarvilikud sõiduvahendid teenistuslike sõitude teostamiseks oma tegevuspiirkonnas.

§ 38. Koolide inspektoritele antakse perioodiliselt toetust nende kvalifikatsiooni tõstmise sihis õppereiside korraldamiseks, kursustest osavõtmiseks ja teadusaladel täiendamiseks.

VIII. Juhendi kehtimahakkamine.

§ 39. Käesolev juhend jõustub avaldamisega. Käesoleva juhendi jõustumisega kaotavad kehtivuse:

1) Õppe- ja kasvatustöö ülevalve teostamise määrus (RT 1931, 103, 728);
2) Omavalitsuste ühise koolide inspektori valimise ja kulude kandmise reguleerimise määrus (RT 1931, 101, 723; 1937, 49, 447).

---

2. jagu.

Koolieelne kasvatus.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töötajate perekondadesse vaeslaste ja lastekodude kasvandike kasvatada andmise kohta.*)

(Avaldatud ENSV T 6. 6. 1941, 57, 907)

§ 1. Laste kasvatada andmine (patroneerimine) töötajate perekondadesse toimub vabatahtlikkuse alusel.

§ 2. Töötajate perekondadesse antakse kasvatada vaeslapsi ning lastekodude ja imikute ja väikelaste kodude kasvandikke vanusega 5 kuust kuni 14 aastani.

Töötajate perekondadesse kasvatada andmise korras laste kasvatamine kestab kuni kasvatatava (patroneeritava) 16-aastaseks saamiseni.

§ 3. Laste kasvatada andmist töötajate perekondadesse teostavad:

1) linnades — linna töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed või nende tervishoiu ja rahvahariduse organid, kusjuures tervishoiuorganid annavad kasvatada lapsi vanusega 5 kuust kuni 4 aastani ja rahvahariduse organid annavad kasvatada lapsi vanusega 4 aastast kuni 14 aastani;
2) alevites — alevite töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed;
3) maal — valdade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed.

Lastekodude ja imikute ja väikelaste kodude kasvandikud antakse perekondadesse kasvatada nii linnas kui ka maal eelmises lõikes tähendatud kasvandike vanuse järgi vastavate linnade ja maakondade rahvahariduse ja tervishoiuorganite poolt.

Kolhoosnike perekondadesse laste kasvatada andmine toimub kolhooside vastastikuse ühiskondliku abistamise kassade kaudu, kes tagavad kasvatada antud lastele süstemaatilise ainelise abi nende käsutada olevate summade arvel.

Käesoleva määrusega täitevkomiteedele pandud ülesandeid täidavad neis linnades, valdades ja alevites, kus täitevkomiteed ei kuulu valimisele, Nõukogude täidesaatvad organid.

§ 4. Laste kasvatada andmine toimub erilise kasvatada andmise lepinguga, milles määratakse kindlaks kohused, mis lasuvad organil, kes lapsi kasvatada annab, kui ka isikuil, kes lapse kasvatada võtab.

Kolhooside vastastikuse ühiskondliku abistamise kassade kaudu laste kasvatada andmisel kirjutavad lepingule alla ühelt poolt kassa juhatus ja teiselt poolt isik, kes lapse kasvatada võtab.

§ 5. Kui kasvatada antud lapsele oli määratud pension sotsiaalkindlustuse või sotsiaalhoolekande korras või alimendid, siis jäävad need talle alles ja makstakse välja isikule, kes lapse kasvatada võttis. Selles korras makstud summad võetakse vastavalt arvesse igakuulise ainelise toetuse väljamaksmisel.

§ 6. Kasvatada andmise lepingu alusel (§ 4) lapse kasvatada võtnud isik on kasvatada võtnud lapse eeskostjaks (hooldajaks). Ta peab hoolitsema lapse kasvatamise ja ülalpidamise eest kooskõlas eestkoste ja hoolduse kohta kehtivate seaduste ja muude eeskirjadega.

§ 7. Lapsi ei või anda kasvatada isikutele, kes Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeksi § 77 põhjal ei või olla eestkostjateks ega hooldajateks.

§ 8. Isik, kes võttis lapse kasvatada, saab lepinguga kindlaksmääratud igakuulist ainelist toetust summadest, mis seks otstarbeks on ette nähtud täitevkomiteede eelarvetes kui ka kolhooside vastastikuse ühiskondliku abistamise kassadel olevatest vahenditest ja teistest vastavatest allikatest.

*) Asendatud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 15. aug. 1945 nr. 748 Töötajate perekondadesse vaeslaste, väikelastekodude lastekodude kasvandike kasvatada andmise juhendi kinnitamise kohta (ENSV T 1945, 32, 507).

§ 9. Lapsi kasvatada võtnud kolhoosnike perekondade soodustamiseks annavad kolhooside vastastikuse ühiskondliku abistamise kassad neile esmajärjekorras abi suur- ja väikeloomade omandamisel ja maja ehitamisel, tagasimaksu kohustuseta toetuste või soodustatud tingimustel laenude andmise teel.

§ 10. Isik, kes võttis lapse kasvatada (patronaadile) ja kes patronaati kasutas omakasupüüdlike eesmärkide saavutamiseks või kes jättis kasvatatava lapse järelevalveta või vajaliku ainelise abita, kannab kriminaalvastutust kriminaalkoodeksi vastavate eeskirjade alusel.

§ 11. Maakondade ja linnade rahvahariduse ja tervishoiuosakondadele pannakse patroneeritavate laste arvelevõtmine ja nende ainelise olukorra ja kasvatustingimuste süstemaatiline kontrollimine.

Laste kasvatamise kontrollimisele rakendatakse ka kolhooside vastastikuse ühiskondliku abistamise kassade juhatused ja nõukogude sektsioonid.

§ 12. Töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed, maakondade ja linnade rahvahariduse osakonnad ja tervishoiuosakonnad kui ka muud lapsi perekondadesse kasvatada andvad organid organiseerivad laste perekondades kasvatamise edukaks teostamiseks teiste vastavate asutiste kaastööd ning kasutavad sel alal ühiskondlike organisatsioonide kaasabi.

§ 13. Laste perekondadesse kasvatada andmise lepingud ja kogu kirjavahetus laste kasvatada võtmise kohta on vaba kõigist riigi kasuks võetavaist maksudest.

§ 14. Hariduse Rahvakomissaril ja Tervishoiu Rahvakomissaril on õigus anda juhendeid ja käskkirju käesoleva määruse teostamiseks.

Tallinn, 27. mail 1941. Nr. 1009.

Töötajate perekondadesse laste kasvatada andmise juhend.*)

Antud Hariduse Rahvakomissari ja Tervishoiu Rahvakomissari poolt 9. juunil 1941.

(Avaldatud ENSV T 18. 6. 1941, 60, 973)

A l u s: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töötajate perekondadesse vaeslaste ja lastekodude kasvandike kasvatada andmise kohta (ENSV T 1941, 57, 907) § 14.

§ 1. Vaeslaste, lastekodude ja imikute ja väikelaste kodude kasvandike kui ka kohtuotsuse põhjal perekonnalt äravõetud laste kasvatada andmine töötajate perekondadesse toimub nendele lastele normaalsete elu- ja kasvatustingimuste tagamise eesmärgil.

§ 2. Kasvatada ei või anda lapsi, kes põevad ägedaid ja kroonilisi nakkushaigusi, samuti lapsi, kes on vaimselt mahajäänud.

§ 3. Asutised, kes annavad lapsi perekondadesse kasvatada, peavad selleks sõlmitavate lepingute registreerimise raamatut järgneva vormi kohaselt:

1) lepingu sõlmimise kuupäev;
2) kasvatada antud lapse perekonna-, ees- ja isanimi;
3) lapse sünniaasta, kuu ja kuupäev;
4) lapse lähemad sugulased ja nende aadressid;
5) lapse kasvatada võtja perekonna-, ees- ja isanimi ning aadress;
6) lapse kasvatajalt äravõtmise kuupäev;
7) kuhu laps saadetud või paigutatud kasvatajalt äravõtmise järele.

Tarbe korral võib pidada täiendavalt ka vastavat kartoteeki.

§ 4. Kasvatada antud lapsi võtavad arvele: kuni 4 aasta vanuseid lapsi — maakondade ja linnade tervishoiu osakonnad ja 4 kuni 16 aasta vanuseid lapsi — maakondade ja linnade rahvahariduse osakonnad. Valdade täitevkomiteed kui ka teised lapsi perekondadesse kasvatada andmist teostavad asutised ja organid saadavad vastavate maakondade ja linnade tervishoiu ja rahvahariduse osakondadele viivitamatult tarvilikke teateid nende poolt perekondadesse kasvatada paigutatud laste kohta.

Maakondade ja linnade rahvahariduse ja tervishoiu osakonnad saadavad vastavalt Hariduse Rahvakomissariaadile ja Tervishoiu Rahvakomissariaadile veerandaasta-kokkuvõtted perekondadesse kasvatada antud laste kohta hiljemalt järgneva kuu 20. päevaks.

§ 5. Asutis, kes annab lapsi perekondadesse kasvatada, peab eelnevalt koguma andmeid nende perekondade kohta, kuhu kavatsetakse lapsi kasvatada anda, ja vormistama andmete kogumise tulemused vastava aktiga.

§ 6. Ühte perekonda antakse kasvatada üldreeglina ainult üks laps. Mitme lapse andmine ühte perekonda on lubatud ainult lastele eriti soodsate tingimuste olemasolul, imikute andmine aga siis, kui nad on kaksikud.

§ 7. Lapsi ei anta kasvatada perekondadesse:

1) kus lapse kasvatamise eest antav tasu osutuks perekonna peamiseks ülalpidamise allikaks;
2) kus on alkohoolikuid, narkomaane ja teisi sellelaadiliste kalduvustega ja defektidega isikuid;
3) kus on perekonna liikmeid, kes põevad ägedaid ja nakkavaid haigusi või langetõbe;
4) perekondadesse, kus elatakse sellistes korteri- või tervishoiuvastastes tingimustes, mis ohustavad lapse normaalset arengut.

§ 8. Isik, kes võttis lapse enda juurde kasvatada, peab tagama kasvatamisele võetud lapsele toidu ja riietuse samavõrdselt oma lastega, peab panema tema kooli ja valvama tema edasijõudmise ja distsipliini järele ning õpetama teda töötama aladel, mis osutuvad talle jõukohasteks.

§ 9. Kasvatada antud lapsed seatakse kohuslikult ühendusse vastavate arstlike asutistega või nõuandlatega, kuuluvuse järgi. Kui nad haigestuvad haigustesse, mis vajavad haiglaravi, siis paigutatakse nad vastavatesse raviasutistesse kuni nende täieliku tervenemiseni.

§ 10. Selleks, et abistada perekondadesse antud laste kasvatamist nende ea kohaselt, seatakse lapsi kasvatada võtnud perekonnad ühendusse lähemate lasteaedade, lastesõimede, koolide, lastekodude või väikelaste ja imikute kodudega.

*) Tühistatud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 15. aug. 1945 nr. 507 Töötajate perekondadesse vaeslaste, väikelastekodude ja lastekodude kasvandike kasvatada andmise juhendi kinnitamise kohta (ENSV T 1945, 32, 507).

§ 11. Laste kasvatada andmisel tervishoiu ja rahvahariduse organite poolt varustatakse lapsed pesu, riietuse, jalanõude ja magamistarvetega. Kasvatada võtmise tegelikust algusest saab lapse kasvatada võtja igakuulist lepingus ettenähtud abiraha lapse ülalpidamiseks ja kasvatamiseks summadest, mis on määratud selleks eelarve korras, kuid mitte vähem kui 25 rubla kuus.

§ 12. Nelja-aastaseks saamisel antakse perekonnas kasvatamisel olev laps, kui ta seks ajaks ei ole lapsendatud, tervishoiu organite poolt üle rahvahariduse organite hoolde, kes selle isikuga, kelle juures last kasvatati kuni 4-aastaseks saamiseni, sõlmivad uuesti lepingu vastavalt tingimustele, mis on kehtima pandud 4—16 aastaste laste perekondadesse kasvatada andmise kohta.

Tervishoiu organid teevad igal aastal, hiljemalt aprillikuus, rahvahariduse organitele teatavaks perekondadesse kasvatada antud nende laste nimekirjad, kes nelja-aastaseks saanutena kuuluvad järgneva eelarveaasta algul üleandmisele rahvahariduse organite hoolde.

§ 13. Lapse perekonda kasvatada andmise lepingu lõpetamise aluseks on:

1) lepingujärgsete kohustuste rikkumine;
2) lapsele ebasoodsad muudatused selle isiku perekondlikus, varalises või sotsiaalses seisundis, kes lapse kasvatada võttis.

§ 14. Rahvahariduse osakonnad ja täitevkomiteed hoolitsevad selle eest, et perekondadesse kasvatada antud lapsed õpiksid ära vastava töö ja valmistuksid vastavale tegevusele, ning on neil abiks nende iseseisvasse ellu siirdumisel. Eriti sel alal tuleb rahvahariduse osakondadel ja täitevkomiteedel kasutada ka teiste vastavate asutiste kaastööd ja ühiskondlike organisatsioonide kaasabi.

Kolhoosi liikmeks astumise puhul antakse perekonnas kasvatada olnud isikule vastavat ainelist abi kolhoosi juhatuse või kolhoosi vastastikuse ühiskondliku abistamise kassa poolt.

§ 15. Rahvahariduse ja tervishoiu osakondade ülesandeks on kontrollida süstemaatiliselt, vähemalt kaks korda aastas, perekondades kasvatada olevate laste kõiki elu- ja kasvatustingimusi.

§ 16. Selle juhendi juurde kuuluvad lisadena järgmised tüüplepingud ja aktid ning tõendused:

1) tüüpleping lapse perekonda kasvatada andmise-võtmise kohta;
2) lapse kasvatada võtva perekonna kohta andmete kogumise akt;
3) tunnistus lapse kasvatada võtja eeskostjaõiguste kohta.

Lisa nr. 1.

Tüüpleping lapse perekonda kasvatada andmise-võtmise kohta.

19..... a. .....kuu ..... päeval sõlmiti käesolev leping .....
(asutise täpne nimetus ja aadress)
ja kodaniku ..... vahel, kes elab .....,
(täpne aadress)
tema perekonda lapse ..... kasvatada .....
(perekonna-, ees- ja isanimi, sünniaasta)
(patronaadile) andmise kohta, kes elas käesoleva lepingu sõlmimiseni .....
(aadress)

Kodanik ....., olles kasvatada antud lapse eestkostjaks, kohustub: 1) kindlustama lapsele toidu, jalanõud ja riietuse samavõrdselt kui oma lastele ja hoolitsema tema kasvatuse eest; 2) panema teda kooli ja valvama tema edasijõudmise ja distsipliini järele ning õpetama teda töötama aladel, mis osutuvad talle jõukohasteks.

Asutis (rahvahariduse osakond, tervishoiu osakond, valla täitevkomitee jne.) kohustub: 1) lapse kasvatada andmisel andma lapsele varustuse: ühe vahetuse riideid, pesu, jalanõusid ja magamistarbeid; 2) maksma lapse ülalpidamiseks igakuulist abiraha ..... rubla suuruses või andma naturaalfonde järgmisel hulgal .....; 3) mitte harvemini kui kaks korda aastas teostama lapse seisundi uurimist, samuti ka abistama lapse kasvatamist temaga ühendusse seatud lähema lasteaia, lastesõime, imikute ja väikelaste kodu, lastekodu või kooli töötaja kaudu ja sel teel, et ta lapse suhtes esmajärjekorras võtab tarvitusele tervendamisabinõusid.

Lepingu kehtivuse tähtaeg .....

Leping jõustub poolte poolt allakirjutamisega.

Lapse kasvatada andva asutise juhataja allkiri .....

Lapse kasvatada võtva isiku allkiri .....

Lisa nr. 2.

Lapse kasvatada võtva perekonna kohta andmete kogumise akt.

Kasvatada antav laps .....
(perekonna-, ees- ja isanimi)

1. Kasvatada võtva perekonna vanemate perekonna-, ees- ja isanimed: isa ....., ema .....
2. Isa vanus ....., ema vanus .....
3. Amet ja töökoht: isal ..... emal .....
4. Perekonna kuuteenistus .....
5. Perekonna koosseis .....
6. Haridus: isal ....., emal .....
7. Parteiline kuuluvus: isa ....., ema .....
8. Perekonna rahvus .....
9. Perekonna elamu- ja olustikulised tingimused:
a) umbkaudne kubatuur .....
b) toa sisustus ja korralikkus ning puhtus .....
c) perekonna sotsiaal-olustikuline iseloomustus .....
10. Andmete koguja tähendused ja arvamus .....

Märkus. Andmete kogumise akti juurde lisatakse arsti teatis, et last kasvatada võtvas perekonnas ei ole nakkushaigusi ega juhendi § 7 tähendatud defekte.

Andmete koguja allkiri .....

„.....“ ..... 194... a.

Lisa nr. 3.

Tunnistus lapse kasvatada võtja eestkostja-õiguste kohta.

TUNNISTUS.

Tunnistuse väljaandja asutise nurgatempel ühes aasta, kuupäeva ja numbri tähendamisega.

Käesolev tunnistus on antud kodanikule .....
....., kes elab ....., selle tõenduseks, et vastavalt lapse kasvatada võtmise lepingule, mis on sõlmitud ..... „.....“
(asutise nimetus)
..... 194.... a. nr..... all, ja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse töötajate perekondadesse vaeslaste ja lastekodude kasvandike kasvatada andmise kohta § 6 alusel tema on määratud $\frac{\text{eestkostjaks}}{\text{hooldajaks}}$ kasvatada võetud lapsele ....., kes on sündinud .....
.....

Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeksi § 68 ja 69 alusel pannakse kodanikule .....
..... kohustus kaitsta .....
(lapse ees-, pere-
..... isiklikke ja varalisi õigusi ning
konna- ja isanimi)
esindada teda kohtus ja teistes asutistes, esitamata muid volikirju peale käesoleva tunnistuse.

Asutise tempel

(Tunnistuse väljaandja asutise juhataja ja inspektori või sekretäri või asjaajaja allkiri)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus lasteaedade ja laste mängumurude korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 20. 1. 1941, 9, 98)

Eesti NSV töötava rahva eelkooliealiste laste kasvatuse edendamiseks ja selleks tarvilike asutiste asutamiseks ja ülalpidamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Eelkooliealiste laste (alates 3 eluaastast) kasvatuse edendamine ja koolieelsete kasvatusasutiste õppe- ja kasvatustöö korraldamine on Hariduse Rahvakomissariaadi ülesandeks.

2. Eelkooliealiste laste kasvatusasutisteks on lasteaiad ja laste suvised mängumurud, millede õppe- ja kasvatustöö kohta üksikasjalikud alused antakse Hariduse Rahvakomissari poolt.

3. Lasteaedu võivad avada riiklikud ja kooperatiivsed asutised ja ettevõtted ning ühiskondlikud organisatsioonid.

Hariduse Rahvakomissari erijuhendi alusel ja korras võivad asutada ja ülal pidada lasteaedu ka lastevanemate grupid.

4. Linnade ja maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed on kohustatud asutama ja ülal pidama eelkooliealistele lastele lasteaedu. Samuti on tööstuslikud käitised sellekohaste eeskirjade alusel ja plaani kohaselt kohustatud asutama ja ülal pidama lasteaedu käitistes töötajate laste jaoks.

Täitevkomiteede ja käitiste tegevuse kooskõlastamist ja koostööd lasteaedade asutamise ja ülalpidamise alal suunab Hariduse Rahvakomissar.

5. Lasteaedade ülalpidajad on kohustatud hoolitsema lasteaedade ruumide ja nende vastavate seadmetega ja vahenditega varustamise eest.

6. Lasteaedades antakse lastele tarvilikul määral toitu maksuta või maksu eest, vastavalt laste ülalpidajate ainelisele seisundile.

7. Õppe- ja kasvatustööd lasteaedades korraldab Hariduse Rahvakomissariaat kommunistliku kasvatuse alusel.

Kõik lasteaiad kuuluvad Hariduse Rahvakomissariaadi järelevalvele.

8. Lasteaedade tegevuse korraldamine teostatakse lasteaedade juhatajate poolt. Peale juhatajate nähakse lasteaedades ette tarvilik arv kasvatajaid ja teenijaskond.

9. Juhendid lasteaedade asutamise, ülalpidamise ja sisustamise, õppe- ja kasvatustöö suunamise ning kasvatajate ettevalmistuse ja teenistuse kohta paneb kehtima Hariduse Rahvakomissar.

10. Hariduse Rahvakomissaril on õigus anda juhendeid ja käskkirju käesoleva määruse teostamiseks.

Tallinn, 14. jaanuaril 1941. Nr. 70.

Lasteaedade tegevuse korraldamise juhend.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 15. veebruaril 1941.

(Avaldatud ENSV T 20. 2. 1941, 20, 262)

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus lasteaedade ja laste mängumurude korraldamise kohta (ENSV T 1941, 9, 98) p. 9 ja 10.

I. Lasteaedade kohustuslik asutamine ja ülalpidamine täitevkomiteede ja tööstuslike käitiste poolt.

§ 1. Lasteaedade asutamine määruse (ENSV T 1941, 9, 98) p. 4 alusel linnade ja maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede ja tööstuslike käitiste poolt toimub sellekohaste eeskirjade alusel ja plaani kohaselt.

§ 2. Hariduse Rahvakomissar suunab määruse (ENSV T 1941, 9, 98) p. 4 alusel täitevkomiteede ja käitiste tegevuse kooskõlastamist ja koostööd lasteaedade asutamise ja ülalpidamise alal ja hoolitseb lasteaedade võrgu õige ja otstarbekohase väljaarendamise eest. Ligemaid juhatusi ja nõu sellel alal annavad Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna vastavad töötajad.

§ 3. Täitevkomiteed ja tööstuslikud käitised teatavad vastavaile rahvahariduse osakondadele iga nende poolt asutatud lasteaia kohta (hiljemalt 7 päeval pärast lasteaia avamist) järgmised andmed:

1) lasteaia nimetus ja täpne asupaik;
2) teade selle kohta, et lasteaia ruumid on tunnustatud vastava ametliku arsti poolt vasta-

vaks tervishoiu nõudeile ja et lasteaias on olemas tarvilikud seadmed ja vahendid;

3) lasteaia juhataja ees- ja perekonnanimi ning üld- ja kutseharidus;

4) lasteaia normaalne mahutavus.

§ 4. Rahvahariduse osakonna juhataja saadab § 3 tähendatud andmete alusel vastava teate Hariduse Rahvakomissariaadile, lisades juurde oma seletuse ja seisukoha avatud lasteaia kohta lasteaedade plaani teostamise ja võrgu väljaarendamise seisukohalt.

§ 5. Lasteaia nimetuse ja asupaiga ja juhataja muudatustest teatavad täitevkomiteed ja tööstuslikud käitised rahvahariduse osakonnale samuti 7 päeva kestel, ja rahvahariduse osakond teatab sellest omakorda Hariduse Rahvakomissariaadile.

§ 6. Maakondade ja linnade rahvahariduse osakonnad peavad kõigi nende tegevuspiirkondades asuvate lasteaedade nimestikku.

§ 7. Täitevkomiteed ja tööstuslikud käitised ei või sulgeda avatud lasteaeda ega lõpetada lasteaia tegevust oma äranägemisel, vaid lasteaia tegevuse lõpetamine või lasteaia sulgemine võib toimuda lasteaedade plaani kohaselt ja võrgu muutmise korras.

II. Lasteaedade mittekohuslik asutamine ja ülalpidamine riiklike ja kooperatiivsete asutiste ja ettevõtete ning ühiskondlike organisatsioonide poolt.

§ 8. Asutised, ettevõtted ja organisatsioonid, kes soovivad asutada lasteaedu omal algatusel, arvestavad lasteaia ellukutsumisel lasteaedade plaani ja võrgu väljaarendamise vajadust lasteaedade tegevuse kooskõlastamise ja majandusliku jõu ja võimaluste otstarbekohaselt kasutamise huvides.

§ 9. Lasteaedade asutajad täidavad lasteaedade asutamisel vastavalt käesoleva juhendi § 3 ja 5 eeskirju.

Lasteaed loetakse asutatuks, kui ta on kantud rahvahariduse osakonnas peetavasse lasteaedade nimestikku. Nimestikku kandmisest teatab rahvahariduse osakond Hariduse Rahvakomissariaadile ühes § 3 tähendatud andmetega.

§ 10. Avatud lasteaia tegevust võib asutaja — ülalpidaja lõpetada, teatades sellest ette vastava maakonna või linna rahvahariduse osakonnale vähemalt kaks kuud.

Lasteaia tegevuse lõpetamisest teatab rahvahariduse osakond Hariduse Rahvakomissariaadile.

III. Lasteaedade sisustus ja õppevahendid.

§ 11. Lasteaedade asutamisel ja tegevuses tuleb täpsalt täita Hariduse Rahvakomissariaadi ja Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kehtima pandud eeskirju lasteaedade ehituste, ruumide mahu, varustuse, õppevahendite, tervishoiu nõuete, toitluse ja arstiabi suhtes.

§ 12. Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond seab kokku ja Hariduse Rahvakomissar kinnitab nende seadmete ja õppevahendite nimestiku, mille muretsemine lasteaeda on kohuslik lasteaia ülalpidajale.

IV. Lasteaedade õppe- ja kasvatustöö suunamine ja järelevalve.

§ 13. Lasteaedade õppe- ja kasvatustööd suunab Hariduse Rahvakomissariaat.

Lasteaedade õppe- ja kasvatustööd oma tegevuspiirkondades korraldavad ja edendavad maakondade ja linnade rahvahariduse osakonnad.

§ 14. Lasteaedade tegevuse ligemad alused ning õppe- ja kasvatustöö korraldus määratakse Hariduse Rahvakomissari poolt kinnitatud lasteaia põhikirjaga ning programmilis-metoodiliste juhenditega.

§ 15. Kõik lasteaiad kuuluvad Hariduse Rahvakomissariaadi järelevalve alla.

Lasteaedade järelevalve ligemaiks teostajaiks on Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna vastavad vanemad inspektorid ja inspektorid ning maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade koolide inspektorid ja vastavad eriinspektorid.

V. Juhendi jõustumine ja kohaldamine.

§ 16. Käesolev juhend jõustub avaldamisega. Käesoleva juhendi jõustumisega kaotab kehtivuse Lühiaegsete kodukoolide asutamise ja töötamise määrus (RT 1938, 97, 838).

§ 17. Käesolev juhend kuulub vastavalt kohaldamisele ka laste mängumurude suhtes.

Eesti NSV Hariduse Rahvakomissari käskkiri nr. 363

26. veebruaril 1941

lasteaia põhikirja kinnitamise ja kehtimapanemise kohta.

(Avaldatud ENSV T 5. 3. 1941, 25, 325)

Lasteaedade tegevuse korraldamise juhendi (ENSV T 1941, 20, 262) § 14 alusel kinnitan ja panen kehtima juuresoleva lasteaia põhikirja.

Lasteaia põhikiri.

I. Üldised eeskirjad.

§ 1. Lasteaed on riiklik nõukogude ühiskondlik kasvatusasutis lastele 3 kuni 7 eluaastani, mille eesmärgiks on kindlustada laste igakülgne areng ja kasvatus kommunismi vaimus. Lasteaed võimaldab ühtlasi naisel — emal osa võtta majanduslikust, riiklikust, kultuurilisest ja ühiskondlik-poliitilisest elust.

§ 2. Lasteaed töötab lasteaia põhikirja ja Hariduse Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud juhendite alusel, sõltumata sellest, millise organisatsiooni või asutise valduses ta on.

§ 3. Põhikirja § 1 märgitud sihtide teostamiseks lasteaed:

a) hoolitseb laste tervise eest ja kindlustab lastele õige füüsilise arengu, korraldades selleks lasteaia tegevust ja režiimi vastavalt eelkoolieälise lapse tervishoiu ja tervise vajadustele, organiseerides mitmekesise, otstarbeka ja hea toitlustuse, õhu, vee ja päikese täielise ja õige

kasutamise, teostades kehalisi harjutusi ja kasvatades lastes oskust täita iseseisvalt elementaarseid tervishoiu nõudeid;

b) lasteaed teostab eelkooliealise lapse õige vaimse arendamise ja kunstilise kasvatuse ülesande mängude ja tegevuse, sõnakunsti, muusika, laulu abil, ekskursioonide ja jalutuskäikudega loodusse, tutvumisega ümbritseva eluga; kasvatab lastes organiseeritavust, oskust käituda kollektiivis, üheskoos mängida, kasvatab austust vanemate ja teiste täisealiste vastu, õpetab õigesti hoidma kõiki asju, mida eelkooliealine laps tarvitab, annab laste võimete piirides elementaarseid harjumusi ja oskusi pliiatsi, kääride, värvide, savi, liimi tarvitamiseks jne., organiseerides töötamist joonistamise, voolimise, paberitöö ja teiste materjalide alal; annab 7-aastastele lastele algteadmisi lugemises, kirjutamises, arvutamises, kellaaja tundmises;

c) kasvatab lapsi arusaadavate elavate näidete abil armastama meie kaunist sotsialistlikku kodumaad, meie tublit nõukogude rahvast, ta juhte, sangareid, meie vaprat Punaarmeed, tehaste ja sotsialistlike põldude stahhaanovlasi;

d) teostab laste kasvatust usuvastases ja internatsionaalses vaimus.

Kasvatustöö lasteaias soodustab lapse järgnevat õppust koolis.

§ 4. Lasteaed peab olema eelkooliealiste laste õige kasvatamise elavaks näiteks ja abistama vanemaid laste koduse kasvatuse korraldamisel.

§ 5. Töö lasteaias toimub laste emakeeles.

§ 6. Laste kasvatamise vastutusrikast ülesannet lasteaias teostab lasteaia juhataja ja kasvatajad.

II. Lasteaia struktuur.

§ 7. Lasteaedade põhitüüpideks on lasteaiad, kus on kolm või neli laste rühma.

§ 8. Lasteaia rühmad komplekteeritakse laste vanuse järgi, kuid võimalikult nõnda, et igas rühmas poleks mitte üle kahe vanusrühma lapsi.

§ 9. Lasteaia rühma normaalne suurus on 25 last. Vastava rahvahariduse osakonna loal võib olla rühm ka vähema arvuga.

§ 10. Laste viibimise aeg lasteaias oleneb nende ettevõtete, asutiste või organisatsioonide tööst, millede tööliste ja teenijate lastele on lasteaed määratud.

Üksikuis lasteaedades, mis on määratud lastele, kelle vanemad töötavad öistes vahetustes, võib korraldada erirühmi, mis töötavad kogu ööpäeva.

§ 11. Laste toitlustamine lasteaedades korraldatakse järgmiselt: laste kaheksatunnilise viibimise puhul lasteaias 2 korda, kaheteistkümnetunnilise viibimise puhul 3 korda ja ööpäevalise viibimise puhul vähemalt 4—5 korda päevas.

§ 12. Lasteaed töötab vajaduse korral kogu aasta, välja arvatud kalendripühadel ja üleriiklikel puhkepäevadel, ruumide remonteerimisel ja desinfitseerimisel.

III. Laste vastuvõtmise kord.

§ 13. Vastuvõtu rahvahariduse organite valduses olevaisse lasteaedadesse teostab lasteaia juhataja isiklikult. Vastuvõtu kinnitab lastevanemate komitee. Tulunduslike organisatsioonide, asutiste, sovhooside ja kolhooside valduses olevaisse lasteaedadesse teostab vastuvõtu lasteaia juhataja ja kinnitab vastava ettevõtte või asutise administratsioon, kooskõlas ametiühingu kohaliku komiteega või kolhoosi juhatusega.

Tavalist tüüpi lasteaeda ei võeta pimedaid, tummi, kurte ega nakkushaigusi põdevaid lapsi. Need lapsed tuleb juhtida vastavaisse erialalistesse lasteasutistesse.

§ 14. Laste sissekirjutamisel lasteaeda tuleb nõuda vanemailt või hooldajailt järgmisi andmeid:

a) sooviavaldus lapse vastuvõtmiseks lasteaeda;
b) lapse vanuse tunnistus;
c) rõugepanemise õiendis;
d) lastenõuandla tõendis lapse tervisliku seisukorra kohta. Laste üleminekul sõimedest lasteaeda tuleb üle anda nende arstlik kaart.

§ 15. Laste üleviimine järgmisse vanusrühma toimub 15. augustist 15. septembrini.

Vabanenud kohtadele võetakse lapsi vastu aasta läbi. Last võidakse eemaldada lasteaiast ainult sel juhul, kui laps vastava arstliku asutise korraldusel vajab paigutamist erialalisse raviasutisse.

IV. Lasteaia haldamine.

§ 16. Lasteaeda juhib juhataja.

§ 17. Lasteaia juhataja:

a) juhib lasteaia tööd;
b) organiseerib kasvatajate tööd ja kontrollib seda järjekindlalt, isiklikult viibides rühmades ja läbi vaadates kasvatajate töökavu;
c) hoolitseb kasvatajate üldise ja poliitilise arengu ning kvalifikatsiooni taseme tõstmise eest;
d) muretseb lasteaiale vastavat varustust, mänguasju ja töövahendeid;
e) hoolitseb küllaldase ja mitmekesise toitluse eest;
f) hoolitseb tervishoidlike reeglite täitmise, tuleohu vältimise ja samuti lasteaia hoone õigeaegse remondi eest;
g) loob kõik vajalised tingimused, mis soodustavad laste tervise tugevdamist;
h) esitab lasteaia kasvatajad ja tehnilise personaali ametisse määramiseks ja vallandamiseks;
i) hoolitseb lasteaia töölistele teenistustasu õigeaegse väljamaksmise eest;
j) hoolitseb lasteaia eelarve koostamise ja täitmise eest ja isiklikult vastutab summade õige kasutamise eest, vastavalt rahvahariduse osakonna või ettevõtte poolt kinnitatud eelarvele;
k) organiseerib rahalist ja materjali-produktide õiget arvepidamist;
l) organiseerib elanikkonna ja lastevanemate seas tööd lastekasvatamise ja eelkooliealisele lapsele perekonnas paremate elutingimuste loomise küsimuste alal;
m) koostab lasteaia kodukorra.

§ 18. Töö parema korralduse huvides kutsub lasteaia juhataja perioodiliselt kokku lasteaia tööliste koosolekuid ja tõmbab lasteaia tööle kaasa laste-

vanemate aktiivi, hoides tihedat kontakti kohalike riiklike asutistega, seltskondlike organisatsioonidega ja ajakirjandusega.

§ 19. Lasteaia juhataja järgib oma töös Partei ja Valitsuse korraldusi, lasteaia põhikirja ja Hariduse Rahvakomissariaadi juhendeid.

V. Lasteaia kasvataja.

§ 20. Lasteaia kasvataja kannab isiklikku vastutust iga lapse elu ja tervise ja oma rühma laste õige kasvatuse eest.

§ 21. Lasteaia kasvataja:

a) kindlustab iga lapse õiget kasvatust, vankumatult järgides oma töös Hariduse Rahvakomissariaadi juhendeid;
b) suhtub hoolikalt ning tähelepanelikult oma rühma iga lapse huvidesse ja vajadustesse;
c) täidab arsti nõudeid laste tervise kaitse ja tervisliku taseme tõstmise alal;
d) hoolsalt valmistab ette oma tööd lastega;
e) võtab osa tööst pedagoogilistel nõupidamistel;
f) töötab lastevanematega kasvatusküsimuste alal lasteaias ja perekonnas;
g) koostab töökavu ja aruandeid.

§ 22. Iga kasvataja on kohustatud järjekindlalt tõstma oma kvalifikatsiooni.

§ 23. Lasteaia kasvataja töötab lasteaia juhataja juhtimisel, andes talle aru oma tööst.

§ 24. Lasteaia kasvataja töönormiks on 6 tundi päevas.

VI. Arst.

§ 25. Lasteaia arsti ülesanneteks on:

a) laste arstliku läbivaatuse teostamine (sügisel vastuvõtmisel ja kevadel enne laste suvitama viimist), kandes vajalised andmed lapse isiklikule arstlikule kaardile;
b) üldisest laste grupist spetsiifilist ravi vajavate laste eraldamine, nende juhtimine polikliinikusse või muusse kohalikku raviasutisse ja pärast seda nende järjekindel jälgimine lasteaias;
c) arstiabi andmine äkiliselt haigestunud lastele ja vajaliste profülaktiliste abinõude tarvitusele võtmine lasteaias (desinfektsioon jms.);
d) profülaktiliste süstimiste korraldamine ja teostamine laste juures;
e) järjekindel kontroll laste tervisliku seisundi ja kehalise arengu üle (regulaarne laste läbivaatamine, antropomeetrilised mõõtmised jm.);
f) järelevalve lasteaia sanitaarse seisundi üle (eriti köögi, söögiruumi ja toiduainete hoiukohtade üle);
g) valve ja kontroll laste toidu kvaliteedi ja menüü üle;
h) sanitaarse selgitustöö teostamine lastevanemate, kasvatajate ja lasteaia tehnilise personaali hulgas lapse isikliku hügieeni, nakkushaiguste vältimise, ruumide tervisliku hooldamise jne. küsimustes.

VII. Tehniline personaal.

§ 26. Tehniline personaal töötab lasteaia juhataja korralduste ja juhatuste ja lasteaia kodukorra juhendite järgi. Isik, kes teostab öist valvet, peab viibima samas ruumis lastega, valvates laste une ja korra järele lasteaias.

VIII. Vanemate komitee.

§ 27. Lasteaia juhatajale kaasaaitamiseks vajaliste korralduste elluviimisel lasteaia töö kindlustamises ja töö kvaliteedi tõstmises lasteaedade juures asutatakse vanemate komiteed.

Vanemate komitee valitakse lastevanemate üldisel koosolekul (näiteks 1—2 esindajat iga laste rühma kohta) lihthäälteenamusega. Lastevanemate komiteesse kuuluvad: 1) lastevanemate esindajad, 2) lasteaia ülalpidaja esindaja, 3) lasteaia juhataja, 4) 1—3 kasvatajat.

§ 28. Vanemate komitee valitakse üheks aastaks.

§ 29. Vanemate komitee valib enda hulgast esimehe ja sekretäri.

§ 30. Vanemate komitee:

a) aitab kaasa lasteaia töös tervishoiu alal, lasteaia varustamises vastava sisustusega, õppevahendite ja mänguasjadega;
b) võtab osa üritustest, mida lasteaed teostab töös perekonnaga;
c) aitab lasteaia juhatajat lasteaia eelarve koostamisel, ruumide remondil ja lasteaia varustamisel sisustusega;
d) teostab järjekindlat kontrolli produktide õige kasutamise, laste toitluse kvaliteedi, ainete ja raha õige arvepidamise, lasteaia ruumide ja vara säilitamise üle.

§ 31. Vanemate komitee otsused kinnitab lasteaia juhataja.

IX. Koosseisud, lasteaia finantseerimine ja ta varanduse kasutamine.

§ 32. Lasteaia koosseisud määratakse kindlaks Hariduse Rahvakomissariaadi poolt kehtimapandud tüüpiliste koosseisude alusel.

§ 33. Igal lasteaial on oma iseseisev eelarve ja arvepidamine. Lasteaia iga-aastase eelarve kinnitab vastav rahvahariduse osakond või selle majandusliku organisatsiooni juhatus, mille juures lasteaed asub.

§ 34. Lasteaia juhataja on lasteaia krediitide käsutaja.

§ 35. Kogu lasteaia varandus (hoone, sisseseade, raamatukogu jm.), mis on lasteaia valduses, on lasteaia ülalpidaja omandiks.

§ 36. Igal lasteaial on oma pitsat.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus lasteaedade ülalpidamise jooksvate kulude osalise tasumise kohta lastevanemate poolt.

(Avaldatud ENSV T 28. 5. 1941, 54, 847)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab riigi eelarve korras ülalpeetavate lasteaedade kulude osalise tasumise kohta lastevanemate poolt järgmist:

1. Määrata kindlaks järgmine tasuskaala lastevanematele langevatest osalistest lasteaedade ülalpidamise jooksvatest kuludest, mida lastevanemad on kohustatud tasuma oma laste pealt:

Ühe perekonnaliikme peale langev keskmine kuuteenistus	Tasu suurus protsentides lasteaia ülalpidamise jooksvatest kuludest iga lapse kohta, mida tasub lapsevanem
kuni 50 rbl.	26%
51— 80 „	28%
81—110 „	30%
üle 110 „	35%

2. Lastevanemate poolt tasumisele kuuluvad summad määratakse kindlaks käesoleva määruse p. 1 alusel lasteaedade juhatajate poolt maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade kinnitusel.

Maks tasutakse lastevanemate poolt 2 nädala peale ette ja nimelt kaks korda kuus: 1.—5. ja 15.—20. kuupäeva vahel.

3. Perekonna teenistustasu arvestatakse ainult ema ja isa teenistustasust, nende puudumisel nende sugulaste teenistustasust, kelle ülalpidamisel on laps.

M ä r k u s. Pensionid ja alimendid, milliseid saavad vanemad lasteaias viibiva lapse eest, võetakse lapse lasteaias ülalpidamise tasu määramisel arvesse. Vanemate poolt makstavaid alimente arvestatakse perekonna üldteenistustasust maha.

4. Hariduse Rahvakomissaril on õigus anda juhendeid ja käskkirju käesoleva määruse teostamiseks.

Tallinn, 21. mail 1941. Nr. 935.

Lastevanemate gruppide poolt lasteaedade ülalpidamise juhend.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 14. märtsil 1941.

A l u s: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus lasteaedade ja laste mängumurude korraldamise kohta (ENSV T 1941, 9, 98) p. 3.

(Avaldatud ENSV T 19. 3. 1941, 31, 452)

§ 1. Määruse (ENSV T 1941, 9, 98) p. 3 põhjal võivad lastevanemate grupid asutada ja ülal pidada lasteaedu käesolevas juhendis tähendatud alustel ja korras.

§ 2. Lastevanemate grupiks loetakse lasteaia asutamiseks koondunud lastevanemad, kes on otsustanud asutada ja ülal pidada lasteaeda oma laste kasvatamise kergendamiseks ja nende eest hoolitsemise hõlbustamiseks.

§ 3. Lastevanemate gruppide lasteaedade asutamine toimub lastevanemate algatusel maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade juhatajate või nende poolt nimetatud vastavate töötajate ligemal korraldamisel.

§ 4. Lastevanemate gruppi koondunud lastevanemad kohustuvad grupis olemise ajal hoolitsema lasteaia ülalpidamise eest ja valivad enda keskelt asutatava lasteaia hooldaja.

§ 5. Kui lastevanemate gruppi on koondunud vähemalt 10 lastevanemat ja asutatava lasteaia hooldaja on valitud ning kui rahvahariduse osakonna seisukohalt on lasteaia asutamine lastevanemate grupi poolt tarvilik ja otstarbekohane laste kasvatamise edendamiseks, siis otsustab rahvahariduse osakonna juhataja, et lastevanemate grupp lasteaia asutamiseks on moodustatud, ja teatab sellest asutatava lasteaia hooldajale.

§ 6. Lastevanemate grupi moodustamise järel (§ 5) võib lasteaia hooldaja asuda lasteaia asutamisele.

§ 7. Lasteaia hooldaja esitab lasteaia asutamiseks vastavale rahvahariduse osakonnale avalduse ühes järgmiste teadetega avatava lasteaia suhtes:

1) lasteaia nimetus ja täpne asupaik;
2) teade selle kohta, et lasteaia ruumid on tunnustatud vastava ametliku arsti poolt vastavaiks tervishoiu-nõudeile ja et lasteaias on olemas tarvilikud seadmed ja vahendid;
3) lasteaia juhataja ees- ja perekonnanimi ning üld- ja kutseharidus;
4) lasteaia normaalne mahutavus.

§ 8. Rahvahariduse osakonna juhataja, saanud § 7 tähendatud avalduse ja teated ja selgitanud vastavalt esitatud andmeid ja muid tarvilikke asjaolusid, otsustab, kas lubada lasteaia asutamine lastevanemate grupi poolt või jätta avaldus rahuldamata, ja teatab sellest lasteaia hooldajale.

Loa andmisel kantakse lasteaed rahvahariduse osakonnas peetavasse lasteaedade nimestikku. Nimestikku kandmisest teatab rahvahariduse osakond Hariduse Rahvakomissariaadile ühes § 7 tähendatud andmetega.

§ 9. Lasteaia nimetuse või asupaiga muutmine võib toimuda ainult rahvahariduse osakonna loal. Lubatud muudatustest lasteaia nimetuse ja asupaiga kui ka juhataja suhtes teatab rahvahariduse osakond Hariduse Rahvakomissariaadile.

§ 10. Lastevanemate grupp võib lõpetada lasteaia tegevuse, teatades sellest vastavale rahvahariduse osakonnale.

Lasteaia tegevuse lõpetamisest teatab rahvahariduse osakond Hariduse Rahvakomissariaadile.

§ 11. Lastevanemate grupi poolt ülalpeetav lasteaed suletakse rahvahariduse osakonna otsusega:

1) kui lastevanemate arv on langenud alla 5;
2) kui grupp ei suuda lasteaeda korralikult ülal pidada;
3) kui lasteaia tegevuse alal on avaldunud puudusi ja nende tõttu rahvahariduse osakonna juhataja ei pea otstarbekohaseks lasteaia edasitöötamist.

§ 12. Lastevanemate gruppide poolt ülalpeetavate lasteaedade suhtes on kehtivad ja kohaldatavad lasteaedade juhatajate ja kasvatajate, sisustuse ja õppevahendite, õppe- ja kasvatustöö suunamise ning järelevalve kohta antud juhendid ja muud eeskirjad.

§ 13. Ligemaid juhatusi lastevanemate gruppide poolt ülalpeetavate lasteaedade ülalpidamise alal annavad maakondade ja linnade rahvahariduse osakonnad. Samuti korraldavad need osakonnad ligemalt nende gruppide koosolekute pidamist.

§ 14. Käesolev juhend kuulub vastavalt kohaldamisele ka lastevanemate gruppide poolt asutatavate laste mängumurude suhtes.

Lasteaedade kasvatajate ettevalmistuse ja teenistuse juhend.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 15. veebruaril 1941.

(Avaldatud ENSV T 20. 2. 1941, 20, 263)

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus lasteaedade ja laste mängumurude korraldamise kohta (ENSV T 1941, 9, 98) p. 9.

I. Lasteaedade kasvatajate ettevalmistus.

§ 1. Lasteaedade kasvatajailt nõutakse üldharidust keskkooli ulatuses. Ainult erandina võib Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna loal arvestada keskkooli hariduse asemel vastava kutsekooli lõpetamist.

§ 2. Peale üldhariduse nõutakse lasteaedade kasvatajailt kutselist ettevalmistust.

§ 3. Lasteaedade kasvatajate kutseline ettevalmistus toimub lasteaedade kasvatajaid ettevalmistavas vastavas õppeasutises või eelkooliealiste laste kasvatuse kursustel, kestusega mitte alla ühe õppeaasta.

§ 4. Hariduse Rahvakomissar määrab kindlaks need enne käesoleva määruse jõustumist töötanud õppeasutised ja kursused, millede lõpetamist loetakse vastavaks § 3 tähendatud kutselisele ettevalmistusele.

Erandjuhtudel võib Hariduse Rahvakomissari loal anda kutsetunnistus neile keskkooli haridusega isikuile, kes on omandanud kasvataja kutselise ettevalmistuse välismaal.

§ 5. Isikuile, kel on § 1 tähendatud üldharidus ja kes on omandanud § 3 või 4 tähendatud kutselise ettevalmistuse, annab Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond lasteaia kasvataja kutse ja selle tõenduseks vastava tunnistuse.

§ 6. Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond võib anda lasteaia kasvataja kutse ka neile isikuile, kel puudub § 1 tähendatud üldharidus ja § 3 ja 4 tähendatud kutseline ettevalmistus, kui nad on enne käesoleva juhendi jõustumist töötanud lastekasvatajatena (lasteaednikena) koolieelseis kasvatusasutistes (lasteaedades, laste-päevakodudes, lastekodudes) vähemalt viis aastat hea eduga, ja omavad Kooliosakonna poolt tunnustatud küllaldasi teadmisi, võimeid ja oskusi kasvataja tegevuse edukaks jätkamiseks.

§ 7. Lasteaia kasvataja kutse saamiseks tuleb kutset taotlejal esitada Hariduse Rahvakomissariaadile tunnistused või tõendused üldhariduse ja kutselise ettevalmistuse kohta. Käesoleva juhendi § 6 korras kutset taotlejad esitavad peale selle veel tõenduse teenistuse kohta lastekasvatajana (lasteaednikuna) koolieelseis kasvatusasutistes.

Kõik tunnistused ja tõendused esitatakse selle rahvahariduse osakonna kaudu, mille tegevuspiirkonnas elab kutset taotleja. Rahvahariduse osakonna juhataja lisab nendele tunnistustele ja tõendustele saadud andmed ja hinnangud kutset taotleja teenistuse kohta ja oma arvamuse kutse andmise asjas.

§ 8. Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond otsustab kutse andmise nii esitatud tunnistuste, tõenduste ja hinnangute kui ka Kooliosakonnal endal olevate või tema poolt täiendavalt kogutud dokumentide põhjal.

II. Lasteaedade kasvatajate teenistus.

§ 9. Lasteaedade juhatajaiks võib nimetada isikuid, kel on lasteaia kasvataja või algkooli õpetaja kutse ja kes on töötanud koolieelseis kasvatusasutistes vähemalt kaks aastat.

§ 10. Lasteaedade kasvatajaiks võib nimetada isikuid, kel on lasteaia kasvataja või algkooli õpetaja kutse.

§ 11. Kui ei leidu § 9 ja 10 tähendatud kutsega ja staažiga isikuid, võib lasteaia juhataja või kasvataja kohustetäitjaks nimetada ka ilma lasteaia või algkooli õpetaja kutseta isikuid, kui neil on olemas keskkooli või vastava kutsekooli haridus ja nad omavad küllaldasi võimeid lasteaia õppe- ja kasvatustöö korralikuks teostamiseks.

§ 12. Lastevanemate grupi poolt ülalpeetavasse lasteaeda, kui laste arv ei ületa 15 last, on erandina lubatav nimetada lasteaia juhatajaks või kasvatajaks isikuid lastevanemate gruppi kuuluvate lastevanemate hulgast, kes vastavad § 11 tähendatud nõudeile.

§ 13. Lasteaedade juhatajad nimetatakse teenistusse ja vabastatakse teenistusest maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade juhatajate poolt.

Tööstuslike käitiste poolt ülalpeetavate lasteaedade juhatajad nimetatakse teenistusse ja vabastatakse teenistusest nende käitiste administratsiooni poolt vastava rahvahariduse osakonna juhataja kinnitusel.

§ 14. Lasteaedade kasvatajad nimetatakse teenistusse ja vabastatakse teenistusest maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade poolt vastavate lasteaedade juhatajate ettepanekul.

Tööstuslike käitiste poolt ülalpeetavate lasteaedade kasvatajad nimetatakse teenistusse ja vabastatakse teenistusest nende käitiste administratsiooni poolt vastava rahvahariduse osakonna juhataja kinnitusel.

§ 15. Lasteaedade juhatajate ja kasvatajate muudel teenistuslikel aladel kohaldatakse lasteaedade ülesannete ja tegevuse kohaselt algkoolide õppejõudude teenistuse alal kehtivaid vastavaid eeskirju.

III. Juhendi jõustumine.

§ 16. Käesolev juhend jõustub avaldamisega.

---

3. jagu.

Õppeasutised.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV rahvahariduse süsteemi ja õppeasutiste tegevuse aluste kohta.

(Avaldatud ENSV T 31. 5. 1941, 55, 867)

I.

§ 1. Eesti NSV rahvahariduse süsteem on ühtne NSV Liidu rahvahariduse süsteemiga.

§ 2. Alg-, kesk-, kutse- ja kõrgema hariduse ülemineku lõpuleviimine Nõukogude rahvahariduse süsteemile teostatakse põhiliselt 1941/42 õppeaastal, taotledes üldist keskharidust linnades ning töölisasulates ja seitsmeaastast üldharidust maal.

§ 3. Kõrgeimaks juhiseks rahvahariduse süsteemi kujundamisel, õppeasutiste tegevuse aluste määramisel ja õppetöö korraldamisel on Valitsuse ja Partei määrused.

§ 4. Õppeasutiste, poliithariduslike asutiste ja rahvahariduse organite kogu õppe- ja kasvatustöö aluseks on kommunistliku kasvatuse põhimõtted.

§ 5. Õppejõududeks võivad olla vastava haridusega ja pedagoogilise ettevalmistusega isikud.

Pedagoogilise ettevalmistusega isikud, kes on teenistuses õppeasutistes õppejõududena, võib määrata muule, nende erialale mittevastavale, tööle ainult Hariduse Rahvakomissari loal.

§ 6. Õppimine õppeasutistes on noortele vastavas eas kohuslik. Kuni uute sellekohaste korraldusteni kestab koolikohustus laste 8 eluaastast kuni 7 klassilise üldhariduslikku kooli lõpetamiseni või kuni 16 aastaseks saamiseni.

§ 7. Maakondade, linnade, valdade ja alevite täitevkomiteed on kohustatud hoolitsema koolikohustuse teostamise eest ja looma soodsaid tingimusi noortele õppimise võimaldamiseks.

§ 8. Laste vanemad ja laste eest hoolitsejad, kes on süüdlased nende hoole all olevate laste korratus kooliskäimises, langevad trahvi alla kuni 100 rublani. Trahvi määravad vastavate linnade, valdade ja alevite täitevkomiteed, niivõrd kui see ei ole pandud koolide vastavatele organitele. Määratud trahv nõutakse sisse administratiivkorras.

§ 9. Õppeasutiste korralduse põhialuseks on üldhariduslikku ühtluskooli põhimõte.

Üldhariduslik kool jaguneb oma struktuurilt kolme tüüpi: 1) algkool (I—IV õppeaastad); 2) mittetäielik keskkool (I—VII õppeaastad); 3) keskkool (I—X õppeaastad).

Tähendatud tüüpide koolid töötavad täieliku või osalise klasside arvuga.

§ 10. Üldhariduslike koolide asutamine toimub plaani kohaselt, mille kinnitab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu. Nende koolide võrk kujundatakse selliselt, et oleks kindlustatud üldine koolikohustuse teostamine ja üldhariduse saamine.

Üldhariduslike koolide võrgu teostab Hariduse Rahvakomissar kinnitatud plaani järgi.

§ 11. Kinnitatud võrgus ettenähtud koolide asutamine, avamine, varustamine, üldse nende majandamise eest hoolitsemine on kohalike riigivõimuorganite ülesandeks.

§ 12. Hariduse Rahvakomissar määrab üldhariduslike koolide õppe- ja kasvatustöö ligemad alused, kinnitab õppe- ja tunnikavad ning põhikirjad, reguleerib kursuse lõpetamise ja tunnistuste väljaandmise korra ja annab juhendeid ja käskkirju nende õppeasutiste tegevuse suunamiseks ja ülesannete edukaks täitmiseks.

§ 13. Töötava rahva hariduse ja kommunistliku kasvatuse süsteemis omandab erilise tähtsuse poliithariduslike asutiste töö. Nende asutiste ülesandeks on töötava rahva kasvatamine ja edasiharimine kultuurilise ja majandusliku ülesehitamise huvides kultuurtaseme, kommunistliku teadvuse ja võimete tõstmise kaudu.

Poliithariduslike asutiste tegevuse ligemad alused ja põhimõtted määrab Hariduse Rahvakomissar.

§ 14. Kutsehariduse põhiliseks sihiks on noorte ettevalmistamine majanduslikule ülesehitustööle, töötavale rahvale tootmise, tehnilise ja agronoomilise õpetuse organiseerimine ning tööjõureservide ettevalmistamine ja kasvatamine.

§ 15. Kutsehariduslike õppeasutiste ja erikoolide tegevust juhivad alluvuse kohaselt vastavad rahvakomissarid ja vastavate keskasutiste juhatajad.

§ 16. Kõrgemate õppeasutiste, nende hulgas ka kõrgemate pedagoogiliste õppeasutiste ülesanded ja tegevuse alused määratakse nende põhikirjadega, mis kinnitatakse vastavate organite poolt.

Pedagoogiliste keskõppeasutiste ning pedagoogiliste kursuste ja täienduskoolide asutamise ja nende tegevuse alused ning õppe- ja kasvatustöö korralduse määrab Hariduse Rahvakomissar.

§ 17. Vastavatel rahvakomissaridel ja vastavate keskasutiste juhatajatel on õigus anda juhendeid ja käskkirju käesoleva määruse teostamiseks.

II.

Käesolev määrus jõustub 1. augustist 1941. Samast ajast kaotavad kehtivuse:

1) Avalikkude algkoolide seadus (SK VI 1938, 1, 3; ENSV T 1940, 26, 285);
2) Keskkoolide seadus (RT 1940, 103, 1026);
3) Kutsehariduslike õppeasutiste seadus (SK VI 1938, 1, 6);
4) Merekoolide seadus (SK VI 1938, 1, 11);
5) Õpetajate seminaride seadus (SK VI 1938, 1, 8);
6) Pedagoogiumide seadus (SK VI 1938, 1, 9);
7) Rahvakultuuri ja rahvahariduse nõukogu seadus (SK VI 1938, 1, 2);
8) Koolide põllumajapidamiste korraldamise seadus (SK VI 1938, 1, 7);
9) Koolimajade Ehituslaenu Fondi seadus (SK VI 1938, 1, 15).

Tallinn, 20. mail 1941. Nr. 931.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kooliruumide kasutamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 5. 1941, 48, 726)

Kooskõlas NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja KTK 1932. a. 7. aprilli määrusega kooliruumide kasutamise kohta Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

§ 1. Kooliruumide kasutamine peab toimuma nende otsestes ülesannetes õppeasutiste õppe- ja kasvatustööks.

§ 2. Keelatud on kooliruumide võtmine asutiste, organisatsioonide või ettevõtete alla, millel ei ole otsest suhet nende koolidega, kellele need ruumid on antud, kui ka nende ruumide kasutamine kõrvalisteks ülesanneteks. Ainult Hariduse Rahvakomissari sellekohaste juhendite alusel võib kooliruume kasutada ka muudeks õpetuslikeks ja kasvatuslikeks otstarveteks, niivõrd kui see ei takista koolide tegevust.

§ 3. Kõik majad ja nende osad, mis on ehitatud või ümber ehitatud koolimajadeks või kohandatud koolide paigutamiseks, kuid mida kasutatakse kõrvalisteks ülesanneteks, peavad olema vabastatud ja üle antud hiljemalt 1. juuliks 1941 vastavate maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade korraldusse kasutamiseks koolide jaoks.

§ 4. Maakondade ja linnade rahvahariduse osakondadel on õigus igal ajal vastavate eeskirjade kohaselt administratiivkorras välja tõsta koolimajadest (§ 3) kõrvalisi asutisi, organisatsioone, ettevõtteid kui ka isikuid selleks, et kasutada neid maju koolide vajadusteks ja ülesanneteks.

Väljatõstetavatel asutistel, organisatsioonidel, ettevõtetel ja isikutel on keelatud ära viia kooliruumidest vara, mis kuulub koolile, kuna vara, mis on ära viidud enne käesoleva määruse andmist, kuulub viivitamatult tagasitoomisele.

§ 5. Väljatõstmist teostavad maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade korralduste alusel miilitsaasutised.

§ 6. Maakondade ja linnade täitevkomiteed on kohustatud hoolitsema koolimajadest väljatõstetud asutiste, organisatsioonide, ettevõtete ja isikute paigutamise eest sellekohaste eeskirjade kohaselt.

§ 7. Kõik lepingud, mis on sõlmitud koolimajade kõrvalistele asutistele, organisatsioonidele, ettevõtetele või isikutele kasutada andmise asjas, on tühistatud arvates käesoleva määruse jõustumisest.

Tallinn, 22. aprillil 1941. Nr. 748.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töötava rahva noorte kõrgematesse õppeasutistesse astumiseks ettevalmistuskursuste korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 14. 3. 1941, 29, 382)

Arvestades seda, et seoses hoogsalt areneva sotsialistliku ülesehitusega Eesti NSV-s on tekkinud tunduv puudus töötava rahva keskelt põlvenenud intelligentsetest tööjõududest eriti kõrgemat haridust nõudvatel tööaladel, on tarvilik korraldada töötava rahva noortele ettevalmistavaid kursusi kõrgematesse õppeasutistesse astumiseks.

Sel asjaolul Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Töötava rahva noortele, kes on lõpetanud vähemalt üldharidusliku kooli 9-nda õppeaasta kursuse, avatakse kuuekuised kursused täieliku keskkooli kursuse kiireks lõpetamiseks ja kõrgematesse õppeasutistesse astumisele ettevalmistamiseks.

Kursuste avamist ja nende tegevuse korraldamist teostab Hariduse Rahvakomissariaat käesolevas määruses tähendatud alustel.

2. Kursustele võetakse vastu Hariduse Rahvakomissari poolt moodustatud vastavate komisjonide ettepanekul töötava rahva noori, kes on õiendanud kursustele vastuvõtmiseks ettenähtud sellekohased katsed.

3. Kursuste asupaigad ja kestuse ning kursuste õppe- ning tunnikavad määrab Hariduse Rahvakomissar.

Kursuste õppejõududeks määratakse silmapaistvamaid õppejõude ja neile makstakse kõrgendatud tasu Hariduse Rahvakomissari poolt kinnitatud normide kohaselt.

4. Kursuste iga õpilane saab stipendiumi kuni 200 rubla kuus, maksuta õpperaamatud ja muud õppevahendid ning soovi korral tasuta korteri internaadis.

5. Kursuste kulud kaetakse Hariduse Rahvakomissariaadi eelarve summadest. Õppemaksu kursustel ei ole.

6. Kursuste õpilased vabastatakse kursuste kestuse ajaks teenistusest ja töölt, kusjuures neile jäävad alles nende teenistus- ja töökohad.

Kursustel viibimine ei katkesta kursuste õpilaste tööstaaži.

7. Hariduse Rahvakomissaril on õigus anda juhendeid ja käskkirju käesoleva määruse teostamiseks.

Tallinn, 4. märtsil 1941. Nr. 366.

Tööstusõpilaste kooliskäimise ja selleks tööst vabastamise määrus.

Antud Rahvakomissaride Nõukogu poolt 11. septembril 1940.

(Avldatud ENSV T 17. 9. 1940, 8, 73)

A l u s: Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse (SK VI 1938, 1, 6) § 77.

§ 1. Õppetöö tööstusõpilastekoolides korraldatakse selliselt, et viimane tund lõpeb: kolmeaastase õppeajaga harudes hiljemalt kell 19.30, kaheaastase õppeajaga harudes hiljemalt kell 20.00.

§ 2. Õpilased tööstusõpilastekoolide nendes klassides, kus õppetöö toimub päeval, vabastatakse vastavatel päevadel tööst käitistes täiel määral.

§ 3. Õhtune õppetöö tööstusõpilastekoolides korraldatakse selliselt, et tunnid algavad normaalselt kell 16.00, kusjuures õhtusest õppetööst osavõtjad õpilased vabastatakse vastavatel päevadel tööst käitistes kell 14.00.

§ 4. Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Kunstikoolide ja muusikakoolide asutamise seadus.

Antud Vabariigi Presidendi poolt dekreedina 10. augustil 1940.

(Avaldatud RT 12. 8. 1940, 100, 996)

I.

§ 1. Likvideeritud erakunstikoolide ja eramuusikakoolide asemele riigi poolt ülalpeetavate kunstikoolide ja muusikakoolide asutamine ja tegevuse korraldamine toimub käesoleva seaduse alusel.

§ 2. Kunstikoolide ja muusikakoolide asutamise otsustab Vabariigi President.

§ 3. Kunstikoolide ja muusikakoolide õppejõudude tundide arvu ja palganormid määrab Vabariigi Valitsus.

§ 4. Kunstikoolide ja muusikakoolide valitsemise ja õppetöö korralduse määrab Haridusminister nende koolide põhimäärustes.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 10. augustil 1940.

Jaan Koort'i nimelise Riigi Rakenduskunstikooli*) seadlus.

Antud ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi poolt 28. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 30. 9. 1940, 15, 148)

I.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 1. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Jaan Koort'i nimelise Riigi Rakenduskunstikooli ülesandeks on rakenduskunstide edendamine ja sotsialistliku kultuuri tööle tarvilike teadmiste ja oskustega rakenduskunstnike ettevalmistamine.

Kooli asukohaks on Tallinn.

§ 2. Jaan Koort'i nimelist Riigi Rakenduskunstikooli peab ülal riik.

§ 3. Riikliku asutisena allub Jaan Koort'i nimeline Riigi Rakenduskunstikool Hariduse Rahvakomissariaadile.

§ 4. Hariduse Rahvakomissaril on õigus kontrollida ja revideerida Riigi Rakenduskunstikooli administratiivset, majanduslikku ja õppetegevust selleks volitatud isikute kaudu.

§ 5. Rakenduskunstikooli õppe- ja asjaajamiskeeleks on eesti keel. Hariduse Rahvakomissaril on õigus Rakenduskunstikooli nõukogu ettepanekul lubada üksikuid õppeaineid õpetada ka mõnes muus keeles.

§ 6. Rakenduskunstikool korraldab ühiskondlik-poliitilist kasvatust kõigile kooli õpilastele.

Ühiskondlik-poliitilise kasvatuse korraldamise lähemad alused ja korra, samuti selle ala õppejõudude ametisse määramise ja ametist vabastamise korra määrab Hariduse Rahvakomissar.

2. jagu.

Õppetöö korraldus.

§ 7. Jaan Koort'i nimelise Riigi Rakenduskunstikooli õppekursus jaguneb järgmistesse osadesse:

1) kaheaastase õppeajaga üldaste, mis sisaldab omaette terviku nii teoreetilises kui praktilises osas ja mis taotleb ühtlustada kõrgemale astmele jõudvate õpilaste võimeid ja taset;
2) kolmeaastase õppeajaga kõrgem aste.

Andekaile ja suurema ettevalmistusega õpilastele võimaldatakse kummagi astme lõpetamine ka lühema ajaga.

§ 8. Rakenduskunstikoolil on neli osakonda: 1) ruumiosakond, 2) vormiosakond, 3) värviosakond ja 4) raamatuosakond.

Uute osakondade avamine võib toimuda Hariduse Rahvakomissari ettepanekul Rahvakomissaride Nõukogu otsusega.

§ 9. Rakenduskunstikoolis õpetatakse järgmisi erialasid: 1) sisearhitektuur, 2) aiaarhitektuur, 3) ruumidekoratsioon, 4) rakendusskulptuur, 5) keraamika, 6) klaasehistööd, 7) metallehistööd, 8) rakendusmaal, 9) tekstiil ja mood, 10) rakendusgraafika ja trükitöö, 11) raamatuköide ja nahkehistööd.

Hariduse Rahvakomissari otsusel võidakse tarbe korral õpetada ka teisi erialasid kui ka lõpetada õpetamist eelloetletud erialadel.

Erialade kuuluvuse osakondadesse määrab Hariduse Rahvakomissar.

§ 10. Rakenduskunstikooli tunni- ja õppekavad töötab välja direktor ja kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 11. Rakenduskunstikooli õppeaasta jaguneb sügis- ja kevadsemestriks.

§ 12. Rakenduskunstikooli juures asub ja töötab Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse alusel avaliku kutsekoolina Riigi Trükitööstuskool. Hariduse Rahvakomissari otsusel võib avada Rakenduskunstikooli juures ka teisi tarvilikke kutsekoole ja õppetöökodasid. Samuti võib Rakenduskunstikooli juures avada kursusi tööstuse ja rakenduskunsti aladel. Nende koolide ja kursuste avamine toimub riigi eelarves selleks ettenähtud krediitide alusel.

3. jagu.

Rakenduskunstikooli juhtimine.

§ 13. Rakenduskunstikooli juhtimist ja valitsemist teostavad direktor, inspektor, nõukogu ja osakondade ning erialade juhatajad.

§ 14. Direktor on Rakenduskunstikooli tegevuse juhtija ja seaduslik esindaja asjaajamisel kohtuis ja ametiasutistes. Ta otsustab Rakenduskunstikooli administratiivseid, majanduslikke ja distsiplinaarseid asju ja hoolitseb selle eest, et õppetöö ja õpilaste edasijõudmine tarvilikult edeneks. Direktor valvab Rakenduskunstikooli tegevuse seaduslikkuse, samuti Rakenduskunstikooli varade alal- ja korrasoleku järele.

*) Nimi muudetud ENSV RKN määrusega 19. 8. 1944 taastatud riiklike asutiste nimede muutmise kohta (ENSV T 1945, 1, 12).

§ 15. Direktor on Rakenduskunstikooli õppejõudude, ametnike ja teenijate otsene ülem; tal on õigus nende tegevust kontrollida ja neilt teateid ja seletusi nõuda.

§ 16. Direktor kirjutab alla kõigile Rakenduskunstikooli poolt väljaantavaile dokumentidele ja Rakenduskunstikooli nimel saadetavaile kirjadele. Direktor koostab Rakenduskunstikooli aastaaruande ja eelarve ning esitab need Hariduse Rahvakomissariaadile.

§ 17. Inspektor on direktori lähemaks abiks Rakenduskunstikooli sisemise elu korraldamisel ja täidab viimase puudumisel või haiguse korral tema kohuseid.

§ 18. Rakenduskunstikooli nõukogu moodustavad direktor, inspektor, osakondade ja erialade juhatajad ja sõnaõigusega ka teised määralised õpetajad. Hariduse Rahvakomissari otsusega, kas Hariduse Rahvakomissari enda algatusel või nõukogu ettepanekul, võib nõukogu liikmete arvu täiendada kuni kolme liikmega väljastpoolt kooli.

Rakenduskunstikooli nõukogu on direktori juures nõuandvaks organiks.

§ 19. Rakenduskunstikooli nõukogu arutamisele kuuluvad järgmised asjad:

1) kooli sisemisse tegevusse puutuvad üldised pedagoogilised ja kunstilised küsimused;
2) tunni- ja õppekavade, õpilaste vastuvõtmise, ühelt astmelt teisele üleviimise ja lõpetamise korra väljatöötamine;
3) Rakenduskunstikooli lõpetajaile tunnistuste ja diplomite väljaandmise otsustamine;
4) Rakenduskunstikooli kodukorra, samuti õpilaste kohta käivate juhendite väljatöötamine.

§ 20. Rakenduskunstikooli nõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt $^2/_3$ liikmeid, nende hulgas direktor või inspektor. Hääletamine toimub avalikult. Ettepanek loetakse vastuvõetuks, kui selle poolt on enamus koosolijaist.

§ 21. Nõukogu kutsub kokku direktor tarviduse järgi.

Direktor on kohustatud nõukogu kokku kutsuma, kui vähemalt ¼ nõukogu liikmeist seda kirjalikult nõuab.

Koosolekukutses olgu tähendatud päevakord.

§ 22. Nõukogu koosolekute juhatajaks on direktor või inspektor.

Nõukogude koosolekute protokollijaks on Rakenduskunstikooli sekretär.

§ 23. Osakonna juhataja ülesandeks on osakonna õppetöö üldkunstiline ja administratiivne juhatamine. Osakonna juhataja on ühtlasi ühe eriala juhatajaks.

§ 24. Eriala juhataja ülesandeks on hoolitseda, et õppetöö ja õpilaste edasijõudmine vastaval erialal küllaldaselt edeneks.

§ 25. Direktori nimetab ametisse Hariduse Rahvakomissar. Inspektori ning osakondade ja erialade juhatajate kandidaadid esitab direktor ühes vastavate ühiskondlik-parteiliste organisatsioonide seisukohaga Hariduse Rahvakomissarile ametisse nimetamiseks.

4. jagu.

Ametnikud ja teenijad.

§ 26. Rakenduskunstikooli asju ajab sekretär. Peale sekretäri on Rakenduskunstikoolil teised koosseisus ettenähtud ametnikud ja teenijad.

§ 27. Rakenduskunstikooli ametnike ja teenijate ametisse määramine ja ametist vabastamine toimub Rakenduskunstikooli direktori otsusega.

§ 28. Ametnike ja teenijate lähemad ülesanded ja kohused määratakse kodukorras, mille kinnitab direktor.

5. jagu.

Õppejõud.

§ 29. Rakenduskunstikooli õppejõud jagunevad:

1) määralisteks õpetajateks, kellel on vähemalt 50% nädalatundide normaalarvust;
2) tunniandjaiks, kelle nädalatundide arv on alla 50% vastavast normist;
3) instruktoriteks;
4) kohustetäitjaiks, kes on sellena ametisse kinnitatud.

§ 30. Rakenduskunstikooli õppejõudude nädalatundide normaalarvud ja palganormid määratakse eriseadlusega.*)

§ 31. Rakenduskunstikooli eriainete õpetajateks ja tunniandjateks võivad olla isikud, kes on avaldanud silmapaistvaid võimeid kunstilises või erialalises tegevuses.

Juhul, kui ei leidu eelmise lõike nõudeile vastavaid isikuid, võidakse määrata kohusetäitjaiks neid, kes nimetatud nõudeile täies ulatuses ei vasta.

Instruktoriteks võivad olla isikud, kel on silmapaistvaid oskuslikke võimeid omal alal.

§ 32. Nimetuselt ja palgalt jagunevad Rakenduskunstikooli õpetajad ja tunniandjad õpetajaiks, vanemaiks õpetajaiks ja professoreiks.

Vanemaks õpetajaks võib edutada üld- ja eriainete õpetajat, kes omal erialal on osutanud silmapaistvaid võimeid ja vähemalt 5 aastat hea eduga on õpetanud Riigi Rakenduskunstikoolis või mõnes teises õppeasutises.

Professoriks võib edutada eriainete vanemat õpetajat, kes omal erialal on osutanud silmapaistvaid võimeid ja kes on vähemalt 5 aastat vanema õpetajana hea eduga õpetanud oma eriainet Riigi Rakenduskunstikoolis või mõnes teises kunstilises õppeasutises.

Õppejõu edutamise otsustab Hariduse Rahvakomissar Rakenduskunstikooli direktori motiveeritud ettepanekul.

§ 33. Õppejõudude kandidaadid esitab Hariduse Rahvakomissariaadile Rakenduskunstikooli direktor. Õppejõudude kandidaatide hulgast nimetab õppejõu ametisse Hariduse Rahvakomissar.

§ 34. Muud palgalist ametit riigi-, omavalitsus- või erateenistuses võivad Rakenduskunstikooli määralised õppejõud pidada ainult Hariduse Rahvakomissari loaga tingimusel, et teise ameti pidamine ei takista nende ülesannete täitmist Rakenduskunstikoolis.

*) Muudetud ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega Jaan Koorti nimelise Riigi Rakenduskunstikooli seadluse muutmise kohta (ENSV T 1940, 26, 284).

§ 35. Rakenduskunstikooli õppejõudude ametist vabastamine, samuti nende ajutine vabastamine ametikohuste täitmisest toimub Õppejõudude teenistuse seaduses ettenähtud korras ja alustel.

Enda edasiarendamise või teadusliku töö tegemise otstarbel võib õppejõud saada tööst vabastust palga edasisaamise õigusega kuni ühe aastani. Vabastamise otsustab Hariduse Rahvakomissar Rakenduskunstikooli direktori ettepanekul. Vabastusaja kasutamise kohta esitatakse aruanne Rakenduskunstikooli direktori kaudu Hariduse Rahvakomissarile.

6. jagu.

Õpilased.

§ 36. Rakenduskunstikooli võetakse vastu mõlemast soost isikuid, kes on lõpetanud vähemalt üldhariduslikku kooli 7 klassi või on omandanud sellele vastava hariduse ja kes osutavad küllalt annet, oskust ja võimeid koolis töötamiseks, kusjuures vajaduse korral korraldatakse oskusliku ja üldise arenemistaseme määramiseks vastavad katsed.

§ 37. Rakenduskunstikoolis võivad veel õppida, kui ruumid ja sisseseaded seda võimaldavad, aineõppijad, kes õpivad üksikuid aineid või ainete rühmi.

§ 38. Õpilaste vastuvõtmine toimub Rakenduskunstikooli poolt väljatöötatud ja Hariduse Rahvakomissari poolt kinnitatud juhendite järgi.

§ 39. Õppimise võimaldamiseks Rakenduskunstikoolis antakse õpilastele toetust sellekohasest riiklikust krediidist või teistest summadest nende krediitide ja summade ulatuses. Toetuste andmine toimub Rakenduskunstikooli poolt väljatöötatud ja Hariduse Rahvakomissari poolt kinnitatud juhendite järgi.

§ 40. Rakenduskunstikooli õpilaste organiseerimise alused ja korra määrab Hariduse Rahvakomissar kooli direktori ettepanekul.

§ 41. Rakenduskunstikooli lõpetanud õpilased saavad lõputunnistuse ja kaheaastase järelpraktika õiendamisel diplomi. Aineõppijaile antavais tõendustes näidatakse, missuguseid aineid ja mis aja vältel nad on koolis õppinud.

§ 42. Rakenduskunstikooli lõpetamise ja diplomi omandamise korra töötab välja Rakenduskunstikool ja kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 43. Rakenduskunstikooli tunnistustele ja diplomitele kirjutavad alla direktor, osakonna juhataja ja sekretär, tõendustele direktor ja sekretär.

7. jagu.

Majapidamine.

§ 44. Rakenduskunstikooli peetakse ülal:

1) riigieelarve korras selleks määratud krediidist;
2) Rakenduskunstikooli erisummadest.

§ 45. Riigieelarve korras Rakenduskunstikoolile antavaid summasid tarvitatakse riigieelarve eeskirjade järgi.

§ 46. Kõik tellimistöödest, ruumide üürist, annetistest, päranditest ja teistest üritustest saadud tulud moodustavad Rakenduskunstikooli erisummad. Neid summasid tarvitatakse eeskätt Rakenduskunstikooli tegevuse arendamiseks, seadmete ja õppevahendite soetamiseks, stipendiumideks ja toetusrahadeks õpilastele ja õpilasorganisatsioonidele.

Erisummade eelarve koostab Rakenduskunstikooli direktor ja kinnitab Rahvakomissaride Nõukogu.

8. jagu.

Rakenduskunstikooli õigused.

§ 47. Rakenduskunstikoolil on õigus rakenduskunstide edendamise otstarbel korraldada avalikke kunstinäitusi ja loenguid, kokku kutsuda asjaomaste tegelaste kongresse, välja anda tema tegevusalasse puutuvaid raamatuid ja trükitooteid ja jagada auhindu.

§ 48. Rakenduskunstikoolil on juriidilise isiku õigused.

§ 49. Rakenduskunstikooli kinnis- ja vallasvarad on vabastatud kõigist riigi- ja omavalitsusmaksudest.

Kõik Rakenduskunstikooli puutuvad aktid, avaldused, väljaantavad arved ja muud paberid on tempelmaksuvabad.

§ 50. Rakenduskunstikoolil on vastavad pitsatid sellekohastes eeskirjades ettenähtud kujuga.

9. jagu.

Lõppeeskirjad.

§ 51. Hariduse Rahvakomissaril on õigus anda käskkirju ja juhendeid käesoleva seadluse teostamiseks.

II.

Käesolev seadlus jõustub 1. augustist 1940. Riigi Kunsttööstusekooli seadus (SK VI 1938, 1, 10) ja Riigi Kunstikoolide seadus (RT 1938, 34, 278) kaotavad kehtivuse arvates 1. septembrist 1940.

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi Seadlus Jaan Koort'i nimelise Riigi Rakenduskunstikooli seadluse muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 14. 10. 1940, 26, 284)

I.

Jaan Koort'i nimelise Riigi Rakenduskunstikooli seadluse (ENSV Teataja 1940, 15, 148) § 30 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 30. Rakenduskunstikooli õppejõudude nädalatundide normaalarvud ja palganormid määrab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu.

II.

Käesolev seadlus jõustub avaldamisega.

Tallinn, 12. oktoobril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi reorganiseerimise lõpule viimiseks.

(Avaldatud ENSV T 11. 4. 1941, 39, 583)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Lugeda Eesti NSV Tallinna Riiklik Konservatoorium töötavaks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt kinnitatud põhikirja (ENSV Teataja 1941, 26, 329) alusel alates 1. veebruarist 1941.

2. Kinnitada endise ENSV Tallinna Konservatooriumi eel- ja keskkursus Eesti NSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi juures tegutsevaks muusikakooliks, alates 1. veebruarist 1941.

3. Lugeda eelnimetatud muusikakool õppejõudude tasude suhtes keskkooliks.

Tallinn, 4. aprillil 1941. Nr. 606.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 6. 3. 1941, 26, 329)

Kinnitada Eesti NSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse Juhataja poolt esitatud Eesti NSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi põhikiri.

Tallinn, 17. veebruaril 1941. Nr. 252.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 17. veebruari 1941 määruse nr. 252 juurde.

Eesti NSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi põhikiri.

Eesmärgid ja ülesanded.

Kooskõlas NSVL Konstitutsiooni § 121-ga ja ENSV Konstitutsiooni § 93-ga Eesti NSV Tallinna Riiklik Konservatoorium teostab NSVL kõikide kodanikkude õigust haridusele. Tema eesmärgiks on valmistada ette kaadreid, kes on võimelised omandama eesmist teadust ja tehnikat ja relvastatuina teadusliku sotsialismi teadmistega on valmis kaitsma nõukogude kodumaad ning ennastsalgavalt pühenduma kommunistliku ühiskonna ehitamistööle.

Tallinna Riikliku Konservatooriumi ülesandeks on:

1) õppemetoodilise töökäigu korraldamine, mis tagaks kõrgelt kvalifitseeritud helikunstnike ettevalmistamist, kes kõrvalekaldumatult täidaksid sms Stalini poolt antud juhiseid marksistlik-leninistliku teooria omandamise kohta ja seda teooriat rakendaksid oma loovas tegevuses kunstipõllul, sest „Kunst kuulub rahvale. Ta peab oma sügavaimate juurtega tungima kõige laiemaisse töötavaisse massidesse. Ta peab olema arusaadav neile massidele ja armastatud nende poolt. Ta peab ühendama nende masside tunnet, mõtet ja tahet ja tõstma neid masse kõrgemale. Ta peab äratama neis kunstnikke ja arendama neid". (Lenin).

   Tallinna Riiklik Konservatoorium peab andma helikunstnikke, kes „on võimelised täiuslikult omandama teaduse uusimaid saavutusi, tehnikat põhjani ärakasutama ja teooriat praktikaga bolševistlikult siduma: ühendama tootmiskogemusi teadusega" (NSVL RKN ja ÜK(b)P KK määrus töö kohta kõrgemais õppeasutistes ja kõrgema kooli juhtimise kohta 23. juunil 1936);
2) üliõpilaste ja õppejõudude ideelis-poliitiline kasvatamine Marx-Engels-Lenin-Stalini õpetuse alusel ja kultuuriliste eriteadlaste ettevalmistamine, kes omavad „teadmisi kõigist neist rikkusist, mis inimkond on välja töötanud" (Lenin);
3) kaasaegse teaduse tasemel seisvate ja noorsoo ideelis-poliitilise kasvatuse ülesandeile vastavate kõrgeväärtuslike õpikute ja õppevahendite loomine;
4) sotsialismi ja kommunismi ajajärgule väärilise eesmise helikunsti loomist võimaldava muusika-teadusliku töö läbiviimine;
5) professorite ja õpetajate kaadrite kvalifikatsiooni tõstmine ja teaduslik-pedagoogilise personaali ettevalmistamine, kes „julgesti võitleks vananenud teaduse vastu ja rajaks teed uuele teadusele" (Stalin);
6) mineviku helikunsti kõrgeimate saavutiste ja Nõukogudemaa helikunsti uusimate saavutiste populariseerimine.

Kõik Tallinna Riikliku Konservatooriumi lõpetajad peavad omama sügavaid teadmisi nii rahva muusikaloomingust kui klassikalisest muusikalisest pärandusest, peavad ühendama täielikke teadmisi oma muusikaerialal pedagoogilise meisterlikkusega ja olema ettevalmistatud sotsialistliku ühiskonna kõige eesmisema muusikakultuuri ülesehitajate kaadrite kasvatamiseks.

Teostades neid sihte ja ülesandeid, Tallinna Riiklik Konservatoorium valmistab ette:

1) heliloojaid, kes on suutelised looma igaliigilisi realistlikke teoseid, vormilt rahvuslikke ja sisult sotsialistlikke;
2) interpreteerivaid kunstnikke, kes on võimelised sügavale sisse tungima autori taotlustesse ja oma loova tõlgitsusega ilmekalt kajastama meie suure ajajärgu ideederikkust;
3) muusika-ajaloolasi ja -teoreetikuid, kes Marx-Engels-Lenin-Stalini õpetuse põhialusel oleksid omandanud muusikateaduse parimad saavutused, ning tegutseb järgmistel alustel:

I. Üliõpilased.

§ 1. ENSV Tallinna Riiklikku Konservatooriumi on õigus astuda kõigil muusikakeskkooli haridusega NSVL kodanikel 17 kuni 35 aasta vanuses, sõltumatult sotsiaalsest päritolust, soost, rassist ja rahvuslikust kuuluvusest.

§ 2. Tallinna Riiklikku Konservatooriumi astujail tuleb sisseastumise eksamid õiendada järgmiselt:

1) muusikakeskkooli lõpetajad, kes on lõpetanud üldhariduslikku keskkooli, õiendavad eksamid muusika erialal ja muusika üldainetes ning eesti keeles, vene keeles ja Nõukogude Liidu rahvaste ajaloos ja konstitutsioonis;
2) muusikakeskkooli lõpetajad, kes on lõpetanud üldhariduslikku keskkooli „väga heaga", õiendavad eksamid muusika erialal ja muusika üldainetes;
3) muusikakeskkooli lõpetajad „väga heaga", kes ei ole lõpetanud üldhariduslikku keskkooli „väga heaga", õiendavad eksami muusika erialal ning eesti keeles, vene keeles ja Nõukogude Liidu rahvaste ajaloos ja konstitutsioonis;
4) muusikakeskkooli lõpetajad „väga heaga", kes on lõpetanud üldhariduslikku keskkooli „väga heaga", õiendavad eksami muusika erialal.

Märkus 1. Õpilasi, kes muusikakeskkoolis on näidanud väljapaistvaid muusikalisi eeldusi ja jõudsat muusikalist arenemist, võib Konservatooriumi vastu võtta erandjuhtudel vastava komisjoni eriotsusel ka enne muusikakeskkooli ja keskkooli lõpetamist.

Märkus 2. Konservatooriumi võib erandjuhtudel vastu võtta ka eraviisil muusikat õppinud keskkooli lõpetanuid. Neil tuleb õiendada eksamid muusika erialal ja kõigis vastavais muusika-üldainetes, ning üldhariduslikes ainetes käesoleva paragrahvi pp. 1, 2, 3 ja 4 kohaselt, sõltuvuses nende keskkooli tunnistusest.

§ 3. Konservatooriumi sisseastumise sooviavalduste esitamise tähtajad ja korra ning sooviavaldustele juurdelisamisele kuuluvate dokumentide ja tunnistuste loetelu määratakse erieeskirjadega.

§ 4. Konservatooriumis õppimise eest võetakse üliõpilastelt õppemaksu, mille suurus määratakse kindlaks erimäärusega.

§ 5. Konservatooriumi direktoril on õigus vabastada õppemaksust andekamaid üliõpilasi sellekohase juhendi alusel.

§ 6. Andekamaile üliõpilastele kindlustatakse riiklik stipendium. Stipendiumi määrab iga semestri alul Konservatooriumi direktor üliõpilase möödunud semestri edukuse andmeid arvesse võttes.

§ 7. Üliõpilased on kohustatud tegema õppekavas ettenähtud eksameid ja praktilisi töid.

§ 8. Üliõpilased, kes on sooritanud diplomi saamiseks kõik õppekavas ettenähtud eksamid ja tööd, on kohustatud tegema riigieksami riikliku eksamikomisjoni ees, kes tegutseb sellekohaste määruste järgi.

§ 9. Üliõpilased, kes on täitnud kõik õppekavas ettenähtud nõuded ja teinud riigieksamid, saavad ENSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi diplomi, milles on märgitud vastav kvalifikatsioon.

§ 10. Üliõpilased, kes õppekava kõigis aineis on täitnud „väga heaga" ja „heaga" ja kes riigieksamid on sooritanud „väga heaga", saavad diplomi „cum laude".

§ 11. Diplomiga „cum laude" lõpetanud isikuil on järgmised eesõigused:

1) vakantsete kohtade täitmisel nii erialal kui ka teadusliku töö alal kõrgemais õppe- ja teaduslik-uurimuslikes asutistes;
2) aspirantuurile võtmisel konservatooriumide vastavate kateedrite juurde;
3) kandideerimisel õppereisidele nii NSV Liitu kui ka välismaale.

II. Õppetöö korraldus.

§ 12. Kõrgekvaliteetse õppetöö käigu kindlustamiseks, üliõpilaste iseseisva töö harjumuse kasvatamiseks ja Konservatooriumis saadud teadmiste praktilise rakendamise oskuse arendamiseks on õppetöö korraldus kindlaks määratud alljärgnevalt:
1) professorite, dotsentide ja assistentide individuaalne õppetöö instrumentaalmängu, laulu, kompositsiooni ja dirigeerimise alal;
2) professorite ja dotsentide loengud;
3) praktilised rühmatööd professorite, dotsentide ja assistentide juhatusel;
4) üliõpilaste loominguline, ettekandeline ja pedagoogiline praktikum kateedri poolt määratud õppejõudude juhtimisel;
5) üliõpilaste iseseisev töö;
6) konsultatsioonid.

§ 13. Tallinna Riikliku Konservatooriumi õppe- ja asjaajamiskeeleks on eesti keel. ENSV RKN juures asuval Kunstidevalitsusel on õigus lubada direktori ettepanekul korraldada üksikutes ainetes õpetamist ka mõnes muus keeles. Konservatooriumi õppematerjal jaguneb eri- ja üldaineteks.

§ 14. Eriainete õppekavad sisaldavad alljärgnevaid aineid:
1. Kompositsioon.
2. Muusikateooria (harmoonia, polüfoonia, heliteoste analüüs, vormiõpetus, partituuri käsitlemine, improvisatsioon, instrumentide õpetus, akustika ja ained, mis kuuluvad nende alade juurde).
3. Orkestri juhtimine.
4. Koori juhtimine.
5. Koolimuusika.
6. Klaver, orel ja kontsertmeistrite ettevalmistus.
7. Keelpillid.
8. Puhk- ja löökpillid.
9. Koosmäng, kaasmäng ja kammermuusika.
10. Laul.
11. Ooperilavapraktika.
12. Hääleseade.
13. Diktsioon.
14. Hääleelundite anatoomia, füsioloogia ja tervishoid.
15. Itaalia keel.
16. Orkestris mängimine.
17. Koorilaul.
18. Muusikaajalugu ja muusika literatuur.
19. Rahvamuusika looming.
20. Interpreteeriva helikunsti ajalugu.
21. Kujutavate kunstide ja teatriajalugu.
22. Eriala pedagoogika ja metoodika.

§ 15. Üldainete õppekavad sisaldavad alljärgnevaid aineid:
1. Marksismi-leninismi põhialused.

2. Dialektiline ja ajalooline materialism.
3. Poliitiline majandusteadus.
4. Üldajalugu.
5. NSVL rahvaste ajalugu.
6. Esteetiliste õpetuste ajalugu.
7. Kirjanduse ajalugu.
8. Pedagoogika.
9. Eesti keel.
10. Vene keel.
11. Võõrkeeled.
12. Sõjaline ettevalmistus.
13. Kehakultuur.

§ 16. Konservatooriumi õppekavades määratakse kindlaks, missugused õppeained ja millises järjekorras ning ulatuses õpetatakse üksikuil semestreil või õppeaastail.

§ 17. Tallinna Riikliku Konservatooriumi eri- ja üldainete õppekavad kinnitab NSVL RKN juures asuv Üleliiduline Kõrgemate Koolide Komitee NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee ettepanekul.

§ 18. Õppeaasta jaguneb kaheks semestriks: sügissemester 1. septembrist kuni 24. jaanuarini ja kevadsemester 7. veebruarist kuni 30. juunini.

Üliõpilastele on kaks korda aastas õppetöö vaheaeg: talvel 25. jaanuarist kuni 6. veebruarini ja suvel 1. juulist kuni 31. augustini.

§ 19. Üliõpilaste üleminek ühelt kursuselt järgmisele toimub üks kord aastas. Eksamineerijaiks on ainult professorid, dotsendid ja vanemad õpetajad, praktiliste tööde arvestajaiks ka assistendid ja õpetajad. Üliõpilaste edukust märgitakse järgmiste hinnangutega: „väga hea", „hea", „rahuldav" ja „mitterahuldav".

§ 20. Igale üliõpilasele antakse üliõpilaskaart ja matrikkel. Matriklisse tähendatakse kõik õpetatavad sunduslikud ained ning eksamite hinded ja praktiliste tööde arvestused nende kohta. Hindeid märgib matriklisse eksamineerija ja praktiliste tööde arvestaja.

III. Struktuur.

§ 21. ENSV Tallinna Riiklikus Konservatooriumis on ette nähtud alljärgnevad üksused:

Teaduskonnad:

1. Kompositsioon, muusika teooria, muusika ajalugu ja muusikajuhtimine.
2. Ettekandekunst.

Kateedrid:

1. Kompositsioon, muusika teooria ja muusika ajalugu.
2. Muusikajuhtimine.
3. Klaver ja orel.
4. Keelpillid ja puhkpillid.
5. Laul.
6. Marksismi-leninismi põhialused.

Abiõppeasutised:

1. Muusika ajaloo ja muusika etnograafia kabinett.
2. Foneetiline kabinett.
3. Marksismi-leninismi kabinett.
4. Sõjateaduste kabinett.
5. Muusikateaduslik raamatukogu.

§ 22. Teaduskonnad, erialad ja kateedrid asutatakse ja likvideeritakse NSVL RKN juures asuva Kõrgemate Koolide Komitee otsusega ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse ettepanekul NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee kaudu.

§ 23. Tallinna Riiklikus Konservatooriumis on järgmised õppekohad professorite, õpetajate ja abiõppejõudude näol:

1) professor — kateedri juhataja;
2) kateedriprofessor;
3) kateedridotsent;
4) kateedriassistent;
5) vanem õpetaja;
6) õpetaja;
7) kontsertmeister;
8) akkompaniaator;
9) vanem laborant;
10) laborant.

IV. Kateeder.

§ 24. Kateeder on Konservatooriumi põhi-õppeorganisatsiooniks, mis vahetult teostab õppe-metoodilist ja teaduslikku uurimistööd ühes või mitmes omavahel tihedalt seotud õppeaines.

§ 25. Kateedri eesotsas on kateedri juhataja-professor.

§ 26. Kateedrijuhataja kohusteks on:

1) individuaalne õpetamine, loengute pidamine, rühmtööd ja kateedri kaastööliste poolt teostatavate loengute, individuaalse ja rühmtöö, konsultatsioonide ja muude õppetööviiside juhtimine ja süstemaatiline kontrollimine;
2) üliõpilaste iseseisva töö juhtimine ja nende edukuse kontrollimine;
3) üliõpilaste loomingulise, ettekandelise ja pedagoogilise praktikumi juhtimine;
4) kateedri loomingulise ja metoodilise teaduslik-uurimustöö temaatilise plaani ja sellest sõltuva kateedri praktilise tegevuse kavade koostamine ja nende täitmise juhtimine;
5) kateedri kaastööliste valimine ja nende esildamine direktorile kinnitamiseks.

§ 27. Kateedrijuhataja ja kateedriprofessor esildatakse võistluse teel isikute hulgast, kellel on professori kutse või teaduste doktori kraad.

Kateedridotsent esildatakse võistluse teel isikute hulgast, kellel on dotsendi kutse või teaduste kandidaadi kraad.

Võistluse tulemused kateedrijuhataja kohale kinnitab NSVL RKN juures asuv Kõrgemate Koolide Komitee ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse juhataja ettepanekul NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee kaudu. Võistluse tulemused kateedriprofessori ja kateedridotsendi kohale kinnitab ENSV RKN juures asuv Kunstidevalitsus Konservatooriumi direktori ettepanekul.

§ 28. Kateedri kaastöölised-assistendid ja abiõppejõud esildab kateedrijuhataja ja kinnitab direktor.

§ 29. Professorite, õpetajate ja abiõppejõudude koosseis ning arv määratakse kindlaks koosseisutabelis, mis kinnitatakse NSVL RKN juures asuva Kõrgemate Koolide Komitee poolt ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse ettepanekul NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee kaudu.

§ 30. Professor, dotsent, assistent ja õpetaja täidavad kõiki õppe- ja teaduslik-uurimuslikke ülesandeid vastavalt oma õppekohale ja õppekavadele, pühendades sellele tööle keskmiselt 6 tundi päevas.

V. Juhtimine.

ENSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi direktor.

§ 31. Direktor vastutab ENSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi juhtimise, õppetöö korraldamise, teadusliku töö, poliitilise kasvatuse ja kunstilise tegevuse eest ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse, NSVL RKN juures asuvate Kunstidekomitee ja Kõrgemate Koolide Komitee ees.

§ 32. Konservatooriumi direktori kinnitab ametisse ja vabastab sellest NSVL RKN juures asuv Kõrgemate Koolide Komitee ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse ettepanekul NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee kaudu.

§ 33. Direktori kohusteks on:

1) Konservatooriumi kogu tegevuse juhtimine ainujuhtimise põhimõttel ja Konservatooriumi esindamine:
2) õppeplaanide ning teadusliku töö ja kunstilise tegevuse kavade elluviimine;
3) järelevalve üliõpilaste edasijõudmise, individuaalse ja rühmtööde kvaliteedi, loengute, loomingulise, ettekandelise ja pedagoogilise praktikumi ning teadusliku töö üle;
4) poliitilise ja kultuur-kasvatusliku töö juhtimine üliõpilaskonna, professorite, õpetajate ning abiõppejõudude seas;
5) kaasaaitamine sotsialistliku võistluse ja löökttööliikumise õigele suunamisele;
6) tunniplaanide ja sisekorramääruste kinnitamine ning järelevalve nende täpse täitmise üle;
7) üliõpilaste vastuvõtt, lõpetanuks tunnustamine ja nimestikust kustutamine;
8) üliõpilaste kehalise kasvatuse juhtimine ja nende tervisliku seisukorra järele valvamine;
9) käsutamine Konservatooriumi summade ja varade üle;
10) stipendiumide määramine üliõpilastele;
11) üliõpilaste ja õppejõudude heaolu korraldamine;
12) muusika-teadusliku raamatukogu tegevuse juhtimine ja kontroll.

Direktori asetäitja õppe- ja teadusliku töö alal.

§ 34. Direktori asetäitja õppe- ja teadusliku töö alal vastutab direktori ees Konservatooriumi õppe- ja metoodilise ning teadusliku tegevuse eest.

§ 35. Direktori asetäitja kandidatuur esildatakse eriala kvalifitseerituimate professorite või dotsentide hulgast ja kinnitatakse ning vabastatakse NSVL RKN juures asuva Kõrgemate Koolide Komitee poolt ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse ettepanekul NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee kaudu.

§ 36. Direktori asetäitja õppe- ja teadusliku töö alal kohusteks on:

1) teaduskondade ja kateedrite õppe-metoodilise ja teadusliku töö korraldamine ning kirjastustegevuse juhtimine;
2) teaduskondade ning kateedrite poolt koostatud tunni- ja eksamikavade kontrollimine ja nende täitmise järelevalve;
3) üliõpilaste loomingulise, ettekandelise ja pedagoogilise praktikumi järelevalve;
4) õppe-metoodiliste ja teaduslike koosolekute korraldamine;
5) teaduslik-pedagoogiliste kaadrite ettevalmistamise juhtimine;
6) direktori asendamine tema puudumisel.

Abidirektor administratiiv-majanduslikul alal.

§ 37. Abidirektori kinnitab ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse juhataja direktori ettepanekul.

§ 38. Abidirektori kohuseks on:

1) Konservatooriumi majanduslike ja kultuurilise heaolu asutiste tööde vahetu juhtimine, auditooriumide, kabinettide, ühiselamute, sööklate jne. hügieenilise seisundi ja üldise korra järelevalve;
2) ehituste, kapitaal- ja jooksva remondi juhtimine;
3) kateedrite, laboratooriumide, kabinettide, majanduslike ja kultuurilise heaolu asutiste varustamine ja kindlustamine vajaliku sisustuse, inventari, õppevahendite ja materjalidega;
4) lepingute sõlmimine, summade ja varade valitsemine ja majanduslik esindamine direktori korraldusel.

Teaduskond.

§ 39. Teaduskond on Konservatooriumi õppeadministratiivseks osakonnaks, mis ühendab kateedreid, mis teostavad üliõpilaste ettevalmistamist mitmel naaberalal. Teaduskond teostab oma tööd teaduskonna dekaani juhtimisel.

§ 40. Teaduskonna dekaani kandidatuur esildatakse teaduskonna juhtivate õppeainete professoreist ja kinnitatakse NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee Õppeasutiste Peavalitsuse juhataja poolt direktori ettepanekul ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse kaudu.

§ 41. Teaduskonna dekaani kohusteks on:

1) teaduskonna, selle kateedrite ja abiõppeasutiste õppetöö vahetu juhtimine, samuti ka üliõpilaste loomingulise, ettekandelise ja pedagoogilise praktikumi juhtimine;
2) õppeplaanide ja kavade täitmine;
3) üliõpilaste teadmiste, tööedukuse ja tööde arvestuse kontrollimise korraldamine;
4) teaduskonna teaduslik-pedagoogilise koosseisu kvalifikatsiooni tõstmistöö juhtimine;
5) õppetöö tunniplaani koostamisest osavõtmine ja selle elluviimine;
6) valvamine distsipliini järele teaduskonnas.

Konservatooriumi Nõukogu.

§ 42. Direktori juures ja tema eesistumisel moodustatakse Konservatooriumi Nõukogu, mille koosseisu kuuluvad: direktori asetäitja õppe- ja teadusliku töö alal, abidirektor administratiiv-majanduslikul alal, teaduskondade dekaanid, kateedri-juhatajad, iseseisvate õppeainete vanemad õppejõud, raamatukogu juhataja ja Konservatooriumi partei-, kommunistlike noorte- ja ametiühinguliste organisatsioonide esindajad. Nõukogu koosseisu võivad kuuluda ka teised isikud õppejõudude koosseisust.

Nõukogu koosolekud toimuvad direktori korraldusel, kuid mitte vähem kui üks kord kuus.

§ 43. Konservatooriumi Nõukogu ülesandeks on:

1) Konservatooriumi ja ta teaduskondade ja kateedrite semestri- ja aasta-tööplaanide ning aruannete läbivaatamine;
2) õppe-metoodiliste küsimuste arutamine ja Konservatooriumi, ta teaduskondade ja kateedrite töökogemuste üldistamine;
3) teaduslik-uurimusliku ja kunstilise töö temaatiliste plaanide läbivaatamine;
4) teadusliku kutse andmine assistentidele ja õpetajaile;
5) kandidaatide esitamine dotsendi ja professori teadusliku kutse saamiseks;
6) kateedrijuhatajate, professorite ja kateedridotsentide kohtadele kandideerijate võistluse tulemuste läbivaatamine.

§ 44. Nõukogu otsused kõigis küsimusis, välja arvatud professori ja dotsendi teadusliku kutse andmine, jõustuvad direktori kinnitamisel.

§ 45. Tallinna Riikliku Konservatooriumi Nõukogu koosseis kinnitatakse NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee poolt ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse ettepanekul.

VI. Ühiskondlikud organisatsioonid.

§ 46. ENSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi juures tegutsevad oma põhikirjade alusel üliõpilasi ja teaduslik-pedagoogilisi ning administratiiv-tehnilisi töötajaid ühendavad vabatahtlikud ühiskondlikud organisatsioonid.

Ühiskondlikud organisatsioonid mobiliseerivad üliõpilaskonda ja kõiki Konservatooriumis töötajaid sms Stalini poolt antud juhiste täitmiseks: „Omandada teadust, valmistada uusi bolševikkudeeriteadlaste kaadreid kõikidel teadusealadel, õppida, õppida, õppida kõige visamalt".

Tallinna Riikliku Konservatooriumi ühiskondlike organisatsioonide ülesandeks on:

1) Konservatooriumi üliõpilaste, õppejõudude ja töötajate poliitiline kasvatamine Marx-Engels-Lenin-Stalini õpetuse alustel;
2) sotsialistliku võistluse ja lööktööliikumise organiseerimine;
3) direktori abistamine õppeplaanide ja kavade teostamisel;
4) teadliku distsipliini kindlustamine;
5) Konservatooriumi üliõpilaste ja töötajate kultuurilise taseme tõstmine;
6) loominguliste ja teaduslik-tehniliste ringide organiseerimine üliõpilastele ja õppejõududele, mis aitaksid tõsta õppetöö kvaliteeti, õppejõudude kvalifikatsiooni ja arendada Konservatooriumi kunstilist ja teaduslikku tööd.

VII. Sisekord ja distsipliin.

§ 47. Õppetöö kõrge kvaliteedi kindlustamise sihiga direktor paneb kehtima sisekorramäärused, mille täitmine on kohustuslik kõigile Konservatooriumi üliõpilastele ja töötajaile.

§ 48. Sisekorra ja töödistsipliini rikkumise korral üliõpilaste poolt määrab direktor süüdlastele järgmised distsiplinaarkaristused:

1) märkuse;
2) noomituse;
3) valju noomituse hoiatusega.

§ 49. Üliõpilased, kes süstemaatiliselt ei võta osa õppetööst ilma kaaluvate põhjusteta, kes korduvalt rikuvad sisekorramäärusi ja õppetöö distsipliini, samuti need, kes on käitunud häbistavalt, kustutatakse direktori käskkirjaga Tallinna Riikliku Konservatooriumi üliõpilasnimestikust.

§ 50. Teaduslik-pedagoogilisel alal töötajad ja abiõppejõud ning teised kaastöölised, kes on rikkunud töödistsipliini ja sisekorramäärusi, langevad direktori distsiplinaarkaristuse alla kuni ametist vallandamiseni.

VIII. ENSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi varad ja summad.

§ 51. ENSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi varad — hooned, vallasvara, inventar jne. on riigi omand.

Tallinna Riikliku Konservatooriumi varasid, mis on võetud inventarinimestikku ja bilanssi, ei saa võõrandada ilma ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse korralduseta. Kogu vara säilimise eest vastutab direktor.

§ 52. Tallinna Riikliku Konservatooriumi summad koosnevad riigi eelarve korras selleks määratud krediidist.

§ 53. Tallinna Riiklik Konservatoorium on juriidilise isiku õigusega iseseisev kunstilis-teaduslik õppeasutis ja tal on oma finantsplaan, mille kinnitab ENSV RKN juures asuv Kunstidevalitsus.

§ 54. Tallinna Riiklikul Konservatooriumil on oma pitsat riigivapiga.

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi Seadlus Ülikoolide uue põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 12. 10. 1940, 25, 273)

1. Lugeda kehtetuks Ülikoolide seadus (SK VI 1938, 2, 1; RT 1938, 37, 331; 1938, 96, 826; 1940, 89, 864).

2. Ülikoolide uus põhikiri kinnitatakse Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

ENSV Tartu Riikliku Ülikooli ajutine põhikiri.

Antud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 9. oktoobril 1940.

(Avaldatud ENSV T 11. 10. 1940, 24, 268)

Eesmärgid ja ülesanded.

Kooskõlas NSVL Konstitutsiooni § 121-ga ja ENSV Konstitutsiooni § 93-ga Tartu Riiklik Ülikool teostab NSVL kõikide kodanikkude õigust haridusele. Tema eesmärgiks on valmistada ette kaadreid, kes on võimelised omandama eesmist teadust ja tehnikat ja relvastatuina teadusliku sotsialismi teadmustega on valmis kaitsma nõukogude kodumaad ning ennastsalgavalt pühenduma kommunistliku ühiskonna ehitamistööle.

Tartu Riikliku Ülikooli ülesandeiks on:

a) õppemetoodilise töökäigu korraldamine, mis tagab kõrgelt kvalifitseeritud eriteadlaste ettevalmistust, kes on võimelised täiesti omandama teaduse uusimaid saavutusi, täielikult kasutama tehnikat ja enamlaslikult ühendama teooriat praktikaga, siduma töökogemusi teadusega;

b) üliõpilaste ja õppejõudude ideelis-poliitiline kasvatamine Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel ja selliste eriteadlaste ettevalmistamine, kes omavad „teadmusi kõigist neist rikkusist, mis on loonud inimkond" (Lenin);

c) kaasaegse teaduse tasemel seisvate ja noorsoo ideelis-poliitilise kasvatuse ülesandeile vastavate kõrgekvaliteetsete õpikute ja õppeabinõude loomine ning teadusliku kirjanduse kirjastamine;

d) professorite-õppejõudude kaadri kvalifikatsiooni tõstmine ja teaduslik-pedagoogilise isikkonna ettevalmistamine, kes „julgesti võitleks vananenud teaduse vastu ja rajaks teed uuele teadusele" (Stalin);

e) teaduslikkude ja tehniliste teadmuste ning Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel teaduse ja tehnika uusimate saavutuste populariseerimine;

f) teadusliku uurimustöö teostamine, mis soodustaks sotsialistliku ehitustöö tähtsaimate ülesannete lahendamist;

g) teaduslikkude kaadrite ettevalmistamine aspirantuuri kaudu, teaduslikkude dissertatsioonide kaitsmise korraldamine ja läbiviimine ning teaduslikkude astmete andmine.

Taotelles neid eesmärke ja teostades neid ülesandeid, ENSV Hariduse Rahvakomissariaadi juhtimisele alluv Tartu Riiklik Ülikool valmistab eriteadlasi õigusteaduse, arstiteaduse, ajaloo-, keele- ja kirjandusteaduse, matemaatika- ja loodusteaduse, loomaarstiteaduse ja põllumajandusteaduse põhialadel.

Tartu Riiklik Ülikool arendab oma tööd järgnevatel alustel.

I osa.

Üliõpilased.

§ 1. Õigus astuda Tartu Riiklikku Ülikooli ja õpetust saada on kõigil NSVL kodanikel, kes on ületanud 17. eluaasta ja kellel on tunnistus keskkooli täieliku kursuse lõpetamise kohta, vaatamata soole, rassilisele ja rahvuslikule kuuluvusele.

§ 2. Üliõpilaste vastuvõtmine Tartu Riiklikku Ülikooli toimub ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt antava juhendi alusel.

§ 3. Kehvemaile ja andekamaile üliõpilasile kindlustatakse riiklik stipendium. Stipendiumi määrab ülikooli rektor iga semestri algul

§ 4. Üliõpilased on kohustatud tegema õppeplaanis ettenähtud eksameid ja praktilisi töid.

§ 5. Üliõpilased, kes on täitnud kõik õppeplaani nõudmised, saavad diplomi Tartu Riikliku Ülikooli lõpetamise kohta.

§ 6. Üliõpilased, kes on täitnud õppeplaani hinnangu „väga hea" ja „hea" kõigis aineis, saavad diplomi „cum laude".

II osa.

Õppe- ja teadusliku töö korraldus.

A. Õppetöö.

§ 7. Õppetegevuse kõrge taseme kindlustamiseks, üliõpilastes iseseisva tööoskuse ja teadmuste ning nende tegeliku rakendamise võime arendamiseks Tartu Riiklik Ülikool kasutab järgmisi õppetöö vorme:

1) professorite, dotsentide, õpetajate ja õppeülesandetäitjate loengud;
2) praktilised tööd seminares, laboratooriumes, kabinettides, töökodades, kliinikuis jne. professorite, dotsentide, õpetajate, õppeülesandetäitjate ja assistentide juhtimisel;
3) üliõpilaste menetlus- ja õppepraktika kateedrite poolt selleks seatud juhatajate juhtimisel;
4) üliõpilaste iseseisev töö;
5) konsultatsioonid;
6) teaduslikud ringid, konverentsid ja ekskursioonid.

§ 8. Tartu Riikliku Ülikooli õppeainete õppeplaanid ja üld- ning eridistsipliinide programmid kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 9. Õppeaasta jaguneb kaheks semestriks: sügissemester 1. septembrist kuni 24. jaanuarini ja kevadsemester 7. veebruarist kuni 30. juunini. Õppevaheajad üliõpilastele ja aspirantidele on kaks korda aastas: talvevaheaeg 25. jaanuarist kuni 6. veebruarini ja suvevaheaeg 1. juulist kuni 31. augustini.

§ 10. Kursuselt kursusele siirdumise kord sätitakse erijuhendiga. Eksamineerivad ainult professorid, dotsendid, õppeülesandetäitjad ja õpetajad. Praktikume arvestavad ka assistendid ja õpetajad.

Üliõpilaste edukus määratakse järgmiste hinnetega: 1) „väga hea", 2) „hea", 3) „rahuldav", 4) „mitterahuldav".

§ 11. Igale üliõpilasele antakse üliõpilaskaart ja matrikkel (õpiraamat). Matriklisse tähendatakse kõik õpetatavad sunduslikud ained ning eksamite hinded ja praktiliste tööde arvestused.

Eksamite ja praktiliste tööde hindeid ja arvestusi märgib matriklisse eksamineerija ja praktiliste tööde vastuvõtja.

B. Teaduslik uurimistöö.

§ 12. Teadusliku uurimistöö eesmärgiks on kaasaja teaduse aktuaalseimate probleemide lahenda-

mine, mis soodustaks sotsialistliku ehitustöö ja maa kaitse tähtsaimate ülesannete plaanikindlat teostamist.

§ 13. Teaduslikku uurimistööd arendavaks põhirakukeseks on kateeder, ja naaberkateedrite teadusliku uurimistööd ühendav organisatsiooni põhivormiks on teadusliku uurimistöö instituut, kuna eriti kateedrite kaudu esindamata jäänud probleemide ja erialade sügavamat uurimist teostavad ülikooli juurde asutatud teaduslikud seltsid.

§ 14. Instituute juhivad direktorid, kes alluvad otseselt dekaanile, olles oma instituudi ülesannete piirides dekaani asendajad teadusliku uurimistöö alal.

Instituudi direktori nimetab ametisse ja vabastab sellest rektor dekaani esitusel.

§ 15. Teaduslikud seltsid teotsevad oma programmiliste põhikirjade alusel. Neid juhivad direktorid, kelle kinnitab ametisse rektor. Teadusliku uurimistöö alal seltsid alluvad otseselt õppeprorektorile.

§ 16. Teaduslik uurimistöö Tartu Riiklikus Ülikoolis on üheks põhielemendiks protsessis, mis kasvatab üliõpilastes ja aspirantides uurija loovaid võimeid. Seda tagatakse teaduskondade õppeplaanide (spetsseminaride, spetstööde, ekspeditsioonide), individuaalse õppeplaani ja dissertatsioonide kaitse kaudu, aga ka üliõpilaste teaduslikkude ringide, teaduslikkude konverentside ja ekskursioonide teel.

§ 17. Ülikooli teaduslik uurimistöö kindlustatakse riigi-eelarve summadega ning lepingu alusel asutistelt ja majanduslikelt organisatsioonidelt, samuti ka ülikooli uurimis- ja õppeasutiste tuludest ning õppe- ja praktikumimaksudest saadavate erisummadega.

§ 18. Instituutidel ja seltsidel on oma tiitel ja eelarve.

§ 19. Teaduslikkude tööde ja õppekirjanduse ilmutamiseks ja levitamiseks on Tartu Riiklikul Ülikoolil oma kirjastus.

Kirjastus allub rektorile. Tema otseseks juhtijaks ja vastutavaks toimetajaks on õppeprorektor, kes on ühtlasi kirjastuse tegevuse planeerimiseks ja kontrollimiseks moodustatud Ülikooli Toimetuse juhatajaks.

§ 20. Massilis-haridusliku, teadusliku ja õppeabiasutisena on Tartu Riiklikul Ülikoolil Ülikooli Pearaamatukogu, mille direktori nimetab ametisse rektor.

Pearaamatukogu direktor juhib ja kontrollib teaduskondade, instituutide, seltside, kabinettide ja laboratooriumide raamatukogusid ja allub otseselt rektorile.

Pearaamatukogul on iseseisev tiitel ja eelarve.

III osa.

Kateeder.

§ 21. Kateeder on Tartu Riikliku Ülikooli õppetegevuse ja teadusliku uurimistöö põhiorganisatsiooniks, mis vahenditult teostab õppemetoodilist ja teaduslikku uurimistööd ühes või mitmes omavahel tihedalt seotud distsipliinis.

§ 22. Kateedrit juhib kateedrijuhataja-professor.

§ 23. Kateedrijuhataja kohustusteks on:

1) loengute pidamine, kateedri juurde kuuluvate kaastööliste poolt peetavate loengute, praktiliste tööde ja kogu muu õppetegevuse juhtimine ja selle taseme süstemaatiline kontrollimine;
2) üliõpilaste iseseisva töö juhtimine ja nende edukuse kontrollimine;
3) üliõpilaste menetluspraktika juhtimine;
4) kateedri teadusliku uurimistöö temaatilise plaani koostamine ja selle teostamise juhtimine;
5) aspirantide ettevalmistamine ja kateedri kaastööliste kvalifikatsiooni tõstmine;
6) kateedri kaastööliste ja aspirantide valik ja nende esildamine rektorile kinnitamiseks;
7) üliõpilaste teadusliku uurimistöö (ringid, konverentsid jms.) korraldamine ja juhtimine kateedri pedagoogilise isikkonna aktiivsel osavõtul;
8) teaduslikkude kaastööliste, samuti üliõpilaste hulgas sotsialistliku võistluse ja löögitöö õigele korraldamisele ja teostamisele kaasaaitamine.

IV osa.

Teaduslik-pedagoogilised kaadrid ja abiõppe-personaal.

§ 24. Tartu Riiklikus Ülikoolis on järgmised professor-õpetajas- ja abiõppe-personaali määralised ametikohad:

1) kateedrijuhataja-professor,
2) kateedriprofessor,
3) kateedridotsent,
4) kateedriassistent,
5) teised isikkonna tabelis ettenähtud ametikohad.

§ 25. Kateedrijuhataja ja kateedriprofessor esildatakse võistluse teel isikute hulgast, kellel on professori kutse või teaduste doktori kraad. Kateedridotsent esildatakse võistluse teel isikute hulgast, kellel on dotsendi kutse või teaduste kandidaadi kraad.

Võistluse tulemused kateedrijuhataja, kateedriprofessori ja -dotsendi kohale kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar rektori esitusel.

§ 26. Kateedri kaastöölised — assistendid, õpetajad ja abiõppepersonaali — esildab kateedrijuhataja ja kinnitab rektor dekaani esitusel.

§ 27. Teaduslik-pedagoogilise personaali kohusteks on:

1) teostada igat liiki õppe- ja teaduslikku uurimistööd vastavalt oma ametikohale ning õppe- ja teadusliku uurimistöö plaanile, samuti täita kateedrijuhataja erikorraldusi koormusega keskmiselt 5 tundi päevas;
2) süstemaatiliselt tõsta oma ideelis-poliitilist taset ja teaduslik-pedagoogilist kvalifikatsiooni eesmise teaduse saavutiste alusel.

§ 28. Õppejõudude ja abiõppepersonaali arvu ja isikliku koosseisu määrab isikkonna tabel, mille kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar rektori esitusel.

V osa.

Aspirandid.

§ 29. Aspirantuuri korraldus sätitakse sellekohase erijuhendiga, mille kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar rektori esitusel.

VI osa.

Struktuur ja juhtimine.

§ 30. Tartu Riikliku Ülikooli koosseisus on järgmised teaduskonnad: õigusteaduskond, arstiteaduskond, ajaloo-keeleteaduskond, matemaatika-loodusteaduskond, loomaarstiteaduskond ja põllumajandusteaduskond.*)

Tartu Riikliku Ülikooli kateedrite nimestiku ja õppeabiasutiste loetelu kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 31. Teaduskondi, nende osakondi ja kateedreid, samuti õppeabiasutisi asutatakse, täiendatakse, muudetakse ja likvideeritakse ENSV Hariduse Rahvakomissari käskkirjadega.

Rektor.

§ 32. Rektor vastutab ENSV Hariduse Rahvakomissari ees Tartu Riikliku Ülikooli juhtimise, õppetöökäigu korraldamise, kõrgesti kvalifitseeritud ja poliitiliselt kasvatatud nõukogude asjatundjate ettevalmistamise ning teadusliku uurimis- ja administratiiv-majandusliku töö eest.

§ 33. Rektori kinnitab ametisse ja vabastab sellest ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 34. Rektori kohustusteks on:

1) ülikooli kogu tegevuse juhtimine ja ülikooli esindamine;
2) õppeplaanide, -kavade ja teadusliku uurimistöö plaanide rakendamine;
3) üliõpilaste ja aspirantide edukuse ning loengute, laboratooriumitööde, menetluspraktika ja teadusliku uurimistöö taseme kontrollimine;
4) poliitilise ja kultuurilis-kasvatustöö juhtimine üliõpilaste, õppejõudude ja abiõppejõudude hulgas;
5) kaasaaitamine sotsialistliku võistluse ja löök-tööliikumise õigele suunamisele;
6) tunniplaanide ja sisekorramääruste kinnitamine ning järelevalve nende täpse täitmise üle;
7) üliõpilaste ja aspirantide vastuvõtmine, lõpetanuks tunnustamine ja nimestikust kustutamine;
8) kehalise kasvatuse juhtimine ning üliõpilaste ja aspirantide tervisliku seisukorra järele valvamine;
9) stipendiumide määramine üliõpilastele ja aspirantidele;
10) töö korraldamine seoses üliõpilaste, aspirantide ja õppejõudude eluolukohaste vajaduste eest hoolitsemisega;
11) summade ja varade käsutamine;
12) ülikooli raamatukogude tegevuse juhtimine ja kontroll.

*) Arstiteaduskonna osas muudetud ENSV RKN seadlusega meditsiinkaadrite ettevalmistamise kohta Eesti NSV-s (ENSV T 1941, 57, 908).

Prorektor õppe- ja teadusliku töö alal (õppeprorektor).

§ 35. Prorektor õppe- ja teadusliku töö alal (õppeprorektor) vastutab rektori ees Tartu Riikliku Ülikooli õppemetoodilise ja teadusliku uurimistöö eest.

§ 36. Õppeprorektor kinnitatakse ametisse ning vabastatakse sellest ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt rektori esitusel.

§ 37. Õppeprorektori kohustusteks on:

1) teaduskondade, kateedrite ja teadusliku uurimistöö asutiste õppemetoodilise ja teadusliku uurimistöö korraldamine;
2) teaduskondade ja kateedrite poolt tunniplaanide ja eksamiplaanide koostamise ja täitmise kontrollimine;
3) üliõpilaste menetlus-, õppe- ja pedagoogilise praktika üle valvamine;
4) ülikooli õppemetoodiliste ja teaduslikkude konverentside korraldamine;
5) aspirantide ettevalmistuse juhtimine ja professor-õpetajas- ning abiõppepersonaali kvalifikatsiooni tõstmise eest hoolitsemine;
6) teaduslikkude uurimisasutiste juhtimine;
7) tegevuse juhtimine seoses teaduslikkude kraadide ja kutsete andmisega;
8) üliõpilasringide teadusliku uurimistöö üldine juhtimine;
9) õppejõudude ja õppekoormuse õige rakendamise üle valvamine;
10) ülikooli kirjastuse juhtimine;
11) rektori äraolekul tema asendamine.

Õppeprorektoril on isikkonnatabeli alusel määratavad abid: üks õppe- ja teine teadusliku töö alal ning võimaluse korral üks kirjateel õpetamise alal.

Prorektor administratiiv-majanduslikul alal (halduprorektor).

§ 38. Prorektori administratiiv-majanduslikul alal (halduprorektori) kinnitab ametisse ja vabastab sellest ENSV Hariduse Rahvakomissar rektori esitusel.

§ 39. Halduprorektori ülesandeks administratiiv-majanduslikul alal on olla abiks rektorile ülikooli halduse ja majanduse alal lahendatavate asjade arutamisel ja otsustamisel.

Eriti on tema ülesandeks üldadministratsiooni alal:

1) rektori poolt ENSV ja NSVL keskasutistele esitatavate normatiivaktide koostamine rektori juhiste kohaselt;
2) rektori poolt lähetatavate aktide arutamine juriidilisest küljest;
3) ülikooli asutiste poolt rektorile kinnitamiseks esitatavate sisekorramääruste normatiivne arutamine ja ühlustamine;
4) koos õppeprorektoriga õppe- ja teadusliku uurimistöösse puutuvate instruktsioonide arutamine juriidilisest küljest;
5) ülikooli eelarve koostamise juhtimine ja rektorile esitamine;

6) distsiplinaarasjade arutamine ja rektorile otsustamiseks esitamine;
7) administratiivasjade otsustamine, mis rektor tema lahendada on andnud.

Eriti on tema ülesandeks majanduslikul alal:
1) majanduslikkude ja kultuuriliste eluolu-asutiste tegevuse otsene juhtimine;
2) auditooriumide, kabinettide, ühiselamute, sööklate ja teiste sarnaste institutsioonide korra ja sanitaarhügieenilise seisundi järgi valvamine;
3) ülikooli ühiselamute juhtimine;
4) ülikooli finantsilise tegevuse juhtimine ja eelarve õige täitmise üle valvamine;
5) ehitustegevuse, kapitaalse ja jooksva remondi juhtimine;
6) kateedrite, laboratooriumide, kabinettide, majanduslikkude ja kultuuriliste eluolu-asutiste varustamine ruumidega, seadeldistega, inventariga ja materjaliga;
7) lepingute sõlmimine ja majandusküsimuste alal esindamine rektori ülesandel.

Teaduskond.

§ 40. Teaduskond on Ülikooli õppeteaduslikuks ja administratiivseks osaorganisatsiooniks, mis ühendab kateedreid ja teaduslikke asutisi, mis teostavad üliõpilaste ja aspirantide ettevalmistust mitmel naaberalal.

Teaduskond teostab oma tööd teaduskonna dekaani juhtimisel.

§ 41. Teaduskonna dekaan kinnitatakse ametisse ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt rektori esitusel.

§ 42. Teaduskonna dekaani kohustusteks on:
1) teaduskonna ja sellesse kuuluvate kateedrite ning õppeabiasutiste õppe- ja teadusliku töö otsene juhtimine, samuti üliõpilaste menetluspraktika juhtimine;
2) õppeplaanide ja programmide täitmine;
3) üliõpilaste teadmiste, tööde arvestuse ja edukuse kontrolli korraldamine;
4) teaduskonna teaduslik-pedagoogilise isikkonna kvalifikatsiooni tõstmise töö juhtimine;
5) õppetöö tunniplaani koostamine ja elluviimine;
6) valvamine distsipliini järele teaduskonnas;
7) aspirantide ettevalmistuse juhtimine ja dissertatsioonide kaitse ning kandidaadikatsete korraldamine;
8) teaduskonna tegevuse perioodilise aruande, plaanide ja eelarve koostamine;
9) teaduskonna eelarveliste vahendite käsutamine ja varade säilivuse eest vastutamine.

§ 43. Dekaanidel on abid, kes määratakse isikkonnatabeli alusel rektori esitusel.

Tähtsamate asjade arutamiseks dekaanid võivad rektori loal ja määramisel moodustada teaduskonna nõukogud.

Ülikooli Nõukogu.

§ 44. ENSV Tartu Riikliku Ülikooli Nõukogu moodustavad nõuandva asutisena rektor juhatajana, prorektorid, prorektorite abid, teaduskondade dekaanid ja ülikooli kompartei, komnoorte ja ametiühingu organisatsioonide esindaja ning vajaduse korral rektori poolt kutsutud kateedrite ja ülikooli asutiste juhatajad.

§ 45. Ülikooli Nõukogu ülesandeks on:
1) vabadele kateedrijuhataja, -professori ja -dotsendi kohtadele võistluse korraldamine ja võistlustulemuste arutamine;
2) põhimõtteliste õppemetoodiliste küsimuste arutamine ja ülikooli teaduskondade ja kateedrite töökogemuste üldistamine;
3) ülikooli instituutide, pearaamatukogu ja kateedrite tegevuse semestri- ja aastaaruannete ning -plaanide arutamine;
4) ülikooli teadusliku uurimis- ja kirjastustöö aastaplaani arutamine;
5) ülikooli aastaeelarve arutamine;
6) ülikooli materiaalse baasi arendamisega seoses laialdaste ürituste ja ehitusplaanide arutamine;
7) ENSV Hariduse Rahvakomissarile kinnitamiseks kandidaatide esitamine dotsendi ja professori teadusliku kutse saamiseks;
8) teaduste kandidaadi kraadi andmine dekaani esitusel;
9) teaduste doktori kraadi andmine dekaani esitusel ja selle esitamine ENSV Hariduse Rahvakomissarile kinnitamiseks;
10) rektori poolt esitatud asjade arutamine.

VII osa.

Ühiskondlikud organisatsioonid.

§ 46. Tartu Riiklikus Ülikoolis tegutsevad vabatahtlikud ühiskondlikud organisatsioonid, mis ühendavad üliõpilasi, õppejõude ja administratiiv-tehnilisi kaastöölisi. Need organisatsioonid töötavad oma programmilis-põhikirjaliste korralduste alusel. Ühiskondlikud organisatsioonid mobiliseerivad üliõpilaskonda ja ülikooli kõiki kaastöölisi sms Stalini juhise teostamiseks: „omandada teadust, valmistada enamlaste-asjatundjate uusi kaadreid kõikidel teadusaladel, õppida, õppida, õppida kõige visamalt".

§ 47. Ülikooli ühiskondlikkude organisatsioonide ülesandeks on:
1) üliõpilaste, õppejõudude ja ülikooli kaastööliste poliitiline kasvatamine Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel;
2) sotsialistliku võistluse ja löögktööliikumise korraldamine;
3) rektori abistamine ja temale kaasaaitamine õppeplaanide ja -programmide teostamisel;
4) teadliku distsipliini kõvendamine;
5) üliõpilaste ja ülikooli kaastööliste kultuurilise taseme tõstmine;
6) üliõpilaste ja õppejõudude teaduslik-tehniliste ringide organiseerimine õppetöö taseme ja õppejõudude kvalifikatsiooni tõstmiseks ja ülikooli teadusliku töö arendamiseks.

VIII osa.

Sisekord ja distsipliin.

§ 48. Õppetöö kõrge taseme kindlustamiseks rektor paneb kehtima sisekorramäärused, mis on kohus-

tuslikud kõigile üliõpilastele ja ülikooli kaastöölistele.

§ 49. Õppedistsipliini ja sisekorramääruste rikkumise korral määrab rektor süüdlastele distsiplinaarkaristused:

1) märkus,
2) noomitus,
3) vali noomitus hoiatusega.

§ 50. Üliõpilased, kes süstemaatiliselt ei käi õppetööl ilma kaaluvate põhjusteta, kes süstemaatiliselt rikuvad sisekorramäärusi ja õppedistsipliini, samuti häbistavate tegude sooritajad, heidetakse ülikoolist välja rektori sellekohase korralduse alusel.

§ 51. Teaduslik-pedagoogilised kaastöölised, abiõppepersonaal ja teised kaastöölised alluvad töödistsipliini ja sisekorramääruste rikkumise pärast rektori distsiplinaarkaristustele kuni ametist vallandamiseni.

IX osa.

Ülikooli varad ja summad.

§ 52. Ülikooli varad — hooned, varustis, inventar jne. — on riigi omand.

§ 53. Ülikooli inventuuri ja bilanssi kantud varandust ei või võõrandada ilma ENSV Hariduse Rahvakomissari korralduseta. Vastutust varanduse säilitamise eest kannab rektor.

§ 54. Ülikooli summad koosnevad:

a) riigi eelarve korras määratud summadest,
b) erisummadest, mis saadakse teaduslik-uurimis- ja õppeabiasutiste tuludest ning õppe- ja praktikumimaksudest.

§ 55. Tartu Riiklik Ülikool on iseseisev õppeteaduslik asutis, teotseb juriidilise isikuna ja tal on oma finantsplaan, mille kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 56. Tartu Riiklikul Ülikoolil on oma pitsat riigivapiga.

§ 57. Tartu Riikliku Ülikooli asukohaks on Tartu.

X osa.

Ajutise põhikirja kehtimahakkamine ja elluviimine.

§ 58. Tartu Riikliku Ülikooli ajutine põhikiri jõustub avaldamisega.

§ 59. NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruses 20. märtsist 1937 teaduslikkude astmete ja kutsete kohta ettenähtud kinnitavad instansid asendab ajutiselt ENSV Hariduse Rahvakomissar.

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvat Üleliidulist Kõrgemate Koolide Komiteed asendab ajutiselt ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 60. Tartu Riikliku Ülikooli ajutise põhikirja elluviimiseks vajalikke käskkirju ja juhendeid annab ENSV Hariduse Rahvakomissar rektori esitusel.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus meditsiinkaadrite ettevalmistamise kohta Eesti NSV-s.

(Avaldatud ENSV T 6. 6. 1941, 57, 908)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Reorganiseerida Eesti NSV Tartu Riikliku Ülikooli arstiteaduskond Tartu Riikliku Arstiteaduse Instituudiks 1. juulist 1941. aastast arvates.

2. Eesti NSV Tartu Riikliku Ülikooli koosseisust arstiteaduskonna eraldamise ja iseseisvaks arstiteaduse instituudiks ümberkorraldamise eeltöödeks moodustada komisjon Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu esimehe asetäitja juhtimisel järgmises koosseisus: EK(b)P KK esindaja, Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissar, Eesti NSV Hariduse Rahvakomissar, Eesti NSV Tartu Riikliku Ülikooli esindaja ja Eesti NSV Tartu Riikliku Ülikooli arstiteaduskonna esindaja.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissaril esitada hiljemalt 15. juuniks k. a. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks ruumide ja varustuse eraldamise kava Tartu Riiklikule Arstiteaduse Instituudile.

3. Allutada Tartu Riiklik Arstiteaduse Instituut Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile.

4. NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt 14. mail 1939 antud määruse „Kesk meditsiinkaadrite ettevalmistuse parandamisest" alusel velskrite, ämmaemandate ja meditsiinõdede ettevalmistuse kindlustamise eesmärgil Eesti NSV kodanike hulgast Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadil:

a) laiendada Tallinna Meditsiinilise Keskkooli tegevust ja lisaks 115 olemasolevale õpilasele võtta 1941. a. veel täiendavalt:
velskrite osakonda — 30 õpilast,
ämmaemandate osakonda — 30 õpilast,
meditsiinõdede osakonda — 60 õpilast;
b) laiendada Tartu Meditsiinilise Keskkooli tegevust ja lisaks 83 õpilasele võtta 1941. a. sügisel veel täiendavalt:
velskrite osakonda — 30 õpilast,
ämmaemandate osakonda — 60 õpilast,
meditsiinõdede osakonda — 30 õpilast;
c) lahendada Tallinna Meditsiinilise Keskkooli paigutamine kokkuleppel Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariga;
d) ülesandeks teha Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile esitada hiljemalt 1. augustiks 1941 Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule läbivaatamiseks plaan keskmiste meditsiiniliste kaadrite tarviduse kohta järgneva 5 aasta jooksul.

Tallinn, 27. mail 1941. Nr. 1012.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Teadusliku Uurimisinstituudi asutamise kohta Tartu Riikliku Ülikooli juures.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 744)

Teadusliku töö edendamiseks Eesti NS Vabariigis ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Asutada Tartu Riikliku Ülikooli juurde Teaduslik Uurimisinstituut.

2. Teadusliku Uurimisinstituudi töö alused ja korra määrab Hariduse Rahvakomissar.

3. Hariduse Rahvakomissaril on õigus selle määruse täitmiseks anda juhendeid ja käskkirju.

Tallinn, 6. mail 1941. Nr. 829.

ENSV Tallinna Tehnikaülikooli ajutine põhikiri.*)

Antud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 9. oktoobril 1940.

(Avaldatud ENSV T 11. 10. 1940, 24, 269)

Eesmärgid ja ülesanded.

Kooskõlas NSVL Konstitutsiooni § 121-ga ja ENSV Konstitutsiooni § 93-ga ENSV Tallinna Tehnikaülikool teostab NSVL kõikide kodanikkude õigust haridusele. Tema eesmärgiks on valmistada ette kaadreid, kes on võimelised omandama eesmist teadust ja tehnikat ja relvastatuina teadusliku sotsialismi teadmustega on valmis kaitsma nõukogude kodumaad ning ennastsalgavalt pühenduma kommunistliku ühiskonna ehitamistööle.

ENSV Tallinna Tehnikaülikooli ülesandeiks on:

a) õppemetoodilise töökäigu korraldamine, mis tagab kõrgelt kvalifitseeritud eriteadlasteinseneride ettevalmistust, kes on võimelised täiesti omandama teaduse uusimaid saavutusi, täielikult kasutama tehnikat ja enamlaslikult ühendama teooriat praktikaga, siduma tööstuslikke kogemusi teadusega;

b) üliõpilaste ja õppejõudude ideelis-poliitiline kasvatamine Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel ja selliste eriteadlaste ettevalmistamine, kes omavad „teadmusi kõigist neist rikkusist, mis on loonud inimkond“ (Lenin);

c) kaasaegse teaduse tasemel seisvate ja noorsoo ideelis-poliitilise kasvatuse ülesandeile vastavate kõrgekvaliteetsete õpikute ja õppeabinõude loomine ning teadusliku kirjanduse kirjastamine;

d) professorite-õppejõudude kaadri kvalifikatsiooni tõstmine ja teaduslik-pedagoogilise isikkonna ettevalmistamine, kes „julgesti võitleks vananenud teaduse vastu ja rajaks teed uuele teadusele“ (Stalin);

e) teaduslikkude ja tehniliste teadmuste ning Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel kui ka stahhanovlikkuse liikumise praktikale rajatud teaduse ja tehnika uusimate saavutuste populariseerimine;

f) teadusliku uurimistöö teostamine, mis soodustaks sotsialistliku ehitustöö tähtsaimate ülesannete lahendamist;

g) teaduslikkude kaadrite ettevalmistamine aspirantuuri kaudu, teaduslikkude dissertatsioonide kaitsmise korraldamine ja läbiviimine ning teaduslikkude astmete andmine.

Taotelles neid eesmärke ja teostades neid ülesandeid, ENSV Hariduse Rahvakomissariaadi juhtimisele alluv ENSV Tallinna Tehnikaülikool valmistab eriteadlasi-insenere ehituse, arhitektuuri, mehaanika, elektrotehnika, keemia ja plaanimajanduse aladel, arendades oma tööd järgnevatel alustel.

I osa.

Üliõpilased.

§ 1. Õigus astuda ENSV Tallinna Tehnikaülikooli on kõigil NSVL kodanikel, kes on ületanud 17. eluaasta ja kellel on täieliku keskkooli lõputunnistus, sõltumatult soost ja rassilisest või rahvuslikust kuuluvusest. ENSV Hariduse Rahvakomissar annab vajaduse korral vastuvõtmist korraldavaid juhendeid.

§ 2. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli sisseastujad alluvad sisseastumiseksameile ainetes: eesti keel, vene keel, matemaatika, füüsika, keemia. Sisseastumiseksamitest on vabastatud need sisseastujad, kellel keskkooli lõputunnistusel kõik põhiained on hinnanguga „väga hea“, seejuures teised ained (joonistamine, joonestamine, laulmine, muusika, kehakultuur) on hinnanguga vähemalt „hea“.

§ 3. Üliõpilastele kindlustatakse ENSV eelarves ettenähtud ulatuses riiklik stipendium. Stipendiumi määrab Tallinna Tehnikaülikooli direktor õppeaasta algul, arvestades üliõpilase senist edasijõudmist ja ta enese ning ta ülalpidajate varanduslikku seisukorda ja sissetulekut.

§ 4. Üliõpilased on kohustatud õiendama õppeplaanis ettenähtud eksameid ja praktilisi töid.

§ 5. Iga üliõpilane pärast õppeplaanis ettenähtud eksamite ja praktiliste tööde arvestuste õiendamist on kohustatud kaitsma oma diplomprojekti erijuhendi alusel moodustatud Riiklikus Eksamikomisjonis.

§ 6. Üliõpilased, kes on rahuldanud õppeplaani kõik nõudmised ja kaitsnud oma diplomprojekti, saavad ENSV Tallinna Tehnikaülikooli lõpetamise diplomi, millel on ära tähendatud omandatud erialaline kvalifikatsioon.

§ 7. Üliõpilased, kes on täitnud õppeplaani hinnangutega „väga hea“ või „hea“ kõigis aineis ja kes on diplomprojekti kaitsmisel saanud hinnangu „väga hea“, omandavad diplomi „cum laude“.

§ 8. Diplomi „cum laude“ omanikkudel on eesõigused:

1) pääsemiseks erialalistele vakantsetele kohtadele, samuti teaduslikule uurimistööle ülikoolides ja teaduslikkudes uurimisasutistes;
2) aspirantuuri pääsemiseks ülikoolide vastavate kateedrite juures;
3) kandideerimise puhul teaduslikkudele komandeerimistele NSVL-s või ka välismaale.

§ 9. Lõpetajate määramine ametikohtadele toimub vastavate ENSV Rahvakomissariaatide kaudu õigeaegselt.

II osa.

Õppe- ja teadusliku töö korraldus.

A. Õppetöö.

§ 10. Õppetegevuse kõrge taseme kindlustamiseks, üliõpilastes iseseisva tööoskuse ning omandatud teadmuste tegeliku rakendamise oskuse arendamiseks ENSV Tallinna Tehnikaülikoolis kasutatakse järgmisi õppetöö vorme:

*) ENSV RKN määrusega 30. 4. 1941 nr. 806 (ENSV T 1941, 51, 786) ümber nimetatud Eesti NSV Tallinna Polütehniliseks Instituudiks.

1) professorite, dotsentide, eriainete õpetajate ja õppeülesandetäitjate loengud;
2) praktilised tööd laboratooriumes, kabinettides, töökodades jne. professorite, dotsentide, eriainete õpetajate, õppeülesandetäitjate ja assistentide juhtimisel;
3) tööstuslik praktika ja õppepraktika kateedrite poolt selleks seatud juhatajate juhtimisel;
4) üliõpilaste iseseisev töö;
5) konsultatsioonid;
6) ekskursioonid ehitustöödele ja tööstustesse.

§ 11. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli õppeplaanid ja üld- ning eriainete õppekavad hakkavad kehtima ENSV Hariduse Rahvakomissari kinnitusel.

§ 12. Õppeaasta jaguneb kaheks semestriks: sügissemester 1. septembrist kuni 24. jaanuarini ja kevadsemester 7. veebruarist kuni 30. juunini. Õppevaheajad üliõpilastele ja aspirantidele on kaks korda aastas: talvevaheaeg 25. jaanuarist kuni 6. veebruarini ja suvevaheaeg 1. juulist kuni 31. augustini.

§ 13. Üliõpilaste ülemineku korda endisest ainete süsteemist kursuste süsteemile korraldatakse ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt antava juhendi alusel.

Eksamineerivad ainult professorid, dotsendid, eriainete õpetajad ja selleks direktori poolt eriti volitatud õppeülesandetäitjad. Praktikumi arvestamist võivad teostada ka assistendid.

Üliõpilaste edukus määratakse järgmiste hinnetega: 1) „väga hea", 2) „hea", 3) „rahuldav", 4) „mitterahuldav".

§ 14. Igale üliõpilasele antakse legitimatsioonikaart ja matrikkel (õpiraamat). Matriklisse kantakse kõik õpetatavad sunduslikud õppeained ning eksamite ja arvestuste hinded. Hinded matriklisse märgivad need isikud, kes toimetavad eksamineerimist või arvestamist.

B. Teaduslik uurimistöö.

§ 15. Teadusliku uurimistöö eesmärgiks on kaasaja aktuaalseimate probleemide lahendamine, mis soodustaks sotsialistliku ehitustöö ja maa kaitse tähtsaimate ülesannete plaanikindlat teostamist.

§ 16. Teadusliku uurimistöö kavad ja nende teostamise alused kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar direktori esitusel.

III osa.

Kateeder.

§ 17. Kateeder on ENSV Tallinna Tehnikaülikooli õppetegevuse põhiorganisatsiooniks, mis vahenditult teostab õppemetoodilist ja teaduslikku uurimistööd ühes või mitmes omavahel tihedalt seotud distsipliinis.

§ 18. Kateedrit juhib kateedrijuhataja-professor.

§ 19. Kateedrijuhataja kohustusteks on:

1) loengute pidamine, kateedri juurde kuuluvate kaastööliste poolt peetavate loengute, praktiliste tööde, konsultatsioonide ja muu õppetegevuse juhtimine ja selle taseme süstemaatiline kontrollimine;
2) üliõpilaste iseseisva töö juhtimine ja nende edukuse kontrollimine;
3) üliõpilaste tööstusliku praktika juhtimine;
4) kateedri teadusliku uurimistöö temaatilise plaani koostamine ja selle teostamise juhtimine;
5) aspirantide ettevalmistustöö ja kateedri juurde kuuluvate kaastööliste kvalifikatsiooni tõstmise otsene juhtimine;
6) kateedri kaastööliste valik ja nende esildamine direktorile kinnitamiseks.

IV osa.

Teaduslik-pedagoogilised kaadrid ja abiõppepersonaal.

§ 20. ENSV Tallinna Tehnikaülikoolis on järgmised õppejõudude ja abiõppepersonaali määralised ametikohad:

1) kateedrijuhataja-professor;
2) kateedriprofessor;
3) kateedridotsent;
4) kateedri vanemassistent;
5) kateedri assistent;
6) eriainete õpetaja;
7) laborant.

§ 21. Iga professor, dotsent, assistent ja eriainete õpetaja täidab õppe- ja teaduslikku uurimistööd igal kujul, ametikohale ja õppeplaanile vastavalt, pühendades sellele tööle keskmiselt 6 tundi päevas.

§ 22. Kateedrijuhataja ja kateedriprofessor esildatakse võistluse alusel isikute hulgast, kellel on doktori teaduslik kraad. Kateedridotsent esildatakse võistluse alusel isikute hulgast, kellel on kandidaadi või magistri teaduslik kraad.

Võistluse tulemused kateedrijuhataja, kateedriprofessori või kateedridotsendi kohale esitatakse direktori kaudu kinnitamisele ENSV Hariduse Rahvakomissarile.

§ 23. Kateedri juurde kuuluvaid assistente ja isikuid abiõppepersonaali kohtadele kinnitab direktor kateedrijuhataja esitusel.

§ 24. Õppejõudude ja abiõppepersonaali arvulise ja isikliku koosseisu määrab isikkonna tabel, mille esitab kinnitamisele ENSV Hariduse Rahvakomissarile direktor.

V osa.

Aspirandid.

§ 25. ENSV Tallinna Tehnikaülikool valmistab aspirante Hariduse Rahvakomissari juhendis määratud aladel. Aspirantide kuuluvust kateedrite järgi määratakse ENSV Hariduse Rahvakomissari käskkirjadega.

§ 26. Aspirantideks võetakse kõrgema õppeasutise diplomiga isikuid erialadele vastavalt, kes on näidanud võimeid pedagoogiliseks ja teaduslikuks uurimistööks.

§ 27. Aspirantuuri vastuvõtmine toimub Tehnikaülikooli direktori poolt kateedrijuhataja esitusel ja ENSV Hariduse Rahvakomissari kinnitusel.

§ 28. Aspirantuuri kandideerijate teadmusi kontrollitakse eksamitega selleks ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt antava erikorra alusel.

§ 29. Aspirandi ettevalmistus toimub individuaalse õppeplaani alusel, mille kinnitab direktor kateedrijuhataja esitusel.

§ 30. Aspirandi otsene juhtimine ja vastutus aspirandi ettevalmistamise eest lasub teaduslikul hooldajal; viimane määratakse isikute hulgast, kellel on professori teaduslik kutse või doktori teaduslik kraad.

§ 31. Aspirandid on kohustatud täitma individuaalset õppeplaani ja kaitsma väitekirja, mille peale neile antakse kandidaadi teaduslik kraad.

§ 32. Kõik aspirandid saavad riikliku stipendiumi.

§ 33. Aspirantuuri lõpetanud isikute tööle määramine toimub ENSV vastava Rahvakomissari käskkirjadega.

VI osa.

Struktuur ja juhtimine.

§ 34. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli koosseisus on järgmised teaduskonnad: ehitus-mehaanika teaduskond, keemia-mäeteaduskond, majandusteaduskond.

Kõikide nimetatud teaduskondade alal on Tallinna Tehnikaülikoolis õhtune sektor.

ENSV Tallinna Tehnikaülikooli kateedrite nimestiku kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar. Samuti kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar ENSV Tallinna Tehnikaülikooli laboratooriumide ja teiste asutiste loetelu.

ENSV Tallinna Tehnikaülikooli juurde kuulub eripõhikirja alusel töötav ENSV Riiklik Katsekoda.

§ 35. Teaduskondi, nende osakondi ja kateedreid, samuti õppeabiasutisi asutatakse ja likvideeritakse ENSV Hariduse Rahvakomissari käskkirjadega.

Direktor.

§ 36. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli direktor vastutab ENSV Hariduse Rahvakomissari ees Tehnikaülikooli juhtimise, õppetöö käigu korraldamise, kõrgesti kvalifitseeritud ja poliitiliselt kasvatatud nõukogude asjatundjate ettevalmistamise ning teadusliku uurimistöö eest.

§ 37. Direktori kinnitab ametisse ja vabastab sellest ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 38. Direktori kohustusteks on:

1) tehnikaülikooli kogu tegevuse juhtimine ja Tehnikaülikooli esindamine;
2) õppeplaanide, kavade ja teaduslikkude uurimistööde plaanide elluviimine;
3) üliõpilaste edukuse, loengute, laboratoorsete tööde, tööstusliku praktika ja teadusliku uurimistöö taseme kontrollimine;
4) poliitilise ja kultuurilis-kasvatustöö juhtimine üliõpilaste, õppejõudude ja abiõppepersonaali hulgas;
5) kaasaaitamine sotsialistliku võistluse ja löökTööliikumise õigele suunamisele;
6) tunniplaanide ja sisekorra määruste kinnitamine ning järelevalve nende täpse täitmise üle;
7) üliõpilaste ja aspirantide vastuvõtmine, lõpetanuks tunnustamine ja nimestikust kustutamine;
8) kehalise kasvatuse juhtimine ning üliõpilaste tervisliku seisukorra järele valvamine;
9) rahaliste summade ja varanduste käsutamine;
10) stipendiumide määramine üliõpilastele;
11) üliõpilaste, aspirantide ja õppejõudude eluolukohaste vajaduste eest hoolitsemise korraldamine.

Direktori asendaja õppe- ja teaduslikul alal.

§ 39. Direktori asendaja õppe- ja teaduslikul alal vastutab direktori ees Tehnikaülikooli õppemetoodilise ja teadusliku uurimistegevuse eest.

§ 40. Direktori asendaja õppe- ja teaduslikul alal määratakse ametisse ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt kõrgema kvalifikatsiooniga tähtsa eriala professorite hulgast. Teda vabastatakse ametist samuti ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt.

Direktori asendaja kohustusteks on:

1) teaduskondade ja kateedrite õppemetoodilise ja teadusliku uurimistöö korraldamine ning kirjastustööde juhtimine;
2) teaduskondade ja kateedrite poolt tunniplaanide ja eksamiplaanide koostamise ja täitmise kontrollimine;
3) üliõpilaste tööstuslike praktikumide teostamise kontrollimine;
4) õppemetoodiliste ja teaduslikkude konverentside korraldamine;
5) teaduslik-pedagoogiliste kaadrite ettevalmistamise ja nende kvalifikatsiooni tõstmise juhtimine;
6) direktori äraolekul tema asendamine.

Direktori abi administratiiv-majanduslikul alal.

§ 41. Direktori abi administratiiv-majanduslikul alal kinnitab ametisse ENSV Hariduse Rahvakomissar direktori esitusel.

Direktori abi kohuseks on:

1) majanduslikkude ja kultuuriliste eluolu-asutiste tegevuse otsene juhtimine, auditooriumide, laboratooriumide, kabinettide, ühiselamute, sööklate jne. sanitaar-hügieenilise seisundi järele valvamine;
2) ehitustegevuse, kapitaalremondi ja jooksva remondi juhtimine;
3) kateedrite, laboratooriumide, kabinettide, majanduslikkude ja kultuuriliste eluolu-asutiste varustamise kindlustamine seadeldistega, inventariga ja materjaliga;
4) lepingute sõlmimine ja majandusküsimuste alal esindamine direktori ülesandel.

Teaduskond.

§ 42. Teaduskond on õppe- ja administratiivne osaühik. Ta ühendab kateedreid, mis teostavad üliõpilaste ja aspirantide ettevalmistamist mitmel naaberaladel, ja teostab oma tööd teaduskonna dekaani juhtimisel.

§ 43. Teaduskonna dekaani kinnitab ametisse ENSV Hariduse Rahvakomissar vastava teaduskonna tähtsamate erialade professorite hulgast direktori esitusel.

Teaduskonna dekaani kohustusteks on:

1) teaduskonna ja sellesse kuuluvate kateedrite ning õppeabiasutiste õppe- ja teadusliku töö otsene juhtimine, samuti üliõpilaste tööstusliku praktika juhtimine;
2) õppeplaanide ja õppekavade täitmine;
3) üliõpilaste teadmiste, samuti edukuse arvestamise ja kontrolli organiseerimine;
4) aspirantide ettevalmistamise juhtimine, samuti teaduskonda kuuluva teaduslik-pedagoogilise personaali kvalifikatsiooni tõstmise tööde juhtimine;
5) õppeplaani koostamine ja selle elluviimine;
6) distsipliini järele valvamine teaduskonna piires.

Tehnikaülikooli Nõukogu.

§ 44. Direktori juures tema eesistumisel moodustatakse Tehnikaülikooli Nõukogu, mille koosseisu kuuluvad: direktori asendaja õppe- ja teaduslikul alal, direktori abi majanduslik-administratiivsel alal, teaduskondade dekaanid, kateedrijuhatajad, raamatukoguhoidja ja Tehnikaülikooli Kompartei, Komnoorte ja ametiühinguliste organisatsioonide esindajad.

Nõukogu koosseisu võivad kuuluda ka veel teised professorid-õppejõud ja nende käitiste või asutiste esindajad, kellele Tehnikaülikool valmistab kaadreid.

Nõukogu astub kokku direktori kutsel, kuid mitte harvemini kui üks kord kuus.

§ 45. Nõukogu kohustusteks on:

1) Tehnikaülikooli, tema teaduskondade ja kateedrite semestri- ja aastaplaanide ja aruannete arutamine;
2) õppemetoodiliste küsimuste arutamine, samuti Tehnikaülikooli, teaduskondade ja kateedrite kogemuste selgitamine;
3) teadusliku uurimistöö temaatiliste plaanide arutamine;
4) aspirantide individuaalsete kavade arutamine;
5) assistentidele teadusliku kutse andmine;
6) dotsendi ja professori teadusliku kutse kandidaatide selgitamine ja esitamine;
7) teadusliku kandidaadi-kraadi andmine; teadusliku doktori-kraadi andmine.

§ 46. Nõukogu otsused, välja arvatud § 45 p. 6 ja 7, astuvad jõusse pärast nende kinnitamist direktori poolt.

§ 47. Tehnikaülikooli Nõukogu isikliku koosseisu kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar.

VII osa.

Ühiskondlikud organisatsioonid.

§ 48. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli juures tegutsevad vabatahtlikud ühiskondlikud organisatsioonid, mis ühendavad üliõpilasi, õppejõude ja administratiivtehnilisi kaastöölisi; need organisatsioonid tegutsevad oma eripõhikirjade alusel.

Ühiskondlikud organisatsioonid mobiliseerivad üliõpilaskonda ja Tehnikaülikooli kõiki kaastöölisi sms Stalini juhise teostamiseks: „omandada teadust, valmistada enamlaste-asjatundjate uusi kaadreid kõikidel teadusaladel, õppida, õppida, õppida kõige visamalt".

Tehnikaülikooli ühiskondlikkude organisatsioonide ülesandeks on:

1) üliõpilaste, õppejõudude ja Tehnikaülikooli kõikide kaastööliste poliitiline kasvatamine Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel;
2) sotsialistliku võistluse ja lööktööliikumise korraldamine;
3) direktori abistamine ja temaga kaasatöötamine õppeplaanide ja programmide teostamisel;
4) teadliku distsipliini kõvendamine;
5) üliõpilaste ja Tehnikaülikooli kaastööliste kultuurilise taseme tõstmine;
6) üliõpilaste ja õppejõudude teaduslik-tehniliste ringide organiseerimine, sellega tõstes õppetöö taset, õppejõudude kvalifikatsiooni ja arendades Tehnikaülikooli teaduslikku tegevust.

VIII osa.

Sisekord ja distsipliin.

§ 49. Õppetöö kõrge taseme kindlustamiseks direktor paneb kehtima sisekorramäärused, mis on kohustuslikud ENSV Tallinna Tehnikaülikooli kõigile üliõpilastele ja kaastöölistele.

§ 50. Õppedistsipliini ja sisekorramääruste rikkumise korral direktor määrab süüdlastele distsiplinaarkaristused, nimelt:

1) märkus,
2) noomitus,
3) vali noomitus hoiatusega.

§ 51. Üliõpilased, kes süstemaatiliselt ei käi õppetööl ilma kaaluvate põhjusteta, kes süstemaatiliselt rikuvad sisekorramäärusi ja õppedistsipliini, samuti häbistavate tegude sooritajad, heidetakse Tehnikaülikoolist välja direktori käskkirjaga.

§ 52. Teaduslik-pedagoogilised kaastöölised, abiõppepersonaali koosseisu kuuluvad isikud, samuti teised kaastöölised, kes rikuvad töödistsipliini ja sisekorramäärusi, karistatakse direktori poolt distsiplinaarkorras kuni ametist vallandamiseni.

IX osa.

Tehnikaülikooli varad ja summad.

§ 53. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli varad, — hooned, varustis, inventar jne. — on riigi omand.

Tehnikaülikooli inventuuri ja bilanssi kantud varandust ei või võõrandada ilma ENSV Hariduse Rahvakomissari käsuta.

Vastutust kogu varanduse säilitamise eest kannab direktor.

§ 54. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli tulud koosnevad:

1) riigi eelarve korras määratud summadest;
2) erisummadest, mis saadakse teaduslikkudest uurimisasutistest ja õppeabiasutistest ning õppe- ja muudest maksudest.

§ 55. ENSV Tallinna Tehnikaülikool on iseseisev õppeteaduslik asutis, teotseb juriidilise isikuna, ja tal on oma finantsplaan, mille kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 56. ENSV Tallinna Tehnikaülikoolil on oma pitsat riigivapiga.

X osa.

Ajutise põhikirja kehtimahakkamine ja elluviimine.

§ 57. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli ajutine põhikiri jõustub avaldamisega.

§ 58. NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruses 20. märtsist 1937 teaduslikkude astmete ja kutsete kohta ettenähtud kinnitavad instantsid asendab ajutiselt ENSV Hariduse Rahvakomissar.

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvat Üleliidulist Kõrgemate Koolide Komiteed asendab ajutiselt ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 59. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli ajutise põhikirja elluviimiseks vajalikke käskkirju ja juhendeid annab ENSV Hariduse Rahvakomissar direktori esitusel.

§ 60. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli asukohaks on Tallinn.

Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna asutamise seadlus.

Antud ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi poolt 28. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 30. 9. 1940, 15, 147)

I.

§ 1. Tallinna Tehnikaülikoolis asutatakse majandusteaduskond.

§ 2. Kõrgema majandusliku hariduse andmise ratsionaliseerimise eesmärgil majandusteaduskond Tartu Ülikooli juures kaotatakse ja viiakse Tallinna Tehnikaülikooli juurde üle.

§ 3. Hariduse Rahvakomissaril on õigus anda käskkirju ja juhendeid käesoleva seadluse teostamiseks.

II.

Käesolev seadlus jõustub avaldamisega.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Tallinna Tehnikaülikooli Eesti NSV Tallinna Polütehniliseks Instituudiks ümbernimetamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 5. 1941, 51, 786)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab: Nimetada Eesti NSV Tallinna Tehnikaülikool Eesti NSV Tallinna Polütehniliseks Instituudiks.

Tallinn, 30. aprillil 1941. Nr. 806.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tallinna Tehnikaülikooli Katsekoja põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 31. 1. 1941, 14, 147)

1. Kinnitada Tallinna Tehnikaülikooli Katsekoja põhikiri.

2. Tunnustada kehtetuks Riikliku Katsekoja seadus (SK VI 1938, 2, 4).

Tallinn, 24. jaanuaril 1941. Nr. 117.

Tallinna Tehnikaülikooli Katsekoja põhikiri.

§ 1. Tallinna Tehnikaülikooli Katsekoja ülesandeks on igasuguste tehniliste ja tehnilis-teaduslikkude küsimuste lahendamine ja uurimine nii Tehnikaülikooli omal algatusel kui ka asutiste ja ettevõtete ülesandel.

Selle ülesande täitmisel toimetab Katsekoda mehaanilisi, keemilisi ja füüsikalisi katseid, mõõtmisi ja analüüse, uurib, kontrollib ja normib igasuguseid mõõduriistu ja masinaid.

§ 2. Katsekoda on Tallinna Tehnikaülikooli eriasutis ja kasutab oma tegevuses tema vastavaid asutisi ja laboratooriume.

Katsekojal on oma kantselei ja pitsat pealkirjaga: „Tallinna Tehnikaülikooli Katsekoda".

§ 3. Katsekoda töötab oma finantsplaani alusel, mis moodustab Tallinna Tehnikaülikooli finantsplaani eriosa.

§ 4. Katsekoda jaguneb oma tööalade kohaselt järgmisteks sektsioonideks:

1) mehaanilis-tehniline sektsioon;

2) keemilis-tehniline sektsioon.

Uute sektsioonide avamine või olemasolevate ümberkorraldamine toimub Hariduse Rahvakomissari otsusega.

§ 5. Katsekoja direktori kinnitab ametisse Tallinna Tehnikaülikooli direktori ettepanekul Hariduse Rahvakomissar.

Katsekoja sektsioonide juhatajad määrab Tallinna Tehnikaülikooli direktor. Katsekoja direktor on ühtlasi ka ühe sektsiooni juhatajaks.

§ 6. Katsekoja koosseisus ettenähtud eriteadlasi, laborante, mehaanikuid ja teisi tehnilisi tööjõude, kantseleiteenijaid ja teisi töötajaid palkab Katsekoja direktor Tallinna Tehnikaülikooli direktori kinnitusel.

Vajaduse korral palkab Katsekoja direktor samas korras ajutisi lisajõude selleks ettenähtud krediitide piirides.

§ 7. Katsekoja direktori äraolekul on tema asetäitjaks üks sektsioonijuhataja Tallinna Tehnikaülikooli direktori määramisel.

§ 8. Katsekojas tehtavate tööde eest maksavad tellijad tasu Hariduse Rahvakomissari poolt kinnitatud normide alusel.*)

§ 9. Katsekoja direktor vastutab Katsekoja kogu tegevuse eest ja juhib seda tegevust ainujuhtimise põhimõttel. Katsekoja direktor paneb Tallinna Tehnikaülikooli direktori nõusolekul kehtima Katsekoja sisekorramäärused, mis on kohuslikud Katsekoja kogu personaalile.

*) Tasutaksid avaldatud ENSV T 1941, 55, 875.

Sektsioonijuhataja vastutab tegevuse eest oma sektsiooni piirides ja juhib seda tegevust Katsekoja direktori poolt antavate juhendite kohaselt. Sektsioonijuhataja on sektsiooni kõigi kaastöötajate otsene ülemus.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari ja Eesti NSV Hariduse Rahvakomissari käskkiri nr. 258/22.

Tallinn, 12. juunil 1941.

Kõrgematesse koolidesse astumist takistavate haiguste loetelu kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 23. 6. 1941, 62, 1002)

Kinnitada käesolevale käskkirjale lisandatud kõrgematesse koolidesse astumist takistavate haiguste loetelu ja kohaldada see loetelu esmakordselt 1941. a. sügisel kõrgematesse koolidesse sisseastuvate isikute kohta.

Lisa
Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari ja Eesti NSV Hariduse Rahvakomissari 12. juuni 1941 käskkirja nr. 258/22 juurde.

Kõrgematesse koolidesse astumist takistavate haiguste loetelu.

1. Oligofreenia ja mitmesugused omandatud nõrgamõistuslikkuse vormid.
2. Šizofreenia — äge staadium.
3. Šizofreenia — kroonilised vormid degradatsiooniga.
4. Maniakaal-depressiivne psühhoos (sagedased hood).
5. Langetõbi krambihoogudega, intellektuaalse degradatsiooni ja iseloomu muutustega.
6. Orgaanilised kesk-ergukava haigused:
   a) rasked vormid psüühiliste muudatustega ja suuremate motoorsete häiretega; progresseeruva vormiga protsessid;
   b) taabes, progressiivne paralüüs (erandit võib teha vaid nõrkade seismajäänud haigusprotsessiga taabese juhtude korral).
7. Epideemiline ajupõletik, parkinsonismi ja muude häiretega.
8. Peaaju arterioskleroos (selgeilmelised vormid).
9. Mitmene skleroos (selgeilmelised vormid).
10. Pindmiste närvide kroonilised haigused, mis esile kutsunud laialdasi ja püsivaid liikumise ja tundlikkuse häireid.
11. Püsivad ja selgesti väljenduvad kramplikud häired nagu krooniline tantstõbi, müokloonia, torsioonkangestus jne.
12. Progressiivne lihaste atroofia ja muud pikaldase ilmega lihaste düstroofia vormid.
    Märkus. Erandi võib teha ainult üsna kergekujuliste vormide puhul, kus ei ole selgeilmelisi motoorseid häireid.
13. Psühhopaatiad (selgeilmelised).
14. Psühhoneuroosid (psühhasteenia, hüsteeria, foobia, sundneuroos jne.) selgeilmeliste nähtudega, mis mõjutavad töövõimet, traumaatiline neuroos, raske närvinõrkus.
15. Alkoholism ja narkomaania (morfinism, kokainism jne.), mis on muutunud krooniliseks ja ei ole ravitavad.
16. Nägemisnõrkus, mille juures ei saa korrigeeritult mõlema silmaga lugeda Donbergi või Krjukovi kirjaproovi nr. 4 või Golobini ja Sintsevi kirjaproovi nr. 8 25 sm kauguselt, või nägemisteravus mõlemas silmas korrigeeritult alla 0,3. Nägemisvälja kitsenemine üle 30%, kõigis suunades*).
17. Trahhoom, ägedas vormis.
18. Kuulmise vähenemine nii, et kummagi kõrvaga ei kuule sosinkõnet üle 1 m.
19. Kiirelt progresseeruv mõlema kõrva kurtus mitmesuguste haiguste korral.
20. Aktiivne kopsutuberkuloos batsillide eraldamisega.
21. Aktiivne kopsutuberkuloos tuberkuloossete tühistustega kõris, sooltes.
22. Luude, liigeste ja lülisamba aktiivne tuberkuloos.
23. Rasked mitte-kopsutuberkuloosi vormid, peritoniit, neeru-, munandi-, munandimanuse selgeilmeline tuberkuloos.
24. Südame ja vereringe elundite orgaanilised haigused kompensatsioonihäiretega.
25. Kopsuhaigused, mis esile kutsuvad ilmseid hingamiselundkonna ja südametegevuse häireid.
26. Kõhuõõne elundite kroonilised haigused ilmsete funktsioonihäiretega.
27. Pemfigus (selgeilmelises vormis).
28. Raskekujuline diffuusne neurodermiit.
29. Düringi dermatiit.
30. Psoriaas ja krooniline ektseem üle keha, kui see visalt allub ravimisele või alati retsidiveerub.
31. Muud rasked kroonilised nahahaigused, mis seoses töövõime langusega.
32. Selgelt väljakujunenud baasedovi haigus, müksödeem, akromegaalia ja muud sisesekretsiooni haigused.
33. Ühe ülemise lõpendi puudumine või täielik liikumatus:
   a) suurte liigeste kangestused, jäsemete deformatsioonid ja lastehalvatustõve järelnähud, mis häirivad liikumiselundite funktsioone;
   b) kaasasündinud anomaaliad, mis tingivad teravakujulist lõpendite funktsiooni-riket.
34. Kurtus, kurttummus.
35. Mädased protsessid krooniliste uuristega.
36. Süüfilis nakkavas järgus.
37. Skleroom selgeilmelises vormis.
38. Pahaloomused kasvajad (enne opereerimist).

---

*) Arvatud välja humanitaar-fakulteetides.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus stipendiumide kohta.

25. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 27. 9. 1940, 14, 138)

Et võimaldada töötaval intelligentsil takistamatult anda oma parimat teaduse ja kunsti alal kogu töötavale rahvale ja et mitte teha sõltuvaks teaduse ja kunsti ala viljelemist varanduslikust olukorrast, seatakse sisse stipendiumid Tartu Ülikoolis, Tallinna Tehnikaülikoolis, Tallinna Konservatooriumis, Jaan Koort'i nimelises Riigi Rakenduskunstikoolis ja Konrad Mägi nimelises Riigi Kõrgemas Kunstikoolis. Lähemad juhised stipendiumi suuruse ning jaotamise korra kohta annab Hariduse Rahvakomissar.

---

4. jagu.

Muuseumid ja muinsuskaitse.

Eramuuseumide riigistamise seadus.

Antud Vabariigi Presidendi poolt dekreedina 23. augustil 1940.

(Avaldatud RT 24. 8. 1940, 109, 1105)

I.

§ 1. Kõik teadusliku, kunstilise, ajaloolise või kultuuriloolise väärtusega kogusid sisaldavad eramuuseumid ühes nende osakondadega ja nende juurde kuuluvate eriasutistega, nagu arhiivid, raamatukogud ja fotokogud, suletakse ning lõpetavad oma tegevuse Haridusministri poolt määratud tähtajal.

§ 2. Eramuuseume ülalpidavate sihtasutiste kinnisvarad ühes päraldistega, muuseumikogud ja muu vallasvara kui ka neile sihtasutistele nende põhikirjades tähendatud alusvarana või kasutamiseks antud varad lähevad tasuta riigi omandiks. Samuti lähevad riigile üle nende sihtasutiste varalised õigused ja kohused.

§ 3. Eramuuseume ülalpidavate organisatsioonide, kirikute ja usuühingute kinnis- ja vallasvarast lähevad tasuta riigi omandiks nende omandis olevad kõik muuseumikogud ja nende kasutada olevad need kinnisvarad ühes päraldistega ning need vallasvarad, mis on omandatud peamiselt nende muuseumide jaoks või riigi või omavalitsuse toetusel, või mis on antud neile riigi ja omavalitsuste poolt, või mis on neile annetatud muuseumide ülalpidamiseks.

§ 4. Eramuuseumide ülalpidajate ja riigi vahel sõlmitud lepingud eramuuseumide ülalpidajatele riigi kinnisvarade ning nende päraldiste, samuti muuseumikogude ja muu vallasvara kasutamiseks andmise kohta kaotavad kehtivuse Vabariigi Valitsuse poolt määratud tähtajal, kusjuures eramuuseumide ülalpidajatel ei ole õigust esitada riigi vastu mingeid nõudeid nende lepingute lõpetamisest tekkinud või tekkida võivate kahjude asjus.

§ 5. Eramuuseumide likvideerimisel riigi omandiks läinud kinnisvarasid ühes päraldistega, muuseumikogusid ja muud vallasvara kasutatakse uute muuseumide asutamiseks. Ainult sel juhul, kui muuseumid mõnda vara ei vaja, võidakse seda kasutada ka muudeks, eeskätt teaduslikeks, kunstilisteks või hariduslikeks otstarveteks.

§ 6. Eramuuseumide likvideerimist teostab Haridusministeerium, kuivõrd Vabariigi Valitsus pole seda pannud mõne teise ministeeriumi peale.

Eramuuseumide ülalpidajatelt riigi omandiks üleminevate kinnisvarade ning nende päraldiste, samuti muuseumikogude ja muu vallasvara selgitamist, ülevõtmist, inventeerimist, hindamist ja hoidmist ning varaliste õiguste ja kohuste korraldamist toimetab likvideerimist teostav asutis ise või tema korraldusel vastavad maa- ja linnavalitsused. Samuti teostavad vastavad maa- ja linnavalitsused nende varade valitsemist kuni likvideerimist teostava asutise sellekohase korralduseni.

§ 7. Käesoleva seaduse alusel riigi omandiks üleminevate kinnisvarade ning nende päraldiste kinnistamine riigi nimele on vaba kõigist maksudest.

§ 8. Likvideeritud eramuuseumide asemele riigi poolt ülalpeetavate muuseumide asutamine ja nende tegevuse korraldamine kui ka muude tarvilike muuseumide asutamine ja nende tegevuse korraldamine toimub käesoleva seaduse § 9—12 tähendatud alustel ja korras.

§ 9. Riiklikkude muuseumide asutamise otsustab Vabariigi President.

Esimeses järjekorras asutatakse riiklike keskmuuseumidena revolutsioonimuuseum, ajaloomuuseum, etnograafiline muuseum ja kujutava kunsti muuseum.

§ 10. Riiklikkude muuseumide ametnike ja teenijate koosseisud ja palganormid määrab Vabariigi Valitsus.

§ 11. Riiklikkude muuseumide valitsemise ja töökorralduse määrab vastav minister nende muuseumide põhimäärustes.

§ 12. Haridusministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda lähemaid juhendeid.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Tallinn, 23. augustil 1940.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus.

11. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 17. 9. 1940, 8, 66)

Asutada Eramuuseumide riigistamise seaduse (RT 1940, 109, 1105) § 9 alusel Hariduse Rahvakomissariaadi asutistena järgmised riiklikud muuseumid, arvates 11. septembrist 1940:

1. Riikliku etnograafilise keskmuuseumina „Riiklik Etnograafiline Muuseum", asukohaga Tartus;*)
2. Riikliku kujutava kunsti keskmuuseumina „Riiklik Kunstimuuseum", asukohaga Tallinnas;

*) Nimi muudetud ENSV RKN määrusega 19. 8. 1944 Taastatud riiklike asutiste nimede muutmise kohta (ENSV T 1945, 1, 12).

3. Riikliku kirjandusloolise muuseumina „Riiklik Kirjandusmuuseum", asukohaga Tartus.

Hariduse Rahvakomissariaadil asuda revolutsioonilise muuseumi organiseerimisele.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus.

2. oktoobril 1940.

(Avaldatud ENSV T 4. 10. 1940, 18, 207)

Asutada Eramuuseumide riigistamise seaduse (RT 1940, 109, 1105) § 9 alusel Hariduse Rahvakomissariaadi asutistena järgmised riiklikud keskmuuseumid, arvates 1. oktoobrist 1940:

1. Riiklik Revolutsioonimuuseum, asukohaga Tallinnas.
2. Riiklik Ajaloomuuseum, asukohaga Tallinnas.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Riikliku Ajaloo ja Riikliku Revolutsioonimuuseumi liitmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 11. 6. 1941, 58, 921)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Liita Tallinnas asuvad Riiklik Ajaloo ja Riiklik Revolutsioonimuuseum ühiseks muuseumiks nimetusega Riiklik Ajaloo- ja Revolutsioonimuuseum, arvates 1. juunist 1941.*)

2. Nimetatud muuseumi ülesanded, põhimääruse ja töökavad kinnitab Eesti NSV Hariduse Rahvakomissar.

Tallinn, 2. juunil 1941. Nr. 1043.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikkude muuseumide asutamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 9. 1. 1941, 3, 35)

Eesti NSV muuseumidevõrgu väljaarendamiseks asutada järgmised keskmuuseumid:

1. Riiklik Loodusteaduste Muuseum Tallinnas, alates 1. jaanuarist 1941.
2. Riiklik Vabaõhumuuseum Tallinn-Pirital, alates 1. juulist 1941.

Nimetatud muuseumide lähema konstruktsiooni määrab Hariduse Rahvakomissar.

Tallinn, 7. jaanuaril 1941. Nr. 27.

---

*) Nimi muudetud ENSV RKN määrusega 19. 8. 1944 Taastatud riiklike asutiste nimede muutmise kohta (ENSV T 1945, 1, 12).

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus koha- ja erimuuseumide asutamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 20. 2. 1941, 20, 254)

Asutada Eesti NSV muuseumidevõrgu väljakujundamiseks arvates 10. veebruarist 1941 järgmised koha- ja erimuuseumid alljärgnevate linnade ja maakondade TRSN Täitevkomiteede Rahvahariduse Osakondade eelarvelisel ülalpidamisel:

Jrk. nr.	Muuseumi nimetus ja asukoht	Muuseumi ülalpidaja
1.	Pärnu Muuseum, Pärnus	Pärnu Linna TRSN Täitevkomitee Rahvahariduse Osakond.
2.	Paide Muuseum, Paides	Järva Maakonna TRSN Täitevkomitee Rahvahariduse Osakond.
3.	Haapsalu Muuseum, Haapsalus . . .	Lääne Maakonna TRSN Täitevkomitee Rahvahariduse Osakond.
4.	Petseri Muuseum, Petseris . . .	Petseri Maakonna TRSN Täitevkomitee Rahvahariduse Osakond.
5.	Viljandi Muuseum, Viljandis . . .	Viljandi Maakonna TRSN Täitevkomitee Rahvahariduse Osakond.
6.	Rakvere Muuseum, Rakveres . . .	Viru Maakonna TRSN Täitevkomitee Rahvahariduse Osakond.
7.	Dr. Fr. R. Kreutzvaldi Muuseum, Võrus	Võru Maakonna TRSN Täitevkomitee Rahvahariduse Osakond.
8.	Tori Muuseum, Pärnumaal . .	Pärnu Maakonna TRSN Täitevkomitee Rahvahariduse Osakond.

Nimetatud Muuseumide lähemad ülesanded ja töökavad määrab Hariduse Rahvakomissar.

Tallinn, 14. veebruaril 1941. Nr. 216.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikkude muuseumide asutamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 11. 3. 1941, 28, 362)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Asutada Eesti NSV muuseumidevõrgu väljakujundamiseks alljärgnevad Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvale Kunstidevalitsusele alluvad muuseumid:

Jrk. nr.	Muuseumi nimetus ja asukoht	Mis ajast
1.	Tartu Kunstimuuseum, Tartus	1. jaanuarist 1941.
2.	Teatrimuuseum, Tallinnas . .	1. märtsist 1941.
3.	Muusikamuuseum, Tallinnas .	1. märtsist 1941.

2. Nimetatud muuseumide lähemad ülesanded ja ja töökavad määrab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kunstidevalitsuse juhataja.

Tallinn, 3. märtsil 1941. Nr. 345.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus õppe-keskmuuseumide asutamise kohta Eesti NSV Riikliku Tartu Ülikooli juurde.

(Avaldatud ENSV T 21. 3. 1941, 32, 459)

Asutada arvates 1. märtsist 1941 Eesti NSV muuseumidevõrgu väljaarendamiseks järgmised õppe-keskmuuseumid Eesti NSV Riikliku Tartu Ülikooli juurde:

1. Arheoloogia õppe-keskmuuseum.
2. Zooloogia õppe-keskmuuseum.
3. Geoloogia õppe-keskmuuseum.

Nimetatud muuseumide ülesanded määrab ja põhimäärused kinnitab Eesti NSV Hariduse Rahvakomissar.

Tallinn, 18. märtsil 1941. Nr. 452.

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi Seadlus Muinasvarade kaitse seaduse muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 14. 10. 1940, 26, 283)

I.

Muinasvarade kaitse seaduse (SK VI 1938, 2, 8) § 32 täiendatakse järgmise lõikega:

Erandlistel juhtudel, kui üksikuid vallasmuistiseid või nende kogusid ähvardab otsene hävimise oht või kui nende säilitamine senise omaniku või valdaja poolt pole küllaldaselt kindlustatud, võib Hariduse Rahvakomissariaat need asjad sundkorras tasuta hoiule võtta või mõnesse muuseumisse hoiule paigutada, kuni sellist sundkorras hoiulevõtmist põhjustanud asjaolude möödumiseni.

II.

Käesolev seadlus jõustub avaldamisega.

Tallinn, 12. oktoobril 1940.

---

5. jagu.

Poliitharidustöö.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus poliitharidustöö korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 11. 10. 1940, 24, 270)

I.

§ 1. Poliitharidustöö ülesandeks on noorte ja täiskasvanud kodanike kasvatamine ja edasiharimine sotsialismi ülesehitamise huvides nende kultuuritaseme, kommunistliku teadvuse ja võimete tõstmise teel.

§ 2. Poliitharidustöö toimub töötavate rahvahulkade isetegevuse teel ja selle töö eest hoolitsemine, selleks vastavate asutiste ellukutsumine ja ülalpidamine ning muude võimaluste loomine on Hariduse Rahvakomissariaadi, maakondade, linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogude ja ENSV Konstitutsioonis ettenähud ühiskondlike organisatsioonide (ametiühingute, kooperatiivühenduste, noorsoo-organisatsioonide jne.) ülesandeks.

§ 3. Poliitharidustöö keskuseks koha peal on rahvamaja, kultuurihoone, klubi või punane nurk, kellede lähemaiks ülesandeiks on poliitharidustöö organiseerimine ja korraldamine oma ringkonna laiades rahvahulkades, kodanike poliitilise ja kultuurilis-tehnilise taseme tõstmine, teaduse, tehnika, kirjanduse ja kunsti populariseerimine, kaasabi põllumajanduse ja tehnika arengule ning maa kaitsevõime tugevdamisele, rahva kunstilise isetegevuse arendamine ja kodanike vaba aja kultuurselt veetmise korraldamine.

Rahvamajad, kultuurihooned, klubid ja punased nurgad tegutsevad isetegevuse põhimõtteil, liikmeskonna poolt valitud organite juhtimisel. Rahva poliitiliste ja kultuur-hariduslike tarvete rahuldamine neis toimub nende juures tegutsevais harrasturringides, raamatukogudes, lugemistubades, kabinettides jne. ja mitmesuguste poliithariduslike ja kultuuriliste kursuste, loengute, etenduste, võistluste jne. kaudu.

Rahvamajade, kultuurihoonete, klubide ja harrastusringide asutamise, ülalpidamise, korralduse ja tegevuse lähemad alused määratakse Hariduse Rahvakomissari juhenditega.

§ 4. Poliitharidustööd juhivad vastavalt Hariduse Rahvakomissariaat, kuhu selleks asutatakse Poliithariduse Osakond, ja kohaliku maakonna, linna, valla ja alevi töötava rahva saadikute Nõukogud, milleks maakondade ja Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna rahvahariduse osakondade juurde seatakse ametisse poliitharidustöö inspektorid ühes vajaliku arvu konsulentidega.

§ 5. Rahva kunstilise isetegevuse (maateatri, laulukooride, orkestrite, rahvamängude ja -tantsude jne.) edendamiseks ja juhtimiseks asutatakse Hariduse Rahvakomissariaadi juurde Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja, kelle lähemad ülesanded ja tegevuse alused määratakse Hariduse Rahvakomissariaadi juhenditega.

Hariduse Rahvakomissar kinnitab Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja tegevuskavad, eelarved ja aruanded ning määrab juhtiva koosseisu ja sel-

lesse koosseisu kuuluvate ametiisikute palgamäärad.

§ 6. Peale rahvamajade, kultuurihoonete, klubide ja harrastusringide tegutsevad poliithariduse ja kultuuri alal rahvaraamatukogud, mitmesugused rahvakoolid ja muud rahvaõpistud, kirja teel õpetust korraldavad õppeasutised, kursused ja teised sellelaadilised töötava rahva poliithariduse asutised, millede asutamine, ülalpidamine, korraldus ja tegevuse alused määratakse Hariduse Rahvakomissari juhenditega.

§ 7. Poliitharidustööks vajalikud summad võetakse vastavalt maakondade, linnade, valdade ja alevite eelarvetesse ning ENSV riigieelarvesse, kusjuures see haridustöö toimub kohaliku rahva isetegevuse majanduslikul kaasabil.

§ 8. Enne ENSV Konstitutsiooni jõustumist asutatud ja vabahariduse alal tegutsenud ühingud ja nende liidud ning rahvamajade asutamiseks ja ülalpidamiseks loodud sihtasutised, kellede tegevus poliitharidustöö uue korralduse tõttu töötava rahva huvide ja rahvahulkade organisatsioonilise isetegevuse ning poliitilise aktiivsuse arendamise seisukohalt osutub mittevajalikuks, kuuluvad Hariduse Rahvakomissari poolt määratud korras ja tähtaegadeks likvideerimisele.

Organisatsioonide ja sihtasutiste likvideerimine teostatakse sääraselt, et nende need ringid (õpiringid, koorid, orkestrid, näitetrupid jne.), ettevõtted ja tegevusavaldused, mis töötava rahva huvide seisukohalt on vajalikud, ei lõpetaks oma tegevust, vaid võiksid tegevust jätkata rahvamajade või teiste vastavate asutiste või ühiskondlike organisatsioonide juures.

Likvideerimist teostavad vastavate organisatsioonide asukoha valla, alevi ja linna töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed, välja arvatud üleriigilised liidud ja sihtasutised, kellede likvideerimist teostab Hariduse Rahvakomissariaat ise või tema korraldusel kohaliku maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee.

Likvideeritud organisatsioonide ja sihtasutiste kinnisvarad ühes päraldistega, raamatukogud, muusikariistad ja muu vallasvara kui ka sihtasutistele nende põhikirjades tähendatud alusvarana või kasutamiseks antud varad lähevad tasuta riigi omandiks ühes varaliste õigustega ja kohustega, pidades silmas § 11 eeskirja.

Nende varade selgitamist, ülevõtmist, inventeerimist ja hoidmist, varaliste õiguste ja kohuste korraldamist ning vara valitsemist toimetavad kuni Hariduse Rahvakomissariaadi sellekohase korralduseni likvideerijaks määratud asutised.

§ 9. Seoses rahvamajade muutumisega poliitharidustöö kohalikeks keskusteks natsionaliseeritakse kõik vabatahtliku tuletõrje ühingute sääraseid majad, mis seni on tegelikult täitnud rahvamaja (seltsimaja) ülesandeid või on kohased nendeks ülesanneteks, kusjuures tuletõrje tegevuseks otseselt vajalike ruumide edaspidise kasutamise kord määratakse kindlaks Hariduse Rahvakomissari ja Siseasjade Rahvakomissari kokkuleppel.

Samuti natsionaliseeritakse kõik avalike raamatukogude võrku kuuluvad avalike raamatukogude ülesandeid täitvad eraraamatukogud.

Natsionaliseerimise lähema korra ja tähtajad määrab Hariduse Rahvakomissar.

Natsionaliseeritud varade selgitamist, ülevõtmist, inventeerimist, hindamist, neil lasuvate õiguste ja kohuste korraldamist ning nende valitsemist toimetavad kuni Hariduse Rahvakomissariaadi korralduseni vastavate töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed, kusjuures natsionaliseeritud raamatukogud jäävad nende korraldusse.

§ 10. Käesoleva määruse alusel (§ 8 ja 9) riigi omanduseks läinud rahvamajad ja raamatukogud rakendatakse viivitamata uuesti tegevusse, milleks rahvamajadele kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogude poolt määratakse ajutised juhatused ja raamatukogudele ajutised juhatajad, kuni alaliste organite moodustamiseni.

§ 11. Käesoleva määruse alusel (§ 8 ja 9) riigi omanduseks läinud rahvamajade ja muude hoonete ehitamiseks, parandamiseks või omandamiseks tehtud võlgade tasumise ulatuse määrab ja tasumist korraldab Hariduse Rahvakomissariaat kokkuleppel Rahanduse Rahvakomissariaadiga.

Riigile üleläinud varade seniste omanike ja riigi vahel nende varade kasutamise suhtes sõlmitud lepinguid võib Hariduse Rahvakomissar tühistada, kusjuures asjaosalistel ei ole õigust esitada riigi vastu mingeid nõudmisi sellest tekkinud või tekkida võivate kahjude pärast.

§ 12. Riigi omandiks käesoleva määruse alusel üleminevate kinnisvarade ja nende päraldiste kinnistamine ENSV nimele on vaba kõigist maksudest.

§ 13. Rahvamajad, kultuurihooned, klubid, punased nurgad, rahvaraamatukogud ja teised § 5 tähendatud asutised ning nende kinnis- ja vallasvarad on vabad kõigist maksudest.

§ 14. Lavateoseid ja lavarekvisiite, kostüüme, parukaid ja muid lavatarbeid laenutavad ettevõtted natsionaliseeritakse Hariduse Rahvakomissari poolt määratud korras ja tähtaegadeks ning antakse Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja valdamisele ja valitsemisele, kusjuures natsionaliseerimisele kuuluvad ettevõtted määrab Hariduse Rahvakomissar.

§ 15. Riigile käesoleva määruse alusel üleläinud vara kasutatakse Hariduse Rahvakomissariaadi korraldusel rahva poliitharidus- ja kultuurtööks.

Hariduse Rahvakomissari otsusel võidakse riigi omandiks läinud kinnis- ja vallasvara anda valitsemiseks kohalikele riigivõimu-organeile või ühiskondlikele organisatsioonidele.

§ 16. Hariduse Rahvakomissaril on õigus käesoleva määruse teostamiseks anda lähemaid juhendeid.

II.

Käesoleva määruse jõustumisega kaotavad kehtivuse Eraõppeasutuste seadus (SK VI 1938, 1, 12), Rahvamajade seadus (SK VI 1938, 1, 19) ja Avalikkude raamatukogude seadus (SK VI 1938, 1, 18).

III.

Kuni maakondade, linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede ellukutsumiseni täidavad käesolevas määruses neile ettenähtud ülesandeid vastavad maa-, linna- ja vallavalitsused.

IV.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Tallinn, 9. oktoobril 1940.

Rahvamajade korraldamise juhend.*)

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse poliithariduslik töö korraldamise kohta (ENSV Teataja 1940, 24, 270) § 3 alusel 15. oktoobril 1940.

(Avaldatud ENSV T 26. 10. 1940, 34, 390)

I.

I. Rahvamaja ülesanded.

§ 1. Rahvamaja ülesandeks on noorte ja täiskasvanud kodanike kasvatamine ja edasiharimine sotsialismi ülesehitamise huvides nende kultuuritaseme, kommunistliku teadvuse ja võimete tõstmise teel.

Selle ülesande täitmiseks kuulub rahvamajadele eriti:

1. Poliithariduse alal.

a) Poliitharidustöö organiseerimine ja korraldamine oma ringkonna kõige laiemais rahvahulkades, eriti Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse, Kommunistliku Partei ajaloo, NSVL ja Eesti NSV Konstitutsioonide ja NSVL rahvaste ajaloo õppimise alal.

b) Kaasaaitamine Nõukogude valitsuse, Kommunistliku Partei ja ametiühingute otsuste elluviimisele vastava selgitustöö kaudu.

c) Selgitustöö teostamine töötava rahva saadikute Nõukogude, kohtute, ametiühingute organite jne. valimiste puhul.

d) Osavõtmine NSVL ja Eesti NSV riiklik-ühiskondlike tähtpäevade tähistamisest.

e) Poliithariduslike ja kultuuriliste ringide organiseerimine ja juhtimine.

f) Ühiskondlik-poliitiliste ja kultuuriliste loengute, referaatide ja vestluste korraldamine.

g) Ühiskondlik-poliitilistes küsimustes kodanikele nõuande ja selgituse korraldamine.

h) Töösse ja ühiskondlikku omandisse sotsialistliku suhtumise kasvatamine, sotsialistliku võistluse ja lööktööliikumise korraldamine.

i) Teadliku distsipliini kõvendamine.

j) Usuvastase propaganda organiseerimine.

k) Internatsionaalse kasvatuse teostamine.

l) Kodanike kultuurilis-tehnilise taseme tõstmine.

m) Teaduse, tehnika, kirjanduse ja kunsti populariseerimine.

2. Põllumajanduslikku propaganda alal (maa rahvamajades).

a) Selgitustöö Nõukogude valitsuse, Kommunistliku Partei ja ametiühingute otsuste elluviimiseks põllumajanduse alal.

b) Põllumajanduslike ringide organiseerimine ja juhtimine.

c) Selgitustöö põllumajanduslike näituste ettevalmistamise alal.

d) Põllumajanduslikule katseasjandusele kaasaaitamine nõuande, kirjanduse levitamise jne. teel.

3. Tööstusliku propaganda alal (linnade ja tööstuskeskuste rahvamajades).

a) Selgitustöö Nõukogude valitsuse, Kommunistliku Partei ja ametiühingute otsuste elluviimiseks.

b) Kaasaaitamine sotsialistlikule võistlusele, töödistsipliini ja tööviljakuse tõstmisele ning stahhaanovlikule liikumisele selgitustöö, stahhaanovlaste kogemuste levitamise (loengud, vestlused jne.), tehniliste õpiringide korraldamise (kasutades oma käitiste tehnilisi jõude), stahhaanovluse-õhtute korraldamise, tehnilise kirjanduse levitamise, stahhaanovliku töö näituste korraldamise, vastava nõuande jne. kaudu.

c) Tööliste tutvustamine tööstuse ülesannetega, riiklike plaanide ning tootmiskavadega ja võistluste korraldamine tootmiskavade täitmise ning ületamise aladel.

d) Tööliste tutvustamine NSVL saavutustega tootmisprotsessi alal.

4. Maa kaitsevõime tugevdamise propaganda alal.

a) Rahvusvahelise seisukorra ja imperialistlike sõdade põhjuste selgitamine.

b) Noorte ettevalmistamine Punaarmeesse astumiseks ja rahva ettevalmistamine maa kaitseks (selgitustöö punaarmee ülesannetest ja kohustustest, propaganda „Valmis tööks ja kaitseks" normide omandamiseks, õhukaitse ringide organiseerimine, suusapropaganda jne.).

c) Kehakultuuri eest hoolitsemine ja selleks spordiringide tegevuse arendamine Spordikeskuse juhendite järgi.

d) Rahva ja Punaarmee vahelise sõpruse süvendamine.

5. Raamatukogu ja lugemistoa alal.

a) Hoolitsemine raamatukogu, lugemistoa ja käsikogu korrapärase uue kirjandusega täiendamise, ruumide ja seadetega varustamise ning tegevuse edukuse eest.

b) Raamatukogu juurde laste ja noorsoo osakondade avamine.

c) Raamatukogu kasutajate aktiivi organiseerimine.

d) Raamatukogu kasutajate arvu tõstmine ja töö organiseerimine lugejatega nõuande, kirjanduse soovitamise, lugemishuvi uurimise, teatmete hankimise, ühislugemise jne. näol.

6. Rahva kunstilise isetegevuse arendamise alal.

a) Laulu- ja muusikakooride ning orkestrite organiseerimine ja nende töö ning repertuaari korraldamine.

b) Näiteringide ja kohaliku maateatri organiseerimine ning töö ja repertuaari korraldamine.

*) Tühistatud ENSV RKN määrusega 25. 5. 1945 nr. 464 Rahvamajade töö korraldamise eeskirjade kinnitamise kohta (ENSV T 1945, 22, 324).

c) Andekate kodanike kunstiliste võimete arengule kaasaaitamine.
d) Ettevalmistamine üldistele pidudele ja võistlustele teatri, muusika ja muu kunstilise isetegevuse alal ning osavõtt neist.
e) Rahvamängude ja rahvatantsude harrastamise korraldamine.

7. Laste- ja noorsootöö alal.

a) Komnoorte rakukeste kaastööl noorte sektsioonide organiseerimine, noorte rakendamine rahvamajas toimuvale tööle ja vajaduse korral noorte eriringide loomine.
b) Laste kino- ja teatrietenduste, pühade ning pidustuste korraldamine.
c) Kaasabi kultuuritöö teostamiseks koolides.

8. Mitmesuguse muu tegevuse alal.

a) Vaba aja kultuurselt veetmise organiseerimine.
b) Seinalehe toimetamine.
c) Male, kabe ja teiste mängude korraldamine.
d) Rahvapidustuste, ekskursioonide, lõbustuste, kinoetenduste jne. korraldamine.
e) Mitmesuguste praktiliste oskuste (majapidamise, keelte, naisalade, tervishoiu jne.) õpetamine vastavalt kohalikele vajadustele.

II. Rahvamaja liikmeskond ja juhatus.

§ 2. Rahvamaja liikmeiks võivad olla kõik töötavad kodanikud (töölised, töötav talurahvas ja töötav intelligents), kes võtavad aktiivselt osa rahvamaja ja selle ringide tööst, tasuvad ettenähtud liikmemaksu ja on vähemalt 16 a. vanad.

Rahvamaja liikmeid võtab vastu ja eemaldab rahvamaja juhatus.

Rahvamaja tööst ja ettevõtetest võivad osa võtta ka mitteliikmed, kusjuures rahvamaja sihiks on võimalikult laialdaste rahvahulkade koondamine rahvamaja töö ja ülesannete ümber.

§ 3. Rahvamaja tööd juhivad ja korraldavad liikmete üldkoosolek, juhatus ja revisjonikomisjon, kes vajaduse korral moodustavad endile abiks komisjone ja toimkondi.

§ 4. Liikmete üldkoosoleku kutsub rahvamaja juhatus kokku vähemalt neli korda aastas. Koosolek on otsusevõimeline vaatamata kokkutulnud liikmete arvule.

Üldkoosolekule kuulub:

1) Juhatuse ja revisjonikomisjoni valimine.
2) Liikmemaksu määramine.
3) Rahvamaja tegevuskavade ja tegevusaruannete kinnitamine ning eelarvete ja aruannete heakskiitmine.
4) Sektsioonide, kabinettide, vastavate raamatukogude, lugemistubade jne. asutamine.
5) Vajalike kodukordade heakskiitmine.
6) Tähtsamaist poliitilistest sündmustest osavõtmise arutamine ja poliitkampaaniate teostamine rahva hulgas Kommunistliku Partei kohalike organisatsioonide, töötava rahva saadikute Nõukogude ja ametiühingute juhtnööride järgi.

§ 5. Rahvamaja ülesannete korrapärast täitmist teostab ja selle eest vastutab rahvamaja juhatus, kes kinnitab ametisse kõigi ringide juhatajad ja vanemad, seinalehe toimkonna ja komnoorte organisatsioonide ettepanekul määrab laste ja noorte sektsioonide juhatajad.

Raamatukogujuhataja ja ta abijõudude ametisse kinnitamine toimub rahvaraamatukogunduse korralduses ettenähtud korras.

Rahvamaja juhatus eriti:

1) Laialdaste töötavate rahvahulkade isetegevuse rakendamise teel hoolitseb raamatukogude ja lugemistubade eest, korraldab näitusi, loenguid, kursusi, etendusi, kontserte, näidendeid, kinoetendusi, pidustusi, ekskursioone, võistlusi jne., asutab mitmesuguseid ringe ja aktiive, organiseerib suveplatse ja aedu jne.
2) Koostab eelarveid, plaane, aruandeid, täidab kinnitatud eelarvet ja valitseb rahvamaja varasid.
3) Kinnitab ringide töökavad, repertuaari, õppeharidustöö plaani ja kunstilise isetegevuse ringide ja rühmade esinemiste kavad ning vaatab läbi kõik nende poolt ettevalmistatud näidendid ja kontserdid enne nende ettekandmist.
4) Organiseerib ja juhib rahvamaja muud tegevust laialdaste rahvahulkade isetegevuse aktiivsel kaastegevusel.

§ 6. Rahvamaja juhatus valitakse liikmete üldkoosoleku poolt vähemalt 5 liikmelises koosseisus üheks aastaks ja ta koosneb: esimehest, kellele kuulub rahvamaja tegevuse üldine, eriti poliitiline ja kultuuriline juhtimine; esimehe abist, kes hoolitseb rahvamajade majandusliku külje heakorra eest; sekretärist ja laekurist, kuna teised juhatusliikmed määrab juhatus üksikute tööalade vastutavaiks juhatajaiks. Juhatus on otsusevõimeline esimehe või tema abi ja kahe liikme koos olles.

Juhatuse esimees ja tema abi kuuluvad kohaliku poliitharidustöö inspektori kinnitamisele, kellel on õigus juhatuse või selle üksikute liikmete volitusi lõpetada ja nende asemele määrata uusi isikuid, kuni uute valimiseni üldkoosoleku poolt.

§ 7. Üldkoosolek valib igal aastal 3—5 liikmelise revisjonikomisjoni, kes revideerib rahvamaja majapidamist, varasid, arvepidamist, asjaajamist ja tegevust vähemalt neli korda aastas ja saadab ärakirjad revisjoni protokollidest kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomiteele ja kohalikule poliitharidustöö inspektorile ning avaldab seisukoha rahvamaja eelarvete ja aruannete kohta.

§ 8. Rahvamaja ruumide kasutadaandmise ühiskondlikele organisatsioonidele otsustab ja nende tegevust rahvamaja tegevusega kooskõlastab juhatuse esimees või tema abi rahvamaja kodukorra alusel, mis määrab ühtlasi ka reeglid kodanike käitumise kohta rahvamajas, tervishoiu nõuded jne. Kodukorra kinnitab kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu.

§ 9. Rahvamaja juhatus koostab üldise töökava piirides iga veerandaasta lõpuks järgmise veerandi poliithariduse ja kultuurtöö töökava kooskõlas

Kommunistliku Partei ja ametiühingute kohalike organisatsioonide seisukohtadega ning iga 5. kuupäevaks aruande eelmise kuu poliithariduse ja kultuuritööst, saates ärakirjad neis kohalikule poliitharidustöö inspektorile ja kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomiteele.

III. Rahvamajade asutamine ja ülalpidamine.

§ 10. Rahvamaju asutatakse säärasel arvul, et rahvamaja oleks kättesaadav kõigile kodanikele, kas omaette majadesse, selleks üüritud ruumidesse või valla- ja koolimajadesse, tingimusel, et selle all ei kannata koolitöö.

§ 11. Rahvamajade võrgu koostab Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnades — linna rahvahariduse osakond, maakondades maakonna rahvahariduse osakond linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogude ettepanekul. Pärast heakskiitmist vastavate linnade ja maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude poolt kinnitab võrgu Hariduse Rahvakomissar.

§ 12. Võrgus ettenähtud rahvamaja asutamise otsustab kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu. Asutatavale rahvamajale määrab Nõukogu täitevkomitee Kommunistliku Partei kohaliku komitee ja kohaliku poliitharidustöö inspektori nõusolekul 5-liikmelise ajutise juhatuse, kes võtab vastu rahvamaja liikmeid, vajadust mööda määrab ringidele ajutisi juhatajaid ja vanemaid ning alustab ja juhib rahvamaja tegevust.

Rahvamajade asutamisest teatatakse viivitamata rahvamajade võrku koostavaile ja kinnitavaile asutistele ühes lähemate andmetega rahvamajade kohta.

Kui rahvamaja liikmete arv tõuseb 20, kutsutakse kokku liikmete üldkoosolek ja moodustatakse juhendis ettenähtud alalised organid.

§ 13. Rahvamaja ruumid ja seaded ühes kütte ja valgustusega annab ja hoiab korras, niivõrd kui seda ei tee mõni ühiskondlik organisatsioon, kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu.

§ 14. Niivõrd kui rahvamaja oma tulud liikmemaksudest, toetustest, maksudest, ettevõtetest jne. rahvamaja tööga ja korrashoiuga seotud väljaminekuid katta ei suuda, annavad selleks vajalikke summasid linna, valla, alevi ja maakonna töötava rahva saadikute Nõukogud ning Hariduse Rahvakomissariaat nende eelarveis selleks määratud krediitidest.

§ 15. Rahvamaja majapidamine toimub kindla eelarve alusel, mille kinnitab kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu, kes rahvamaja majapidamiseks, aruannete esitamiseks jne. annab vastavad juhised.

§ 16. Rahvamajade ehitamise ja sisustamise lähem kord määratakse erijuhenditega.

§ 17. Rahvamaja likvideerimise otsustab kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu, kes määrab likvideerimise korra ja varade saatuse.

§ 18. Vajalikud korraldused käesoleva juhendi rakendamiseks teeb ja selgitusi ning juhiseid annab Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakond.

II.

Kuni kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogude ellukutsumiseni täidavad nende ülesandeid vastavalt maa-, linna- ja vallavalitsused ning kohalike rahvahariduse osakondade ülesandeid maa- ja linnakoolivalitsused.

III.

Käesoleva juhendi jõustumisega kaotab kehtivuse Haridusministri määrus rahvamajade võrgu korraldamise kohta (RT 1931, 81, 619).

IV.

Käesolev juhend jõustub avaldamisega.

Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja*) juhend.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 30. oktoobril 1940.

(Avaldatud ENSV T 1. 11. 1940, 37, 442)

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse poliitharidustöö korraldamise kohta (ENSV Teataja 1940, 24, 270) § 5.

I.

§ 1. Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja on Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakonnale alluv riiklik asutis, kelle ülesandeks on rahva kunstilise isetegevuse edendamine ja juhtimine laiades töötava rahva hulkades sotsialismi ülesehitamise huvides, eriti metoodilise töö teostamine rahva kunstilise isetegevuse ringides.

Selle ülesande alal Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja, tihedas koostöös Ametiühingute Keskliiduga ja Kommunistliku Noorsoo Ühinguga ning rakendades laialdaste töötava rahva hulka isetegevust, eriti:

1) juhib ning edendab rahva isetegevust laulu, muusika, estraadi- ja lavakunsti, kujutava kunsti, rahvamängude ja -tantsude jne. aladel ja organiseerib Hariduse Rahvakomissariaadi juhendite alusel selleks rahvamajades, kultuurihoonetes, klubides, käitistes, asutistes ja ühiskondlikes organisatsioonides vastavaid ringe, koore, orkestreid, truppe ja ansambleid;
2) korraldab suuremaid laulu ja muusika pidustusi ning isetegeva kunsti näitusi ja juhib nende ettevalmistamist ning aitab kaasa riiklike tähtpäevade ja rahvapidustuste korraldamisele, hoolitsedes nende laululise, muusikalise ja estraadilise külje eest;
3) annab kaasabi rahvamajade, kultuurihoonete, klubide ja punaste nurkade, aga ka koosolekute, miitingute, rongkäikude ja demonstratsioonide sisustamisele, ilustamisele ja kaunistamisele;

*) Nimi muudetud ENSV RKN määrusega 19. 8. 1944 Taastatud riiklike asutiste nimede muutmise kohta (ENSV T 1945, 1, 12) Rahvaloomingu Keskmajaks.

4) soetab repertuaari kunstilise isetegevuse ringidele ja Riikliku Kirjastuskeskuse kaudu teostab ning korraldab selle kirjastamist ja levitamist;
5) valmistab ette rahva kunstilisele isetegevusele juhtivaid kaadreid;
6) populariseerib ja viib töötavaisse massidesse (sisult sotsialistlikku ja vormilt rahvuslikku) kunstikultuuri, äratab ning arendab neis peituvaid loomingulisi jõude ja likvideerib kapitalistliku korra pärimusi;
7) juhib ja teostab isetegeva teatri lavade ehitamist ja dekoratsioonide valmistamist;
8) organiseerib kunstilise isetegevuse alal sotsialistlikku võistlust ja hoolitseb üldiselt rahva kunsti-kultuurilise taseme tõstmise eest rahva isetegevuse ning kollektiivsete töövormide kaudu.

§ 2. Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja tegevust juhib juhataja, kelle juures tegutseb nõuandva organina kolleegium.

Keskmaja tegevuse juhtimise ja töökorralduse ligemaid aluseid määrava kodukorra, tegevuskavad, eelarved ja aruanded, kolleegiumi liikmed, juhtiva koosseisu ja sellesse koosseisu kuuluvate teenijate palganormid kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 3. Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja juures tegutsevad:
1) raamatukogu — näidendite, nootide, käsiraamatute ja muu erialase kirjanduse laenutamiseks kunstilise isetegevuse ringidele ja kaadritele;
2) lavatarvete ladu — kostüümide, parukate ja muude lavatarvete laenutamiseks rahva kunstilise isetegevuse ringidele;
3) vajaduse järgi lava- ja dekoratsioonimaterjalide laod, töökojad, ateljeed jne.

Nende ettevõtete kodukorrad, raamatukogu ja lavatarvete lao kasutamise ja lavade ehitamise ning dekoratsioonide valmistamise tingimused kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 4. Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja juures tegutseb selle erisektorina Rahvamuusika Liit, kes teostab Keskmaja ülesandeid laulu, muusika, rahvalaulu ja rahvatantsu aladel ning kes ühendab ja koordineerib vastavate ringide, kooride ja orkestrite tegevust.

Rahvamuusika Liit teostab eriti ja korraldab eeskujulikku näitlikku tööd laulu ja muusika aladel, milleks tal on eeskujulikud koorid (sega-, mees- ja lastekoorid), orkestrid (puhk-, keelpillide ja sümfooniaorkestrid), rahvalaulude ja rahvatantsude ansamblid, parimate solistide kaader jne.

Rahvamuusika Liidu esimees on ühtlasi Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja juhataja asetäitja.

§ 5. Rahvamuusika Liidu tegevust juhib ja korraldab juhataja, kelle juures tegutseb nõuandva organina kolleegium. Viimase ülesandeks on repertuaari ja metoodiliste küsimuste arutamine ning ettevalmistamine.

Rahvamuusika Liidu juhataja ja kolleegiumi liikmed määrab ja nende lähemaid ülesandeid ja töökorraldust määrava kodukorra kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 6. Senine Eesti Töölismuusika Liit korraldatakse ümber Rahvamuusika Liiduks, kuna senised Tallinna, Tartu ja Pärnu Töölismuusika Ühingud korraldatakse ümber muusikaklubideks või muusika sektsioonideks kohalike rahvamajade või klubide juurde. Ümberkorraldatavate organisatsioonide varad, õigused ja kohused lähevad vastavalt üle nende õigusjärglastele.

II.

Käesolev juhend jõustub avaldamisega.

Rahvaraamatukogunduse korraldamise juhend.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt
2. novembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 5. 11. 1940, 40, 460)

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse poliitharidustöö korraldamise kohta (ENSV Teataja 1940, 24, 270) § 6.

I.

§ 1. Rahvaraamatukogude ülesandeks on noorte ja täiskasvanud kodanike kasvatamine ja edasiharimine sotsialismi ülesehitamise huvides nende kultuuritaseme, kommunistliku teadvuse ja võimete tõstmise teel.

Selle ülesande saavutamiseks peab rahvaraamatukogude tegevus rajanema kommunistliku kasvatuse põhimõtetele ning teaduslikele alustele ja haarama laialdasi rahvahulki.

Rahvaraamatukogud panevad erilist rõhku tööle lugejatega raamatute soovitamise, nõuande, teadmete hankimise, lugemishuvi uurimise jne. näol ning instrueerivad raamatukogude kasutajaid intensiivselt ja süstemaatiliselt kuidas raamatuid õieti kasutada ja neisse hoolikalt suhtuda.

§ 2. Kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogud asutavad ja peavad ülal rahvaraamatukogusid, raamatulaenutuspunkte ja rändraamatukogusid säärasel arvul, et raamat oleks kergesti kättesaadav igale töötavale kodanikule.

§ 3. Mitme rahvaraamatukoguga linnades, valdades ja aleveis moodustatakse üks neist kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu otsusel keskraamatukoguks, mille ülesandeks on:
1) organiseerida haruraamatukogude, raamatulaenutuspunktide ja rändraamatukogude asutamist ning juhtida nende tegevust;
2) abistada teisi rahvaraamatukogusid neile raamatute laenutamise teel ja korraldada nende vahelist raamatute laenutamist ning vahetamist;
3) organiseerida rahvaraamatukogude vahel sotsialistlikku võistlust;
4) abistada rahvaraamatukogusid metoodilises, organisatsioonilises ja tehnilises korraldustöös.

§ 4. Väiksemate linnade, valdade ja alevite rahvaraamatukogude tegevuse elustamiseks ning nende abistamiseks neile raamatute laenutamise,

nendevahelise raamatulaenutamise korraldamise jne. teel, asutatakse igasse maakonda Hariduse Rahvakomissariaadi poolt määratavaiks tähtaegadeks ning korras maakondlikud keskraamatukogud, milledeks võivad olla vastavate maakonnalinnade keskraamatukogud.

§ 5. Üleriigilise keskraamatukogu ülesandeid täidab Tallinna linna Keskraamatukogu erilise kasutamiskorra alusel, mille Tallinna linna töötava rahva saadikute Nõukogu ettepanekul kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 6. Rahvaraamatukogude juurde asutatakse lugemistoad, käsikogud vajalike teatmeteostega, erilised laste ja noorsoo osakonnad ja üle 10.000 elanikuga linnadesse laste ja noorsoo raamatukogud, mis võivad asuda ka rahvaraamatukogude juures.

§ 7. Rahvaraamatukogude võrgu kava koostavad Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakonna juhtnööride järgi: maakondades maakonna töötava rahva saadikute Nõukogud linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogude ettepnekute alusel; Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnades töötava rahva saadikute Nõukogud.

Rahvaraamatukogude võrgu kinnitab Hariduse Rahvakomissar.

§ 8. Kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu otsusel võib rahvaraamatukogude võrku võtta ka ühiskondlike organisatsioonide (ametiühingute, kooperatiiv-ühenduste, noorsoo-organisatsioonide jne.) raamatukogusid või anda neile organisatsioonidele rahvaraamatukogude, nende harukogude, raamatulaenutuspunktide ja rändraamatukogude juhtimise ning korraldamise, kusjuures kõik säärased kogud tegutsevad rahvaraamatukogude kohta kehtiva korra alusel ja vastavate organisatsioonide ning kohalike Nõukogude vahekorrad korraldatakse lepingutega.

§ 9. Maakondade, linnade, valdade ja alevite eelarvetesse võetakse iga aasta vajalikud summad rahvaraamatukogude ülalpidamiseks ja nende täiendamiseks uue kirjandusega säärasel määral, et rahvaraamatukogud oleksid varustatud vajaliku kirjandusega nõutaval arvul ning valikus.

Hariduse Rahvakomissariaat annab rahvaraamatukogudele toetust rahas või kirjanduse näol ENSV riigieelarvega selleks määratavaist summadest või võtab oma eelarvesse summad kõigi rahvaraamatukogude täiendamiseks uue kirjandusega.

§ 10. Rahvaraamatukogule antakse kasutamiseks normaalselt vähemalt kaks kultuurselt sisustatud ruumi: üks raamatutehoiuks ning raamatukoguhoidja tööruumiks ja teine lugemistoaks, lugejate koosolekuiks, näitusteks ning muuks kultuurilis-poliitiliseks tegutsemiseks.

Lähemad nõuded rahvaraamatukogude ruumide ja seadete kohta määratakse Hariduse Rahvakomissariaadi erijuhenditega.

§ 11. Rahvaraamatukogu tegevust juhivad ja korraldavad juhataja ühes vajaliku arvu abijõududega ja nõukogu, kelledele selles kaasa aitab rahvaraamatukogu kasutajate aktiiv.

§ 12. Rahvaraamatukogu juhataja, raamatukoguhoidjad ja teised abijõud kinnitab ametisse raamatukogu ülalpidaja ettepanekul vastav maakonna või linna poliithariduse inspektor, välja arvatud Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnade ja maakondlike keskraamatukogude juhatajad ja abijõud, kes kinnitatakse ametisse Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakonna poolt. Raamatukoguhoidjate ja teiste abijõudude kandidaadid esitab raamatukogu ülalpidajale raamatukogujuhataja.

Raamatukogujuhatajate ja nende abijõudude töö ja palga tingimused määratakse Hariduse Rahvakomissari erijuhendiga.

§ 13. Rahvaraamatukogude juhatajaiks ja raamatukoguhoidjaiks võivad olla isikud, kelledel on vastav üldharidus ja kutseline ettevalmistus.

Rahvaraamatukogude juhatajailt ja raamatukoguhoidjailt nõutav üldharidus ja kutseline ettevalmistus ning kutse saamise kord ja selle nõutavuse tähtajad määratakse Hariduse Rahvakomissari erijuhenditega.

§ 14. Rahvaraamatukogu juhataja juhib ja korraldab rahvaraamatukogu tegevust, vastutab selle tegevuse eest ja hoolitseb raamatute korras- ja alleshoidmise eest.

Tema ülesandeks on eriti:

1) raamatukogu valitsemine ja korraldamine;
2) kirjanduse soetamine;
3) raamatute ja raamatukogu muu vara arvelevõtmine;
4) raamatute liigitamine, kataloogimine, paigutamine, hoidmine ja laenutamine;
5) lugemistoa ja käsikogu juhtimine;
6) töö lugejatega raamatute soovitamise, nõuande, lugemishuvi uurimise, teatmetehankimise jne. näol;
7) poliitilis-kultuuriliste õpingute korraldamine loengute, näituste, õpiringide jne. näol;
8) Nõukogude Valitsuse, Kommunistliku Partei ja ametiühingute otsuste elluviimisele kaasaaitamine vastava selgitustööga;
9) poliitiliste kampaaniate teostamisele kaasaaitamine;
10) kaasabi eneseharimisele ja edasiõppimisele;
11) töö jaotamine raamatukoguhoidjate ja teiste abijõudude vahel, kooskõlastamine ning juhtimine;
12) arvustiku pidamine, tööplaani ja aruannete koostamine;
13) raamatukogule määratud summade kasutamine eelarve piirides;
14) raamatukogusse puutuvate küsimuste algatamine;
15) läbikäimine isikute ja asutistega.

§ 15. Rahvaraamatukogu juhataja äraolekul täidab tema ülesandeid tema abi. Kui abijuhatajat ei ole, määrab juhatajale ajutise asetäitja juhataja ettepanekul kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee.

§ 16. Rahvaraamatukogude juhatajad võtavad sõnaõigusega osa kohalike töötava rahva saadikute Nõukogude ja nende täitevkomiteede koosolekuist raamatukogusse puutuvate küsimuste arutamisel.

§ 17. Rahvaraamatukogusse puutuvate tähtsamate küsimuste arutamiseks ja rahvaraamatukogu edukusele eelduste loomiseks asutatakse rahvaraamatukogu juurde rahvaraamatukogu nõukogu,

mille juhatajaks on raamatukogujuhataja ja liikmeiks: kaks kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu esindajat, kes valitakse Nõukogu volituste kestuse ajaks, üks rahvaraamatukogu kasutajate aktiivi esindaja, kes valitakse üheks aastaks, ja üks kohaliku rahvamaja juhatuse esindaja, kes valitakse samuti üheks aastaks. Kui rahvaraamatukogu on keskraamatukoguks, siis kuulub nõukogusse ka tema juhatusel töötavate kogude juhatajate esindaja, kes valitakse üheks aastaks.

Nõukogu ülesandeks on eriti:

1) raamatukogu tööplaani kinnitamine, eelarve ja aruande läbivaatamine;
2) raamatukogusse soetatava ja sealt kõrvaldatava kirjanduse nimestike kinnitamine;
3) raamatukogu vara korrashoidmise järelevalve;
4) raamatukogu majanduse revideerimine.

Nõukogu on otsusevõimeline esimehe ja kahe liikme koos olles, kusjuures küsimused otsustatakse lihthäälteenamusega.

§ 18. Rahvaraamatukogu tegevuse viimiseks laiadesse rahvahulkadesse asutatakse rahvaraamatukogu juurde kasutajate aktiiv, kes aitab kaasa raamatukogu kasutamise elustamisele. Iga rahvaraamatukogu kasutaja võib olla selle aktiivi liikmeks ja omab õiguse nõuda, et tema ettepanekud rahvaraamatukogu tegevuse edukuse tõstmiseks antaks aktiivi üldkoosoleku arutada.

Aktiivi tegevuse korraldamiseks annab lähemad juhendid Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakond.

§ 19. Rahvaraamatukogus peab olema raamat, kuhu rahvaraamatukogu kasutajad võivad kirjutada avaldusi puuduste kohta raamatukogu tegevuses ja ettepanekuid nende kõrvaldamise ning raamatukogu töö edukuse tõstmise kohta.

Rahvaraamatukogu juhataja on kohustatud neid sissekandeid viivitamata võtma lahendamisele ja otsustamisele.

§ 20. Rahvaraamatukogude vara arvelevõtmine, raamatute liigitamine, kataloogimine, laenutamiseks ettevalmistamine, riiuleile asetamine ja laenutamine, arvustik, aruanded ja muu tehniline ala korraldatakse Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakonna juhenditega. Kuni viimaste ilmumiseni korraldatakse seda ala seni avalikes raamatukogudes tarvitusel olnud aluste ja põhimõtete järgi.

Laenutatavad raamatud peavad olema köidetud.

§ 21. Rahvaraamatukogu peab olema avatud vähemalt kaks korda nädalas. Raamatukogu kasutamise lähema korra koostab selle juhataja ja kinnitab kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu.

Rahvaraamatukogude kasutamine on kõigile kodanikele vaba ja maksuta, välja arvatud kasutajate registreerimise maks, mida võib võtta mitte üle 50 sendi isikult aastas.

Igal kodanikul, olgu ta rahvaraamatukogu kasutaja või mitte, on õigus saada rahvaraamatukogust temale vajalikke teatmeid rahvaraamatukogu töö ja raamatute kasutamise kohta.

Laenutatud raamatute alalhoiu eest võib rahvaraamatukogu nõuda kasutajalt kindlustust ja raamatute vabandamata põhjustel tähtajaks tagasitoomata jätmise korral võtta viivitusmaksu. Kindlustuse ja viivitusmaksumäärad määrab kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu rahvaraamatukogu kasutamiskorraga, kusjuures viivitusmaksu kogusumma ühelt raamatult ei või ületada 3 krooni.

§ 22. Kõik rahvaraamatukogud toimetavad omavahelist raamatutelaenutamist. Kui ühes rahvaraamatukogus kasutajale vajalikku raamatut ei leidu, on raamatukogujuhataja kohustatud kasutaja nõudmisel selle ajutiseks kasutamiseks välja tellima mõnest teisest raamatukogust. Sellega seoses olevad erilised kulud kannab raamatu soovija, kusjuures raamatu laenutamine kasutajale toimub temale laenutamist toimetava kogu nimel.

§ 23. Raamatud rahvaraamatukogus on kogu rahva vara, mispärast neid tuleb hoida puhtad ja terved. Rikete korral võib raamatukogujuhataja nõuda raamatu kasutajalt kas raamatu hinna või selle osa tasumist, olenevalt rikkeist ja raamatu edaspidise kasutamise võimalustest.

Rikutud või kaotatud raamatu asemele võib kasutaja tuua eksemplari selle raamatu samast või hilisemast trükist, tasudes ühtlasi köitekulud, kui raamat on köitmata või köidetud halvasti.

Raamatu väljamaksmisel tasub kasutaja raamatukogujuhataja hindamise järgi raamatuhinna, mis võimaldab uue eksemplari muretsemist. Väljamakstud raamatu eest saadud summa kasutatakse uue eksemplari muretsemiseks.

§ 24. Kui kasutaja laenatud raamatut kahekordse meeldetuletuse järele tagasi ei too, võib raamatukogujuhataja raamatule järele saata käskjala, kellele kasutaja tasub käskjala saatmise kulud, viivitusmaksud ja meeldetuletuskulud või raamatu kaotamise korral selle hinna. Raha vastuvõtu üle antakse ametlik kviitung.

§ 25. Kui kasutaja rikutud või kaotatud raamatu väärtust või temale määratud viivitusmaksusid ja meeldetuletuste kulusid raamatukogujuhataja poolt määratud tähtajaks vabatahtlikult ei tasu, või laenatud raamatut kahekordse meeldetuletuse järele tagasi ei too või rahvaraamatukogu käskjalale välja ei anna, või käskjala kulusid ei tasu, nõuab kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee või tema ülesandel raamatukogu juhataja raamatuhinna, viivitusmaksud, käskjala ja meeldetuletuste kulud, kui neid ei ole võimalik katta tagatise arvel, kasutajalt sisse administratiiv-sissenõudmise korras.

§ 26. Rahvaraamatukogu raamatud märgitakse pitsatiga või templiga.

§ 27. Rahvaraamatukogu tegevuse järelevalve teostamise kord määratakse Hariduse Rahvakomissari erijuhendiga.

§ 28. Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakonnal on õigus anda käesoleva juhendi teostamiseks lähemaid selgitusi ja juhiseid.

II.

Kuni maakonna, linna, valla ja alevi töötava rahva saadikute Nõukogude ellukutsumiseni täidavad käesolevas juhendis neile ettenähtud ülesandeid vastavad maa-, linna- ja vallavalitsused.

III.

Käesoleva juhendi jõustumisega kaotab kehtivuse Haridusministeeriumi määrus avalikkude raamatukogude kohta (RT 1927, 92).

IV.

Käesolev juhend jõustub avaldamisega.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tallinna Kadrioru pargi kuulutamise kohta kultuur- ja puhkepargiks.

(Avaldatud ENSV T 10. 5. 1941, 48, 725)

Sihiga luua soodsaid võimalusi Tallinna linna ja ümbruse töötava rahva tervishoidliku olukorra parandamiseks ja sotsiaalse kasvatuse edendamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kuulutada Tallinna Kadrioru park töötava rahva kultuur- ja puhkepargiks, alluvusega Tallinna Linna TRSN Täitevkomiteele.

Tallinn, 22. aprillil 1941. Nr. 747.

---

6. jagu.

Kirjanduse ja ajakirjanduse ala.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Riikliku Kirjastuskeskuse viimise kohta Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde.

(Avaldatud ENSV T 6. 3. 1941, 26, 328)

1. Riiklik Kirjastuskeskus viia Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde, kellel kinnitada Riikliku Kirjastuskeskuse põhimäärus.

2. Riikliku Kirjastuskeskuse seadlus (ENSV Teataja 1940, 2, 17) lugeda kehtetuks.

Tallinn, 4. märtsil 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus ENSV Riikliku Kirjastuskeskuse (RKK) põhimääruse kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 11. 3. 1941, 28, 367)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:
Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud ENSV Riikliku Kirjastuskeskuse (RKK) põhimäärus.

Tallinn, 6. märtsil 1941. Nr. 374.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
6. märtsi 1941 määruse nr. 374 juurde.

ENSV Riikliku Kirjastuskeskuse (RKK) põhimäärus.

I. Üldeeskirjad.

1. ENSV Riikliku Kirjastuskeskuse (RKK) ülesandeks on kirjastustegevuse ja trükiasjanduse plaanikindel organiseerimine, suunamine ja juhtimine ning kirjastustoodete leviku korraldamine.

2. Selle ülesande täitmiseks RKK:

a) koostab ja teostab Eesti NSV kirjastustegevuse ja trükiasjanduse plaane;
b) juhib ja valitseb RKK koosseisu kuuluvaid asutisi ja ettevõtteid;
c) organiseerib kirjastustoodete levitamist omade ja muude ettevõtete ning asutiste kaudu ja korraldab selleks propagandat ning masstööd;
d) organiseerib RKK ettevõtete tehnilist ja materiaalset varustamist;
e) teostab kapitaalehitustegevust oma asutiste ja ettevõtete alal;
f) valmistab ette ja paigutab kohtadele kaadreid ning tõstab nende kvalifikatsiooni;
g) koordineerib teiste ametkondade kirjastustegevust;
h) loob koostööd RKK-ga ühiseid ülesandeid täitvate organisatsioonidega NSVL-s;
i) korraldab omal alal uurimistööd ja õppetegevust.

3. RKK koosseisu kuuluvad:

a) RKK Valitsus;
b) ENSV riiklikud kirjastused: 1) RK Poliitiline Kirjandus, 2) RK Pedagoogiline Kirjandus, 3) RK Ilukirjandus ja Kunst, 4) RK Teaduslik Kirjandus, 5) RK Ajalehtede Kirjastus ja muud kirjastused Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määramisel;
c) polügraafia-, köite- ja muud RKK ülesandeid teenindavad ettevõtted Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määramisel;
d) trükitoodete levitamise ettevõtted: keskladu, laod, raamatu- ja kirjutustarvetekauplused, antikvariaadid jms.;
e) õppe- ja uurimisasutised, mis Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt määratakse RKK koosseisu või asutatakse RKK poolt.

4. RKK asub Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures. Ta omab kõiki juriidilise isiku õigusi ja tegutseb isemajandamise alusel.

5. RKK on õigustatud teostama igasuguseid seadustega lubatud toiminguid, mis on vajalikud tema ülesannete täitmiseks. RKK valitseb tema kasutuses olevaid varasid ja vastutab kõigi oma kohustuste eest üksnes temale ning tema ettevõtteile kuuluva varaga, millele võidakse pöörata nõudeid vastavalt kehtivaile eeskirjadele. Riik ei vastuta RKK võlgade eest ja RKK ei vastuta riigi ega tema organite vastu pööratud nõuete eest.

6. RKK omab tema nimetust kandvat pitsatit Eesti NSV vapi kujutisega.

II. Juhtimine.

7. RKK juhiks on RKK juhataja, kelle nimetab ametisse ja vabastab ametist Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu. Tarbe korral nimetab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu RKK juhataja ettepanekul temale ühe või rohkem asetäitjaid, kelledeks võivad olla ka RKK osakondade juhatajad. Asetäitjate vabastamine toimub samas korras.

8. RKK juhataja annab ainujuhtimise põhimõttel kõigile RKK koosseisu kuuluvaile asutistele ja ettevõtteile kodukordi, käskkirju ja juhendeid ning kontrollib nende täitmist, nimetab ametisse ja vabastab ametist RKK valitsuse osakondade juhatajaid, nende asetäitjaid ja teenijaid ning RKK ettevõtete direktoreid või juhatajaid.

9. RKK lepinguile, volitustele, tšekkidele ja muudele kohustustele kirjutab alla RKK juhataja või tema asetäitja või juhataja poolt selleks volitatud kaastööline. Rahalised dokumendid kannavad RKK pearaamatupidaja või tema asetäitja kaasallkirja.

10. Isemajandamise alusel tegutsevaid RKK ettevõtteid juhivad direktorid RKK juhataja poolt neile antud volituste põhjal ja piires. Ettevõtete direktorid nimetavad ametisse ja vabastavad ametist ettevõtete teenijaid, välja arvatud kirjastuse peatoimetajad, kelle nimetab ametisse ja vabastab ametist RKK juhataja.

11. RKK ja tema ettevõtete juurde võidakse moodustada kolleegiume ja komisjone RKK teenijaist, samuti ka asjatundjaist väljastpoolt mitmesuguste RKK tegevusalasse puutuvate küsimuste arutamiseks.

III. RKK Valitsuse struktuur.

12. RKK Valitsus moodustub järgmistest osakondadest:

1) kirjastus-, 2) polügraafia-, 3) leviku-, 4) arve- ja finants-, 5) plaani-, 6) varustus-, 7) ehitus-, 8) kaadrite ja 9) üldosakond.

13. Kirjastusosakond juhib RKK kirjastuste tegevust.

Polügraafiaosakond juhib RKK polügraafia-ettevõtete ja köitekodade tegevust.

Levikuosakond juhib RKK kesklao, ladude, kaupluste, antikvariaatide ja muude levikuettevõtete tegevust, korraldab kirjastuspropagandat ning organiseerib masstööd.

Arve- ja finantsosakond korraldab RKK arvepidamist, finantsplaani koostamist, tegevusvahendite ja krediidi andmist ettevõtteile, ettevõtete arvealast instrueerimist, järelevalvet ja kontrolli.

Plaaniosakond koostab RKK ulatuses vajalikke plaane, koondab andmestikku nende täitmise kohta ja teostab vajalikke arvestus-statistilisi töid.

Varustusosakond korraldab RKK tehnilist ja materiaalset varustamist.

Ehitusosakond plaanib ja korraldab RKK kapitaalehitustegevust ning muid ehitus- ja remonttöid.

Kaadrite osakond korraldab RKK kaadreid ja hoolitseb nende ettevalmistamise ja kvalifikatsiooni eest.

Üldosakond korraldab üldise iseloomuga ja majapidamise alasid.

14. Üksikasjalisemalt määrab RKK osakondade ülesandeid kindlaks RKK juhataja.

RKK juhataja võib olenevalt tegevuse ulatusest ühe osakonna ülesanded panna teise peale.

IV. Majanduslikud vahekorrad.

15. RKK ressurssideks on: riigi eelarve korras määratavad ja tagasimaksmisele mittekuuluvad summad, RKK koosseisu kuuluvate asutiste ja ettevõtete varad, tulud, laenud ja muud sissetulekud.

16. RKK põhifond moodustub RKK kirjastuste ja teiste ettevõtete ning asutiste varadest ja fondidest ning riigi poolt selleks antud summadest. Põhifondi suuruse määrab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu.

Põhifondi hulka ei arvata RKK-le üleantud hooneid.

17. Peale põhifondi luuakse RKK-s veel amortisatsiooni- ja muud fondid, millede moodustamine, säilitamine ja kulutamine toimub juhataja määramisel üldiste normide kohaselt.

18. RKK kirjastused tegutsevad isemajandamise alusel, kusjuures tegevusvahendid annab neile RKK. Kirjastused saavad oma kasu toodete omahinna ja nende üleandmisel arvestatava hinna vahest. Kasu kantakse pärast nõutavate maksude tasumist ja RKK juhataja poolt kinnitatud mahaarvutuste teostamist aasta lõpul RKK Valitsuse arvele.

19. RKK polügraafia-ettevõtted tegutsevad samuti isemajandamise alusel, kusjuures ettevõtete kasu kantakse pärast nõutavate maksude tasumist ja RKK juhataja poolt kinnitatud mahaarvutuste teostamist aasta lõpul RKK Valitsuse arvele.

20. RKK levitamis-ettevõtted tegutsevad kas isemajandamise või teistel alustel, vastavalt RKK juhataja määramisele.

Muude ettevõtete majanduslik struktuur määratakse nende asutamisel või liitmisel RKK-ga.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus natsionaliseeritud kirjastuste kohta.

4. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 5. 9. 1940, 3, 24)

Natsionaliseerida kirjastused ühes neile kuuluvate raamatukauplustega ja anda natsionaliseeritud kirjastused ühes nendele kuuluvate raamatukauplustega Riikliku Kirjastuskeskuse valdamisele ja valitsemisele.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus raamatukaupluste ja antikvariaatide natsionaliseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 28. 12. 1940, 70, 943)

Silmas pidades, et Riikliku Kirjastuskeskuse seadlusega (ENSV Teataja 1940, 2, 17) § 2 alusel on raamatuturu üldine kontrollimine ja müügitingimuste määramine kui ka kontrolli teostamine

raamatukaupluste tegevuse üle pandud Riiklikule Kirjastuskeskusele, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

1. Natsionaliseerida raamatukauplused ja antikvariaadid.

2. Panna p. 1 tähendatud ettevõtete natsionaliseerimine Hariduse Rahvakomissari peale.

3. Kinnitada natsionaliseerimisele kuuluvate raamatukaupluste ja antikvariaatide nimekiri alljärgnevalt: . . .

Tallinn, 20. detsembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus Riigiraamatukogu üleviimise kohta Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadi alluvusse.

(Avaldatud ENSV T 26. 11. 1940, 53, 629)

Riigiraamatukogu viia üle Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadi alluvusse.

Tallinn, 22. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Riigi Trükikoja põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 16. 5. 1941, 48, 718)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada Riigi Trükikoja põhikiri.

Tallinn, 16. aprillil 1941. Nr. 689.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 16. aprilli 1941 määruse nr. 689 juurde.

Riigi Trükikoja põhikiri.

I. Üldeeskirjad.

1. Riigi Trükikoja ülesandeks on Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi ja Rahvakomissaride Nõukogu ning võimaluse korral ka teiste asutiste ja organisatsioonide tarviduste rahuldamine trükitööde valmistamise alal.

2. Oma ülesannete täitmisel Riigi Trükikoda:

a) koostab ja teostab tootmis-, tehnilisi, finants- ja kapitaalehitustegevuse plaane oma tegevuse alal;

b) organiseerib ja juhib tootmist kooskõlas Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsuse juhenditega;

c) korraldab tootmistehniliste kogemuste vahetamist oma tootmisosakondade vahel ning teiste käitistega; juhib tööliste leiutamistegevust ja kontrollib selle ellurakendamist;

d) rakendab uusi tehnilisi saavutusi, teaduslike uurimisasutiste töid jne. tootmisprotsessi ning teostab tootmise ratsionaliseerimise töid;

e) organiseerib tehnilist ja materiaalset varustamist;

f) korraldab toodangu turustamist niipalju, kuivõrd see ei ole lahendatud p. 1 tähendatud asutiste ja organisatsioonide korraldustega ettevõtte rakendamise alal;

g) valmistab ette ja paigutab kohtadele kaadreid ning tõstab nende kvalifikatsioone;

h) rakendab isemajandamise põhimõtet tootmisosakondades;

i) teostab tootmise tehnilist plaanimist, tehnilist normimist ja ettevõtte seesmiste tootmistehniliste ning materiaalsete ressursside mobiliseerimist;

j) toimetab toodangu süstemaatilist kontrolli ja hoolitseb kvaliteedi parandamise eest;

k) organiseerib tööd, korraldab töötasu süsteemi ja teostab massikultuurilisi ja sotsiaalalalisi töid kooskõlas üldiste eeskirjadega.

3. Riigi Trükikoda asub Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsuse juures. Ta omab kõiki juriidilise isiku õigusi ja tegutseb isemajandamise alusel.

4. Riigi Trükikoda on õigustatud teostama igasuguseid seadustega lubatud toiminguid, mis on vajalikud tema ülesannete täitmiseks. Riigi Trükikoda valitseb tema käsutuses olevaid varasid ja vastutab kõigi oma kohustuste eest üksnes temale kuuluva varaga, millele võidakse pöörata nõuet vastavalt kehtivaile eeskirjadele. Riik ei vastuta Riigi Trükikoja võlgade eest ja viimane ei vastuta riigi ega tema organite vastu pööratud nõuete eest.

5. Riigi Trükikoda omab tema nimetust kandva Eesti NSV vapi kujutisega pitsati.

II. Ressursid ja fondid.

6. Riigi Trükikoja ressurssideks on: riigi eelarve korras määratavad ja tagasimaksmisele mitte kuuluvad summad, ettevõtte vara, tulud, laenud ja muud sissetulekud.

7. Riigi Trükikoja põhifond on Rbl. 2.810.423.36.

8. Peale põhifondi luuakse ettevõttes veel amortisatsiooni- ja muud fondid, mille moodustamine, säilitamine ja kulutamine toimub juhataja määramisel üldiste eeskirjade kohaselt.

III. Juhtimine.

9. Riigi Trükikoda juhib juhataja, kelle nimetab ametisse ja vabastab ametist Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja. Tarbekorral nimetab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja Riigi Trükikoja juhataja ettepanekul temale ühe või rohkem asetäitjaid.

10. Riigi Trükikoja juhataja tegutseb ainujuhtimise põhimõttel, annab ettevõttele ja selle alljaotistele kodukordi, käskkirju ja juhendeid ning kontrollib nende täitmist, nimetab ametisse ja vabastab ametist ettevõtte teenijad, esindab ettevõtet ilma sellekohase erivolituseta, teeb seaduses ettenähtud piirides korraldusi kogu ettevõtte varade ja rahaliste väärtuste kohta ning teostab ettevõtte nimel kõik operatsioonid, tehingud ja lepingud, mis kuuluvad ettevõtte pädevusse.

11. Riigi Trükikoja juhataja ülesandeks on eriti:

a) ülesannete jaotamine tema asetäitjate vahel, ettevõtte alljaotiste võimupiiride määramine, kollektiivlepingute ja üksikute töölepete sõlmimine;

b) tootmise organiseerimine ja abinõude tarvitusele võtt sotsialistlikkude töömeetodite maksimaalseks rakendamiseks tootmises, stahhaanovliku liikumise juhtimine ettevõttes ja praktiliste vahendite tarvituselevõtt selle laiendamiseks, kogemuste vahetamise korraldamine stahhaanovlaste vahel;
c) laoasjanduse korraldamine;
d) iga liiki varade üürimine ja rendile andmine ning soetamine ja võõrandamine seaduses ettenähtud korras ja ulatuses;
e) kohustuste andmine ja vastuvõtmine, kõigi krediidioperatsioonide teostamine, sealhulgas ka arvestus-, jooksvate ja muude arvete avamine ja sulgemine krediitasutistes, eeltähendatud arvete käsutamine ning üldse tehingute teostamine krediidi korralduse kohta kehtivate eeskirjade alusel ja neis ettenähtud ulatuses;
f) ettevõtte koosseisu kuuluvaile isemajandamise alusel tegutsevaile osakondadele nende tegevuseks vajalikkude rahaliste ning materiaalsete ressursside eraldamine;
g) lepingute ja aktide sõlmimine ning volituste andmine;
h) ettevõtte esindamine kohtutes, arbitraažiorganites, administratiivasutistes ja kutselistes ning ühiskondlikes organisatsioonides kas isiklikult või oma asetäitjate kaudu neile erivolitust andmata, või teiste isikute kaudu, kes selleks on volitatud erivolitusega;
i) ettevõtte aruande ja bilansi koostamine ning Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsusele kinnitamiseks esitamine.

12. Riigi Trükikoja väljaminevate paberite allakirjutamise kord määratakse kindlaks juhataja poolt. Lepinguile, volitustele, tšekkidele ja muudele kohustustele kirjutab alla Riigi Trükikoja juhataja või tema asetäitja ilma sellekohase erivolituseta, või isik, kes selleks on volitatud erivolitusega. Rahalise iseloomuga dokumendid kannavad Riigi Trükikoja pearaamatupidaja või asetäitja kaasallkirja. Aruanded ja bilansid kirjutatakse alla ettevõtte juhataja või asetäitja ja pearaamatupidaja poolt.

13. Riigi Trükikoja juurde võidakse moodustada kolleegiume ja komisjone ettevõtte teenijaist, samuti ka asjatundjaist väljastpoolt mitmesuguste Riigi Trükikoja tegevusalasse puutuvate küsimuste arutamiseks.

14. Ettevõtte alljaotised (osakonnad, jaoskonnad jne.) kujundatakse vastavalt tegevuse nõuetele Riigi Trükikoja juhataja määramisel; nad tegutsevad kas isemajandamise või teistel alustel, vastavalt Riigi Trükikoja juhataja määramisele. Osakondade juhatamist teostavad osakondade ülemad; nemad tegutsevad ainujuhtimise põhimõttel ettevõtte juhataja poolt antud kodukordade ja juhiste alusel.

IV. Aruandmine.

15. Iga tegevusaasta lõpetamisel esitab Riigi Trükikoja juhataja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsusele läbivaatamiseks ja kinnitamiseks aruande, bilansi ja tulude ning kulude arve möödunud tegevusaasta kohta.

16. Kasumi või kahjumi ulatuse kindlaksmääramine, kasumi jaotus ja sellest erifondidesse ning riigi tuludesse teostavate mahaarvamiste kindlaksmääramine, samuti kahjumi katmine toimub vastavalt kehtivatele eeskirjadele ning Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsuse juhenditele.

V. Tegevuse järelevalve.

17. Riigi Trükikoja tegevuse järelevalvet teostab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsus, kellele ettevõtte juhataja on kohustatud esitama vaatluseks kõik raamatud, dokumendid ja toimikud ning osutuma igati kaasabi ettevõtte tegevuse järelevalvel.

18. Peale kehtivates eeskirjades täpselt määratletud juhtude võivad teised valitsusorganid peale Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsuse oma pädevuse piirides anda ettevõtte juhatajale juhiseid ja nõuda temalt aruannete ja andmete esitamist ainult Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsuse kaudu.

VI. Tegevuse lõpetamine.

19. Riigi Trükikoja tegevuse lõpetamine toimub Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsusega, milles määratakse kindlaks ka likvideerimise kord.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV territooriumil kirjastatud trükitoodetest sundeksemplaride saatmise ja Eesti NSV Raamatupalati ülesannete Riigiraamatukogule panemise kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 734)

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruse 10. novembrist 1939 nr. 1854 „NSVL tähtsamate riiklikkude raamatukogude varustamisest NSVL territooriumil ilmuvate väljaannetega ja trükitoodete sund- ning signaaleksemplaride kättetoimetamisest“ punktide 2, 4 ja 8 täitmiseks, sihiga kindlustada kõigi Eesti NSV-s ilmuvate trükitoodete riiklikku bibliograafilist registreerimist ja statistilist arvestamist, samuti tähtsamate riiklikkude raamatukogude trükitoodetega komplekteerimiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Panna Riigiraamatukogule Eesti NSV Raamatupalati ülesanded.

2. Kohustada Eesti NSV territooriumil asuvaid polügraafia ettevõtteid alates 1. maist 1941 saatma Riigiraamatukogule, kes täidab Eesti NSV Raamatupalati ülesandeid, nende poolt valmistatud trükitooteist järgmisel hulgal sundeksemplare:

a) raamatuid, ajakirju, näitlikke õppevahendeid ja kaarte, vabariiklikke ja maakondlikke ajalehti, raudteede ja laevaliinide ajalehti, näitlikke graafilisi väljaandeid ja noote — 5 eksemplari;
b) rajoonide, käitiste jne. ajalehti, väiketrükitooteid (kuulutusi, lendlehti jne.), paljundusaparaatidel paljundatud väljaandeid, samuti punktis „a“ nimetatud väljaandeid, kui viimaste tiraaž ei ületa 300 eksemplari — 2 eksemplari.

3. Kohustada Riigiraamatukogu, kes täidab Eesti NSV Raamatupalati ülesandeid, jaotama:

a) paragrahvis 2 p. „a" all nimetatud väljaandeid järgmistele raamatukogudele:
   1) Eesti NSV Raamatupalatile — 1 eksemplar;
   2) ENSV Riigiraamatukogule — 1 eksemplar;
   3) Tartu Riikliku Ülikooli Raamatukogule — 1 eksemplar;
   4) ENSV Kirjandusmuuseumi Raamatukogule — 1 eksemplar;
   5) Tallinna Linna Keskraamatukogule — 1 eksemplar;
b) paragrahvis 2 p. „b" all nimetatud väljaandeid järgmistele raamatukogudele:
   1) Eesti NSV Raamatupalatile — 1 eksemplar;
   2) ENSV Kirjandusmuuseumi Raamatukogule — 1 eksemplar.

4. Süüdlased sundeksemplaride Eesti NSV Raamatupalatile mittesaatmises, nende hilinenud saatmises (pärast tiraaži andmist kirjastusele) ja mittetäielikul arvul saatmises võetakse kriminaalvastutusele VNFSV Kriminaalseadustiku § 111 ja 185 järgi.

Tallinn, 24. aprillil 1941. Nr. 764.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus Eesti Sidevalitsuse juures perioodiliste trükitoodete levitamise ja ekspedeerimise osakonna organiseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 12. 10. 1940, 25, 275)

Kooskõlas NSVL Rahvakomissaride Nõukogu otsusega 5. septembrist 1940 nr. 1614 osas, mis käsitab Eesti Sidevalitsuse juures perioodiliste trükitoodete levitamise ja ekspedeerimise osakonna organiseerimist, ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

1. Anda perioodiliste trükitoodete levitamise ja ekspedeerimise osakonnale ENSV territooriumil ainuõigus nii kohalike-vabariiklike kui ka kesksete-üleliiduliste perioodiliste trükitoodete levitamiseks ja ekspedeerimiseks.

2. Teha Eesti Sidevalitsuse ülemale ülesandeks perioodiliste trükitoodete levitamise ja ekspedeerimise võrgu loomine ENS Vabariigis.

3. Otsuse paragrahv esimese täitmiseks likvideerida olevad ajakirjanduse kontorid, samuti ühingud ja organisatsioonid, mis tegelevad perioodiliste trükitoodete levitamise, ekspedeerimise ja müügiga.

4. Kinnitada kirjastustelt seni ülevõetud ekspedeerimise vahendite valdus Eesti Sidevalitsusele.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Telegraafi Agentuuri ETA asutamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 12. 1940, 66, 883)

1. Kooskõlas NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 15. jaanuarist 1935 Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Telegraafi Agentuuri ja liiduvabariikide telegraafiagentuuride kohta (LSKK 1935, nr. 5, art. 36-b) asutada Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Telegraafi Agentuur ETA.

2. Senise riigiettevõtte Eesti Telegraafi Agentuur ETA asjaajamine, varad ja lepingud lugeda üleantuks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures olevale Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Telegraafi Agentuurile ETA.

3. Lubada Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Telegraafi Agentuuril ETA tarvitada pitsatit ENSV riigivapi kujutisega.

4. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 15. jaanuarist 1935 (LSKK 1935, nr. 5, art. 36-b) Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Telegraafi Agentuuri ja liiduvabariikide telegraafiagentuuride kohta.

Tallinn, 16. detsembril 1940.

Määrus Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Telegraafi Agentuuri ja liiduvabariikide telegraafiagentuuride kohta.

1. NSV Liidu Telegraafi Agentuur (TASS) on NSV Liidu keskseks informatsiooniorganiks ja kuulub NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juurde.

2. NSV Liidu Telegraafi Agentuuri ülesandeks on nii NSV Liitu kui ka välisriike puudutavate poliitiliste, majanduslike ja teiste üldist huvi äratavate teadete kogumine ja levitamine kogu NSV Liidus ja välismaal.

Peale selle on NSV Liidu Telegraafi Agentuuri ülesandeks vabariikliku informatsiooni kogumine ja levitamine Vene NFSV piirides.

Seoses sellega omab NSV Liidu Telegraafi Agentuur Vene NFSV Rahvakomissaride Nõukogu juures oma voliniku, kelle nimetab NSV Liidu Telegraafi Agentuuri vastutav juhataja kokkuleppel Vene NFSV Rahvakomissaride Nõukoguga.

3. NSV Liidu Telegraafi Agentuurile kuulub ainuõigus:

a) levitada väljaspool NSV Liidu piire informatsiooni NSV Liidust;
b) levitada NSV Liidu piirides välismaist ja kogu-liidulist informatsiooni;
c) levitada liiduvabariikide telegraafiagentuuride poolt kogutud informatsiooni teistes liiduvabariikides;
d) sõlmida leppeid välismaiste telegraafiagentuuridega vastastikuse informatsiooni vahetamise kohta.

Märkus. Välismaa agentuuride ja ajalehtede korrespondendid, kellel on kindlaksmääratud korras lubatud töötada NSV Liidu territooriumil, omavad õigust koguda informatsiooni NSV Liidu piirides ja anda seda edasi välismaale.

4. Informatsiooni kogumiseks NSV Liidu Telegraafi Agentuur:

a) organiseerib Vene NFSV-s oma korrespondentspunktide ja -osakondade võrgu, mis alluvad otseselt temale;

b) organiseerib teistes liiduvabariikides liidulise tähtsusega korrespondentspunktide võrgu, mis kuuluvad vabariiklike telegraafiagentuuride süsteemi, ja nimetab vastavad korrespondendid vabariikide telegraafiagentuuride poolt esitatud kandidaatide seast;
c) saadab vajaduse korral oma erikorrespondente kogu NSV Liitu;
d) organiseerib välismaal korrespondentspunkte ja -osakondi ning saadab sinna erikorrespondente.

5. NSV Liidu Telegraafi Agentuuri eesotsas seisab vastutav juhataja, kellel on kaks asetäitjat.

Vastutav juhataja ja tema asetäitjad nimetatakse NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

6. NSV Liidu Telegraafi Agentuuri vastutav juhataja teostab individuaaljuhtimise põhimõttel NSV Liidu Telegraafi Agentuuri kogu tegevuse juhatamist.

7. Liiduvabariikide telegraafiagentuurid kuuluvad liiduvabariikide (peale Vene NFSV) rahvakomissaride nõukogude juurde.

Liiduvabariikide telegraafiagentuuride ülesandeks on informatsiooni kogumine ja levitamine ainult vastavate vabariikide territooriumidel ning samuti vabariikliku informatsiooni üleandmine NSV Liidu Telegraafi Agentuurile tema ülesandel.

8. Liiduvabariikide telegraafiagentuuride juhatajad nimetatakse vastavate vabariikide rahvakomissaride nõukogude poolt NSV Liidu Telegraafi Agentuuri vastutava juhataja ettepanekul.

9. NSV Liidu Telegraafi Agentuur ja liiduvabariikide telegraafiagentuurid teotsevad majandusliku arvestuse alusel.

10. Vastastikused suhted NSV Liidu Telegraafi Agentuuri ja liiduvabariikide telegraafiagentuuride vahel põhjenevad järgmistel alustel:
a) NSV Liidu Telegraafi Agentuur juhib ja teostab kontrolli liiduvabariikide telegraafiagentuuride töö üle ning annab neile konkreetseid ülesandeid informatsiooni kogumise ja levitamise alal, kusjuures NSV Liidu Telegraafi Agentuuri direktiivid ja ülesanded on liiduvabariikide telegraafiagentuuride jaoks kohustuslikud;
b) rahanduslikud suhted NSV Liidu Telegraafi Agentuuri ja liiduvabariikide telegraafiagentuuride vahel korraldatakse vastavate lepetega;
c) NSV Liidu Telegraafi Agentuur valmistab ette nomenklatuuritöötajate kaadreid kogu telegraafiagentuuride süsteemi jaoks ja osutab kaasabi liiduvabariikide telegraafiagentuuridele nende töötajate ettevalmistamisel ja täiendamisel.

11. NSV Liidu Telegraafi Agentuur ja liiduvabariikide telegraafiagentuurid saavad oma informatsioonimaterjali ja teiste kõigi sidevahendite abil levitatud saadete eest tasu ulatuses, mis on kindlaks määratud NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu erilise määrusega.

12. NSV Liidu Telegraafi Agentuuri, liiduvabariikide telegraafiagentuuride ja nende korrespondentide informatsioonitelegrammid toimetatakse edasi erilise soodustustariifiga, mis kinnitatakse NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

13. NSV Liidu Telegraafi Agentuuri ja liiduvabariikide telegraafiagentuuride informatsioon antakse edasi raadio, telegraafi ja telefoni teel kohe pärast valitsuse teateid tähtajal ja korras, mis määratakse kindlaks erilise lepinguga Side Rahvakomissariaadi ja NSV Liidu Telegraafi Agentuuri vahel. Informatsioon, mille sisuks on dekreedid ja valitsuse määrused, toimetatakse edasi valitsuse teadete korras.

14. NSV Liidu Telegraafi Agentuur ja liiduvabariikide telegraafiagentuurid omavad kõiki autoriõigusi nende poolt kõigi sidevahendite abil levitatud informatsiooni kohta, vastavalt kehtivaile seadusile autoriõigusest.

15. NSV Liidu Telegraafi Agentuuril ja liiduvabariikide telegraafiagentuuridel on kõik juriidilise isiku õigused.

16. NSV Liidu Telegraafi Agentuuri sisemine struktuur määratakse kindlaks tema vastutava juhataja poolt vastavalt NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu erilisele määrusele.

---

7. jagu.

Kunstiala.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus Kunstidevalitsuse asutamise kohta Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde.

(Avaldatud ENSV T 18. 11. 1940, 46, 526)

Vormilt rahvuslike ja sisult sotsialistlike kunstide arendamiseks ja kunstide levitamiseks töötava rahva kõige laiemates hulkades, samuti Eesti NSV kõikide kunstiasutiste tegevuse ümberkorraldamise kiireks teostamiseks sotsialistlikul alusel Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

1. Asutada Kunstidevalitsus Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde.

2. Kinnitada Hariduse Rahvakomissari poolt esitatud Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kunstidevalitsuse põhimäärus.*)

Tallinn, 15. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Riikliku Filharmoonia põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 1. 7. 1941, 64, 1028)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Lugeda kehtetuks Eesti NSV Riikliku Filharmoonia põhikiri, mis on avaldatud Eesti NSV Teatajas 1941, 18, 216 ja panna maksma Eesti NSV Riikliku Filharmoonia põhikiri alljärgnevas redaktsioonis.

Tallinn, 24. juunil 1941. Nr. 1229.

*) Asendatud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 23. 6. 1945 määrusega nr. 560 kinnitatud põhimäärusega (ENSV T 1945, 25, 387).

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
24. juuni 1941 määruse nr. 1229 juurde.

Eesti NSV Riikliku Filharmoonia
(koos estraadi sektoriga)
põhikiri.

I. Üldosa.

1. Eesti NSV Riiklik Filharmoonia on iseseisev loov-kunstiline organisatsioon, mis tegutseb isemajandamise alusel ja allub Eesti NSV RKN juures asuvale Kunstidevalitsusele.

2. ENSV Riikliku Filharmoonia põhiülesandeks on töötava rahva kultuurilise taseme tõstmine muusika, kirjanduse ja estraadikunsti parimate saavutiste laialdase populariseerimise kaudu.

Selle ülesande täitmiseks ENSV Riiklik Filharmoonia:

a) korraldab kontserte (sümfoonilised, kammermuusikalised, ooperite esitamised kontsertettekandes, erisihilised, segakavalised, solistide, kirjandus-muusikalised, estraadikunsti ja m. kontserdid) kontsertsaalides, klubides, kultuurimajades, rahvaaedades ja parkides, nii hästi Tallinnas kui ka ENSV teistes linnades, maakeskustes ja kolhoosides;
b) teostab laialdast muusika- ja kirjanduskultuurilist arendamistööd nii Tallinnas, kui ka ENSV teistes linnades, maakeskustes ja kolhoosides, korraldades loenguid, kontsert-loenguid, arutlusõhtuid muusika- ja estraadikunsti üle, näitusi, muusikahuviliste konverentse ja osutades abi kunstilisele isetegevusele;
c) tõmbab Filharmoonia tööringi loovtöötajaid (heliloojaid, kirjanikke jne.) ja muusikalise ning kirjandusliku seltskonna esindajaid;
d) korraldab uue repertuaari hankimist Filharmoonia kavatäitjaile;
e) kirjastab ühenduses oma tegevusega kontsertide korraldamise alal selleks vajalikku selgitavat muusikakirjandust (brošüüre, annotatsioone, kavalehti jne.);
f) hoolitseb Filharmoonia muusika-kontserdilise tegevuse kunstilise taseme tõstmise ja ettekandekaadrite kvalifikatsiooni parandamise eest.

3. Filharmoonia kontsertide korraldamine ja muusikakultuuriline arendamistöö toimub kinnitatud kunstilis-repertuaarilise ja tootmis-finantsilise plaani alusel, nii oma koosseisuliste kui ka võõrusesinemiste korras või vastastikuse vahetuse teel hangitud jõududega (muusika-kunstiliste, filharmooniliste ja estraadikunsti kollektiivide ja ansamblitega ning solistidega), samuti kohalike ooperi- ja draamateatrite näitlejatega ja parimate isetegevuslike solistide ja kollektiividega.

4. Kontsertide korraldamist linnades, maakeskustes ja kolhoosides teostatakse kas Filharmoonia enda poolt vahenditult või ta kohalike osakondade kaudu, kui need on olemas.

5. ENSV Riiklik Filharmoonia vastutab oma kohustuste eest oma vara piirides, millele kehtivate seaduste alusel võib pöörata nõudmisi.

Riik oma organite näol ENSV Riikliku Filharmoonia võlgade eest ei vastuta.

6. ENSV Riiklikul Filharmoonial on pitsat enda nimetusega.

II. ENSV Riikliku Filharmoonia valitsemine.

7. ENSV Riikliku Filharmoonia tegevust juhib Filharmoonia direktor ainujuhtimise põhimõttel.

8. Filharmoonia direktori kinnitab ametisse NSVL RKN juures asuv Kunstidekomitee ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse juhataja ettepanekul.

9. ENSV Riikliku Filharmoonia direktoril on õigus:

a) palgata ja vallandada kunstilist ja administratiivset personaali, välja arvatud direktori asetäitja kunstilisel alal, keda nimetab ametisse NSVL RKN juures asuv Kunstidekomitee ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse juhataja ettepanekul, ja direktori asetäitja administratiiv-majanduslikul alal ning pearaamatupidaja, keda nimetab ametisse ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse juhataja ENSV Riikliku Filharmoonia direktori ettepanekul;
b) käsutada kõiki Filharmoonia krediite;
c) sõlmida Filharmoonia nimel igasuguseid lepinguid ja tehinguid, avada arvestuse, jooksvaid ja muid arveid krediitasutistes ning käsutada neid arveid, anda välja kohustusi ja muretseda igasugust vara kehtivates seadustes ja käesolevas põhikirjas kindlaksmääratud korras;
d) toimetada Filharmoonia nimel tehinguid eelarveliste ja arvestuse arvete alal (alla kirjutada tšekkidele, maksukorraldustele, aktseptidele, arvetele, faktuuridele); esineda nõudjana ja kostjana kohtus ja Riigiarbitraažis; esindada Filharmooniat kõigis administratiivseis, ametiühingulistes, ühistegelikes ja seltskondlikes asutisis; anda välja volitusi edasivolitamise õigusega.

10. Peale selle kuulub direktori ülesannete hulka:

a) Filharmoonia kunstilis-repertuaariliste ja finantsiliste plaanide, ning samuti koosseisu nimestikkude ja eelarve-ettepanekute koostamine ja nende esitamine kinnitamiseks ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse juhatajale;
b) teenistusalaliste karakteristikate, juhendite ja Filharmoonia osakondade ja alade põhimääruste kinnitamine;
c) Filharmoonia majandusliku ja operatiivse tegevuse juhtimine.

11. Filharmoonia direktor kannab distsiplinaarset, materiaalset ja kriminaalset vastutust plaanilise, finants-eelarvelise ja lepingulise distsipliini pidamise ja asja korraliku majandamise eest.

12. Filharmoonia direktor tegutseb käesoleva põhikirja alusel, vajamata selleks erivolitust.

13. Direktori asetäitja kunstilisel alal kinnitatakse ametisse NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee poolt ENSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse juhataja ettepanekul.

Direktori asetäitja kunstilisel alal:

a) teostab kunstilis-repertuaariliste plaanide koostamist ja nende realiseerimist;

b) hoolitseb Filharmoonia kollektiivide, ansamblite ja solistide kunstilise ettevalmistuse eest ja korraldab abinõusid nende kvalifikatsiooni tõstmiseks;
c) korraldab tööd repertuaari kvaliteedi parandamise ja repertuaari uuendamise alal;
d) organiseerib Filharmoonia ettekandeliste jõudude tööd proovide (repetitsioonide) ja kontsertide alal.

III. Fondid.

14. ENSV Riikliku Filharmoonia põhifondiks määratakse 10.000 (kümme tuhat) rubla. See summa võib tulla suurendamisele ENSV RKN määrusega NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee nõusolekul.

15. Peale nimetatud põhifondi võivad tulla asutamisele ka teised seaduses ettenähtud fondid.

IV. Aruandlus ja tegevuse revideerimine.

16. Filharmoonia aruandlust teostatakse NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee poolt muusikaasutiste jaoks kindlaksmääratud vormide ja juhendite kohaselt.

17. Filharmoonia tegevuse revideerimist teostab ENSV RKN juures asuv Kunstidevalitsus.

V. Riikliku Filharmoonia tegevuse lõpetamine.

18. ENSV Riikliku Filharmoonia likvideerimine sünnib NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee loal.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti Nõukogude Heliloojate Liidu asutamise ja selle teostamiseks organiseeriva toimkonna moodustamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 7. 1. 1941, 2, 9)

Et koondada kõiki Eesti NSV heliloojaid, kes on valmis oma loominguga aktiivselt osa võtma sotsialistlikust ülesehitustööst, Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

1. Asutada Eesti Nõukogude Heliloojate Liit.

2. Eesti Nõukogude Heliloojate Liidu organiseerimiseks ja vastava põhikirja väljatöötamiseks määrata organiseeriv toimkond järgmises koosseisus: esimees Heino Eller, liikmed Adolf Vedro, Eduard Tubin, Eugen Kapp, Cyrillus Kreek.

Tallinn, 3. jaanuaril 1941. Nr. 8.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidu ajutise põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 5. 1941, 51, 782)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada Eesti NSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse Juhataja poolt esitatud Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidu ajutine põhikiri.

Tallinn, 28. aprillil 1941. Nr. 785.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
28. aprilli 1941 määruse nr. 785 juurde.

Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidu (ENSV NHL) ajutine põhikiri.

I.

Töölisklassi suured võidud võitluses sotsialismi eest on kindlustanud kõik eeldused kunstide arenguks ja kultuuri tõusuks NSVL-s. Stalinlik Konstitutsioon ning Partei ja Valitsuse erakordne tähelepanu kunstiküsimuste ja kunstiloojate vastu on loonud aluse ka helikunsti kõige edukamaks väljaarendamiseks ja garanteerinud kõigi loovate jõudude kasvamisele piiramatud võimalused. Tiivustatud kommunismi ideest, võistlevad Nõukogude rahvad üksteisega uue elu ja uue kultuuri ülesehitamiseks.

Eesti töörahva vabanemisega kapitalismi ikkest ning liitumisega Nõukogude Liidu üheõiguslike rahvaste perre sotsialismi ülesehitamiseks on eesti heliloojaile avanenud uued, enneolematud perspektiivid eesti heliloomingu kasvuks, võimalus luua täisväärtuslikke teoseid sotsialistliku realismi vaimus, kus leiaksid kehastamist ja igakülgset edasiharimist eesti rahva muusika natsionaalsed iseärasused.

Oma loomingus Nõukogude Eesti heliloojad peavad tungima tõsielu õiglase kajastamise poole muusika kõrgekunstiliste vormide kaudu, võideldes ühtlasi formalismi, võltsi ja ajaloolise tõe moonutamise vastu. Nõukogude Eesti heliloojad peavad ära kasutama vennasvabariikide, suure vene rahva loomingulise kogemuse, omandama maailma muusikakultuuri päranduse. Võttes igakülgselt osa Nõukogude Liidu sotsialistliku kultuuri loomisest, Eesti Nõukogude heliloojad kindlustavad oma loomingus nõukogude patriotismi ideed, aitavad kaasa uue inimese — kommunismi eest võitleja — üleskasvatamiseks.

II.

Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidu sihid ja ülesanded.

Eesti Nõukogude heliloojad, kes oma loominguga aktiivselt osa võtavad sotsialistliku kultuuri ülesehitamisest, koonduvad ühiseks Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liiduks, mis on vabatahtlik loominguline ühiskondlik organisatsioon.

Eesti NSV Heliloojate Liidu sihiks on luua teoseid, mis väärivad sotsialismi suurt ajastut. Selle sihi saavutamiseks Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liit seab endale järgmised ülesanded:

1. Heliloojate, muusikateaduslikul alal töötajate ja muusikakriitikute ühendamine aktiivseks osavõtuks oma loominguga sotsialistlikust ülesehitavast tööst; vormilt rahvusliku ja sisult sotsialistliku muusikalise loomingu arenemise igakülgne toetamine.

2. Töö korraldamine ENSV NH Liidu liikmete kasvatamiseks ja nende ideoloogiline relvastamine marksistlik-leninistliku teooriaga.

3. Kaastegevus ja abistamine noorte heliloojate ning muusikateaduslike kaadrite väljaarendamisel.

4. Loominguline osavõtt muusikakultuuri arendamisest ja propageerimisest laiade rahvahulkade keskel, eraldi muusikalise isetegevuse arendamise alal.

5. Loomingulise võistlemise organiseerimine heliloojatele: vastastikune abistamine loovjõudude

kasvu ja mitmekesiste muusikaloomingu vormide, stiilide ning liikide arengu soodustamise sihiga, olenevalt heliloojate individuaalsetest annetest ja loomingulistest huvidest; liidu liikmete praktiline toetamine nende loomingulises töös ettekannete, võistluste, vaidluste jne. korraldamise teel.

6. Nõukogude muusika tutvustamine ja propageerimine töötavate hulkade keskel kontsertide, loengute, esildiste, näituste ja ekskursioonide korraldamise ning ajalehe, erialase kirjanduse, nootide, raamatute, žurnaalide, brošüüride jne. väljaandmise teel.

7. Heliloojate, kriitikute ning muusikateadlaste läbikäimise ja koostöötamise korraldamine interpreteerivate helikunstnikega, aga ka kirjanikega ning kunsti ja teaduse esindajatega.

8. Liidu liikmete toetamine nende elu ja töö kultuuroluliste tingimuste parandamiseks.

9. Esinemine riiklikes asutistes ja seltskondlikes organisatsioones muusikaloomingu küsimustes, aga samuti ka heliloojate, kriitikute ja muusikateadlaste õiguslike huvide küsimustes.

III.
Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidu koosseis.

1. Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liit on vabatahtlik organisatsioon, mis ühendab heliloojaid, muusikateadlasi ja -kriitikuid kogu ENSV territooriumil.

ENSV NH Liit kuulub vennasvabariikliku osakonnana üleliidulisse Nõukogude Heliloojate Liitu.

2. Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidu liikmeteks võivad olla isikud, kes töötavad heliloomingu alal ning on loonud teoseid, mis omavad iseseisva kunstilise tähenduse ja annavad tunnistust küllaldasest muusikalis-loomingulisest kvalifikatsioonist. Üksikutel juhtudel võetakse ENSV NH Liitu vastu ka muusikateadlasi ja muusikakriitikuid, kes oma tegevusega aitavad kaasa nõukogude helikunstilise kultuuri arengule.

3. ENSV NH Liidu liikmeks ei või olla isikud, kellelt kohtulikult on ära võetud valimisõigus.

4. Liikmete vastuvõtt ENSV NH Liitu toimub kirjaliku sooviavalduse alusel, millele on lisatud kõik andmed, mis valgustavad avaldaja muusikalis-loomingulist ja ühiskondlikku tegevust. Vastuvõtt ENSV NH Liitu otsustatakse ENSV NH Liidu juhatuse poolt vastava korra alusel ja teade sellest esitatakse NSVL Nõukogude Heliloojate Liidule.

5. Heliloojad, kelle teosed ei vasta veel täielikult käesoleva põhikirja nõudeile (III ptk. p. 2), võidakse võtta ENSV NH Liidu liikmekandidaadiks, mis toimub samas korras nagu liikmeks võtminegi.

Liidu juhatus on kohustatud aitama liidu liikmekandidaatide kunstilise loomingu taset süstemaatselt tõsta.

6. Liidu liikmekandidaadi-aeg kestab normaalselt kaks aastat, mille järele toimub tema täisõiguslikuks liikmeks võtmine või kandidaatide nimestikust kustutamine. Erandjuhtudel võib liikmekandidaadi-aega pikendada ja lühendada.

7. Liidu liikmekandidaatidel on ENSV NH Liidu kongressidel sõnaõigus, kuid neil pole valimisõigust ega neid ei või valida liidu täidesaatvaisse ja revideerivaisse organeisse.

8. ENSV NH Liidu liikmed ja kandidaadid on kohustatud aktiivselt osa võtma liidu üritustest ja alistuma liidu distsipliinile.

9. ENSV NH Liitu vastuvõetud isikud maksavad sisseastumismaksu ja iga kuu liikmemaksu juhatuse poolt kindlaksmääratud suuruses ja tähtaegadel ning saavad ENSV NH Liidu liikmekaardi.

10. ENSV NH Liidu liikme ja liikmekandidaadi kõrvaldamine või kustutamine liidust sünnib ENSV NH Liidu juhatuse või NSVL Nõukogude Heliloojate Liidu vastava otsusega järgmistel juhtudel: a) kohtulik valimisõiguste äravõtt Liidu liikmelt või liikmekandidaadilt; b) nõukogudevastaste, samuti ka ühiskonnavastaste tegude kordasaatmine; c) liikmemaksu mittetasumine tähtaegadeks oluliste põhjusteta; d) kestev loominguline seisak kaaluvate põhjusteta; e) järjekindel kõrvalehoidumine osavõtust liidu ühiskondlikus töös; f) liikme või kandidaadi enda soovil.

11. Liitu mittevastuvõtu ja liidust väljaheitmise otsuse peale võib apelleerida kõrgemaile organeile. Liikme või liikmekandidaadi poolt tasutud sisseastumis- ja liikmemaksud ei kuulu tagastamisele.

12. Kõik protestid esitatakse nende organite kaudu, kelle otsuse vastu nad on tõstetud.

13. Nõukogude heliloojate üleliidulise kongressi, NSVL Nõukogude Heliloojate Liidu juhatuse ja presiidiumi korraldused on kohustuslikud ENSV NH Liidule ja tema liikmetele.

IV.
Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidu organid.

1. Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidu kõrgemaks juhtivaks organiks on Eesti Nõukogude heliloojate kongress, mille kutsub kokku juhatus mitte harvemini kui üks kord aastas — kas oma algatusel või revisjonikomisjoni või ¼ liidu liikmete kirjalikul nõudmisel.

2. Kongressi asukohaks on Tallinn või ainult ENSV NH Liidu juhatuse erakordsel määramisel mõni teine paik ENSV piirides.

3. Eesti Nõukogude heliloojate kongressi ülesanneteks on: a) nõukogude muusikaloomingu küsimuste läbiarutamine ja otsustamine; b) liidu üldiste tegevuskavade, eelarvete, kodukordade ning juhendite läbivaatamine ja kinnitamine; c) juhatuse ning revisjonikomisjoni aruannete läbivaatamine ja kinnitamine; d) juhatuse valimine; e) revisjonikomisjoni valimine (mitte liidu juhatusliikmete keskelt); f) liidu põhikirja muutmine; g) liidu likvideerimise otsustamine.

4. Kongress on otsusevõimeline vähemalt 50% liikmete osavõtu juures ning kõik otsused tehakse lihthäälteenamusega, välja arvatud põhikirja muutmine ja liidu likvideerimine, milleks on vajaline $^2/_3$ koosolijate häältest, kusjuures need küsimused peavad olema päevakorras. Kongressi aeg ja päevakord antakse liidu liikmetele teada 7 päeva enne kongressi. Kui määratud tähtajaks vajaline arv liikmeid kokku ei tule, peetakse pool tundi hiljem sama päevakorraga teine koosolek, mis on otsusevõimeline liikmete arvule vaatamata.

5. Igal liikmel on õigus esitada koosolekul kandidaate liidu juhtivaisse ja revideerivaisse organeisse ning piiramata õigus esitatud kandidaatide arvustamiseks.

6. Eesti Nõukogude heliloojate kongressi täidesaatvaks organiks on ENSV NH Liidu juhatus, kes kongresside vaheaegadel korraldab ENSV NH Liidu üldist juhtimist.

7. Liidu juhatus ja revisjonikomisjon valitakse kaheks aastaks ning nad annavad oma tegevusest aru Eesti Nõukogude heliloojate kongressile.

8. Juhatusliikmete arv määratakse kindlaks igakordselt kongressi poolt. Juhatuse koosolekuid peetakse tarviduse järgi, aga mitte harvemini kui 4 korda aastas.

9. Juhatus valib enda keskelt esimehe, tema asendaja ja kirjatoimetaja. Juhatuse koosolek on otsusevõimeline, kui sellest võtab osa vähemalt $^2/_3$ juhatusliikmeist, kelle hulgas on esimees või tema asendaja. Kõik otsused tehakse liht-häälteenamusega peale liikmete ja liikmekandidaatide väljaheitmise küsimuse, kus on nõutav $^2/_3$ häälteenamus. Juhatuse koosolekud kutsub kokku juhatuse esimees, kas oma algatusel või vähemalt poolte juhatusliikmete kirjalikul nõudmisel.

10. Juhatus vaatab läbi ENSV NH Liidu üldise tegevuskava, eelarved ja aruanded ning esitab need kinnitamiseks kongressile, kinnitab liidu allorganite tegevuskavad, eelarved ja aruanded, võtab vastu liikmeid ja liikmekandidaate, kutsub kokku kongressid ning juhib kõike muud liidu tegevust.

11. ENSV NH Liidu juhatus annab oma tegevusest aru Eesti Nõukogude heliloojate kongressile ja NSVL Heliloojate Liidu juhatusele.

12. ENSV NH Liidu juhatus valib enda koosseisust presiidiumi, kes koostab ENSV NH Liidu üldise tegevuskava, eelarve ja aruande juhatusele esitamiseks ning teostab kõike juhatuse jooksvat tööd, juhib pidevalt liidu loomingulist tegevust kongressi otsuste ja juhatuse poolt kinnitatud plaanide alusel, korraldab liidu majandust, maksab liikmetele välja määratud toetusi ja stipendiume jne.

13. ENSV Nõukogude Heliloojate Liidu revisjonikomisjoni kohustuste hulka kuulub: a) liidu juhatuse rahandusliku ja majandusliku tegevuse kontrollimine; b) valve juhatuse käsutuses olevate summade kulutamise ja hoidmise järele; c) liidu juhatuse juures tegutsevate ettevõtete asjaajamise kontrollimine.

14. ENSV NH Liidu juhatuse ja presiidiumi asukohaks on Tallinn.

V.

Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidu varanduslikud ja muud õigused.

1. Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidul on juriidilise isiku õigused: ta võib sõlmida igasuguseid oma ülesannetele vastavaid lepinguid ja tehinguid, soetada ning evida varandusi, esineda kohtus nõudjana ja kostjana, võtta vastu rahalisi summasid, omada büdžeti- ning jooksvaid arveid jne.

2. ENSV NH Liidul on õigus kutsuda ellu liidu sihtidele ja ülesannetele vastavaid allorganisatsioone, mis tegutsevad iseseisva põhikirja või -määruse alusel, ning samuti teostada ettevõtteid, mille eesmärgiks on teenida heliloojate kultuurolulisi huve (teaduslikud kabinetid, muuseumid, raamatukogud, lugemislauad, kursused, näitused, võistlused, kirjastused, ajakirjad, raamatu- ja noodikauplused, heliloojate majad, klubid, puhkekodud, sanatooriumid, sööklad jne.).

3. ENSV NH Liidu juhatuse juurde luuakse majanduslikult iseseisev (juhatuse ees üldvastutav) ENSV NH Liidu Muusikafond, mis kooskõlas fondi põhikirjaga teenib heliloojate kultuurolusid. Muusikafondi juhatuse määrab ENSV NH Liidu juhatus.

4. ENSV NH Liidu juhatus teostab vastavate organite kaudu liidu liikmete autoriõiguste kaitset, ja võtab samuti tarvitusele vajalised vahendid liidu liikmete-heliloojate muude õiguste kaitseks, korraldades neile juriidilist abi.

5. ENSV NH Liidu tulud moodustuvad: a) sisseastumis- ja liikmemaksudest; b) riigiasutiste ja Muusikafondi ning ühiskondlike organisatsioonide poolt määratud summadest; c) liidule kuuluvate varanduste ja rahaliste summade tuludest; d) käesolevas põhikirjas ettenähtud tegevuse tuludest ja muist allikaist laekuvaist summadest.

6. ENSV NH Liidul on oma pitsat vastava nimetusega.

7. ENSV NH Liit vabastatakse riiklikest ning kohalikest maksudest ja lõivudest. Kohalikku maksu ei võeta ettekannetelt, mida liit ise korraldab.

VI.

Likvideerimise kord.

Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liit võidakse likvideerida Eesti Nõukogude heliloojate kongressi otsusega või ENSV Rahvakomissaride Nõukogu korraldusega.

Kõik pärast likvideerimist järele jäänud varandused antakse organitele, mis on nimetatud kas likvideeriva kongressi vastavas otsuses või ENSV Rahvakomissaride Nõukogu korralduses.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti Nõukogude Kunstnike Liidu ajutise põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 25. 4. 1941, 44, 679)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab: Kinnitada Eesti NSV RKN juures asuva Kunstidevalitsuse Juhataja poolt esitatud Eesti Nõukogude Kunstnike Liidu ajutine põhikiri.

Tallinn, 4. aprillil 1941. Nr. 607.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
4. aprilli 1941 määruse nr. 607 juurde.

Eesti Nõukogude Kunstnike Liidu ajutine põhikiri.

I.

Liidu siht ja ülesanded.

1. Eesti Nõukogude Kunstnike Liidu sihiks ja ülesandeks on:

a) igakülgne ja aktiivne osavõtt sotsialistlikust ülesehitustööst tihedas koostöös kogu töötava rahvaga K(b) Partei juhtimisel, et kõigiti soodustada sotsialistliku sisu rakendamist rahvuslikus kunsti vormis.

Seejuures Liit lähtub põhimõtteist, et lahutamatu side tööliskassi, maaproletariaadi, töötava intelligentsi ja kogu nõukogude ühiskonnaga kommunistliku partei juhtimisel on nõukogude kujutava kunsti loomingulise ja ideelise kasvu vältimatult vajalikuks tingimuseks, ning et ainult tingimusil suudab kujutav kunst täita oma ülesandeid ja olla võimsaks propagandarelvaks kommunismi suurte ideede levitamisel.

Ühtlasi usub Liit, et üksnes ÜK(b)P KK ajaloolises otsuses 23. aprillist 1932 märgitud sotsialistliku realismi teel on võimalik nõukogude kunsti kõikide loovate jõudude täielikem ja viljakaim väljaarendamine ja meie suurt sangarlikku ajastut väärivate kunstiteoste loomine;

b) uute kunstnike kaadrite ettevalmistamine, kunstilise isetegevuse juhtimine ja arendamine loominguliste ja kunstitehniliste kogemuste edasiandmise kaudu;

c) loomingulise võistluse teostamine ning koostöö arendamine kunstnikkonnas, et kasvatada edukalt ja igakülgselt kunstijõude sotsialistliku realismi alusel;

d) oma liikmete kunstilise, kultuurilise ja poliitilise taseme tõstmine, ning ühiskondlik-poliitilise aktiivsuse tugevdamine;

e) tihedate sidemete loomine teiste Nõukogude Liidu vabariikide kunstnikega ja kunstnike liitudega;

f) kujutavate kunstnike autoriõiguste kaitsmine.

2. Oma ülesannete teostamiseks Liit kooskõlas kehtivate seaduste, seadluste, määruste ja juhenditega:

a) organiseerib alalisi ja rändnäitusi, kunstiraamatukogusid, kunstiteaduslikke ekspeditsioone, õppereise, komandeerimisi, loenguid ja ettekandeid;

b) asutab erifonde ja kutsub ellu kooperatiive, õppetöökodasid ja korraldab kursusi;

c) toimetab ja kirjastab raamatuid, ajakirju, ajalehti, albumeid, kunstiteoste reproduktsioone ja teisi vastavaid väljaandeid;

d) püstitab, omandab, rendib ja avab igasuguseid kunsti arendamiseks ja kunstnikele vajalikke asutisi ja ettevõtteid;

e) sõlmib Liidu sihtidele vastavaid lepinguid.

II.

Liidu tegevuspiirkonnad ja õigused.

1. Liidu tegevuspiirkonnaks on kogu Eesti NSV. Liidu juhatuse asukohaks on Tartu. Liidu peakoosolekud peetakse vaheldumisi Tartus ja Tallinnas. Sekretariaatide asukohtadeks on Tartu ja Tallinn.

2. Liidul on kõik juriidilise isiku õigused, Liidu nimetust kandev pitsat ja lipp.

III.

Liidu liikmed ja kandidaadid ning nende õigused ja kohustused.

1. ENK Liidu liikmeteks võivad olla isikud, kes süstemaatiliselt ja loovalt töötavad kujutava kunsti alal (maal, skulptuur, graafika ja rakenduskunst); kes võtavad osa oma loova tööga sotsialistlikust ülesehitustööst, luues iseseisvalt kunstiteoseid, mis annavad tunnistust nende kõrgest kunstilisest kvalifikatsioonist ja loomingulisest omapärast.

2. Peale nende võivad olla ENK Liidu liikmeteks isikud, kes on avaldanud kujutava kunsti ja kunstikriitika alal iseseisvaid teaduslikke või uurimuslikke töid.

3. Liikme kandidaatideks võivad olla isikud, kes kujutava kunsti alal veel täiel määral ei vasta ülaltähendatud nõuetele, kuid kelle anded ja võimed tagavad nende edasise arengu.

4. ENKL liikmeteks või liikmekandidaatideks võivad olla ka kõik Üleliidulise Nõukogude Kunstnike Liidu liikmed või liikmekandidaadid, kelle alaline elukoht vähemalt 6 viimase kuu kestel on olnud Eesti NSV-s ja kes selle aja kestel on avalikult esinenud ja aktiivselt osa võtnud kohapealsest loovast kunstilisest tegevusest kujutava kunsti või kunstikriitika ja kunstiteaduse alal.

5. ENK Liidu liikmeteks ei saa olla isikud, kellelt kohtu otsusega on ära võetud valimisõigused, ja samuti ka isikud, kes on tegutsenud Nõukogude korra vastaselt.

6. Liikmeks astumise sooviavaldusi võtab vastu vastavas juhendis ettenähtud korras Liidu juhatus, kes sooviavaldaja poolt täidetud ankeedi alusel võtab seisukoha sooviavaldaja liikmeks või liikmekandidaadiks vastuvõtmise kohta ja esitab nii ENKL liikmete kui ka liikmekandidaatide ankeedid Üleliidulisele NKL Organiseerivale toimkonnale või tema järglasele Üleliidulisele NKL-le liikmeks või liikmekandidaadiks vastuvõtmiseks.

7. Juhul, kui ENKL liige või liikmekandidaat ei leia vastuvõtmist Üleliidulise NKL liikmena või liikmekandidaadina, langeb tema automaatselt välja ka ENKL koosseisust.

Märkus. Väljalangenud ENKL liikme või liikmekandidaadi poolt tasutud sisseastumis- ja liikmemaksu tagasi ei maksta.

8. Kaebused ENK Liidu juhatuse otsuste kohta esitatakse ENKL peakoosolekule, kaebused Üleliidulise NK Liidu Org-toimkonna või tema järglase otsuste kohta esitatakse Üleliidulise NK Liidu Org-toimkonna täiskogule või selle järglasele, kelle otsused on lõplikud.

9. Kaebused tulevad esitada selle organi kaudu, kelle otsuse vastu kaebus tõstetud. Sissetulnud kaebust on vastav organ kohustatud edasi saatma eelmises paragrahvis ettenähtud korras.

10. Kandidaatidel on sõnaõigus ja õigus osa võtta kõigist Liidu üritustest, kuid ilma hääleõiguseta ja õiguseta valitud saada Liidu juhtivatesse organitesse.

11. Kandidaate võib määrata Liidu ülesannete täitjaiks nii palgata kui ka palgalistele kohtadele ühel alusel Liidu liikmetega.

12. Kandidaadiks olemise kestvus on normaalselt kaks aastat, mille kestes Liidu juhatus abistab kandidaati kunstilisel ja ühiskondlikul rakendumisel ning tema kunstilise taseme arendamisel.

Kandidaadist liikmeks üleviimise ettepanekut võib Liidu juhatus esitada ka varem kui kahe aasta möödumisel Üleliidulisele Nõukogude Kunstnike Liidu Organiseerivale toimkonnale või tema järglasele, samuti võib Liidu juhatus erandjuhtudel pärast kahe aasta möödumist lubada kandidaadiks edasijäämist.

Märkus. Kandidaadid, keda ei ole kahe aasta möödudes liikmeks vastu võetud ja kelle kandidaadiks edasijäämist juhatus pole pikendanud, kustutatakse juhatuse otsusel Liidu kandidaatide nimekirjast.

13. Liikmeks ja liikmekandidaadiks vastu võetud isikud tasuvad sisseastumismaksu ja iga-aastase liikmemaksu Liidu juhatuse poolt kindlaksmääratud suuruses ja tähtpäevaks.

14. Liidu liikmeid ja liikmekandidaate või juhatus välja heita Liidust järgmistel põhjustel:

a) Liidu organiseerimise tööst kõrvalehoidmise või Liidu tegevusest mitteosavõtmise pärast;
b) loomingulise aktiivsuse puudumise tõttu (ilma mõjuva põhjuseta Liidu näitustest 18 kuu kestes mitte osavõtmine), samuti loomingulise kvaliteedi langemise tõttu (mittepääsemine kunstinäitustele);
c) mõjuva põhjuseta liikmemaksu tasumata jätmise tõttu kolme kuu jooksul pärast määratud tähtaega;
d) ebaväärikal tegutsemisel nõukogude kunstnikuna või kodanikuna.

15. Juhatuse poolt tehtud väljaheitmise otsusele võib kaebust tõsta peakoosoleku ees, esitades selle kirjalikult revisjonikomisjoni kaudu.

IV.

Liidu tulud ja kulud.

1. Liidu tulud koosnevad:

a) sisseastumis- ja liikmemaksudest;
b) Riigi eelarve ja Kunsti Fondi eelarve korras määratud summadest;
c) Liidule kuuluvate varanduste, asutiste ja ettevõtete tuludest ning muudest Liidu kasuks laekuvatest summadest.

2. Liidu tulude ja kulude üldise eelarve ja aruande koostab juhatus ja kinnitab peakoosolek.

V.

Liidu juhtivad organid.

Liidu juhtivateks organiteks on:

a) peakoosolek;
b) juhatus;
c) sekretariaadid;
d) revisjonikomisjon.

A. Peakoosolek.

1. Liidu peakoosolek on Liidu kõrgemaks organiks, kelle ülesandeks on:

a) Liidu üldiste tegevuskavade ja eelarvete ning kodukordade ja juhendite vastuvõtmine kooskõlas käesoleva põhikirja I peatükis püstitatud sihtide ja ülesannetega;
b) juhatuse ja revisjonikomisjoni tegevuskava läbivaatamine ja kinnitamine;
c) juhatuse aruannete ja revisjonikomisjoni ettekannete läbivaatamine ja kinnitamine;
d) juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete valimine.

2. Liidu peakoosoleku kutsub kokku juhatus mitte vähem kui kord aastas.

3. Liidu peakoosoleku on juhatus kohustatud kokku kutsuma revisjonikomisjoni või vähemalt 10 Liidu liikme kirjalikul nõudmisel.

4. Peakoosolek on otsusevõimeline, kui koos on vähemalt 50% liikmeist. Kui määratud ajaks pole koos tarviline arv liikmeid, peetakse pool tundi hiljem teine peakoosolek sama päevakorraga, mis on otsusevõimeline koosolijate arvule vaatamata.

Märkus. Peakoosolekust teatatakse liikmetele kirjaliku kutse kaudu 7 päeva enne koosolekut. Koosoleku kutses peab olema märgitud päevakord, mille arutamiseks koosolek on kokku kutsutud.

5. Peakoosolekul otsustatakse kõik küsimused lihthäälteenamusega, välja arvatud põhikirja muutmine ja Liidu likvideerimine, mille otsustamiseks on vajalik $^2/_3$ koosolijate häältest, kusjuures need küsimused peavad olema päevakorras, mis koosoleku kutsega liikmetele kätte saadetakse.

B. Juhatus.

1. Liidu juhatus juhib ja arendab Liidu tegevust peakoosoleku poolt kinnitatud tegevuskava alusel ja eelarve piirides, võtab vastu liikmeks ja liikmekandidaadiks astumise sooviavaldusi, kustutab nimestikust liikmeid ja liikmekandidaate, kutsub ellu vastavaid asutisi, ettevõtteid ja fonde ning korraldab nende tegevust, koostab ja kinnitab Liidu asutiste ja ettevõtete tegevuskavu, eelarveid, aruandeid, kodukordi, teostab peakoosoleku otsuseid ja juhib jooksvat tööd nii terves juhatuse koosseisus kui ka selleks volitatud üksiku juhatuse liikme kaudu.

2. Juhatus on 5-liikmeline ja valitakse Liidu peakoosoleku poolt kaheks aastaks.

3. Juhatus valib oma hulgast esimehe ja abiesimehe ning vastutavad sekretärid, kes juhivad sekretariaatide tegevust.

4. Juhatuse koosolekuid peetakse vähemalt kord kahe kuu jooksul. Juhatuse koosolekud on otsusevõimelised, kui on koos vähemalt 4 liiget. Küsimused otsustatakse lihthäälteenamusega, välja arvatud liikmete ja liikmekandidaatide väljaheitmine, mille otsustamiseks on vajalik $^2/_3$ koosolijate häältest.

C. Sekretariaat.

1. Sekretariaat on juhatuse tööorgan, kes korraldab Liidu asjaajamist ja valitseb selle varasid vastavalt juhatuse poolt antud juhistele.

2. Sekretariaadi pädevusse kuulub:

a) peakoosoleku ja juhatuse otsuste elluviimine, pidev Liidu loomingulise tegevuse juhtimine peakoosolekute otsuste ja juhatuse poolt kinnitatud plaanide alusel, ateljeede, õppetöökodade, kursuste, loengute, kooperatiivide jne. tööde juhtimine;

b) asjaajamise ja raamatupidamise korraldamine, majanduslikkude ettevõtete juhtimine, töö-, eelarve- ja aruannete plaani koostamine;
c) Liidu liikmeile toetuste välja andmine.

D. Revisjonikomisjon.

1. Revisjonikomisjon teostab:
a) Liidu rahalise ja majandusliku asjaajamise järelevalvet;
b) Liidu organite tegevuse kontrolli põhikirjas ja tööplaanis ettenähtud ülesannete alal.

2. Revisjonikomisjon valitakse peakoosoleku poolt üheks aastaks kolmeliikmelises koosseisus.

3. Revisjonikomisjon valib oma liikmete hulgast esimehe ja sekretäri.

VI.

Liidu likvideerimine.

ENK Liit likvideeritakse peakoosoleku otsusel ja likvideerimisest järelejäävat varandust võib määrata vaid mõnele analoogilisi sihte taotlevale ENSV kunstnike organisatsioonile.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus ametkondadevahelise komisjoni moodustamise kohta riiklikkudes, kooperatiivsetes ja ühiskondlikkudes asutistes ja organisatsioonides leiduvate teaduslikkude, kunstiliste ja antikvaarsete väärtuste selgitamise, hindamise ja uuestijaotamise otstarbel.

(Avaldatud ENSV T 21. 3. 1941, 32, 462)

Riiklikkudele, kooperatiivsetele ja ühiskondlikkudele asutistele ja organisatsioonidele kuuluva vara hulgas leiduvate teaduslikkude, kunstiliste, ajalooliste, memuaarsete ja antikvaarsete väärtuste säilitamise ja kohase kasutamise eesmärgil, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Moodustada Rahvakomissaride Nõukogu juures ametkondade vaheline komisjon, mis koosneb Hariduse Rahvakomissariaadi esindajast esimehena, Kaubanduse Rahvakomissariaadi esindajast, Rahanduse Rahvakomissariaadi esindajast ja Kunstide Valitsuse esindajast.

Esindajad ülaltähendatud komisjoni nimetatakse vastavate Rahvakomissaride ja Kunstide Valitsuse juhataja poolt kolme päeva jooksul, arvates käesoleva määruse avaldamisest.

2. Komisjoni ülesannetesse kuulub üldjuhtimise teostamine teaduslikkude, kunstiliste, ajalooliste, memuaarsete ja antikvaarsete esemete selgitamise, nende teadusliku ja materiaalse hindamise kui ka uuestijaotamise alal. Komisjon otsustab kõik tööprotsessis üleskerkivad küsimused ja vaidlused.

3. Kohustada riiklikke, kooperatiivseid ja ühiskondlikke asutisi ja organisatsioone, välja arvatud muuseumid, arhiivid, raamatukogud, teaduslikud ja õppeasutised, esitama komisjonile ühe kuu jooksul nimekirjad neile kuuluva vara hulgas leiduvate teaduslikkude, kunstiliste, ajalooliste, memuaarsete ja antikvaarsete esemete kohta.

4. Komisjonil on õigus vaadata üle käesoleva määruse art. 3 tähendatud vara, samuti ka neid riiklikkudele, kooperatiivsetele ja ühiskondlikkudele asutistele ja organisatsioonidele kuuluvaid esemeid, mis ei olnud nimetatud esitatud nimekirjades.

5. Esemed, milledel komisjoni määramisel on muuseumlik, teaduslik, memuaarne või ajalooline väärtus, kuuluvad äravõtmisele ja üleandmisele aktide alusel nende kuuluvuse järgi muuseumidele, arhiividele, teaduslikkudele asutistele, raamatukogudele või teistele sellekohastele asutistele.

6. Eeltähendatud vara äravõtmine riiklikkudelt asutistelt ja organisatsioonidelt toimub tasuta, kusjuures äravõetud vara bilansiline väärtus kantakse üleandja bilansist vara vastuvõtja asutise või organisatsiooni bilanssi.

Selle vara äravõtmine kooperatiivsetelt ja ühiskondlikkudelt asutistelt ja organisatsioonidelt toimub tasu eest, äravõetavate esemete 1. jaanuari 1940. a. bilansilise hinna alusel.

7. Teaduslikkude, kunstiliste, ajalooliste, memuaarsete ja antikvaarsete esemete selgitamise, hindamise ja uuestijaotamise töö peab olema lõpetatud 1. juuliks 1942.

Käesoleva määruse art. 1 tähendatud komisjoni kokkukutsumine toimub pärast seda tähtaega Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu korraldusel tarviduse järgi.

8. Riiklikkudes, kooperatiivsetes ja ühiskondlikkudes asutistes ja organisatsioonides leiduvate teaduslikkude, kunstiliste ja antikvaarsete väärtuste selgitamist, hindamist ja uuestijaotamist teostatakse komisjoni poolt NSV Liidu Rahanduse Rahvakomissari juhendis 17. detsembrist 1940 nr. 888 ettenähtud korras.

Tallinn, 18. märtsil 1941. Nr. 462.

Töötava Rahva Kultuurihoone püstitamise seadus.

Antud Vabariigi Presidendi poolt dekreedina 19. augustil 1940.

(Avaldatud RT 20. 8. 1940, 105, 1063)

I.

§ 1. Eesti riigivõimu töötavale rahvale ülemineku, Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi väljakuulutamise ning Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liitu astumise tähistamiseks püstitatakse Tallinnas Töötava Rahva Kultuurihoone Vabariigi Valitsuse poolt heakskiidetud projekti järgi.

§ 2. Töötava Rahva Kultuurihoone püstitamiseks asutatakse Haridusministeeriumi juures Töötava Rahva Kultuurihoone Püstitamise Fond, mille valitsemise alused määratakse Vabariigi Valitsuse poolt antud põhikirjas.

§ 3. Töötava Rahva Kultuurihoone Püstitamise Fondi alusvaraks lähevad Haridusministeeriumile üle kõik Vabadussõja Üleriikliku Monumendi Püstitamise Peakomitee ja maakonna- ja linnakomiteede ning nende allkomiteede käsutuses olevad varad ja rahasummad, samuti riigi eelarve korras Vabadus-

sõja Üleriikliku Monumendi püstitamiseks määratud summad ning varad ja rahasummad, mis Vabadussõja Üleriikliku Monumendi püstitamise otstarbel on muude asutiste ja organisatsioonide käsutuses.

II.

Vabadussõja üleriikliku mälestusmonumendi püstitamise seadus (RT 1936, 47, 371) ja Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamise korraldamise seadus (RT 1938, 99, 859) kaotavad kehtivuse ning Vabadussõja Üleriikliku Monumendi Püstitamise Peakomitee ühes maakonna- ja linnakomiteedega ja allkomiteedega lõpetab tegevuse.

Vabadussõja Üleriikliku Monumendi Peakomitee, maakonna- ja linnakomiteede ning nende allkomiteede poolt sõlmitud lepingute järgi tekkinud õigused ja kohused lähevad üle Töötava Rahva Kultuurihoone Püstitamise Fondile.

Vabadussõja Üleriikliku Monumendi Püstitamise Peakomitee, maakonna- ja linnakomiteede ning allkomiteede likvideerimise lähema korra määrab, likvideerimiseks vastavad korraldused teeb ja varade likvideerimise tähtajad määrab Haridusminister. Samuti määrab Haridusminister I osa § 3 tähendatud varade Haridusministeeriumile üleandmise tähtajad. Aruannete koostamise ja revideerimise korra määrab Haridusminister kokkuleppel Riigikontrolöriga.

III.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 19. augustil 1940.

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi Seadlus teatrite natsionaliseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 14. 10. 1940, 26, 288)

Eesti NSV teatrite loova tegevuse arendamiseks töötava rahva huvides, nende edukaks rakendamiseks sotsialistlikku ülesehituse töösse ja nende kunstilise taseme tõstmiseks Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Natsionaliseerida Eesti NSV piirides tegutsevad teatrid ja teatrihooneid ülalpidajate seltside, osaühisuste ja sihtasutiste kinnisvarad ühes päraldistega, arhiivid ja igasugune vallasvara, kui ka seltsidele, osaühisustele ja sihtasutistele nende põhikirjades tähendatud alusvarana või kasutamiseks antud varad ning nende ülalpidajate varalised õigused ja kohused.

2. Panna Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu peale p. 1 tähendatud asutiste natsionaliseerimise läbiviimise korra määramine.

Tallinn, 12. oktoobril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus teatrite natsionaliseerimise korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 25. 10. 1940, 32, 369)

Alus: ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus teatrite natsionaliseerimise kohta (ENSV Teataja 1940, 26, 288).

§ 1. Panna teatrite natsionaliseerimise korraldamine Hariduse Rahvakomissarile, kellel on õigus selleks välja anda vastavaid käskkirju ja juhendeid.

§ 2. Natsionaliseerida ühes teatritega seni nende kasutada olnud teatrihooned ühes nende päraldistega ja anda need kasutada natsionaliseeritud teatritele. Kinnisvarade ja nende päraldiste üleandmine riigile on vaba igasugustest maksudest.

§ 3. Allutada natsionaliseeritud teatrid „Estonia", „Eesti Draamateater" ja „Töölisteater" Tallinnas ning „Vanemuine" Tartus kui juhtivad, üldise tähtsusega teatrid, administratiivselt vahetult Hariduse Rahvakomissariaadile.

§ 4. Allutada natsionaliseeritud teatrid „Endla" Pärnus, „Ugala" Viljandis, „Narva teater" Narvas, „Kannel" Võrus, „Säde" Valgas ja „Kuressaare teater" Kuressaares, kui kohaliku tähtsusega teatrid, administratiivselt vastavale linnaomavalitsusele, kusjuures nende teatrite tegevuskavade, koosseisude, eelarvete ja aruannete kinnitamine toimub Hariduse Rahvakomissari juhendite kohaselt.

§ 5. § 3 loetletud natsionaliseeritud teatrite aineline toetamine toimub Hariduse Rahvakomissariaadi kaudu riigi eelarve summadest, kuna § 4 loetletud natsionaliseeritud teatrite aineline toetamine toimub pooles osas vastavate linnaomavalitsuste, pooles osas Hariduse Rahvakomissariaadi kaudu riigi summadest.

§ 6. Kõigi natsionaliseeritud teatrite üldist kunstilist juhtimist ja järelevalvet teostab Hariduse Rahvakomissariaat.

Tallinn, 23. oktoobril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus õppeasutistes õppijaile teatripääsmetelt hinnaalanduse andmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 25. 4. 1941, 44, 681)

Et luua soodsamaid võimalusi kunstiväärtuslike teatrietenduste külastamiseks õppiva noorsoo poolt, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Võimaldada õppeasutistes õppijail külastada Eesti NSV riiklike teatrite sõnalavastuse, ooperi ja balleti etendusi kuni 50% hinnaalandusega — Tallinna ja Tartu teatrites alates lavastuse kuuendast etendusest, teiste linnade teatrites alates lavastuse neljandast etendusest.

2. Panna Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kunstidevalitsuse juhatajale p. 1 märgitud hinnaalanduse lähema korralduse väljatöötamine ja kehtima panemine.

Tallinn, 18. aprillil 1941. Nr. 711.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus tsirkuste natsionaliseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 31. 12. 1940, 73, 1009)

Eesti NSV tsirkuste ja estraaditeatrite ümberkorraldamiseks sotsialistliku ühiskonnakorra ülesehitustöö huvides, nende üldise kunstilise taseme tõstmiseks ja nende artistidele soodsamate töövõimaluste loomiseks Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Natsionaliseerida Eesti NSV piirides tegutsevad tsirkused ja lõbustusettevõtteina tegutsenud suve- ja rahvaaiad ühes neile kuuluvate ehitistega, telkidega ja sisustusega ning kõik Eesti NSV piirides leiduvad tsirkuse otstarbeks määratud telgid.

2. Panna ENSV Rahvakomissaride Nõukogu peale p. 1 tähendatud ettevõtete natsionaliseerimise läbiviimise korra määramine.

Tallinn, 30. detsembril 1940.

---

8. jagu.

Kino.

ENSV Riikliku Kinokeskuse seadlus.

Antud ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi poolt 28. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 30. 9. 1940, 15, 149)

I.

§ 1. Sihtasutis „Eesti Kultuurfilm", filmikontorid ja kõik kinoteatrid ning kinod ühes kõigi nende varadega, samuti kinoteatrite ja kinode jaoks ehitatud majad natsionaliseeritakse ja tunnistatakse riigi omandiks.

§ 2. Filmide valmistamiseks ning filmide ja kinoteatrite kasutamise juhtimiseks ja korraldamiseks asutatakse ENSV Riiklik Kinokeskus, mis töötab Hariduse Rahvakomissariaadi juhatusel ja järelevalvel.

§ 3. ENSV Riikliku Kinokeskuse ülesandeks on filmide valmistamine, filmide kasutamise reguleerimine, Kinokeskuse majandamine, kaadrite ettevalmistamine ja juhtimine ning Kinokeskusele alluvate asutiste juhtimine ja järelevalve.

Kinokeskuse ligemad ülesanded ja tegevuse alused määrab Hariduse Rahvakomissariaat sellekohastes juhendites.

§ 4. Kõik käesoleva seadluse § 1 alusel natsionaliseeritud asutised, ettevõtted ja nende varad antakse ENSV Riikliku Kinokeskuse valdamisele ja valitsemisele, arvatud välja natsionaliseeritud filmikontorite varad ühes õiguste ja kohustustega.

Kinoteatrite ja kinode jaoks ehitatud majad antakse Hariduse Rahvakomissariaadi alluvusse.

§ 5. ENSV Riiklikule Kinokeskusele alluvad asutised on stuudiod, töökojad, kinoteatrid ja teised asutised, mis on asutatud Kinokeskuse ülesannete täitmiseks.

§ 6. Iseseisva asutisena asutatakse Filmikontor, mis allub otseselt NSVL Filmi Peakontorile (Glavkinoprokat).

§ 7. Kõik seniste filmikontorite natsionaliseeritud varad koos kõigi õiguste ja kohustustega antakse üle NSVL Filmi Peakontorile (Glavkinoprokat), kusjuures lepingud välisfirmadega vaadatakse läbi ja korraldatakse hiljemalt ühe kuu jooksul arvates käesoleva seadluse jõustumisest.

§ 8. Hariduse Rahvakomissar kinnitab ENSV Riikliku Kinokeskuse tegevuskavad, eelarved ja aruanded ning määrab Kinokeskuse juhtiva koosseisu ja sellesse koosseisu kuuluvate ametiisikute palgamäärad.

§ 9. Käesoleva seadluse § 1 tähendatud asutiste ja ettevõtete natsionaliseerimise ja ENSV Riikliku Kinokeskuse asutamise tähtajad määrab Hariduse Rahvakomissar.

§ 10. Hariduse Rahvakomissaril on õigus anda käskkirju ja juhendeid käesoleva seadluse teostamiseks.

II.

Käesolev seadlus jõustub avaldamisega.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Kinofikatsiooni Valitsuse asutamise ja kinode ning filmikontorite natsionaliseerimise teostamise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 20. 1. 1941, 9, 102)

1. Kooskõlas NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 23. märtsist 1938 (LMKK 1938, nr. 13, art. 81) asutatakse Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde iseseisva asutisena Kinofikatsiooni Valitsus, kes on NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kinokomitee Eesti NSV vabariiklikuks organiks.

2. Senine ENSV Riiklik Kinokeskus loetakse üleantuks Kinofikatsiooni Valitsusele.

Hariduse Rahvakomissari poolt ENSV Riikliku Kinokeskuse seadluse alusel antud käskkirjad ja juhendid, samuti ENSV Riikliku Kinokeskuse korraldused ja juhendid jäävad kehtima kuni muutmiseni Kinofikatsiooni Valitsuse poolt.

3. Iseseisva asutisena tegutseb Eesti NSV vabariiklik kontor „Glavkinoprokat", kes allub otseselt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kinokomitee Filmide Paljundamise ja Üürimise Peavalitsusele.

4. Natsionaliseeritud kinod ühes nende varadega, samuti hooned, mis on ehitatud kinode jaoks, antakse bilansside järgi kogu aktiva ja passivaga ENSV Kinofikatsiooni Valitsuse valdusse.

Hooned, milles on peale kinoruumide muid ruume, antakse üle Kinofikatsiooni Valitsusele vastava kolmeliikmelise komisjoni määramisel, mille koosseisu kuuluvad Kinofikatsiooni Valitsuse, Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi ja Riigikontrolli Rahvakomissariaadi esindaja.

5. Natsionaliseeritud filmikontorite filmifond, mis täielikult tasutud välisfirmadele ja mille järgi ei saa olla mingeid nõudmisi välisvaluutas, antakse üle Eesti NSV vabariiklikule kontorile „Glavkinoprokat".

6. Filmikontorite käes komisjonilolev filmifond võetakse Eesti NSV vabariikliku kontori „Glavkinoprokat" poolt ajutiselt hoiule kuni 1. veebruarini 1941 ilma demonstreerimise õiguseta Eesti NSV ekraanidel ja antakse üle välisfirmadele nende nõudmisel.

7. Filmikontorite poolt pärast 21. juunit 1940 filmide üürimise eest saadud summad antakse üle Eesti NSV vabariiklikule kontorile „Glavkinoprokat".

Filmikontorite poolt filmide üürimise eest enne 21. juunit 1940 saadud summad ei kuulu natsionaliseerimisele.

8. Eesti NSV vabariiklikule kontorile „Glavkinoprokat" antakse üle tasuta kasutamiseks kõik tema poolt kasutatavad ruumid, nagu: kontoriruumid ühes filmilaoga, filmide remont-töökoda, filmide läbivaatamise-saal, trükikoda ja foto-kunstiline laboratoorium-töökoda.

9. Natsionaliseeritud „Eesti Kultuurfilm" kogu tema varaga antakse üle NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kinokomitee käsutusse nimetuse all „Kinokroonika Eesti Stuudio".

10. Isikud ja organisatsioonid, kelle käes on täismetraažiga filme või kinokroonika filme, on kohustatud need tasuta ära andma Eesti NSV vabariiklikule kontorile „Glavkinoprokat" hiljemalt 1. veebruariks 1941.

11. Isikud, kelle käes on kinoprojektsioon-aparaate, välja arvatud kitsasfilmi-projektorid, on kohustatud need tasuta ära andma Kinofikatsiooni Valitsusele hiljemalt 1. veebruariks 1941.

Tallinn, 15. jaanuaril 1941. Nr. 73.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kinofikatsiooni Valitsuse põhimääruse kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 11. 3. 1941, 28, 363)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kinofikatsiooni Valitsuse põhimäärus.

Tallinn, 3. märtsil 1941. Nr. 344.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 3. märtsi 1941 määruse nr. 344 juurde.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kinofikatsiooni Valitsuse põhimäärus.

I. Üldeeskirjad.

1. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuv Kinofikatsiooni Valitsus on NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kinokomitee liiduvabariiklik organ.

2. Kinofikatsiooni Valitsus teostab kõigi vahenditega riigi, ametiühingute, asutiste ja organisatsioonide kinovõrgu arendamist ja ekspluatatsiooni Eesti NSV territooriumil; juhib kõigi temale vahenditult alluvate linna ja maa kinoseadmete ja ettevõtete tööd vastavalt Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu, samuti NSVL RKN juures asuva Kinokomitee määrustele, käskkirjadele ja juhenditele.

3. Kinofikatsiooni Valitsus on iseseisev majanduslik üksus, omab isemajandamise õigused, on juriidiline isik ja teostab temale pandud ülesanded vastavalt plaanidele, mis on koostatud NSVL RKN juures asuva Kinokomitee Kinofikatsiooni Peavalitsuse juhendite ja kontrollarvude alusel ja kinnitatud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

4. Kinofikatsiooni Valitsus omab põhi-, amortisatsiooni- ja teisi seaduses ettenähtud fonde, tema poolt teostatavate operatsioonide iseseisva bilansi ja temale alluvate Kinofikatsiooni Valitsuse osakondade, kinoseadmete ja abiettevõtete koondbilansi.

5. Kinofikatsiooni Valitsus, tema kinoseadmed ja ettevõtted avavad pankades seaduses ettenähtud arved majanduslikeks operatsioonideks.

6. Kinofikatsiooni Valitsus kasutab pankade krediiti.

7. Kinofikatsiooni Valitsuse keskasutise ekspluatatsiooni- ja administratiivala juhtimise kuludeks määratakse tarvilikud summad riigieelarve korras.

8. Kinofikatsiooni Valitsuse ülema nimetab ametisse ja vabastab sellest Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu, kooskõlastatult NSVL RKN juures asuva Kinokomitee Esimehega.

Kinofikatsiooni Valitsuse pearaamatupidaja määrab ametisse ja vabastab sellest Kinofikatsiooni Valitsuse ülem kooskõlastatult Kinofikatsiooni Peavalitsusega.

9. Kinofikatsiooni Valitsuse ülem on vastutav kogu Eesti NSV kinovõrgu seisukorra, arengu ja ekspluatatsiooni eest Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu, samuti NSVL RKN juures asuva Kinokomitee ees.

10. Kinofikatsiooni Valitsus omab oma nimetusega ja Eesti NSV riigivapi kujutisega pitsati.

11. Kinofikatsiooni Valitsuse asukohaks on Tallinn.

II. Ülesanded ja õigused.

12. Eesti NSV RKN juures asuv Kinofikatsiooni Valitsus:

a) tagab kinofikatsiooni alal Partei ja Valitsuse otsuste teostamist;
b) teostab riigi, ametiühingute ja asutiste kinovõrgu ning vahenditult temale alluvate ettevõtete ja organisatsioonide juhtimist ja kontrolli;
c) töötab välja kooskõlas NSVL RKN juures asuva Kinokomitee Kinofikatsiooni Peavalitsuse juhenditega ja kontrollarvudega kogu Eesti NSV kinovõrgu arengu- ja ekspluatatsiooniplaani, esitab selle kinnitamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule ja esitab kinnitatud plaani Kinofikatsiooni Peavalitsusele;
d) töötab välja abinõud filmi demonstreerimise väärtuse tõstmiseks ning kinokülastajate kultuurseks teenimiseks ja teostab nende läbiviimist;
e) teostab kogu kinovõrgu tehnilist juhtimist, instrueerimist ja järelevalvet, võtab rakendamisele kinovõrgu töös täiendusi ja kinotehnika uusi saavutusi, teostab kinovõrgu tehnilise

baasi kindlustamist ja soodustab leiutamis- ja ratsionaliseerimistööd;

f) toimetab Eesti NSV territooriumil kõigi kinoseadmete registreerimist ja neile passide väljaandmist, annab lubasid kinode sisseseadmiseks ja avamiseks ning suleb neid juhul, kui nende tehniline seisukord ei vasta ekspluatatsiooni eeskirjadele või kui on ilmnenud kõrvalekaldumisi määrustest ja normidest;

g) teostab kinoteatrite ja ruumide ehitamist, ümberehitamist ja remonti; koostab projekte ja eelarveid kapitaal-ehitustöödeks kooskõlas kehtivate seadustega ja NSVL RKN juures asuva Kinokomitee ja tema Kinofikatsiooni Peavalitsuse käskkirjadega ja juhenditega;

h) töötab välja korraldused kinovõrgu teenistujate töö ja töötasude kohta; korraldab sotsialistlikke töömeetodeid kinovõrgu teenistujate seas;

i) koostab Eesti NSV kinovõrgu aruandeid ja ülevaateid vastavate kinnitatud vormide järgi;

j) teostab finants- ja dokumentide kontrolli temale vahenditult alluvates osakondades, ettevõtetes ja organisatsioonides; kinnitab nende aastaaruanded ja esitab raamatupidamise koondaruanded Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule;

k) varustab kinomaterjalidega Kinofikatsiooni Valitsusele alluvat riiklikku, ametiühingute, asutiste ja organisatsioonide kinovõrku; jaotab fonde, mis on määratud kinovõrgu jaoks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu, samuti NSVL RKN juures asuva Kinokomitee poolt;

l) korraldab kinovõrgu kaadrite ettevalmistamist ja nende teadmiste täiendamist; kontrollib kinomehaanikute ja -tehnikute kutseoskust, atesteerib neid määratud korras; teostab kinovõrgu kaadrite registreerimist ja jaotamist;

m) juhib kinoteatrite ja rändkinode kultuur-massilist tööd;

n) kinnitab „Glavkinoprokati" vabariikliku kontori poolt koostatud kinoseadmete repertuaarplaanid; koostab kavad koos „Glavkinoprokati" vabariikliku kontoriga Eesti NSV kinovõrgu parimaks varustamiseks filmidega;

o) annab käskkirju ja juhendeid, mis on kohustuslikud kõigi kinoseadmete suhtes, vaatamata nende alluvusele;

p) annab juhiseid alluvatele kinoseadmetele ja nendele asutistele ja organisatsioonidele, kes omavad kinoseadmeid; pöördub vastavate instantside poole nende asutiste ja organisatsioonide otsuste tühistamiseks, mis on vastolus Kinofikatsiooni Valitsuse juhistega;

r) nõuab asutistelt, ametiühingutelt ja organisatsioonidelt kinoseadmete tööplaane ja aruandeid;

s) kutsub kokku kinovõrgu teenistujaid nõupidamistele ja konverentsidele;

t) teostab kõigi Eesti NSV territooriumil asuvate kinoseadmete töö kontrolli.

13. Kinofikatsiooni Valitsuse ülem täidab ainujuhtimise põhimõttel kõiki kohuseid, mis tulenevad Kinofikatsiooni Valitsuse ülesannetest; teostab kontrollfunktsioone; esindab Kinofikatsiooni Valitsust erilise volituseta; käsutab seaduses ja kinnitatud plaanis ettenähtud ulatuses kõiki Kinofikatsiooni Valitsuse ressursse ja varandusi ning toimetab Kinofikatsiooni Valitsuse nimel kõiki Kinofikatsiooni Valitsuse tegevusalasse kuuluvate tehingute ja lepingute sõlmimist.

Kinofikatsiooni Valitsuse ülemal on õigus oma võimupiirides volitusi anda.

III. Aruandmine, tegevuse revideerimine ja ülejäägi jaotamine.

14. Peale jooksvate aruannete esitab Kinofikatsiooni Valitsus tegevusaasta lõpul aastaaruande Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks ja aruande NSVL RKN juures asuva Kinokomitee Kinofikatsiooni Peavalitsusele.

15. Kasude ja kahjude suuruse kindlakstegemine, kasude jaotamine ja kasudest mahaarvamiste teostamine erifondidesse, riigituludeks ja kahjude katmiseks, kui ka erifondide kasutamine, toimub vastavate seaduste ja määruste kohaselt.

IV. Kinofikatsiooni Valitsuse struktuur.

16. Kinofikatsiooni Valitsus omab maakonna-osakondi, mis töötavad isemajandamise alusel iseseisvate majandusüksustena Kinofikatsiooni Valitsuse poolt kinnitatud juhendi põhjal.

17. Maakonna-osakondade, kinoseadmete ja teiste Kinofikatsiooni Valitsusele alluvate ettevõtete vahenditut juhtimist teostavad Kinofikatsiooni Valitsuse ülema poolt ametisse nimetatavad juhatajad ja direktorid.

18. Kogemuste vahetamiseks, samuti kriitika ja enesekriitika arendamiseks kutsub Kinofikatsiooni Valitsus kokku perioodiliselt Kinofikatsiooni Valitsuse aktiivi, kus kuulatakse ära ja arutatakse läbi ettekanded Partei ja Valitsuse tähtsamate otsuste ja NSVL RKN juures asuva Kinokomitee tähtsamate juhendite kohta.

Hariduse Rahvakomissari 24. oktoobri 1940 juhend kinoetenduste korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 10. 1940, 35, 398)

Alus: ENSV Riikliku Kinokeskuse seadlus (ENSV Teataja 1940, 15, 149).

Avalikkude, nii tasuliste kui ka tasuta kinoetenduste korraldamine võib toimuda ainult ENSV Riikliku Kinokeskuse loal.

---

9. jagu.

Raadio.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde Raadiokomitee asutamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 26. 11. 1940, 53, 618)

1. Kooskõlas Üleliidulise Raadiofitseerimise ja Raadiolevi Komitee põhimäärusega 27. novembrist 1933 (LSKK 1933, nr. 70, art. 421) asutatakse Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde Raadiokomitee ringhäälingu juhtimiseks ja raadiolevi edendamiseks.

2. Raadiokomitee on erieelarvega ja majandusliku arvestuse alusel tegutsev ning juriidilise isiku õigusi omav asutis.

3. Raadiokomitee saab sissetulekud oma eesmärkide teostamiseks raadiomaksudest, riigieelarve korras määratavatest summadest, Üleliiduliselt Raadiofitseerimise ja Raadiolevi Komiteelt saadavatest toetustest ning muudest tuludest.

4. Riigi Ringhäälingu asjaajamine, varad ja lepingud loetakse üleantuks Raadiokomiteele.

5. Riigi Ringhäälingu põhimäärus (RT 1937, 54, 495; 1940, 26, 200 X; 1940, 35, 287 II) kaotab kehtivuse.

Tallinn, 22. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus traathäälingu sõlmede, traathäälingu kuuldepunktide ja raadiovastuvõtjate ehitamise, kasutamise ja abonentmaksude kohta.

(Avaldatud ENSV T 17. 4. 1941, 41, 615)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus 29. septembrist 1939 nr. 1593 „Traathäälingu sõlmede, traathäälingu kuuldepunktide ja raadiovastuvõtjate kohta“ ühes lisaga (LMKK 1939, 54, 493) eestikeelses tõlkes.

2. Punkt 1. nimetatud määrus ühes lisaga võtta kohaldamisele 1. jaanuarist 1941, kusjuures tariifide II osas kohaldada 1941. a. järgmised erandid:

a) abonentmaks patarei toitega lamp-raadiovastuvõtjatelt üksikutes korterites ja ühiselumajade ühistubades väljaspool linnade piire (maakohtades) — 2 rbl. kuus;

b) abonentmaks I, II ja III liigi abonentide raadiovastuvõtjate kuuldepunktidelt (raadiopunktidelt) — 1 rbl. 25 kop. veerandaastas.

3. Abonentmaks raadiovastuvõtjatelt ja nende kuuldepunktidelt tuleb tasuda 1941. aastal:

a) Tallinnas ja Tartus esimese poolaasta eest — aprilli- ja maikuu, kolmanda veerandaasta eest — juuni- ja juulikuu ning neljanda veerandaasta eest — augusti- ja septembrikuu jooksul, kusjuures ENSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuv Raadiokomitee määrab maksude tasumiseks täpsemad tähtajad nimetatud ajavahemikkude piires;

b) teistes kohtades esimese poolaasta eest — aprillikuu jooksul ja kolmanda ning neljanda veerandaasta eest selleks seatud tähtaegadel.

Abonentmaksu tasumisel ülaltähendatud tähtaegadel viivitustrahvi ei võeta.

4. Kaubanduslikud või tööstuslikud ettevõtted, müües raadiovastuvõtjaid kasutamiseks, on kohustatud sellest seatud vormis kirjalikult teatama postiasutisele. Teadaanne esitatakse raadiovastuvõtja ostja elukoha postiasutisele 7 päeva jooksul arvates müümise päevast.

5. Raadioaparaatide müügi ja hoidmise määrus (RT 1938, 103, 889) ja Raadioringhäälingu kasutamise määrus (RT 1938, 103, 892 ja RT 1940, 100, 1002) kaotavad kehtivuse.

Tallinn, 5. aprillil 1941.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
5. aprilli 1941 määruse nr. 620 juurde.

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus nr. 1593

29. septembril 1939

traathäälingu sõlmede, traathäälingu kuuldepunktide ja raadiovastuvõtjate kohta.

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Traathäälingu sõlmede ehitamine ja kasutamine on lubatud Side Rahvakomissariaadi kohalikkude organite eelloal, kusjuures tuleb täita Side Rahvakomissariaadi poolt kehtima pandud tehnilisi ja registreerimise eeskirju.

Raadiovastuvõtjaid ja nende kuuldepunkte (raadiopunkte) võib üles seada vastava eelloata, kuid on nõutav nende järgnev registreerimine Side Rahvakomissariaadi kohalikkudes organites.

Ehitamise ja kasutamise eelloa võtmine Side Rahvakomissariaadilt või tema kohalikkudelt organitelt on nõutav:

a) kõikidel NSVL piirides asuvatel raadioseadeid kasutajatel välismaa kodanikkudel, asutistel ja ettevõtetel;

b) piiriäärsetes vöödes ülesseatud raadiovastuvõtjatele ja nende kuuldepunktidele (raadiopunktidele).

2. Teha ülesandeks Side Rahvakomissariaadi kohalikkudele organitele:

a) teostada traathäälingu sõlmede registreerimist ja lubade väljaandmist nende ehitamiseks ja kasutamiseks ning toimetada neis sõlmedes tehnilist järelevaatust jaamade ja juhtmestiku seisukorra üle;

b) raadiovastuvõtjate ja nende kuuldepunktide (raadiopunktide) registreerimine ja nendele kasutamislubade väljaandmine;

d) NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Raadiofitseerimise ja Raadiolevi Komitee kasuks raadiovastuvõtjatelt ja nende kuuldepunktidelt (raadiopunktidelt) postiasutiste võrgu kaudu võetava abonentmaksu kassaoperatsioonide toimetamine, maha arvates sissetulnud summast 3% oma kasuks.

3. Teha ülesandeks NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulisele Raadiofitseerimise ja Raadiolevi Komitee kohalikkudele organitele:

a) traathäälingu sõlmede, raadiovastuvõtjate ja nende kuuldepunktide (raadiopunktide) valdajatelt abonentmaksu kogumise organiseerimine, abonentmaksude õigeaegse tasumise kontrollimine ja raadioseadete arvestamise teostamine;

b) registreerimata traathäälingu kuuldepunktide, raadiovastuvõtjate ja nende kuuldepunktide (raadiopunktide) avastamine.

4. Kinnitada kogu NSVL-le ühised abonent- ja ehitamismaksu tariifid, vastavalt lisale, ja need kehtima panna 1. juulist 1939, välja arvatud osa tariifist, mis käsitab raadiovastuvõtjaid ja traathäälingu kuuldepunkte, mis pandi kehtima 1. aprillist 1939 NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusega nr. 545, 22. aprillist 1939.

5. Määrata, et raadiosõlmede valdajad on kohustatud üle kandma iga kuu hiljemalt 10. kuupäevaks kehtivas tariifis ettenähtud abonentmaksust 50% NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvale Üleliidulisele Raadiofitseerimise ja Raadiolevi Komiteele, sõltumata tegelikult laekunud abonentmaksust. Ülejäänud 50% jääb raadiosõlmede valdajate korraldusesse.

6. Teha ülesandeks NSVL Side Rahvakomissarile koos Rahanduse Rahvakomissariga kindlaks määrata asutiste raadiosõlmede tehnilise kontrollimise maksu suurus.

7. Registreerimata või loata (neil juhtudel kui see tarvilik) raadioseadmete ehitamise ja kasutamise eest määrata trahvi:

a) traathäälingu sõlme pealt, olenemata võimsusest . . . . . 1.000 rubla

b) kõikide asutiste ja organisatsioonide traathäälingu sõlme kuuldepunkti, lamp raadiovastuvõtja või selle kuuldepunkti (raadiopunkti) pealt . . . . . 50 „

d) detektor raadiovastuvõtja pealt 10 „

20% sissenõutud trahvist makstakse isikule, kes avastas registreerimata raadioseadme ja ülejäänud 80% läheb tuludena Liidu eelarvesse.

8. Lamp raadiovastuvõtjate, nende kuuldepunktide (raadiopunktide) ja Side Rahvakomissariaadi traathäälingu sõlmede kuuldepunktide abonentmaksu tähtajaks mittetasumisel võetakse igalt raadioseadmelt trahvi 1 rubla suuruses iga viivitatud tervelt või poolikult kuult. Nimetatud trahv kantakse tuludena Liidu eelarvesse.

9. Kohustada Side Rahvakomissariaadi organeid keelama traathäälingu sõlmede ja nende kuuldepunktide kasutamist, kui nende ehitamisel või kasutamisel on rikutud Side Rahvakomissariaadi tehnilisi eeskirju.

10. Raadiosõlmede, traathäälingu kuuldepunktide ja raadiovastuvõtjate valdajatelt nõutakse abonentmaksu võlg ja trahv sisse vastavalt kas Side Rahvakomissariaadi või NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Raadiofitseerimise ja Raadiolevi Komitee organite poolt: asutistelt ja ettevõtetelt — vastuvaidlemata korras ja eraisikutelt — notariaalse täitepealdise korras.

11. Raadiovastuvõtja mittekasutamine ringhäälingu kava vastuvõtmiseks ei vabasta selle valdajat abonentmaksu tasumisest määratud tähtajaks kehtiva tariifi kohaselt.

12. Kohustada Side Rahvakomissariaati ja NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvat Üleliidulise Raadiofitseerimise ja Raadiolevi Komiteed, — kooskõlastatult NSVL Rahanduse Rahvakomissariga andma juhendi käesoleva määruse elluviimiseks.

13. Lugeda kehtetuks NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus 27. märtsist 1934 „Raadio ülekandesõlmedest, traathäälingu kuuldepunktidest ja raadiovastuvõtjatest“ (NSVL Seaduste kogu 1934. a., nr. 17, art. 136; 1935. a., nr. 62, art. 507 ja 1937. a., nr. 36, art. 148).

Lisa
NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusele nr. 1593 29. septembrist 1939.

Tariifid.

Kõikide asutiste ja organisatsioonide traathäälingu sõlmede kuuldepunktide ehitamis- ja abonentmaksude ning raadiovastuvõtjate ja nende kuuldepunktide (raadiopunktide) abonentmaksude kohta.

I.
Traathäälingu kuuldepunktide abonent- ja ehitamismaksud.

A. Traathäälingu kuuldepunkti ja lisaroseti abonentmaks:

I liik:

Traathäälingu kuuldepunktid üksikutes korterites (individuaalsed) ja ühiselamu üldtubades:

peatelefoniga (kõrvaklappidega) 3 rbl. kuus
elektromagnetilise valjuhäälda-jaga . . . . . 4 „ „
elektrodünaamilise valjuhäälda-jaga . . . . . 6 „ „

II liik:

Traathäälingu kuuldepunktid kolhoosnikkude majades, talupoegade majades, lugemismajades, haiglates, lasteaedades, õppeasutistes, klubides, punastes nurkades ja kõikides teistes asutistes ja organisatsioonides, välja arvatud partei raadioauditooriumid ja I ning III liiki kuuluvad:

peatelefoniga (kõrvaklappidega) 3 rbl. kuus
igat tüüpi valjuhääldajaga või-mega mitte üle 0,5 Wati . . 12 „ „
elektrodünaamilise valjuhäälda-jaga, võimega üle 0,5 Wati kuni 5 Watti . . . . . 50 „ „
üle 5 Wati iga järgneva 5 Wati eest . . . . . 40 „ „

Märkus. Teiste organisatsioonide (peale Side Rahvakomissariaadi) poolt ehitatud traathäälingu sõlmede kuuldepunktide eest haiglates, lasteaedades ja koolides määratakse abonentmaksu:

peatelefoniga (kõrvaklappi-dega) . . . . . 2 rbl. kuus
igat liiki valjuhääldajaga, või-mega mitte üle 0,5 Wati . 6 „ „

III liik:

Traathäälingu kuuldepunktid kaubanduslikkudes ja vaatelistes ettevõtetes:

peatelefoniga (kõrvaklappidega) 3 rbl. kuus
igat liiki valjuhääldajaga, võimega mitte üle 0,5 Wati . . 20 „ „
igat liiki valjuhääldajaga, võimega 0,5 kuni 5 Watti . . 65 „ „
igat liiki valjuhääldajaga, võimega üle 5 Wati iga järgneva 5 Wati eest . . . . . 55 „ „

B. Traathäälingu kuuldepunkti ja lisaroseti ehitamismaks:

a) grupi sisendusest või traathäälingu võrgu posti juhtmetelt (mitte üle ühe posti juurdelisamisega) traathäälingu kuuldepunkti ehitamise eest:
sõlme materjaliga kaasaarvatud tugevusregulaator (ilma valjuhääldajata) . . . . . 40 rbl.
abonendi poolt sõlmele antud materjaliga (vastavalt Side Rahvakomissari tehnilistele normidele) . . . . . 20 „
b) traathäälingu kuuldepunkti ümberasetamise eest ühest toast teise samas korteris (materjali juurde lisamata) . . . . . 15 „
d) raadiopunkti tagasiühendamine ülekande võrku:
1) iga raadiopunkti ühendamine üksikult . . . . . 5 „
2) raadiofitseeritud korpuste ja tiibade kuuldepunktide grupi (vaatamata arvule) üheaegne ühendamine:
toitega ühest sisendusest . . 15 „
toitega kahest sisendusest . 20 „
toitega kolmest või rohkem sisendusest . . . . . 30 „
e) abonemendi väljakirjutamise eest teise isiku nimele traathäälingu kuuldepunkti kasutamiseks:
traathäälingu võrgust väljalülimata . . . . . 2 „
võrgust väljalülitatud ja sellesse uuesti tagasilülimisele kuuluv 7 „
(selles on 2 rubla abonemendi väljakirjutamise eest ja 5 rubla kuuldepunkti võrku tagasilülimise eest).

D. Traathäälingu kuuldepunktide abonent- ja ehitamismaks partei raadioauditooriumides:

a) abonentmaks kuus igalt partei raadioauditooriumilt (vaatamata partei raadioauditooriumis olevale kuuldepunktide arvule, valjuhääldajate tüübile ja peatelefonidele) . . . . . 12 rbl.
b) ehitamismaks (välja arvatud valjuhääldajate, peatelefonide ja tugevusregulaatorite hind):
ühe traathäälingu kuuldepunkti eest . . . . . 30 „
iga lisaroseti eest . . . . . 10 „
d) traathäälingu sõlm müüb abonentidele sularaha eest peatelefone, valjuhääldajaid ja tugevusregulaatoreid, juurde lisades 20% tööstushindadele;
e) väljakutele, tänavatele ja ruumidesse helivõimendusseadete (kõnelejate kõnede võimenduseks jne.) ülesseadmise ja teenimise eest võetakse maksu erieelarve (kokkuleppe) alusel.

Märkus. Abonentmaksu ei võeta peatelefonidega või igat liiki valjuhääldajatega, võimega kuni 0,5 Watti, varustatud traathäälingu kuuldepunktidelt, milliseid kasutatakse pimedate poolt individuaalselt või kollektiivselt, samuti ka pimedate erikoolides, raamatukogudes ja teistes kultuur-hariduslikkudes asutistes.

II.

Raadiovastuvõtjate ja nende kuuldepunktide (raadiopunktide) abonentmaks kuus:

Lamp-raadiovastuvõtjad:

I liik:

Lamp-raadiovastuvõtjad üksikutes korterites ja ühiselumajade ühistubades . . . . . 3 rbl.

II liik:

Lamp-raadiovastuvõtjad lugemismajades, punastes nurkades ja partei raadioauditooriumides . . 4 rbl. 50 kop.

III liik:

Lamp-raadiovastuvõtjad (statsionaarsed ja liikuvad seadmed) kaubanduslikkude, vaateliste, tootmis- ja teiste ettevõtete, asutiste ja organisatsioonide ruumides, õppe- ja raviasutistes, aurikutel, lennukitel, rongidel, autodel jne., välja arvatud I ja II liiki kuuluvad . . . . . 6 rbl. 25 kop.

I, II ja III liigi abonentide raadiovastuvõtjatelt kuuldepunktid (raadiopunktid) . . . . . 3 rbl.

Märkus. Maksu ei võeta partei raadioauditooriumide kuuldepunktidelt.

Detektor raadiovastuvõtjad . . . 1 rbl. 25 kop. veerandaastas.

Märkus. Abonentmaksu ei võeta detektor- ja lamp-raadiovastuvõtjatelt ja nende kuuldepunktidelt (raadiopunktidelt), milliseid kasutatakse pimedate poolt individuaalselt või kollektiivselt (korterites, ühiselumajades), samuti ka pimedate erikoolides, raamatukogudes ja teistes kultuur- ja hariduslikkudes asutistes.

XIII.

Tervishoid.

1. jagu.

Mitmesugused eeskirjad.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus maakonna (linna) tervishoiu osakondade põhimääruse kinnitamise ja elluviimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 14. 10. 1940, 26, 294)

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud maakonna (linna) tervishoiu osakondade põhimäärus.

2. Kinnitatud põhimääruse alusel asutada tervishoiu osakonnad, kuni kohalikkude töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede moodustamiseni, praeguste maakondade valitsuste ja Tallinna, Tartu, Narva ning Pärnu linnade linnavalitsuste juurde hiljemalt 20. oktoobriks 1940. Samast ajast lõpetavad oma tegevuse maakondade ja linnade praegused tervishoiu osakonnad.

3. Põhimääruse § 3 p. 2 tasuta ravi osas, p. 4 teises osas ja p. 21 ettenähtud ülesannete teostamisele asumise kohta anda erikorraldus.

4. Kuni kohalikkude töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede moodustamiseni maakonna (linna) tervishoiu osakonna juhataja nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist ENSV Tervishoiu Rahvakomissari poolt.

5. Üle viia praeguste omavalitsuste alluvusest ENSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Apteegi Peavalitsuse alluvusse kõik omavalitsuste apteegid ning rohu- ja värvikauplused hiljemalt 1. novembriks 1940.

6. Rahvatervishoiu korraldamise seadust (RT 1940, 15, 113) rakendada edaspidi niivõrd, kuivõrd ei ole teisiti korraldatud käesoleva määrusega kinnitatud põhimääruses.

7. ENSV Tervishoiu Rahvakomissaril on õigus käesoleva määruse teostamiseks anda juhendeid ja käskkirju.

Tallinn, 11. oktoobril 1940.

Maakonna (linna) tervishoiu osakonna põhimäärus.

§ 1. Maakonna (linna) tervishoiu osakond on ENSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 66 (69) ettenähtud maakonna (linna) töötava rahva saadikute Nõukogu täitva komitee osakond, missugune kooskõlas ENSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 68 (71) allub oma tegevuses nii vastava maakonna töötava rahva saadikute Nõukogule ja tema täitevkomiteele kui ka vahenditult ENSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile.

§ 2. Maakonna (linna) tervishoiu osakonna ülesandeks on rahva tervishoiu korraldamine maakonna (linna) administratiivpiirides.

§ 3. Maakonna (linna) tervishoiu osakonna ülesannetesse kuulub:

1) tervishoiu jaoskondade ja maakondadesse kuuluvate linnade täitevkomiteede tervishoiu osakondade tegevuse juhtimine; kõikide maakondadele (linnadele) alluvate tervishoiu asutiste valitsemine; samuti üldine järelevalve ja kontroll kõigi maakonna (linna) administratiivpiirides asuvate raviasutiste ja sanatooriumide arstlise tegevuse üle;
2) maakonna (linna) elanikkonnale tasuta ja kõigile kättesaadava arstiabi korraldamine; tervishoiulise selgitustöö juhtimine; abinõude tarvitusele võtmine ravimise paremale tasemele viimiseks haiglates, polikliinikutes, ambulatooriumides ja teistes raviasutistes;
3) maakondadesse kuuluvate tervishoiu jaoskondade, velskrite, õdede ja ämmaemandõdede punktide töö korraldamine ja arendamine;
4) sünnitusmajade ja emade nõuandlate töö korraldamine; abordi keeluseaduse ellurakendamine;
5) lastenõuandlate, -sõimede, -piimaköökide, lastehaiglate, -polikliinikute, -sanatooriumide ja -kuurortide töö korraldamine; laste tervishoiu korraldamine koolides, lastekodudes, lasteaedades ja pioneeride laagrites;
6) arstlise kontrolli teostamine kehakultuuri ja spordi alal;
7) maakonnale (linnale) alluvate nakkushaiguste vastu võitlemise asutiste töö korraldamine; nakkushaiguste vastu võitlemise ja nakkushaiguste likvideerimise töö korraldamine; nakkushaiguste vastaste seerumite ja vaktsiinide valmistusasutiste töö korraldamine ja kaitsepoogete plaanikindel läbiviimine; nakkushaiguste vastu võitlemise salkade organiseerimine ja nakkushaiguste vastu võitlemise abinõude vahenditu tarvitusele võtmine;

8) maakonna (linna) tervishoiu plaani koostamine ja selle elluviimine seatud korras;
9) üldise tervishoiu ja ravi alal antud eeskirjade täitmise üle järelevalve teostamine, samuti spetsiaalsete tervishoiu eeskirjade (tööstustervishoid, toitlustervishoid, elamutervishoid, kommunaaltervishoid, koolitervishoid) täitmise üle järelevalve teostamine;
10) abinõude tarvitusele võtmine raviasutiste vajaliku personaaliga varustamiseks; abinõude tarvitusele võtmine meditsiinilise personaali haridusliku ja ettevalmistusliku taseme tõstmiseks, täiendamiseks ja kvalifitseerimiseks; meditsiinilise personaali arvel pidamine; meditsiinilise personaali erapraksise üle järelevalve teostamine;
11) alluvates asutistes sotsialistlike tööviiside ja stahhaanovlise liikumise organiseerimine ja juhtimine, vastavalt tervishoiulise töö iseloomule;
12) kesk meditsiinilise personaali õppeasutiste ja farmatseutiliste koolide korraldamine;
13) kohalise tähtsusega kuurortide ja sanatooriumide valitsemine;
14) kontrolli teostamine apteekide ja apteegi punktide tegevuse üle;
15) maakonnale (linnale) alluvate teaduslike uurimisasutiste korraldamine;
16) maakonna (linna) elanikkonna hulgas tervishoiuliste teadmiste levitamise töö organiseerimine ja korraldamine;
17) kohtu-arstliku ekspertiisi korraldamine maakonna (linna) piirides;
18) haiglate, polikliinikute, sünnitusasutiste, lastesõimede ja teiste tervishoiuasutiste ja ettevõtete hoonete ehitamise korraldamine;
19) maakonna (linna) tervishoiu osakonna ja alluvate tervishoiuasutiste eelarvete koostamine, juhendite andmine tervishoiu jaoskondade ja maakondadesse kuuluvate linnade tervishoiu osakondade majandusliku tegevuse kohta ja kontrolli teostamine selle tegevuse üle;
20) tervishoiu statistika korraldamine kõigis maakonna (linna) tervishoiuasutistes; maakonna (linna) statistiliste aruannete koostamine ja esitamine seatud korras;
21) nõrgamõistusliste ja vaimuhaigete hooldamine.

§ 4. Maakonna (linna) tervishoiu osakonnal on õigus oma võimkonna alal anda käskkirju ja juhendeid NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi ja ENSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi käskkirjade ja juhendite ning maakonna (linna) töötava rahva saadikute Nõukogu ja selle täitevkomitee otsuste ja korralduste täitmiseks.

§ 5. Maakonna (linna) tervishoiu osakonda juhatab osakonna juhataja, kelle kinnitab ametisse ENSV Tervishoiu Rahvakomissar maakonna (linna) töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee ettepanekul.

Osakonna juhatajat võib teenistusest vabastada või ümber paigutada teisele kohale maakonna (linna) töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee ainult ENSV Tervishoiu Rahvakomissari nõusolekul.

§ 6. Maakonna (linna) tervishoiu osakonna juhataja esitab ENSV Tervishoiu Rahvakomissarile ametisse kinnitamiseks ja ametist vabastamiseks: tervishoiuosakonna juhataja asetäitja, osakonna inspektorid, epidemioloogid, kohtuarsti, plaani ja majanduse juhataja, vanema tervishoiu statistiku ja maakonnale (linnale) alluvate tervishoiuasutiste juhatajad ning nimetab ametisse ja vabastab ametist teisi tervishoiu osakonna ja osakonnale alluvate asutiste töölisi, kes ei kuulu ametisse nimetamisele ja ametist vabastamisele ENSV Tervishoiu Rahvakomissari või alluva asutise juhataja poolt.*)

§ 7. Maakonna (linna) tervishoiu osakonna koosseisu kuulub:
osakonna juhataja;
osakonna juhataja asetäitja, ühtlasi ravi ja profülaktika inspektor;
lasteasutiste inspektor;
sanitaar inspektorid;
epidemioloogid;
kohtuarst;
plaani ja majandusjuhataja;
vanem tervishoiu statistik;
sekretariaat.*)

Arvestades kohalikkude erinevustega võib maakonna (linna) tervishoiu osakonna koosseis olla väiksem.

§ 8. Tervishoiu asutiste tööliste töötulemuste selgitamise, töö kogemuste vahetamise, enda ja teiste töö kritiseerimise eesmärgil kutsub maakonna (linna) tervishoiu osakonna juhataja regulaarselt kord kuus kokku maakonna (linna) piirides töötavate arstide ja keskmise meditsiinilise aktiivi.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari juhend maakondade ja linnade tervishoiu osakondade tegevuse kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 10. 1940, 35, 397)

A l u s: ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus maakonna (linna) tervishoiu osakondade põhimääruse kinnitamise ja elluviimise kohta (ENSV Teataja 1940, 26, 294) § 7.

§ 1. Maakondade ja linnade tervishoiu osakonnad asuvad seniste maakondade ja Tallinna, Tartu, Pärnu ning Narva linnavalitsuste juures ja peetakse ülal nimetatud omavalitsuste poolt.

§ 2. Esimeses paragrahvis nimetatud omavalitsused tarvitavad uute tervishoiu osakondade ülalpidamiseks nende käesoleva aasta eelarvetes likvideeritud tervishoiu osakondade või, kui neid ülesandeid täitis mõni teine osakond, selle osakonna tervishoiu osa kulude ülejääkisid, kusjuures võimaliku puudujäägi katab ENSV Tervishoiu Rahvakomissariaat.

§ 3. Maakondade ja linnade tervishoiu osakondade põhimääruses loendatud ülesannete alal allu-

*) On toodud õiendatud kujul. Õiendus on avaldatud ENSV T 1940, 44, 514.

vad tervishoiu osakonnad otseselt ENSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile, majanduslise tegevuse alal alluvad tervishoiu osakonnad maakonna- või linnavalitsusele.

§ 4. Kuna omavalitsuste seniste tervishoiu osakondade tegevus on loetud 20. oktoobriks 1940 lõppenuks, siis tuleb tegevuse lõpetanud osakondade teenijatega teenistusvahekord lõpetada arvates tähendatud ajast.

Uute tervishoiu osakondade koosseis tuleb teenistusse palgata maakondade ja linnade tervishoiu osakondade põhimääruses ettenähtud korras.

§ 5. Kuna maakondadesse kuuluvate linnade (ENSV Konstitutsiooni § 14) tervishoiu korraldamise ülesanded maakondade ja linnade tervishoiu osakondade põhimääruse alusel üle läksid maakonna tervishoiu osakonnale, siis lõpetavad need linna omavalitsuse organid oma tegevuse tervishoiu alal ja annavad maakonnale üle kõik nendele alluvad tervishoiu asutised ning tervishoiu ülesannete teostamiseks ettenähtud krediidid ja fondid hiljemalt 15. novembriks 1940.

§ 6. Esimeses paragrahvis nimetatud omavalitsused on kohustatud muretsema tervishoiu osakondadele vajalised ruumid, kantselei sisustuse, kantseleitarbed ja muud osakondade tegevuseks vajalikud esemed ja materjalid.

§ 7. Maakondade ja linnade tervishoiu osakondade põhimääruses loendatud ülesannete teostamine toimub § 1 nimetatud omavalitsuste kulul, milleks tulevad kasutamisele kõik selleks otstarbeks nende omavalitsuste käsutuses olevad krediidid ja fondid. Arvates 20. oktoobrist 1940 teostub nende krediitide ja fondide käsutamine maakonna või linna tervishoiu osakonna juhataja poolt linnavalitsuse järelevalvel.

§ 8. Kulude puudujäägi, missugune tekib maakondade ja linnade tervishoiu ala ümberkorraldamise tõttu, tasub ENSV Tervishoiu Rahvakomissariaat vastavate maakonna ja linna tervishoiu osakondade sellekohaste nõuete põhjal.

§ 9. Kõik maa- ja linnavalitsused on kohustatud koostama ülevaate nende käsutuses olevatest tervishoiu korraldamise krediitidest ja fondidest seisuga 20. oktoober 1940 ja saatma selle ENSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile hiljemalt 15. novembriks 1940.

Tallinn, 26. oktoobril 1940.

Määrus Apteegi Peavalitsuse asutamise kohta Tervishoiu Rahvakomissariaadi juurde.

Antud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 4. oktoobril 1940.

(Avaldatud ENSV T 5. 10. 1940, 19, 214)

1. Asutada Tervishoiu Rahvakomissariaadi juurde arstlis-tervishoidliste asutiste ühtlase tsentraliseeritud varustussüsteemi läbiviimiseks ja apteegiasjanduse ning farmatseutilise tööstuse juhtimise otstarbel Apteegi Peavalitsus, arvates 1. oktoobrist 1940.

2. Käesoleva määruse teostamiseks on Tervishoiu Rahvakomissaril õigus anda juhendeid ja käskkirju.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 230

23. mail 1941

Tervishoiu Rahvakomissariaadi Apteegi Peavalitsuse põhimääruse kehtestamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 6. 6. 1941, 57, 912)

Panen kehtima käesolevale käskkirjale lisandatud Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Apteegi Peavalitsuse põhimääruse.

Alus: Määrus Apteegi Peavalitsuse asutamise kohta Tervishoiu Rahvakomissariaadi juurde (ENSV Teataja 1940, 19, 214 p. 2).

Lisa
Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari 23. mai 1941 käskkirja nr. 230 juurde.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Apteegi Peavalitsuse põhimäärus.

I. Ülesanded.

1. Apteegi Peavalitsus on Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi juures asuv organ, kes teostab temale alluvate apteegivalitsuste, kontorite, ladude, tööstus- ja teiste ettevõtete plaanilist, organisatsioonilist ja operatiivset juhtimist ja kindlustab kõikide vabariigi ravi ning profülaktiliste asutiste ja laiade rahvamasside katkestamatut varustamist ravimitega, arstiriistadega, haige põetusesemetega, tervishoiu ja hügieeni vahenditega ja arstliku aparatuuriga.

2. Apteegi Peavalitsuse ülesandeks on:

a) üldine tegevuse kontrollarvude ja perspektiivplaanide koostamine Tervishoiu Rahvakomissari ülesandel;
b) kontrollarvudega määratud limiitide jaotamine alluvate ettevõtete vahel;
c) kõigi alluvate ettevõtete organisatsioonilise, plaanilise ja operatiivse juhtimise teostamine;
d) tööstuslike, kaubanduslike ja finantsplaanide ning kapitaalmahutiste kavade väljatöötamise juhtimine, nende kinnitamine, ehitus- ja remontplaanide teostamine ja nende tööde kontrollimine;
e) alluvate käitiste toodangu kvantitatiivse ja kvalitatiivse tõusu kindlustamine;
f) apteekide ja ettevõtete kontrolli organiseerimine ja juhtimine;
g) alluvate ettevõtete ühtlase tsentraliseeritud varustussüsteemi ja varustamise teostamine ja plaanistamine;
h) süstemaatilise kontrolli organiseerimine apteegisaaduste kvaliteedi tõstmiseks;
i) stahhaanovlikkude meetodite elluviimine, töö ratsionaliseerimise ja spetsialiseerimise abinõude rakendamine;
j) alluvate ettevõtete õigeaegne tutvustamine uuemate teaduslik-pharmatseutiliste, -tehniliste ja -meditsiiniliste saavutistega ning nende rakendamine;
k) majandusliku arvestuse-, eelarve- ja töödistsipliini ning ettevõtete ratsionaalse juhtimise korraldamine;

l) alluvates ettevõtetes ühtlase ratsionaalseima arvestus- ja aruandmise süsteemi organiseerimine ja rakendamine;
m) alluvate ettevõtete finantsilise tegevuse, käibevahendite jaotamise ja kapitaalehituste projekteerimise organiseerimine, kavade kinnitamine ja teostamine;
n) teadusliku-uurimistöö organiseerimine apteegiasjanduse alal;
o) kaadrite ettevalmistamine ja ettevõtete täiendamine vastavate töötajatega;
p) määruste ja juhendite eelnõude väljatöötamine apteegiasjanduse ja arstlise varustusega ning apteegikaupadega kauplemise alal;
r) Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari erimäärustega ja käskkirjadega Apteegi Peavalitsusele pealepandavate ülesannete täitmine;
s) muude Apteegi Peavalitsuse tegevuse eriiseloomust tingitud ülesannete täitmine.

3. Apteegi Peavalitsus tegutseb Tervishoiu Rahvakomissari poolt kinnitatud plaaniülesannete piirides iseseisva majandusliku üksusena majandusliku arvestuse põhimõttel.

Apteegi Peavalitsuse koosseisu kuuluvad vastavate põhimääruste alusel ning majandusliku arvestuse põhimõttel töötavad apteegivalitsused, kontorid, tööstuslikud ja kaubanduslikud ettevõtted käesolevale põhimäärusele lisandatud nimestiku järgi.

4. Apteegi Peavalitsus omab kõik juriidilise isiku õigused ja Eesti NSV riigivapi kujutisega pitsati pealkirjaga: „ENSV Tervishoiu Rahvakomissariaat, Apteegi Peavalitsus".

5. Apteegi Peavalitsusel on õigus NSV Liidu territooriumil sooritada kõiki tehinguid, mis on vajalikud temale pandud ülesannete täitmiseks, sealhulgas ka tehinguid kaubanduslikul alal.

6. Apteegi Peavalitsusel on valdamise, kasutamise ja käsutamise õigus kõikide alluvate ettevõtete varade üle.

Apteegi Peavalitsusel on õigus asutada uusi tööstuslikke ja tootmisettevõtteid vastavates eeskirjades ettenähtud korras.

7. Apteegi Peavalitsus juhib kõiki temale alluvate apteegivalitsuste, kontorite, tööstuslike käitiste ja ettevõtete tegevust, omab erieelarve, kinnitab alluvate ettevõtete ja käitiste erieelarveid ning koostab temale alluvate käitiste ja ettevõtete koondbilansi.

8. Apteegi Peavalitsus maksustatakse kehtivate seaduste alusel, kui arstlik-tervishoidlik asutis.

9. Apteegi Peavalitsus vastutab oma kohustuste eest ainult selle temale kuuluva varaga, millele kooskõlas kehtivate seadustega võidakse pöörata sissenõuet.

Tervishoiu Rahvakomissariaat ei vastuta Apteegi Peavalitsuse võlgade eest, samuti Apteegi Peavalitsus ei vastuta Tervishoiu Rahvakomissariaadi võlgade eest.

Apteegi Peavalitsuse apteegivalitsused, kontorid, tööstuslikud ja kaubanduslikud ettevõtted kui majandusliku arvestuse põhimõttel tegutsevad üksused vastutavad vahenditult oma operatsioonide eest kõigi oma varaga, mille vastu seaduse järgi võidakse pöörata sissenõuetega.

II. Fondid.

10. Apteegi Peavalitsusel on järgmised fondid:
1) põhikirjafond,
2) amortisatsioonifond,
3) direktorifond.

Apteegi Peavalitsus võib luua ka teisi fonde kehtivate seaduste alusel.

11. Apteegi Peavalitsuse põhikirjafond määratakse kindlaks hiljemalt 2 kuu jooksul pärast esimese operatsiooni perioodi bilansi kinnitamist.

12. Apteegi Peavalitsuse amortisatsiooni-, direktori-, laiendamise- ja muud fondid moodustatakse:
1) Apteegi Peavalitsuse aasta ülejäägi osast;
2) Eesti NSV eelarves ettenähtud ja Apteegi Peavalitsuse eelarves ettenähtud summadest;
3) muudest sissetulekutest.

Fondide kasutamine toimub vastavate sellekohaste eeskirjade kohaselt.

III. Juhtimine.

13. Apteegi Peavalitsuse ja tema juhtivate organite asukoht on Tallinna linn.

14. Apteegi Peavalitsuse juhtimiseks nimetab Tervishoiu Rahvakomissar Apteegi Peavalitsuse ülema, kes otseselt allub Tervishoiu Rahvakomissarile ja tegutseb ainujuhtimise põhimõttel.

Apteegi Peavalitsuse ülema asetäitjaid, pearaamatupidaja ja kaadrite osakonna juhataja nimetab ametisse ja vabastab Tervishoiu Rahvakomissar Apteegi Peavalitsuse ülema ettepanekul.

Kõiki teisi Apteegi Peavalitsuse ametnikke nimetab ametisse ja vabastab Apteegi Peavalitsuse ülem kooskõlas Tervishoiu Rahvakomissari poolt kinnitatud koosseisudega ja töötasu normidega.

15. Apteegi Peavalitsuse ülem, käesoleva põhimääruse alusel, kehtivate seaduste piires, Tervishoiu Rahvakomissari juhendite ja käskkirjade põhjal, juhib iseseisvalt Apteegi Peavalitsuse tegevust isikliku algatuse ja vastutuse alusel ning haldab ja majandab peavalitsusele kuuluvat ja käsutuses olevat vara ning sooritab kõiki peavalitsuse tegevusse kuuluvaid tehinguid ja operatsioone.

16. Eriti kuulub Apteegi Peavalitsuse ülema ülesandeisse:
a) Apteegi Peavalitsusele ülesandeks tehtud apteegiasjanduse üldine juhtimine;
b) Apteegi Peavalitsusele alluvate ettevõtete ja käitiste tegevus- ja finantsplaanide, aruannete ja bilansside läbivaatamine ja kinnitamine, samuti järelevalve nende teostamise üle;
c) Apteegi Peavalitsusele eraldatud krediitide käsutamine, samuti peavalitsusele alluvatele ettevõtetele vajalike krediitide selgitamine ja krediteerimise ulatuse määramine;
d) Apteegi Peavalitsusele alluvate asutiste ja ettevõtete määruste ja sisekorra juhendite kinnitamine NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari poolt kinnitatud normaalmäärustiku alusel;
e) igasuguse varanduse üürile ja rendile andmine ja võtmine, omandamine ja võõrandamine vastavate kehtivate seaduste ja eeskirjade kohaselt ja piires;

f) esinduste ja agentuuride avamine, silmas pidades sellekohaseid määrusi ja eeskirju;
g) Apteegi Peavalitsuse nimel kõigi krediitoperatsioonide teostamine raha- ja teistes asutistes;
h) Apteegi Peavalitsuse nimel lepingute sõlmimine ja kõigi peavalitsuse tegevuses vajalike tehingute sooritamine vahetult või volitatud isikute kaudu;
i) volikirja väljaandmine õigusega täielikuks või osaliseks edasivolitamiseks;
j) Apteegi Peavalitsuse teenijate ja peavalitsusele alluvate asutiste ja ettevõtete juhtivate isikute teenistusse palkamine ja vabastamine ning volituste andmine peavalitsuse käitiste ja ettevõtete juhatajatele tööliste ja teenijate personaali palkamiseks ja vabastamiseks teenistusest;
k) Apteegi Peavalitsuse nimel esinemine kõigis asutistes ja organisatsioonides isiklikult või asetäitjate kaudu andmata neile selleks erilisi volitusi või selleks volitatud teiste isikute kaudu; samuti ka hagemine ja kostmine kohtuis ja arbitraažides;
l) Apteegi Peavalitsuse aastaaruannete ja bilansside koostamine ja kinnitamiseks esitamine Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile.

17. Apteegi Peavalitsuse ülem on kohustatud võtma tarvitusele kõik abinõud käesolevas põhimääruses ettenähtud Apteegi Peavalitsuse eesmärkide teostamiseks, kandes vastutust plaanide teostamise, plaanilise- ja töödistsipliini, tema hoolde usaldatud varanduse säilitamise ja asjaajamise korralikkuse eest.

18. Igasugustele lepingutele, tehingutele, kohustistele, tšekkidele, käskudele ja volitustele kirjutab alla Apteegi Peavalitsuse ülem või tema asetäitjad ilma erivolituseta, või isikud, kes selleks on volitatud. Kõik rahalised, materiaalsed, varalised, arvelise ja krediidi iseloomulised dokumendid, samuti aruanded ja bilansid kannavad pearaamatupidaja või selleks volitatud teiste isikute kaasallkirja.

19. Apteegi Peavalitsuse ülem annab käskkirju ja juhendeid kooskõlas kehtivate seaduste, määruste, Rahvakomissaride käskkirjade ja juhenditega, ning teostab temale alluvate ettevõtete ja käitiste juhtimist Apteegi Peavalitsuse vastavate osakondade kaudu.

IV. Apteegivalitsuste, kontorite, käitiste ja ettevõtete juhtimine.

20. Apteegi Peavalitsusele alluvate ettevõtete ja käitiste otsekohest juhtimist teostavad direktorid ja juhatajad ainujuhtimise põhimõttel. Nende õigused ja kohustused ning nende suhted Apteegi Peavalitsuse ülemaga määratakse kindlaks erimäärustega.

21. Apteegi Peavalitsuse koosseisu kuuluvat käitist või ettevõtet juhtiv juhataja või direktor teostab kõiki ettevõttega seosesolevaid operatsioone, majandab temale usaldatud varandust, annab oma tegegusest aru Apteegi Peavalitsuse ülemale ja kannab seaduslikku vastutust temale usaldatud varanduse säilumise ja ettevõtte juhtimise eest.

V. Aruandmine.

22. Apteegi Peavalitsuse aruandeaasta loetakse 1. jaanuarist 31. detsembrini.

23. Peale jooksva aruande esitab Apteegi Peavalitsuse ülem igal aastal määratud tähtajaks Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile läbivaatamiseks ja kinnitamiseks möödunud aasta aruande, bilansi, kulude ja tulude arve, samuti ülejäägi jaotamise või puudujäägi katmise kava.

Aruandeaasta ülejäägi jaotamise, puudujäägi ja kahjude katteks mahaarvamiste korraldamine kui ka erikapitalide tarvitamine toimub seadusega määratud erieeskirjade kohaselt.

VI. Tegevuse revideerimine.

24. Apteegi Peavalitsuse tegevuse revideerimist teostab Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissar, kelle nõudel peavalitsuse ülem on kohustatud esitama volitatud isikuile ülevaatamiseks kõik raamatud ja dokumendid, toimikud ja kirjavahetuse ning neile andma igasugust abi peavalitsuse tegevuse revideerimisel.

VII. Põhimääruse muutmine.

25. Käesoleva põhimääruse muutmine toimub Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari kinnitamisega.

VIII. Likvideerimine.

26. Apteegi Peavalitsuse likvideerimine toimub vastavalt Eesti NSV sellekohastes seadustes ettenähtud korras NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari loal. Likvideerimisel ülejääv varandus läheb Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari korraldusse.

Lisa
Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi
Apteegi Peavalitsuse põhimäärusele.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Apteegi Peavalitsuse koosseisu kuuluvate asutiste ja ettevõtete nimestik.

1. Apteegi Peavalitsuse Tallinna Linna Kontor.
2. Apteegi Peavalitsuse Harju-Lääne-Saare Kontor.
3. Apteegi Peavalitsuse Tartu Kontor.
4. Apteegi Peavalitsuse Rakvere Kontor.
5. Apteegi Peavalitsuse Viljandi Kontor.
6. Apteegi Peavalitsuse Pärnu Kontor.
7. Apteegi Peavalitsuse Võru Kontor.
8. Apteegi Peavalitsuse Farmatseutiline Keskladu, Tallinnas.
9. Apteegi Peavalitsuse Farmatseutilise Kesklao filiaal, Tartus.
10. Apteegi Peavalitsuse Farmatseutilise Kesklaboratoorium „Ravim", Tallinnas.
11. Apteegi Peavalitsuse Farmatseutiline Laboratoorium, Tartus.
12. Apteegi Peavalitsuse Arstiriistade Töökoda, Tartus.
13. Apteegi Peavalitsuse Ravimtaimede talu „Atsimäe", Harjumaal.
14. Apteegi Peavalitsuse Ravimtaimede talu „Kulli", Tartumaal.
15. Apteegi Peavalitsuse Kontroll-analüütiline Laboratoorium, Tallinnas.

———

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus tervishoidlikul alal töötavate eraasutiste ja eraettevõtete natsionaliseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 7. 10. 1940, 20, 221)

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 92 töötavale rahvale ettenähtud korraliku ja kättesaadava arsti- ning rohuabi õiguse kindlustamiseks ja rahva tervishoiu arvel äritsemise lõpetamiseks — ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Tunnistada natsionaliseerituks ENSV piires tegutsevad era raviasutised, laboratooriumid, suuremad apteegid, rohu- ja värvikauplused, arstiriistade, arstimistarvete- ja optikatöökojad ning kauplused.
2. Panna ENSV Rahvakomissaride Nõukogu peale p. 1 tähendatud ettevõtete natsionaliseerimise läbiviimise korra määramine.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi tervishoiuasutiste võrgu kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 28. 11. 1940, 55, 657)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:
Kinnitada juuresolev Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile alluv Tervishoiuasutiste võrk.

Tallinn, 22. novembril 1940.

Lisand
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusele 22. novembrist 1940.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile alluvate tervishoiuasutiste võrk.

I.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile vahenditult alluvad asutised:

a) Statsionaarsed raviasutised:

Tuberkuloosi sanatooriumid ja haiglad:

1. Taagepera Kopsutuberkuloosi Sanatoorium.
2. Taheva Lastetuberkuloosi Sanatoorium.
3. Tartu Kopsutuberkuloosi Sanatoorium.
4. Nõmme Kopsutuberkuloosi Haigla.
5. Seli Kopsutuberkuloosi Sanatoorium.

Emade ja imikute kodud:

6. Tallinna Imikute ja Väikelaste Kodu.
7. Tartu Imikute ja Väikelaste Kodu.
8. Kuressaare Imikute ja Väikelaste Kodu.
9. Narva Imikute ja Väikelaste Kodu.

Vaimu- ja närvihaiglad:

10. Tallinna Vaimuhaiguste Haigla.
11. Jämejala Vaimuhaiguste Haigla.
12. Pilguse Vaimuhaiguste Haigla.

Leprosooriumid:

13. Kuuda Leprosoorium.
14. Audaku Leprosoorium.
15. Muuli Leprosoorium.

Laste ja noorukite sanatooriumid:

16. Lustivere Lastesanatoorium.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

17. Riiklik Tuberkuloosi Nõuandla.
18. Riiklik Naha- ja Suguhaiguste Nõuandla.

II.

Kohalikkude töötava rahva saadikute Nõukogudele alluvad asutised:

1. Tallinna linna:

a) Statsionaarsed raviasutised:

Üldhaiglad:

1. Tallinna I Haigla.
2. Tallinna II Haigla.
3. Tallinna Sisehaiguste Haigla.
4. Tallinna I Närvihaiguste Haigla.
5. Tallinna II Närvihaiguste Haigla.
6. Tallinna Lastehaigla.
7. Tallinna I Sünnitushaigla.
8. Tallinna II Sünnitushaigla.
9. Tallinna Nakkushaiguste Haigla.
10. Tallinna Naha- ja Suguhaiguste Haigla.
11. Tallinna Onkoloogia Haigla.
12. Nõmme Kopsutuberkuloosi Haigla.

Rasedate kodud:

13. Tallinna Rasedate Kodu.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

Polikliinikud ja ambulatooriumid:

14. Tallinna I Polikliinik.
15. Masseerimise Ambulatoorium.
16. I Hambaravi Ambulatoorium.
17. II Hambaravi Ambulatoorium.
18. III Hambaravi Ambulatoorium.
19. Kopli Ambulatoorium.
20. Nõmme Ambulatoorium.
21. Laste Polikliinik.

Nõuandlad:

22. I Laste ja Emade Nõuandla.
23. II Laste ja Emade Nõuandla.
24. III Laste ja Emade Nõuandla.
25. IV Laste ja Emade Nõuandla.
26. V Laste ja Emade Nõuandla.
27. I Lastesõim.
28. II Lastesõim.
29. III Lastesõim.
30. IV Lastesõim.
31. Kopli Naha- ja Suguhaiguste Punkt.
32. Sanitaar-epidemioloogiline Jaam.
33. I Arstipunkt (Balti Puuvillavabriku juures).

2. Tartu linna:

a) Statsionaarsed raviasutised:

Üldhaiglad:

1. Tartu Nakkushaiguste Haigla.
2. Tartu Naha- ja Suguhaiguste Haigla Meestele.
3. Tartu Naha- ja Suguhaiguste Haigla Naistele.
4. Tartu Haigla.
5. Tartu Vesiravila.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

Polikliinikud:

6. Tartu Polikliinik.
7. Tartu Lastepolikliinik.

Nõuandlad:

8. Tartu Lastenõuandla.
9. Tartu Kopsutuberkuloosi Nõuandla.
10. Tartu Naha- ja Suguhaiguste Nõuandla.
11. Tartu Sanitaar-epidemioloogiline Jaam.
12. Lastesõim.

3. Pärnu linna:

a) Statsionaarsed raviasutised:

Üldhaiglad:

1. Pärnu Haigla.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

2. Pärnu Polikliinik.
3. Pärnu Laste ja Emade Nõuandla.
4. Pärnu Tuberkuloosi Arstipunkt.
5. Pärnu Naha- ja Suguhaiguste Arstipunkt.
6. Pärnu Sanitaar-epidemioloogiline Jamm.

4. Narva linna:

a) Statsionaarsed raviasutised:

Üldhaiglad:

1. Narva Haigla.
2. Kalevivabriku Haigla.
3. Kreenholmi Haigla.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

4. Narva Polikliinik.
5. Narva Laste ja Emade Nõuandla.
6. Narva Tuberkuloosi Arstipunkt.
7. Narva Naha- ja Suguhaiguste Arstipunkt.
8. Narva Sanitaar-epidemioloogiline Jaam.

5. Harjumaa:

a) Statsionaarsed raviasutised:

1. Laoküla Haigla.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

2. Paldiski Ambulatoorium.
3. Rapla Laste ja Emade Nõuandla.
4. Keila Laste ja Emade Nõuandla.
5. Kuusalu Laste ja Emade Nõuandla.
6. Risti Laste ja Emade Nõuandla.
7. Loksa Laste ja Emade Nõuandla.
8. Rapla Tuberkuloosi Arstipunkt.
9. Järvakandi Arstipunkt.
10. Klooga Arstipunkt.

c) Arstide jaoskonnad:

1. Hageri.
2. Juuru.
3. Järvakandi.
4. Keila.
5. Kuusalu.
6. Kose.
7. Kehra.
8. Tallinna ümbruse.
9. Loksa.
10. Nissi.
11. Raasiku.
12. Rapla.
13. Risti.
14. Paldiski.
15. Harku.

d) Velskripunktid:

1. Maardus.
2. Ellamaal.
3. Kehras.
4. Jägalas.
5. Pallkülas.
6. Väike-Pakrisaarel.
7. Arukülas.
8. Kohilas.

6. Järvamaa:

a) Statsionaarsed raviasutised:

1. Paide Haigla.
2. Ambla Haigla.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

3. Paide Ambulatoorium.
4. Türi Ambulatoorium.
5. Tapa Ambulatoorium.
6. Paide Laste ja Emade Nõuandla.
7. Tapa Laste ja Emade Nõuandla.
8. Türi Laste ja Emade Nõuandla.
9. Järva-Jaani Laste ja Emade Nõuandla.
10. Paide Tuberkuloosi Arstipunkt.
11. Türi Naha- ja Suguhaiguste Arstipunkt.

c) Arstide jaoskonnad:

1. Albu.
2. Ambla.
3. Aegviidu.
4. Järva-Jaani.
5. Kareda.
6. Koeru.
7. Tamsalu.
8. Käru.
9. Paide ümbruse.
10. Türi ümbruse.

7. Läänemaa:

a) Statsionaarsed raviasutised:

1. Haapsalu Haigla.
2. Kärdla Haigla.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

3. Haapsalu Ambulatoorium.
4. Haapsalu Laste ja Emade Nõuandla.
5. Lihula Laste ja Emade Nõuandla.
6. Haapsalu Tuberkuloosi Arstipunkt.
7. Haapsalu Naha- ja Suguhaiguste Arstipunkt.
8. Haapsalu Sanitaar-epidemioloogiline Jaam.

c) Arstide jaoskonnad:

1. Haapsalu ümbruse.
2. Emmaste.
3. Karuse.
4. Käina.
5. Kärdla.
6. Kullamaa.
7. Kõrgesaare.
8. Lihula.
9. Martna.
10. Märjamaa.
11. Noarootsi.
12. Risti.
13. Varbla.
14. Vigala.
15. Vormsi.

8. Petserimaa:

a) Statsionaarsed raviasutised:

1. Petseri Haigla.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

2. Petseri Ambulatoorium.
3. Petseri Laste ja Emade Nõuandla.
4. Irboska Laste ja Emade Nõuandla.
5. Senno Laste ja Emade Nõuandla.
6. Drisliviku Laste ja Emade Nõuandla.
7. Petseri Tuberkuloosi Arstipunkt.

8. Petseri Naha- ja Suguhaiguste Arstipunkt.
9. Petseri Sanitaar-epidemioloogiline Jaam.

c) Arstide jaoskonnad:

1. Irboska.
2. Laura.
3. Pankjavitsa.
4. Petseri ümbruse.
5. Saatse.
6. Senno.
7. Värska.

9. Pärnumaa:

a) Statsionaarsed raviasutised:

1. Sindi Haigla.
2. Libatse Kopsutuberkuloosi Haigla.
3. Vändra Haigla.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

1. Laste ja Emade Nõuandla — Kilingi-Nõmmel.
2. Laste ja Emade Nõuandla — Pärnu-Jaagupis.
3. Laste ja Emade Nõuandla — Tõstamaal.
4. Laste ja Emade Nõuandla — Vana-Vändras.
5. Hambaarstipunkt — Abja-Paluojal.
6. Sindi Ambulatoorium.
7. Mõisaküla Ambulatoorium.

c) Arstide jaoskonnad:

1. Audru.
2. Halliste.
3. Häädemeeste.
4. Pärnu-Jaagupi.
5. Kergu.
6. Soontaga.
7. Pärnu ümbruse.
8. Saarde.
9. Tori.
10. Surju.
11. Tõstamaa.
12. Tali.
13. Vändra.
14. Lelle.

d) Velskripunkt — Tootsil.

10. Saaremaa:

a) Statsionaarsed raviasutised:

1. Kuressaare Haigla.

b) Ambulatoorsed nõuandlad:

2. Kuressaare Ambulatoorium.
3. Laste ja Emade Nõuandla — Kuressaares.
4. Tuberkuloosi Arstipunkt — Kuressaares.
5. Naha- ja Suguhaiguste Arstipunkt — Kuressaares.

c) Arstide jaoskonnad:

1. Kuressaare ümbruse.
2. Sõrve.
3. Kihelkonna.
4. Mustjala.
5. Leisi.
6. Orissaare.
7. Valjala.
8. Muhu.

11. Tartumaa:

b) Ambulatoorsed raviasutised:

1. Jõgeva Ambulatoorium.
2. Mustvee Ambulatoorium.
3. Mustvee Laste ja Emade Nõuandla.
4. Otepää Laste ja Emade Nõuandla.
5. Kallaste Laste ja Emade Nõuandla.
6. Mustvee Tuberkuloosi Arstipunkt.
7. Hambaarstipunkt — Elvas.

c) Arstide jaoskonnad:

1. Ahja.
2. Avinurme.
3. Elva.
4. Jõgeva ümbruse.
5. Kambja.
6. Kavastu.
7. Kiidjärve.
8. Kursi.
9. Maarja-Magdalena.
10. Meeksi.
11. Mustvee ümbruse.
12. Nõo.
13. Otepää.
14. Pala.
15. Palamuse.
16. Peipsiäärne.
17. Puhja.
18. Rannu.
19. Rõngu.
20. Sadala.
21. Torma.
22. Võnnu.
23. Äksi.
24. Tartu ümbruse.
25. Kallaste ümbruse.

12. Valgamaa:

a) Statsionaarsed raviasutised:

1. Valga Haigla.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

2. Valga Ambulatoorium.
3. Tõrva Ambulatoorium.
4. Valga Laste ja Emade Nõuandla.
5. Tõrva Laste ja Emade Nõuandla.
6. Valga Tuberkuloosi Arstipunkt.
7. Valga Naha- ja Suguhaiguste Arstipunkt.
8. Valga Sanitaar-epidemioloogiline Jaam.

c) Arstide jaoskonnad:

1. Hargla.
2. Karula.
3. Puka.
4. Sangaste.
5. Helme.
6. Tõrva ümbruse.

13. Viljandimaa:

a) Statsionaarsed raviasutised:

1. Viljandi Haigla.
2. Põltsamaa Haigla.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

3. Viljandi Polikliinik.
4. Põltsamaa Ambulatoorium.
5. Suure-Jaani Ambulatoorium.
6. Viljandi Laste ja Emade Nõuandla.
7. Põltsamaa Laste ja Emade Nõuandla.
8. Karksi-Nuia Laste ja Emade Nõuandla.
9. Viljandi Tuberkuloosi Arstipunkt.
10. Põltsamaa Tuberkuloosi Arstipunkt.
11. Viljandi Naha- ja Suguhaiguste Arstipunkt.
12. Viljandi Sanitaar-epidemioloogiline Jaam.
13. Hambaarstipunkt — Kolga-Jaanis.

c) Arstide jaoskonnad:

1. Viljandi ümbruse.
2. Tänasilma.
3. Tarvastu.
4. Suislepa.
5. Tuhalaane.
6. Karksi.
7. Paistu.
8. Kõpu.
9. Suure-Jaani.
10. Võhma.
11. Pilistvere.
12. Põltsamaa ümbruse.
13. Pajusi.
14. Võisiku.

14. Virumaa:

a) Statsionaarsed raviasutised:

1. Rakvere Haigla.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

2. Rakvere Polikliinik.
3. Kunda Ambulatoorium.
4. Jõhvi Ambulatoorium.
5. Kiviõli Ambulatoorium.
6. Kohtla-Järve Ambulatoorium.
7. Kütte-Jõu Ambulatoorium.
8. Kohtla Ambulatoorium.
9. Kukruse Ambulatoorium.
10. Türsamäe Ambulatoorium.
11. Rakvere Laste ja Emade Nõuandla.
12. Jõhvi Laste ja Emade Nõuandla.
13. Kiviõli Laste ja Emade Nõuandla.
14. Kohtla-Järve Laste ja Emade Nõuandla.
15. Rakvere Tuberkuloosi Arstipunkt.
16. Rakvere Naha- ja Suguhaiguste Arstipunkt.
17. Kiviõli Naha- ja Suguhaiguste Arstipunkt.

c) Arstide jaoskonnad:

1. Rakvere ümbruse.
2. Haljala.
3. Võsu.
4. Kadrina.
5. Väike-Maarja.
6. Simuna.
7. Viru-Roela.
8. Viru-Nigula.
9. Lüganuse.
10. Tudulinna.
11. Iisaku.
12. Kuremäe.
13. Jõhvi.
14. Vasknarva.
15. Vaivara.
16. Toila.
17. Narva ümbruse.
18. Kiviõli.
19. Kohtla-Järve.

15. Võrumaa:

a) Statsionaarsed raviasutised:

1. Võru Haigla.

b) Ambulatoorsed raviasutised:

2. Võru Ambulatoorium.
3. Räpina Laste ja Emade Nõuandla.
4. Võru Laste ja Emade Nõuandla.
5. Antsla Laste ja Emade Nõuandla.
6. Võru Tuberkuloosi Arstipunkt.
7. Võru Naha- ja Suguhaiguste Arstipunkt.
8. Võru Sanitaar-epidemioloogiline Jaam.
9. Antsla Hambaarstipunkt.
10. Põlva Hambaarstipunkt.
11. Räpina Hambaarstipunkt.

c) Arstide jaoskonnad:

1. Antsla I.
2. Antsla II.
3. Kanepi.
4. Leevi.
5. Misso.
6. Osula.
7. Põlva.
8. Rõuge.
9. Räpina.
10. Vastseliina.
11. Vana-Roosa.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Riikliku Seerumi-Instituudi ümberkorraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 21. 1. 1941, 10, 110)

Arvestades asjaoluga, et töötavale rahvale antava arstiabi kõrgemale tasemele viimiseks on vajalik reorganiseerida senine seerumite ja preparaatide valmistamine ja eraldada humaanmeditsiiniliste seerumite ja preparaatide valmistamine veterinaarmeditsiiniliste seerumite ja preparaatide valmistamisest, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Eraldada humaanmeditsiiniliste seerumite ja preparaatide valmistamine veterinaarmeditsiiniliste seerumite ja preparaatide valmistamisest ja selleks ümber korraldada senine Riiklik Seerumi-Instituut kaheks iseseisvaks instituudiks nimetustega:

1) Riiklik Meditsiiniline Seerumi-Instituut ja
2) Riiklik Veterinaarmeditsiiniline Seerumi-Instituut.

Esimene neist allutada Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile ja teine — Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaadile.

Nimetatud kaks instituuti lugeda iseseisvateks instituutideks, arvates 1. jaanuarist 1941.

2. Senise Riikliku Seerumi-Instituudi vara ja seadeldised ära jagada vastavalt sellele, kas vara või seadeldised olid vajalikud humaan- või veterinaarmeditsiiniliste seerumite ja preparaatide valmistamiseks, kusjuures vara või seadeldised, missugused olid vajalikud nii humaan- kui ka veterinaarmeditsiiniliste seerumite ja preparaatide valmistamiseks, jäävad Veterinaarmeditsiinilisele Seerumi-Instituudile.

Varade ja seadeldiste jagamise üle üksikasjalikult kokku leppida Tervishoiu ja Põllutöö Rahvakomissaridel.

3. Käesoleva määruse esimeses punktis nimetatud instituutide tegevuse lähemad alused kindlaks määrata nende asutiste põhimäärustes, missugused anda vastavalt Tervishoiu Rahvakomissaril ja Põllutöö Rahvakomissaril.

4. Lugeda kehtetuks Riikliku Seerumi-Instituudi seadus (RT 1938, 37, 335).

Tallinn, 14. jaanuaril 1941. Nr. 61.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 71.

Tallinn, 14. veebruaril 1941.

Raviasutise juures asuva arstlik-konsultatsiooni komisjoni põhimääruse täitmisele võtmise ja avaldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 20. 2. 1941, 20, 261)

Võtta täitmisele ja avaldada eestikeelses tõlkes NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kooskõlastatult Üleliidulise Ametiühingute Keskнõukoguga 10. augustil 1940 nr. 82/2-10 all kinnitatud Raviasutise juures asuva arstlik-konsultatsiooni komisjoni põhimäärus ja moodustada nimetatud komisjonid kõigi põhimääruse art. 3 nimetatud raviasutiste juures hiljemalt ühe nädala jooksul, arvates käesoleva käskkirja avaldamisest Eesti NSV Teatajas.

Raviasutise juures asuva arstlik-konsultatsiooni komisjoni (AKK) põhimäärus.

Kinnitatud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kooskõlastatult Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukoguga 10. augustil 1940 nr. 82/2-10.

I. Arstlik-konsultatsiooni komisjoni (AKK) ülesanded.

1. Arstlik-konsultatsiooni komisjoni põhiülesandeks on haigete meditsiinilise teenimise ja töövõimet määrava ekspertiisi kvaliteedi tõstmine antud raviasutises.

2. Arstlik-konsultatsiooni komisjonis kuuluvad läbivaatamisele:

a) küsimuse otsustamine haiguslehega lubatud puhkuse pikendamise vajaduse kohta üle 10 päeva ning töövõimetuse kindlakstegemine kaheldavatel juhtudel;
b) ajutise töövõimetuse korral üleviimine teisele tööle antud ettevõttes või asutises, kestvusega mitte üle ühe kuu (üleviimise vajalikkuse, soovitatava töö iseloomu ning sellel tööl olemise kestvuse kindlaksmääramine);
c) ekspertiis komplitseeritud ja selguseta diagnoosiga haigete õige ravi kohta;
d) väljaspool antud linna (rajooni) asuvasse raviasutisse konsultatsiooniks ja eriraviks saatmise vajaduse kindlaksmääramine;
e) haigete saatmine arstlikku töö-ekspertiisi komisjoni (ATEK) alalise töövõimekaotuse kindlaksmääramiseks:
f) töötajate kaebused arstide ebaõigele tegevusele arstimise ja haiguslehtede väljaandmise küsimustes.

II. Arstlik-konsultatsiooni komisjoni (AKK) organisatsioon.

3. Arstlik-konsultatsiooni komisjon (alaline) organiseeritakse:

a) ambulatoorsete-polikliiniliste asutiste juures, kus on vähemalt seitse ravivat arsti;
b) haiglate juures, kus on vähemalt viis arsti ning haiglate osakondade juures, üle 100 voodi mahutavusega.

Märkus. Ambulatoorsetes-polikliinilistes asutistes ja haiglates vähema arstide arvuga, teostab arstlik-konsultatsiooni komisjoni funktsioone peaarst konsulteerides 1—2 arsti (nende hulgas raviv arst).

4. Ambulatoorsete-polikliiniliste asutiste juures asuvad arstlik-konsultatsiooni komisjoni koosseisu kuuluvad:

a) peaarst või tema asetäitja meditsiinilisel alal (arstlik-konsultatsiooni komisjoni esimees);
b) arst-terapeut;
c) arst-kirurg;
d) raviv arst, kes haige konsulteerimisele saadab;
e) arst-neuropatoloog (selle eriala arsti olemasolu korral antud asutises).

5. Arstlik-konsultatsiooni komisjoni koosseisu, mis asub haigla juures, kus on vähemalt viis arsti, kuuluvad:

a) peaarst või tema asetäitja meditsiinilisel alal (arstlik-konsultatsiooni komisjoni esimees);
b) raviv arst;
c) üks arst-eriteadlane.

6. Haiglate osakondade juures, üle 100 voodi mahutavusega, asuva arstlik-konsultatsiooni komisjoni koosseisu kuuluvad:

a) osakonna juhataja või tema asetäitja (arstlik-konsultatsiooni komisjoni esimees);
b) raviv arst;
c) üks arst-eriteadlane.

7. Peale arstlik-konsultatsiooni komisjoni alaliste liikmete kutsutakse vajaduse korral komisjoni tööst osa võtma, mitmesuguste erialade kvalifitseeritud arste (professorid, dotsendid, konsultandid j. t.), samuti ka majanduslike ja professionaalsete organisatsioonide esindajad, nende hulgas kindlustuse arste.

8. Arstlik-konsultatsiooni komisjoni liikmed ning komisjoni alaline sekretär (viimane on üks arstlik-konsultatsiooni komisjoni liikmeist või eriti selleks nimetatud tööline) määratakse raviasutise peaarsti poolt.

III. Arstlik-konsultatsiooni komisjonide (AKK) töökord ja töömeetodid.

9. Arstlik-konsultatsiooni komisjoni saadetakse haigeid raviva arsti poolt, osakonna juhataja poolt, peaarsti või tema asetäitja poolt meditsiinilisel alal, samuti ka ametiühingulise organisatsiooni kindlustuse arsti poolt.

10. Haigete saatmisel arstlik-konsultatsiooni komisjoni tuleb silmas pidada, et:

a) haige oleks hoolikalt meditsiiniliselt järele vaadatud;
b) kõik vajalikud meditsiinilised uurimused tehtud (analüüsid, röntgen, konsultatsiooni otsus eriteadlaste osavõtul j. t.);
c) tehtud haige eelkonsultatsioon osakonnas, osakonna juhataja osavõtul;
d) täidetud kohuslik haiguseloo esitamine (ambulatoorne kaart), mis on üksikasjaliselt ja täpselt täidetud ühes diagnoosi äranäitamisega.

11. Arstlik-konsultatsiooni komisjon teeb oma otsused:

a) haige meditsiinilise järelevaatuse põhjal, arvestades haige töö tootmis- ja professionaalseid tingimusi;
b) üksikasjalise tutvumise põhjal haiguselooga, kliiniliste-diagnostiliste uurimustega (röntgen, analüüs jne.), töövõimetuslehega ja muude materjalidega.

12. Kõik meditsiinilise järelevaatuse ja komisjoni otsuse kohta käivad andmed kantakse haige haiguseloosse ning komisjoni istungite žurnaali.

Otsusele kirjutavad alla esimees, sekretär ja komisjoni liikmed.

13. Arstlik-konsultatsiooni komisjoni tööaeg määratakse kindlaks vastavalt kohalikele oludele, kuid mitte harvemini kui kord nädalas.

Märkus. Töövõimeliste tööliste ja teenijate järelevaatus arstlik-konsultatsiooni komisjoni poolt teostub tööst vabal ajal.

———

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus meditsiiniliste asutiste konsultantide kohta.

(Avaldatud ENSV T 12. 4. 1941, 40, 598)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Võtta kohaldamisele arvates 1. aprillist 1941 ja avaldada käesolevale lisandatud tõlkes NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus 16. oktoobrist 1939 Meditsiiniliste asutiste konsultantidest ja selle määrusega kinnitatud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari juhend meditsiiniliste asutiste konsultantide kohta (LMKK 1939, nr. 56, art. 553).

2. Panna eelmises pragrahvis (§ 1) nimetatud juhendis oblastite ja kraide tervishoiu osakondadele nähtud ülesanded maakondade tervishoiuosakondade peale.

Tallinn, 4. aprillil 1941. Nr. 611.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
4. aprilli 1941 määruse nr. 611 juurde.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus 16. oktoobrist 1939 nr. 1717 meditsiiniliste asutiste konsultantidest.

Eesmärgil tõsta haigete teenimise kvaliteeti Tervishoiu Rahvakomissariaadi ja teiste ametkondade statsionaarsetes ja ambulatoor-polikliinilistes asutistes, sanatooriumides ning teistes meditsiinilistes asutistes, samuti eesmärgil paremini ära kasutada konsultatsiooniks kutsutavate kvalifitseeritud spetsialistide teadmisi ja kogemusi, NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kindlaks määrata, et konsultantideks võib kutsuda professoreid, dotsente, kvalifitseeritud arste, kellel on teaduslik aste või suur praktiline ravi staaž.

2. Kinnitada konsultantide tasud järgmises suuruses:

Tasu suurus tunnis:

1)	professorid-kateedrijuhatajad, kes on teenelised teaduse alal tegutsejad ja klinitsistid . . .	30—50 Rbl.
2)	professorid, kes ei juhata kateedrit ja arstiteaduse doktorid	20—30 „
3)	arstiteaduse kandidaadid ja dotsendid	15—20 „
4)	praktiseerivad arstid, kellel ei ole teaduslikku astet, kuid kellel on tööstaaž antud erialal, 15 aastat ja üle	10—15 „

M ä r k u s. Ühekordse konsultandi väljakutse eest makstakse kui ühe tunni eest.

Konsultant, kes sõidab perifeeriasse, saab peale sõidu- ja võõrastemajaraha täiendavat tasu iga lähetuses oldud öö-päeva eest.

Tasu suurus iga öö-päeva eest:

1)	professorid-kateedrijuhatajad, kes on teenelised teaduse alal tegutsejad ja klinitsistid	150 Rbl.
2)	professorid, kes ei juhata kateedrit ja arstiteaduse doktorid	100 Rbl.
3)	arstiteaduse kandidaadid ja dotsendid	75 „
4)	praktiseerivad arstid, kellel ei ole teaduslikku astet, kuid kellel on tööstaaž antud erialal, 15 aastat ja üle	50 „

M ä r k u s. Konsultantidele makstava tasu hulka on arvatud kompensatsioon puhkuse ja töölt vabastamise puhul makstava toetuse eest.

3. Kinnitada NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt väljatöötatud juhend meditsiiniliste asutiste konsultantide kohta.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
4. aprilli 1941 määruse nr. 611 juurde.

Kinnitatud NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 16. oktoobrist 1939 nr. 1717.

NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari juhend meditsiiniliste asutiste konsultantide kohta.

Vastavalt NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusele 16. oktoobrist 1939 „Meditsiiniliste asutiste konsultantidest" peavad Tervishoiu Rahvakomissariaadile ja teistele ametkondadele alluvad statsionaarsed ja ambulatoor-polikliinilised asutised, sanatooriumid ja teised meditsiinilised asutised konsultantide kutsumisel toimima järgnevalt:

1. Konsultandid kutsutakse ainult peaarsti või vastava raviasutise juhataja korraldusel.

2. Konsultante võib kutsuda ühekordseks konsultatsiooniks, kui ka süstemaatiliseks konsultatsiooni tööks antud raviasutises.

3. Konsultant töötab normaalselt mitte rohkem kui 1—2 korda kuue päeva jooksul, kusjuures tema koormatus kõikides konsulteeritavates raviasutistes kokku ei tohi ületada päevas 3—4 tundi.

4. Konsultant ei teosta haige süstemaatilist alalist ravimist, vaid konsulteerib haiget raviva arsti poolt tarvitatava ravi suuna ja viisi suhtes.

Konsultandi otsus kirjutatakse haigusloosse ja kinnitatakse tema allkirjaga.

5. NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega kindlaksmääratud tasude maksmine ei laiene nendele raviasutiste koosseisulistele töötajatele (professorid, dotsendid, arstid), keda kutsutakse konsulteerima samas asutises.

6. Konsultant on kohustatud ilmuma asutisse täpselt määratud ajaks.

7. Arste, kes ei oma teaduslikku astet, võidakse konsultantideks kutsuda ainult oblastite, kraide ja linnade tervishoiuosakondade nõusolekul.

8. Raviasutised, kes kutsuvad konsultante tööle, peavad sellest teatama vastavatele tervishoiuosakondadele.

9. Kulutused konsultantidele tasu maksmisel kantakse nende raviasutiste poolt, kes konsultante kutsuvad.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus meditsiinilisel alal töötajate registreerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 17. 3. 1941, 30, 419)

Kooskõlas NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 10. aprillist 1936 (LSKK 1936, nr. 22, art. 204) Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kõigi meditsiinilisel alal töötajate arvele võtmise kindlustamise eesmärgil sisse seada arvates 1. aprillist 1941 kõikide ametkondade ja organisatsioonide asutistes ja ettevõtetes töötajate, samuti erapraktika alal tegutsevate kui ka mittepraktiseerivate arstide, farmatseutide, velskrite, meditsiiniliste õdede ja ämmaemandate personaalne registreerimine ja panna registreerimise teostamine Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile.

2. Kohustada kõiki käesoleva määruse pragrahvis 1 nimetatud meditsiinilise personaali hulka kuuluvaid isikuid (arvatud välja TT Punaarmee ja NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissariaadi piirivalve ja sisekaitse meditsiinilne personaal) registreeruma Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari poolt määratud tähtaegadel selle maakonna või linna tervishoiu osakonnas, kelle piirkonnas nad alatiselt elavad või elama asuvad, samuti sealt lahkumisel, kui ka oma elukoha vahetusel selle maakonna või linna piirides.

3. Teha Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile ülesandeks välja töötada ja kehtima panna meditsiinilisel alal töötajate arvele võtmise juhend ja vormid kooskõlas NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi eeskirjadega.

Tallinn, 11. märtsil 1941. Nr. 413.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari juhend meditsiinilisel alal töötajate arvele võtmise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 22. 5. 1941, 52, 833)

A l u s: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus 11. märtsist 1941 nr. 413 Meditsiinilisel alal töötajate registreerimise kohta (ENSV Teataja 1941, 30, 419).

I. R e g i s t r e e r i m i s e k o r d.

§ 1. Registreerimisele kuuluvad olenemata registreerimisest varem kehtinud korralduste põhjal kõikide ametkondade ja organisatsioonide asutistes ja ettevõtetes töötavad (välja arvatud TT Punaarmee ja NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissariaadi piirivalve ja sisekaitse ning Eesti NSV Riikliku Julgeoleku Rahvakomissariaadi meditsiiniline personaal), samuti erapraktika alal tegutsevad kui ka mittepraktiseerivad:

1) arstid kõigilt erialadelt, kaasa arvatud hambaarstid;
2) farmatseudid kõrgema ja keskharidusega;
3) velskrid lõpetatud meditsiinilise keskharidusega;
4) meditsiinõed lõpetatud meditsiinilise keskharidusega;
5) ämmaemandad lõpetatud meditsiinilise keskharidusega;
6) meditsiinõed-ämmaemandad lõpetatud meditsiinilise keskharidusega;
7) masseerijad, kes omavad vastava erikooli või kursuse lõputunnistuse;
8) hambatehnikud, kes omavad tunnistuse erihariduse kohta;
9) laborandid lõpetatud meditsiinilise keskharidusega.

M ä r k u s. Endise Tervishoiu personaali kutsetegevuse seaduse (RT 1939, 117, 914) alusel omandatud kutsed, mis kutsenimetuselt erinevad eeltoodud nomenklatuurist, tulevad registreerida alljärgnevalt:

Endine nimetus	Vastab uues nomenklatuuris
Rohuteadlased	Kõrgema haridusega farmatseudid
Apteegi assistendid	Keskharidusega farmatseudid
Õed	Meditsiinõed
Õed-ämmaemandad	Meditsiinõed-ämmaemandad

§ 2. Registreerimine tuleb läbi viia hiljemalt 31. maiks 1941.

Registreerimist teostavad maakonna (linna) täitevkomiteede tervishoiuosakonnad ühtse eriteadlase arvestuskaardi järgi käesolevale juhendile lisandatud vormile vastavalt.

§ 3. Registreerimise käik on erinev olenevalt sellest, kas meditsiinalal töötaja registreerub esmakordselt või oli ta varem kehtinud korralduste põhjal Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadis või endises Sotsiaalministeeriumi Tervishoiu-Hoolekande Talituses registreeritud, kusjuures registreerimine teostub järgmiselt:

a) kõik käesoleva juhendi § 1 loendatud meditsiinalal töötajad, kes varem ei ole registreeritud Tervishoiu Rahvakomissariaadis või endises Tervishoiu-Hoolekande Talituses, on kohustatud ilmuma registreerimiseks isiklikult oma elukoha tervishoiu osakonda, esitades meditsiinilist kutseharidust tõendava tunnistuse koos kahe ärakirjaga. Tervishoiu osakonnas täidetakse töötaja kohta arvestuskaart kahes eksemplaris. Arvestuskaardile kirjutab alla registreeritav ja maakonna või linna tervishoiu osakonna kaadrite sektori juhataja, kui kaadrite sektorit ei ole, siis tervishoiu osakonna juhataja;

b) kõik käesoleva juhendi § 1 loendatud meditsiinalal töötajad, kes varem kehtinud korralduste põhjal on Tervishoiu Rahvakomissariaadis või endises Tervishoiu-Hoolekande Talituses registreeritud, ei ole kohustatud uuesti registreerimisel tervishoiu osakonda isiklikult ilmuma ega meditsiinilist kutseharidust tõendavaid dokumente uuesti esitama. Nende arvestuskaardid saadab tervishoiu osakond registreeritavale kohapeale täitmiseks.

Meditsiinalal töötaja, saanud tervishoiu osakonnalt arvestuskaardi, on kohustatud selle täpselt täitma ja allakirjutatult kohe tervishoiu osakonnale tagasi saatma. Allkirja tõestab maakonna või linna tervishoiu osakonna kaadrite sektori juhataja, kui kaadrite sektorit ei ole, siis tervishoiu osakonna juhataja.

§ 4. Tervishoiu osakond võrdleb 31. mail 1941 täidetud arvestuskaarte osakonnas olevate meditsiinalal töötajate arvuliste andmetega, eeskätt endise Tervishoiu personaali kutsetegevuse seaduse alusel teostatud registreerimise andmetega. Kui selgub, et kõik meditsiinalal töötajad ei ole tähtpäevaks registreerunud, on tervishoiu osakond kohustatud selgitama mitteregistreerumise põhjused ja registreerimise 10 päeva jooksul läbi viima.

§ 5. Tervishoiu osakond pärast arvestuskaartide võrdlust jätab ühe eksemplari arvestuskaartidest tervishoiu osakonda, teise eksemplari saadab Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Kaadrite Osakonda, farmatseutide arvestuskaartidest — Apteegi Peavalitsusele.

Tervishoiu osakond saadab koos esmakordselt registreeruja arvestuskaardiga tema kutseharidust tõendava dokumendi ühes ärakirjaga Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Kaadrite Osakonda või Apteegi Peavalitsusele, jättes teise ärakirja dokumendist tervishoiu osakonda.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Kaadrite Osakond või Apteegi Peavalitsus registreerib isiku esitatud kutseharidust tõendava dokumendi ja arvestuskaardi andmeil vastaval kutsealal töötavaks ja teatab sellest maakonna või linna tervishoiu osakonnale, ühtlasi tagastades registreeritava kutseharidust tõendava dokumendi. Viimane teatab sellest omakorda ja tagastab kutseharidust tõendava dokumendi registreeritule.

§ 6. Pärast 31. maid 1941 meditsiinilise kutsehariduse omandanud isikud, samuti Eesti NSV territooriumile uuesti elama asunud meditsiinalal töötajad on kohustatud 2 nädala jooksul arvates kutsetunnistuse omandamisest või elama asumisest registreeruma oma elukoha tervishoiu osakonnas käesoleva juhendi § 3 punkt a ettenähtud korras.

§ 7. Käesoleva juhendi § 1 loendatud ja Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadis registreeritud meditsiinalal töötajad on kohustatud viivitamatult teatama kirjalikult kõigist ameti- ja elukoha muudatustest oma elukoha tervishoiu osakonnale.

Ühest tervishoiu osakonnast teise elama asudes on meditsiinalal töötajad kohustatud sellest teatama nii endise kui ka uue asukoha tervishoiuosakonnale.

Tervishoiuosakond, kust meditsiinalal töötaja lahkus, saadab viimase arvestuskaardi ühes meditsiinilist kutseharidust tõendava dokumendiga tema uue elukoha tervishoiuosakonda.

Meditsiinalal töötajad on kohustatud teatama muudatusist perekonnanimes oma elukoha tervishoiuosakonnale, esitades nimemuutmist tõendava dokumendi.

§ 8. Kõigist § 7 toodud muudatustest teatab tervishoiu osakond kohe Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Kaadrite Osakonnale või Apteegi Peavalitsusele.

Meditsiinalal töötaja ühest tervishoiu osakonnast teise osakonda elama asudes on mõlemad tervishoiu osakonnad kohustatud sellest teatama Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile.

§ 9. Pärast arvestuskaardi täitmist teostunud muudatustest parteilisuses on meditsiinalal töötaja kohustatud teatama tervishoiu osakonnale. Tervishoiu osakond teatab sellest Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Kaadrite Osakonnale või Apteegi Peavalitsusele.

§ 10. Meditsiinalal töötajate arvestuskaardid hoitakse tervishoiu osakonnas vastavates kastides, kaardid kastides jaotatult tervishoiuasutiste tüüpide järgi (haiglad, polikliinikud, nõuandlad jne.). Arvestuskaardid igas rühmas asetada tähestiku järjekorras.

Ülalnimetatud arvestuskaartide hoidmise kord on siin toodud soovitavana, töö hõlbustamiseks on lubatud seda korda kohapeal muuta.

§ 11. Nende meditsiinalal töötajate, kes kutsetegevuse meditsiinalal on lõpetanud, kui ka surnud meditsiinalal töötajate arvestuskaardid ja dokumendid tervishoiu osakond paigutab arhiivi.

II. Eriteadlase arvestuskaardi täitmise kord.

§ 12. Arvestuskaart täidetakse tindiga loetava käekirjaga.

§ 13. Küsimusele 4 „sotsiaalne päritolu“ tuleb vastata:

a) tööline, kui enne meditsiinilise kutsehariduse omandamist põhitööks oli palgaline füüsiline töö;
b) põllumees, kui enne meditsiinilise kutsehariduse omandamist oli talundipidaja või kolhoosnik;
c) isikud, keda ei saa liigitada kummagi nimetatud grupi alla, näitavad sotsiaalset päritolu olenevalt tegevusest enne meditsiinilise kutsehariduse omandamisele asumist — ametnik, käsitööline, kaupmees jne.

Kui meditsiinalal töötaja enne meditsiinilise kutsehariduse omandamisele asumist ei ole töötanud (näit. õpilane), siis näidatakse vanemate sotsiaalne päritolu. Sel juhul kirjutatakse vastus järgmiselt: „töölise poeg“, „käsitöölise tütar“.

§ 14. Küsimusele 6 „parteilisus“ kirjutatakse: „ja“, „ei“, „EK(b)P kandidaat“, „parteitu“. Küsimusele 7 — näidatakse EK(b)P astumise aeg.

§ 15. Küsimusele 8 „kas on ELKNÜ liige“, vastatakse „ja“, „ei“, liikmeil näidatakse liikmeks astumise aasta.

§ 16. Küsimusele 12 vastatakse:

a) arstidel — meditsiiniline põhieriala ja mitu aastat töötab sellel erialal. Eriala nimetus peab olema täpne ja vastama alljärgnevale NSV Liidu nomenklatuurile:
terapöit,
kirurg,
sünnitus-günekoloog,
pediaater,
dermato-veneroloog,
okulist,

otolaringoloog,
neuropatoloog,
psühhiaater,
tuberkuloosiarst,
röntgenoloog,
malarioloog, epidemioloog,
bakterioloog,
kehakasvatuse arst,
sanitaararstid, nendest:
toitluse tervishoid,
elamute ja kommunaal tervishoid,
tööstuse tervishoid,
kooli tervishoid,
kohtumeditsiini ekspert,
stomatoloog.

Kui arst omab eriala, mis puudub NSV Liidu nomenklatuuris, siis kirjutab selle eriala, mille omab.

Kui arst omab kaks või enam eriala, siis näitab ainult kaks põhieriala ja tööstaaži kummalgi erialal;

b) muil meditsiinalal töötajail omandatud meditsiinkutseala (näit. ämmaemand, meditsiinõde, velsker jne.).

§ 17. Küsimusele 13 näidatakse joonel „ametiala" — põhiametiala üksikasjalik nimetus. Näiteks „ordinaator", „linna jaoskonnaarst", „apteegi juhataja", „õde-laborant", „röntgeni-õde", „iseseisva velskripunkti juhataja", „maa jaoskonna ämmaemand" jne. Joonel „osakond" näidatakse osakonna nimetus. Näiteks „haavaosakond" jne.

Asutise nimetus antakse selliselt, et sellest võiks määrata asutise tüübi, näiteks Tartu Nakkushaigla, Rapla Emade ja Laste Nõuandla.

Küsimusele „Peavalitsus" näidatakse see tervishoiu organ, millele asutis vahenditult allub — tervishoiu rahvakomissariaat, linna või maakonna tervishoiu osakond.

§ 18. Küsimusele 14 näidatakse selle asutise nimetus, kus eriteadlane töötab kohakaasluse korras, kui selline töö on olemas.

§ 19. Kaardi tagaküljele kantakse kõik eriteadlase teenistusalalise ümberpaigutamisega ühenduses tekkivad muudatused pärast kaardi täitmist.

Tallinn, 5. mail 1941.

Lisa § 2 juurde.

Eriteadlase arvestuskaart.

1. Perekonna-, ees- ja isanimi	
2. Sugu	3. Sünniaasta
4. Sotsiaalne päritolu (enne õppeasutisse astumist)	5. Rahvus
6. Parteilisus	7. EK(b)P-sse astumise aeg
8. Kas on ELKNÜ liige (tähendada mis aastast)	
9. Millise kõrgema õppeasutise lõpetanud	
10. Teaduskond	12. Eriala (hariduse järgi) ja töö staaž sellel erialal
11. Kõrgema õppeasutise lõpetamise aasta	
13. Tööala kaardi täitmisel Ametiala	
Osakond (töökoda)	
Käitise (asutise) nimetus	
Käitise (asutise) aadress	
Rahvakomissariaat Trust (kontor, valitsus)	Peavalitsus
14. Töö kohakaasluse alusel ettevõtte (asutise) nimetus	

Eriteadlase allkiri:

Kaadrite-osakonna juhataja allkiri:

Kaardi täitmise aeg.

.....

Tagakülg.

Eriteadlase teenistusalane ümberpaigut. pärast arvestuskaardi täitmist.

Ümberpaigutamise kuupäev	Ametiala, osakond, töökoda	Ettevõtte (asutise) nimetus ja aadress	Peavalitsus, trust

---

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus erapraktika korras meditsiinabi andmisega tegelevate arstide ja keskmise meditsiinpersonaali kohustusliku registreerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 23. 6. 1941, 62, 983)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada kõiki arste ja keskmise meditsiinpersonaali hulka kuuluvaid isikuid, kes tegelevad elanikkonnale meditsiiniabi andmisega erapraktika korras, registreeruma Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadis Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari poolt määratavas korras ja tähtaegadel.

2. Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissaril välja töötada ja kehtestada määrustik arstide ja keskmise meditsiinpersonaali erapraktika korras meditsiinabi andmise kohta ja kindlaks määrata nende registreerimise kord ja tähtajad.

Tallinn, 11. juunil 1941. Nr. 1125.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 224.

Tallinnas, 21. mail 1941.

(Avaldatud ENSV T 4. 6. 1941, 56, 891)

Lõpetatud ja lõpetamata meditsiinilise keskhariduse kindlaksmääramise kohta isikute suhtes, kes käesoleva käskkirja andmise ajani omandanud meditsiintöötaja kutse.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Kolleegiumi otsuse elluviimiseks käsen:

I. Lugeda lõpetatud keskmeditsiinilise haridusega õdedeks isikud, kes on lõpetanud ühe järgmistest meditsiinilistest õppeasutistest:

1) „Diakonisside" ühingu meditsiinõdede kooli Tallinnas;
2) Tartu Mellini Haigla juures asunud meditsiinõdede kooli;
3) Tartu Ülikooli juures asunud Õdede Ühingu kooli;

M ä r k u s. Isikuid, kes omavad täieliku keskmise üldhariduse ja lõpetasid nimetatud meditsiinõdede kooli Tartus ämmaemanda kutsega, tuleb lugeda velsker-ämmaemandateks.

4) Tallinna Keskhaigla juures asunud Punase Risti Õdede Kooli;
5) endise Venemaa Punase Risti Ühingu Meditsiinõdede Kooli, kaasa arvamata sõjaaegsed kursused;
6) Peterburi Evangeeliumi Haigla juures asunud kooli;
7) Riias dr. Valter'i erahaigla juures asunud kooli;
8) NSV Liidu meditsiinõdede kooli.

Täienduseks eelmainituile lugeda õdedeks lõpetatud keskmeditsiinilise haridusega isikuid, kes:

a) lõpetasid eksternidena ühe p. 1, 2, 3, 4 ja 8 all nimetatud koolidest;
b) omades lõpetamata keskmise meditsiinilise hariduse, lõpetasid vastavad täienduskursused.

II. Lugeda lõpetamata keskmeditsiinilise haridusega õdedeks isikud, kes lõpetasid:

1) Eesti Punase Risti juures korraldatud õdede kursused (aseõed, sõjaaegsed õed) või
2) Endise Venemaa Punase Risti sõjaaegsete õdede kursused.

III. Lugeda lõpetatud keskmeditsiinilise haridusega velskriteks isikud, kes on lõpetanud ühe järgmistest velskrite koolidest:

1) endise Venemaa velskrite koolidest;
2) NSV Liidu velskrite koolidest;
3) p. 1 ja 2 märgitud koolidest eksternina.

Samuti tuleb lugeda lõpetatud keskmeditsiinilise haridusega velskriteks:

1) lõpetamata keskmeditsiinilise haridusega velskrid, kes tegid läbi Tartu meditsiinõdede kooli juures lõpetatud keskmeditsiinilise haridusega velskrikutse saamiseks korraldatud täienduskursused.

IV. Lugeda lõpetamata keskmeditsiinilise haridusega velskriteks:

1) sõjaväe (roodu) velskrid.

V. Lugeda lõpetatud keskmeditsiinilise haridusega masseerijateks isikud, kes lõpetasid ühe järgmistest kursustest:

1) Tartu Ülikooli juures korraldatud perioodilised masseerijate kursused;
2) Eesti Punase Risti juures korraldatud ajutised masseerijate kursused;
3) välismaised vähemalt 6 kuud kestnud kursused masseerija kutse saamiseks;
4) endised Venemaal korraldatud masseerijate kursused, kestvusega vähemalt 6 kuud.

VI. Lugeda hambaarstideks (arsti-stomatoloogi kutset mitte omavaks) isikud, kes on lõpetanud ühe järgmistest hambaarstimise koolidest;

1) Tartu Hambaarstimise Kooli (diplom välja antud Tartu Ülikooli arstiteaduskonna poolt);
2) endise Venemaa instituutide, ülikoolide ja akadeemiate juures asunud hambaarstimise koolidest.

VII. Lugeda hambatehnikuteks isikud, kes sooritasid vastavad katsed.

VIII. Lugeda keskmeditsiinilise haridusega farmatseutideks isikud, kes sooritasid apteegi abilise või apteegi assistendi katsed.

IX. Lugeda ämmaemandateks isikud, kes lõpetasid ühe järgmistest õppeasutistest või kursustest:

1) Tartu Ülikooli juures korraldatud ämmaemanda kooli või kursused, omades seejuures ämmaemanda kutse;
2) Tartus tegutsenud „Õdede Ühingu" Meditsiinõdede Kooli kutsega õde-ämmaemand;
3) endisel Venemaal tegutsenud ämmaemandate koolidest või kursustest ämmaemanda kutsega;
4) NSV Liidu ämmaemanda koolidest.

Kõik isikud, kes omandanud eksternina vastavate katsete sooritamise teel ämmaemanda kutse, lugeda ämmaemandateks.

X. Lugeda meditsiinlaborantideks isikud, kes lõpetasid erilised laborantide kursused, kestvusega vähemalt 3 kuud või kes sooritasid meditsiinlaborandi katsed eksternina.

XI. Lugeda röntgenitehnikuteks isikud, kes omavad vähemalt keskmise üldhariduse ja lõpetasid röntgenitehniku kutset andva kursuse.

XII. Lugeda patronaažõdedeks lõpetatud keskmeditsiinilise haridusega isikud, kes lõpetasid Hariduse Rahvakomissariaadi süsteemi kuuluva Sotsiaal-Kodunduse Instituudi ja omavad sotsiaalassistendi kutse.

XIII. Lugeda lõpetatud keskmeditsiinilise haridusega õde-dieetikuks isikud, kes lõpetasid Sotsiaal-Kodunduse Instituudi dieetika haru, samuti lõpetatud keskmeditsiinilise haridusega meditsiinõdesid, kes lõpetasid täiendavad dieetilised kursused või kes omavad õde-dieetiku tööstaaži.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus haigete kutseliselt ravimise keelu kohta isikute poolt, kelledel ei ole vastavalt tõendatud meditsiinilist haridust.

(Avaldatud ENSV T 19. 3. 1941, 31, 440)

Eesmärgil likvideerida imearstimist ja töötava rahva petmist isikute poolt, kelledel ei ole vastavalt tõendatud meditsiinilist haridust, kuid kes kutseliselt ravivad haigeid, tuues sellega kahju rahva tervisele, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Ära keelata ravi ja profülaktika alal tegutsemine ja haigete kutseline ravimine isikutel, kes ei oma dokumentaalseid tõendisi oma meditsiinilise hariduse kohta, samuti arstidele ja meditsiinilisele keskpersonaalile, kes ei ole ravi või profülaktika alal tegutsenud viimase kümne või rohkem aasta jooksul.

2. Teha prokuratuuri ja kohtu organitele ülesandeks võtta kriminaalkorras vastutusele isikud, kes mitte omades vastavalt tõendatud meditsiinilist haridust, ravivad kutseliselt haigeid või esinevad arstidena või meditsiinilise keskpersonaali hulka kuuluvatena või kes on kaotanud tegutsemise õiguse käesoleva määruse paragrahvi 1 alusel.

3. Teha Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile ülesandeks välja töötada ja kehtima panna juhendid meditsiinilise hariduse dokumentide eksternina omandamise korra kohta isikute poolt, kes omavad kauaaegse praktikalise staaži meditsiinilise keskpersonaali töö alal, kelledel aga puudub vastav dokument.

Tallinn, 13. märtsil 1941. Nr. 438.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 179.

29. aprillil 1941.

Hambaarstide õiguste kohta ravimite väljakirjutamiseks ning säilitamiseks.

(Avaldatud ENSV T 15. 5. 1941, 50, 773)

Võtta täitmisele ja avaldada eestikeelses tõlkes NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 355, 21. märtsist 1938 „Hambaarstide õigused ravimite väljakirjutamiseks ning säilitamiseks".

Nimetatud käskkirja p. 9 täitmiselevõtmine edasi lükata 15. juulini 1941, milliseks päevaks kõik hambaarstid on kohustatud endile muretsema isiklikud pitsatid.

Hambaarstide õigused ravimite väljakirjutamiseks ning säilitamiseks.

I. Ravimite väljakirjutamine.

1. Hambaarstidel on õigus nende ravimisel olevaile haigeile välja kirjutada järgmisi mürgiseid ning kangetoimelisi ravimeid:

Järjekorra nr.	Ravimi nimi	Millisel kujul	Hulk grammides, mis on ühel hambaarstil lubatud säilitada hambaravikabinetis
1	Arseenishape	Pastades sisaldusega kuni 50%	5,0
2	Lämmastikhape	Puhtal kujul	10,0
3	Väävelhape	Puhtal kujul	10,0
4	Trikklooräädikhape	Puhtal kujul	5,0
5	Trikklooräädikhape	Lahustena	20,0
6	Adrenaliin 1 : 1000	Originaalpakendis	1 pudel
7	Adrenaliin 1 : 1000	Ampullides	25 tk.
8	Etüüleeter	Puhtal kujul	100,0
9	Kuningvesi	Puhtal kujul	20,0
10	Amüülnitriit	Ampullides	10 tk.
11	Hõbenitraat	Kristallidena	5,0
12	Hõbenitraat	Pulkadena	3 tk.
13	Hõbenitraat	Lahustena	20,0
14	Klooretüül	Ampullides	3 tk.
15	Kloroform	Puhtal kujul	30,0
16	Novokaiin	Lahustes kuni 4%	60,0
17	Novokaiin	Ampullides	Piiramata hulgal
18	Novokaiin	Puhtal kujul	1,0
19	Kokaiin	Puhtal kujul	0,25
20	Kofeiin	20% lahustes või ampullides	20,0
21	Elavhõbe	Puhtal kujul	30,0
22	Jodoform	Pulbrina	30,0
23	Jodoform	Pastades, emulsioonides jne. kuni 50%	50,0
24	Fenool, vedel	Puhtal kujul	20,0
25	Fenool, vedel	Segus kampriga ja teiste ainetega kuni 50%	30,0
26	Tsinkkloriid	Lahustes kuni 15%	30,0

2. Nimekirjas märgitud mürgiseid ja kangetoimelisi aineid on hambaarstidel lubatud tarvitada patsientide vastuvõtmisel hambaravikabinetis ega tohi neid milgi tingimusel välja anda patsientide kätte.

3. Peale nimekirjas märgitud ravimite on hambaarstidel õigus välja kirjutada kõiki teisi mittemürgiseid ravimeid, see on neid, mis Farmakopöas pole A ja B nimekirjas, kusjuures neid võib määrata haigele määrimiseks, loputamiseks jne., ravimiseks nendega koduis.

4. Tarviduse korral haiguste sümptoomide kupeerimisel, tekkinud verevoolu tõkestamisel jne. võivad hambaarstid määrata oma patsientidele sisemiseks tarvitamiseks järgmisi ravimeid:

a) fenatsetiini, antipüriini, püramidooni 0,25—0,3 annuse kohta puhtal kujul või koos kofeiiniga (0,1 annuse kohta);
b) veronaali, luminaali ja bromuraali üldtarvitusel olevate eeskirjade kohaselt mitte rohkem kui kolmeks päevaks;
c) kaltsiumkloriidi ja kaltsiumlaktaati üldtarvitusel olevate eeskirjade kohaselt;
d) aspiriini 0,25—0,5 annuse kohta.

5. Südamenõrkuse puhul võivad hambaarstid süstida nahaalusi 20% kampriõli või 20% kofeiinilahust, milliseid nad on kohustatud varuks pidama oma kabinetis ampullides.

6. Igas hambaravikabinetis peab varuks pidama amüülnitriiti ampullides, kui vastumürki kokaiinile või viimasega analoogsetele ravimitele.

7. Arstid-stomatoloogid, kes on selle kutse omandanud lühiajalise ümberkvalifikatsiooni teel (1—1½ aastased kursused), evivad ravimite väljakirjutamiseks võrdsed õigused hambaarstidega.

8. Hambaraviasutistes töötavad arstid, kes on lõpetanud stomatoloogilised või meditsiinilised instituudid, evivad õiguse ravimeid välja kirjutada kabinetitööde jaoks ja määrata neid patsientidele võrdselt teiste erialade arstidega.

9. Retseptide kirjutamisel on hambaarstid kohustatud rangelt kinni pidama NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi käskkirjast nr. 686, 16. märtsist 1937.

II. Ravimite säilitamine.

1. Hambaarsti poolt tarvitatavaid ravimeid peab säilitama erilises kapis, eraldi instrumentidest ja teistest esemetest. Ravimid peavad olema pakitud nii, et nad oleksid puhtad ega ei rikneks.

2. Kõik ravimid peavad olema varustatud selgete pealkirjadega, milles on täpselt loetletud nende koostis ja annus. Kui töötamisel pealkiri tuhmub, tuleb see aegsasti uuendada.

3. Süstimislahused säilitatakse klaaskorgiga purkides, mis kindlustavad nende steriilsuse ja on eraldatud teistest ravimitest ning tühjadest anumatest.

4. Mürgiste ja kangetoimeliste ravimite hulk hambaravikabinetis ei tohi ületada nimekirjas loetletud hulka.

5. Nimekirjas loetletud ravimeid peab säilitama lukustatult ja eraldi teistest ravimitest; haigete vastuvõtu ajal võivad tarvilikud ravimid paikneda hambaarsti töölaual; peale vastuvõtu lõppu peab ta need paigutama kappi, mis lukustatakse.

6. Ravimid, mis evivad lagunemise tunnuseid (värvuse muutus, sademe tekkimine jne.) tuleb viivitamata hävitada.

7. Igal hambaravikabinetil (jaoskonnal) peab olema nöörraamat ravimite väljakirjutamiseks, millesse jäetakse väljakirjutatud retseptidest ärakirjad.

Erapraktiseerijatel hambaarstidel peab selleks otstarbeks olema nöörraamat, mis on kinnitatud ringkonna tervishoiuosakonna poolt.

8. Korrapärase retsepti väljakirjutamise kui ka ravimite säilitamise eest on vastutav nii retsepti kirjutanud arst kui ka asutise juhataja.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 157

17. aprillist 1941

NSV Liidus kehtivate mürgiste ja kangetoimeliste vahendite vastuvõtmise, säilitamise ning väljastamise ja retseptide kirjutamise juhiste ja juhendite täitmiselevõtmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 25. 4. 1941, 44, 688)

Võtta täitmisele alates 1. maist 1941 ja avaldada eestikeelses tõlkes:

1. NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari käskkirjaga nr. 1094 — 11. septembrist 1938 kinnitatud a) Juhised nr. 1 mürgiste ja kangetoimeliste vahendite säilitamise ning väljastamise kohta apteekidest, b) Juhised nr. 3 mürgiste ja kangetoimeliste ravimpreparaatide vastuvõtmise, säilitamise, kasutamise ning väljastamise kohta instituutide kliinikutes, haiglate jaoskondades ning kabinettides ja teistes raviasutistes.

2. NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 656 — 1. novembrist 1939.

3. NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari käskkirjaga nr. 686 — 16. augustist 1937 kinnitatud Juhised retseptide kirjutamise kohta arstide poolt.

4. NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari poolt 15. mail 1938 kinnitatud Juhend ravimite väljakirjutamise ning valmistamise korra kohta raviasutiste apteekides ja ravimite väljastamise kohta haigeile haiglate jaoskondades.

5. NSV Liidu Riiklikus Farmakopöas 1937. aastast, lk. 548 trükitud Juhised nr. 4 Ravimite väljakirjutamine velskrite ja ämmaemandate poolt.

Loetletud juhiste ja juhendite täitmiselevõtmine raviasutiste nurgatemplite ja arstide isiklikkude pitsatite osas edasi lükata kuni 15. juunini 1941, milliseks päevaks kõik raviasutised on kohustatud endile muretsema ümmargused pitsatid ja nurgatemplid ning arstid isiklikud pitsatid.

Juhised nr. 1 mürgiste ja kangetoimeliste vahendite säilitamise ning väljastamise kohta apteekidest.

1. Käesolevad mürgiste ja kangetoimeliste vahendite säilitamise ning väljastamise juhised kohaldatakse käesolevale lisatud nimekirjades A ja B loetletud ainetele.

2. Nimekirjas A (lisa nr. 1) loetletud mürgised raviained säilitatakse retseptuuritoas kui ka teistes apteegiruumes lukustatult eraldi teistest ravimitest. Peale selle nende vahendite tagavarade säilituskapid apteegi materjalitoas pitseeritakse töö lõpul.

Väljastamiseks valmis ravimid, millised sisaldavad mürgiseid vahendeid (nimekiri A), säilitatakse retseptaari vastutusel eraldi teistest ravimitest lukustatud kapis (või kinnises ruumis).

Kapid ja laekad, millistes säilitatakse nimekirjas A loetletud aineid, peavad olema tähistatud pealkirjaga „Venena A — Mürgised". Nendes kappides peavad leiduma kaalud ning vihid, uhmrid, lehtrid ja silindrid mürgiste vahendite kaalumiseks, segamiseks ja lahustamiseks. Nende esemete pesemine peab toimuma eraldi teistest nõudest apteegi juhataja või tema poolt volitatud isiku järelevalve all.

Apteekides, kus öövalvet ei ole, pitseeritakse mürgiste vahendite säilituskapid ööseks lakk-pitsatiga või plommitakse.

Alljärgnevad mürgised ained: arseenhapend, arseenishapend, sublimaat, fosfor, brutsiin, nikotiin, strühniin, tsinhoniin, sinihape ja selle preparaadid säilitatakse materjalitoas mürgiste vahendite A kapis neile eraldatud seesmises lukustatavas kapikeses.

3. Kappide võtmed ja pitsat hoitakse apteegi juhataja või tema poolt selleks volitatud farmatseudi käes.

4. Alljärgnevate mürgiste ja kangetoimeliste ainete kohta: arseenhapend, arseenishapend, sublimaat, fosfor, brutsiin, nikotiin, strühniin, tsinhoniin, sinihape (kõik selle preparaadid), kloorpikriin, väävelsüsinik, oopium, oopiumitinktuur, oopiumiekstrakt, dioniin, kokaiin ning selle soolad, morfiin, heroiin ja omnopoon (pantopoon), peetakse apteekides arvestust iga aine kohta eraldi, jättes apteeki tõendavad dokumendid. Dokumentide algkirjad säilitatakse lukustatud kappides, millede võtmed hoitakse apteegi juhataja või tema poolt selleks volitatud farmatseudi käes.

Valmis ravimid, millised sisaldavad käesolevas paragrahvis loetletud vahendeid ühekordset ülimat annust mitte ületavates annustes, ei kuulu kvantitatiivsele arvestusele.

5. Apteegis retsepte vastuvõttev isik (juhataja või retseptaar) on kohustatud mürgist vahendit sisaldava retsepti vastuvõtmisel kontrollima kirjutatud teksti õigsust, alla kriipsutama värvilise pliiatsiga mürgise aine nimetuse ja vajaduse korral and-

ma vastavaid näpunäiteid ravimit valmistavale isikule (kas otseselt või kontrolöri kaudu).

6. Nimekirjas B (lisa nr. 2) loetletud kangetoimelised vahendid tuleb säilitada retseptuuritoas kui ka teistes apteegiruumes eraldi teistest ravimitest erilistes kappides või laegastes, pealkirjaga „Heroica B — Kangetoimelised vahendid", millised töö lõpul tuleb lukustada.

7. Ravimid, millised sisaldavad mürgiseid või kangetoimelisi aineid, väljastatakse apteekidest eranditult arstiretsepti järgi. Velskrid, kes juhatavad iseseisvaid ravipunkte ja arstijaoskondi või asendavad jaoskonnaarste, on õigustatud välja kirjutama kõiki haige abistamiseks vajalikke ravimeid, mis sisaldavad mürgiseid ja kangetoimelisi aineid suurimat annust mitteületavates annustes, võttes juhtnööriks NSVL Tervishoiu Rahvakomissari käskkirja 2. augustist 1938 nr. 1009.

Retseptid kirjutatakse täpses kooskõlas juhistega, mis seatud NSVL Tervishoiu Rahvakomissari käskkirjaga nr. 686 — 16. augustist 1937. Mürgiseid ja kangetoimelisi aineid sisaldavad retseptid, mis on loetletud käesolevate juhiste p. 4, peavad olema varustatud peale nurgatempli ka pitsatiga.

8. Arst, kirjutades välja mürgist või kangetoimelist vahendit suurimat annust ületavas hulgas, on kohustatud selle vahendi hulka väljendama tähtedega, lisades hüüumärgi. Selle nõude mittetäitmise korral peab farmatseut toimima riikliku farmakopöa näpunäite kohaselt, ühendusse astuma arstiga ja alles pärast vastuse saamist väljastama ravimi vastavas annuses, vastupidisel korral aga väljastama ettekirjutatud ravimi suurima annuse pooles suuruses.

9. Hapete väljakirjutamise korral puhtal kujul kui ka segudes, märkimata retseptil kangust, väljastatakse lahjendatud hape.

10. Arsti retseptita on lubatud väljastada alljärgnevaid mürgiseid ning kangetoimelisi aineid sisaldavaid ravimeid:

a) farmakopöas loetletud ja nimekirjadesse A ning B mittepaigutatud, nagu averiinisalv, valge elavhõbeda salv jne.;

b) farmakopöas loetlemata, kuid neile analoogsed, kui need on valmistatud farmakopöa eeskirju mitteületavas kontsentratsioonis, nagu salvid või lahused 10%-ise joodisisaldusega, 2%-ine kollane elavhõbeda salv jne.;

c) valmis standard vormes:

1) antipüriin, annustes kuni 0,3 g;
2) salipüriin, annustes kuni 0,5 g;
3) kloroform, segudes väliseks tarvitamiseks;
4) kodeiin, puhas, annustes kuni 0,015 g;
5) kodeiinfosfaat, annustes kuni 0,03 g;
6) koffeiin, puhas, annustes kuni 0,05 g;
7) koffeiinsoolad, annustes kuni 0,1 g;
8) diuretiin, annustes kuni 0,5 g;
9) karumustikaekstrakt (Extr. Belladonnae), annustes kuni 0,015 g;
10) Doveri pulber, annustes kuni 0,3 g;
11) santoniin, annustes kuni 0,025 g;
12) tsinksulfaat ¼% vesilahusena.

11. Ravimeid, millised sisaldavad nimekirjas A loetletud mürgiseid aineid, kui ka sõrmkübara (Digitalis) lehti või selle preparaate, oopiumi, oopiumitinktuuri, oopiumiekstrakti, veronaali ja dioniini, on keelatud väljastada arsti kordamisallkirjata, kui retseptil pole märkust, mitu korda tuleb ravimit korrata.

M ä r k u s. Arsti kordamisallkirjata on lubatud väljastada pille või tablette, millised sisaldavad arseenishapendit mitte üle 0,001 g annuse kohta ja dioniini, pilokarpiini ning eseriini vesilahuseid silmatilkadena.

12. Ravimeid, millised sisaldavad kangetoimelisi aineid (nimekiri B), välja arvatud oopium, oopiumitinktuur, oopiumiekstrakt, dioniin, veronaal, sõrmkübaralehed (fol. Digitalis) ning selle preparaadid, kui nad on välja kirjutatud annuses alla poole suurimast ühekordsest annusest, võib väljastada arsti kordamisallkirjata, kui retseptil pole pealkirja „mitte korrata".

Samuti on lubatud väljastada korduvalt ravimeid, millised sisaldavad kangetoimelisi aineid (nimekiri B) ja millised on välja kirjutatud väliseks tarvitamiseks (salvid, küünlad, hõõrutised, kompressivedelikud).

13. Ühele haigele on lubatud korraga apteegist väljastada segus või lahuses maksimaalselt: oopiumi pool grammi (0,5), morfiini, heroiini, dioniini, omnopooni ja kokaiini — kolm detsigrammi (0,3).

Loomade raviks on loomaarsti retsepti järgi lubatud väljastada: oopiumi kuni kümme grammi (10,0), morfiini, heroiini, dioniini ja kokaiini kuni üks gramm (1,0).

14. Mürgiseid aineid (nimekiri A) sisaldavad ravimid pitseeritakse apteekidest väljastamisel lakiga, plommiga või erilise siigeloblaadiga.

15. Raviasutistele väljastatakse apteekidest mürgiseid ja uimastavaid aineid asutise juhataja või tema asetäitja poolt allakirjutatud ja asutise ümmarguse pitsatiga kinnitatud nõudmiste järgi, kusjuures väljastamist toimetatakse eranditult isikule, kellel on selleks eriline raviasutise juhataja või tema asemiku poolt allakirjutatud ja asutise ümmarguse pitsatiga varustatud volitus.

16. Käsimüügis on lubatud retseptita väljastada fenoolilahust mitte üle 5% sisaldavusega.

17. Süstimiseks määratud ravimite ampullid peavad olema varustatud igaüks pealkirjaga, millel on näidatud ampulli sisu. Süstimiseks määratud ravimite väljastamisel apteekidest, vaatamata nende koosseisule, tuleb klaasidele tingimata liimida sinised etiketid pealkirjaga: veeni süstimiseks või injektsiooniks jne.

18. Sublimaadi tabletid, tsinkkloriidilahused, elavhõbedasoolade lahused ja fenool puhtal kujul või lahustes (fenooli juures üle 5%) väliseks tarvitamiseks või desinfektsiooniks tuleb väljastada apteegist pakitult pealkirjaga anumal „mürk", „ettevaatust" ja vastavate etikettidega mürgi nimega kohalikus keeles, nagu: „sublimaat", „kloortsink", „elavhõbeda tsüaniid", „karboolhape".

Sublimaati ja selle lahuseid sisaldavaile pudelitele peavad olema liimitud etiketid sublimaadi sisaldusprotsendi näiduga ja ristiasetatud luude ning kolba kujutlusega.

19. Sublimaadilahuseid desinfektsiooni otstarbeks peab apteegis enne väljastamist värvima kireva värviga, lisades eosiini või fuksiini, metüleensinist j. m. s., kusjuures etiketile (signatuurile) tuleb märkida, millega on lahus värvitud.

20. Sublimaaditabletid väljastatakse apteekidest raviasutistele ja üksikisikutele individuaalretseptide järgi pitseeritult.

Mürgiste ravimite nimestik „A".

Acidum arsenicosum
Apomorphinum hydrochloricum
Arecolinum hydrobromicum
Atropinum sulfuricum
Cocainum hydrochloricum
Diacetylmorphinum hydrochloricum (Heroin)
Homatropinum hydrobromicum
Hydrargyrum bichloratum corrosivum (Sublimat)
Hydrargyrum bijodatum
Hydrargyrum cyanatum
Hydrargyrum oxycyanatum
Hydrargyrum salicylicum
Liquor arsenicalis Fowleri
Morphium hydrochloricum
Morphium hydrochloricum solutum 1% ja 2%
Natrium arsenicicum
Natrium kakodylicum
Novarsenol (Neosalvarsan)
Oleum Crotonis
Omnopon (Pantopon)
Osarsol (Spirocid)
Phosphorus
Physostigminum salicylicum
Pilocarpinum hydrochloricum
Scopolaminum hydrobromicum
Strychninum nitricum
Tabulettae Sublimati
Veratrinum

Farmakopöas puuduvad, kuid apteegis leiduvad mürgised vahendid, kui ka need, mis nimetatud NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruses nr. 78 — 26. jaanuarist 1938, säilitatakse samade juhiste kohaselt kui A nimekirjas nimetatud mürgised vahendid.

Kangetoimeliste ravimite nimestik „B",

millised tulevad säilitada ettevaatusega, teistest ravimitest eraldi.

Acetanilidum
Acidum chromicum
Acidum diaethylbarbituricum (Veronal)
Acidum hydrochloricum concentratum
Acidum nitricum fumans
Acidum nitricum
Acidum phenylaethalbarbituricum (Luminal)
Acidum sulfuricum
Acidum trichloraceticum
Adrenalinum solutum 1 : 1000
Aether
Aether pro narcosi
Aethylmorphinum hydrochloricum (Dionin)
Aethylium bromatum
Aethylium chloratum (Chloraethyl)
Amygdalinum
Amylium nitrosum
Antipyrinum
Antipyrinum salicylicum
Argentum nitricum
Argentum colloidale (Collargol)
Cantharides
Chloralum hydratum
Chloroformium
Chloroformium pro narcosi
Codeinum
Codeinum phosphoricum
Coffeinum
Coffeino-Natrium benzoicum
Coffeino-Natrium salicylicum
Collodium cantharidatum
Colloxylin
Cuprum sulfuricum
Diuretin
Euphorbium
Extractum Belladonnae
Extractum Cannabis Indicae
Extractum Filicis maris.
Extractum Hyoscyami
Extractum Opii
Extractum Secalis cornuti
Extractum Secalis cornuti fluidum
Extractum Nucis vomicae
Folia Belladonnae
Folia Digitalis
Folia Hyoscyami
Folia Strammonii
Hedonal
Herba Adonis vernalis
Herba Cannabis Indicae
Hydrargyrum amidato-bichloratum
Hydrargyrum chloratum
Hydrargyrum chloratum vapore paratum
Hydrargyrum oxudatum flavum
Hydrargyrum oxydatum rubrum
Infusum Ipecacuanhae concentratum
Insulin
Jodoformium
Jodum
Kalium causticum fusum
Kreosotum
Nitroglycerinum 1%
Novocainum
Oleum Sinapis aethereum
Opium
Podophyllinum
Orthoform
Paraldehydum
Phenolum purum
Phenolum purum liquefactum
Pituitrin
Pulvis Doveri
Radix Ipecacuanhae
Resina Jalapae
Rhizoma Veratri albi
Santoninum
Santoninum in tabl.
Secale cornutum
Semen Sabadillae
Semen Strophanti
Semen Strychni

Stibio-Kalium tartaricum
Stypticinum
Sulfonalum
Tabulettae acidi diaethylbarbiturici
Tabulettae Codeini c. Natr. bicarbonico
Tabulettae Coffeino-Natr. bensoici
Tabulettae Diuretini
Tabulettae Nitroglycerini
Tabulettae Opii
Tabulettae opii c. radice ipecacuanhae
Tabulettae Santonini
Thyreoidinum
Tinctura Aconiti
Tinctura Belladonnae
Tinctura Cannabis Indicae
Tinctura Cantharides
Tinctura Digitalis
Tinctura Ipecacuanhae
Tinctura Opii
Tinctura Strophanthi
Tinctura Nucis vomicae
Tinctura Veratri albi
Tuber Aconiti
Zincum chloratum
Zincum sulfophenolicum
Zincum sulfuricum
Zincum valerianicum

M ä r k u s nimekirja B juurde. Teised farmakopöas puuduvad, kuid apteegis leiduvad kangetoimelised ravimid säilitatakse samade juhiste kohaselt kui B nimekirjas nimetatud ravimid.

Juhised nr. 3 mürgiste ja kangetoimeliste ravimpreparaatide vastuvõtmise, säilitamise, kasutamise ning väljastamise kohta instituutide kliinikutes, haiglate jaoskondades ning kabinettides ja teistes raviasutistes.

1. Mürgiste (nimestik A) ja kangetoimeliste (nimestik B)ravimite säilitamise ning haigetele andmise eest on vastutav raviasutise jaoskonna või kabineti juhataja-arst.

2. Kõik raviasutiste jaoskondadesse või kabinettidesse saabuvad mürgised ja kangetoimelised ravimid võtab vastu ja säilitab vanem õde erikappides:

1) „A" — mürgiste ravimite jaoks ja 2) „B" — kangetoimeliste ravimite jaoks.

Need kapid peavad olema üleni puust ilma klaasita ja nende seinad peavad olema märgitud väljaspoolt vastava tähega ning seespoolt nendes säilitatavate ravimite nimestikuga.

Vanem õde annab valvelolevale keskmisele meditsiinilisele personaalile allkirja vastu välja mürgiseid ja kangetoimelisi aineid sisaldavad ravimid ööpäeva tarviduse ulatuses.

Valvelolev personaal säilitab need ravimid väikestes kapikestes, mis on valmistatud vanema õe kapi eeskujul.

3. „A" kapis säilitatakse sublimaat mitte ainult tablettides ja pulbris, vaid ka igasuguse kontsentratsiooniga lahustes.

4. Ravimid, mille koostisse kuuluvad kangetoimelised nimestiku „B" ained väikestes hulkades, välja arvatud dioniin, veronaal ja oopium pulbris, säilitatakse üldises korras, s. o. mitte „B" kapis.

5. Keskmine meditsiiniline personaal, võttes jaoskonda või kabinetti mürgiseid ja kangetoimelisi aineid, on kohustatud saabunud ravimeid kontrollima nõudmistega, milledega need on välja kirjutatud.

6. Nõudmised apteekidesse mürgiste ja kangetoimeliste ainete saamiseks peavad olema varustatud jaoskonna juhataja (arsti) allkirjaga, viimase äraolekul aga valveloleva arsti allkirjaga, silmas pidades NSVL Tervishoiu Rahvakomissari käskkirja nr. 686 — 16. augustist 1937 juhiseid retseptide kirjutamise kohta arstide poolt ning mürgiste ja kangetoimeliste vahendite säilitamise ning väljastamise kohta apteekides.

7. Ravimid, mis sisaldavad mürgiseid aineid, ja mis määratud seesmiseks tarvitamiseks, kui ka desinfektsiooniks ja muuks otstarbeks, peavad olema varustatud etiketiga pakendil pealkirjaga „Mürk", „ettevaatust" ja veel lisaetiketiga, millel ristiasetatud luude ning kolba kujutus.

8. Kappides, milledes säilitatakse mürgiseid ja kangetoimelisi ravimeid, on keelatud säilitada teisi ravimeid või aineid.

9. Enne mürgiste või kangetoimeliste ainete (sublimaat jne.) tarvitamist jaoskonnas või kabinetis, peab nende annust hoolikalt kontrollima etiketil või signatuuril leiduva vastava tekstiga.

10. Mürgised ravimid kirjutatakse välja jaoskondade või kabinettide poolt individuaal-retseptide alusel üksikult ja väljastatakse apteekidest pitseeritult.

11. Keskmine meditsiiniline personaal annab haigetele ravimeid vastavalt haiguslehes ettenähtud korraldusele õigel ajal ja ei tohi seda usaldada nooremale meditsiinilisele abipersonaalile ega ka haigele endale.

Sama kord kehtib kabinettides nende ravimite tarvitamise puhul erilisteks toiminguteks, nagu süstimiseks, võieteks, ühekordseks sissevõtmiseks jne.

12. Igas jaoskonnas või kabinetis peavad olema välja pandud tabelid mürgiste ning kangetoimeliste preparaatide ühekordsete kui ka päevaste suuremate annuste kohta (grammides).

13. Mürgiste ainete arvestus (sissetulek ja väljaminek) peetakse haiglate jaoskondades ja kabinettides, instituutide kliinikutes ja teistes raviasutistes erilistes vihkudes, mis nööritud ja kinnitatud peaarsti või instituudi direktori, kellele jaoskond, kabinett, kliinik või mõni teine raviasutis allub, lakkpitsatiga.

Tõendavad dokumendid (sissetulek ja väljaminek) säilitatakse tingimusis, mis tagavad nende säilumist.

NSVL Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 656.

1. novembril 1939.

Täienduseks NSVL Tervishoiu Rahvakomissari käskkirjale nr. 1094 — 11. septembrist 1938, väljavalitavale arvestusele kuuluvad nimetatud käskkirja juhiste nr. 1 § 4 kohaselt ka ampullid, morfiini, pantoponi ja kokaiini lahustega.

Käesoleva käskkirja täitmise kontroll pannakse NSVL Tervishoiu Rahvakomissariaadi Apteegi Inspektsioonile.

Juhised retseptide kirjutamise kohta arstide poolt.

1. Kõik retseptid peavad olema kirjutatud loetavalt ja täpselt.

2. Peale ravimi koostise ja ainete hulga, peab igal retseptil olema märgitud:

a) ravimi otstarb ja tarvitamise õpetus;
b) patsiendi eesnimetähed ja perekonnanimi;
c) arsti eesnimetähed ja perekonnanimi;
d) arsti aadress ja telefoni nr. (kui see on olemas);
e) raviasutise nurgatempel (kui retsept on kirjutatud raviasutise arsti poolt);
f) retseptile, mis on määratud kuni 14-ne aastasele lapsele, peab olema kirjutatud: „..... aastasele lapsele";
g) retseptid, mis pole kirjutatud raviasutise blanketile, nende hulgas ka eraarstide retseptid, tõendatakse arsti isikliku pitsatiga;
h) nimede poolest sarnaste ainete lühendatud märkimine, mis ei võimalda kindlaks teha, milline vahend on nimelt välja kirjutatud, ei ole lubatud. Näiteks pole lubatud kirjutada: „Natr. arsenic." või „Bar. sulfur.", vaid tuleb kirjutada: „Natr. arsenicicum", „Natr. arsenicosum" või „Bar. sulfuricum";
i) tarvitamisõpetuse märkimisel retseptile pole lubatud piirduda üldiste väljendustega nagu: „seesmine", „tarvitada õpetuse järgi" jne., vaid tuleb nimetada sissevõtmise aeg, annus (näiteks: „kolm korda päevas supilusika täis enne sööki" jne.).

3. Valesti kirjutatud retsepti järgi (vale annus, mitteloetavus) ravimit ei valmistata; arst, kes selle välja annud, on kohustatud viivitamata kirjutama teise retsepti. Kui raviasutises sel silmapilgul ei ole arsti, kes nimetatud retsepti kirjutas, on raviasutise peaarst kohustatud hoolitsema õigeaegse uue retsepti muretsemise eest haigele.

Ühtlasi peab apteek eriraamatus pidama valesti väljakirjutatud retseptide arvestust alljärgneva vormi järgi:

Nr.	Kuupäev	Retsepti puuduused (ära kirjutada annus, kui see on vale, või näidata, mis pole loetav)	Vale retsepti väljakirjutanud arsti perekonnanimi	Asutise nimetus, kus töötab, või arsti aadress	Märkus abinõude kohta

Ühtlasi tulevad sääraste retseptide ärakirjad saata selle raviasutise peaarstile, kust need retseptid on saabunud; juhul, kui retseptid on välja antud eraarstide poolt, saadetakse retseptide ärakirjad rajooni tervishoiuosakonda nende arstide suhtes vastavate abinõude tarvitusele võtmiseks.

4. Raviasutiste peaarstid on kohustatud igal juhul, kui on kirjutatud vale retsept, rakendama tarvilikke mõjutusabinõusid (suulisest hoiatusest kuni asja andmiseni vastavatel juhtudel prokurörile).

5. Vastutust retseptide valesti kirjutamise eest kannab retsepti kirjutanud arst, kui ka vastava ravi-profülaktilise asutise direktor või peaarst.

Juhend ravimite väljakirjutamise ning valmistamise korra kohta raviasutiste apteekides ja ravimite väljastamise kohta haigeile haiglate jaoskondades.

1. Ravimeid raviasutiste jaoskondades viibivatele haigetele võetakse apteekidest retseptidega, mis on varustatud vastava jaoskonna juhataja (arsti) allkirjaga.

2. Retseptid kirjutatakse iga haigla jaoskonna jaoks erilistele osakonna nimetusega üldblankettidele. Sellele üldblanketile kirjutatakse retsept iga üksiku haige kohta.

3. Retseptid peab kirjutama selgesti, loetavalt, õieti, koostisaine nimetust lühendamata. Ravimite väljakirjutamisel nahaalusi, veenisisesi süstimiseks, samuti silmatilkadeks, mis vajavad eriliselt hoolsat valmistamist, peab retseptile märkima „nahaalusi", „veenisisesi", „silmatilgad" jne.

4. Väljakirjutatud retseptid antakse õigel ajal apteeki. Pärast nende kontrollimist korraliku väljakirjutamise kui ka annuse suhtes, võetakse retsept apteegis valmistamisele.

5. Retseptide kirjutamise juhiste rikkumise korral on apteegi juhataja kohustatud läbi rääkima arstiga ja pärast puuduste kõrvaldamist andma retsept valmistamisele. Retsepti alla kirjutanud arsti äraolekul peab apteek lahendama kõik arusaamatused valvearsti või peaarstiga.

6. Apteegis kirjutatakse retseptid ümber puhtalt, täpselt ja selgesti loetavalt vastava värvusega signatuurile või etiketile, märkides täpselt kõik originaalil leiduvad andmed. Kirjutatud signatuurid või etiketid võrreldakse algkirjaga ja alles pärast seda antakse assistendile ravimi valmistamiseks apteegi juhataja, tema asetäitja või kontrolöri järelevalve all.

Valmistatud ravimeid peab hoolikalt kontrollima ja igasuguse kahtluse puhul nende õigsuse suhtes, andma assistendile taasvalmistamiseks.

7. Apteegist haigla jaoskonda saadetud ravimid antakse üle valvelolevale velskrile või vastava jaoskonna õele.

8. Kõik haigla jaoskondadesse vastuvõetud ravimid säilitatakse erilistes lukustatud kappides.

Nahaalusi ja veenisisesi süstimiseks määratud ravimid säilitatakse eraldi välispidistest.

9. Ravimid, mis sisaldavad mürgiseid või kangetoimelisi aineid, säilitatakse ja tarvitatakse NSVL Tervishoiu Rahvakomissari käskkirja nr. 1025 — 4. oktoobrist 1937, juhis nr. 2 alusel.

Ravimite kappide võtmed säilitatakse meditsiinilise valvepersonaali (arsti, õe) juures.

10. Ravimite kappide võtmete usaldamine meditsiinilise abipersonaali hoolde on keelatud.

11. Keskmine meditsiiniline personaal, andes haigele õpetuse järgi ravimit, on kohustatud enne hoolikalt läbi lugema etiketi ja vastavalt haiguse lehele, kontrollima ravimi otstarvet ja tarvitamise õpetust.

12. Ravimite korrapärase säilitamise eest kappides vastutab jaoskonna juhataja.

Juhised nr. 4 ravimite väljakirjutamine velskrite ja ämmaemandate poolt.

1. Velskrid, kes juhatavad iseseisvaid meditsiinilisi punkte, on õigustatud teenistuskohustuste täitmisel välja kirjutama oma allkirja vastu, märkides üles oma ameti ja meditsiinilise astme ja silmas pidades NSVL Tervishoiu Rahvakomissari käskkirja nr. 686 — 16. augustist 1937 retseptide kirjutamise kohta arstide poolt ja juhiseid nr. 1 mürgiste ja kangetoimeliste ravimite säilitamise ja väljastamise kohta apteekidest, kõiki haigele vajalikke ravimeid, nende hulgas ka mürgiseid ja kangetoimelisi aineid sisaldavaid ravimeid annustes, mis ei ületa suurimat.

2. Kõik teised velskrid ja ämmaemandad on õigustatud välja kirjutama apteegist oma allkirja vastu erakordseks abistamiseks ravimeid, mis sisaldavad alljärgnevaid mürgiseid ja kangetoimelisi aineid:

1) põrgukivilahust, mitte kangemat kui 1%;
2) koffeiini ja selle soolasid;
3) sublimaatlahust, mitte kangemat kui 1:1000 (0,1%);
4) oopiumitinktuuri, mitte üle 5,0 retsepti kohta;
5) stüptitsiini;
6) vasesulfaati;
7) paksu ja vedelat tungaltera ekstrakti;
8) tungaltera;
9) santoniintablette;
10) maikellukese tinktuuri;
11) tablette kodaiini sisaldavusega, mitte üle 0,015 annuse kohta.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus arstiteaduslikkude näidustuste alusel teostatava abordi lubamise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 11. 3. 1941, 28. 357)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt 22. novembril 1936 nr. 2012 all vastuvõetud määrus arstiteaduslikkude näidustuste alusel teostatava abordi lubamise korra kohta ja nimetatud määrusele lisandatud Arstiteaduslikkude näidustuste alusel teostatava raseduse kunstliku katkestamise operatsiooni (abordi) lubamise korra määrustik eestikeelses tõlkes.

2. Arstiteaduslikkude näidustuste alusel teostatava raseduse kunstliku katkestamise operatsiooni (abordi) lubamise korra määrustiku vastu eksijaid võetakse kriminaalvastutusele.

Tallinn, 25. veebruaril 1941. Nr. 323.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 25. veebruari 1941 määruse nr. 323 juurde.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus arstiteaduslikkude näidustuste alusel teostatava abordi lubamise korra kohta.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari poolt esitatud Arstiteaduslikkude näidustuste alusel teostatava raseduse kunstliku katkestamise operatsiooni (abordi) lubamise korra määrustik.

Lisa
NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusele 22. novembrist 1936 nr. 2012.

Arstiteaduslikkude näidustuste alusel teostatava raseduse kunstliku katkestamise operatsiooni (abordi) lubamise korra määrustik.

NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 27. juunist 1936 Abortide keelust nõuab tervishoiu töölistelt selle kõige täpsemat ja kohusetruimat täitmist.

Nõukogude arst peab omandama kindla arusaamise, et abort ei ole mitte ainult kahjulik naise tervisele, vaid on samuti tõsine sotsiaalne pahe, mille vastu võitlemine on iga teadliku kodaniku, esijoones aga tervishoiu töölise kohus.

Kohusetruu Nõukogude arst ei tohi lubada oma praksises vähimatki kõrvalekaldumist neist põhialustest, mis kindlaks määrati NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 27. juunist 1936 ja milles väljendati, et abort on seadusega keelatud ja lubatakse vaid kui erand neil juhtudel, mil „raseduse jätkumine on elukardetav rasedale või eriti ohtlik tema tervisele, samuti kui on tegemist pärivuse kaudu vanematelt edasiantavate raskete haigustega".

Haigused, millede puhul lubatakse aborti, on ette nähtud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud aborti võimaldavate arstiteaduslikkude näidustuste loetelus (lisandatakse).

Nende näidustuste igasugune omavoliline ja laiendav tõlgendamine on kategooriliselt keelatud. Arsti, kes ei käsita neid näidustusi küllaldase täpsuse ja kohusetruudusega, rääkimata nende sihilikkudest rikkumistest, ootab seadusega kindlaksmääratud kriminaalkaristus.

Pidades vajalikuks seoses sellega kindlustada seaduse täpset täitmist organisatsioonide endi poolt abordiks loa andmisel, NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaat paneb kehtima NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määruse täitmiseks järgnevad eeskirjad arstiteaduslikkude näidustuste alusel lubatavate abordi asjatoimetuste läbivaatamiseks ja otsustamiseks:

1. Raseduse katkestamine operatsiooni teel (abort) on lubatud ainult haiguste puhul, mis on

ette nähtud käesolevale lisandatud arstieaduslikkude näidustuste loetelus.

2. Igal üksikul juhul määrab abordi lubamist põhjendava haiguse olemasolu kindlaks arstidest koosnev komisjon, kelle koosseisus on kaks alalist liiget: akušöör-günekoloog ja terapöit ning kolmas komisjonist osa võtma kutsutud eriarst sellelt erialalt, kuhu kuulub haigus, mille olemasolu kindlaks määratakse.

Komisjoni alalised liikmed nimetatakse krai (oblasti) tervishoiu osakondade juhatajate poolt ja neis liidu-vabariikides, kus puudub territooriumi oblastiline jaotus, tervishoiu rahvakomissariaadi poolt tähtajaga ühe aasta peale.

3. Arstlikud komisjonid abordi lubamiseks moodustatakse liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissariaatide poolt koostatud ja NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud nimestiku alusel igas linnas kui ka rajooni keskustes naiste nõuandlate juures. Rajooni keskustes, kus naiste nõuandlad puuduvad, moodustatakse komisjonid rajooni haiglate juures.

Iga komisjoni tegevuspiirkonnaks on kindlaksmääratud rajoon (territoorium).

M ä r k u s. Maa jaoskonnaarstid saadavad haiged, kes pöörduvad nende poole arstiteaduslikkude näidustuste alusel lubatava abordi teostamiseks, vastavatesse komisjonidesse koos oma otsusega, milles peab olema ära märgitud haiguse diagnoos ja seda tõendavad objektiivsed andmed.

4. Arstlik komisjon peab iga üksiku abordi loa saamise avalduse otsustama hiljemalt 5 päeva jooksul.

5. Juhtudel, kui ambulatoorselt ei ole võimalik kindlaks teha, kas raseda haigus kuulub aborti võimaldavas arstiteaduslikkude näidustuste loetelus ettenähtud haiguste hulka, on komisjonil õigus saata haiget statsionaarsele järeleuurimisele statsionaarsesse raviasutisse.

6. Üksikutel juhtudel, kui on tegemist individuaalsete aborti nõudvate arstiteaduslikkude näidustustega, millised ei ole ette nähtud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi loetelus, kuid mis ilmselt tõsiselt ohustavad raseda tervist, juhib arstlik komisjon raseda koos oma otsusega keskkomisjoni.

7. Keskkomisjonid moodustatakse esmaste arstlikkude komisjonide töö juhtimiseks krai (oblasti) tervishoiu osakondade ja liiduvabariikide, kus puudub oblastiline jaotus, tervishoiu rahvakomissariaatide juures, koosseisuga 3 arsti-eriteadlast tervishoiu osakonna juhataja või tervishoiu rahvakomissari isiklikul eesistumisel; Keskkomisjoni koosseisu nimetab vastava liidu-vabariigi tervishoiu rahvakomissar.

8. Iga abordi teostamiseks antav luba vormuleeritakse vastavas aktis, milles on märgitud raseda ees-, isa- ja perekonnanimi, vanus, raseduse kestvus, haiguse täpne diagnoos (arstiteaduslikkude näidustuste nomenklatuuri kohaselt), diagnoosi tõendavad objektiivsed andmed ja operatsiooni teostamiseks esinevate vastunäidustuste puudumine.

Akt kirjutatakse kahes eksemplaris, millest kumbki peab olema kinnitatud kõikide komisjoniliikmete allkirjadega. Üks eksemplar antakse rasedale, esitamiseks vastavasse (tervishoiu osakonna poolt kindlaksmääratud nimestiku järgi) statsionaarsesse raviasutisse, kus abort peab teostatama, teine eksemplar jäetakse komisjoni toimikute juurde.

Samas korras koostatakse akt juhul, kui abordiloa andmisest keeldutakse.

9. Arstiteaduslikkude näidustuste alusel võib aborti teostada ainult haiglates või sünnitusmajades. Omab rase vastava komisjoni poolt väljaantud abordi lubamise akti, ei ole raviasutis, kuhu haige saadetud, õigustatud keelduma abordi teostamisest.

10. Abordi teostamine on tasuline. Tasu suuruse määravad liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissariaadid.

11. Iga abordi operatsiooni juhu kohta peetakse haiguslugu ja peale selle kantakse iga operatsioon erilisse žurnaali, mille vorm on kinnitatud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt.

Arstliku komisjoni poolt väljaantud abordi lubamise akt hoitakse alal aborti teostavas raviasutises koos vastava juhu haiguslooga.

12. Rasedad mittetäieliku abordiga (mis algas väljaspool haiglat) võetakse vastu ainult haiglatesse või eriti selleks määratud ravilatesse. Mittetäielikud abordid dokumenteeritakse haiguslugudega ja sissekannetega žurnaali.

Mittetäieliku abordiga ja raseduse katkestamiseks kasutatud välise vahelesegamise tunnustega raseda raviasutisse tulekul on arst kohustatud sisse kandma haigusloosse naise täpse statuse ja teatama juhust prokuratuurile.

13. Krai (oblasti) tervishoiu osakondade juhatajad ja tervishoiu rahvakomissarid on täiel määral vastutavad arstlikkude komisjonide seadusepärase, käesoleva määrustikuga kooskõlas oleva töö eest.

Arstliku komisjoni liikmed, kes annavad abordiloa kindlaksmääratud arstiteaduslikkude näidustuste puudumisel, langevad NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu 27. juuni 1936 määruse art. 2 ettenähtud kriminaalkaristuse alla.

Kunstliku raseduse katkestamise operatsiooni (aborti) võimaldavate arstiteaduslikkude näidustuste loetelu.

Abordi teostamist võimaldavateks arstiteaduslikeks näidustusteks on:

1) südame ja veresoonte rasked ning püsivad orgaanilised rikked: endokardiidid koos südame klappide anatoomiliste muutustega, südame klappide anatoomilised muutused ja südame lihase haigestumine vereringvoolu häire nähtudega (tursed, paismaks, tsüanoos, hingeldamine) ja püsiv, rasedusest mitte tingitud hüpertonia;
2) neerude püsivad põletikulised, degeneratiivsed ja sklerootilised muutused koos nende tegevuse häirega;
3) mõlemapoolne nephrolithiasis (röntgenoloogiliselt tõestatud);
4) lahtised kopsutuberkuloosi vormid, samuti kinnised kopsu ja pleura tuberkuloossed muutused koos püsiva intoksikatsiooniga;

5) kuseteede, kõhukelme, soolte, luude, liigendite, kõri tuberkuloos;
6) maksa kroonilised parenhümatoossed haigestumised koos ilmse funktsiooni häirega;
7) Basedovi tõbi koos ilmse südame-veresoonte süsteemi haigestumisega või muude püsivate intoksikatsioonidega;
8) kuriloomuline väheveresus (Birmeri vorm) ja rasedate kuriloomuline aneemia;
9) leukoosid (valgeveresus);
10) kuriloomulisi kasvajaid põdenud või põdevad naised;
11) raviasutises tõestatud epilepsia;
12) rasedusest tingitud retiniidid või nägemisnärvi neuriidid või perifeerse veresoonte süsteemi haigestumine;
13) rasedusest tingitud organismi ärakurnamise või endokriinsete häirete tagajärjel tekkinud rasked silma sarvkesta haigused (näiteks hypopyon-keratisis, keratokonus);
14) vaagna kitsenemine conjugata vera'ga 7,5 sm ja vähem, mitmesugustest põhjustest tingitud vaagna tugevad deformatsioonid kui ka tupe tugevad armistumise iseloomuga muutused, millised takistavad sünnitust loomulikkude sünnitusteede kaudu;
15) abordi teostamine on lubatud, kui ema, isa või üks lastest on põdenud või põeb ühte järgmist pärivuse teel edasiandmise võimalust omavat haigust: hämofiilia, idiotia, genuinne epilepsia; rasked ja haiglaravi nõudvad schizofrenia või maniakaaldepressiivse psühhoosi vormid, pimeduseni viivad rasked päritavad silmahaigused, päritav kurttumsus; päritavad progresseeruvad närvikava haigused (atrophia musculorum progressiva, päritav ataksia);
16) süüfilis nakkuslises vormis ja süüfilis spetsiifiliselt ravimata naistel.

Vastunäidustused kunstliku raseduse katkestamise operatsiooniks (abordiks).

Vastunäidustusteks kunstliku abordi operatsioonile on:

1) äge ja alaäge gonorrhoea;
2) ägedad ja alaägedad, ükskõik millise päritoluga vulvo-vaginiidid, bartholiniidid, samuti furunklid suguelunditel;
3) mädaeristusega emaka kaela erosioonid;
4) adnexade ja neid ümbritsevate kudede põletikulised protsessid;
5) kõik kohalikud mädatekitavad ja üldised ägedad nakkuslise iseloomuga haigestumised.

M ä r k u s. Abordi teostamise vastunäidustuste olemasolul tuleb arstlikul komisjonil neid võrrelda aborti nõudva põhihaigusega ja põhjalikult kaaludes lahendada küsimus, mis on naise tervisele kasulikum — kas hoida alal rasedus või katkestada see teatava riisikoga.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 163.

Tallinnas, 22. aprillil 1941.

Abordi teostamise tasu suuruse ja tasust vabastamise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 4. 1941, 45, 698)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määruse arstiteaduslikkude näidustuste alusel teostatava abordi lubamise korra kohta (ENSV T 1941, 28, 357) § 10 põhjal määran:

1. Abordi teostamise tasuks iga üksiku juhu kohta 50 rubla, millise tasu hulka on arvatud ka haige ülalpidamiskulud haiglas.

2. Kohalikkudel maakonna (linna) tervishoiuosakondade juhatajatel on õigus vabastada üksikuid rasedaid abordi teostamise tasust raseda enda poolt esitatud põhjendatud sooviavalduse alusel.

3. Abordi teostamise tasust vabastamise küsimus tuleb otsustada hiljemalt kahe päeva jooksul arvates sooviavalduse saamise päevast.

4. Abordi teostamise tasust vabastamise kohta antakse tasu maksmisest vabastatule tervishoiuosakonna juhataja allkirjaga varustatud tõendis esitamiseks vastavale raviasutisele.

5. Tasust vabastamise tõendise ärakiri hoitakse alal tõendise väljaandnud tervishoiuosakonnas raseda isiklikus kaustas.

6. Raviasutis, kus teostati abort, hoiab tasuta abordi teostamise tõendi alal koos abordi teostamist võimaldava aktiga.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 178.

Tallinnas, 29. aprillil 1941.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 759)

Võtta täitmisele ja avaldada käesolevale käskkirjale lisandatud eestikeelses tõlkes NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt 25. juulil 1939 kinnitatud Väljaspool haiglat teostatava vaimuhaigete patronaadi määrustik.

Lisa
Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari 29. aprilli 1941 käskkirja nr. 178 juurde.

Väljaspool haiglat teostatava vaimuhaigete patronaadi määrustik.

Kinnitatud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt 25. juunil 1939.

1. Vaimuhaigete patronaat väljaspool haiglat määratakse vaimuhaigete teenindamiseks, kes jäävad perekondadesse juhtudel, mil haiged ei vaja haiglates pidamist, vajavad aga erilist hooldamist, ravimeid ja materiaalset toetust.

2. Patronaat väljaspool haiglat seisneb selles, et haige on kohaliku psühhoneuroloogi (või teda asendava arsti) järelevalvel ja hooldamisel, haige või tema perekond saavad igakuulist kindlat rahalist toetust haige ülalpidamiseks ning samuti varustust

asjade näol (pesu, riided, jalanõud) patronaadi eelarve järgi.

3. Psühhiaatriline patronaat väljaspool haiglat organiseeritakse oblasti, krai või linna tervishoiuosakonna juures ja omab eelarve oma ülalpidamiseks. Linnades, kus neuro-psühhiaatrilised nõuandlad, organiseeritakse patronaat väljaspool haiglat viimaste juures. Patronaadi juhtimine pannakse eri-inspektorile.

4. Patronaadile väljaspool haiglat määratakse rahulikud vaimuhaiged, kroonikud vaimuhaiglates olevatest haigetest, samuti haigete hulgast, kes on väljaspool haiglat tegutseva psühhiaatrilise organisatsiooni arvel.

5. Patronaadile võtmist teostab komisjon, mille koosseisu kuuluvad patronaadi juhataja, arst-psühhiaater, patronaadi juures asuv sotsiaalõde ning ühiskonna esindaja (tervishoiu sektsiooni liige).

Sama komisjon otsustab haige patronaadi lõpetamise küsimuse.

Komisjon teeb oma otsused haige patroneerimise vajalikkuse või toetuse lõpetamise kohta haiguslooga tutvumisel, mis on koostatud rajooni psühho-neuroloogide või neid asendavate arstide poolt, samuti ka haiguslugudega närvi-psühhiaatrilistest statsionaaridest ja nõuandlatest, majavalitsuste, külanõukogude, kolhooside poolt kohuslikult esitatud teatiste põhjal haige perekondliku ja varandusliku seisu kohta. Vajaduse korral kutsutakse komisjoni haiged ja nende sugulased.

6. Üks-kaks korda aastas teostatakse patronaadil olevate haigete sotsiaal-kliiniline läbivaatus ja kontroll. Patroneerimisele kuuluvate haigete seisukorra paranemise või nende materiaalse olukorra muutmise korral võib patroneerimist lõpetada ka enne järjekorralist kontrolli.

7. Patronaadile kuuluvate haigete meditsiinilist järelevalvet teostatakse regulaarsete arstlike läbivaatuste teel kohaliku psühho-neuroloogi (või teda asendava arsti) poolt, samuti ka patronaadi arst-psühhiaatri poolt. Vajaduse korral külastab sotsiaalõde haigeid nende kodus, kontrolli teostamiseks haige talitamise ja haige seisukorra üle, haigele vajaliku meditsiinilise abi andmiseks (meditsiinilised menetlused jm.).

Psühhilise seisukorra halvenemise korral, mis nõuab haige paigutamist haiglasse, saadab arst haige vaimuhaigete haiglasse, teatades sellest ühtlasi patronaadi organisatsioonile.

8. Rahaline toetus ja varustus asjade näol antakse haigele tema enese allkirja või perekonna pea või haige hooldaja allkirja vastu, kes vastutavad saadud raha ja asjade alalhoiu ning nende kasutamise eest määratud otstarbeks.

Raha ning asjade kasutamine teiste perekonnaliikmete peale on keelatud.

9. Patronaadi inspektor võtab abinõud tarvitusele osalise töövõimega patroneeritavate haigete jõukohasele tööle rakendamiseks.

10. Patronaadi tööliste koosseisud määratakse kindlaks olenevalt patronaadile kuuluvate haigete arvust.

Patronaadi inspektoril on pitser ja stamp.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari juhend Väljaspool haiglat teostatava vaimuhaigete patronaadi määrustiku rakendamiseks.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 760)

§ 1. Patronaadi komisjonid moodustatakse kõikide maakondade ja linnade täitevkomiteede tervishoiuosakondade juhatajate poolt nende osakondade juures. Patronaadi komisjoni liikmeteks võib määrata arst-psühhiaatri ja sotsiaalõe puudumisel nende asemele teisi tervishoiuosakonna teenistuses olevaid medpersonaali hulka kuuluvaid vastavaid isikuid.

Kui patronaadi inspektorit pole tervishoiuosakonna koosseisus ette nähtud, tuleb inspektori kohused panna ajutiselt mõne osakonna teenistuses oleva isiku peale.

§ 2. Patronaadile võtmiseks tuleb pöörduda haigel enesel, haige eest hoolitseval isikul, vanematel, hooldajatel, eestkostjatel või ametiasutistel vastava tervishoiuosakonna kaudu patronaadi komisjoni poole, kes otsustab haige patronaadile võtmise ja toetuse määramise küsimused. Selleks korraldab patronaadi juhataja-inspektor eriarsti või jaoskonnaarsti kaudu haige arstliku ülevaatuse patronaadi (neuro-psühhiaatrilise dispanseeri) jaoks ettenähtud individuaalkaardi kohaselt ja kogub ka teisi patronaadi määrustiku § 5 teises lõikes nõutavaid andmeid haige perekondliku ja varandusliku seisukorra kohta.

Linnades tuleb haigete läbivaatus panna polikliiniku või ambulatooriumi eriarsti peale, maal tervishoiu jaoskonna arstile.

§ 3. Endise Hoolekande seaduse alusel endiste omavalitsuste poolt sõlmitud lepingute järgi toetust saajad haiged arvatakse otsekohe patronaadile, neile jätkatakse toetuse andmist käesoleva juhendi § 6 ettenähtud ulatuses, kusjuures patronaadi komisjon kõige lähemal ajal, kontrollides haigete tervisliku seisundi ja ka varandusliku seisukorra, otsustab, kas jätta haige edasi patronaadile või ta sealt maha arvata. Komisjon määrab ühtlasi toetuse vastuvõtja isiku patronaadi määrustiku § 8 kohaselt.

§ 4. Patronaadile võtmisest ja toetuse määramisest teatatakse kirjalikult haigele, kui ta on võimeline ise toetust vastu võtma, või isikule, kelle hoolitsemisele antakse või jäetakse haige, ühtlasi teatades kust ja millal toetus välja makstakse.

§ 5. Kui haigele määratud toetus makstakse haige perekonnaliikmele, ta hooldajale või eestkostjale, või mõnele teisele isikule, kelle hoolitsemisel viibib haige, siis võetakse sellelt isikult allkiri käesolevale juhendile lisandatud vormile vastavale kohustusele, mis jääb patronaadi juhataja-inspektori kätte. Kohustuses loetakse üles nõuded, mida tuleb täita ja silmas pidada haige eest hoolitsemisel, märgitakse ära toetuse andmise aja algus ja toetuse suurus. Ärakiri kohustusest antakse toetuse vastuvõtjale.

§ 6. Alates 1941. a. aprillikuust võib haigetele antavat toetust tõsta 30—35 rublani kuus. Toetuse määramisel tuleb arvestada haige tervisliku seisun-

diga (vaimse defekti ulatusega), ta järelejäänud töövõimega, perekondliku ja varandusliku seisukorraga.

§ 7. Haigete paigutamine invaliidide kodudesse (varjupaikadesse) toimub linna ja maakonna sotsiaalkindlustuse osakondade kaudu, kelle poole tervishoiuosakondadel tuleb vajaduse korral pöörduda.

§ 8. Tervishoiuosakondade juhatajate ülesandeks on otstarbekohaselt korraldada patronaadi tegevust ja valvata patronaadi teostamiseks antud summade tarvitamise järele vastavalt eeskirjadele.

Tallinn, 29. aprillil 1941.

Lisa
Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari
29. aprilli 1941 juhendi § 5 juurde.

Kohustus.

Saades .....
(vaimuh., langet., nõrgamõist. ees- ja pere-
..... ülalpidamseks toetust .....
konnanimi, vanus)
..... võtan oma peale kohustuse:

anda haigele elamisruum, mis vastab kõigiti tervishoiunõuetele, korraliku magamisaseme ühes tarvilise voodivarustuse ja -pesuga;

hoida haige eluruum puhtana ja soojana;

hoolitseda, et haige saab korralikult toidetud, et tal on puhas ihupesu ja on korralikult riietatud;

ei anna ega luba teistel anda haigele alkoholiseid jooke;

ei sunni haiget täitma usulisi kombeid ja teda osa võtma usulistest talitustest;

võimaldada haigele teha ta võimete kohast tööd, sealjuures ära hoida haige ekspluateerimist;

valvama, et haige ei muutuks tülitavaks naabritele ega tekitaks kahju võõrastele isikutele;

käima haigega ümber kõigiti hästi ja hoolitsevalt;

haige tervisliku seisundi halvenemisest ja hädaohtlikuks muutumisest teatada otsekohe .....
..... arstile. Samuti teatada ka haige teise kohta elama asumisest otsekohe patronaadile;

haige surma korral korraldama matmise ja sellest teatama patronaadile.

.....
..... 1941.

.....
(toetusesaaja allkiri)

Märkus. Haige ülalpidamiseks määratud toetus on:
alates ....., ... rubla kuus.....
(patronaadi juhataja)
alates ....., ... rubla kuus.....
alates ....., ... rubla kuus.....

---

2. jagu.

Arstiabiandmise teostamine.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tööliste, teenijate ja töötava talurahva tasuta ravimise ja arstiabi kehtimapaneku kohta.

(Avaldatud ENSV T 26. 11. 1940, 53, 621)

Tööliste, teenijate ja töötava talurahva ainelise ja kultuurilise olukorra edasise tõstmise sihiga Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kaotada senine tasu tööliste, teenijate ja töötava talurahva ravimise ja arstiabi eest ja panna kehtima nende jaoks 10. novembrist 1940 tasuta riiklik ravimine ja arstiabi riiklikes haiglais, polikliinikuis, ambulatooriumes, arstlikes nõuandlais, sünnitusmajades ja ravipunktides.

Tallinn, 24. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tasuta arstiabiandmise juhendi kinnitamise ja töövõimetuslehtede väljaandmise juhendi teadmiseks ja täitmiseks avaldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 26. 11. 1940, 53, 621)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari juhend tasuta arstiabi andmise kohta.

2. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 14. augustist 1937 nr. 1382 kinnitatud Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu (ÜAÜKN) ja NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari juhend kindlustatuile haiguslehtede väljaandmise korra kohta (NSVL SK 1937, nr. 54, art. 229) eestikeelses tõlkes.

Tallinn, 29. novembril 1940.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari juhend tasuta arstiabi andmise kohta.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse tööliste, teenijate ja töötava talurahva tasuta ravimise ja arstiabi kehtima paneku kohta (ENSV Teataja 1940, 53, 621) rakendamiseks määran kindlaks alljärgneva korra.

I. Üldeeskirjad.

§ 1. Tasuta arstiabi võimaldamise otstarbel ENSV territoorium jaguneb tervishoiu ringkondadeks, viimased jagunevad tervishoiu jaoskondadeks.

Tasuta arstiabi võimaldamiseks lastele tervishoiu ringkonnad jagunevad laste tervishoiu jaoskondadeks ning laste ja emade nõuandlate jaoskondadeks, kusjuures viimased jagunevad nõuandlate arstijaoskondadeks.

Ringkondade ja jaoskondade piirid määrab kindlaks ENSV Tervishoiu Rahvakomissar.

§ 2. Igal eelmises paragrahvis loendatud tervishoiu ringkonnal ja jaoskonnal on kindlad ravi- ja profülaktikaasutised, missugused on määratud,

välja arvatud käesolevas juhendis nähtud erandid, ainult nendes ringkondades ja jaoskondades elavate kodanikkude ravi-profülaktiliseks teenimiseks.

Ravi- ja profülaktikaasutiste kuuluvuse tervishoiu ringkondade ja jaoskondade juurde määrab ENSV Tervishoiu Rahvakomissar.

Tervishoiu ringkondade ja jaoskondade piiride ning nende juurde kuuluvate ravi- ja profülaktikaasutiste kohta annavad teateid vastavad maakonna ja linna tervishoiu osakonnad.

§ 3. Laste ja emade nõuandlate järelevalvele ja ravimisele kuuluvad nõuandla tegevuspiirkonda kuuluvates jaoskondades elavad lapsed kuni 8-aastaseks saamiseni.

§ 4. Laste polikliinikute ja ambulatooriumide ravimisele ja järelevalvele kuuluvad laste polikliiniku või ambulatooriumi tegevuspiirkonnas elavad lapsed 8 aastast kuni 16-aastaseks saamiseni. Kooliskäivad 16 aastat vanaks saanud lapsed võivad saada ravi laste polikliinikutes ja ambulatooriumides kuni 18-aastaseks saamiseni.

II. Tõendis tasuta arstiabi saamiseks.

§ 5. Tasuta arstiabi saamise õiguse tõestamiseks antakse käesoleva juhendi § 6—8 ettenähtud asutiste poolt töölistele, teenijatele ja töötavale talurahvale maal käesolevale juhendile lisandatud vormile vastav tõendis.

Kooselavale abielupaarile antakse ühine tõendis, samuti antakse ühine tõendis vanematele ja nende juures elavatele lastele. Ühine tõendis antakse perekonna ülalpidaja nimele.

Põhjendatud asjaoludel võidakse välja anda eraldi tõendis igale eelmises lõikes nimetatud perekonna liikmele.

§ 6. Töölistele ja teenijatele riiklikes, kooperatiivsetes ja ühiskondlikes asutistes, ettevõtetes ja organisatsioonides annavad tasuta arstiabi saamise tõendisi välja nimetatud asutised, ettevõtted ja organisatsioonid.

§ 7. Töötavale talurahvale maal, omaette töötavatele käsitöölistele ja eraisikute teenistuses olevatele töötajatele antakse tasuta arstiabi saamise tõendised välja loetletud töötajate elukoha linna ja valla täitevkomitee poolt.

Tõendisi ei või välja anda isikutele, kes on käsitööstuslike või põllumajanduslike ettevõtete pidajad vähemalt ühe alalise palgatöölisega.

§ 8. Endistele töölistele, teenijatele ja talurahvale, kes invaliidsuse või vanaduse tõttu tööprotsessest on välja langenud, annavad tasuta arstiabi saamise tõendised välja nende elukoha või linna täitevkomiteed.

§ 9. Väljaantud arstiabi tõendise kohta peab väljaandja asutis vastava registri, kus sisse kantakse järjekorras kõik väljaantud tõendised.

§ 10. Arstiabi tõendise kaotamise korral kuulutatakse tõendise kaotamisest selle omaniku kulul ENSV Teataja Lisas, lugedes tõendise kehtetuks, ja antakse välja uus.

III. Tasuta arstiabi saamise kord.

§ 11. Tasuta arstiabi saamiseks tuleb pöörduda arstiabi vajaja elukoha tervishoiu jaoskonna ambulatooriumi või polikliiniku poole. On arstiabi vajajaks laps, tuleb pöörduda, olenedes lapse vanusest, kas laste polikliiniku või laste ja emade nõuandla poole.

Maal ja nendes linnades, kus ambulatooriume, polikliinikuid või nõuandlaid ei ole, tuleb arstiabi saamiseks pöörduda arstiabi vajajate elukoha tervishoiu jaoskonna arsti poole, vaatamata sellele, kas abivajajaks on laps või täiskasvanu.

Vajaliku ravi määrab kindlaks haige elukoha jaoskonnaarst.

§ 12. Eelmises paragrahvis nimetatud asutiste poole tuleb pöörduda nii ambulatoorse ja statsionaarse arstiabi saamiseks, kui ka neil juhtudel, mil haige seisukord nõuab arsti ilmumist haige juurde koju.

§ 13. Nõuab haige seisukord arsti ilmumist haige juurde koju, tuleb sellest teatada:

a) kella 8—20-ni vastavalt haige elukohale ja vanusele, kas laste ja emade nõuandlasse, laste polikliinikusse, täiskasvanute ambulatooriumisse või polikliinikusse;
b) kella 20—8-ni ja puhkepäevadel Tallinnas haigete laste üle laste polikliinikus asuvasse valvepunkti, haigete täiskasvanute üle täiskasvanute polikliiniku juures asuvasse valvepunkti; teistes linnades kõikide haigete üle vastava linna ambulatooriumi või polikliiniku juures asuvasse valvepunkti;
c) kohtadel, kus eelnimetatud asutised puuduvad, jaoskonnaarstile.

§ 14. Eriarsti juurde võib abivajaja pöörduda:

a) oma jaoskonna arsti korraldusel vastava saatekirjaga;
b) silmnähtavalt eriarstlist ravi vajaval juhul ambulatooriumi, polikliiniku, laste polikliiniku, laste ja emade nõuandla registratuuri või valvepunkti ametniku korraldusel otsekohe;
c) erialalise esmaabi ja kiire abi saamiseks otsekohe.

§ 15. Tiisikuse ning sugu- ja nahahaiguste puhul võib abivajaja pöörduda vahenditult jaoskonnaarsti kaaskirjata oma ringkonna eriasutiste poole.

§ 16. Nõuab haige seisukord õnnetusjuhtumuse tõttu või mõnel muul asjaolul kiiret paigutamist raviasutisse, peab raviasutis haige vastu võtma. Vastuvõtmisest tuleb aga teatada haige elukoha ambulatooriumile, polikliinikule, laste polikliinikule, laste ja emade nõuandlale või jaoskonnaarstile (§ 11) viivitamatult, hiljemalt aga 2 päeva jooksul arvates haige vastuvõtmisest.

Ei ole võimalik teada saada haige elukohta, teatab raviasutis haige raviasutisse vastuvõtmisest oma asukoha tervishoiu osakonnale, kes selgitab haige elukoha ja ise teatab eelmises lõikes nimetatud asutisele haige paigutamisest raviasutisse.

§ 17. Erandjuhtudel, mil antud ringkonnas ja jaoskonnas elavate kodanikkude ravimiseks käesoleva juhendi § 2 korras kindlaks määratud ravi- ja profülaktikaasutistes ei ole ruumi, võib jaoskonnaarst haige saata ka mõne teise ringkonna või jaoskonna asutisse, vastava asutise juhatajatega enne selle üle kokku leppides.

§ 18. Kui tasuta arstiabi õiguslik isik on ajutiselt lahkunud oma alalisest elukohast ja vajab oma

viibimiskohas arstiabi, võib ta pöörduda tasuta arstiabi saamiseks oma viibimiskohas vastavalt ambulatooriumi, polikliiniku, laste polikliiniku, laste ja emade nõuandla või jaoskonna arsti poole. Arstiabiandja on sel juhul kohustatud teatama arstiabi andmisest isiku elukoha vastavale asutisele (§ 11).

IV. Tasuta arstiabi ulatus.

§ 19. Tasuta antakse:

1) ravi ambulatoorsel teel: maal jaoskonnaarsti juures, ambulatooriumides, polikliinikutes, laste polikliinikutes, laste ja emade nõuandlates ning haige kodus;
2) ravi statsionaarsel teel: haiglates, lastehaiglates, sanatooriumides, vaimu- ja närvihaiglates ja teistes statsionaarsetes raviasutistes;
3) kõike vajalikke analüüse ja uuringuid;
4) arsti- ja ämmaemandaabi sünnituse korral sünnitaja kodus, sünnitusmajades või haiglate sünnitusosakondades;
5) nende kodanikkude transporti, kelle tervislik seisukord seda raviva arsti otsusel nõuab.

Kui raviasutistel puuduvad transportvahendid, tasutakse transpordi kulud kulude kandjale.

Lähemad eeskirjad transpordi korraldamise kohta maakonna ja linna piires antakse maakonna ja linna tervishoiu osakondade poolt.

§ 20. Statsionaarsetes asutistes kuulub tasuta ravi hulka igasugune ravi, kui ka ravimid, ravivahendid ja täielik ülalpidamine.

Kui raviv arst peab vajalikuks, võib kuni aastavanuse lapse viibimisel statsionaarses raviasutises lapse ema olla lapse juures, samuti võib olla ravimisel oleva ema juures kuni aastavanune laps. Neil puhkudel on ema ja laps õigustatud saama tasuta ülalpidamise raviasutise poolt.

§ 21. Ambulatoorse ravi hulka kuulub igasugune ravi, ravivahendid ja ravimid, mida antakse selle raviasutise poolt, kelle ravimisel on haige.

§ 22. Hambaravi alal kuulub tasuta ravi hulka hamba väljatõmbamine, plombeerimine ühes raviga, hamba kivist puhastamine ja hamba kõrvaldamine operatsiooni teel.

§ 23. Tasuta ei anta ravimeid, mida arstid välja kirjutavad apteekidest või apteegipunktidest, samuti ka vahendeid, mis on määratud alaliste kehaliste puuduste kõrvaldamiseks.

V. Lõppeeskirjad.

§ 24. Kuni kohalikkude töötava rahva saadikute nõukogude täitevkomiteede moodustamiseni täidavad nendele käesoleva juhendiga pandud ülesandeid linna- ja vallavalitsused.

§ 25. Tööstusliku töö seaduse alusel tegutsenud haigekassade liikmed ja nende perekonna liikmed on õigustatud saama tasuta arstiabi nende haigekassa poolt väljaantud dokumentide alusel, kauemalt aga 15. detsembrini 1940, missuguseks ajaks peab olema välja antud käesoleva juhendi § 5—10 alusel tasuta arstiabi saamise tõendised.

Lisa § 5 juurde.

TÕENDIS Nr. .....

tasuta arstiabi saamiseks.

Perekonna-, ees- ja isanimi .....
Sünniaeg .....
Tööala (amet) .....
Elukoht .....
on õigus saada tasuta arstiabi .....
ringkonna ..... jaoskonnaarstilt
..... ambulatooriumilt .....
..... polikliinikult.
Lastel kuni 8 a. ..... laste nõuandlalt,
8—16 (18) a. ..... laste polikliinikult.

Tasuta arstiabi saamiseks õigustatud perekonna liikmete nimed ja laste sünniajad.

1.	8. .....
2.	9. .....
3.	10. .....
4.	11. .....
5.	12. .....
6.	13. .....
7.	14. .....

Tõendise väljaandja .....
(allkiri)

(Väljaandja asutise pitsat)

Tõendise omanik .....
(allkiri)

29. novembril 1940.

Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu ja NSVL Tervishoiu Rahvakomissari juhend 31. juulist 1937. aastast kindlustatuile haiguslehtede väljaandmise korra kohta.

I. Üldised määrused.

1. Kindlustatu ajutine töövõimetus tõestatakse ainult haiguslehega.

Kindlustatuile muude tunnistuste ja õienduste väljaandmine ajutise töövõimetuse kohta on keelatud (välja arvatud käesoleva juhendi art. 12 ja 22 näidatud erandjuhud).

2. Kindlustatuile antakse haiguslehed välja Tervishoiu Rahvakomissariaadile ja Teede Rahvakomissariaadi Sanitaartranspordi Valitsusele alluvate ravi- ja tervishoiuasutiste arstide poolt.

Teiste ametkondade ning teaduslikkude instituutide (sõltumata nende alluvusest) raviasutiste arstidele võib haiguslehtede väljaandmise õiguse anda ainult NSVL Tervishoiu Rahvakomissari või Liidu vabariigi Tervishoiu Rahvakomissari erikorralduse põhjal, kokkuleppel Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukoguga (ÜAÜKN).

Haiguslehtede väljaandmine maksulistes polikliinikutes ja raviasutistes on keelatud.

3. Maakohtades, kus puuduvad ravivad arstid, samuti ka ujuvatel laevadel, võib anda haiguslehtede väljaandmise õiguse velskrile, kes juhatab arstiabipunkti, järelkontrolliga arstijaoskonna juhataja poolt.

Nende velskrite nimekiri ja tähtajad, milleni nad võivad haiguslehti välja anda, määratakse oblasti (krai) tervishoiu osakonna või ANSV Tervishoiu Rahvakomissari poolt.

II. Vabastamised haiguse ja vigastuste korral.

4. Töövõime kaotuse korral haiguse või vigastuse tõttu antakse haiguslehed välja polikliinikute, ambulatooriumide, nõuandlate, haiglate ja tervispunktide ravivate arstide poolt.

5. Haigestumise puhul tiisikusse, psühhilistesse ning suguhaigustesse, haiguslehed antakse välja vastavate eriraviasutiste (jaoskondade, kabinettide) arstide poolt. Kui haige nende haigestumistega pöördub üldise raviasutise poole, siis võib arst välja anda haiguslehe kuni 3-päevase tähtaja peale ja on kohustatud suunama haige eri-raviasutisse (jaoskond, kabinett).

Seal, kus eri-raviasutisi (jaoskondi, kabinette) ei ole, haiguslehed nimetatud haigestumiste puhul antakse välja üldiste raviasutiste arstide poolt.

6. Tööst vabastatakse haiguse või vigastuse tõttu kogu aja jooksul kuni töövõime tagasisaamiseni või kuni invaliidsuse kindlakstegemiseni arstliku tööekspertiisi komisjoni poolt.

7. Arstidel on õigus üksikisikuliselt haiguslehti välja anda igakordselt mitte rohkem kui 3 päevaks, kogusummas aga antud haigestumise või vigastuse juhtumil mitte rohkem kui 10 päevaks.

8. Haiguslehe pikendamine üle 10 päeva arvates töövõimetuse tekkimisest ning iga järgnev pikendamine toimub raviva arsti poolt ainult peaarsti või selles raviasutises organiseeritud arstliku konsultatsiooni komisjoni kinnitamisel.

Nende komisjonide organiseerimise kord määratakse NSVL Tervishoiu Rahvakomissari poolt kokkuleppel ÜAÜKN-ga.

Märkus. Raviasutistes, milledel on erialalised osakonnad, haiguslehe pikendamine üle 10 päeva pannakse asutise peaarsti poolt osakondade juhatajate peale. Suurtes raviasutistes võib peaarst kokkuleppel linna tervishoiu osakonna juhatajaga töövõimetuse ekspertiisi ülesanded panna (antud raviasutise) eriarsti peale, kes on vastutav töövõimetuse ekspertiisi eest.

9. Kõik isikud, kellele on antud õigus haiguslehe pikendamiseks üle 10 päeva (art. 8), võivad pikendamist lubada ainult haige isikliku läbivaatamise järgi. Pikaldaste haiguste korral need läbivaatused peavad toimuma vähemalt üks kord iga 10 päeva jooksul.

10. Kõik laboratooriumide uuringud ja arstlikud toimingud (füsioteraapia, röntgeniteraapia jne.) töövõimelistele kindlustatuile peavad toimuma nende tööst vabal ajal ilma haiguslehti välja andmata — arvatud välja juhtumid, kus antud uuringu või toimingu iseloomu tõttu neid on võimalik läbi viia ainult töö ajal.

11. Juhtumil, kui töövõimetu kindlustatu pöördub tervispunkti poole (ägeda haigestumise või tootmisel tekkinud trauma tõttu), annab arst haiguslehe välja 1—2 päevaks. Sarnase lehe pikendamine toimub üldises korras, s. o. arstide poolt polikliinikutes, ambulatooriumides jne., samuti ka arstlikkude konsultatsiooni komisjonide poolt.

Puudub tervispunktis arst, seal on aga ainult õde või velsker, siis nemad haiguslehte välja ei anna, vaid andes esmaabi, suunavad töövõimetu kindlustatu polikliinikusse või ambulatooriumi viivitamatuks vastuvõtuks.

Kindlustatule, kes on tunnustatud töövõimeliseks, haiguslehte välja ei anta, vaid saatelehele tehakse märkus tema tuleku ja äramineku aja kohta.

12. Tervispunkti poole pöördumisel õhtusel või öisel ajal, mil polikliinikus või ambulatooriumis ei ole vastuvõttu, vaid tervispunktis on valvel ainult õde või velsker, need isikud, andes esmaabi, teevad töövõimetule ettepaneku, ilmuda järgmisel päeval polikliinikusse või ambulatooriumi, vajaduse korral aga kutsuda arst koju. Seejuures nad annavad välja õienduse oma allkirja ja pitsatiga. Õienduses märgitakse tööst vabastamise kellaaeg ning lühidalt andmed haigestumise või trauma iseloomu, temperatuuri jne. kohta.

Polikliiniku või ambulatooriumi arst, tunnistades kindlustatu töövõimetuks, annab temale haiguslehe sellest momendist, mis õienduses märgitud. Kui arst aga tunnustab ta töövõimeliseks, siis ta annab haiguslehe välja õienduses märgitud momendist ainult kuni antud vahetuse lõpuni.

13. Ravimise korral statsionaarses raviasutises (haigla, kliinik jne.) haiguslehed antakse välja haige statsionaarses asutises viibimise kogu aja peale raviva arsti poolt koos osakonna juhatajaga.

Statsionaarse raviasutise peaarstile pannakse vastutus haige statsionaarsest raviasutisest õigeaegse väljakirjutamise üle, kui ka invaliidsuse tunnusmärkidega haigete õigeaegse selgitamise ning nende toimikute saatmise üle arstlikku tööekspertiisi komisjoni.

14. Statsionaarsest raviasutisest väljakirjutamise korral haiguslehe pikendamine töövõimetuile kindlustatuile toimub statsionaarse raviasutise raviva arsti poolt koos osakonna juhatajaga kuni tähtajani, mis on määratud ilmumiseks raviasutisse või arsti väljakutsumiseks koju, kuid korraga mitte üle 15 päeva. Statsionaarsest raviasutisest väljakirjutamise juures võib ette näha selleks kindlaksmääratud päevast ajutise üleviimise teisele tööle.

15. Raviasutistes, kus on ainult üks arst (maal, kaugemates rajoonides jne.), antakse sellele arstile õigus haiguslehti üksikisikuliselt välja anda kogu haiguse ajaks.

16. Eriravi saamiseks teises linnas haigusleht antakse välja arstliku konsultatsiooni komisjoni poolt, ei ole aga seda antud raviasutises, siis — arstliku tööekspertiisi komisjoni poolt (selle puudumisel — raviva arsti poolt rajooni tervishoiu osakonna juhataja kinnitusel).

Märkus. Tööst vabastamine sanatooriumi või kuurordi raviks, samuti ka sanatooriumis haigestunud isikutele haiguslehtede väljaandmise kord määratakse erijuhenditega, mis antakse ÜAÜKN poolt kokkuleppel NSVL Tervishoiu Rahvakomissariaadiga.

17. Kindlustatuile, kes põevad pikaldaselt ja sagedasti, peaarst peab määrama kindla ravija arsti, teatades sellest kohalikule ametiühingu komiteele. Arsti määramisest kindlustatule ametiühingu komitee peab kirjalikult teatama kindlustatule, hoiatusega, et teiste arstide poolt temale väljaantud haiguslehti välja ei maksta (välja arvatud erandjuhtumid ametiühingu komitee erilisel otsusel).

Kui kindlustatu põeb haigust, mis ei kuulu selle arsti erialasse, kes temale ravijaks on määratud, siis peab konsultatsiooniks juurde kutsutama vastav spetsialist. Haigusleht antakse sel juhul välja mõlema arsti poolt ühiselt, selle lehe pikendamine aga 10 päeva möödumisel toimub üldises korras (art. 8—9).

III. Vabastamine raseduse ja sünnituse korral.

18. Raseduse ja sünnituse korral antakse haigusleht välja rasedate nõuandla arstide poolt, kus need aga puuduvad, seal üldiste raviasutiste sünnitusabi-günekoloogide poolt. Nende eriteadlaste puudumisel haigusleht antakse välja arsti poolt, kes toimetab üldist vastuvõttu.

19. Abordi puhul haigusleht antakse välja ainult siis, kui abort toimus meditsiiniliste näidiste alusel haiglas või sünnitusmajas (NSVL KTK ja RKN 27. juuni 1936. a. otsuse § 1 — NSVL SK 1936 nr. 34 art. 309). Sellel juhtumil antakse haigusleht välja peaarsti kinnitusel arsti poolt, kes tegi abordi, tähtajaks, mis määratakse sõltuvuses kindlustatu tervislikust seisukorrast ning tema kutsest.

Muudel abordi juhtudel (kaasa arvatud ka mitte täieliku abordi juhtumid, mis alustatud väljaspool raviasutist ja lõpule viidud raviasutises) haiguslehte välja ei anta.

Märkus 1. Isetekkinud abordi juhul (enne raseduse 196 päeva möödumist) haigusleht antakse välja samuti, nagu üldise haigestumise korral.

Märkus 2. Kui abort, mis tehti väljaspool raviasutist, kutsus välja pikaldase haigestumise, siis üksikuil erandjuhtudel haiguslehte võidakse välja anda ainult kohaliku ametiühingu komitee või sotsiaalkindlustuse nõukogu igakordse eriotsuse alusel ning seejuures ainult aja kohta 11-st töövõimetuse päevast alates (lugedes abordi päevast); haiguslehel peab olema arsti märkus „mitteseaduslik“ ja ühtlasi sellest teatatud prokuratuurile.

IV. Töölt vabastamine haige perekonnaliikme talitamiseks ja karantiini puhul.

20. Haigusleht haige perekonnaliikme talitamiseks antakse välja haiget raviva arsti poolt.

Haigusleht karantiini puhul antakse välja arsti-epidemioloogi poolt, tema puudumise korral aga sanitaararsti või raviva arsti poolt.

Need haiguslehed antakse välja valjus kooskõlas Ajutise töövõimetuse abirahade määruse § 12—14-ga.

21. Haiguslehed haige perekonnaliikme talitamiseks antakse välja kauemalt 3-päevaseks tähtajaks. Selle tähtaja pikendamine toimub ainult eriti erakordseil juhtumeil (sõltuvuses haigestumise raskusest ja elutingimusist) raviva arsti poolt koos peaarstiga ning ainult piiratud tähtajaks.

22. Haiguslehtede väljaandmine ei ole lubatav:

a) krooniliste haigete talitamiseks;
b) haige talitamiseks, kui sellele on pakutud koht statsionaarses raviasutises, kuid tema ise (või tema perekond) loobus sellest kohast;
c) tervete laste talitamiseks, näiteks ema haigestumise korral, lastesõime, lasteaia või antud lapse karantiini arvamise korral jne. (neil juhtumeil kindlustatud perekonnaliikmele, kes last talitab), antakse välja õiendus ema haiguse või karantiini kohta.

Viibib statsionaarses raviasutises koos haige lapsega lapse talitamiseks ka ema, siis antakse haigusleht välja ainult tingimusel, et ema viibimine statsionaarses raviasutises on ilmtingimata tarvilik.

V. Haiguslehtede väljaandmise ja täitmise üldised määrused.

23. Ettevõtteis ja asutisis, mille juures on polikliinikud, haiguslehed töölistele ja teenijaile antakse välja nende polikliinikute arstide poolt. Kui aga haige oma tervisliku seisukorra tõttu ei või tulla polikliinikusse, polikliinikul aga puuduvad arstid abiandmiseks kodus, siis haigusleht antakse välja kindlustatu elukoha raviasutise arsti poolt.

Muile kindlustatuile haiguslehed antakse raviasutiste arstide poolt kas kindlustatu elukoha või tema töökoha järgi.

24. Kindlustatuile, kelle ajutine töövõimetus tekkis väljaspool tema alalist elu- ja töökohta (näiteks lähetusel olles, puhkekodus viibides jne.) haigusleht antakse välja nende ajutises asukohas, kuid ainult raviasutise peaarsti kinnitusel.

25. Haigetele, kes said esialgse haiguslehe oma alalises elu- või töökohas, toimetatakse selle lehe pikendamist teises kohas ainult siis, kui on olemas selle raviasutise, kes andis välja esialgse haiguslehe, otsus selle kohta, et väljasõit oli lubatud. See otsus antakse raviva arsti poolt koos peaarstiga.

26. Haigusleht antakse välja töövõimetuse kindlakstegemise päeval, välja arvatud ravi juhud statsionaarses raviasutises.

27. Haiguslehe täitmisel on vajalik:

a) lahtris „Lõppdiagnoos“ tingimata näidata töövõimetuse algpõhjus, mida kuidagi ei või asendada haiguse sümptoomega;
b) lahtreid „Diagnoos“ ja „Lõppdiagnoos“ mitte täita ladina keeles;
c) lahter „Režiim“ tingimata täita igal juhtumil;
d) tugeva joobnustumise juhtumil, mis on tekitanud töövõimetuse, samuti ka simulatsiooni, ravimisrežiimi rikkumise ja määratud tähtajaks ambulatooriumi mitteilmumise juhtumeil teha selle kohta märkmeid haiguslehele endale.

Kõigil neil juhtumeil, kus haiguslehe pikendamine või väljaandmine peab toimuma raviva arsti poolt ülemarsti kinnitusel või temaga koos, haigusleht peab olema nende mõlema arsti poolt alla kirjutatud.

28. Juhtumil, kui töötasu järjekordse väljamaksmise ajal töövõimetus kestab, annab raviv arst kindlustatule haiguslehe „järg“ ning esialgsele haiguslehele lahtris „Asuda tööle“ teeb märkuse „järje“ väljaandmisest.

Töövõimetuse korral, mis kestab üle 10 päeva, „järg“ antakse arstliku konsultatsiooni komisjoni (art. 8—9) või raviva arsti poolt peaarsti kinnitusel.

VI. Arstide vastutus ning kaebused nende tegevusele.

29. Haiguslehe ebaõige väljaandmise või ebaõige täitmise pärast arstid võetakse distsiplinaar- või kriminaal-vastutusele.

Vastutus kogu töökorralduse eest töövõimetuse ekspertiisi ja haiguslehtede väljaandmise, alahoidmise ja arvelevõtmise alal pannakse peaarstile (kuigi on määratud ekspertiisi eest vastutaja).

30. Kindlustatu kaebused arstide tegevusele haiguslehtede väljaandmise alal otsustatakse peaarsti poolt, kui aga antud raviasutises on olemas arstlik konsultatsiooni komisjon, siis selle komisjoni poolt.

Kaebused peaarstide ja arstliku konsultatsiooni komisjonide otsustele ja tegevusele lahendatakse arstliku tööekspertiisi komisjonide poolt, kelle otsused on lõplikud.

31. Kõik varem väljaantud eeskirjad ja juhised, mis on vastolus käesoleva juhisega, muudetakse ära.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus mõningate erandite kohta tasuta arstiabi andmise määruse rakendamisel.

(Avaldatud ENSV T 12. 12. 1940, 63, 783)

Arvestades asjaoluga, et Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus tööliste, teenijate ja töötava talurahva tasuta arstiabi kehtima paneku kohta (ENSV Teataja 1940, 53, 621) kehtetuks muutis kõik varem kehtinud haiguskindlustuse eeskirjad arvates 10. novembrist 1940, määrus avaldati aga 26. novembril 1940, siis on ajavahemikul 10. novembrist 26. novembrini 1940 käsitatud veel nimetatud eeskirju, ning pidades vajalikuks vabastada tasuta arstiabi õiguslikke töölisi, teenijaid ja talurahvast varem tekkinud arstiabi võlgadest, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kehtetuks muutunud haiguskindlustuse seaduste eeskirjade alusel ajavahemikul 10. novembrist 26. novembrini 1940 osaliselt riigi või kindlustuskassade kanda võetud tööliste ja teenijate arstiabi kulud arstiabi selles osas, milles nimetatud töötajad on õigustatud saama tasuta arstiabi kui ka arstide tasud visiitide eest, missugused ei ole toimunud tasuta arstiabi saamiseks ettenähtud korras, tuleb võtta kogu ulatuses vastavalt riigi või kindlustuskassa kanda.

Need arstiabi kulud, mida eespool nimetatud töötajad ei ole õigustatud tasuta saama (näit. apteekidest väljakirjutatud ravimid), mis aga kuni käesoleva määruse avaldamiseni riigi või kindlustuskassa arvele kantud, ei kuulu tagasinõudmisele töölistelt, teenijatelt ja talurahvalt.

2. Kustutada kõik need tasuta arstiabi õiguslike tööliste, teenijate ja talurahva võlad, missugused on tekkinud riigile ja omavalitsustele nimetatud töötajatele arstiabi andmisel enne 10. novembrit 1940.

3. Kõik nõuded, mis tulenevad käesolevast määrusest, tuleb esitada hiljemalt 31. detsembriks 1940. Pärast seda tähtaega esitatud nõuded loetakse kustunuks.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 69.

9. detsembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 13. 12. 1940, 64, 847)

Määran kindlaks Tervishoiu Rahvakomissariaadi süsteemis nende kodanikkude, kes ei ole õigustatud saama tasuta arstiabi, ravimaksud järgmises suuruses:

1. Maks öö-päeva eest statsionaarses raviasutises (välja arvatud vaimuhaiglad)
15 rubla.

2. Maks öö-päeva eest vaimuhaiglates
10 rubla.

3. Vere uurimise eest laboratooriumis Wassermanni järgi
7 rubla 50 kopikat.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 3.

8. jaanuaril 1941.

Ravitasude kinnitamise kohta ambulatoorsete ravitoimingute eest tasulises arstiabi sektoris.

(Avaldatud ENSV T 16. 1. 1941, 6, 81)

Kinnitan Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi süsteemis alljärgnevad ravitasud ambulatoorsete ravitoimingute eest tasulises arstiabi sektoris:

Visiidi tasu.

Visiit arsti juures päeval . .	Rbl.	5.—
Visiit arsti juures puhkepäeval või öösel	„	10.—
Visiit haige juures päeval . .	„	10.— + sõidukulu
Visiit haige juures puhkepäeval või öösel	„	15.— + sõidukulu

Eritoimetuste tasud.

Verevõtmine tõmbsoonest jne.	Rbl.	2.—
Injektsioonid tõmbsoonde jne.	„	3.—
Lumbaalpunktsioon jne. . .	„	6.—
Incisio jne.	„	5.—
Operatsioonid	„	10.— — 20.—
Erimikroskopeerimine . . .	„	2.—
Elektri koagulatsioon, söehappelumeravi	„	4.—
Urethroskopia anterior . .	„	5.—
Urethroskopia post. et cystoskopia	„	10.—
Cystoskopia ureterokateterisatsiooniga	„	15.—
Loomulik sünnitus:		
päeval 2 esimest tundi à .	„	6.—
iga järgmine tund	„	4.—
öösel, puhkepäevadel 2 esimest tundi à	„	8.—
iga järgmine tund	„	6.—
Tangidega sünnitus	„	30.—

Vähemad günekoloog. operatsioonid ja abrasio . . . . Rbl. 10.— — 20.—
Silmahaiguste juures eritoimingud . . . . . „ 3.— — 10.—
Kõrva-nina-kurgu juures eritoimingud . . . . . „ 3.— — 15.—
Hamba- ja suuhaiguste juures eritoimingud . . . . . „ 5.— — 10.—
Hamba plombeerimine . . . „ 5.—

Röntgenoloogia alal:

Läbivalgustused:

a) ühe- ja kahekordne maoläbivalgustus kontrastvahendiga . . . . . Rbl. 20.—
b) lit. a näidatud läbivalgustus ühes rinnakorvi läbivalgustusega . . . „ 30.—
c) kolmekordne maoläbivalgustus kontrastvahendiga . . . . . „ 30.—
d) lit. c näidatud läbivalgustus ühes rinnakorvi läbivalgustusega . . . „ 40.—
e) söögitoru läbivalgustus kontrastvahenditega . . „ 20.—
f) lit. e näid. läbivalg. ühes rinnakorvi läbivalgustusega . . . . . „ 30.—
g) jämesoole läbivalgustus kontrastklysmaga . . „ 30.—
Lit. a—g (incl.) näidatud läbivalg. juures tehtud ülesvõtetelt võetakse tasu vastavalt ülesvõtte suurusele — käesoleva rühma pkt. 2 ettenähtud määradel.
h) rinnakorvi läbivalgustus „ 15.—
i) lihtne läbivalgustus . . „ 15.—
Kui lit. h ja i näidatud läbivalgustuse puhul tehakse ühtlasi ülesvõte, siis arvestatakse läbivalgustus rbl. 10.— ja ülesvõte vastavalt ülesvõtte suurusele — käesoleva rühma pkt. 2 ettenähtud määradel.
k) Orthodiagramm ühes kopsu läbivalgustusega „ 30.—

Ülesvõtted:

a) suurus 30×40 . . . . Rbl. 30.—
korduv ülesvõte . . . „ 25.—
b) suurus 24×30 . . . . „ 25.—
korduv ülesvõte . . . „ 20.—
c) suurus 18×24 . . . . „ 20.—
korduv ülesvõte . . . „ 15.—
d) suurus 13×18 . . . . „ 15.—
korduv ülesvõte . . . „ 12.—
e) suurus 9×12 . . . . „ 12.—
korduv ülesvõte . . . „ 10.—
f) hamba ülesvõte . . . „ 10.—
korduv ülesvõte . . . „ 10.—

Selle juures vajalised kontrastvahendid ja operatiivsed toimetused arvestatakse eraldi tegelikus väärtuses.

Röntgenravi:

iga milliamperminut . . . Rbl. —.25
alammäär ühekordse pinnalise ravi seansi eest . . „ 12.—
alammäär ühekordse sügavravi seansi eest . . . . „ 20.—
korduvatel juhtudel alammäär seansi eest . . . „ 10.—

Elektriravi alal:

1. Diathermia . . . . . Rbl. 3.50
2. Diathermia mudaga . . „ 6.— — 8.—
3. Kõrgustik-päike (üksikult) . . . . . „ 2.50
4. Kõrgustik-päike grupis (kaks inimest) . . . . „ 2.—
5. Galvan. — Farad. . . . „ 2.50
6. Sinine valgus . . . . „ 1.50
7. Elektri vibratsioonid . . „ 2.— — 3.—
8. Neljarakuvann . . . . „ 4.—
9. Kromayer . . . . . „ 6.—

Elektro-kardiogramm . . . „ 15.—

1. Kusi:
a) üldine täieline analüüs Rbl. 4.—
b) ainult suhkru — %, erikaal ja atsetoon . „ 2.—
c) bakterioskoobiline uurimine . . . . . „ 3.—
d) üldine (täieline) ja bakteriosk. koos . . „ 5.—
e) konkrementide keemiline uurimine . . . „ 7.—

2. Röga:
a) üldine analüüs . . . „ 4.—
b) ainult tiisikuse pisilaste peale . . . . „ 3.—
c) ainult tiisikuse pisil. peale antiformiiniga . „ 4.—

3. Väljaheited:
a) üldine analüüs . . . „ 4.—
b) ainult vere peale . . „ 2.—
c) ainult parasiitide munade peale . . . . „ 3.—

4. Veri:
a) Vidal'i reaktsioon (tüüfus, paratüüfus B) igalt eri agglutinatsioonilt lisaks . . . „ 5.— „ 1.—
b) Vassermann'i reaktsioon verevõtmisega . „ 9.— Vassermann'i reaktsioon verevõtmiseta . „ 7.50
c) hämoglobiini määramine . . . . . „ 2.—
d) punaste ja valgete vereliblede lugemine . . „ 3.—
e) lõikotsütaarne vormel „ 3.—

f) hämoglobiini, punaste ja valgete vereliblede arvu määramine, hämogramm . . . . . Rbl. 8.—
g) settimine (sadestamine) „ 3.—
h) tõmbsoone punktsioon „ 2.—
i) veresuhkur ja vere lämmastiku jääk . . „ 7.—
5. Selgrooajuvedelik (rakkude hulk, WaR, valk kvantitatiivselt, Pandy, Nonne-Appelt) . . . . „ 10.—
6. Ultramikroskoobiline uurimine . . . . . „ 6.—
7. Juuste- ehk nahaseenekeste peale kultuur . . . „ 8.—
8. Punktaat (keemiline, mikroskoobiline ja bakterioskoobiline uurimine) . . „ 6.—
9. Külvid, tiisikuse ja teiste mikroobide suhtes, iga külv . . . . . „ 10.—
10. Kurgulima, kultuur difteeria-pisilaste peale . . „ 7.50
11. Maomahla 2-kordse võtmisega . . . . . „ 8.—
12. Mädauurimine (2 prepar. bakterioskoobil.) . . . „ 4.—
13. Veregruppide määramine „ 4.—
14. Ainete vahetuse määramine . . . . . „ 12.—
15. Sapi külv typhus abdom. „ 5.—
16. Faecese analüüs typhus abd. või dysent. pisilastele „ 5.—
17. Uriini anal. typhus abd. või dysent. pisilastele . „ 5.—

Masseerimise alal:

1. Üldine massaaž . . . . Rbl. 5.—
2. Pea ja kaela massaaž . . „ 2.—
3. Käsi ühes abaluuga . . „ 2.—
4. Mõlemad käed . . . . „ 2.50
5. Jalg ühes puusaga . . . „ 3.—
6. Jalg ühes põlvega . . . „ 2.—
7. Mõlemad jalad . . . . „ 3.—
8. Kõht . . . . . „ 2.50
9. Selg . . . . . „ 3.—
10. Üksik liige . . . . . „ 2.50
11. Ischias . . . . . „ 3.—

Hüdroteraapia alal:

1. Charkotdušš . . . . . Rbl. 3.—
2. Valguskapp . . . . . „ 4.—
3. Manteldušš . . . . . „ 2.50
4. Aurudušš . . . . . „ 3.—
5. Istevann . . . . . „ 3.—
6. Aurukapp . . . . . „ 5.—
7. Pärmivann . . . . . „ 5.—
8. Männiekstraktvann . . „ 4.—
9. Männiekstraktvann ühes meresoolaga . . . . . „ 5.—
10. Meresoolavann . . . . „ 4.—
11. Tervismudavann . . . „ 7.—
12. Söehappevann . . . . „ 7.—
13. Vahuvann . . . . . Rbl. 10.—
14. Enterocleaned (veealune sooltelopuutus) . . . . „ 8.—

Pneumothorax'i alal:

1. Pneumothorax'i alustamine ühes röntg. kontrolliga Rbl. 30.—
2. Pneumothorax'i järeltäitmine . . . . . „ 12.—
3. Pneumothorax'i täitmine röntgeni kontrolliga . . „ 20.—

Elatisvahendite keemiline analüüs . . . . . „ 1.— — 100.—

Toodud ravitasusid kohaldada 19. detsembrist 1940 arvates.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus arstiabi andmise parandamise ja kindlustamise kohta maal.

(Avaldatud ENSV T 4. 6. 1941, 56, 886)

Kooskõlas NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 23. aprillist 1938 nr. 542 (LSKK 1938, nr. 21, art. 132) ja 23. jaanuarist 1941 nr. 150 (LMKK 1941, nr. 4, art. 69) arstiabi andmise parandamiseks maal ja maa arstijaoskondade tegevuse kindlustamiseks, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab võtta tarvitusele alljärgnevad abinõud:

1. Kohuseks teha maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteedele:
a) 15. augustiks s.a. muretseda kohalikkude nõukogude elamufondi kuuluvates majades eriruumid maahaiglatele, ambulatooriumidele, laste ja naiste nõuandlatele, velskri-, ämmaemanda- ja velskri-ämmaemandapunktidele;
b) leida ja anda tasuta korter, küte ja valgustus kohalikkudele jaoskonnaarstidele ja keskning nooremale meditsiinpersonaalile kohalikkude eelarvetega tervishoiu korraldamiseks ettenähtud krediitide arvel täiendavaid krediite nõudmata;
c) välja töötada ja kehtima panna tasuta korterites antava elamispinna, samuti tasuta antava kütte ja valgustuse normid;
d) kindlustada transportabinõud meditsiinpersonaali sõitudeks arstiabi andmiseks abitarvitaja koju, samuti transporti vajavate haigete transporteerimiseks ja meditsiinpersonaali ametisõitudeks.

2. Kohuseks teha Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile koos maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteedega:

1. septembriks s. a. varustada olemasolevad raviasutised maal tarviliku inventariga, samuti meditsiiniliste instrumentidega, organiseerida plaanikindlalt nende asutiste vahetpidamatut ravimitega varustamist, kohalikkude eelarvetega tervishoiu korraldamiseks 1941. a. peale määratud krediitide piirides.

3. Kohuseks teha Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile välja töötada projekt maal töötavate

jaoskonnaarstide täiendusspetsialiseerumise ja aspirantuuri korraldamise kohta.

4. Ära keelata maakondade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteedele maa jaoskonnaarstide ärakutsumise või üleviimise jaoskonnaarstide töölt ilma Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari nõusolekuta.

Tallinn, 27. mail 1941. Nr. 1001.

---

3. jagu.

Nakkushaiguste vastu võitlemine.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus nakkushaiguste vastase kaitsepookimise sundteostamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 3. 1941, 31, 446)

Arvestades profülaktika tähtsust nakkushaiguste vastu võitlemisel ja et üheks tõhusamaks profülaktika vahendiks on kaitsepookimine haiguste vastu, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Anda Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile õigus otsustada sundusliku kaitsepookimiste teostamist nakkushaiguste puhul kogu Eesti NSV territooriumil või üksikutes piirkondades elavatele isikutele või isikute gruppidele.

2. Teha Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile ülesandeks välja töötada ja kehtima panna juhend nakkushaiguste vastase kaitsepookimiste sundteostamise kohta kooskõlas NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi vastavate eeskirjadega.

3. Käesoleva määruse eeskirjad ei kehti difteeria ja rõugete kaitsepookimiste kohta.

Tallinn, 15. märtsil 1941. Nr. 444.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus sundusliku difteeriavastase kaitsesüstimise teostamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 17. 3. 1941, 30, 421)

Difteeriavastase võitluse süvendamise eesmärgil Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Läbi viia 1941. a. jooksul kõigi Eesti NSV piires elunevate 1 aastast kuni 8 aasta (incl.) vanuste laste sunduslik difteeriavastane kaitsesüstimine, missugust kaitsesüstimist korrata 6—12 kuu pärast arvates esimesest süstimisest.

Alates 1942. aastast teostada igal aastal difteeriavastast sunduslikku kaitsesüstimist nendele 1—8-aastastele lastele, kellele ei ole varem kaitsesüstimist teostatud.

2. Anda Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile õigus epideemiliste näidustuste korral sunduslikku difteeriavastast kaitsesüstimist laiendada lastele vanuses 6-dast elukuust kuni 12 eluaastani (incl.).

3. Teostada difteeriavastast kaitsesüstimist linnades kohaliku tervishoiu osakonna korraldusel ambulatoorsete-polikliiniliste raviasutiste ja lastenõuandlate kaudu, maal — jaoskonnaarstide ja lastenõuandlate kaudu.

4. Vastutus õigeaegse difteeriavastase kaitsesüstimise organiseerimise eest panna kohalikkudele maakonna ja linna tervishoiu osakondadele.

5. Lastevanemaid või teisi isikuid, kelle kasvatamisel on sunduslikule difteeriavastasele kaitsesüstimisele kuuluvad lapsed, kes nimetatud laste juures ei lase kaitsesüstimist läbi viia, võetakse vastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 181 põhjal.

6. Sundusliku difteeriavastase kaitsesüstimise kulud kanda kohalikkude eelarvete krediitidest.

7. Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile teha ülesandeks kuu jooksul arvates käesoleva määruse avaldamisest kehtima panna sundusliku difteeriavastase kaitsesüstimise organiseerimise ja teostamise juhend.

Tallinn, 12. märtsil 1941. Nr. 420.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari juhend difteeriavastase kaitsesüstimise teostamise kohta.

(Aktiivne immuniseerimine difteeria anatoksiiniga.)

(Avaldatud ENSV T 5. 4. 1941, 36, 556)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 12. märtsi 1941 määruse nr. 420 Sundusliku difteeriavastase kaitsesüstimise teostamise kohta (ENSV T 1941, 30, 421) § 7 põhjal panen kehtima alljärgneva korra.

§ 1. Sunduslikule difteeriavastasele kaitsesüstimisele alluvad kõik lapsed elueaga 1 kuni 8 aastani, kellele ei ole varem kaitsesüstimist teostatud. Kohapealsest epidemioloogilisest olukorrast tingitult kuuluvad sunduslikule kaitsesüstimisele kinnistes lasteasutistes (lastekodudes) elavad lapsed juba alates 6 elukuu täissaamisest, samuti lapsed, kes kasutavad lastenõuandlaid ja lastesõimi. Lastele vanuses 9 aastast kuni 12 aastani teostatakse difteeriavastast kaitsesüstimist ainult epidemioloogiliste näidustuste puhul.

Alla aastaste ja üle 8 aastaste laste sundusliku kaitsesüstimise teostamisele võib asuda pärast seda, kui vastava tervishoiu osakonna ettepanekul on Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissar antud piirkonnas selle vajalikuks tunnustanud.

§ 2. Kõik lapsed, kellele tuleb teostada difteeriavastane kaitsesüstimine, vaadatakse enne selle teostamist, kliiniliste vastunäidustuste selgitamiseks, arstlikult läbi.

§ 3. Kaitsesüstimiste teostamise kliinilisteks vastunäidustusteks on:

1) ägedad nakkushaigused, kaasa arvatud rekonvalestsentsuse ajajärk;
2) palavikuline seisund;
3) tuberkuloos lokaalsete nähtudega;
4) ägedad seedimishäired;

5) vere haigused (ohtlik kehvveresus ja leukeemia);
6) suhkrutõbi ehk diabeet;
7) neeruhaigused;
8) dekompenseeritud ja omandatud südamerikked;
9) allergilised seisundid: astma, toiduainete ja muud idiosünkraasiad;
10) spasmofiilia.

Lastele elueas 6 kuust kuni 1 aastani on peale loetletute veel vastunäidustusteks:

1) düspeptilised häired;
2) raskekujuline hüpotroofia;
3) atroofia;
4) eksudatiivne diatees, selgesti esinevate nahanähtudega.

Alla ühe aastastele lastele ei teostata kaitsesüstimist suvisel kuumal ajal.

Lastele, kes põdenud kesknärvikava nakkushaigusi (encephalitis, meningitis), teostatakse kaitsesüstimist pärast igal üksikjuhul ettevõetud eriarstlikku konsultatsiooni.

§ 4. Lapsed, kellel ilmnevad tähendatud vastunäidustused, vabastatakse kohustuslikust difteeriavastasest kaitsesüstimisest kuni vastunäidustuste kadumiseni.

§ 5. Difteeria kaitsesüstimist lastele teostatakse ilma eelneva Schicki reaktsiooni tegemiseta. Ainult seal, kus võimalik teostada Schicki reaktsiooni kõrgekvaliteetselt (eriti ettevalmistatud personaali ja intrakutaanseks süstimiseks vajalikkude gradueeritud süstlate olemasolul), tehakse seda 9—12 aasta vanustele lastele enne kaitsesüstimist ning lapsed, kes reageerivad Schick-positiivselt, allutatakse täielikule immuniseerimisele, lastele negatiivse Schick-reaktsiooniga, teostatakse ühekordne kaitsesüstimine annusega 0,5 cm³.

§ 6. Difteeriavastast kaitsesüstimist teostatakse difteeria anatoksiiniga, mis sisaldab vähemalt 20 antigeen- või immuniseerivat ühikut (AÜ) 1 cm³.

§ 7. Difteeriavastast immuniseerimist teostatakse kolmekordse süstimise kaudu järgmise skeemi järgi: 1-ne kaitsesüstimine anatoksiini annusega 1 cm³ (20 AÜ ja enam); 20-päevase vaheaja järgi teine kaitsesüstimine anatoksiini annusega 2 cm³ (40 AÜ ja enam). Vahe esimese ja teise kaitsesüstimise vahel ei või lüheneda, kuid üksikutel juhtudel lubatakse vahet pikendada kuni 1½ kuuni. Kolmas, samuti kohustuslik kaitsesüstimine (revaktsinatsioon) teostatakse ühekordse anatoksiini süstimisega annuses 1 cm³ (20 AÜ ja enam) 6—12 kuu järel pärast esmast immuniseerimist.

§ 8. Kohustuslikule kaitsesüstimisele kuuluvad lapsed, kes vaktsineeritud varem ilma revaktsinatsioonita, allutatakse kohustuslikult ühekordsele korduvale kaitsesüstimisele anatoksiiniga annuses 1 cm³, vaatamata millal toimus eelmine kaitsesüstimine, kuid mitte varem kui 6 kuud pärast seda.

M ä r k u s. Varem vaktsineerituiks loetakse ainult need lapsed, kelle kohta esitatakse vastav tunnistus või teade teostatud vaktsineerimisest, millele on märgitud kasutatud vaktsiini hulk, süstimiste arv ja aeg.

§ 9. Käesoleva juhendi § 6, 7 ja 8 ettenähtud kaitsesüstimiste tavalises skeemis nähakse ette järgmised muudatused:

1) esmakordsele süstimisele järgneva „tugeva reaktsiooni“ (§ 12) puhul teostatakse teine süstimine 20 päeva pärast sama anatoksiini annusega (1 cm³), millele järgneb siis veel kolmas täiendav süstimine 15 päeva pärast annusega 1 või 2 cm³, olenevalt viimasest reaktsioonist;
2) lapsed, vanuses 9 aastast kuni 12 aastani, kui ka lapsed, kes põdenud difteeriat ja säilitanud positiivse Schicki reaktsiooni (§ 12), allutatakse „tugeva reaktsiooni“ vältimiseks esmasel immuniseerimisel kolmekordsele süstimisele vähendatud anatoksiini annustega: 0,5 cm³, 1 cm³ ja 1 või 2 cm³ vahedega 20 ja 15 päeva;
3) anatoksiini puudumisel, mis sisaldab vähemalt 20 AÜ 1 cm³, lubatakse kasutada ka anatoksiini 15 AÜ 1 cm³, kuid asendades siis esmast kahekordset süstimist kolmekordse süstimisega annustes 1 cm³, 1 cm³ ja 2 cm³, vahedega 20 ja 15 päeva.

Revaktsinatsioon toimub kõigil neil juhtudel tavalises korras.

§ 10. Anatoksiini süstimisi tehakse nahaalusi abaluualusesse piirkonda või rangluu alla. Anatoksiini süstimisi sooritatakse aseptika nõudeid silmas pidades. Kord avatud anatoksiini pudelit kasutatakse viivitamatult. Anatoksiini tuleb hoida pimedas jahedas kohas. Sellistes säilitamise tingimustes on anatoksiin kasutamiskõlblik vähemalt 2 aastat. Külmunud ja uuesti ülessulanud anatoksiin ei ole kasutamiskõlblik.

§ 11. Anatoksiini süstimisele võivad järgneda reaktsioonid: kohalikud (punetus, turse ja valulikkus süstimise kohal) ja üldised (palavik, üldine roidumus). Väikestel lastel esinevad reaktsioonid harva ja kergekujuliselt, vanematel lastel aga sagedamini. Tähendatud reaktsioonid kaovad tavaliselt 24—48 tunni jooksul.

§ 12. Kaitsesüstimiste teostamisel tuleb arvestada pärast anatoksiini süstimist „tugeva reaktsiooni“ esinemisega, mis väljendub:

1) süstimise kohale tekkivas 10×10 cm suuruses või veelgi suuremas turses;
2) kehasoojuse tõusus 38,5° ja enam, olenematult kohalikust reaktsioonist;
3) teravalt väljenduvate üldiste roidumusnähtude arenemises, olenematult kohalikust reaktsioonist ja kehasoojuse tõusust. „Tugeva reaktsiooni“ esinemise puhul kasutatakse järgmistel süstimistel vähendatud anatoksiini annust (§ 9), s. o. teisel süstimisel korratakse esmassüstimise annust — 1 cm³, kuid 15 päeva pärast tehakse kolmas täiendav süstimine annusega 1 või 2 cm³, olenevalt viimasest reaktsioonist.

§ 13. Lastele, kes põdenud difteeriat, tuleb kaitsesüstimist teostada mitte enne 6 kuud pärast läbipõetud haigust. Schicki reaktsiooni teostamise võimalusel teostada see difteeriat läbipõdenud lastele enne kaitsesüstimise tegemist, kusjuures lapsed positiivse Schicki reaktsiooniga allutatakse tavalisele

immuniseerimisele vähendatud annustega (§ 9 p. b), kuna lastele negatiivse Schicki reaktsiooniga teostada süstimist ühekordselt annusega 0,5 cm³. Schicki reaktsiooni teostamise võimaluse puudumisel allutatakse difteeriat läbipõdenud lapsed kahekordsele immuniseerimisele vähendatud anatoksiini annustega (0,5 cm³ ja 1,0 cm³ 20-päevase vahega).

§ 14. Difteeria esinemine perekonnas, kollektiivis ja asustatud kohas ei ole aktiivsele difteeriavastasele immuniseerimisele vastunäidustuseks.

§ 15. Laste tiheda kontakti puhul raskel kujul põdevate difteeriahaigetega, tuleb ühendada aktiivset immuniseerimist passiivse immuniseerimisega, süstides selleks koos esmakordse 1 cm³ anatoksiini süstimisega 3—5.000 anatoksiini ühikut difteeriavastast seerumit; edaspidine immuniseerimine anatoksiiniga lõpetatakse tavalises korras.

§ 16. Arvestades erandjuhtudel, eriti tundelikkudel isikutel, pärast vaktsineerimist esineda võivate šokinähtudega, tuleb võimaldada süstituile ½ tunni vältel pärast süstimist meditsiinilise abi kättesaadavust. Šoki juhul süstida olenevalt east nahaalusi adrenaliini (1:1000) annuses 0,3—1,0 cm³, milline preparaat peab seetõttu olema süstimist teostaval personaalil alati käepärast.

§ 17. Difteeriavastast kaitsesüstimist võivad teostada peale arstide veel arsti juhatusel ja vastutusel velskrid, kes omavad lõpetatud keskmeditsiinilise hariduse. Igal juhul tulevad aga lapsed vastavalt § 2 enne esmast süstimist arstlikult läbi vaadata.

§ 18. Kõik teostatud difteeriavastased kaitsesüstimised kantakse vastavasse nimestikku, mis esitatakse süstimisi toimetanud isikute ja asutiste poolt iga aastakvartaali lõpul kohalikkudele tervishoiu osakondadele. Tervishoiu osakonnad peavad omama nöörraamatu, kuhu kantakse sisse kõik lõpetatud immuniseerimised (esmased süstimised koos hilise korduva süstimisega).

§ 19. Süstitud laste vanemaile või teistele neid asendavatele isikutele antakse välja Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari poolt kinnitatud vormi järgi süstimist tõendav tunnistus.

Tallinn, 27. märtsil 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus sundusliku kaitserõugete pookimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 9. 4. 1941, 38, 562)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kõikidele Eesti NSV territooriumil elunevatele isikutele tuleb teostada sunduslikku kaitserõugete pookimist esmakordselt esimesel eluaastal (vaktsinatsioon) ja korduvalt (revaktsinatsioon) 7-dal ning 18-dal eluaastal.

Sunduslikust kaitserõugete pookimisest on vabastatud isikud, kes põdesid enne nimetatud eluaastaid loomulikke rõugeid ja esitavad selle kohta arstitunnistuse.

Kõik Eesti NSV territooriumile elama asuvad isikud või nende seaduslikud esindajad on nende isikute majasse sissekolimisel kohustatud majavalitsejale esitama tunnistused nendele teostatud kaitserõugete viimase pookimise kohta. Isikutele, kellel see tunnistus puudub või kellele ei ole teostatud kaitserõugete pookimist käesoleva paragrahvi esimeses lõikes kindlaksmääratud tähtajal, peab teostama kahe nädala jooksul arvates majasse kolimisest kaitserõugete pookimine ja vastav tunnistus esitatama majavalitsejale.

2. Vajaduse korral on Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissaril õigus korraldada korduvat sunduslikku kaitserõugete pookimist peale käesoleva määruse esimeses paragrahvis ettenähtud eluaastatesse kuuluvate isikute veel teistele, kas kogu Eesti NSV territooriumil või selle üksikutes kohtades.

3. Kui esmakordne kaitserõugete pookimine on arsti otsusel jäänud tagajärjeta, tuleb seda korrata järgneval eluaastal. Jääb ka see tagajärjeta, tuleb seda veel korrata teisele kaitserõugete pookimisele järgneval eluaastal.

4. Kaitserõugete pookimist ei tohi teostada lastele, kes põevad haigusi, millised võivad kaitserõugete pookimise tagajärjel muutuda raskemaks või elu ja tervist ohustavaks.

Kaitserõugeid ei tohi pookida taudide ajal.

5. Kui esmakordne kaitserõugete pookimine jääb ära tervislisil põhjusil, siis tuleb seda teostada järgneval eluaastal.

Kui esmakordne kaitserõugete pookimine jääb ära taudide tõttu, siis määrab Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissar kohaliku tervishoiu osakonna ettepanekul uue tähtaja.

6. Vastutus sundusliku kaitserõugete pookimise õigeaegse teostamise eest lasub laste vanematel või teistel vanemaid asendavatel isikutel.

7. Iga isik, kellele on teostatud sunduslikku kaitserõugete pookimist, on kohustatud näitama pookimise tulemusi arstile, kes teostas, või asutisele, kus teostati kaitserõugete pookimist, hiljemalt 10 päeva jooksul arvates rõugepookimise päevast.

8. Kõik perekonnaseisu aktide registreerimise asutised on kohustatud saatma iga kuu 1—5 päeva vahel vastavatele linna või maakonna tervishoiuosakondadele nimestikud kõikidest nende juures eelmisel kuul registreeritud laste sündidest ja alla 1 a. vanuste laste surmajuhtudest.

9. Kõik majavalitsejad ja majaomanikud linnades ning valdade täitevkomiteed valdades on kohustatud iga aasta jaanuarikuu jooksul saatma vastavatele linna või maakonna tervishoiuosakondadele nimestikud nende valduses olevates majades või administratiivpiires elunevate isikute kohta, kes said eelneval kalendriaastal 7 või 18 aastaseks.

10. Kohalikud tervishoiuosakonnad on kohustatud pidama erinimekirja nende isikute kohta, kes kuuluvad sundusliku kaitserõugete pookimise alla.

11. Kaitserõugete pookimist teostavad laste ja emade nõuandlad, lastepolikliinikud, üldpolikliinikud ja ambulatooriumid vastavalt tervishoiuosakonna korraldustele. Kohtadel, kus eelnimetatud asutised puuduvad, teostavad seda jaoskonnaarstid. Kohalikkudel tervishoiuosakondadel on õigus korraldada sunduslikku kaitserõugete pookimist ka teistes selleks sobivates ruumides.

12. Kohad, kus sunduslikku kaitserõugete pookimist teostatakse, ei tohi üksteisest mitte üle 10 km kaugel olla. Ainult erakorralistel juhtudel on maakonna tervishoiuosakonnal õigus määrata üht sunduslikku kaitserõugete pookimise kohta teisest kaugemale kui 10 km, kuid mitte kaugemale kui 15 km.

13. Ruumid, kus teostatakse kaitserõugete pookimist, peavad olema avarad, valged, soojad, puhtad ja hästi õhutatavad. Ruume peab olema vähemalt kolm — üks riietehoiuks, üks ootamiseks ja üks kaitserõugete pookimiseks.

14. Vastutus sundusliku kaitserõugete pookimise õigeaegse organiseerimise ja nõuetele vastava teostamise eest pannakse linna ja maakonna tervishoiuosakondade juhatajatele.

15. Sundusliku kaitserõugete pookimisega seosesolevad kulud (rõugelima, pookimist teostava meditsiinilise personaali sõidukulud, aruannete ja tunnistuste lehed jne.) kaetakse kohaliku eelarve kuludest.

16. Süüdlased sunduslikust kaitserõugete pookimisest kõrvalehoidumises või selle teostamise takistamises võetakse vastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 181 alusel.

17. Üle 1 a. vanuste laste vastuvõtmine lastekaitse-asutistesse (sõimed, lasteaiad jne.), koolidesse, kõrgematesse õppeasutistesse, tehnikumidesse ja muudesse õppeasutistesse on ilma kaitserõugete pookimise teostamist tõendava tunnistuseta keelatud.

18. Sunduslikku kaitserõugete pookimist võivad teostada arstid ja meditsiiniline keskpersonaal.

19. Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissaril on õigus anda käesoleva määruse rakendamiseks juhendeid ja käskkirju.

Tallinn, 28. märtsil 1941. Nr. 538.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari juhend kaitserõugete pookimise teostamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 23. 4. 1941, 43, 670)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 1941. a. 28. märtsi määruse nr. 538 sundusliku kaitserõugete pookimise kohta (ENSV Teataja 1941, 38, 562) § 19 põhjal panen kehtima alljärgneva korra:

§ 1. Sunduslikku kaitserõugete pookimist teostatakse kaks korda aastas: kevadine kaitserõugete pookimine ajavahemikul 20. aprillist kuni 20. maini ja sügisene kaitserõugete pookimine ajavahemikul 20. septembrist kuni 20. oktoobrini.

Täpsed kaitserõugete pookimise teostamise päevad ja kontingendi jaotuse pookimisele ilmumiseks määravad kohalikkude tervishoiuosakondade juhatajad.

§ 2. Kohalikud tervishoiuosakondade juhatajad võivad, arvestades eriolukorda, epidemioloogilisi näidustusi jne. määrata igakordsel Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari nõusolekul sundusliku kaitserõugete pookimise teostamiseks ka teisi tähtaegu, kuid võimalikult mitte kõige soojematel suvekuudel. Teiste tähtaegade määramisel tuleb silmas pidada, et esmakordne kaitserõugete pookimine toimuks mitte hiljem kui esimesel eluaastal.

§ 3. Kevadisele kaitserõugete pookimisele alluvad kõik lapsed, kes sündisid eelmisel aastal 1. juunist kuni 30. novembrini, viimane kuupäev kaasa arvatud ja need, kes said samal ajavahemikul 7- või 18-aastaseks. Sügisesele kaitserõugete pookimisele alluvad kõik lapsed, kes sündisid eelmisel aastal 1. detsembrist kuni jooksva aasta 31. maini, viimane kuupäev kaasa arvatud ja need, kes said samal ajavahemikul 7- või 18-aastaseks.

M ä r k u s. 1941. a. tuleb teostada revaktsinatsiooni ka neile lastele, kes sündisid 1929. a. jooksul; 1942. aastal neile, kes sündisid 1930. aasta jooksul; 1943. aastal neile, kes sündisid 1931. aasta jooksul; 1944. aastal neile, kes sündisid 1932. aasta jooksul ja 1945. aastal neile, kes sündisid 1933. aastal kuni 31. maini, viimane kuupäev kaasa arvatud.

Nimetatud aastatel sündinud lapsed on vabastatud sunduslikust revaktsinatsioonist, kui see on neile teostatud eelneva kahe aasta jooksul ja nad omavad vastava ametliku tõendise.

§ 4. Kaitserõugete pookimist ei või teostada isikutele järgmiste vastunäidustustega:

a) ägedad nakkushaigused;
b) mädajooks kõrvadest;
c) laialdane märg ektseem;
d) furunkuloos;
e) värske strophulus;
f) kõhulahtisus lastel kuni 6 elukuuni.

§ 5. Kaitserõugete pookimist ei või teostada piirkonnas, kus on sarlaki, difteeria, leetrite, läkaköha, tähnilise soetõve ja roosisarnaste põletikkude taud, taudi kestvuse ajal.

§ 6. Enne kaitserõugete pookimist vaadatakse poogitavad arstlikult läbi.

§ 7. Kaitserõugeid poogitakse esmakordselt vasemale õlavarrele ja kordamisel paremale õlavarrele. Pookekehaks on õlavarre välispind mõni sentimeeter allapoole õlaliigest. Pookimiseks valitud koht pestakse hoolikalt 70° piiritusega niisutatud vatiga ja lastakse õhu käes kuivada. Joodi ja teiste desinfitseerivate vahendite kasutamine on keelatud. Puhastatud nahapinnale asetatakse kolm tilka rõugelima, 2 cm vahedega üksteisest ja läbi nende lõigatakse lantsetiga, Jenneri sulega või mõne muu rõugepookimiseks kasutatava vahendiga ühekordselt ½—1 cm pikkused pindmised lõiked. Pookimine raiumise teel, kahekordse või ristitaoliste lõigetega on keelatud.

§ 8. Peale lõigete tegemist jääb õlavars paljastatuks 10 minutiks (kuni kuivamiseni). Katta lõikekohad kolloodiumi või mõne muu ainega on keelatud. Lõikekohti ei ole vajalik kinni siduda.

§ 9. Pookekohti tuleb kaitsta määrdumisest ja hõõrumisest. Lapse vannitamine on lubatud, kuid tuleb hoiduda pookekohtade niisutamisest. Vannitamist ei tohi teostada ühises vannis teiste lastega.

§ 10. Positiivsel esmakordsel rõugepookimisel on pookekohal esialgu täheldada umbes 3 päeva vältel nõrka traumaatilist reaktsiooni. Neljandal päeval tekivad pookekohale pikergused, kiirelt arenevad

roosad mädasisaldavad villikesed, millised 6—7 päeval muutuvad hallika värvusega pookerõugeks. 5. päevast alates tekib pookekoha ümber punetav, põletikuline vööt, mis 10.—11. päeval maksimumi saavutab. Pookerõuge hakkab 8. päevast alates muutuma tumedamaks ja pind kattub pruunika koorikukesega, mis 3—4 nädala jooksul iseenesest ära langeb. Pookekohale jääb iseloomustav arm.

Pookerõuge arenemisele kaasub kehasoojuse tõus, millise maksimum on 7.—10. päeval.

§ 11. Protsessi tavalise käigu puhul ei ole vajalik kasutada ei sidet ega terapöitilisi vahendeid. Ainult erandjuhtudel (rahututel lastel) võib esineda vajadus aseptilise sideme asetamiseks areneva pookerõuge kaitseks või palaviku vähendava vahendi sisse andmiseks. Tugeva kohaliku reaktsiooni puhul (tugev punetus ja turse) võib pookekohale asetada kummelitee kompressi või mõnda muud pehmendavat salvi ja kinni siduda. Kasutatud kompressiriie ja side tuleb pärast kasutamist ära põletada.

§ 12. Tuleb hoolitseda, et poogitav ise ega keegi teine ei kannaks pookerõugete mäda üle teistele isikutele ega mujale kehaosadele.

§ 13. Positiivsel korduval kaitserõugete pookimisel on protsessi käik lühem ja kergeloomulisem. Õpilasi tuleb positiivse korduva kaitserõugete pookimise puhul vabastada võimlemisest 3-dast päevast kuni 12-da päevani, pookimispäevast arvates.

§ 14. Kaitserõugete pookimine loetakse positiivseks, kui areneb täiesti välja vähemalt üks pookerõuge.

§ 15. Kui esmakordne kaitserõugete pookimise tulemus on arsti otsusel osutunud negatiivseks, tuleb seda korrata järgneval eluaastal, esimesel kaitserõugete pookimise tähtajal.

Osutub ka see negatiivseks, tuleb seda veel korrata teisele kaitserõugete pookimisele järgneval eluaastal, esimesel kaitserõugete pookimise tähtajal.

§ 16. Korduvat kaitserõugete pookimist 7-dal ja 18-dal eluaastal loetakse vaatamata tulemustele (positiivne või negatiivne) lõpetatuks.

§ 17. Igast kaitserõugete pookimise puhul esinevast tüsitusest või haigustumisest, mida võib seosesse viia kaitserõugete pookimisega, tuleb viivitamatult teatada kohalikule tervishoiuosakonnale ja Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Nakkushaiguste Vastu Võitlemise Valitsusele. Kohalik tervishoiuosakond on kohustatud teostama igal säärasel juhul põhjalikku järeleuurimist ja tulemustest teatama Nakkushaiguste Vastu Võitlemise Valitsusele hiljemalt 72 tunni jooksul, arvates teate saamise silmapilgust.

§ 18. Kõik tervishoiuosakonna juhatajad esitavad Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile iga aasta 1. oktoobriks plaani järgmisel aastal teostatava kaitserõugete pookimise kohta.

Plaanis peab olema märgitud:

a) oletatav vaktsinatsioonide ja revaktsinatsioonide arv vanuslikkude gruppide järgi;

b) kaitserõugete pookimise tähtajad ja oletatav poogitavate arv igal tähtajal;

c) vajatav rõuge lima (2½ annust ühele pookimisele) ja muude materjalide (vatt, piiritus jne.) hulk;

d) kaadrid, kes teostavad kaitserõugete pookimist ja töökorralduse põhijooned.

§ 19. Lastesõimedes, lasteaedades ja muudes laste ravi-profülaktilistes asutistes teostatakse kaitserõugete pookimist kohapeal, asutise medpersonaali poolt.

§ 20. Igas ravi-profülaktilises asutises, millises teostatakse kaitserõugete pookimist, peetakse saadud ja äratarvitatud rõugelima kohta sissetuleku ja väljamineku arvestusraamatut, kuhu märgitakse:

1) rõugelima väljalaskja asutise nimetus;
2) rõugelima hulk annustes ja jaotus;
3) rõugelima seeria number ja kohaliku kontrollaboratooriumi number;
4) rõugelima valmistamise aeg;
5) rõugelima kõlblikkuse aeg.

§ 21. Rõugelima tuleb säilitada pimedas, kuivas kohas, +2 kuni +6° C juures, võimalusel jää peal.

Toa temperatuuri juures on rõugelima tagavara hoidmine keelatud.

Peale rõugelima pakendil märgitud kõlblikkuse aega on lima vananenud ja seda ei tohi kasutada. Vananenud lima hävitatakse ja koostatakse vastav akt.

Kord avatud rõugelima pakis peab kohe ära tarvitatama. Pakise sulgemine hilisemaks tarvitamiseks pole lubatud.

§ 22. Kaitserõugete pookimist teostavatele asutistele nõutab rõugelima vajalisel hulgal õigeaegselt kohalik tervishoiuosakond Nakkushaiguste Vastu Võitlemise Valitsuse kaudu.

§ 23. Rõugelima lastakse vabamüügile igas linnas ainult ühes apteegis, vastavalt kohaliku tervishoiuosakonna äramääramisele.

§ 24. Iga kaitserõugete pookimist teostav asutis peab kaitserõugete pookimise registreerimise žurnaali, nummerdatud ja tähestikuga märgitud lehekülgedega. Žurnaali viimasel leheküljel peab olema meditsiinilise asutise juhataja allkiri.

§ 25. Iga meditsiiniline asutis ja isik, kus teostatakse või kes teostab kaitserõugete pookimist, saadab iga kuu 4. kuupäevaks kohalikule tervishoiuosakonnale aruande eelmisel kuul teostatud rõugepookimistest.

§ 26. Rõugepookimist ja järelevaatust ei või teostada samas ruumis ühel ja samal päeval.

§ 27. Teostatud kaitserõugete pookimise kohta antakse välja Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari poolt kinnitatud vormi kohane tõendav tunnistus.

Tallinn, 12. aprillil 1941.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 143.

Tallinnas, 5. aprillil 1941.

(Avaldatud ENSV T 17. 4. 1941, 41, 627)

Tüüfuse, paratüüfuse, düsenteeria ja paradüsenteeria vastase kaitsepookimise sundteostamise kohta mõningate toitlustamise, raviprofülaktika, kommunaal- ja sanitaar-tervishoiuasutiste ja -ettevõtete teenistuses olevatele isikutele.

Eesmärgil ära hoida tüüfusse, paratüüfusse, düsenteeriasse ja paradüsenteeriasse haigestumist ja nende haiguste leviku võimalust, käsen Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 15. märtsil 1941 vastu võetud määruse nakkushaiguste vastase kaitsepookimise sundteostamise kohta (ENSV T 1941, 31, 446) § 1 põhjal allutada sunduslikule kaitsepookimisele tüüfuse, paratüüfuse, düsenteeria ja paradüsenteeria vastu kõik toiduainete kauplemise ja transpordiga tegelevad isikud; jookide, toidu- ja maitseainete valmistamisega tegelevate käitiste töölised; tsentraalköökide, sööklate, kohvikute, einelaudade, restoranide ja võõrastemajade teenijaskonnad; ravi- ja profülaktiliste asutiste personaal; lastekodude, lasteaedade ja lastesõimede personaal; veevärkides töötavad töölised; tapamajade töölised; saunade ja pesumajade personaal; juukselõikamise ja habemeajamise asutiste teenijaskond ning mustuse ja jäätmete väljaveoga tegelevad isikud.

Kaitsepookimiste tegeliku läbiviimise korralduste organiseerimise panen kohalikkude täitevkomiteede tervishoiuosakondade juhatajaile.

Kaitsepookimised läbi viia hiljemalt 15. juuniks 1941.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari juhend kõhutüüfuse, paratüüfuse, düsenteeria ja paradüsenteeria vastase kaitsepookimise teostamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 17. 4. 1941, 41, 628)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 15. märtsi 1941 määruse nr. 444 Nakkushaiguste vastase kaitsepookimise sundteostamise kohta (ENSV T 1941, 31, 446) § 1 ja 2 põhjal panen kehtima alljärgneva korra:

§ 1. Plaanis ettenähtud kaitsepookimised kõhutüüfuse, paratüüfuse, düsenteeria ja paradüsenteeria vastu teostatakse II kvartaalis ja peavad olema lõpetatud hiljemalt 15. juuliks. Tarviduse korral võib Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissar nõuda kaitsepookimiste läbiviimist varajasemaks tähtpäevaks. Vastava taudi korral ja erijuhtudel teostatakse Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari sellekohasel määramisel laiaulatuslikke kaitsepookimisi ka muul ajal.

Sanitaar-epidemioloogiliste jaamade juures tuleb võimaldada läbi aasta teostada kaitsepookimisi vabatahtlikult soovijaile.

§ 2. Plaanis ettenähtud sunduslikule kaitsepookimisele alluvad kontingendid määratakse kindlaks Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari vastava käskkirjaga.

§ 3. Sunduslike kaitsepookimiste plaani täitmise eest on vastutavad kohalikkude täitevkomiteede tervishoiuosakondade juhatajad.

§ 4. Kaitsepookimisi kõhutüüfuse, paratüüfuse, düsenteeria ja paradüsenteeria vastu teostatakse vaktsiini süstimise teel või vaktsiini sisseandmisega suu kaudu. Süstimiseks määratud vaktsiini kasutatakse ainult süstimiseks, suu kaudu sisseandmiseks määratud vaktsiini ainult nimetatud otstarbeks.

§ 5. Kaitsesüstimiste kliinilisteks vastunäidustusteks on:

1) ägedad haigused;
2) palavikuline seisund;
3) arenev tuberkuloos;
4) neeruhaigused;
5) suhkrutõbi ehk diabeet;
6) dekompenseeritud südamerikked;
7) raseduse II pool (I poolel süstitakse vaktsiini tavalised annused);
8) kurtumus ehk kaheksia.

Imetamise ajajärk pole vastunäidustuseks ema kaitsepookimiseks. Samuti pole kaitsepookimiste teostamine vastunäidustatud epideemiate korral.

§ 6. Isikuile, kellel ilmnevad eelloetletud vastunäidustused, tuleb kaitsepookimine süstimise teel kas edasi lükata kuni vastunäidustuste kadumiseni või neid tuleb kaitsepookida suu kaudu.

§ 7. Isikuil, kes enne kaitsesüstimiste lõpuleviimist haigestuvad § 5 nimetatud haigustesse, katkestatakse kaitsesüstimised kuni vastunäidustuste möödumiseni.

§ 8. Kaitsesüstimisi kõhutüüfuse, paratüüfuse, düsenteeria ja paradüsenteeria vastu teostatakse düsenteeria-tüüfuse liitvaktsiiniga (liitvaktsiin kõhutüüfuse, paratüüfus B, düsenteeria ja paradüsenteeria pisikuist) või teiste üksik- või liitvaktsiinidega, olenevalt, missuguse haiguse vastu soovitakse kaitset saavutada.

§ 9. Kaitsesüstimisi toimetatakse nahaalusi 3 korda 5- kuni 10-päevaste vaheaegadega järgmistes annustes:

	düsenteeria-tüüfuse segavaktsiin:	teised vaktsiinid:
1. süstimine . . .	1,0 cm³	0,5 cm³
2. süstimine . . .	1,5 „	1,0 „
3. süstimine . . .	2,0 „	1,0 „

Tugeva paikse ja üldise reaktsiooni puhul korratakse järgneval süstimisel eelnevat annust.

Esitatud annused on arvestatud täiskasvanu organismile. Nõrgendatud organismi puhul süstitakse ½ või ¾ annust.

Lastele süstitakse vähemad annused vastavalt vanusele:

5—10 a. vanustele — ½ täiskasvanu annusest,
10—15 a. vanustele — ⅔ täiskasvanu annusest.

Üle 15 a. vanustele süstitakse täiskasvanu annused.

Lapsed alla 1 aastat ei allu kaitsepookimisele. Lastele 1—5 aastani teostatakse kaitsepookimist suu kaudu.

§ 10. Kaitsesüstimisi on soovitav teha nahaalusi abaluude vahekohta või allapoole rangluud mamillaarjoonele. Kaitsesüstimiste teostamisel tuleb hoolega silmas pidada aseptika nõudeid.

§ 11. Kaitsepookimiseks suu kaudu kasutatakse vedelvaktsiine või vaktsiintablette. Kaitsepookimine toimub vedelvaktsiini või tablettide allaneelamisega 3-el üksteisele järgneval päeval. Vaktsiini tuleb sisse võtta tühja kõhuga ja vähemalt 1 tund enne söömist suu kaudu teostataval kaitsepookimisel. Vedelvaktsiini puhul on igakordne annus 10 cm^3 ja tablettide puhul — 1 tablett.

Lastele antakse sisse vähemad annused:

kuni 3 a. vanustele — ¼ tabletti või 2,5 cm^3 vedelvaktsiini,

kuni 3—8 a. vanustele — ½ tabletti või 5,0 cm^3 vedelvaktsiini,

üle 8 a. vanustele — täiskasvanu annused.

§ 12. Kaitsepookimisi erinevate haiguste vastu võib ka toimetada üheaegselt süstimisega ja vaktsiini suu kaudu sisseandmise teel. Nii näiteks võib kaitsepookimisel süstimise teel tüüfuse-paratüüfuse vastu samaaegselt teostada düsenteeria-paradüsenteeria kaitsepookimist suu kaudu.

§ 13. Kaitsesüstimisele võivad järgneda reaktsioonid: paiklikud (punetus, paistetus ja valulikkus süstimise kohal) ja üldised (temperatuuri tõus kuni 38° C ja üle selle, üldine roidumus, peavalu, kõhulahtisus). Reaktsiooni nähud mööduvad tavaliselt 24—48 tunni jooksul.

Kaitsesüstimiste aeg on soovitav võimaluse korral valida nii, et kaitsesüstitul oleks järgnev päev pärast süstimist puhke- või vaba päev.

Kaitsepookimisel suu kaudu puuduvad tavaliselt reaktsioonid.

§ 14. Nii süstimiseks kui ka suu kaudu sissevõtmiseks määratud vedelvaktsiine tuleb enne tarvitamist hoolega segi loksutada, et saavutada ühtlast suspensiooni.

§ 15. Vedelvaktsiini hoitakse alal jahedas pimedas kohas, vaktsiinitablette soojas kuivas kohas.

Vedelvaktsiini tarvitamise kõlblikkuse aeg on märgitud pudelil. Vaktsiinitabletid on tarvitamiskõlblikud kuni 10 aastat.

§ 16. Kaitsepookimisega saavutatud immuunsuse kestuseks arvestatakse 1 aasta.

§ 17. Kaitsepookimisi teostavad arstid, keskmeditsiiniline personaal ja vaktsinaatori õigustega isikud. Kaitsepookimine suu kaudu toimub samade isikute kontrolli all.

§ 18. Kõik teostatud kaitsepookimised kantakse kaitsepookimist teostanud asutiste või isikute poolt vastavasse žurnaali (Tervish. arvest. vorm nr. 64). Hiljemalt 1. augustiks esitavad kohalikkude täitevkomiteede tervishoiuosakonnad Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadile kokkuvõtted kaitsepookimiste plaani täitmisest.

§ 19. Kaitsepoogituile antakse välja Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari poolt kinnitatud vormi järgi kaitsepookimist tõendav tunnistus.

Tallinn, 5. aprillil 1941.

---

4. jagu.

Sanitaarkaitse.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riigi sanitaar inspektsiooni organiseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 24. 12. 1940, 68, 918)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus 23. detsembrist 1933. a. nr. 85/2740 „Riigi sanitaar inspektsiooni organiseerimise kohta“ (LSKK 1933, nr. 74, art. 450) käesolevale lisandatud tõlkes.

Tallinn, 19. detsembril 1940.

NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus riigi sanitaar inspektsiooni organiseerimise kohta.

Sihiga parandada rahva teenimist kogu sanitaar alal, eriti et allutada täielikult toitlustööstuse ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtteid sanitaarsele järelevalvele, NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määravad:

1. Moodustada liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissariaatide koosseisu kuuluvatena riigi sanitaar inspektsioonid, mille eesotsas seisab tervishoiu rahvakomissari asetäitja sanitaar peainspektorina.

Autonoomsete vabariikide tervishoiu rahvakomissariaatide ja autonoomsete oblastite, kraide, oblastite ja linnade nõukogude täitevkomiteede tervishoiu organite juurde moodustatakse sanitaar inspeksioonid ning rajoonide täitevkomiteede juurde asutatakse sanitaar inspektorite ametid, kelle õigused ja kohustused määratakse liiduvabariikide seadlusandlusega.

2. Liiduvabariikide sanitaar inspektsioonidele pannakse järelevalve teostamine nii üldtervishoiulise laadiga sanitaarhügieeni alal kui ka kõikide liiduvabariigi territooriumil asuvate üleliiduliste, vabariiklikkude ja kohalikkude organite, asutiste, ettevõtete ja majavalitsuste kohta kehtima pandud sanitaar erialaliste normide ja eeskirjade täitmise üle.

3. Liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissariaadid töötavad välja sanitaartervishoiulised normid ja eeskirjad, mis kinnitatakse liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogude poolt ja mille täitmine on kohustuslik kõigile vastava liiduvabariigi territooriumil asuvatele ametkondadele, asutistele, organisatsioonidele ja kodanikele.

4. Sanitaar-tervishoiulised normid ja eeskirjad toitlustööstuse ja toiduainetega kauplemise kohta määratakse kindlaks NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt, millised on ühtlased kogu NSVL jaoks ja millede täitmine on kohustuslik kogu NSVL territooriumil.

5. Anda liiduvabariikide sanitaar peainspektoritele õigus sanitaar alal kehtima pandud normide ja eeskirjade rikkumise puhul algatada kriminaal jälitamist, määrata trahve ja võtta tarvitusele administratiivse iseloomuga abinõusid kuni üleliidulise, vabariikliku ja kohaliku tähtsusega ettevõtete sulgemiseni.

6. Anda autonoomsete vabariikide tervishoiu rahvakomissariaatide ja autonoomsete oblastite, kraide ja oblastite ja linnade Nõukogude täitevkomiteede tervishoiu organite juures olevatele riigi sanitaar inspektsioonidele õigus sanitaar-tervishoiuliste normide ja eeskirjade rikkumise eest võtta kohtulikule vastutusele ja trahvida ettevõtteid, asutisi ja üksikisikuid vastavalt kehtivale seadlusandlusele.

7. Teede Rahvakomissariaadi, NSVL Varustuse Rahvakomissariaadi ja liiduvabariikide varustuse rahvakomissariaatide ning Tsentrosojuzi juures moodustatakse erilised sanitaarvalitsused, kes valvavad sanitaarsete korralduste täitmise üle ettevõtetes ja vastavate ametkondade üldiseks kasutamiseks määratud kohtades.

8. Teha liiduvabariikide valitsustele ülesandeks ühe kuu jooksul anda liiduvabariikide riigi sanitaar inspektsioonide ja kohalike võimuorganite sanitaar inspektsioonide määrustikud.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni põhimääruse teadmiseks ja täitmiseks avaldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 24. 12. 1940, 68, 919)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab: Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni põhimäärus (LSKK 1935, 41, 348) käesolevale lisandatud tõlkes.

Tallinn, 20. detsembril 1940.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures oleva Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni põhimäärus.

1. Üleliiduline Riigi Sanitaar Inspektsioon asub NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures*) ja tema juhiks on NSV Liidu Riigi Sanitaar Peainspektor.

NSV Liidu Sanitaar Peainspektor ja tema asetäitja määratakse NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt.

2. Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni ülesandeks on:

a) kogu NSV Liidu territooriumil asuvate riigi sanitaar inspektsiooni organite töö ühtlustamine ja juhtimine — esmajoones sanitaarse järelevalve alal toitlustööstusliste ettevõtete, toiduainetega kauplemise ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete üle;

b) vahetu sanitaarse järelevalve teostamine toitlustööstusliste ettevõtete, toiduainetega kauplemise ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete üle suurimates tööstuslistes rajoonides ja tähtsamates toitlus-, kala- ja konservitööstuse keskustes NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt kinnitatava nimestiku kohaselt;

c) NSV Liidu Valitsuse poolt antavate määruste eelnõude läbitöötamine ja nende esitamine läbivaatamiseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogule sanitaar-seadusandluse üldiste küsimuste alal, toitlustööstusliste ettevõtete, toiduainetega kauplemise ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete sanitaarse järelevalve alal, transpordi sanitaarse järelevalve ja NSV Liidu piiride sanitaarse kaitse alal, samuti toitlustööstusliste ettevõtete, toiduainetega kauplemise ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete kohta käivate sanitaar-tervishoiuliste normide ja eeskirjade projektide alal;

d) NSV Liidu Valitsuse poolt antavate määruste eelnõude läbitöötamine ja nende esitamine läbivaatamiseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogule üldise taudivastase võitluse alal ja taudivastaste abinõude üleliiduliste kavade alal, nende hulgas taudivastase võitluse varustamise kavad desinfektsiooni vahenditega, aparatuuriga ja teiste materiaalsete fondide ning tööstusliste saadustega; liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissariaatide töö juhtimine võitluses ohtlikkude levinute taudidega;

e) NSV Liidu sanitaar-epideemilise seisukorra kohta käivate stastistiliste andmete kooskõlastamine ja läbitöötamine NSV Liidu Riikliku Plaanikomisjoni Rahvamajanduse Arvestuse Keskvalitsusega kooskõlastatud korra ja vormide kohaselt;

f) kontrolli teostamine NSV Liidu ametkondade spetsiaalsete sanitaarteenistuste tegevuse üle;

g) üldine juhtimine ja järelevalve tervishoiuliste organite töö üle NSV Liidu piiride sanitaarse kaitse alal;

h) rahvusvahelise sideme pidamine ja esinduse teostamine sanitaarsetes ja taudivastase võitluse küsimustes Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni juures asuva Üleliidulise Sanitaarse Välisinformatsiooni Büroo kaudu, milline tegutseb NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt kinnitatud põhimääruse alusel;

i) sanitaarsete ja taudivastaste asutiste tüüpide (desinfektsiooni jaamad, sanitaar-bakterioloogilised laboratooriumid jne.), desinfektsiooni aparatuuri tüüpide, seerumite, vaktsiinide ja desinfektsiooni vahendite standardite kinnitamine; järelevalve sanitaartervishoiuliste nõuete täitmise üle toitlustööstuse standardtoodete alal;

j) liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissariaatide teaduslik-uurimisasutiste töökavade ühtlustamine sanitaar- ja taudivastase võitluse alal;

k) NSV Liidu Valitsuse erikorraldustel teiste ülesannete täitmine sanitaar- ja taudivastase võitluse alal.

3. NSV Liidu Riigi Sanitaar Peainspektoril on õigus:

*) NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 20. juulist 1936 (LSKK 1936, 40, 337) on Üleliiduline Riigi Sanitaar Inspektsioon allutatud NSVL Tervishoiu Rahvakomissariaadile.

a) anda kooskõlas kehtivate seadustega käskkirju ja juhendeid sanitaarse järelevalve ja taudivastaste abinõude teostamise korra üle;
b) anda kooskõlas kehtivate seadustega kõikidele NSV Liidu territooriumil asuvatele ametkondadele, asutistele, ettevõtetele ja organisatsioonidele neile kohustuslikke juhiseid sanitaarse järelevalve ja taudivastase korra küsimustes;
c) muuta ära liidu- ja autonoomsete vabariikide, kraide ja oblastite riigi sanitaar inspektorite ebaõigeid korraldusi sanitaarse järelevalve ja taudivastase võitluse küsimuste alal;
d) anda erilise vajaduse korral otseselt liiduvabariikide kohalikkudele riigi sanitaar inspektsiooni organitele kohustuslikke juhiseid, tehes seda üheaegselt teatavaks vastavatele liiduvabariikide riigi sanitaar peainspektoritele;
e) kutsuda kokku ettenähtud korras üleliidulisi kongresse ja nõupidamisi sanitaarsete ja taudivastase võitluse küsimuste alal;
f) anda korraldusi toitlustööstusliste, toiduainetega kauplemise ja ühiskondlise toitlustamise ettevõtete direktoritele töö seismapanekuks vastavates ettevõtetes, kuni neis leidunud sanitaarsete puuduste kõrvaldamiseni, tehes need korraldused ühtaegselt teatavaks ametkondade juhtidele, kellede valdkonda need ettevõtted kuuluvad;
g) keelata ära, kuni nõutavate sanitaarsete abinõude läbiviimiseni, tootmis-, kaubanduslikkude, lao- ja teiste ruumide kasutamine nende antisanitaarse seisukorra tõttu;
h) keelata ära tarvitamiseks kõlbmatuks tunnustatud toiduainete hoidmine ja tarvitamine ja teha korraldusi nende hävitamiseks või ümbertöötamiseks ainult tehniliseks otstarbeks;
i) kõrvaldada töölt täiesti või kuni määratud tervishoiuliste nõuete täitmiseni nakkushaigusi põdevaid töötajaid, kes oma töö juures kokku puutuvad toiduainetega;
j) võtta prokuratuuri organite kaudu kohtulikule vastutusele kehtivate sanitaar-tervishoiuliste normide ja sätete rikkumise eest ettevõtete ja asutiste juhatajaid ja teisi töötajaid, kes on otseselt vastutavad kehtiva sanitaarse korra täitmise eest neil juhtudel, mil rikkumine sisaldab kriminaalset karistatava teo tunnuseid;
k) määrata kehtivate sanitaar-tervishoiuliste normide ja sätete rikkumise eest, neil juhtudel, mil korrarikkumine ei sisalda kriminaalselt karistatava teo tunnuseid, rahalisi trahve, mis sisse nõutakse administratiivsundtäite korras (art. 7);
l) esitada vastava ametkonna kõrgemal asuvatele organitele küsimus distsiplinaarkaristuste määramiseks (kuni töölt vallandamiseni) töötajatele, kes süüdi kehtiva sanitaarse korra rikkumises.

4. Üleliidulisel Riigi Sanitaar Inspektsioonil on omad volinikud suurimates tööstuslistes rajoones ja tähtsamates toitlus-, kala- ja konservitööstuste keskustes (art. 2 p. b) ja neile volinikele otseselt alluvad riigi sanitaar inspektorid, arvul, mis ette nähtud Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni koosseisudes.

5. Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni volinikkude ja neile alluvate riigi sanitaar inspektorite ülesandeks on:
a) otsese sanitaarse järelevalve teostamine neile kindlaks määratud rajoones toitlustööstusliste ettevõtete, toitainetega kauplemise ja ühiskondlike toitlustamise ettevõtete üle;
b) kontrolli teostamine punktis „a" näidatud aladel ametkondade sanitaarteenistuslikkude organite üle, samuti ka liiduvabariikide riigi sanitaar inspektsioonide kohalikkude organite töö üle teistel tootmisprotsessi kaudu seotud majanduslikkudel või heakorra aladel (tooraainetega varustavad ettevõtted, veevärgid jne.);
c) muude ülesannete täitmine sanitaarse järelevalve ja taudivastase võitluse alal, mis antud NSV Liidu Riigi Sanitaar Peainspektori poolt.

6. Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni volinikkudel ja neile alluvatel riigi sanitaar inspektoritel on õigus tarvitusele võtta art. 3 p. g, h, i, j, k ja l nimetatud abinõusid.

NSV Liidu Riigi Sanitaar Peainspektor annab erijuhendi, mis määrab ära Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni volinikkude ja neile alluvate riigi sanitaar inspektorite poolt art. 3 p. g ja h nimetatud abinõude kasutamise korra ja ulatuse.

7. Rahalised trahvid määratakse:
a) NSV Liidu Riigi Sanitaar Peainspektori ja tema asetäitja poolt — kuni 500 rublani ettevõtete ja asutiste juhatajatele ja teistele töötajatele, kes otseselt vastutavad kehtiva sanitaarse korra täitmise eest ja kuni 5.000 rublani ettevõtetele ja asutistele;
b) Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni volinikkude poolt — kuni 300 rublani punktis „a" tähendatud isikutele ja kuni 3.000 rublani ettevõtetele ja asutistele;
c) riigi sanitaar inspektorite poolt kuni 100 rublani punktis „a" tähendatud isikutele.

Volinikkude poolt määratud trahviotsustele võib edasi kaevata NSV Liidu Riigi Sanitaar Peainspektorile; riigi sanitaar inspektorite otsustele — vastavale volinikule.

8. Riigi sanitaar inspektsiooni organitel on sanitaarse järelevalve teostamiseks õigus:
a) takistamatult sisse pääseda ja toimetada sanitaarset ülevaatust oma tegevusrajoonis asuvais tootmis-, kaubandus-, lao-, elu- ja ametiruumides, samuti ka transportvahendeis;
b) saada vajalikku selget ülevaadet ettevõtete, asutiste jne. sanitaarse seisukorra kohta;
c) toimetada toiduainete proovimist ja võtta proove analüüsimiseks;
d) anda meditsiinilistele ja teaduslikele asutistele, laboratooriumidele, uurimisjaamadele jne. neile kohustuslikke ülesandeid sanitaarseks järelevalveks vajalikkude spetsiaalsete analüüside toimetamiseks.

9. Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni juures on teaduslik-uurimisasutised sanitaarsete ja epidemioloogia küsimuste alal, NSV Liidu Rahvako-

missaride Nõukogu poolt kinnitatud nimekirja kohaselt.

10. Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni sisemine struktuur kinnitatakse NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt NSV Liidu Riigi Sanitaar Peainspektori ettepanekul.

Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni Keskasutise ja kohalikkude organite koosseis kinnitatakse üldises korras.

11. Üleliiduline Riigi Sanitaar Inspektsioon seisab üleliidulisel eelarvel ja omab iseseisva eelarve.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV riigi sanitaarinspektsiooni määrustiku kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 5. 1941, 48, 715)

NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määruse riigi sanitaarinspektsiooni organiseerimise kohta (ENSV T 1940, 68, 918) art. 8 täitmiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari poolt esitatud Eesti NSV riigi sanitaarinspektsiooni määrustik.

Tallinn, 4. aprillil 1941. Nr. 610.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 4. aprilli 1941 määruse nr. 610 juurde.

Eesti NSV riigi sanitaarinspektsiooni määrustik.

§ 1. Eesti NSV riigi sanitaarinspektsioon on riikliku sanitaar-tervishoiulise inspektsiooni korraldajaks Eesti NSV-s. Tema tegevuspiirkonnaks on kogu Eesti NSV territoorium.

§ 2. Eesti NSV riigisanitaarinspektsiooni ülesandeks on:

1) sanitaarse eelkontrolli teostamine asustatud kohtade planeerimise ja kruntide valiku üle, samuti toitlus- ja tööstusettevõtete hoonete, kommunaalehitiste, koolide jne. projekteerimisel kui ka ehitustööde teostamisel ehitusplaanide läbivaatamise, asukoha ülevaatuse ja ehitustööde järelevaatuse teel;
2) ettevõtete, kommunaalehitiste, koolide, elamute jne. avamise ja kasutamisele võtmise lubamine tervishoiu seisukohalt;
3) jooksva sanitaarse kontrolli teostamine riigi sanitaarinspektsiooni järelevalvele kuuluvate objektide ehitiste, sisustuse ja kasutamise üle;
4) tervishoiuküsimuste ja sanitaar-hügieeniliste normide kohta antavate kohalikkude nõukogude ja täitevkomiteede otsuste kavade läbitöötamine;
5) üksikutes asustatud kohtades või teatud tööstusettevõttes vajalikkude sanitaar-profülaktiliste vahendite läbiviimiseks konkreetplaanide kindlaksmääramine, kooskõlastatult nõukogude võimu teiste vastavate organitega ja plaanitud ülesannete täitmise kontrollimine;
6) osavõtt sanitaar-tehniliste ehitiste planeerimisest ja sanitaar-profülaktiliste abinõude teostamisest;
7) järelevalve teostamine kehtivate sanitaar-tervishoiuliste normide ja eeskirjade täitmise üle ja nendest normidest ja eeskirjadest üleastujate vastutusele võtmine.

§ 3. Eesti NSV sanitaarinspektsiooni teostajaiks on:

1) Riigi Sanitaar Peainspektsioon, kes kuulub Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi koosseisu;
2) maakonna ja linna riigi sanitaarinspektorid, kes kuuluvad maakonna ja linna täitevkomiteede tervishoiuosakondade koosseisu;
3) maal asuvad jaoskonnaarstid, keda loetakse riigi sanitaarinspektsiooni alal kuuluvaks riigi sanitaarinspektorite hulka.

§ 4. Eesti NSV riigi sanitaarinspektsiooni juhiks on riigi sanitaar peainspektor, kellel on riigi sanitaarinspektsiooni alal rahvakomissari asetäitja õigused. Peale peainspektori kuulub Riigi Sanitaar Peainspektsiooni koosseisu riigi sanitaar peainspektori asetäitja, kes on ühtlasi vanemaks riigi sanitaarinspektoriks, ja vajalik arv vanemaid riigi sanitaarinspektoreid sanitaar-tervishoiu eriharude: tööstus-, toitlus-, kommunaal- ja koolitervishoiu alal.

Ühele vanemale riigi sanitaarinspektorile võib vajaduse korral panna riigi sanitaarinspektsiooni teostamine mitte rohkem kui kahes sanitaar-tervishoiu eriharus.

§ 5. Riigi sanitaar peainspektor ja tema asetäitja nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari ettepanekul.

Riigi Sanitaar Peainspektsiooni vanemad riigi sanitaarinspektorid nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi põhimääruses kindlaksmääratud korras.

§ 6. Maakondade ja linnade tervishoiuosakondade koosseisu kuulub vajalik arv riigi sanitaarinspektoreid ning käesoleva määrustiku § 4 loendatud sanitaar-tervishoiu eriharude riigi sanitaarinspektoreid.

Olenedes linnade ja maakondade suurusest võib ühele riigi sanitaarinspektorile panna mitme või kõigi sanitaar-tervishoiu eriharude inspektsiooni teostamise.

§ 7. Maakondade ja linnade riigi sanitaarinspektorid nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist vastavate maakondade või linnade täitevkomiteede poolt Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari kinnitamisel maakonna (linna) tervishoiuosakonna põhimääruses ettenähtud korras.

§ 8. Riigi Sanitaar Peainspektsiooni ülesandeks on:

1) kogu Eesti NSV territooriumil asuvate Eesti NSV riigi sanitaarinspektsiooni organite töö ühtlustamine ja juhtimine;
2) vahetu sanitaarse järelevalve teostamine tööstus-, toitlus-, kommunaal- ja koolitervis-

hoiu alal suuremates tööstusrajoonides ja tähtsamates keskustes kogu Eesti NSV territooriumil;

3) Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari poolt Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule läbivaatamiseks esitatavate sanitaarinspektsiooni puutuvate määruste, rahvakomissariaadi juhendite ja teiste eeskirjade eelnõude läbitöötamine;
4) Eesti NSV sanitaar-tervishoiulise seisukorra kohta käivate statistiliste andmete kooskõlastamine ja läbitöötamine NSV Liidu Riikliku Plaanikomisjoni Rahvamajanduse Arvestuse Keskvalitsuse ja Eesti NSV Riikliku Arvestusvalitsuse poolt kindlaksmääratud korra ja vormide kohaselt;
5) kontrolli teostamine riigi sanitaarinspektorite ja nende abide töö üle kohtadel;
6) kontrolli teostamine ametkondlikkude sanitaarteenistuste ja ametkondlikkude sanitaarlaboratooriumide töö üle;
7) sideme pidamine Eesti NSV naaber-liiduvabariikide riigi sanitaarinspektsioonidega sanitaar-tervishoidu puutuvates küsimustes.

§ 9. Riigi Sanitaar Peainspektoril on õigus:

1) anda käskkirju ja juhendeid sanitaarse järelevalve alal, kooskõlas kehtivate eeskirjadega;
2) anda kõikidele Eesti NSV territooriumil asuvatele ametkondadele, asutistele, ettevõtetele ja organisatsioonidele neile kohuslikke juhiseid sanitaarse järelevalve küsimustes kooskõlas kehtivate eeskirjadega;
3) muuta ära alluvate riigi sanitaarinspektorite ebaõiged korraldused sanitaarse järelevalve alal;
4) anda erilise vajaduse korral kohalikkudele riigi sanitaarinspektoritele otseselt kohuslikke juhiseid, tehes seda üheaegselt teatavaks vastavatele tervishoiuosakondade juhatajatele;
5) kutsuda kokku ettenähtud korras ülevabariiklikke kongresse ja nõupidamisi seoses sanitaar-tervishoiu küsimustega;
6) teha korraldusi suuremate sanitaarsete puuduste või tervist ohustavate juhtude korral toitlustööstuslike, toiduainetega kauplemise ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete, käitiste, kommunaalettevõtete ning koolide ja lasteasutiste või nende üksikute ruumide ajutiseks või tähtajata sulgemiseks, samuti anda sellekohaseid eellubasid kohalikkudele riigi sanitaarinspektoritele, tehes need korraldused üheaegselt teatavaks ametkondade juhtidele, kelle valdkonda vastavad ettevõtted kuuluvad;
7) keelata ära tarvitamiseks kõlbmatuks tunnustatud toiduainete tarvitamine ja säilitamine ning teha korraldusi nende hävitamiseks või ümbertöötamiseks tehniliseks otstarbeks;
8) kõrvaldada töölt kas ajutiselt või jäävalt nakkushaigusi põdevaid töötajaid toitlustamise ja teistes ühiskonna sanitaar-teenistuses seisvates ettevõtetes ning vesivarustustes;
9) algatada ettevõtete ja asutiste juhatajate ja teiste töötajate, kes on otseselt vastutavad kehtiva sanitaarse korra täitmises, kohtulikule vastutusele võtmist kehtivate sanitaar-tervishoiuliste normide ja eeskirjade rikkumise eest juhtudel, kus esineb kriminaalsüüteo tunnuseid;
10) määrata kehtivate sanitaar-tervishoiuliste normide ja eeskirjade rikkumise eest rahalisi trahve käesoleva määrustiku § 14 ettenähtud ulatuses;
11) nõuda vastava ametkonna kõrgemalseisvatelt organitelt sanitaar-tervishoiuliste normide ja eeskirjade rikkumises süüdlaste karistamist distsiplinaarkorras (kuni töölt vallandamiseni).

§ 10. Riigi sanitaar peainspektoril on õigus vajaduse korral määrata suurematesse tööstusrajoonidesse ja tähtsamatesse keskustesse (§ 8 p. 2) oma volinikke, kelle ülesandeks oma tegevuspiirkonnas on:

1) sanitaarse järelevalve teostamine riigi sanitaar peainspektori poolt antud ülesannete ja plaanide kohaselt;
2) kontrolli teostamine riigi sanitaarinspektorite ja nende abide töö üle riigi sanitaar peainspektori erivolituse alusel;
3) osavõtt sanitaaraktiivide organiseerimisest sanitaarse järelevalve teostamise abistamiseks.

§ 11. Maakonna ja linna sanitaarinspektorite ülesandeks oma tegevuspiirkonnas on:

1) sanitaarse eelkontrolli teostamine kõikide kommunaal-, toitlus- ja tööstusettevõtete ning õppe-kasvatuse ja ravi-profülaktika asutiste kruntide valiku ja nende hoonete ehitusprojektide üle, samuti nendele ettevõtetele ja asutistele ehitatavate, vajadusteks kohaldatavate ning kapitaalselt remonditavate või ümberkorraldatavate hoonete ja sisustuse üle;
2) jooksva sanitaarse, kaasa arvatud ka laboratoorse, kontrolli teostamine kõikides eelmises punktis nimetatud ettevõtetes ja asutistes;
3) kohalikkude sanitaaralaliste sundeeskirjade kavade läbitöötamine;
4) osavõtt töötava rahva organiseerimisest sanitaarse järelevalve teostamise abistamiseks;
5) osavõtt tervishoiulise kasvatustöö organiseerimisest ja teostamisest p. 1 nimetatud asutistes ja ettevõtetes;
6) kontrolli teostamine sanitaar-tervishoiu eriharude alal töötavate riigi sanitaarinspektorite (§ 6) ja nende abide töö üle.

§ 12. Maakonna ja linna riigi sanitaarinspektoritel ning maa jaoskonnaarstidel riigi sanitaarinspektorite õigustes, on oma tegevuspiirkonnas vajaduse korral õigus tarvitusele võtta kõik § 9 p. 6—11 loetletud abinõud.

§ 13. Tervishoiuosakondade juhatajatel ei ole õigust muuta riigi sanitaarinspektorite ettekirjutusi, mis tehtud riigi sanitaarinspektoritele vasta-

vate eeskirjadega antud eriõiguste alusel (trahvide määramine, sanitaarses mõttes kardetavate ettevõtete sulgemine, tervisele ohtlikkude produktide käibelt kõrvaldamine jne.).

§ 14. Riigi sanitaar peainspektoril, tema asetäitjal ja volinikel ning maakonna ja linna riigi sanitaarinspektoritel ja maa jaoskonnaarstidel riigi sanitaarinspektorite ülesannetes on õigus määrata sanitaar-tervishoiuliste normide ja eeskirjade rikkumise eest rahalisi trahve järgmises ulatuses:

1) riigi sanitaar peainspektoril ja tema asetäitjal — kuni 300 rublani ettevõtete ja asutiste juhatajatele ja teistele töötajatele, kes otseselt vastutavad kehtiva sanitaarse korra täitmise eest ja kuni 3.000 rublani ettevõtetele ja asutistele;
2) riigi sanitaar peainspektori volinikkudel ja maakonna ning linna riigi sanitaarinspektoritel — kuni 100 rublani punktis 1 tähendatud isikutele ja kuni 1.000 rublani ettevõtetele ja asutistele;
3) maa jaoskonnaarstide poolt riigi sanitaarinspektorite ülesannetes kuni 100 rublani punktis 1 tähendatud isikutele.

§ 15. Riigi sanitaar peainspektori volinikkude ja maakonna ning linna riigi sanitaarinspektorite poolt määratud trahviotsustele võib kaevata riigi sanitaar peainspektorile, maa jaoskonnaarstide poolt riigi sanitaarinspektori ülesannetes määratud trahviotsustele — maakonna vastavale riigi sanitaarinspektorile.

§ 16. Kui isikud või asutised riigi sanitaarinspektori poolt määratud trahvisummasid antud tähtajaks ei tasu, siis annavad riigi sanitaarinspektsiooni organid asja NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu 11. aprilli 1937 määruse maksuvõlgade ja trahvide sissenõudmise asjade erimenetluse kohta (LSKK 1937, nr. 30, art. 120) eeskirjade kohaselt kohtuvõimude lahendada.

§ 17. Riigi sanitaarinspektsiooni organitel on sanitaarse järelevalve teostamiseks õigus:

1) takistamatult sisse pääseda ja toimetada sanitaarset ülevaatust oma tegevuspiirkonnas asuvais tootmis-, kaubandus-, lao-, elu- ja ametiruumides, samuti ka transportvahendeis;
2) saada vajalikku selget ülevaadet ettevõtete, asutiste jne. sanitaarse seisukorra kohta;
3) toimetada toiduainete proovimist ja võtta proove uurimiseks;
4) anda meditsiinilistele ja teaduslikele asutistele, laboratooriumidele, uurimisjaamadele jne. neile kohustuslikke ülesandeid sanitaarseks järelevalveks vajalikkude spetsiaalsete uurimuste toimetamiseks.

§ 18. Riigi sanitaarinspektor, tehes kindlaks sanitaarse järelevalve teostamisel ettevõtetes, asutistes jne. sanitaar-tervishoiuliste normide ja eeskirjade rikkumist ja sanitaarseid puudusi, näitab abinõusid ja teid nende puuduste kõrvaldamiseks ja määrab kindlaks tema poolt administratsioonile esitatud nõudmiste täitmise tähtpäevad.

Riigi sanitaarinspektor kontrollib tema poolt esitatud nõudmiste täitmist ja võtab kasutamisele kõik temast olenevad abinõud avastatud puuduste kõrvaldamiseks — pöördub kõrgemalseisva majandusliku organi, kohaliku ja kõrgemalasuvate nõukogu võimu organite poole, võtab kasutamisele seadusega temale antud repressiivseid abinõusid (ettevõtte sulgemine, trahvide määramine), toimetab VNFSV Kriminaalprotsessi Koodeksi § 50 ja 97 alusel isiklikult juurdlust asjatoimetuse edasisaatmiseks kohtusse, või annab materjali üle prokurörile.

§ 19. Igapäevase tehnilise jooksva töö tarvis (eelmaterjalide kogumine, kontroll üksikute ettepanekute täitmise üle jne.) on maakonna ja linna riigi sanitaarinspektoril üks või enam keskmise meditsiinilise haridusega abi, kes ametisse nimetatakse ja ametist vabastatakse vastava tervishoiuosakonna juhataja poolt.

§ 20. Riigi sanitaarinspektor organiseerib ametiühingute ja ühiskondliste organisatsioonide kaudu ettevõtetes ja asutistes sanitaar-esindajate võrgu ja kindlustab nende perioodilist instrueerimist, tuginedes neile kui alalisele aktiivile.

§ 21. Riigi sanitaarinspektorile antud õiguste ja volituste kinnitamiseks antakse temale päevapildiga varustatud ametitunnistus Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari ja riigi sanitaar peainspektori allkirjadega.

§ 22. Riigi sanitaarinspektor teostab oma järelevalve ülesandeid:

1) plaani kohaselt — kooskõlas aasta- ja veerandaasta plaanidega. Aastaplaan kinnitatakse kõrgemalseisva riigi sanitaarinspektori poolt;
2) väljaspool plaani — omal algatusel, kõrgemalseisvate riigi sanitaarinspektsiooni organite, vastava tervishoiuosakonna, kohtu- ja prokuratuuriorganite, nõukogude ja EK(b) Partei järelevalveorganite ettepanekul, ning üksikute asutiste ja isikute teadaannete põhjal.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Riigi Sanitaar Peainspektori käskkiri nr. 13.

Tallinnas, 16. aprillil 1941.

Trahvide määramise korra kohta riigi sanitaarinspektorite poolt sanitaarnõuete rikkumiste eest ja nende trahvide sissenõudmisest.

(Avaldatud ENSV T 25. 4. 1941, 44, 689)

Võtta täitmisele ja avaldada eestikeelses tõlkes NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi Üleliidulise Riigi Sanitaarinspektsiooni poolt 20. juunil 1937 kinnitatud juhend trahvide määramise korrast riigi sanitaarinspektorite poolt sanitaarnõuete rikkumiste eest ja nende trahvide sissenõudmisest.

Tähendatud juhendi art. 13 ettenähtud vorm nr. 1 on tervishoiu arvestus v. nr. 154 ja art. 15 ettenähtud vorm nr. 2 — tervishoiu arvestus v. nr. 155, missugused vormid on tervishoiuosakondadele välja saadetud.

NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi Üleliidulise Riigi Sanitaarinspektsiooni juhend

20. juunist 1937 nr. 1—09

trahvide määramise korrast riigi sanitaarinspektorite poolt sanitaarnõuete rikkumise eest ja nende trahvide sissenõudmisest.

I. Riigi sanitaarinspektsiooni üksikute organite õigused trahvide määramise alal.

1. Kooskõlas NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määruse art. 6 — 28. detsembrist 1933 riigi sanitaarinspektsiooni organiseerimisest (LSKK 1933, nr. 74, art. 450)*) antakse trahvide määramise õigus ainult riigi sanitaarinspektoritele. Teede Rahvakomissariaadi Sanitaarvalitsuse süsteemi sanitaarinspektoritel on õigus määrata trahv sanitaarnõuete rikkumise eest maaalade piirkondades, mis on antud kasutada raudtee transpordile (ärajuhtimise vöönd) kooskõlas NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 28. detsembrist 1931. Sanitaarse seisukorra parandamisest raudtee transpordil (LSKK 1932, nr. 1, art. 5).

Riigi sanitaarinspektori abil, rahva sanitaaresindajal, arstidel ja ametialalise sanitaarteenistuste muul personaalil seda õigust ei ole.

Neil juhtudel, kus riigi sanitaarinspektori abi (sanitaararsti abi) on ajutiselt määratud täitma riigi sanitaarinspektori ülesandeid ja kellele on antud määratud vormi kohane tunnistus (avatud leht), kasutab tema selle tunnistuse kehtivuse vältel kõiki õigusi, mis seadusega on antud riigi sanitaarinspektorile, nende hulgas ka õigust määrata trahve.

2. Riigi Sanitaarinspektor võib määrata trahvi protokolli alusel, mis on koostatud riigi sanitaarinspektori abi (sanitaararsti abi) või rahva sanitaaresindaja poolt, kuid tingimusel, et protokollis oleks süüdlase allkiri nõusolemise kohta protokolliga või siis tema seletus asja sisu kohta. Nende puudumisel riigi sanitaarinspektor peab: a) kohapeal isiklikult kontrollima protokollis ettetoodud sanitaarnõuete rikkumise fakte, b) või kutsuma kutselehe kaudu süüdlase andma seletusi, c) või nõudma temalt kirjalikku seletust. Kutsele mitteilmumine või seletuse mitteandmine annab riigi sanitaarinspektorile aluse lugeda süüdlast kõrvale hoidunuks seletuste andmisest ja õigustab määrata temale trahvi ära kuulamata trahvitava seletusi.

Märkus. Juhtudel, kui protokollis märgitud sanitaarnõuete rikkumise sisulise külje õigeks hindamiseks on vajalik arsti arvamine, peab riigi sanitaarinspektor kohapeal isiklikult kontrollima, kas protokoll on õige.

3. Neil riigi sanitaarinspektoritel, kellele on seadusega antud õigus trahvida ainult üksikuid füüsilisi isikuid, ei ole õigust milgil tingimusel määrata trahvi juriidilistele isikutele (ettevõtted, asutised).

4. Trahvi suuruse määramisel ükski riigi sanitaarinspektor ei ole õigustatud ületama ülemmäära, mis on temale määratud üleliidulise või vastava liiduvabariigi riigi sanitaarinspektsiooni kohta antud seadustega.

Kui sõltuvalt asjaoludest antud riigi sanitaarinspektor leiab tarviliku olevat määrata trahvi summa suuruses, mis ületab temale vastava seadusega antud võimupiirid, või kui riigi sanitaarinspektor leiab tarviliku olevat trahvida juriidilist isikut (ettevõtet, asutist), omades õiguse trahvida ainult füüsilisi isikuid, siis ta saadab sanitaarnõuete rikkumise kohta koostatud protokolli ja kõik selle asja kohta käivad täiendavad materjalid läbivaatamiseks kõrgemalseisvale sanitaarinspektorile, kes omab õigusi sellise trahvi määramiseks. Niisugusel juhul küsimuse trahvi kohta otsustab kõrgemalseisev riigi sanitaarinspektor.

Sõltuvalt asjaoludest tarvilikkudel juhtudel kõrgemalseisev riigi sanitaarinspektor, enne trahvi määramist, nõuab seletusi isikult, kes kuulub trahvimisele või asutise (ettevõtte) juhatajalt, kui seisab ees juriidilise isiku trahvimine.

II. Trahvi määramise põhjused.

5. Trahvi määramise peapõhjusteks on:

a) Valitsuse määrusega või NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi, Üleliidulise Riigi Sanitaarinspektsiooni, liiduvabariigi tervishoiu rahvakomissariaadi või riigi sanitaarinspektsiooni, NSV Liidu või liiduvabariigi Kaubanduse Rahvakomissariaadi, Toitlustööstuse Rahvakomissariaadi jne. poolt antud ametiasutise põhimääruse või valitsuse poolt antud erimääruse alusel kinnitatud ametkondlikkude korraldustega (eeskirjadega) kehtestatud sanitaarsete normide rikkumine. Juhul, kui ametiasutiste poolt antakse välja sanitaarse tähtsusega õigusnorme sisaldavaid eeskirju ja need on kooskõlastamata Üleliidulise või liiduvabariigi riigi sanitaarinspektsioonidega, siis arvestab riigi sanitaarinspektor trahvi määramise juures nende eeskirjadega ainult juhul, kui nad ei seisa vastuolus kõrgemalseisva riigi sanitaarinspektsiooni poolt selles suhtes antud eeskirjadega;

b) kohalikkude sundmäärustega kehtestatud sanitaarsete normide rikkumine;

c) riigi sanitaarinspektori poolt üldtervishoiuliste nõuete alusel kirjalikult antud ettepanekute (sissekanne sanitaaržurnaali, riigi sanitaarinspektsiooni otsus või eriline ettepanek) mittetäitmine.

Trahvi määramine on lubatud ainult juhul, kui riigi sanitaarinspektori poolt määratud tähtaeg on möödunud, ettepanek on aga täitmata.

6. Sanitaarsete puuduste olemasolu korral, milliste kõrvaldamine on seotud suurte kapitaalsete kuludega, ja kui esineb ilmne hädaoht tervisele, tuleb vastavalt õigustele, mis on antud riigi sanitaarinspektsioonile, seisma panna ettevõtte (ruumi) edaspidine kasutamine, näidates ühtlasi need abinõud, millede läbiviimise järele on lubatud ettevõtte (ruumi) uuesti kasutamisele võtmine.

Riigi sanitaarinspektori ettepanekute ilmsel ignoreerimisel tuleb süüdlased võtta kriminaalvastutusele.

*) Avaldatud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 19. detsembrist 1940 teadmiseks ja täitmiseks (ENSV T 1940, 68, 918).

III. Vastutava isiku ja trahvi suuruse määramine.

7. Konkreetsele isikule trahvi määramisel tuleb igakord arvestada rikkumise tõsiduse määraga ja sellega kuivõrd käesolev isik on vastutav avastatud sanitaarnõuete rikkumise eest. Igale trahvi määramisele peab eelnema väljaselgitamine, üksikute isikute ülekuulamise, dokumentide ja teiste asjaolude kontrollimise teel, kes nimelt selle tööala eest vastutavatest isikutest põhjustas avastatud sanitaarnõuete rikkumise.

8. Trahvi määramise korral tehnilise ala täitjale, kes otseselt võimaldas avastatud sanitaarnõude rikkumist, ei tohi unustada ettevõtte või selle suure haru (tsehi, töökoja, osakonna) juhataja üldist vastutust temale alluva ettevõtte (tsehi jne.) üldise sanitaarse seisukorra eest.

9. Trahvi ei tohi määrata veeteede transpordi tervishoiuosakondade sanitaararstidele, Teede Rahvakomissariaadi sanitaararstidele, majanduslikkude organite ametkondliku sanitaarteenistuse arstidele ja muule personaalile, veterinaarjärelevalvele, kvaliteediala inspektoritele ja teistele sarnastele isikutele, kes on ametkondliku järelevalve organiteks, aga mitte operatiivseteks täitjateks.

Riigi sanitaarinspektor on kohustatud teatama nende isikute ametialalistest eksimustest, kes õigeaegselt ei ole astunud samme nende või teiste sanitaarsete puuduste kõrvaldamiseks, organile, kelle alluvusse antud isik kuulub, temale distsiplinaarse karistuse määramiseks.

Juhtudel, mis endaga kaasa toovad raskeid tagajärgi ja mis moodustavad sotsiaalse hädaohu, on riigi sanitaarinspektor kohustatud sellest peale kõrgemalseisvale ametialalisele administratsioonile teatamise ühtlasi alustama süüdioleva sanitaarteenistusliku või kvaliteediala inspektsiooni jt. esindaja kriminaalset jälitamist, kas otseselt või prokuratuuri organite kaudu.

10. Juhtudel, kus rikutud NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrust 1. oktoobrist 1936 Toitlustamise ja teistes ettevõtetes tegutsevate tööliste kohustuslikust arstlikust läbivaatusest (LSKK 1936, nr. 50, art. 410)*) tuleb reeglipäraselt trahvida administraatorit, kes lubas antud isikul asuda tööle ilma arstliku läbivaatuseta või hoolimata arsti otsusest mitte lubada seda isikut tööle. Trahvi määramist otseselt töölisele, kes asus tööle ilma arstliku läbivaatuseta, toimetatakse juhtudel, kui antud isik hoidub sihilikult kõrvale arstlikust läbivaatusest, või kui ta on petnud administratoorit jne. Sama on kehtiv isikute suhtes, kes viibivad tööl ilma kindlaksmääratud sanitaarse riietuseta, töökaitsevahenditeta jne.

11. Kooskõlas NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 27. märtsist 1935 Kolhooside rahalise arvestuse korraldamisest (LSKK 1935, nr. 16, art. 125) pole lubatud kolhoosi arvelt summade sunduslik mahaarvestamine riigi sanitaarinspektsiooni määruse alusel, millega seoses ei tohi aset leida trahvide määramine kolhoosidele kui juriidilistele isikutele. Antisanitaarsete tõsiolude leidumisel kolhoosi tööstuslikes keskustes (piimafarmi-, veski-, leiva küpsetuskeskuses jne.) tuleb määrata trahvi mitte kolhoosile kui juriidilisele isikule, vaid personaalselt kolhoosi ametiisikuile, kes lubasid leidunud sanitaarnõuete rikkumise.

12. Igast trahvi määramise juhust ettevõttele või asutisele tuleb teatada kõrgemalasuvale majanduslikule organile, eriti tõsistel juhtudel aga — liiduvabariikliku riigi sanitaarpeainspektsioonile, ja Üleliidulisele Riigi Sanitaarinspektsioonile, kui on tegemist liiduvabariiklikkude rahvakomissariaatide juhtida olevate ettevõtetega.

IV. Trahvi määramise vormipärastamine.

13. Trahvi määramist vormipärastatakse protokolli ja trahvi määramise otsuse koostamisega vormide järgi, mis laiali saadetud Üleliidulise Riigi Sanitaarinspektsiooni poolt 20. jaanuarist 1937 (vorm nr. 1).

Kõik protokollid ja trahvi määramise otsused peavad reeglipäraselt olema kirjutatud trükitud blankettidele. Pole lubatud protokolli ja trahvi määramise otsuseid kirjutada lohakalt ja mitteloetavalt, samuti koostada neid mitte ettenähtud vormi järgi.

14. Juhul, kui vastutav isik keeldub või hoidub kõrvale allkirja või seletuste andmisest, teeb protokolli koostanud riigi sanitaarinspektor selle kohta protokollis vastava märkuse.

Erilist vastutavust nõudvatel juhtudel (toidumürgistus, professionaalne mürgistus, epideemiline purse jne.), kui on aluseid oletada, et asja kohta alustatakse kriminaaljälitamist ja avastatud puuduste eest vastutav isik keeldub seletuste või allkirja andmisest protokollile, peab riigi sanitaarinspektor selle tõsiolu kinnitamiseks juurde kutsuma tunnistajaid (ettevõtte tööliskonnast, kõrvalisi isikuid jne.).

15. Trahvi määramise otsus (vorm nr. 2) peab olema koostatud hiljemalt 10 päeva jooksul pärast protokolli koostamist. On protokoll ja trahvi määramise otsus koostatud eriisikute poolt riigi sanitaarinspektsiooni võrgust (kõrgemal- ja allpoolseisvate ametiisikute poolt), võib trahvi määramise otsuse teha kõrgemalseisva ametiisiku poolt hiljemalt ühe kuu jooksul arvates protokolli koostamisest allpoolseisva ametiisiku poolt. Trahvi määramise otsus koostatakse kahes eksemplaris, millest üks jääb riigi sanitaarinspektorile, teine aga antakse trahvitavale.

16. Trahvi tasumiseks määratakse 15-päevane tähtaeg arvates trahvimääramise otsuse trahvitavale kätteandmisest.

Ei ole lubatud pöörata trahvi sissenõudmisele, kui trahvimääramise otsus pole trahvitavale kätte antud (kätteandmiseks loetakse ka saatmine posti teel tähitud kirjas).

V. Edasikaebuse, trahvimääramise otsuse tühistamise ja muutmise kord.

17. Kaebus trahvi määramise otsusele adresseeritakse järgmise (kõrgema) astme riigi sanitaarinspektorile, antakse aga riigi sanitaarinspektori kaudu, kes trahvimääramise otsuse on teinud. Vas-

*) Avaldatud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 5. veebruarist 1941 nr. 172 teadmiseks ja täitmiseks (ENSV T 1941, 17, 205).

tavalt Üleliidulise Kesktäitevkomitee ja VNFSV Rahvakomissaride Nõukogu 23. märtsi 1934 määruse art. 23 ja teiste liiduvabariikide seadusandluse analoogilistele artiklitele riigi sanitaarinspektisooni kohta, kaebuse esitamine kolme päeva jooksul seistab trahvi sissenõudmise kuni kaebusele vastuse saamiseni kõrgemalseisva riigi sanitaarinspektori poolt.

Kui kaebus on esitatud kolmepäevase tähtaja möödumisel, kuid enne trahvimäära tegelikku sissenõudmist, otsustab trahvi sissenõudmise seismapaneku küsimuse kas riigi sanitaarinspektor, kes tegi trahvimise otsuse või järgmise kõrgema astme riigi sanitaarinspektor, kellele kaebus oli antud.

18. Riigi sanitaarinspektor, kes on saanud kaebuse tema poolt tehtud trahvi määramise otsusele, on kohustatud hiljemalt 3 päeva jooksul kaebuse kättesaamise päevast arvates saatma kaebus edasi kõrgemalseisvale riigi sanitaarinspektorile, lisandades kaebusele trahvi määramise otsuse, protokolli, mille põhjal on otsus tehtud, kaebuse põhiolu seletuse ja muud asjasse puutuvad materjalid.

Juhul, kui kõrgemalseisev riigi sanitaarinspektor saab kaebuse otseselt kaebajalt, tema on reeglipäraselt kohustatud saatma kaebuse karistuse määranud riigi sanitaarinspektorile, kaebuse kohta seletuste andmiseks ja kõikide ülalnimetatud materjalide lisandamiseks, mille põhjal trahv on määratud.

Sarnasel juhul, üheaegselt materjalide nõudmisega trahvi määranud riigi sanitaarinspektorilt, antakse viimasele juhised trahvimäära sissenõudmise seismapaneku kohta.

19. Kõrgemalseisev riigi sanitaarinspektor, vaadanud läbi kaebuse, teeb motiveeritud otsuse trahvi suuruse kinnitamise, tühistamise või muutmise kohta. See otsus koostatakse kolmes eksemplaris, milledest üks jääb kaebuse läbi vaadanud riigi sanitaarinspektori aktidesse, teised kaks aga saadetakse trahvi määranud riigi sanitaarinspektorile: üks kätteandmiseks kaebajale ja teine — lisamiseks trahvi määramise asjatoimetuse juurde.

20. Kõrgemalseisva riigi sanitaarinspektori otsus kaebuse kohta on lõplik.

15-päevane trahvi sissenõudmise tähtaja kulg algab trahviotsuse kätteandmise momendist trahvitule.

Juhul, kui trahvi asjatoimetuse kohta saabub kaebus, milline on juba alluvast instantsist läbi käinud (näit. jaoskonna või linna riigi sanitaarinspektori kaudu), on kõrgemalseisval riigi sanitaarinspektoril (ükskõik millisest riigi sanitaarinspektsiooni lülist, kuni riigi sanitaarinspektorini, viimane kaasa arvatud) õigus kas keelduda kaebuse läbivaatamisest protsessuaalseil põhjusil, või kaebus vastu võtta läbivaatamiseks järelevalve korras, nõuda välja asjatoimetuse trahvi määranud riigi sanitaarinspektorilt, ning teha asja kohta oma otsus, mis on kohustuslik. Trahvi sissenõudmise seismapaneku küsimuse otsustab sarnasel korral riigi sanitaarinspektor, kes asjatoimetuse läbi vaatab.

Oma põhimõttelise tähtsusega otsused trahvi määramise asjatoimetuste kohta, mis on läbi vaadatud edasikaebe korras, teeb autonoomse vabariigi, krai, oblasti riigi sanitaarinspektor ja liiduvabariigi sanitaarpeainspektor teatavaks kõigile alluvatele riigi sanitaarinspektoritele (avaldamise teel ametlikus bülletäänis, erikirjade laialisaatmise teel jne.) juhindumiseks analoogiliste pretsedentide korral.

21. Iga riigi sanitaarinspektor peab nummerdatud ja nööritud eriraamatuid, määratud trahvide registreerimiseks. Kaebuste registreerimine trahvidele, mis on määratud alluva astme riigi sanitaarinspektorite poolt, toimub eraldi.

22. Trahvi sissenõudmise korral töötasult tuleb vastavalt NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu 1936 a. 8. detsembri määruse p. „b-le“ (LSKK 1936, nr. 62, art. 458) teha korraldus asutisele, kes maksab trahvitule töötasu, trahvi kinnipidamise kohta tema töötasult kas ühekordselt või osade kaupa, juhindudes riigi ja muude maksude sissenõudmise määrustiku art. 22 normidest, ja nimelt, kuutöötasu juures kuni 100 rbl. kinni pidada mitte üle 10% korraga, töötasu korral 100 kuni 200 rublani — 20% ja töötasu korral üle 300 rbl. — 30%.

23. Trahvi määramisel asutisele, ettevõttele ja organisatsioonile, tuleb teatada panka, kus on trahvitud asutise arve, tehes ettepaneku trahvisumma mahakirjutamiseks sellelt arvelt ja tema üleviimiseks eelarve sissetulekutesse. Sealjuures tuleb toetuda NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu ülalnimetatud määrusele.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Riigi Sanitaar Peainspektori käskkiri nr. 17.

Tallinnas, 13. mail 1941.

Sanitaarsest seisukohast ohtlikkude ettevõtete ja ruumide sulgemise korra kohta riigi sanitaarinspektorite poolt.

(Avaldatud ENSV T 22. 5. 1941, 52, 832)

Aluseks võttes Eesti NSV Riigi Sanitaarinspektsiooni määrustiku (ENSV T 1941, 48, 715) § 9 p. 6 ja § 12 ja Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni seletust 11. märtsist 1940 tuleb sanitaarsest seisukohast ohtlikkude ettevõtete ja ruumide sulgemisel toimetada järgmiselt:

1. Üleliidulise või üldvabariikliku tähtsusega ettevõtte või selle üksikute ruumide sulgemine, mis tingib kogu ettevõtte tegevuse katkestamise, võib toimuda ainult Riigi Sanitaar Peainspektori eelloaga.

2. Otsus üksikute ruumide sulgemise kohta üleliidulise või üldvabariikliku tähtsusega ettevõtteis, kui see ei tingi kogu ettevõtte tegevuse seismajäämist, saadetakse hiljemalt 3 päeva pärast otsuse tegemist kinnitamiseks kõrgemalseisvale riigi sanitaarinspektorile.

3. Kohaliku tähtsusega ettevõtte sulgemiseks on vajalik kõrgemalseisva riigi sanitaarinspektori kinnitus.

4. Kõrgemalseisvale sanitaarinspektorile kinnitamisele saadetavatele otsustele lisandatakse kogu asja kohta käiv materjal; samuti tuleb eelloa taotlemisel punkt 1 mainitud ettevõtete või ruumide sulgemiseks saata Riigi Sanitaar Peainspektorile kogu asja kohta käiv materjal.

5. Ettevõtte sulgemise kohta teeb riigi sanitaarinspektor motiveeritud otsuse.

Otsuses tuleb tingimata ära tähendada, kas ettevõte (ruum) suletakse tähtajata või kindla tähtajani, viimasel juhul — missuguste tingimuste täitmise järele või missugusel tähtajal on lubatud ettevõtte (ruumi) uuesti kasutamisele võtmine.

6. Otsus kirjutatakse kolmes eksemplaris, kusjuures üks jääb riigi sanitaarinspektori asjaajamise juurde, teine antakse ettevõtte eest vastutavale isikule täitmiseks ja kolmas saadetakse kõrgemalseisvale riigi sanitaarinspektorile kinnitamiseks.

7. Kui ettevõtte eest vastutav isik keeldub või hoiab kõrvale riigi sanitaarinspektsiooni poolt ettevõtte sulgemise kohta tehtud otsuse täitmisest või kui riigi sanitaarinspektoril on põhjust kahtlustada tema korralduste edaspidist mittetäitmist, samuti kui antud juhtum omab erilist sanitaarset tähtsust (nakkuse levimise oht jne.), riigi sanitaarinspektor pitseerib ettevõtte (ruumi).

8. Vastuhaku korral (aktiivse või passiivse, nagu näiteks keeldumine lahkuda ruumist), kutsutakse abiks miilits, kes on kohustatud NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt 25. mail 1931 kinnitatud T.-T. Miilitsa põhimääruse (LSKK 1931, nr. 35, art. 247) alusel abistama kõiki ametkondliku inspektsiooni esindajaid juhtudel, kui viimastele tehakse takistusi nendele seadustega antud õiguste rakendamisel.

9. Riigi sanitaarinspektsiooni poolt pandud pitseri mahavõtmine ettevõtte eest vastutava isiku poolt ja ettevõtte käima laskmine vastukäivalt riigi sanitaarinspektsiooni korraldustele, loetakse otseseks teenistusliku seisundi kuritarvituseks ja süüdlased langevad karistuse alla VNFSV Kriminaalkoodeksi art. 109 põhjal. Kriminaaljälitust tuleb niisugustel juhtudel alustada prokuröri kaudu.

10. Ettevõtete sulgemisel tuleb sulgemisotsuse tegemiseks kasutada käesolevale käskkirjale lisandatud vormi.

Vorm.

Ettevõtte sulgemise otsus.

Eesti NSV ..... maakonna (linna) Riigi Sanitaarinspektsioon.

Ettevõtte (ruumi) sulgemise otsus, tehtud ..... kuul ..... päeval ..... aastal ..... (otsuse tegemise koht).

Mina, ... maakonna (linna) riigi sanitaarinspektor ..... läbi kaaludes sanitaarse järelevaatuse tulemuse andmed .....

konstateerin, et alljärgnevad olulised sanitaarsed puudused osutuvad sanitaarsest seisukohast ohtlikeks ruumide edaspidisel kasutamisel:

1) .....;
2) .....;
3) .....;
4) .....

Selle tõttu juhindudes Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 4. aprillist 1941 nr. 610 all kinnitatud Eesti NSV Riigi Sanitaarinspektsiooni määrustikku (ENSV T 1941, 48, 715) § 9 p. 6 ja § 12, otsustasin:

1) Katkestada ..... (ettevõtte või ruumi nimetus) ekspluatatsioon kuni ..... (loetleda teostamisele kuuluvad korraldused või märkida „tähtajatult").

2) Käesolevale otsusele võib edasi kaevata ..... (kõrgemalseisva riigi sanitaarinspektori nimetus). Edasikaebus ei seista käesoleva otsuse täitmist.

3) Vastutus käesoleva otsuse täitmise eest lasub .....

Riigi sanitaarinspektor (allkiri).

Otsuse vastu võtnud (allkiri).

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi riigi sanitaar peainspektori käskkiri nr. 14.

Tallinnas, 26. aprillil 1941.

Riigi sanitaarinspektori abi (sanitaararsti abi) töö kohta.

(Avaldatud ENSV T 15. 5. 1941, 50, 774)

Võtta täitmisele ja avaldada eestikeelses tõlkes NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi Üleliidulise Riigi Sanitaarinspektsiooni poolt 20. märtsil 1940 kinnitatud riigi sanitaarinspektori abi (sanitaararsti abi) töö määrustik.

Riigi sanitaarinspektori abi (sanitaararsti abi) töö määrustik.

Kinnitatud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi Üleliidulise Riigi Sanitaarinspektsiooni poolt 20. märtsil 1940 (NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi ametlik kogu 1940, nr. 12).

1. Sanitaararsti abi on keskmeditsiinilise kvalifikatsiooniga töötaja, kes on ette valmistatud alljärgnevate ülesannete täitmiseks:

a) teostama sanitaararsti juhatusel sanitaarset järelevalvet asustatud kohtades kõikide objektide üle;
b) täitma sanitaararsti üksikuid korraldusi (objekti sanitaarseisukorra põhielementide määramine looduses ühes andmete kandmisega sanitaarkaardile; kontroll sanitaararsti poolt esitatud nõuete täitmise üle; üksikute nakkushaigusjuhtude epidemioloogiline uurimine);
c) sooritama iseseisvalt igasugust desinfektsiooni ja desinsektsiooni, valima vastavate näidustuste alusel desinfektsiooni ja desinsektsiooni meetodit, samuti organiseerima kontrolli desinfektsiooni ja desinsektsiooni effektiivsuse üle;
d) läbi viima sanitaarharidustööd elanikkonnas, organiseerides elanikkonna isetegevust;
e) koostama sanitaarülevaatuse akte;
f) toimetama sanitaararsti juhatusel asjaajamist, kaasa arvatud ka kõik sanitaar-epidemioloogilise arvestuse liigid;

g) toimetama proovide võtmist nii sanitaarsetel kui ka epidemioloogilistel näidustustel ja saatma neid uurimiseks laboratooriumidesse, vajaduse korral aga toimetama elementaarseid uurimisi kohapeal, protokollides uurimise tulemusi.

2. Riigi sanitaarinspektori abi:

a) toimetab väiksemate toitlusettevõtete, elanikkonna elu-oluks vajalikkude seadiste jne. sanitaarjärelevaatust ja teeb märkmeid sanitaaržurnaali, tehes kõik leitud sanitaarsed puudused teatavaks riigi sanitaarinspektorile;

b) koostab väiksemate objektide sanitaarkirjeldusi ja protokolle täheldatud sanitaarkorra rikkumise kohta. Suurte toitlustööstus- ja kommunaal-ettevõtete sanitaarkirjeldusi peab koostama riigi sanitaarinspektor vahenditult;

c) toimetab riigi sanitaarinspektori korraldusel toiduainete, vee, maapinna ja muusuguste proovide võtmist sanitaarseks ekspertiisiks, tähele pannes selleks seatud eeskirju;

d) kontrollib riigi sanitaarinspektsiooni üksikute ettepanekute ja otsuste täimist: objektide sulgemise, produktide käibelt kõrvaldamise või hävitamise kohta, sanitaarnõuete täitmist tööstusettevõtetes, kommunaalehitistes jne.;

e) kontrollib elanikkonna kindlustamist sanitaartervishoiuliste seadistega (saunad, duširuumid, pesemisseadised), desinfektsiooniseadistega, samuti nende seadiste korrasolekut ning personaali arstlikel läbivaatustel käimist, seal kus see on nõutav;

f) tehniliselt vormipärastab riigisanitaarinspektori trahvi määramise otsuse; koostab selle otsuse teksti, registreerib ja jälgib selle otsuse käiku.

3. Riigi sanitaarinspektori abi saab päevapildiga ning täitevkomitee esimehe ja kohaliku riigi sanitaarinspektori allkirjaga varustatud ametitunnistuse, millel loetletud temale sanitaarjärelevalve teostamiseks alluvad objektid (rajooni, linna, jaoskonna) ja märgitud, et tal on õigus takistamatuks sissepääsuks nende objektide sanitaarseks ülevaatuseks ja proovide võtmiseks sanitaarse ekspertiisi jaoks.

4. Avatud leht, ühes riigi sanitaarinspektori kõigi õiguste ajutise omandamisega, antakse riigi sanitaarinspektori abile erandjuhtudel autonoomse vabariigi, krai, oblasti riigi sanitaarinspektori loal riigi sanitaarinspektori — arsti puudumise korral antud kohas (linn, rajoon).

Avatud leht antakse riigi sanitaarinspektori abile tähtajaga mitte üle 6 kuu, vajaduse korral pikendatakse seda tähtaega perioodiliselt.

Avatud lehes nimetatakse riigi sanitaarinspektori abi: „riigi sanitaarinspektori abi, ajutiselt riigi sanitaarinspektori ülesannetes".

5. Riigi sanitaarinspektor, kelle juhtida on abid, on kohustatud neid süstemaatiliselt instrueerima ja varustama keskasutiste ja kohalikkude sanitaareeskirjadega, missugused antud abi järelevalvele kuuluvate objektide kohta.

6. Autonoomse vabariigi, krai, oblasti riigi sanitaarinspektor kindlustab riigi sanitaarinspektori abide kvalifikatsiooni tõstmise, täiendades nende teadmisi kursustel või individuaalkorras.

7. Riigi sanitaarinspektori abi töötab plaani kohaselt, mille kinnitab riigi sanitaarinspektor, kes peab ka kontrollima selle plaani täitmist mitte harvem kui üks kord dekaadis.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kuurortide ja ravitähtsusega maakohtade sanitaarkaitse kohta.

(Avaldatud ENSV T 1. 7. 1941, 64, 1029)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 1940. a. 10. aprilli määruse nr. 500 „Kuurortide ja ravitähtsusega maakohtade sanitaarkaitse määrustiku kinnitamise kohta" (LMKK 1940, nr. 12, art. 289) § 3 täitmiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohuseks teha Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissarile välja töötada vabariikliku tähtsusega ja suuremate kohaliku tähtsusega kuurortide sanitaarkaitse ringkondade piiritlemise kavad ja nende kuurortide sanitaartervendavate abinõude plaanid ning esitada need kavad ja plaanid Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks hiljemalt 1. septembriks 1941.

2. Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 10. aprillist 1940 nr. 500 kinnitatud Kuurortide ja ravitähtsusega maakohtade sanitaarkaitse määrustik (LMKK 1940, nr. 12, art. 289) käesolevale määrusele lisandatud eestikeelses tõlkes.

Tallinn, 24. juunil 1941. Nr. 1234.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 24. juuni 1941 määruse nr. 1234 juurde.

Kuurortide ja ravitähtsusega maakohtade sanitaarkaitse määrustik.

1. Kuurortide ja ravitähtsusega maakohtade sanitaarkaitse sihiks on kuurortide ravivahendite loomulike füüsiliste ja keemiliste omaduste säilitamine, samuti ka nende kaitsmine rikete ja väljakurnamise eest.

2. Kõigis liidulise, vabariikliku ja kohaliku tähtsusega kuurortides määratakse kindlaks sanitaarkaitse ringkonnad, millede piires on keelatud igasugune töö ja tegevus, mis rüvetab pinda, vett ja õhku ning mis võiks kahjustavalt mõjutada kuurordi ravivahendite seisukorda ning sanitaarseid tingimusi.

Märkus. Kuurortide ja ravitähtsusega maakohtade joogiveevarustus on kaitstud sanitaarses suhtes NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu 17. mai 1937. aasta määruse „Veevärkide ja vesivarustuse allikate sanitaarsest kaitsest" (LSKK 1937, nr. 35, art. 143)[1]) alusel.

[1]) ENSV T 1941, 17, 206.

3. Sanitaarkaitse ringkond määratakse kindlaks iga üksiku kuurordi kohta, liidulise tähtsusega kuurortide kohta NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt, vabariikliku ja kohaliku tähtsusega kuurortide kohta — liiduvabariikide rahvakomissaride Nõukogu poolt, vastavate tervishoiu rahvakomissariaatide ettepanekul.

4. Kuurordi sanitaarkaitse ringkond jaguneb kolme tsooni, kusjuures iga tsooni kohta määratakse kindlaks erirežiim:

a) esimene tsoon haarab mineraalvete pinnale ilmumise kohti, muda- ja soolajärvi, ravitähtsust omavaid limaane ja plaaže.

Esimeses tsoonis on keelatud alatine ja ajutine elamine isikuil, kes ei ole otseselt seotud tööga kuurordis, samuti ka igasugune ehitustegevus ja mullatööd, mis ei ole seoses kuurordi ravivahendite ekspluateerimise ega remondiga ning seda tsooni läbistavate sidevahendite ehitusega;

b) teine tsoon haarab pindala, millelt toimub pinna- ja põhjavee äravool mineraalallikate pinnale tuleku kohtadesse; maapinnast mitte sügaval asetsevate mineraal- ja magedavee tsirkulatsiooni kohti, mis mineraalallikate tekkimisele kaasa aitavad; ravivete ja ravimudade loomulikke ja kunstlikke hoiukohti; ravi-ehitise, kuurordi läheduses olevaid merede ja järvede rannikuid.

Teises tsoonis on keelatud sarnane maa-ala kasutamine, mis võib esile kutsuda kuurordi ravivahendite kvalitatiivset või kvantitatiivset halvenemist. Vastavalt sellele on igasugune ehitustegevus ning maa- ja metsa-alade ja veekogude kasutamine igasuguseiks otstarbeiks teise tsooni piirides lubatud ainult kohaliku töötava rahva saadikute nõukogu eriloal (käesoleva määrustiku paragrahv 9);

c) kolmas tsoon haarab kogu hüdro-mineraal ressursside toitmise ja kujundamise pindala, samuti ka maakohti, mis võiksid mõjutada kuurordi klimaatilisi ja sanitaarseid tingimusi.

Kolmandas tsoonis on lubatud käesoleva määrustiku paragrahv 9-s ettenähtud korras igasuguste mäekaevanduste teostamine, puuraukude puurimine, metsa täielik maharaiumine, prügi väljaveo kohtade, loomamatmispaikade, kalmistute, niisutuspõldude ja assenisatsioonipõldude asutamine, puhastamata reovete laskmine jõgedesse ja veekogudesse.

5. Kuurortide sanitaarkaitse ringkondade piirid, samuti tsoonide piirid ringkonnas peavad kindlaks määratud ning vastavate pealkirjadega varustatud postidega tegelikult tähistatud olema nende kuurordivalitsuste või organisatsioonide jõududega ja vahenditega, kelle alluvusse ja kasutamisele kuurort kuulub.

6. Ravitähtsusega maakohtades, kus sanitaarkaitse ringkond on veel määramata, võivad liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissariaadid, kuni ringkonna piiride kindlaksmääramiseks vajalike uurimuste teostamiseni, määrata ajutised sanitaarkaitse ringkonnad, loomulikes geomorfoloogilistes piirides — NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi kinnitamisel, tingimusel, et alatise sanitaarkaitse ringkonna piirid oleksid esitatud kinnitamiseks vastavale rahvakomissaride nõukogule ühe aasta jooksul.

7. Kuurortide ja ravitähtsusega maakohtade sanitaarkaitse teostamine pannakse vastavatele kohalikele [kraide (oblastite), rajooni või linna] töötava rahva saadikute nõukogudele, kelle territooriumil asuvad sanitaarkaitse ringkonnad.

8. Kohalik [krai (oblasti), rajooni või linna] töötava rahva saadikute nõukogu, kelle territooriumil asub sanitaarkaitse ringkond, on kohustatud elanikkonnale teatama sanitaarkaitse ringkonna ja tsoonide piiridest, samuti ka neis piirides kehtivast režiimist.

9. Lubade andmine asutisile ja organisatsioonidele igasuguste tööde teostamiseks sanitaarkaitse ringkonna piires toimub kohalike [kraide (oblastite), rajoonide või linnade] töötava rahva saadikute nõukogude poolt, kelle territooriumil antud sanitaarkaitse ringkonnad asuvad, ainult siis kui selle kohta on vastavate tervishoiuorganite kuurordivalitsuste, muudele ametkondadele kuuluvates kuurortides aga — oblasti (krai) tervishoiuosakonna või vabariiges, kus oblastilist jaotust ei ole, tervishoiu rahvakomissariaadi sellekohane jaatav otsus.

Kuurordivalitsuste, oblasti (krai) tervishoiuosakondade ja vabariiges, kus oblastilist jaotust ei ole, tervishoiu rahvakomissaride sanitaarkaitse otsused peavad olema kooskõlastatud riigi sanitaarinspektsiooni ja mäe-järelevalve organitega.

10. Kohaliku [krai (oblasti), rajooni või linna] töötava rahva saadikute nõukogu otsusele, samuti ka kuurordivalitsuste ja oblasti (krai) tervishoiu osakondade otsusele ning vabariiges, kus ei ole oblastilist jaotust, vabariikide tervishoiu rahvakomissari otsustele sanitaarkaitse küsimuste kohta, võivad asjast huvitatud isikud või organisatsioonid esitada kaebuse 15 päeva jooksul kuuluvuse järgi kas vastava liiduvabariigi või NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogule.

11. Kõik kuurortide ja teiste ravitähtsusega maakohtade sanitaarkaitseks tarvitusele võetavad abinõud teostatakse kuurordivalitsuste või organisatsioonide arvel, kelle alluvusse ning kasutamisele kuurort (või ravitähtsusega maakoht) kuulub ning kooskõlastatakse nende poolt riigi sanitaarinspektsiooni ja mäe-järelevalve organitega.

12. Järelevalve käesoleva määrustiku teostamise üle sanitaarkaitse vahendite läbiviimise osas kuurortide sanitaarkaitse tsoonides, pannakse riigi sanitaarinspektsiooni organitele.

13. Järelevalve hüdro-mineraal ressursside õige ekspluatatsiooni ning kaitse üle nende rikkumise ja väljakurnamise eest pannakse mäe-järelevalve organitele.

14. Käesolevas sanitaarkaitse määrustikus kindlaksmääratud eeskirjade, samuti ka töötava rahva saadikute nõukogude üldkohustuslike otsuste rikkumise eest võtavad riigi sanitaarinspektsiooni organid süüdlasi vastutusele vastavalt riigi sanitaarinspektsiooni määrustikule (LSKK 1935, nr. 41, art. 348)[2].

[2]) ENSV T 1940, 68, 919.

15. NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadile pannakse juhendi andmine käesoleva määrustiku rakendamise kohta kooskõlas mäe-järelevalve organitega.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus toitlustamise ja elanikkonna sanitaar-tervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ning vesivarustustes tegutsevate isikute kohustusliku arstliku läbivaatuse kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 2. 1941, 17, 205)

Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus 1. oktoobrist 1936 nr. 1769 (LSKK 1936, nr. 50, art. 410) toitlustamise ja elanikkonna sanitaar-tervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ning vesivarustustes tegutsevate isikute kohustuslikust arstlikust läbivaatusest käesolevale lisandatud tõlkes.

Tallinn, 5. veebruaril 1941. Nr. 172.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 5. veebruari 1941 määruse nr. 172 juurde.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus toitlustamise ja elanikkonna sanitaar-tervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ning vesivarustustes tegutsevate isikute kohustuslikust arstlikust läbivaatusest.

1. Kõik töölised ja teenijad, kes tegutsevad toitlustamise alal, elanikkonna sanitaar-tervishoiu teenistuses seisvates ettevõtetes ja vesivarustustes, kuuluvad kohustuslikule perioodilisele arstlikule läbivaatusele.

Ettevõtete, millede töölised ja teenijad kuuluvad arstlikule läbivaatusele, kategooriad, samuti läbivaatuse tähtajad (läbivaatuse perioodilisus) määratakse NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kokkuleppel Üleliidulise Ametiühingute Keskнõukoguga ja vastavate rahvakomissariaatidega.

2. Arstlikud läbivaatused käesoleva määruse alusel toimetatakse tervishoiuasutiste (ambulatooriumide, dispanseeride) poolt ettevõtete arvel, kus töötavad läbivaatusele kuuluvad isikud.

3. Tasu suurus kohustuslikkude arstlike läbivaatuse eest määratakse kindlaks linnade nõukogude ja rajoonide täitevkomiteede poolt arstlike läbivaatuste tegelikkude kulude järgi üldkokkulepete alusel, mis sõlmitakse liidulise alluvusega ettevõtete kohta NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi ja vastavate NSV Liidu rahvakomissariaatide vahel, liiduvabariikliku ja kohaliku alluvusega ettevõtete kohta kokkulepete alusel liiduvabariigi tervishoiu rahvakomissariaadi ja liiduvabariigi vastavate rahvakomissariaatide vahel.

4. Tasu, mida saavad tervishoiu organid kohustuslikkude arstlike läbivaatuste eest, kantakse nende erituludesse ja kulutatakse vaatlust toimetanud töötajatele töötasu maksmiseks ning abinõudele, mis on otseses seoses läbivaatuse toimetamisega.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 141.

Tallinnas, 5. aprillil 1941.

(Avaldatud ENSV T 12. 4. 1941, 40, 608)

Toitlustamise ja elanikkonna sanitaartervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ning vesivarustustes tegutsevate isikute kohustusliku arstliku läbivaatuse teostamise kohta.

Toitlustamise ja elanikkonna sanitaartervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ning vesivarustustes tegutsevate isikute kohustusliku arstliku läbivaatuse määruse (ENSV T 1941, 17, 205) ja minu käskkirjaga 10. veebruarist 1941 nr. 63 avaldatud juhendi (ENSV T 1941, 19, 242) täitmiseks kohustan:

1. Toimetada nimetatud määruse ja juhendi alusel kohustuslikke arstlikke läbivaatusi maakondade ja linnade täitevkomiteede alluvates polikliinikutes ja ambulatooriumides.

2. Maakondade ja linnade tervishoiuosakondadel välja töötada oma tegevuspiirkonna kohta arstlike läbivaatuste teostamise kord, milles ära määrata kokkuleppel ettevõtete administratsioonidega läbivaatuste kohad ja kellaajad.

3. Ettevõtetes, mille töölised kuuluvad kohustuslikule arstlikule läbivaatusele, võtta tarvitusele käesolevale käskkirjale lisandatud vormi kohane isiklik sanitaarraamat, missugune alal hoitakse töökohal ja töölise kohalt lahkumisel temale kaasa antakse esitamiseks uuel töökohal.

Olemasolevate sanitaarraamatute blankette, mis ei vasta lisandatud vormile, võib kasutada nende tagavarade lõppemiseni.

4. Maakondade ja linnade täitevkomiteedel võtta kohustuslike arstide läbivaatuste eest tasu määramisel aluseks 1 (üks) rubla isikult iga korra eest, missuguse tasu määra peale on ENSV Tervishoiu Rahvakomissariaat kokku leppinud ENSV vastavate rahvakomissariaatidega.

5. Kohustuslikest arstlikest läbivaatustest laekuvad summad kanda tervishoiuosakondade erituludesse ja jaotada ülalnimetatud määruse p. 4 kohaselt.

6. Kohustuslike arstlike läbivaatustega alustada hiljemalt 15. aprillil 1941.

Lisa
Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari 5. aprilli 1941 käskkirja nr. 141 juurde.

(Sanitaarraamatu formaat 9×12, lehekülgede arv 16, pehmed pappkaaned.)

1. lehekülg:

Kinnitatud
Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkirjaga nr. 141 5. aprillist 1941.

Sanitaarraamat.

Perekonnanimi .....
Ees- ja isanimi .....
Ettevõtte nimetus (töökoht) .....
Elukoht (aadress) .....
Tööle astumise kuupäev .....

2. lehekülg:

Märkused uurimiste kohta batsillide kandmise suhtes tööle asumisel ja edaspidi, uurimiste kohta soolte nugiliste suhtes, profülaktiliste kaitsepoogete kohta jne.

3. ja järgnevad leheküljed:

Läbivaatuse kuupäev	Arsti märkused	Arsti allkiri

Viimane lehekülg:

Välja antud ..... 194.... a.

Nr. .....

Templi koht.

.....
(Ettevõtte või asutise administratsiooni allkiri)

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 63.

Tallinn, 10. veebruaril 1941.

(Avaldatud ENSV T 18. 2. 1941, 19, 242)

Toitlustamise ja elanikkonna sanitaar-tervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ja vesivarustustes tegutsevate isikute kohustusliku arstliku läbivaatuse juhendi täitmisele võtmise ja avaldamise kohta.

Võtta täitmisele ja avaldada eestikeelses tõlkes NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi Üleliidulise Riigi Sanitaarinspektsiooni poolt 27. augustil 1937 kinnitatud juhend Toitlustamise ja elanikkonna sanitaar-tervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ja vesivarustustes tegutsevate isikute kohustusliku arstliku läbivaatuse kohta.

Toitlustamise ja elanikkonna sanitaar-tervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ja vesivarustustes tegutsevate isikute kohustusliku arstliku läbivaatuse juhend.

Kinnitatud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi Üleliidulise Riigi Sanitaarinspektsiooni poolt 27. augustil 1937.

Vastavalt NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusele 1. okt. 1936. a. nr. 1769 (LSKK 1936, nr. 50, art. 410) kuuluvad kohustuslikule arstlikule läbivaatusele alljärgnevate toitlustamise ja ühiskonna sanitaar-tervishoiu teenistuses seisvate ettevõtete ning vesivarustuste töölised:

1. Toiduainete ja jookide eeltootmise, tootmise ja ümbertöötamise ettevõtted:
   a) lihakombinaadid, vorstitööstused, peekonivabrikud;
   b) kalatööstused, kala soolamise ja ümbertöötamise punktid ning kalamarjatsehhid;
   c) leivatööstused, leivaküpsetused, pagari- ja kondiitritsehhid;
   d) melaanži ja munapulbri valmistamise ettevõtted;
   e) puu- ja aedvilja ümbertöötamise ettevõtted;
   f) piima tootvad majapidamised, koorejaamad, piima-, või-, juustu- ja margariinitööstused;
   g) külmutused;
   h) jäätist ja toitlustamise otstarbeks tarvitatavat jääd valmistavad ettevõtted;
   i) kondiitri- ja sojatööstuse ettevõtted;
   k) makaronitööstused;
   l) liha, kala, puu- ja aedvilja konservitööstused;
   m) suhkrutööstused: sõmersuhkru valgendamine ja kuivatamine, suhkrupeade väljavõtmine vormidest, raffinaadi saagimine, lõhkumine, kantimine;
   n) õlletehased, alkoholita jookide tööstused ja pärmivabrikud.

2. Ettevõtted, kus toimub toiduainete ja jookide säilitamine, müük või laialisaatmine:
   a) toiduainete laod;
   b) üldised ja spetsiaalsed toiduainete kauplused;
   c) universaal-magasinide toiduainete osakonnad;
   d) toiduainete kioskid, poed, telgid, käsimüügi kastikesed;
   e) külmutushooned.

3. Tsentraalköögid, toitlad, einelauad, kohvikud, kaasa arvatud ka einelauad raudteedel, laevadel, poolfabrikaatide tööstused ja muud ühiskondliku toitlustamise ettevõtted.

4. Saunad, pesumajad, juuksetööstused, maniküüri töökojad ja muud ühiskonna sanitaar-tervishoiu teenistuses seisvad ettevõtted (isiklik tervishoid).

5. Vesivarustuse seadeldised — veekogujad, vee puhastamise seaded, sadestajad, filtrid, kloraatorid, koagulaatorid, kogumisbasseinid, pumbajaamad, veesurve tornid, reservuaarid, veejaotuse onnid ja punktid jne.

6. Kõigi art. 1—5 loetletud ettevõtete liikide tööliste arstlikuks läbivaatuseks seatakse järgmine kord:
   a) kõikide art. 1 nimetatud ettevõtete töölised, kes otseselt valmistavad pool- või valmistooteid, töölised, kes tootvates tsehhides puutuvad otseselt kokku toorainetega, samuti töölised, kes toimetavad tootmisseadiste inventari ja pakendite puhastamist, pesemist ja desinfitseerimist, kuuluvad kohustuslikule arstlikule läbivaatusele tööle asumisel ja edaspidi üks kord kuus;
   b) abijõud nimetatud ettevõtetes, kes töötavad pakitud toorainete, pool- ja valmistoodete ja pakendite kandmise ning vedamise alal, kuuluvad arstlikule läbivaatusele ainult tööle võtmisel;
   c) kõik art. 2 nimetatud ettevõtete töölised, kes puutuvad otseselt kokku pakkimata toiduainetega, kuuluvad arstlikule läbivaatusele tööle võtmisel ja edaspidi üks kord kuus; kõik muud töölised ainult tööle asumisel;
   d) kõik art. 3 nimetatud ettevõtete töölised kuuluvad arstlikule läbivaatusele tööle võtmisel ja hiljem üks kord kuus, kaasa arvamata töölised, kes vastavalt oma töö iseloomule ei käi tootmise tsehhides, ei puutu otseselt kokku toorainete ja valmistoodetega ning ei kohtu klientuuriga. Need töölised kuuluvad arstlikule läbivaatusele ainult tööle võtmisel;

e) art. 5 nimetatud vesivarustuste töölised kuuluvad arstlikule läbivaatusele ja uurimisele batsillide kandmise suhtes tööle asumisel. Edaspidiseks selle liigi töölised vabastatakse regulaarsetest arstlikest läbivaatusist ja nad kuuluvad kaks korda aastas uurimisele batsillide kandmise suhtes;

f) art. 4 nimetatud elanikkonna sanitaar-tervishoiu teenistuses seisvate ettevõtete (juuksetööstused, saunad, pesukojad jt.) töölised, kes puutuvad otseselt kokku klientidega või neis ettevõtetes tarvitatavate instrumentide ja materjalidega, kuuluvad arstlikule läbivaatusele üks kord kuus, muu personaal — tööle võtmisel.

7. Toitlusettevõtete tööliste liigid, kes art. 6 pp. a, b, c, e ja f kohaselt kuuluvad arstlikule läbivaatusele, määratakse iga ettevõtte jaoks kohaliku riigi sanitaarinspektsiooni organite poolt.

8. Määrata järgmine haiguste loetelu, mis takistavad töötamist art. 1—5 loendatud ettevõtetes või mis tingivad ajutise eemaldamise töölt:

a) pidalitõbi;
b) lahtine kopsutuberkuloos, Kochi pisikute eritumisega;
c) kõhutüüfus, paratüüfused, düsenteeria (hämokoliidid) nii ägedal kujul kui ka batsillide kandmise staadiumis;
d) süüfilis nakkavas järgus;
e) kiirikseentõbi paisetega või uuristega katmata kehaosadel;
f) lahtised mädased paised ja uurised;
g) rinoskleroom ja vinanohu;
h) mädane bronhiit;
i) päraku uuris;
k) rooja ja kuse pidamatus;
l) äge tripper;
m) silmatripper ja igasugused nakkuslikud põletikulised silmahaigused;
n) pehme šanker;
o) sügelised ja muud nakkavad naha- ja selle lisandite haigused (faavus ja teised).

9. Peale isikute, kes põevad mõnda art. 8 loendatud haigustest, ei lubata tööle ka isikuid, kellel on kodus ägedaloomulise nakkushaigusega haigeid (tüüfus, paratüüfus, düsenteeria, difteeria ja sarlakid).

10. Kõik töölised, kes kuuluvad igakuulisele arstlikule läbivaatusele, kaasa arvamata art. 6 pp. b ja f nimetatud töölised, kuuluvad tööle asumisel uurimisele batsillide kandmise suhtes. Edaspidine uurimine batsillide kandmise suhtes, samuti ka profülaktilised kaitsepooked toimuvad kohaliku riigi sanitaarinspektsiooni erikorraldusel.*)

Ülaltähendatud liikide töölised kuuluvad uurimisele soolte nugiliste suhtes kohaliku sanitaarinspektsiooni erikorralduste alusel.

Ettevõtetes, mis asuvad rajoonides üle 50 km kaugusel vastavast laboratooriumist, tööliste uurimine batsillide kandmise suhtes toimub vabariiklikkude, kraide ja oblastite riigi sanitaarinspektsiooni organite eeskirjade kohaselt ja ettevõtete administratsiooniga kokkulepitud tähtaegadel.

11. Arstlikke läbivaatusi käesoleva juhendi kohaselt toimetatakse ambulatooriumides, arstipunktides ja nõuandlates, mis alluvad kohalikele tervishoiu osakondadele, viimaste poolt kokkuleppel vastavate ettevõtetega kindlaks määratud korra alusel.

Ettevõtetes, kus on rohkem kui 50 töölist, kes kuuluvad perioodilisele arstlikule läbivaatusele, tuleb läbivaatust toimetada ettevõttes eneses, kusjuures ettevõtte administratsioon on kohustatud andma arstlikuks läbivaatuseks vajaliku ruumi ja sisustuse (laud, toolid, pesunõu, kušett jne.).

12. Toitlusettevõtted peavad varustama iga töölise ja teenija sanitaarraamatukesega, millesse kantakse sisse arstliku läbivaatuse ja batsillide kandmise uurimuste tulemused. Sanitaarraamatukesed antakse pärast arstlikku läbivaatust ettevõtte administratsioonile, kes on kohustatud märkima töölise kohta peetavas nimistus iga töölise ja teenija läbivaatuse kuupäeva ja samuti ära märkima, kas tööline on jäetud tööle või on ta töölt kõrvaldatud.

13. Ettevõtted, mis on loendatud art. 1, on kohustatud enne tööle võetud töölise tööle laskmist saatma tema arstlikule läbivaatusele selleks volitatud asutisse (ambulatooriumi, arstipunkti, dispanseeri), tõendise saamiseks selle kohta, et tööline ei põe käesoleva juhendi art. 8, 9 ja 10 loendatud haigusi.

Kui ettevõte on vastavast raviasutisest kaugemal kui 40—50 km, ettevõtte poolt tööle võetud töölised on kohustatud end arstlikult läbi vaadata laskma ühe kuu jooksul, arvates tööle võtmise momendist.

Käsitöölised, kes valmistavad toiduaineid ja jooke, esitavad tõendised tööliste arstliku läbivaatuse kohta kohalikule riigi sanitaarinspektorile toitlusettevõtte avamise puhul.

14. Vastutus ilma arstliku läbivaatuseta isikute, kes käesoleva juhendi kohaselt kuuluvad sellele läbivaatusele, tööle võtmise eest, samuti ka perioodilise arstlise läbivaatuse mittetäitmise eest lasub ettevõtte või asutise administratsioonil.

Arstlise läbivaatuse kohustus peab olema ette nähtud iga ettevõtte kodukorras.

15. Tööle võtmise eest käesoleva juhendiga määratud arstliku läbivaatuseta, riigi sanitaarinspektsioon võib ettevõtte administratsioonile või ka üksikutele käsitöölistele määrata trahvi määral, mis on kindlaks määratud Üleliidulise riigi sanitaarinspektsioonide Põhimääruses ja liiduvabariikide riigi sanitaarinspektsiooni määrustikus.

Eriti raskete eksimuste korral võetakse süüdlased kriminaalvastutusele.

16. Arstlik läbivaatus, käesolevale juhendile vastavalt, toimub tervishoiuasutiste poolt ettevõtete arvel, millistes läbivaatusele kuuluvad isikud töötavad.

17. Tasu suuruse kohustuslike arstlike läbivaatuste eest määravad linnade nõukogud ja rajoonide täitevkomiteed vastavalt arstlike läbivaatuste tegelikele kuludele üldkokkulepete alusel, mis sõlmitakse üleliidulise alluvusega ettevõtete kohta NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt vastavate NSV Liidu rahvakomissariaatidega, üldvabariikliku ja kohaliku alluvusega ettevõtete kohta aga kokku-

*) NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi käskkirjaga 17. aug. 1939. a. on keelatud võtta tasu uurimiste eest batsillide kandmise suhtes

lepete alusel liiduvabariigi tervishoiu rahvakomissariaadi ja vastavate liiduvabariigi rahvakomissariaatide vahel, raudtee transpordis — üldkokkulepete alusel, mis sõlmitakse NSV Liidu Teede Rahvakomissariaadi Sanitaarvalitsuse ja vastavate organisatsioonide vahel.

Eesti NSV riigi sanitaar peainspektori juhend proovide võtmiseks produktidest uurimuste toimetamise otstarbel.

(Avaldatud ENSV T 11. 6. 1941, 58, 935)

1. Proovide võtmisele eelneb produkti väline vaatlus kohtade, produktide koguse (kaal, mõõt), pakendi iseloomu, seisukorra ja pealkirjade kindlaks tegemiseks.

2. Juhul, kui produkt on kinnises pakendis, avatakse kindel arv kohti vaatlusele tulevast kogusest.

3. Proovid võetakse avatud kohtadest; produktidest, mis välise vaatluse juures nende kõlblikkuse suhtes äratavad kahtlust, on proovide võtmine kohustuslik.

4. Võetud proov peab vastama kogu produkti tõelisele seisukorrale, sellepärast peab proove võtma mitmesugustest osadest (ülemistest, alumistest, keskmistest ja sügavamatest). Proovide võtmisel vedelikkudest on tarvilik nende loksutamine või segamine. Produktidest, mis on pakendis hulganisti (kompvekid, küpsised jne.) valitakse proovid pakendi mitmesugustest osadest, võimalikult pealt, keskelt ja põhjast.

5. Kui produkt on pakitud mitmesse pakendisse, siis peab proovide võtmisel hoolitsema selle eest, et igast pakendist võetaks vähemalt üks proov.

6. Kui produkti on suuremal hulgal, siis jaotatakse see mitmesse ossa. Igast osast võetakse proov ja nende hoolika kokkusegamise järele võetakse keskmine proov.

7. Proovide võtmisel sõmeratest (jahu, teravili jne.) ja sitketest (kohupiim, või jne.) produktidest kasutatakse sellekohaseid lusikaid mitmesuguses suuruses, vastavalt pakendi mahule.

Proovi võtmise abinõu tuleb enne iga proovi võtmist hoolikalt pesta ja kuivatada.

8. Valmistoidu proovide võtmine ühiskondliku toitlustamise ettevõtetest toimub vastavalt taotletavatele sihtidele:

a) kui soovitakse kindlaks teha tarbijale antava valmistoidu headust, siis võetakse proov laualt (tarbijale ettekantud toidust), või siis ettekandja kandmikult;
b) kui soovitakse kindlaks teha toidu väärtust katlas, võetakse proov pärast hoolikat segamist kulbiga katlast.

Kui mitmes katlas on ühesugune toit, siis võetakse igast katlast üks proov või nii mitu proovi, kui seda vajalikuks peab proovivõtmist korraldanud isik, kuid vähemalt kahest katlast.

9. Võetava proovi hulk määratakse igal juhul eraldi, vastavalt käesolevale juhendile lisandatud tabeli andmetele.

10. Proovi võtmise kohta koostatakse protokoll kindlaksmääratud vormi järgi (Tervishoiu arvestuse vorm nr. 157), milles on tähendatud: 1) proovi võtmise kuupäev ja koht; 2) kelle poolt on proov võetud; 3) kelle juuresolekul on proov võetud; 4) mis sihiga on proov võetud; 5) produkti kogus ja produkti selle osa kogus (kaal, mõõt), millest proov on võetud; 6) pakendi liik, seisukord ja pealkirjad; 7) proovi võtmise viis; 8) kohtade arv, milledest proov võetud; 9) missugune proov on võetud: keskmine või üksikproov; 10) iga üksikproovi hulk (kaal) ja kirjeldus; 11) missugusesse pakendisse on proov paigutatud; 12) missuguse pitsatiga (või plommiga) on proov pitseeritud või plommitud; 13) kuhu proov saadetakse; 14) erilised märkused.

Kergesti riknevate kaupade juures (värske kala, liha, piim jne.) märgitakse ka proovi võtmise kellaaeg.

11. Iga võetud proov paigutatakse puhtasse kuiva eripakendisse, vastavalt produkti iseloomule (klaaspurk, pudel, kast, karp jne.).

Pakend suletakse tihedalt ja sellele kinnitatakse etikett produkti nimetuse, proovi numbri, tootja või omaniku nime ja proovi võtmise ajaga. Kui on tegemist standardproduktiga, siis märgitakse etiketile võimalust mööda ka standardi number.

12. Proov pitseeritakse või plommitakse proovi võtja pitsati või plommiga. Kui produkti omanik nõuab pitseerimist või plommimist ka oma pitsatiga või plommiga, tuleb seda lubada.

13. Proovide võtmisel produktidest originaal-pakendites (pudelipiim, konservid karpides jne.) samuti produktidest nagu: puuvili, juurvili jne., võetakse proove terve pakendi viisi või tükiviisi.

Kalakaubast proovide võtmisel võetakse proov kuni 2-kilogrammiliste kalade juures terve kala viisi. Kaladest kaaluga üle 2 kilogrammi võetakse prooviks pool kala (poolitatult pikuti, koos lülisambaga), kusjuures prooviks võetud osa peab kaaluma vähemalt 500 grammi.

14. Ettevõtte nõudel võib võtta kahekordseid proove, kusjuures pitseeritud või plommitud duplikaadid jäävad ettevõttesse. Sellekohase korralduse kohta tehakse protokolli vastav märkus.

15. Võetud proovid tuleb saata sihtkohta võimalikult kiirelt. Juhul, kui uurimiseks määratud proovi kiire saatmine sihtkohta pole võimalik ja tekib kahtlus proovi riknemise võimaluse kohta saatmise vältel, võib sellele lisandada vajalikkudes hulkades mõnda konservivat ainet (formaliin, tümool jne.).

Konserviva aine lisandamise kohta tuleb teha protokolli vastav märkus (ainete nimetused ja lisandatud hulk).

Tallinn, 30. mail 1941.

Tähtsamaid toiduaineid ja jooke, mis kuuluvad saatmiseks laboratoorsele uurimisele.

Jrk. nr.	Produkti nimetus	Missugune % kohtadest avatakse uurimiseks	Mitmest kohast võetakse proove uurimiseks	Proovi üldkaal
1	Hapukoor	—	—	50,0
2	Hapupiim	—	—	200,0
3	Jahu	—	Äranägemise järgi	400,0
4	Joogivesi	—	—	500,0
5	Juust	—	Äranägemise järgi	50,0
6	Kakao	1	1%	50,0
7	Kala	10	Äranägemise järgi	Mitte alla 500,0
8	Karastavad joogid, loomulikud ja kunstlikud mineraalveed	10	—	1 pudel
9	Kartul	10	—	2 kg
10	Kartulisiirup	10	Igast avatud nõust	600,0
11	Keedised, marmelaad	15	Äranägemise järgi	300,0
12	Keefir	—	—	500,0
13	Kohupiim	20	Äranägemise järgi	50,0
14	Kohvi ja tee aseained	5	„	300,0
15	Kohv ja tee, loomulik	5	„	100,0
16	Kompvekid	5	—	250,0
17	Kondiitrisaadused	5	Äranägemise järgi	400,0
18	Konservid, toosis ja purgis	Äranägemise järgi	„	0,01% kogusest, kuid mitte alla 3 plekktoosi või purgi
19	Kuivikleib, kuivikud	2—5	„	300,0 (keskmine proov)
20	Leib	1%, kui pätsi kaal on üle 3 kg ja 0,5%, kui kaal alla seda	„	Üks päts, kuid mitte alla 800,0 (keskmine proov)
21	Liha	100	Äranägemise järgi	600,0
22	Maitseained: pipar, nelgid, kaneel jne.	—	—	50,0
23	Margariin	10	Äranägemise järgi	100,0
24	Mesi	10	„	200,0
25	Munad	10	5 tükki igast kastist	5 tk.
26	Piim (konservitud)	5	—	500,0
27	Piim (täispiim)	5	Äranägemise järgi, kuid mitte üle 2	500,0
28	Puu- ja aedvili (kartul — vt. eraldi)	10	Äranägemise järgi	1 kg
29	Puuviljamahlad (kunstlikud) ja siirupid	—	—	500,0
30	Puuviljaessentsid	Äranägemise järgi	Äranägemise järgi	25,0
31	Pähklid	10	200,0 ühest kotist	1 kg
32	Pärmid, kuivad, pressitud	—	—	50,0
33	Pärmid, vedelad	—	Äranägemise järgi	400,0
34	Rasv (sulatatud loomarasv — toiduks)	10	„	100,0
35	Sahhariin	—	—	5,0
36	Seened, kuivatatud	10	—	100,0
37	Seened, toored	10	—	800,0
38	Sinep	10	Äranägemise järgi	100,0
39	Sool	2	—	500,0 (keskmine proov)
40	Suhkur	10	Äranägemise järgi	200,0
41	Taimevõi	10	„	500,0
42	Tangud (igasugused)	5	5%	400,0
43	Teravili (rukis, nisu jne.)	5	—	1 kg
44	Toidu värvained	5	3%	10,0
45	Valmistoit (ühiskondliku toitlustamise ettevõttes)	Äranägemise järgi	Äranägemise järgi	Täis toiduportsjon

Jrk. nr.	Produkti nimetus	Missugune % kohtadest avatakse uurimiseks	Mitmest kohast võetakse proove uurimiseks	Proovi üldkaal
46	Vanilliin	—	—	10,0
47	Veinid, originaalpudelites .	10	Äranägemise järgi	1 pudel
48	Veinid, mitmesugused, vaatides	10	Igast ülevaadatud kohast	500,0
49	Viinad, piiritus, nalivkad, konjak ja teised piiritust sisaldavad joogid . . .	vt. pp. 47 ja 48		
50	Või	30	Äranägemise järgi	100,0
51	Vorst	10	„	400,0
52	Õlu	10	—	1 pudel

Eesti NSV Riigi Sanitaar Peainspektori juhend toiduainete kõlbmatuks tunnistamise ja kõlbmatuks tunnistatud toiduainete kasutamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 27. 6. 1941, 63, 1013)

Alus: Eesti NSV riigi sanitaarinspektsiooni määrustiku (ENSV T 1941, 48, 715) § 9 pp. 1 ja 7.

1. Kõik toiduainete käibelelaskmisega tegelevad isikud, ettevõtted ja asutised, kelle valduses on toitlustamise otstarbeks määratud produktid, kaasa arvatud ka toorained toitlusproduktide tootmiseks, on kohustatud lubama riigi sanitaarinspektsiooni esindajal teostada produktide järelevaatust, et kindlustada nende kõlblikkust määratud otstarbeks.

2. Toiduainete ja jookide kõlblikkuse kindlaks tegemisel on põhilisteks mõõtühikuteks üleliidulised ja kohalikud standardid, nende puudumisel aga üldtervishoiulised normid ja nõuded. Täiesti kõlbmatuteks tunnistatakse produktid, mis võivad tarvitamisel osutuda kahjulikeks tarbijate tervisele.

3. Toiduained ja joogid, mis on riigi sanitaarinspektsiooni poolt tunnistatud tarvitamiskõlbmatuteks, kuuluvad hävitamisele või kasustamisele (utiliseerimisele) riigi sanitaarinspektori näpunäidete kohaselt.

Riigi sanitaarinspektor tunnistab produktid toitluskõlbmatuiks, kas pärast tema poolt võetud proovide laboratoorset uurimist või siis ilma laboratoorse uurimiseta, sõltuvalt tegelikkudest asjaoludest.

4. Kui isik, kelle valduses on toiduained ja joogid, ei ole nõus toiduained kõlbmatuks tunnistanud riigi sanitaarinspektori korraldustega, on kahtlaste produktide laboratoorne uurimine kohustuslik, kusjuures niisugustel juhtudel uurimine toimub produktide omaniku arvel.

Sel juhul võtab uurimiseks proovi riigi sanitaarinspektor ja saadab selle laboratooriumi ühes kaaskirjaga, nimetades selles kaalutlused, millede alusel toimus produktide kõlbmatuks tunnistamine.

5. Kui isik, kelle valduses on produktid, ei ole nõus riigi sanitaarinspektori korraldustega, mis käivad kõlbmatuks tunnistatud produktidega edaspidise toimimise kohta, võib ta edasi kaevata kõrgemal seisvale riigi sanitaarinspektorile. Viimase otsus kaebuse kohta on lõplik.

6. Produktide tarbimiselt kõrvaldamise kohta koostab riigi sanitaarinspektor käesolevale juhendile lisandatud vormi kohase akti, milles iga produkti kohta eraldi on nimetatud selle liik ja hulk. Tarbimiselt kõrvaldatud produktid antakse allkirja vastu hoiule isikule, kelle valduses produktid olid. Viimane võib nendega toimida ainult riigi sanitaarinspektori näpunäidete kohaselt.

7. Produktide laboratoorse uurimise vajaduse korral võetakse proovid riigi sanitaarinspektori poolt näidatud hulkadena ja saadetakse uurimiseks tervish. arvest. v. nr. 158 kohase orderiga. Laboratoorium peab oma otsuses, pärast laboratoorse uurimuse kohta käivate objektiivsete andmete toomist, vastama küsimusele, kas uuritud proovid on toiduks kõlblikud. Lõpliku otsuse produktide toitlustamiseks lubamise või mittelubamise kohta teeb riigi sanitaarinspektor, arvestades nii laboratooriumi kui ka teiste tema käsutuses olevate andmetega (isikliku järelevaatuse andmed, maitsmise tulemused jne.).

8. Produktid, mis kuuluvad hävitamisele, denatureeritakse säilitamisruumides ja veetakse denatureeritult neid valdava isiku veovahenditega väljaveokohtadele või mujale, riigi sanitaarinspektori näpunäidete kohaselt.

Produktide denatureerimine võib toimuda alljärgnevalt: a) produktide värvimine nendele mitteomasesse värvusse; b) produktide segamine ainetega, millede lõhn ja maitse teeb võimatuks nende tarvitamise toiduks. Produktide hävitamise kohta koostatakse akt, millele kirjutab alla riigi sanitaarinspektor ja isik, kelle valduses olid produktid.

9. Toitluskõlbmatuks tunnistatud produktide vedamine mingisugustesse laoruumidesse, kogudes neid sinna suuremate hulkadena nende denatureerimise või edasitransportimise otstarbel jne., on võimalik ainult riigi sanitaarinspektori loaga.

10. Toitlustamise otstarbeks kõlbmatuks tunnistatud produktid, mis kuuluvad riigi sanitaarinspektori otsuse kohaselt kasutamisele tööstuses või põllumajanduses, saadab produktide valdaja omal arvel vastavatesse tööstus- või põllumajandusette-

võtetesse. Viimased annavad produktide vastuvõtu kohta kviitungid, millest ärakiri esitatakse produkte kõlbmatuks tunnistanud riigi sanitaarinspektorile.

Tarbimiselt kõrvaldatud produktide hävitamine toimub tervish. arvestuse v. nr. 159 kohaselt.

Tallinn, 6. juunil 1941.

Lisa.

Akt

toiduainete tarbimiselt kõrvaldamise kohta.

„.....“ ..... 19..... a.

Mina, ... maakonna (linna) riigi sanitaarinspektor .....

(perekonna-,

.....

ees- ja isanimi) (kelle)

juuresolekul, toimetasin produktide järelevaatust

.....

(kus kohas)

Järelevaatusel selgus, et alljärgnevad toiduained on kahtlased nende kõlblikkuse mõttes:

1) .....
2) .....
3) .....
.....

Ülalloetletud produktide kõlblikkuse kindlaks tegemiseks on minu poolt võetud proovid ja saadetud uurimiseks .....

(kuhu)

laboratooriumi. Kuni laboratoorse uurimuse tulemuste saamiseni, kuuluvad produktid tarbimiselt kõrvaldamisele, mille jaoks nad peavad olema eraldatud teistest produktidest ja alal hoitud .....

.....

(näidata alalhoiu tingimused)

.....

Riigi Sanitaarinspektor (allkiri).

Nimetatud akt on minule ette loetud ja ärakiri sellest kätte antud. Kohustun säilitama produkte, mitte lastes neid tarbimisele enne vastavate korralduste saamist riigi sanitaarinspektsioonilt.

.....

(Produktide eest vastutava isiku allkiri)

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi Riigi Sanitaar Peainspektori käskkiri nr. 19.

Tallinnas, 17. mail 1941.

Sanitaarreeglid piimaköökide kohta.

(Avaldatud ENSV T 28. 5. 1941, 54, 859)

Võtta täitmisele ja avaldada eestikeelses tõlkes NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi Üleliidulise Riigi Sanitaarinspektsiooni poolt 14. aprillil 1939 kinnitatud Sanitaarreeglid piimaköökide kohta (NSV Liidu TRK ametlik kogu 1939. a. nr. 7).

Sanitaarreeglid piimaköökide kohta.

NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi Üleliidulise Riigi Sanitaarinspektsiooni juhend 14. aprillist 1939.

I. Asend ja territoorium.

1. Hoone asukoha valik piimaköögi jaoks peab olema kooskõlastatud riigi sanitaarinspektsiooniga. Piimaköök peab asuma kaugel prügi mahapanekukohtadest, hobuste tallidest ja loomalautadest, toornahkade ja kaltsuladudest ja seesugustest tööstusettevõtetest, kus tootmine osutub õhu ja maapinna reostamise allikaks.

2. Hoovi maa-ala peab olema asfalteeritud või sillutatud, äärmisel juhul peavad olema sillutatud sõidu- ja jalgteed, aga ülejäänud hoovi maa-ala võimaluse korral muruga kaetud.

II. Vesivarustus.

3. Piimaköök peab olema varustatud küllaldasel hulgal täiesti kõlbliku veega, mis vastab joogivee nõuetele. Kui piimaköök asub rajoonis, kus on veevärk, siis peab ta olema sellega ühendatud.

III. Kanalisatsioon ja mustuse kõrvaldamine.

4. Piimaköök peab olema kanaliseeritud. Kanalisatsiooni puudumisel peab reovete jaoks ehitama kindla kaanega settekaevu, vahemaaga mitte lähemal kui 25 m kaugusel tootmishoonest.

Pesuvannide ärajooks peab juhitud olema roiskveekaevu kinnise toru abil vee suluga.

5. Õue käimlate augud peavad tehtud olema veekindlate seintega. Pealeehitis peab omama kindlad seinad, lae ja ukse.

6. Kuiva prügi tuleb korjata kindlalt suletavasse prügikasti, mis on asetatud samuti kui õue käimlad vähemalt 25 m kaugusele tootmishoonetest.

7. Prügi peab eemaldatama vähemalt 1 kord 3—5 päeva jooksul. Käimlaaukude ja roiskveekaevude puhastamine peab toimuma nende täitumise puhul mitte rohkem kui $^2/_3$ nende mahust. Suvisel ajal on kohustuslik kaevude ja prügikastide desinfitseerimine kloor-lubjaga vähemalt iga 3 päeva järel.

IV. Sanitaarnõuded hoone, varustuse ja inventari kohta.

8. Uute piimaköökide ehitamine teostatakse vastavalt tüüpilistele projektidele, mis on kinnitatud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt.

9. Kohandatud hoonetes peavad ette nähtud olema ruumid, mis kindlustavad õiget tehnilist protsessi.

10. Kohustuslikuks tingimuseks peab olema toötmise ruumide eraldamine kõrvalruumidest — pesemisruumidest, ooteruumidest, käimlatest jne.

11. On vajalik ette näha järgmised ruumid:

a) ruum, mis koosneb kahest toast, piima vastuvõtuks ja kurnamiseks (filtreerimiseks) piimaköögi jaoks võimega 3000—4000 portsjonit päevas.

Märkus. Köögis vähese läbilaskevõimega (kuni 300 portsjonit) on lubatud piima vastu võtta eraldatud boksis, tootmistoa sissekäigu juures;

b) tootmisruum (piima jaotamine, keetmine, steriliseerimine ja teised lastetoidu töötlemisprotsessid) — kahest toast piimaköökidele üle 1000 portsjoni võimega ühest toast poolitatud vaheseinaga soojendamise protsesside isoleerimiseks piima jaotamisest — piimaköökide jaoks kuni 1000 portsjoni võimega päevas;

c) tuba laste toidu jahutamiseks ja väljaandmiseks;

d) pesemisruum.

M ä r k u s. Vähese võimega piimaköökides (kuni 300 portsjonit), on lubatud pudelite ja nõude pesemist boksis, mis on eraldatud tootmis- või jaotamistoast;

e) ooteruum.

M ä r k u s. Piimaköökides võimega kuni 1000 portsjonit päevas võib olla ooteruumiks koridor või esik;

f) tuba laboratooriumi jaoks — piimaköökides võimega 3000—4000 igapäevast portsjonit, piimaköökides vähema töövõimega teostatakse piima elementaarseid analüüse piima vastuvõtu toas, bakterioloogilisteks analüüsideks aga saadetakse piim ja segud rajooni sanitaar-bakterioloogilisse laboratooriumi;

g) duširuum köögi personaali jaoks asutistes võimega üle 3000 portsjoni;

h) ruum produktide, korkimismaterjali, inventari hoidmiseks piimaköökides võimega 3000—4000 igapäevast portsjonit; köökides vähema võimega hoitakse produktid ja korkimismaterjal kappides piima vastuvõtu toas, pudelite ja muud tagavarad — laoruumis.

12. Piimaköök peab olema paigutatud valgesse kuiva hoonesse.

13. Tootmisruumid peavad olema vähemalt 3,2 m kõrged ja küllaldaselt valgustatud väliste akende kaudu.

14. Piimaköögi tootmis- ja kõrvalruumid, samuti ka laoruumid produktide alalhoidmiseks peavad omama küllaldase ventilatsiooni (ventilaator, õhuklapid ja õhuaknad).

M ä r k u s. Suure tootmisvõimega mehhaniseeritud piimaköökides steriliseerimis- ja pesemisruumides peab ehitatud olema juurde- ja väljatõmbe ventilatsioon.

15. Kütmise seadeldised peavad olema ehitatud sarnaselt, et oleks võimalik küttepindasid süstemaatiliselt tolmust puhastada.

16. Seinad ja laed peavad olema pragudeta, siledad ja soodsad puhastamiseks, valgendatud, seintel peab olema paneel, värvitud õlivärviga heledates toonides, või kaetud kahvelkividega mitte vähem kui 1,7 meetri kõrguselt.

17. Tootmis- ja pesemisruumide põrandad peavad olema kiviplaatidest, tsemendist või marmorkillustikuga betoonist. Pesemisruumi põrandal peavad olema restid. Maakohtades on lubatud hästi värvitud, tihedad, pragudeta puust põrandad.

18. Piimaköökides peab teostatama kõige hoolsamat võitlust kärbeste vastu kõigi toitlustamise ettevõtetele lubatavate abinõudega. Kevad-suviseks ja sügisperioodideks kaetakse aknad metall- või marlist võrguga, kõigis tubades seatakse välja kärbsepüüdjad ja riputatakse välja liimipaberid. Kõrvalruumidesse, kus ei ole toiduaineid, asetatakse ööseks 1% formaliini lahus; öö jooksul lõppenud kärbsed eemaldatakse enne töö algust.

19. Võitlust prussakate ja närijate vastu peab teostama süstemaatiliselt nii koduste abinõudega, kui ka eriorganisatsioonide kaudu (desinfektsioonijaamad, -punktid, -salgad).

20. Piimaköögi ruume on tarvilik iga päev koristada niiskel viisil enne ja pärast tööd. Kõik piimaköögi ruumid koristatakse hoolega perioodiliselt, mitte harvem kui 1 kord kuus, tööst vabadel aegadel; õlivärviga või kahvlitega kaetud laed, seinad ja paneelid pühitakse üle, põrandad pestakse sooja vee, seebi ja soodaga.

21. Ruumide sissekäigus on tarvilik ette näha restide, harjade ja põrandariiete seadet. Koristamise inventari peab hoidma kinnises kastis või spetsiaalses kapis.

22. Lauakaaned, kus peal valmistatakse ja jaotatakse piimasegud, võivad olla marmorist, marmorkillustikuga betoonist, puust, kaetud tsinkplekiga või värvitud valge õlivärviga.

23. Kõik lauad tööprotsessi ajal on vaja puhastada ja pesta tulise vee, seebi ja soodaga.

24. Aparatuur, varustus ja inventar, mida kasutatakse segude valmistamisel ja jaotamisel, katlad, kastrulid, panged, mõõdukruusid, lehtrid, lusikad, sõelad ja muu aurutatakse või valatakse üle keeva veega pärast hoolikat mehaanilist puhastamist ja pesemist. Enne inventari tootmises tarvitusele võtmist peab selle uuesti keeva veega üle valama.

25. Separaatorit, võimasinat, pudelitäitjat ja teisi lahtivõetavaid esemeid peab hoolega pestama, kuivatatama ja alles pärast seda uuesti kokku pandama; neid peab alal hoitama kaetult marliga või puhaste käterätikutega.

26. Kõiki piimanõusid ja aparaate (piimaplekid, keedunõud, panged, kastrulid, mõõdukruusid jne.) peab valmistama vastupidavast materjalist, mis ei soodusta hapnemist ja roostetamist (vask, alumiinium, bimetall jne.).

27. Piima külmaks töötlemiseks (hapendamine, valamine, alalhoid) on lubatavad portselan, fajanss, klaas või emaileeritud nõud.

28. Nõusid peab vajadust mööda tinutama, vähemalt 1 kord kolme kuu jooksul. Tinutamismassis on lubatud tina mitte rohkem kui 1%. Tinutamismassi omadust on tarvilik kontrollida. Enne tinutamismassi omaduse laboratoorset kontrollimist on keelatud nõusid tarvitada.

29. Vannid pudelite leotamiseks võivad olla betoonist või kaetud kahvelkividega, tinutatud, rauast või vasest, puust, löödud tsinkplekiga, kusjuures liitkohad peavad olema joodetud. Kööginõude ja pudelite pesemist peab teostama eraldi.

30. Pesemisruumis on tarvilik ette näha loputajad pudelite jaoks (veevarustuse toru pritsiga).

31. Ükski nõu, mis tarvitajate ja asutiste poolt (lastesõimed, haiglad jne.) tuuakse tagasi, ei tohi köögis kokku puutuda puhtakspestud pudelitega. Kõik tagasitoodud nõud peavad olema pestud, mittepestud nõusid ei tohi piimaköök vastu võtta.

32. Kõik pudelid, mis tuuakse tagasi tarvitajailt, täidetakse seebi- ja soodaveega (1—2%).

33. Pudelid pestakse käsitsi harjadega või pesemismasinatega.

34. Pestud pudelid loputatakse ja kuivatatakse ümberpööratult erilistel riiulitel.

35. Kõik pestud pudelid kuuluvad steriliseerimisele ühe järgmise steriliseerimise viisi kohaselt:

a) auru sterilisaatoris 10 minuti vältel 100° temperatuuri juures;
b) vee pastörisaatorites või kastrulites sissepandava võrgu põhjaga 10 minuti vältel alates vee keemise momendist;
c) praeahjus kuiva kuumusega 100—150° juures mitte vähem kui 15 minutit;
d) keedetakse 5 minutit, veekeemise momendist alates, kusjuures pudelid peavad täiesti kaetud olema veega; nõu, milles teostatakse keetmist, peab olema kaetud kaanega; läbikeedetud pudeleid on vaja kuivatada soojenduskappides.

36. Piimaköögi läbikäigus peab olema mitte vähem kui kolm vahetust pudeleid.

V. Sanitaarnõuded piimaköökide piima kohta.

37. Piimakauba farmidele ja piima sovhoosidele, samuti teistele varustamisallikatele, kes varustavad piimaköökе piimaga, peab määratama süstemaatiline veterinaar- ja sanitaarjärelevalve.

38. Piimakarja peab järele vaadatama tuberkuloosi ja brutselloosi suhtes.

39. Piimaköökide jaoks ei ole lubatav piim neilt lehmadelt, kes põevad tuberkuloosi, brutselloosi, sõratõbe ja teisi episootilisi haigusi.

40. Piima peab toodama piimaköökidesse kindlalt plombeeritud piimanõudes, kusjuures piimanõul peab olema märgitud piima lüpsmise kuupäev, kui ta tuuakse otseselt majapidamisest.

41. Piima transportimiseks on vajalikud erilised kinnised masinad jahutusega. Piima harilikul transportimisel peavad piimanõud kaetud olema presendiga või isoleeritava kattega, mis kaitsevad piima suvel soojenemisest ja talvel külmumisest.

42. Piimasegude valmistamiseks toores lehma piim peab vastama järgmistele nõuetele:

a) piima algumus ei tohi olla üle 24 tunni lüpsmise momendist;
b) piim peab kannatama proovi 68—70° alkoholiga;
c) hapesus Terneri kraadide järgi mitte üle 20;
d) erikaal 1028—1034 piirides;
e) rasvaprotsent Gerberi järgi mitte alla 3,2;
f) piima temperatuur kööki kättetoimetamisel peab olema mitte üle 10°.

43. Vastuvõetud piim peab seisma kuni tema ümbertöötamiseni piimanõudes külma käes (vesi jääga, jääkelder, erilised jahutajad).

44. Piima ümbervalamine farmi piimaplekkidest piimaköögi piimanõusse toimub läbi vatt-marlist filtri.

45. Produktid, mida kasutatakse piimaköökides toidu ja ravisegude valmistamiseks (tangud, jahu, suhkur ja muu), hoitakse alal klaasist, fajansist või metallist purkides kapis, mis üles seatud piima vastuvõtmistoas või erilises produktide hoiutoas.

46. Kergesti riknevaid produkte (või, munad jne.) hoitakse alal külmas kas üldises külmutuskambris või toa jääkapis.

VI. Sanitaarsed nõuded piimasegude valmistamiseks ja alalhoidmiseks.

47. Piima keemise kestvus ei tohi pikem olla kui 1—3 minutit alates keemismomendist.

48. Piimasegud (nr. 1, 2, 3, 4, Bessau 1 ja 2, koor ja muud) peavad olema kuumutatud kas auru sterilisaatorites, jooksva auruga viie minuti jooksul 100° temperatuuri juures, või vee kastides 5 minuti kestel alates vee keemise momendist; kusjuures segu temperatuur kontrollpudelis ei tohi olla alla 95°. Pudelite paigutamine vanni peab teostuma mitte alla 80° vee temperatuuri juures.

Märkus. Auru sterilisaatorid ja vee pastörisaatorid peavad omama korras termomeetreid ja kontrollpudeleid kuumutatava segu või piimaga.

49. Kõik segude modifikatsioonid, mida tehnoloogiliste tingimuste tõttu ei või steriliseerida (segud Černy-Kleinschmidti, Moro, Mülleri ja teiste järgi) kuuluvad keetmisele.

50. Rida ravisegusid, mis nõuavad spetsiaalset töötlemist, valmistatakse vastavalt olemasolevale retseptuurile (valkpiim, võipiim, Niemanni, Kleinschmidti ja teised segud).

51. Kõiki segusid peab viivitamatult pärast steriliseerimist jahutatama kuni temperatuurini 3—8° jahutaja või jääsoola abil.

52. Piimasegude pudelite kinnikorkimise materjaliks võivad olla portselankorgid, harilikud korgid, tihedad vatt-marli tampoonid, puhtad kindlalt pealepandud valgest paberist kuppelkatted.

53. Iga piimasegu pudeli külge peab olema kinnitatud etikett, kus on ära märgitud segu koosseis ja hulk.

VII. Personaali isiklik tervishoid.

54. Kõik töölised, kes asuvad piimaköögi tööle, peavad enne arstlikul läbivaatusel käima ja neid uuritakse batsilli ning soolteusside kandmise suhtes.

55. Piimaköögi tööliste igakuuline arstlik läbivaatus on nõutav. Piimaköögi töölised on kohustatud otsekohe teatama juhatajale igast nakkushaiguste juhust nende perekonnas või korteris.

56. Tööle asumisel peavad kõik töölised, kes on seotud tootmisega, pesema käsi kuni küünarnukkideni ja ümber riietuma spetsriietusse (kitlid, mütsid).

57. Tööliste pealisriiete hoiuks peavad olema üles seatud isiklikud kapid või kinnised varnad.

58. On keelatud hoida tööliste spetsriietust, samuti ka muid kõrvalisi asju segude alalhoiu-, tootmis- ja jagamiskohtades.

59. Kitlites käimine käimlates on keelatud.

60. Käte pesemiseks töölistele peavad olema üles seatud pesukausid käteräti ja seebiga.

61. Enne töö algust, tööprotsessi ajal, tarviduse järgi ka pärast iga vaheaega töös, on vajalik hoo-

lega pesta käsi seebi ja harjaga (küünepuhastajaga).

62. Tootmise juures on kätepuhtuse eest hoolitsemine töölistele kohustuslik.

63. Töölistele on söömine tootmisruumides keelatud.

64. Piimaköögi töölised peavad tingimata omama minimaalseid tehnilisi teadmisi. Iga tööline peab sooritama eksami sanitaartehnilise miinimumi ulatuses.

65. Korduv piimaköögi tööliste läbivaatus batsillide kandmise suhtes teostatakse mitte harvem kui üks kord aastas.

66. Sanitaarnõuetest üleastumise puhul pannakse riigi sanitaarinspektsiooni poolt piimaköögi administratsiooni peale trahv, kuritahtlikkude või süstemaatiliste üleastumiste korral võetakse süüdlased vastutusele kriminaalkorras.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus veevärkide ja vesivarustuse allikate sanitaarse kaitse kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 2. 1941, 17, 206)

Avaldada teadmiseks ja täitmiseks NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 17. maist 1937, nr. 96/834 (LSKK 1937, nr. 35, art. 143) Veevärkide ja vesivarustuse allikate sanitaarsest kaitsest, käesolevale lisandatud tõlkes, välja arvatud § 16 ja 17 ning määruse juurde kuuluv lisa.

Tallinn, 5. veebruaril 1941. Nr. 173.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
5. veebruari 1941 määruse nr. 173 juurde.

NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus veevärkide ja vesivarustuse allikate sanitaarsest kaitsest.

Sihiga suurendada veevärkide ja vesivarustuse allikate sanitaarset kaitset NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määravad:

1. NSV Liidu igas asustatud kohas, kus olemas või kuhu ehitatakse veevärk üldkasutamiseks või tehnilisteks otstarveteks, kuid mida kasutatakse ka elanike teenimiseks, on kohustuslik kindlaks määrata seda vesivarustust veega varustavate lahtiste ja maa-aluste allikate sanitaarse kaitse tsoon.

2. Vesivarustuse allikate sanitaarse kaitse tsoon jaguneb kolme vööndisse, milledes igas ühes kindlaks määratakse eriline režiim.

3. Esimene vöönd haarab enda alla maa-ala veevõtu kohtade ja veevärgi ehitiste asetuse piires, kus asub vesivarustuse allikas ise. Vajaduse korral, olenedes erilistest sanitaarsetest näidustustest ja eriuurimustest, esimesse vööndisse arvatakse ka maa-ala, millel on ühised piirid veevõtu kohtade ja veevärgi ehituste alla kuuluva maa-ala piiridega.

Esimeses vööndis on elamine ja ajutine viibimine keelatud isikutele, kes ei ole otseselt seotud tööga veevärgi seadeldiste juures, samuti on keelatud ka ükskõik missugune ehitustöö, välja arvatud tööd, mis on seoses veevärgi enda tehniliste tarvidustega.

4. Teine vöönd haarab enda alla maa-ala, mis otseselt ümbritseb vesivarustuse allikaid ja nende juurdevoolu teid.

Teises vööndis on keelatud maa-ala või vesivarustuse allikate sarnane kasutamine, mis võib esile kutsuda nende kvalitatiivse või kvantitatiivse halvenemise. Vastavalt sellele teise vööndi piires on igasugused ehitustööd, istandiku hävitamine, raudteede ja autoteede rajamine, maatükkide ja veekogude kasutamine talumajapidamiste tarveteks, kehalise kasvatuse toimingud, suplemised jne. lubatud ainult riigi sanitaar inspektsiooni organite eriloal.

5. Kolmas vöönd haarab oma alla maa-ala, millel on ühised piirid teise vööndi piiridega ja mille antisanitaarne seisukord võib esile kutsuda nakkushaiguste levikut veevärgi kaudu.

Kolmandas vööndis tervishoiu organid peavad eriarvestust nakkushaiguste kohta, mis võivad levida veevärgi kaudu ja toimetavad epidemioloogilist uurimist iga üksiku nakkushaiguse juhu kohta.

6. Iga asustatud koha vesivarustuse allikate sanitaarse kaitse tsoon ja selle jaotus vöönditeks määratakse kindlaks vastava kohaliku nõukogu otsusega, missugune kuulub kinnitamisele:

a) liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogudele — liiduvabariikide pealinnade ja asustatud kohtade, mis asuvad tähtsamais kuurortide rajoones (Krimmi lõuna kallas, Kaukasuse mineraalvee allikad, Sotši-Matsestinski rajoon jne.), suhtes samuti ka kraide ja oblastite keskuste ja kõigi linnade, millede elanike arv ületab 200.000, suhtes;

b) autonoomsete vabariikide rahvakomissaride nõukogudele, kraide ja oblastite täitevkomiteedele — teiste asustatud kohtade suhtes.

Vesivarustuse allikate sanitaarse kaitsetsooni maksmapanemise küsimuse läbivaatamisel on kohustuslik ära kuulata vastava riigi sanitaar inspektsiooni organi arvamus.

7. Vesivarustuse allikate iga sanitaarse kaitsetsooni piirid peavad olema kaardil täpselt märgitud, tsooni esimese vööndi piirid aga peavad olema looduses tähistatud vastavalt märkidega (postid pealkirjadega jne.).

8. Kohalikud nõukogud on kohustatud rahvale teatavaks tegema vesivarustuse allikate sanitaarse kaitsetsooni ja selle vööndite piirid ja selles tsoonis kehtiva režiimi (art. 2—5).

9. Vesivarustuse allikate sanitaarse kaitsetsooni piires võetakse kohalikkude nõukogude otsustel tarvitusele vajalised sanitaartervenduslikud abinõud.

10. Üheaegselt iga veevärgi projekteerimisega, mis määratud üldkasutamiseks või tehnilisteks otstarveteks, kuid on määratud ka elanikkude teenimiseks, tuleb välja töötada ettepanekud vastavate vesivarustuse allikate sanitaarse kaitsetsooni kindlaksmääramiseks.

11. Eranditult kõikidele ettevõtetele ja asutistele on keelatud juhtida terviskahjulikke või reovesi vesivarustuse allikate sanitaarse kaitsetsooni piiridesse, samuti ka kogu asustatud koha maa-ala piiridesse. Ettevõtted ja asutised on kohustatud juhtima need veed kas üldisesse kanalisatsiooni või

enne veekogudesse juhtimist neid esialgselt oma puhastusseadeldistes puhastama.

Käesoleva määruse andmise ajal tegutsevatele ettevõtetele ja asutistele antakse kuueaastane tähtaeg (1937—1942), millise aja jooksul nad on kohustatud ühinema üldise kanalisatsiooniga või ehitama oma reovete puhastusseadeldised.

12. Uuesti ehitatavaid ettevõtteid ja asutisi, missugused oma tegevust alustavad pärast käesoleva määruse väljaandmist, võib käiku lasta ainult tingimusel, kui nad oma terviskahjulikkude ja reovete äravoolu juhivad üldisesse kanalisatsiooni või ehitavad oma reovete puhastusseadeldised.

Riigi sanitaar inspektsiooni vastav organ on kohustatud teostama tarvilikku järelevaatust ja tõendama, et ettevõtet või asutist võib käiku lasta.

13. Tehnilised juhised ettevõtete ja asutiste poolt reovete üldisesse kanalisatsiooni juhtimise korra kohta antakse Kõrgema Kommunaalmajanduse Nõukogu poolt kokkuleppel NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadiga.

Sanitaarsed reeglid ettevõtete ja asutiste poolt lahtistesse veekogudesse lastavate reovete juhtimise korra kohta antakse NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt.

14. Reovete ärajuhtimise juhiste või reeglite (art. 13) rikkumine toob enesega kaasa trahvide määramise süüdlastele riigi sanitaar inspektsiooni poolt vastavalt kehtivatele seadustele, vastavatel juhtudel aga võetakse süüdlased kriminaalvastutusele.

15. Nimekirjad tegutsevate ettevõtete ja asutiste kohta, kes on kohustatud tarvitusele võtma art. 11 näidatud abinõusid, samuti ka nende abinõude läbiviimise tähtpäevad, kinnitatakse igal aastal alates 1938. a.:

a) liidu alluvusse kuuluvate ettevõtete ja asutiste kohta — NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi ettepanekul;
b) vabariiklikku alluvusse kuuluvate ettevõtete ja asutiste kohta — liidu vabariikide rahvakomissaride nõukogude poolt nende vabariikide tervishoiu rahvakomissariaatide ettepanekul;
c) kohalikku alluvusse kuuluvate ettevõtete ja asutiste kohta — autonoomsete vabariikide rahvakomissaride nõukogude, kraide ja oblastite täitevkomiteede poolt vastavate tervishoiu organite ettepanekul.

---

5. jagu.

Kehakultuur.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde Kehakultuuri- ja Spordikomitee asutamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 30. 12. 1940, 72, 991)

1. Asutada Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde Kehakultuuri- ja Spordikomitee.

2. Kinnitada Kehakultuuri- ja Spordikomitee põhimäärus.

Tallinn, 24. detsembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kehakultuuri- ja Spordikomitee põhimäärus.

I. Komitee ülesanded.

1. Kehakultuuri- ja Spordikomitee Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures on kehakultuuri ja spordi alal tööd kontrollivaks ja juhtivaks organiks Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis.

2. Vastavalt sellele Kehakultuuri- ja Spordikomitee Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures teostab Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi territooriumil:

a) kõigi kehakultuuri-organisatsioonide tegevuse juhtimist;
b) kogu töö juhtimist spordi alal;
d) laste, õpilaste ja eelsõjaväe-ealise noorsoo kehalise kasvatuse üldist juhtimist;
e) osavõttu töö juhtimisest spordi sõjastatud erialadel (laske-, lennu-, purilennu-, langevarjuj. t.), mida teostavad massilised kaitseorganisatsioonid;
f) kesk- ja kursusteharidusega kehakultuuri- ja spordikaadrite ettevalmistamise, täiendamise ja paigutamise juhtimist;
g) kehakultuuri-õppeasutiste tegevuse üldist juhtimist;
h) kehakultuuri ja spordi õppelise programmilis-metoodilise materjali läbitöötamise ja kirjastamise organiseerimist riiklikkude programmide ja õppevahendite alusel, mida kinnitanud Üleliiduline Kehakultuuri- ja Spordikomitee NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures;
i) kehakultuuri-ehituste ja seadete ehitamise ja spordiinventari tootmise plaanimist ja juhtimist;
j) kogu kehakultuuri- ja sporditöö plaanimist ja aruannete saamist.

3. Lähtudes p. 2 loetletud ülesannetest Kehakultuuri- ja Spordikomitee Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures:

a) juhib kehakultuuri ja spordi linnade ja maakondade komiteede inspektorite tegevust;
b) suunab ja kontrollib vabariiklikkude rahvakomissariaatide ja kõigi riiklikkude asutiste tegevust kehalise kasvatuse ja spordi alal, teostab programmide ja metoodiliste juhiste täitmise kontrolli kehalise kasvatuse alal alg-, mittetäielikkudes keskkoolides ja keskkoolides, tehnikumides, kutsekoolides ja kõrgemates õppeasutistes (peale Punaarmee ja Mere-sõjalaevastiku);
d) suunab ja kontrollib ametiühingute, samuti ka vabariiklikkude ametiühinguliste ja teiste spordiühingute ja kehakultuuri-organisatsioonide kehalise kasvatuse tööd ja majandusfinantsilist tegevust kehakultuuritöö alal;
e) organiseerib ja juhib kehakultuuri- ja sporditööd maal;
f) juhib töötajate kehalist ettevalmistust „Valmis tööks ja NSVL kaitseks“ kompleksi alusel;

g) tõmbab kehakultuurlasi kaasa aktiivsele osavõtule maa ühiskondlik-poliitilisest elust ja mobiliseerib neid partei ja valitsuse poolt püstitatud kodumaa sotsialistliku ehituse ja kaitse ülesannete täitmiseks;

h) suunab ja vaatab läbi ühes vabariigi Tervishoiu Rahvakomissariaadi organitega tööd arstliku kontrolli alal kehakultuuri ja spordi harrastamisel, samuti ka tööd kehakultuuri alal ravi-profülaktilistes asutistes, vastavalt juhistele Üleliiduliselt Kehakultuuri- ja Spordikomiteelt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures ja NSVL Tervishoiu Rahvakomissariaadilt;

i) esitab Üleliidulisele Kehakultuuri- ja Spordikomiteele kandidaate teenelise spordimeistri nimetuse omamiseks, auhindab eesrindlikke kehakultuuriorganisatsioone, -asutisi ja üksikuid kehakultuuritöö aktiviste teenetekirjadega;

j) kontrollib kõigi kehakultuuri- ja sporditööd tegevate vabariiklikkude asutiste ja seltskondlikkude organisatsioonide poolt valitsuse määruste ja korralduste ja NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee käskkirjade täitmist.

II. Komitee struktuur.

4. Kehakultuuri- ja Spordikomitee Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures koosneb komitee esimehest, tema asetäitjast ja 7 komitee liikmest, keda kinnitab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu kokkuleppel NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomiteega.

5. Komitee esimees juhib komitee kõike tööd, annab välja oma kompetentsi piirides käskkirju ja instruktsioone kehtivate seaduste, NSVL Rahvakomissaride Nõukogu ja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste ja korralduste ja NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee käskkirjade alusel täitmiseks ja kontrollib nende täitmist; määrab ja vallandab komitee aparaadi töölisi; samuti komiteele alluvate asutiste juhtivaid töölisi.

Isikuid, kes kuuluvad NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee nomenklatuursele arvele, määratakse, paigutatakse ümber ja vallandatakse kokkuleppel Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomiteega.

6. Komitee otsused teostatakse komitee esimehe käskkirjade kujul.

Lahkarvamustel komitee esimehe ja liikmete vahel komitee esimees teostab oma otsuse, tehes ettekande tekkinud lahkarvamustest Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule ja NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvale Üleliidulisele Kehakultuuri- ja Spordikomiteele. Komitee liikmed omakorda võivad apelleerida samadesse organitesse.

7. Sidepidamiseks kohtadega ja töökogemuste vahetamiseks moodustatakse komitee esimehe juurde nõukogu esindajatega ametiühingutest, Üleliidulisest Leninliku Kommunistliku Noorsoo Ühingust, Kaitse Rahvakomissariaadi kohalikest organitest, rahvahariduse ja tervishoiu organitest, massilistest kaitseorganisatsioonidest, spordiühingutest, kehakultuuri- ja spordikomiteedest ja kehakultuuri-organisatsioonide eesrindlikest töölistest.

Nõukogu koosseisu kinnitab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu komitee esimehe esitamisel.

8. Kehakultuuritööliste kogemuste kasutamise eesmärgiga komitee kehakultuuri-organisatsioonide töö puuduste alal kriitika ja endakriitika arendamiseks esimees kutsub üks kord kolmes kuus kokku komitee aktiivi.

9. Kehakultuuri- ja Spordikomiteel Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures on järgmised osakonnad ja sektorid.

A. Õppe-spordiosakond.

Vaatab läbi ja annab kinnituse kohalike kehakultuuri- ja spordikomiteede ja kehakultuuri ja spordi alal tööd tegevate asutiste ja organisatsioonide poolt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee poolt kinnitatud ühtsete riiklikkude programmide alusel koostatavatele programmidele. Juhib õppesporditöö korraldamist linna ja maa kehakultuuri-organisatsioonides, organiseerib töötajate massilist kehalist ettevalmistust „Valmis tööks ja NSVL kaitseks“ kompleksi alusel, stimuleerib mitmesuguste spordialade, selle seas ka rahvuslikkude, võimlemise, mängude ja kehakultuuri massiliste vormide (võimlemine käitistes ja raadio kaudu, individuaalne võimlemine jne.) arendamist.

Koostab ühtse kalendri vabariikliku ulatusega spordi ettevõteteks, organiseerib vabariikliku ulatusega spordivõistlusi, spartakiaade ja pidustusi; kontrollib spordiettevõtete läbiviimist kohalike kehakultuuri- ja spordikomiteede ja kehakultuuri-organisatsioonide poolt.

Kontrollib kohalike kehakultuuri- ja spordikomiteede poolt „Valmis tööks ja NSVL kaitseks“ I astme ja „Ole valmis tööks ja kaitseks“ märkide väljaandmist.

Osakonna koosseisu kuuluvad:

a) sektor õppe-metoodilise töö alal;

b) spordi erialade inspektorid: võimlemise, kergejõustiku, suusatamise, maadluse, tõstmise, poksi, korvpalli, võrkpalli, tennise, jalgpalli, jääpalli, rattasõidu, uisutamise, käsitsivõitluse, vehklemise, ujumise, purjespordi, sõudmise, turismi, jahinduse, kalastuse, auto-mootorspordi, male, kabe j. t. aladel;

d) arstliku kontrolli inspektor;

e) spordi-sisseseadete ja -inventari inspektor.

B. Kaadrite-osakond.

Toimetab NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee nomenklatuuri nimistusse mittekuuluvate kehakultuuri juhtide, instruktor-õppejõudude ja treenerite kaadrite valikut, tundmaõppimist ja paigutamist kohtadele, ühtlasi organiseerides nende ettevalmistust ja täiendamist. Kontrollib NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee poolt Eesti NSV-sse saadetavate kehakultuuri ja spordi ala spetsialistide otstarbekat kasutamist. Organiseerib seltskondlikele

instruktoritele ja kolhooside, sovhooside, masina-traktorijaamade kehakultuuritöö organisaatoritele kursusi ettevalmistuse ja täienduse alal.

D. Organisatsiooni-inspektuuriosakond.

Kontrollib kohalike kehakultuuri- ja spordikomiteede, spordiühingute nõukogude ja linna ning maa teiste seltskondlikkude kehakultuuri-organisatsioonide tegevust ja osutab neile praktilist abi kehakultuuri töö organiseerimisel. Töötab välja juhtnööre ja instruktsioone organisatsioonilistes küsimustes kehakultuuri-liikumise alal vabariigis ning organiseerib kehakultuuri-informatsiooni.

E. Õppeasutiste kehakultuuri osakond.

Tagab Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadi ja üksikute asutiste ning kehakultuuri-organisatsioonide poolt linnas ja maal läbiviidava laste, noorte ja eelsõjaväe-ealise noorsoo kehalise kasvatuse töö juhtimist ja kontrolli. Kontrollib laste spordibaaside ja staadionide, pioneeride parkide ja paleede tegevust. Organiseerib kehakultuuripidustusi ja spordiettevõtteid.

Teostab kõrgemates õppeasutistes, tehnikumides ja nendega võrdsustatud õppeasutistes õppijate kehalise kasvatuse juhtimist.

Planeerib, organiseerib ja kontrollib teaduslik-uurimuslikku ja metoodilist tööd kehakultuuri alal kõrgemates õppeasutistes. Organiseerib üliõpilaste spordiettevõtteid vabariiklikus ulatuses.

F. Kehakultuuri propaganda- ja agitatsiooni-osakond.

Organiseerib trükitootelisel ja teissugusel kujul kehakultuuri propagandat ja agitatsiooni, suunab ja kontrollib kehakultuuri ja spordi alal kirjastuslikku tööd.

G. Kehakultuuri-ehitiste inspektor.

Teostab kehakultuuri-ehitiste ja -seadete ehitamise ja nende tehnilise ekspluateerimise juhtimist, planeerimist ja kontrolli Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi territooriumil.

H. Plaani-finants- ja administratiiv-majandus-osakond.

Tagab arvepidamise ja aruanded Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi kehakultuuri-organisatsioonide töö kõigil aladel; valmistab ette kehakultuuriliikumise arendamise plaanid ja kokkuvõtlikud aruanded esitamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule ja Üleliidulisele Kehakultuuri- ja Spordikomiteele NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures. Teostab riiklikkudelt asutistelt ja seltskondlikkudelt organisatsioonidelt kehakultuurile ja spordile määratud vahendite tarvitamise kontrolli; vaatab läbi komiteele vahetus alluvuses olevate asutiste kalkulatsioonid ja eelarved ja kontrollib nende täitmist. Ühtlasi tagab vabariiklike spordiettevõtete, õppekogumiste ja nõupidamiste majandusliku ja kultuurelulise toimetuleku ja täidab vabariikliku komitee aparaadi majanduslikke ülesandeid.

10. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kehakultuuri- ja Spordikomitee vahetus kuuluvuses on järgmised asutised:

a) Vabariiklik auto-mootorklubi,
b) „ turismiklubi,
d) „ purje-sõudeklubi,
e) „ jahindus-kalastusklubi,
f) „ male-kabeklubi,
g) Kehakultuuri- ja spordikirjastus „Kehakultuur".

11. Abiks komiteele erialade töö juhtimisel moodustatakse komitee juurde:

a) spordierialade seltskondlikud sektsioonid;
b) alatine teaduslik-metoodiline komisjon.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kehakultuuri komplekside OVTK ja VTK kehtimapaneku kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis.

(Avaldatud ENSV T 17. 1. 1941, 7, 91)

Nõukogu Sotsialistlike Vabariikide Liidus on noorsoo ja töötava rahva kehalise kasvatuse süsteemi põhialuseks üleliidulised kehakultuuri kompleksid „Ole valmis tööks ja kaitseks" ja „Valmis tööks ja NSVL kaitseks". Lähtudes sellest, Eesti NSV peab oma vankumata ülesandeks kasvatada ja tugevdada mitmekülgselt Eesti NSV noorsoo ja töötava rahva töövõimet, aktiivsust, elurõõmu ja riigikaitse võimsust „Ole valmis tööks ja kaitseks" ja „Valmis tööks ja NSVL kaitseks" alusel. Seda arvesse võttes Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Tunnustada „Ole valmis tööks ja kaitseks" (OVTK) ja „Valmis tööks ja NSVL kaitseks" (VTK) kompleksid kehtivaks Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis, alates 15. jaanuarist 1941.

Tallinn, 14. jaanuaril 1941. Nr. 66.

XIV.

Sotsiaalkindlustus ja sotsiaalhooldus.

1. jagu.

Riiklik sotsiaalkindlustus ja pensionid.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus riikliku sotsiaalkindlustuse sisseseadmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 28. 11. 1940, 55, 656)

1. Sisse seada alates 10. novembrist 1940 riiklik sotsiaalkindlustus kõigis riiklikes, ühistegelikes, ühiskondlikes ja eraettevõtteis, asutisis ja majapidamistes töötavate tööliste ja teenijate kohta.

2. Riikliku sotsiaalkindlustuse sissemaksud tasutakse riiklike asutiste ja ettevõtete, ühiskondlike organisatsioonide, majapidamiste ja eraettevõtjate poolt peale töölisile ja teenijaile makstava töötasu.

Töölised ja teenijad vabastatakse täielikult riikliku sotsiaalkindlustuse maksude tasumisest.

3. Riikliku sotsiaalkindlustuse korras võimaldatakse töölistele ja teenijatele järgmist laadi kindlustusi:

a) rahalist toetust ajutise töövõimetuse puhul;
b) rahalist toetust raseduse ja sünnituse puhul;
c) rahalist toetust lapse sündimise puhul;
d) pensioni vanaduse, invaliidsuse ja toitja kaotuse puhul;
e) rahalist toetust matusteks;
f) puhkekodusid, sanatooriume ja kuurorte;
g) tööliste ja teenijate laste jaoks pioneeride laagreid ja lastesanatooriume;
h) muud laadi kindlustusi, mis on ette nähtud NSVL seadusandlusega riikliku sotsiaalkindlustuse alal.

4. Teha ülesandeks Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Rahvakomissaride Nõukogule määrata kindlaks riikliku sotsiaalkindlustuse läbiviimise kord.

5. Ära muuta seadused sotsiaalkindlustuse kohta, mis kehtisid kuni käesoleva seadluseni Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis.

Tallinn, 24. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Riikliku sotsiaalkindlustuse teostamise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 3. 12. 1940, 59, 721)

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi 24. novembri 1940. a. seadluse Riikliku sotsiaalkindlustuse sisseseadmise kohta alusel Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada riiklikke, kooperatiivseid, ühiskondlikke ja eraettevõtteid, asutisi ja majapidamisi maksma ametiühinguile riikliku sotsiaalkindlustuse makse töötasult, mis kuulub töölistele ja teenijaile, alates 10. novembrist 1940.

2.*)

3. Eraettevõtted, asutised ja majapidamised on kohustatud maksma riikliku sotsiaalkindlustuse maksu 16% tööliste ja teenijate töötasult.

4. Naismajateenijate palkajad maksavad riikliku sotsiaalkindlustuse maksu järgmistes määrades: pensionärid ja kustaarid, kelle pension või tulu ei ületa 100 rubla kuus, tasuvad naismajateenijate eest kindlustusmaksu 1 rbl. kuus; töölised, teenijad, pensionärid ja kustaarid, kes saavad või teenivad kuni 300 rbl. kuus, tasuvad kindlustusmaksu 2 rbl.; 301 kuni 500 rbl. — 4 rbl. kuus ja üle 500 rbl. — 6 rbl. kuus.

Isikud, kes ei elatu tööst saadud tuludest, tasuvad naismajateenijate eest kindlustusmaksu 15 rbl. kuus.

5. Panna ette Ametiühingute Keskliidule ja vastavate tööharude ametiühingute Keskkomiteedele moodustada riikliku sotsiaalkindlustuse osakonnad.

6. Riikliku sotsiaalkindlustuse abirahade määramine riigi-, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ja asutiste töölistele ja teenijaile panna ametiühingute vabrikute, tehaste ja kohalikele komiteedele.

Määrata, et ametiühingute vabrikute, tehaste ja kohalike komiteede poolt määratud abirahade väljamaksmist peab teostama ettevõtete ja asutiste administratsioon nendelt saadaolevate kindlustusmaksude arvel.

---

*) P. 2 on kaotatud ENSV RKN määrusega 8. 1. 1945 Uute sotsiaalkindlustusmaksu tariifimäärade kehtestamise kohta (ENSV T 1945, 2, 25).

7. Abirahade väljamaksmine eraettevõtete, -asutiste ja -majapidamiste töölistele ja teenijaile toimetada Ametiühingute Keskliidu poolt asutatud kindlustuspunktide kaudu.

8. Teha ametiühinguile ülesandeks organiseerida puhkekodud ja sanatooriumid töölistele ja teenijaile, kui ka pioneerlaagrid tööliste ja teenijate lastele.

9. Riikliku sotsiaalkindlustuse pensionide määramine kui ka pensionide väljamaksmine mittetöötavaile ja töötavaile pensionäridele panna Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadile.

10. Likvideerida haigekassad ja tööõnnetuskindlustuse ühingud kui tööliste ja teenijate huvidele mittevastavad.

Likvideeritavate haigekassade ja tööõnnetuskindlustuse ühingute rahalised summad, varad ja väärtused anda üle ametiühinguile.

Haigekassadele ja tööõnnetuskindlustuse ühinguile kuuluvad ambulatooriumid, haiglad, apteegid ja ravikabinetid anda üle Tervishoiu Rahvakomissariaadile.

Panna ette Ametiühingute Keskliidule haigekassade ja tööõnnetuskindlustuse ühingute likvideerimine lõpetada 1. jaanuariks 1941.

Tallinn, 29. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Ametiühingute Kesknõukogu poolt moodustatavate sanatooriumide, puhkekodude ja pioneerlaagrite kohta.

(Avaldatud ENSV T 21. 3. 1941, 32, 458)

Ametiühingute Kesknõukogule sanatooriumide, puhkekodude ja pioneerlaagrite võrgu moodustamise võimaldamiseks (ENSV Teataja 1940, 59, 721) Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadil korraldada kohalike täitevkomiteede kaudu lisas nimetatud majade üleandmist Ametiühingute Kesknõukogu valdusse sanatooriumide, puhkekodude ja pioneerlaagrite organiseerimise otstarbel. Üleantavate majade valdajail vabastada üleantavad majad 20. märtsiks 1941. Majade üleandmise kohta koostada vastav akt.

2. Üleantavate majade remonteerimiseks ning nende kohandamiseks sanatooriumideks, puhkekodudeks ja pioneerlaagreiks kohustada Riiklikku Ehitusmaterjalide Jaotuskomiteed Kergetööstuse Rahvakomissariaadi juures välja andma Ametiühingute Kesknõukogule Riikliku Plaanikomisjoni poolt kinnitatud plaani kohaselt ehitusmaterjale.

3. Kohustada asutisi ja organisatsioone Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadi korraldusel üle andma Ametiühingute Kesknõukogu valdusse endiste laste-suvekodude kinnis- ja vallasvarasid pioneerlaagrite korraldamiseks.

4. Organiseeritavate sanatooriumide, puhkekodude ja pioneerlaagrite varustamiseks voodipesu, ihupesu, kööginõude ja muuga lubada Kaubanduse Rahvakomissariaadil turufondist eraldada Riikliku Plaanikomisjoni poolt kinnitatud plaani kohaselt vastaval hulgal materjale.

5. Sanatooriumide, puhkekodude ja pioneerlaagrite toitainetega normaalse varustamise eesmärgil Ametiühingute Kesknõukogul esitada Kaubanduse Rahvakomissariaadile vastavad avaldised ja viimasel kindlustada nende täitmine.

6. Seoses tööstuse ülekoormatusega mitmesuguste tellimistega, mis raskendab mööbli valmistamist, kohustada Narva, Haapsalu ja Pärnu linna täitevkomiteede esimehi Ametiühingute Kesknõukogule välja andma üleantavatest majadest äraviidud, riiklikele või ühiskondlikele asutistele või ettevõtteile kuuluvad sisseseaded ja varad, välja arvatud haiglate kasutamisele antud varad.

7. Sanatooriumide ja puhkekodude normaalse tegevuse tagamiseks kohustada Transpordi Peavalitsust andma tarviduse korral Ametiühingute Kesknõukogule sõiduautosid lepingu alusel.

Tallinn, 13. märtsil 1941. Nr. 433.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
13. märtsi 1941 määruse nr. 433 juurde.

ENSV Ametiühingute Kesknõukogu puhkekodudeks, sanatooriumideks ja pioneerlaagriteks kasutamisele tulevate majade nimekiri.*)

Majade nimetus (end. või praegune valdaja)	Asukoht	Kinnistu nr.
VIRUMAA.		
Narva-Jõesuu.		
Sanatoorium.		
1. Virumaa Lastekaitse Ühing	Aia 2	81
2. Sõjaväe sanatoorium	Aia 1	80
3. Peltzer, Maria	Aia 4	77
4. Peltzer, Maria	Aia 3	79
5. Saltzmann, Iljam	Aia 6—8	286
6. Siricius, Emma jt.	Aia 7	71
7. Luksinger, Hugo	Mere 3	2
8. Gubin, Vladimir	Aia 9	70

*) Täiendatud ENSV RKN määrusega 23. 5. 1941 (ENSV T 1941, 56, 888).

Majade nimetus (end. või praegune valdaja)	Asukoht	Kinnistu nr.
Puhkekodu I.		
1. Kuurhoone	—	279
Puhkekodu II.		
1. Helder, Julius	Aia 15	67
2. Vares, Kornelius — Villa Capriccio	Aia 19	65/66
3. Sõjaväe sanatooriumi puhkekodu	Aia 21	63
4. Kraack, Vilfried jt.	Aia 27	61
5. Škarvan, Emmanuel	Aia 29	59
Puhkekodu III.		
1. Bauermann'i pärijad „Silvia"	Vabaduse 34/36	92/93
2. Frank, Felix	Aia 20	563
3. Savi, Arnold	Vabaduse 38	97
4. Randmer, Barbara	Nurme 5	96
5. Tuldava, Elisabeth	Nurme 12	94
6. Kreutzer, Paul	Nurme 18	100
7. Bresinski, Valter	Raja 19	103
Pioneerlaager I.		
1. Reial, Aleksander	Aia 14	69
2. Kress, Ilse	Vabaduse 33	73
3. Mogilevski, Marta	Kesk 1	53
4. Brauer, Heinrich ja Lydia	Vabaduse 26	230
5. Psibis, Vladislava	Vabaduse 22	164
6. Lugenberg, Martin — pärijad	Karja 10	217
7. Balder, Maria — „Fridau"	Karja 14	112
8. Kamenev, Irina	Koidu 28—30	41
9. Hühne, Aleksander jt.	Pargi 3	43
10. Seidlits, Ernst	Sepa 2	106
Pioneerlaager II.		
1. Haridusmin. ametn. puhkekodu	Poska 63	317
2. Posti-telegr. teen. puhkekodu	Poska 67	405/295
3. Raudteelaste puhkekodu	Olevi 9	264/420
Pioneerlaager III.		
1. Lastekodu — Sots. kindl. Rahvakom.	Vilmsi 16—18	335
2. Äriteenijate puhkekodu	Mäe 30	336
3. Ruus, Andres	Mäe 37	325
Pioneerlaager IV.		
1. Hoffmann, Kurt	Aia 43	55
2. „Põhjala" käit. puhkekodu	Aia 34/36	437
3. End. Punase Risti lastekodu	Aia 49	52
4. „Põhjala" käit. puhkekodu	Aia 51	51
5. End. Punane Rist	Vabaduse 74	499
S i l l a m ä e.		
Pioneerlaager.		
1. Kannuka puhkekodu	Sillamäe	1019
T o i l a.		
Pioneerlaager.		
1. D. Strandell — villa „Emida"	Kalda 1	8557
2. Tamm, Hilda	Toila	
3. Blum, Rudolf	„	
4. Kuben, Nadežda	„	
5. Lensin, Apolinaria	„	
R u t j a.		
Pioneerlaager.		
1. Girard de Soucanton	Krunt A-61	9716

Majade nimetus (end. või praegune valdaja)	Asukoht	Kinnistu nr.
Võsu.		
Puhkekodud.		
1. Birkenberg, Roman	Mere 62	1072
2. Limberg, Gottlieb	Viru 8	1041
3. Tatrik, Kristjan	Mere 87	1040
4. Jürgens, Roman	Viru	
5. Laks, Ida	Vabaduse 3	994
6. Schneider, H.	Ranna 10	1009
7. Amberg	Ranna 4	
8. Türner, Jaan	Mere 53	1926
Pioneerlaager I.		
1. Hasselblatt	Mere 13	924
2. Leiberg, Franciska	Mere 8	225
3. Steinberg	Mere 6	209
4. Ranniku, Liisa	Mere 32	930
Pioneerlaager II.		
1. Allikmaa, Anna	Rakvere mnt.	16875
2. Langsepp, Voldemar	Metsa 3	Kinnistamata
3. Randmaa, Anna	Kooli 11	975
4. Tomson, Miku	Lai	—
5. Liikane, Luise	Rakvere mnt.	326
Käsmu.		
Pioneerlaager III.		
1. Paalberg, Minna	Käsmu küla	15873
2. Heinmann, Maria	„ „	16277
3. Tiidemann, Oskar	„ „	927
4. Dellingshausen	„ „	A 274, A 275, A 276
HARJUMAA.		
Kose.		
Puhkekodu.		
1. Vellneri suvila	Kose-Kallaste	4033
2. Sergo maja	„ lit. g	3853
3. Mürk, Lidia, maja	„ lit. M	4001
4. Besprosvanny, Betti	„ lit. K	3785
5. Lauba, Adolf	„ lit. A	5442
Rasedate puhkekodu.		
6. Hippius, Marta — „Friedheim“	„ kr. 33/3	123
7. Koch, Ilse, Henriette maja	„ kr. 33-a	479
8. Luther, Franciska	Metsarahu kr. 280	5836
Pirita.		
Pioneerlaager.		
1. End. Posti-telegr. puhkekodu	Pirita, Tominga	2479/2795
Roc al Mare.		
1. Koch'i suvilad — 3 maja	Liberti krunt	Kinnistamata
Kolga vald		
Pioneerlaager.		
1. Koitjärve	Koitjärve	—
LÄÄNEMAA.		
Haapsalu.		
1. Rannakohvik-hotell	21. juuni pst. 26	536
2. Nordgreni pansion	Linda 9	51
3. Mühlenkampfi pansion	Mere 13	59
4. Salongi võõrastemaja	Turuplats 6	21
5. Petrogradi võõrastemaja	Turuplats 5	22

Majade nimetus (end. või praegune valdaja)	Asukoht	Kinnistu nr.
6. Kuursaal	21. juuni pst. 1	467
7. Poska suvilad 2 tk.	Viedemanni 10 ja 21. juuni pst. 16	91
8. Puhk'i suvilad	21. juuni pst. 12	57, 120, 121
9. Vienecke pansion	21. juuni pst. 6	119
10. Arronet'i supelasutis	Mere 18, 20, 22	64, 66, 117, 118
11. Imhofi pansion	Supeluse 2	116
12. „Favorita" pansion	Sadama 16	132
13. „Turist" pansion	Sadama 17	443/444
14. E. P. R. sanatoorium	Sadama 21	130
15. Peltzeri suvilad	Sadama 18, 20, 22, 24	111, 440
16. Raudteetalituse maja	Lossi 11	147
17. Zitron'i villa	Lembitu 5	285
18. „Kuurort" pansion	S.-Liiva 17	296
19. Linna supelasutis	S.-Liiva 15	264
20. Posti-telegr. teen. puhkekodu	Õhtu-kallas 15	722, 233
PÄRNUMAA.		
Pärnu.		
Sanatooriumid I.		
1. Puhkekodu nr. 1 (end. Ranna-hotell)	Ranna pst.	—
2. Pansion „Carola"	Lehe 3	1582
3. Pansion „Ilsenheim"	Papli 7	1285
4. Pansion „Redlich"	Papli 8	1335
5. Pansion „Velm"	Lehe 1	1268/1270
Sanatooriumid II.		
1. Villa „Tooma"	Supeluse 21	932
2. Elumaja	Supeluse 23	—
3. Villa „Veiler"	Supeluse 27	2086
4. Pansion „Estonia"	Suvituse 7	1305
Puhkekodud I.		
1. Pansion „Hohenhausen"	Tammsaare 6	1590
2. Elumaja	Tammsaare 8	1446
3. Elumaja	Papli 10	1336
4. Pansion „Frida"	Papli 9	1284
5. Villa „Salme"	Kaarli 12	1299
6. Elumaja	Tammsaare 5-a	1275
7. Elumaja	Tammsaare 1-a	1271
8. Elumaja	Supeluse 18	1901
9. Elumaja	Supeluse 18-a	929
Puhkekodud II.		
1. Suvekasiino	Merepuiestee 1	—
2. Elumaja	Merepuiestee 12	911
3. Elumaja	Merepuiestee 10	1974
4. Pansion „Mon Repos"	Merepuiestee 14	1306/1317
5. Pansion „Mare"	Merepuiestee 16	1404
6. Elumaja	Suvituse 5	2095
TARTUMAA.		
Pioneerlaagrid.		
1. Kaagvere lastesuveasutis	Mäksa vald	12213
2. Kukulinna suvekoloonia	Äksi vald, krunt A-19	10689
3. Uderna suvekoloonia	Ravila, krunt A-9	9518
4. Ev. Kr. Vabausu Ühing	Taevaskoda, krunt 21	6256
5. Posti-telegr. teen. puhkekodu	Elva, Supelranna 37	5068
VÕRUMAA.		
Pioneerlaager.		
1. End. „Kotkakodu"	Kubija, suvituskr. A-75	5773

ENSV Ametiühingute Kesknõukogu puhkekodudeks, sanatooriumideks ja pioneerlaagriteks kasutamisele tulevate majade nimekirja täiendus.

Kinnitatud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 23. mail 1941.

Alus: Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus riikliku sotsiaalkindlustuse sisseseadmise kohta (ENSV T 1940, 55, 656).

(Avaldatud ENSV T 4. 6. 1941, 56, 888)

ENSV Ametiühingute Kesknõukogu puhkekodudeks, sanatooriumideks ja pioneerlaagriteks kasutamisele tulevate majade nimekirja (ENSV Teataja 1941, 32, 458) täiendatakse järgmiste majadega:

Majade nimetus (või endine omanik)	Asukoht	Kinnistu nr.
	Rannamõis.	
Arnold Oldekop	Ehituskr. 62—67	1477
	Toila.	
Marta Strandell	Posti 16, 16-a	8547
	Võsu.	
Emma ja Andres Heftler	Ehituskrunt 33	—
	Pärnu.	
Oskar Viegant	Tammsaare pst. 5	1274
Oskar Amende	Kaarli 14	1293
Andreas Tomingas — villa „Lya“	Kaarli 16	1493
Paul Intson — villa „Inge“	Kaarli 20	1945
Elmar Puhk	Merepst. 18	1708
	Narva-Jõesuu.	
Kuurhoone juures olevad 2 kõrvalhoonet	—	42
Ilse Samson Himmelstern	Pargi 8	414
Antonina Papmehl	Kesk 3	83
	Pühajärve.	
„Tondi“ suvila	Pühajärve	—

Nimekirjast kustutada:

	Toila.	
Apolinaria Lensin	Toila	—

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riikliku sotsiaalkindlustuse pensionide määramise ja väljamaksmise korra kohta käiva juhendi kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 12. 1940, 66, 880)

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi poolt 24. nov. 1940 antud Seadluse riikliku sotsiaalkindlustuse sisseseadmise kohta põhjal Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissari juhend riikliku sotsiaalkindlustuse pensionide määramise ja väljamaksmise korra kohta.

Tallinn, 14. detsembril 1940.

Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissari juhend riikliku sotsiaalkindlustuse pensionide määramise ja väljamaksmise korra kohta.

I.

1. peatükk.

Pensioni taotlemine.

§ 1. Avaldus riikliku sotsiaalkindlustuse pensioni (vanaduse, invaliidsuse, väljateenitud aastate ja perekonnatoitja kaotamise puhul ning töösangaritele) saamiseks esitatakse kirjalikult avaldaja elukoha maakonna või Tallinna, Tartu, Narva või Pärnu linna sotsiaalkindlustuse osakonnale.

Avalduse võib esitada ka maakonda kuuluva linna sotsiaalkindlustuse osakonna või valla või alevi töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee kaudu.

§ 2. Pensionitaotleja on kohustatud lisandama pensioniavaldusele kõik kehtivate eeskirjadega pensioni saamiseks vajalikud dokumendid, samuti ette näitama passi elukohta sissekirjutamise märkusega.

§ 3. Pensioni taotlemise päevaks loetakse päev, mil avaldus on saadud ühes vajalikkude dokumentidega maakonna või Tallinna, Tartu, Narva või Pärnu linna sotsiaalkindlustuse osakonnas. Kui avaldus ühes dokumentidega on saadetud posti teel, siis loetakse pensioni taotlemise päevaks lähtekoha postitempli kuupäev.

§ 4. Sotsiaalkindlustuse osakonnad on kohustatud andma seletusi ja õiendusi pensionide määramise küsimustes, samuti ka abistama taotlejat vajalikkude dokumentide saamisel. Selleks on sotsiaalkindlustuse osakondadel õigus nõuda vajalikke dokumente ettevõtetelt, asutistelt, organisatsioonidelt ja üksikisikutelt.

§ 5. Juhul, kui pensioni määramine oleneb invaliidsuse kindlakstegemisest, saadab pensionimääramist toimetav sotsiaalkindlustuse osakond pensionitaotleja läbivaatamiseks arstlikku töö-ekspertiisi komisjoni (ATEK) taotleja elukoha järgi.

Arstlikud töö-ekspertiisi komisjonid tegutsevad Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt kinnitatud määruse alusel. Komisjonide asukohad ja tegevuspiirkonnad määrab Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissar.

2. peatükk.

Pensionide määramine.

§ 6. Pensionid määratakse maakondade ja Tallinna, Tartu, Narva ning Pärnu linnade sotsiaalkindlustuse osakondade juures asuvate pensionimääramise komisjonide poolt. Pensionimääramise komisjoni esimeheks on maakonna või linna sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja ja liikmeteks: ametiühingulise organisatsiooni (vastava linna või maakonna põhilise ametiühingu) esindaja ning üks maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogu saadik.

Komisjoni koosseisu kinnitab maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogu.

§ 7. Pensioni saamiseks vajalik tööstaaž määratakse kindlaks esitatud dokumentide põhjal.

Vajalikkude dokumentide puudumise korral määratakse tööstaaž kindlaks pensionimääramise komisjoni poolt tunnistajate avalduste ning teiste andmete põhjal.

§ 8. Pensionimääramise komisjonid on kohustatud otsustama pensionimääramise asjad hiljemalt kümne päeva jooksul pärast kõigi vajalikkude dokumentide, sealhulgas ka arstliku tööekspertiisi komisjoni otsuse, kättesaamist.

Pensionimääramise komisjoni poolt läbivaadatud iga pensioniavalduse kohta koostatakse protokoll, milles märgitakse: pensionitaotleja nimi, isanimi ja perekonnanimi, vanus, üldine tööstaaž, katkestamatu tööstaaž ühes ja samas ettevõttes või asutises enne pensionitaotlust, keskmine kuu töötasu, invaliidsuse grupp invaliidide kohta ja mis kuupäevast ning missuguses suuruses on määratud pension. Protokollile kirjutavad alla kõik komisjoni liikmed.

Sotsiaalkindlustuse osakond teatab pensionimääramisest või pensioninõudmise rahuldamata jätmisest pensionitaotlejale viie päeva jooksul, arvates otsuse tegemise päevast.

§ 9. Iga pensionäri kohta koostab sotsiaalkindlustuse osakond isikliku kaardi ja ühtlasi annab pensionärile välja pensionitunnistuse.

Pensionimääramise aluseks olnud dokumendid jäävad sotsiaalkindlustuse osakonda ja säilitatakse pensionäri pensionitoimikus. Pärast pensioni määramist märgitakse need dokumendid templiga: „Pension määratud".

Sotsiaalkindlustuse osakond saadab pensionitaotlejale, kelle avaldus on jäetud rahuldamata, teate pensionitaotluse rahuldamata jätmise põhjuste kohta, ühtlasi ära näidates edasikaebe korda. Ühes nimetatud teatega tagastab sotsiaalkindlustuse osakond pensionitaotlejale kõik tema poolt esitatud dokumendid.

§ 10. Maakonna või linna sotsiaalkindlustuse osakonna juures asuva pensionimääramise komisjoni otsusele võib pensionitaotleja esitada kaebuse Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadi Pensionide osakonnale. Kaebus esitatakse selle sotsiaalkindlustuse osakonna kaudu, kelle juures asuva pensionimääramise komisjoni otsusele kaevatakse. Sotsiaalkindlustuse osakond on kohustatud kaebuse edasi saatma Pensionide osakonnale ühes vastava asjatoimetusega hiljemalt 3 päeva jooksul.

Kaebuse läbivaatamise tulemustest teatatakse kirjalikult pensionitaotlejale.

3. peatükk.

Pensionide väljamaksmine.

§ 11. Pensionid makstakse välja maakonna või linna sotsiaalkindlustuse osakondade korraldusel kas vahetult sotsiaalkindlustuse osakondade poolt või valdade või alevite töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede kaudu või saadetakse kätte posti teel.

Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissari loal võidakse pensionide väljamaksmist toimetada ka rahakandjate kaudu.

§ 12. Juhul, kui pensionär asub tööle või kui ta omandab mingisuguseid muid sissetulekuid, peab ta sellest viivitamatult teatama sellele sotsiaalkindlustuse osakonnale või töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomiteele, kelle kaudu ta saab pensioni, ära näidates töökohta, ametit, töötasu või mõne muu sissetuleku suurust ning tööle asumise aega.

§ 13. Asudes alaliselt elama teise maakonda või Tallinna, Tartu, Narva või Pärnu linna või mõnda teise liiduvabariiki, peab pensionär oma elukoha muutmisest teatama sellele sotsiaalkindlustuse osakonnale või valla või alevi töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomiteele, kelle kaudu temale pensioni maksti. Viimane korraldab pensionäri arvelt kustutamise ja maksab temale pensioni välja arvelt kustutamise päevani ning annab ühtlasi pensionärile välja õienduse arvelt kustutamise kui ka selle kohta, mis ajani on pension välja makstud.

Pensionäridele, kes on ajutiselt asunud elama teise kohta (ravimiseks, perekondlikel põhjusil jne.), jätkatakse pensionimaksmist alalise elukoha järgi (volituse põhjal), kuid mitte üle kolme kuu.

§ 14. Uude elukohta asumisel on pensionär kohustatud laskma end võtta arvele uue elukoha maa-

konna või Tallinna, Tartu, Narva või Pärnu linna sotsiaalkindlustuse osakonnas. Arvele võtmine võib toimuda ka maakonda kuuluva linna sotsiaalkindlustuse osakonna või valla või alevi töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee kaudu. Sotsiaalkindlustuse osakond nõuab viivitamatult välja pensionäri endisest elukohast pensionäri isikliku kaardi ja kui pensionär ei ole arvelt kustutatud, siis ka õienduse viimase pensioni väljamaksmise kohta. Isiklik kaart ja õiendus tulevad välja saata mitte hiljem kui viie päeva jooksul pärast nõudmise saamist.

§ 15. Pensionäri isikliku kaardi ja õienduse saamisel jätkab sotsiaalkindlustuse osakond pensioni väljamaksmist arvates sellest päevast, milleni pension on välja makstud endise elukoha järgi.

II.

Kuni töötava rahva saadikute Nõukogu ja nende täitevkomiteede moodustamiseni täidavad käesolevas juhendis töötava rahva saadikute Nõukogudele ja nende täitevkomiteedele ettenähtud ülesandeid maa-, linna- ja vallavalitsused.

III.

Kuni käesoleva juhendi I osa § 5 teises lõikes ettenähtud arstlikkude töö-ekspertiisi komisjonide tegevuse määruse kinnitamiseni Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt töötavad arstlikud töö-ekspertiisi komisjonid ÜAÜKN Sekretariaadi poolt 7. detsembril 1933 kinnitatud määruse alusel.

Tallinn, 14. detsembril 1940.

Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissari juhend arstlikkude töö-ekspertiisi komisjonide asukoha ja tegevuspiirkondade kohta.

(Avaldatud ENSV T 24. 12. 1940, 69, 939)

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 14. detsembril 1940 kinnitatud juhend riikliku sotsiaalkindlustuse pensionide määramise ja väljamaksmise korra kohta (ENSV Teataja 1940, 66, 880) § 5.

I.

Arstlikkude töö-ekspertiisi komisjonid asuvad:

1. Tallinnas — linna sotsiaalkindlustuse osakonna juures;
2. Tartus — linna sotsiaalkindlustuse osakonna juures;
3. Narvas — linna sotsiaalkindlustuse osakonna juures;
4. Pärnus — linna sotsiaalkindlustuse osakonna juures;
5. Rakveres — Viru maakonna sotsiaalkindlustuse osakonna juures;
6. Kuressaares — Saare maakonna sotsiaalkindlustuse osakonna juures;
7. Haapsalus — Lääne maakonna sotsiaalkindlustuse osakonna juures;
8. Viljandis — Viljandi maakonna sotsiaalkindlustuse osakonna juures;
9. Paides — Järva maakonna sotsiaalkindlustuse osakonna juures;
10. Valgas — Valga maakonna sotsiaalkindlustuse osakonna juures;
11. Võrus — Võru maakonna sotsiaalkindlustuse osakonna juures;
12. Petseris — Petseri maakonna sotsiaalkindlustuse osakonna juures.

II.

Arstlikkude töö-ekspertiisi komisjonide tegevuspiirkondadeks on:

1. Tallinna arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Tallinna linn ja Harjumaa;
2. Tartu arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Tartu linn ja Tartumaa;
3. Narva arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Narva linn ja Alutaguse, Illuka, Jõhvi, Kohtla, Mäetaguse, Narva, Piiri, Raja, Iisaku, Vaivara ja Vasknarva vallad ühes Virumaa selles osas asuvate linnadega;
4. Pärnu arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Pärnu linn ja Pärnumaa;
5. Rakvere arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Virumaa, välja arvatud p. 3 ettenähtud osa;
6. Kuressaare arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Saaremaa;
7. Haapsalu arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Läänemaa;
8. Viljandi arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Viljandimaa;
9. Paide arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Järvamaa;
10. Valga arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Valgamaa;
11. Võru arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Võrumaa;
12. Petseri arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Petserimaa.

Tallinn, 20. detsembril 1940.

Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissari juhend arstlikkude töö-ekspertiisi komisjonide asukoha ja tegevuspiirkondade juhendi muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 3. 1941, 34, 514)

Arstlikkude töö-ekspertiisi komisjonide asukoha ja tegevuspiirkondade kohta antud juhendi (ENSV Teataja 1940, 69, 939) II osa p. 5 ja 9 muudetakse ja pannakse kehtima ühes sissejuhatava osaga järgmiselt:

Arstlikkude töö-ekspertiisi komisjonide tegevuspiirkondadeks on:

5. Rakvere arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Virumaa, välja arvatud p. 3 ettenähtud osa, ja Järvamaast Tapa linn ning Lehtse ja Ambla vallad.
9. Paide arstliku töö-ekspertiisi komisjonil — Järvamaa, välja arvatud p. 5 ettenähtud osa.

Tallinn, 26. märtsil 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riikliku sotsiaalkindlustuse pensioni saamist õigustava töötamise staaži kohta.

(Avaldatud ENSV T 7. 1. 1941, 2, 11)

§ 1. Riikliku sotsiaalkindlustuse pensioni saamiseks vajaliku töötamise staaži arvutamisel aja eest kuni 10. novembrini 1940 võtta juhiseks, et töötamise staaži hulka arvatakse töötamine palgalisena kuni 10. novembrini 1940 igasugustel ametikohtadel, välja arvatud § 2—4 tähendatud erandid.

§ 2. Enne Oktoobrirevolutsiooni aegsest teenistusest ei arvata töötamise staaži hulka töötamist järgmistel ametikohtadel endise tsaristliku Vene valitsuse ja kontrrevolutsiooniliste valgete valitsuste ajal:

1) senaatorid;
2) ministrid ja nende abid;
3) ministeeriumide departemangude direktorid ja abidirektorid;
4) ministeeriumide osakondade ülemad ja nende abid;
5) kubernerid ja nende abid ning eriülesannetega käsutusametnikud nende juures;
6) ametnikud, kes seisid kubermanguliste valitsuste eesotsas (kroonupalatite esimehed ja abid, riigivarade valitsuse juhatajad ja nende abid jne.);
7) siseministeeriumi ametikandjad;
8) kubermangu ja maakonna aadelkonna esimehed;
9) senati ülemprokurörid;
10) kohtupalati kriminaal- ja tsiviildepartemangude esimehed ja liikmed, samuti kohtupalati prokurörid ja nende abid;
11) eriliselt tähtsate asjade kohtu-uurijad;
12) sõjakohtute esimehed, liikmed, prokurörid, nende abid ja kohtu-uurijad;
13) uurimiskomisjonide esimehed ja liikmed, kes tegutsesid endiste kontrrevolutsiooniliste valitsuste territooriumil;
14) kubermanguvalitsuste liikmed;
15) semstvoülemad;
16) isikud, kes teenisid juhtivatel kohtadel distsiplinaarpataljonides;
17) kõikide usukultuste teenijad;
18) valgete armeede ohvitserid ja ametnikud ning kontrrevolutsiooniliste bandede juhtijad;
19) õpperingkondade kuraatorid;
20) määratud Riiginõukogu liikmed ja Riiginõukogu riigisekretärid;
21) ringkonnakohtute prokurörid ja nende abid;
22) kõik Sinodi, vaimulikkude konsistooriumide ja Sinodi kontorite ametnikud, välja arvatud alamad teenijad, kes ei omanud aukraadi;
23) ringkonnakohtute esimehed;
24) tsaari ja valgetes armeedes kõikidel ametikohtadel vabal kokkuleppel teeninud isikud.

Märkus. Punkt 24 ei laiene neile isikuile, kes olid hiljem Punaarmee rivi või rivitus teenistuses järgmiste tingimuste olemasolul: kui nad astusid TTPA-sse hiljemalt detsembrikuus 1919. a., teenisid TTPA vähemalt 3 aastat ja omasid pensioni määramisel vähemalt 2-aastase nõukogude võimu ajal palgalisena töötamise staaži;

25) mõisade valitsejad ja direktorid ning pankade, raudtee aktsiaseltside ja teiste tööstuslikkude ja kaubanduslikkude ettevõtete juhatuste esimehed ja juhatuste liikmed;
26) vangimajade ressori, politsei ja žandarmeeria teenijad, samuti teenijad ametikohtadel, mille ülesandeks oli võidelda revolutsioonilise liikumise vastu.

§ 3. Töötamise staaži hulka ei arvata töötamist järgmistel ametikohtadel endise kodanliku Eesti valitsuse ajal:

1) riigivanem ja riigipresident;
2) ministrid, ministriabid ja neile vastavatel ametikohtadel teenijad;
3) maavanemad (maakonnavalitsuste esimehed), linnapead ja maa- ning linnavalitsuste liikmed;
4) Riigikohtu esimees;
5) Riigikohtu kriminaalosakonna esimees ja liikmed;
6) Sõjaväe Kõrgema Kohtu (Sõjaringkonnakohtu) esimees, liikmed ja sekretärid;
7) Kohtukoja esimees ja Kohtukoja kriminaalosakonna esimees ning liikmed;
8) ringkonnakohtute esimehed ja ringkonnakohtute kriminaalosakondade I astme esimehed ja liikmed;
9) prokurörid ning nende abid ja kohtu-uurijad;
10) kõikide usukultuste teenijad;
11) klassisõjast (1918—1920) kodanlisel poolel vabatahtlikkudena osa võtjad ja klassisõjaaegne teenistus isikutel, kelledele on antud kodanluse „vabaduse rist";
12) Kaitseliidus ja Isamaaliidus juhtivatel või vastutavatel ametikohtadel teenijad;
13) ülikooli usuteaduskonna õppejõud ja koolide usuõpetuse õpetajad;
14) erikapitaliga töötavate aktsiaseltside ja osaühingute esimehed ja juhatusliikmed ning direktorid, kes olid ühtlasi esimeheks või juhatusliikmeks;
15) kutsekodade esimehed, juhatusliikmed ja kutsekodade juhtivatel ametikohtadel teenijad;
16) politseinikud, politseiagendid, politseiasutistes vastutavatel ametikohtadel teenijad, vangivalvurid ja vangistusasutistes vastutavatel ametikohtadel teenijad ning isikud, kes juhtisid politsei, vanglate ja piirivalve tegevust.

§ 4. Pensioni määramise komisjonidel on õigus kaaluvatel põhjustel jätta töötamise staaži hulka arvamata ka teenistust § 2—3 tähendamata kõrgematel ametikohtadel.

§ 5. Kui isik sai pensioni või pensioni asendavat perioodilist toetust mõnesuguse seaduse või määruse või kohtuotsuse või seaduses ettenähtud kokkuleppe alusel või ettevõtte või asutise juures moodustatud pensionikapitalist või ettevõttelt või asutiselt, siis selle pensioni või toetuse saamise aja kestel ei loeta töötamise staaž katkestatuks, kuid seda aega ei arvata töötamise staaži hulka.

§ 6. Isikutele, kes on töötanud palgalisena pärast 9. novembrit 1940, arvutatakse pension selle kesk-

mise töötasu alusel, mis nad said pärast 9. novembrit 1940.

Isikutele, kes on lahkunud palgaliselt töölt enne 10. novembrit 1940, arvutatakse pension nende poolt saadud keskmise töötasu alusel. Kui see keskmine töötasu oli oskustöölisel vähem selle tööharu kohta 10. novembrist 1940 kehtima pandud tariifivõrgu kolmanda liigi ajatöölise töötasu määrast, ja mitteoskustöölisel teise liigi ajatöölise töötasu määrast, millel isik töötas viimati enne pensioni taotlemist, siis arvutatakse oskustöölisele pension tariifivõrgus ettenähtud ajatöölise kolmanda liigi töötasu määra alusel ja mitteoskustöölistele teise liigi ajatöölise töötasu määra alusel. Kui isik töötas säärases tööharus või säärasel kutsealal, mille kohta ei ole kehtima pandud töötasude tariifivõrku, siis määrab töötasude alammäära pensioni arvutamiseks Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissar kokkuleppel Töö Rahvakomissariga, kuid see ei või olla oskustöölistel suurem tariifivõrkudes ettenähtud kõrgemast kolmanda liigi töötasu määrast ja mitteoskustöölistel suurem teise liigi kõrgemast töötasu määrast.

§ 7. Isikuile, kelledele on pension määratud enne 10. novembrit 1940 ja kellede pensioni toimikuid ei ole maa või linna täitevkomiteede sotsiaalkindlustuse osakondade juures asuvad pensioni määramise komisjonid veel jõudnud uuesti läbi vaadata ning otsustada, makstakse pension edasi endises suuruses, välja arvatud § 2 ja 3 tähendatud isikuile.

Eelmises lõikes tähendatud pensioni määramise komisjonid võivad otsustada, et mõnedele isikutele pensioni maksmine katkestatakse kuni pensioniküsimuse otsustamiseni.

§ 8. Kui mõne liigi pensionilise kindlustamise kohta puuduvad üleliidulised või Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi asutiste eeskirjad, siis kohaldada nendel aladel Venemaa Nõukogude Föderatiivse Sotsialistliku Vabariigi vastavaid eeskirju.

§ 9. Isikutelt, kelledele kuni 10. novembrini 1940 oli määratud pension, ei nõuta uut avaldist pensioni määramiseks, vaid täitevkomiteede sotsiaalkindlustuse osakondade juures asuvad pensionimääramise komisjonid teevad oma otsuse pensioni toimikus leiduvate andmete põhjal, nõudes vajaduse korral täiendavaid andmeid ja tõendeid. Erandina eelmisest ei võta täitevkomiteede sotsiaalkindlustuse osakonnad otsustamisele ilma isiku enese vastava avaldiseta neid pensioniküsimusi, kus pension oli määratud töövõime kaotuse tõttu, mis oli 35% või vähem.

Tallinn, 3. jaanuaril 1941. Nr. 4.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Personaalpensionide Komisjoni kohta.

(Avaldatud ENSV T 20. 1. 1941, 9, 100)

1. Moodustada Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde Personaalpensionide Komisjon.

2. Personaalpensionide Komisjon koosneb: ENSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsejast esimehena ja Eestimaa Kommunistliku (bolševikkude) Partei Keskkomitee, ENSV Ametiühingute Keskнõukogu, ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadi esindajaist liikmetena, igastühest üks esindaja.

3. Personaalpensionide Komisjoni ülesandeks on personaalpensionide kohta käivates eeskirjades ettenähtud üldtähtsusega ja kohaliku tähtsusega personaalpensionide ja abirahade taotluste läbivaatamine ja otsustamine.

4. Personaalpensionide ja abirahade väljamaksmist teostada Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissaril vastavates eeskirjades ettenähtud korras.

Tallinn, 15. jaanuaril 1941. Nr. 74.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus töökohustuse korras sõjakaitsetöödele kutsutud isikutele ja nende perekondadele pensioni maksmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 8. 8. 1941, 69, 1096)

Kooskõlas NSVL Riikliku Kaitsekomitee otsusega 28. juulist 1941 Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Elanikkonna hulgast töökohustuse korras sõjakaitsetöödele kutsutud isikutele vaenlase tegevuse tagajärjel tekkinud vigastuste või nende surma korral maksta neile isikutele või nende perekondadele invaliidsuse pensioni ühistel alustel sõjaväelastega.

Tallinn, 5. augustil 1941. Nr. 1356.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus maa-asulate vabatahtlikkude tuletõrjeüksuste liikmetele nende surma või tööjõu kaotuse korral ühekordse toetusraha väljamaksmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 22. 5. 1941, 52, 810)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

1. Võtta kohaldamisele ja avaldada eestikeelses tõlkes NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi juhend 25. maist 1940 nr. 344/60 maa-asulate vabatahtlikkude tuletõrjeüksuste liikmetele nende surma või tööjõu kaotuse korral ühekordse toetusraha väljamaksmise kohta.

2. Kohaldada käesoleva määruse punktis 1 tähendatud juhendi eeskirju kõigi Eesti NSV linnade, valdade ja alevite vabatahtlikkude tuletõrjeüksuste liikmete kohta, arvatud välja asutiste je ettevõtete vabatahtlikkude tuletõrjeüksuste liikmed.

3. Käesoleva määruse punktis 1 tähendatud juhendis külanõukogule ettenähtud funktsioonide täitmine panna vastava linna, valla ja alevi täitevkomiteele.

Samas juhendis tähendatud rajooni töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee esimehele ja rajooni rahandusosakonnale ettenähtud funktsioonid panna vastavalt maakonna ning Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu ja Paldiski linnade täitevkomiteede esimeestele ja rahandusosakondadele.

Tallinn, 12. mail 1941. Nr. 876.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
12. mai 1941 määruse nr. 876 juurde.

NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi juhend 25. maist 1940 nr. 344/60 maa-asulate vabatahtlikkude tuletõrjeüksuste liikmetele nende surma või tööjõu kaotuse korral ühekordse toetusraha väljamaksmise kohta.

I. Missugustel juhtudel ja mil määral makstakse ühekordset toetusraha.

§ 1. Kooskõlas Määrusega maa-asulate tuletõrje kohta, mis kinnitatud NSVL Rahvakomissaride Nõukogu otsusega 2. novembrist 1939 (LMKK 1939, nr. 56, art. 548), ühekordset toetusraha antakse surma või alatise tööjõu kaotamise korral, mis on tingitud õnnetujuhustest pärast 1. novembrit 1939 vabatahtlikkude tuletõrjeüksuste liikmetega nende teenistuskohuste täitmisel: kahjutulele minnes ja sealt tagasi tulles, kahjutule kustutustöödel, samuti praktilistel õppustel.

§ 2. Õnnetujuhuseks loetakse iga ootamatu juhtum, mis on aset leidnud vabatahtliku tuletõrjeüksuse liikmega tema kohuste täitmisel, mis tingis surma või alatise tööjõu kaotuse (invaliidsuse), näiteks: surm või vigastus mõnesuguse eseme kukkumise või tuletõrjeüksuse liikme enda kukkumise tagajärjel, elektrilöögist, põletishaavadest, külmumisest, äkilisest mürgitusest kahjulikkude ainetega ja gaasidega jne.

Õnnetujuhuste hulka kuuluvad ka vabatahtlikkude tuletõrjeüksuste liikmete närvi- ja psüühilised haigestumised, mis on tingitud ehmatusest teenistuskohuste täitmisel.

Ühekordset toetusraha ei maksta, kui surm või alatine tööjõu kaotus on tingitud üldistest haigustest.

§ 3. Vabatahtliku tuletõrjeüksuse liikme surma korral õnnetujuhuse läbi tema perekonna liikmetele makstakse ühekordset toetusraha 3.000 rubla suuruses.

§ 4. Alatise tööjõu kaotuse korral õnnetujuhuse läbi ühekordne toetusraha makstakse välja kannatada saanud vabatahtliku tuletõrjeüksuse liikmele järgmisel määral:

a) alatise tööjõu kaotuse korral 20 kuni 30% — 500 rubla;
b) alatise tööjõu kaotuse korral 31 kuni 40% — 700 rubla;
c) alatise tööjõu kaotuse korral 41 kuni 50 % — 900 rubla;
d) alatise tööjõu kaotuse korral 51 kuni 60% — 1.100 rubla;
e) alatise tööjõu kaotuse korral 61 kuni 70% — 1.300 rubla;
f) alatise tööjõu kaotuse korral 71 kuni 80% — 1.500 rubla;
g) alatise tööjõu kaotuse korral 81 kuni 90% — 1.700 rubla;
h) alatise tööjõu kaotuse korral 91 ja rohkem — 2.000 rubla.

Ühekordset toetusraha ei anta alatise tööjõu kaotuse korral alla 20%, samuti täieliku või osalise tööjõu kaotuse korral ajutiselt.

II. Ühekordse toetusraha määramise ja väljamaksmise kord.

§ 5. Toetusraha määratakse selle rajooni, kus õnnetujuhus leidis aset, rahandusosakonna ettepanekul ja töötava rahva saadikute nõukogu täitevkomitee otsusel.

§ 6. Ühekordse toetusraha saamiseks surma või alatise tööjõu kaotuse korral õnnetujuhuse läbi maa-asulate vabatahtlikkude tuletõrjeüksuste liikmetega, rajooni rahandusosakonnale tulevad esitada järgmised dokumendid:

a) külanõukogu tõend, et surmasaanu või kannatanu on vabatahtliku tuletõrjeüksuse liige;
b) õigekstunnustatud ärakiri aktist või protokollist, mis kinnitab, et õnnetujuhus tõesti leidis aset vabatahtliku tuletõrjeüksuse liikme teel kahjutulele või sealt tagasi tulles, kahjutule kustutustöödel või praktilistel õppustel. Surma põhjus peab olema näidatud kas perekonnaseisuaktide-büroo tunnistuses või ametlikus arsti tõendises;
c) külanõukogu tõend surmasaanu perekonna koosseisu kohta;
d) alatise tööjõu kaotuse korral — arstide ekspertiisibüroo tõend alatise tööjõu kaotuse protsendi kohta.

§ 7. Vanem kindlustuse inspektor teeb rajooni rahandusosakonnale esitatud dokumentide põhjal otsuse hiljemalt 5 päeva jooksul, arvates dokumentide sissetuleku päevast.

§ 8. Kui kohe pärast õnnetujuhust pole võimalik kindlaks määrata alatist tööjõu kaotuse protsenti, siis kannatanu soovil antakse temale toetusraha, võttes aluseks arstliku ekspertiisi poolt oletatavat minimaalset alatise tööjõu kaotuse protsenti.

Tööjõu kaotuse lõplik protsent määratakse kindlaks viivitamata ravimise lõppedes. Kui ravimine pole jõudnud lõpule aasta möödudes õnnetujuhuse päevast, siis olenemata ravimise jätkamisest kannatanu arstlik ülevaatus ja toetusraha väljaandmine toimub aasta möödudes õnnetujuhuse päevast, arvestades alatise tööjõu kaotuse protsendi suurust arstliku ülevaatuse momendist.

Pärast alatise tööjõu kaotuse protsendi lõplikku kindlaksmääramist peetakse väljamakstavast toetusrahast kinni varemalt väljaantud summa.

Kui aasta jooksul, arvates õnnetujuhuse päevast, järgneb samast juhusest otseselt tingituna kannatanu vabatahtliku tuletõrjeüksuse liikme surm, siis antakse surnu perekonnaliikmetele välja vaheraha surma korral ettenähtud toetusraha (3.000 rubla) ja invaliidsuse puhul varem välja makstud toetusraha vahel; kui aga tööjõu kaotuse puhul toetusraha pole antud, siis antakse toetusraha välja täiel määral 3.000 rubla suuruses.

§ 9. Pärast ühekordse toetusraha väljaandmise otsustamist koostatakse rajooni töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee esimehe allkirjaga varustatud korraldus Põllumajanduse Panga kohaliku osakonna nimele (või selle Riigipanga Osakonna nimele, kes täidab Põllumajanduse Panga funktsioone).

Korralduses peab olema tähendatud:

a) saaja perekonnanimi, nimi ja isanimi;
b) saaja täpne aadress;
c) väljaandmisele kuuluv toetusraha summa.

§ 10. Põllumajanduse Pank (või Põllumajanduse Panga ülesandeid täitev Riigipanga Osakond) toimetab ühekordse toetusraha väljamaksmist Riikliku Kindlustuse 15%-lise mahaarvamise summadest.

§ 11. Põllumajanduse Panga ja Riigipanga Osakonnad kannavad väljaantud summad oma bilansi arve deebetisse (Põllumajanduse Pangal — nr. 35, Riigipangal — nr. 316, lit. „z"), avades selleks erikaardi (Põllumajanduse Pangas — vorm nr. 8, Riigipangas — vorm nr. 19) nimetuse all „Ühekordsed toetusrahad vabatahtlikkude tuletõrjeüksuste liikmetele".

III. Kaebuste esitamise kord.

§ 12. Kaebused ebaõige toetusraha väljamaksmise või toetusraha väljamaksmisest keeldumise kohta saadetakse oblastite (kraide) töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteele, aga autonoomsetes ja liiduvabariikides, kus ei ole oblastite jaotust, — autonoomsete ja liiduvabariikide Rahvakomissaride Nõukogule.

§ 13. Ühekordse toetusraha väljamaksmise nõudmine peab olema esitatud hiljemalt 2 aasta jooksul, arvates õnnetujuhuse päevast. Nõudmised, mis esitatakse pärast seda tähtaega, ei kuulu rahuldamisele.

---

2. jagu.

Laste ja emade kaitse.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 104.

31. detsembril 1940.

Sotsiaalõiguslikkude büroode põhimääruse rakendamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 7. 1. 1941, 2, 16)

1. Võtta rakendamisele alates 1. jaanuarist 1941 ENSV Tervishoiu Rahvakomissariaadi süsteemis NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt 9. mail 1938 kinnitatud Sotsiaalõiguslikkude büroode põhimäärus, missuguse eestikeelne tõlge on lisandatud käesolevale käskkirjale.

2. Põhimääruses ettenähtud rajooni tervishoiu osakonna ülesandeid täidab ENSV-s maakonna tervishoiu osakond.

3. Põhimääruse p. 16 ettenähtud õdede ülesandeid täidavad ENSV-s sotsiaal-assistendid.

Sotsiaalõiguslikkude büroode põhimäärus.

1. Sotsiaalõiguslikud bürood asutatakse tervishoiu asutiste süsteemis laste ja emade nõuandlate ja teiste laste- ja emadekaitse asutiste juurde (imikute ja väikelastekodud ja suuremad sünnitushaiglad) sotsiaalse ja õigusliku abi andmiseks rasedatele, emadele ja nooreealistele lastele.

2. Sotsiaalõiguslikud bürood peetakse ülal linnade (rajoonide) tervishoiu osakondade eelarvetega ja annavad nõu ja abi tasuta.

3. Sotsiaalõiguslikud bürood avatakse linna või rajooni tervishoiu osakondade loal, kes kinnitab büroo koosseisu ja eelarve.

4. Olenevalt töö ulatusest, sotsiaalõiguslik büroo asutatakse ühe asutise juurde või üks büroo kahe või mitme asutise teenimiseks.

5. Sotsiaalõiguslikkude büroode ülesandeks rasedate, emade ja nooreealiste laste õiguste ja huvide kaitse korraldamisel kehtiva nõukogude seadusandluse alusel (abielu-perekonna, töö, korteri jne.) on:

a) õigeaegse juriidilise abi andmine isaduse kindlaksmääramiseks, alimentide nõudmiseks, lasterikastele perekondadele riikliku toetuste saamiseks, pensioni, sotsiaalkindlustuse korras toetuse saamiseks jne.;
b) abinõude tarvitusele võtmine nooreealiste laste hooldamatuse ja järelevalvetuse likvideerimiseks;
c) naiste õiguste kaitse töö alal (seaduspärasuse jälgimine rasedate ja imetajate emade tööle võtmisel, imetamise vaheaegade lubamisel jne.);
d) kuritahtlikkude abortide vastasest võitlusest osavõtmine;
e) osavõtt nõuandla poolt tarvitusele võetavatest abinõudest, mille eesmärgiks on ema ja lapse elu-olutingimuste parandamiseks kaasa aitamine, nagu: laste paigutamine vastavatesse asutistesse, ajutise materiaalse toetuse määramine, korteriolude parandamine jne.;
f) osavõtmine nõuandlate ning imikute ja väikelaste kodude tööst laste patronaaži alal (patronaaži populariseerimine, lepingute koostamine, lapsi kasvatavatele perekondadele õigusliku ja sotsiaalse abi andmine, osavõtt patronaaži alla kuuluvate laste olukorra perioodilisest uurimisest jne.);
g) võitlus vanemlikkude kohustuste mittetäitmise vastu.

6. Lasterikaste emade suhtes on sotsiaalõiguslikud bürood kohustatud peale üldise sotsiaalse ja õigusliku kaitse korraldamise võtma tarvitusele järgmisi abinõusid:

a) laste ja emade nõuandlate kaudu saadud andmete põhjal arvele võtta neid emasid, kes saavad riiklikku toetust ja kellel selleks õigus on;
b) abistada toetuste saamiseks vajalikkude dokumentide nõutamisel ja koostamisel (sünnitunnistuste, emaga mitte kooselavate laste elusoleku kohta õiendiste nõutamine jne.);
c) kaasa aidata, et lasterikaste perekondade kaebused vastavais ametiasutistes kiireimas korras läbi vaadataks;
d) rajoonide (linnade) tervishoiu osakondade ülesandel teostada kontrolli lasterikastele emadele riikliku toetuse määramiseks ja väljamaksmiseks seatud korra täpse täitmise üle.

7. Osavõtt kuritahtlikkude abortide vastasest võitlusest järgmiselt:

a) kõigi naiste, kellele nõuandlate andmetel keelduti abordi tegemisest, õigeaegne arvele võtmine, nende naiste patroneerimine ja neile maksimaalses ulatuses õigusliku kaitse ja sotsiaalse abi korraldamine perekonnaelu, töö, korteri j. t. küsimusis;
b) vajalikkudel juhtudel naiste patroneerimine peale mittetäielikku aborti;
c) kohtu ja prokuratuuri organitele edasisaadetavate abortidesse puutuvate toimikute koostamine.

8. Nooreealiste laste hooldamatuse ja järelevalvetuse vastu võitlust teostatakse üksikute emade õigeaegse arvele võtmise, nendega kasvatustöö tegemise, neile töö muretsemisel kaasa aitamise, korteriolude parandamise, lapse lasteasutisse paigutamise, ajutise materiaalse toetuse määramise jne. teel.

9. Sünnitushaigla juures töötav sotsiaalõiguslik büroo selgitab välja üksikuid emasid, kes vajavad õiguslikku ja muud abi ja korraldab seda abi, eriti silmas pidades lapse hooldamatuse ja järelevalvetuse ärahoidmist.

10. Imikute ja väikelaste kodu sotsiaalõigusliku büroo ülesandeks sotsiaalõigusliku töö alal on asutises viibivate laste isade kindlaks tegemine, vanemate ülesotsimine, elatise, pensioni ja toetuste nõutamine, lapsi mahajätnud vanemate kriminaalvastutusele võtmise toimikute prokuratuurile esitamine jne.

11. Sotsiaalõigusliku büroo ülesannete hulka kuulub emade- ja lastekaitset käsitava nõukogude seadusandluse populariseerimine.

12. Sotsiaalõigusliku büroo töö põhimeetodiks peab olema patronaaž, mis seisneb õigeaegses abivajavate emade ja laste avastamises, alalises järelevalve teostamises nende üle ja neile kõigekülgse abi ja kaitse korraldamises.

13. Oma ülesandeid teostab sotsiaalõiguslik büroo järgmiselt:
a) selgitab laste ja emade elamisolusid;
b) kutsub büroosse vajalikkudele läbirääkimistele emasid ja teisi isikuid;
c) koostab lapse ema, isa või teiste isikute vahelisi kokkuleppeid;
d) peab laste ja emade asjus läbirääkimisi vastavate asutiste ja ametiisikutega ja teeb vajalikke järelepärimisi; saadab vastavatesse asutistesse esildisi ja teateid perekonna mahajätmise ja lasterikaste emade teiste õiguste ja huvide rikkumise üle, neile riikliku toetuse määramisel;
e) esineb emade- ja lastekaitse asutiste nimel kohtus ja esitab nõudeid isaduse kindlaksmääramiseks kui ka taotlusi aineliste vahendite saamiseks laste ülalpidamiseks, teeb kohtule ja prokuratuurile ettepanekuid vanemliku õiguste lõpetamiseks ja lastevanemate ja teiste isikute kriminaalsele vastutusele võtmiseks laste mahajätmise pärast, esitab kohtule arvamusi konfliktide puhul küsimuses, kumma vanema juurde laps tuleks jätta.

14. Edasilükkamatu kiire ajutise materiaalse toetuse määramiseks emale või lapsele on sotsiaalõigusliku büroo kasutuses sotsiaalse abistamise fond, mis moodustatakse tervishoiu osakonna poolt selleks avatud krediidist.

15. Sotsiaalõiguslikku bürood juhatab juhataja, kes nimetatakse ametisse nõuandla või teise asutise poolt, kelle juures büroo tegutseb. Büroo juhatajal peab olema juriidiline ettevalmistus eriti emade ja laste huvide kaitset käsitava seadusandluse alal ja üldise laste ja emade kaitse organiseerimistöö alustes.

16. Sotsiaalõigusliku büroo patronaaži ülesanded pannakse selleks määratud õele.

Korteri ja elamisolude selgitamist teostavad ühtlasi nõuandla jaoskonnaõed.

17. Sotsiaalõiguslik büroo tõmbab oma tööle kaasa ühiskondlikke organisatsioone: saadikute rühmad ettevõtetes, insener-tehniliste tööliste naiste nõukogud jne. pöördudes vajalikkudel puhkudel abisaamiseks rajooni tervishoiu nõukogude vastavate sektsioonide poole.

18. Sotsiaalõigusliku bürool on pidev kontakt kohtuga ja prokuratuuriga, perekonnaseisuaktide bürooga ja oma rajooni tegevuspiirkonna elamute osakonnaga.

19. Sotsiaalõigusliku büroo üldjuhtimine ja büroo õige tegevuse kontrollimine, büroo koosseisu komplekteerimine jne. on selle asutise juhataja ülesanne (nõuandla, sünnitushaigla jne.), missuguse asutise juures sotsiaalõiguslik büroo asub. Selle asutise juhataja on sotsiaalõigusliku büroo ülalpidamiseks antavate krediitide korraldaja.

20. Sotsiaalõiguslikul bürool peab olema kasutada ruum, mis vastab tema töö iseloomule ja nõuetele.

21. Sotsiaalõiguslik büroo esitab igakuulise lühida aruande oma tegevuse üle selle asutise juhatajale, millise asutise juures büroo tegutseb.

22. Bürool on oma nurgatempel.

Lastepäevakodude (imikute päevakodude-lastesõimede) asutamise juhend.

Antud Tervishoiu Rahvakomissari poolt
15. oktoobril 1940.

(Avaldatud ENSV T 17. 10. 1940, 28, 326)

A l u s: Hoolekande seaduse (RT 1925, 120/121, 80) § 16, 211 ja 73 (RT 1940, 70, 684).

§ 1. Lastepäevakodusid (imikute päevakodusid-lastesõimi) võidakse asutada kas eriti selleks otstarbeks ehitatud majades või lastepäevakodu (imikute päevakodu-lastesõime) nõuetele kohandatud majades.

§ 2. Lastepäevakodu (imikute päevakodu-lastesõim) võib olla ühises majas:
a) emade ja laste nõuandlaga;
b) laste päevakoduga eelkooliealistele lastele või
c) emade ja laste nõuandlaga ja laste päevakoduga eelkooliealistele lastele.

Eelmises lõikes tähendatud asutised on ruumiliselt iseseisvad asutised ja peavad olema erisissekäikudega.

§ 3. Lastepäevakodude (imikute päevakodude-lastesõimede) vajadustele kohandatud majades peab silmas pidama järgmisi nõudeid:

a) ruumid peavad vastama tervishoiu nõuetele, mille otsustab komisjon koosseisus: maakonna või linna tervishoiu osakonna poolt nimetatud arst, emade ja laste nõuandla või lastepäevakodu (imikute päevakodu-lastesõime) juhataja ja maakonna või linna täitevkomitee teenistuses seisev insener;

b) maja lastepäevakodu (imikute päevakodu-lastesõime) jaoks peab asuma võimalikult aia sees, kaugemal liiklemisteedest; majas peavad olema rõdud imikute väljaviimiseks ja maja ümbruses küllaldaselt vaba ruumi laste värskes õhus viibimiseks ja mängimiseks igal aastaajal.

§ 4. Lastepäevakodude (imikute päevakodude-lastesõimede) mahutus võib olla:

a) 25—30 lapsele;

b) 50 lapsele ja enam.

§ 5. Lastepäevakodude (imikute päevakodude-lastesõimede) rühmitus tuleb korraldada vastavalt laste vanusele ja arenemisele järgmiselt:

a) sõimes 25—30 lapsele — 2 rühma:
I rühm: 28 elupäevast kuni 1 a. 2 k. või 1 a. 6 kuuni;
II „ 1 a. 2 kuust või 1 a. 6 k. kuni 3 aastani;

b) sõimes 50 lapsele ja enam — 3 rühma:
I rühm: 28 elupäevast kuni 1 aastani;
II „ 1 aastast kuni 2 aastani;
III „ 2 aastast kuni 3 aastani.

Kui leidub tarviline arv lapsi, moodustatakse ka rühmad vastavalt rahvusele.

§ 6. Lastepäevakodudes (imikute päevakodudes-lastesõimedes) peavad olema järgmised ruumid:

a) ooteruum;
b) laste riietusruum;
c) imetustuba;
d) ruum lastevankrite jaoks;
e) magamisruume tarvilik hulk;
f) mänguruum § 5 nimetatud II ja III rühmale;
g) eraldusruum haiguskahtlastele lastele kahe kinnise või poolkinnise boksiga;
h) arstikabinett;
i) vannituba 1—2 vanniga ja dušiga;
j) klosetiruum;
k) ruum personaali riiete hoiuks;
l) personaali duširuum;
m) juhataja eluruumid või tuba;
n) majapidamisruumid: köök ühes toidujagamise ruumiga, toiduainete tagavararuum, pesuköök mähkmete kuivatisseadeldisega, pesutriikimise ja kokkupanemise ruum ja musta pesu hoiuruum;
o) majahoidja eluruum.

Laste riietusruumiks ja imetustoaks võib kasutada ka ühist ruumi, kusjuures imetusruum peab olema eraldatud ühisest ruumist poolvaheseinaga.

Magamisruumiks I rühmale peab olema 2—3 väiksemat tuba, soovitav mitte üle 4 lapse toas, nende tubade juures üks suurem tuba lastele mänguruumiks, kus asub laste mänguaed ja mänguasjad. II ja III rühmale võib olla magamisruumiks üks suur või kaks väiksemat tuba.

§ 6 nimetatud mänguruumi võib II ja III rühmale ka söögiruumina kasutada.

Arstikabinetist võib tarbekorral eraldada osa ruumi eraldusruumiks haiguskahtlastele lastele 2 boksiga, mis on eraldatud üksteisest poolvaheseinaga.

Klosetiruumis peavad olema laste vanusele vastavad klosetiistmed II ja III rühmale ja pottide koht I rühmale.

Personaali riietehoiuruumis peavad olema seinakapid, kuhu paigutatakse kodune riietus. Enne laste juurde minemist käib personaal duši all ja riietub puhtatesse kitlitesse.

Köögis peab laste toidujagamise ruum olema eraldatud köögist poolvaheseinaga.

Majahoidja eluruum võib ka läheduses mõnes teises majas asuda.

Pp. e, f ja g nimetatud ruumides tuleb arvestada 10 m^3 õhku ja 2,5 m^2 põrandapinda iga lapse jaoks. Pp. c, e, f, g, h ja j nimetatud ruumides peavad olema sooja- ja külmavee kraanid, nende puudumisel võimalused sooja vee saamiseks ja pesemiseks.

§ 7. Lastepäevakodudes (imikute päevakodudes-lastesõimedes) peab olema järgmine sisustus:

a) ooteruumis: kapid laste koduse riietuse jaoks, riidevarnad emade riiete jaoks, toolid jne.;

b) laste riietusruumis: lauad laste lahtiriietumiseks, kaalud, toolid jne.;

c) imetustoas: kapp emade imetuskitlite jaoks, vastava jaotusega igale kitlile, toolid ja jalapingid emadele, pesemisseadeldis jne.;

d) magamistubades: laste arvule vastav arv valgeks värvitud raudvoodeid, mähkimislauad, lauad toidujagamiseks, imikukaalud, kaanega emailämbrid musta pesu kandmiseks, laste mänguaed jne.;

e) mängu- ja söögitoas II ja III rühmale: laste arvule vastavalt kahes suuruses laudu ja toole, iga laud à 4 lapsele, laud söögijaotamiseks, kapp söögiriistade ja pesu jaoks, liuglemismägi ja trepp ronimiseks, mänguasjad, õppeabinõud, vaibad jne.;

f) eraldusruumis: 2 boksi poolvaheseintega à 1 lapsele, voodi ja laudkapp igale lapsele tarbeasjade jaoks, kaanega emailämber musta pesu kandmiseks, kausid pesemiseks jne.;

g) arstikabinetis: laud, toolid, kušett, kapp arstimite ja arstiriistade jaoks jne.;

h) majapidamisruumides: köögis võimalikult elektripliit laste toidu valmistamiseks ja soojendamiseks, köögi mööbel, köögi- ja keedunõusid alumiiniumist, pesemisseadeldis, laste pudelid, fajanss-sööginõud jne.

§ 8. Lastepäevakodudes (imikute päevakodudes-lastesõimedes) peab olema lastele riidevarustus asutise poolt. Lastesõime riidevarustus on järgmine:

tarvilik arv: voodivaipu, aluskotte, kummiriideid, tekikotte, linu, mähkmeid, särke, jakke flanellist, pükse, pihikuid, söögipõllesid, põllesid vanematele lastele, kleite, käterätte, pesemislappe, vannilinu, vateeritud kotte laste väljaviimiseks, mütse, palituid, kindaid, sukki, tuhvleid, saapaid, kaelasalle jne.

§ 9. Lastepäevakodudes (imikute päevakodudes-lastesõimedes) 25—30 lapsele peab olema järgmine personaal:

a) sõime juhataja õde või sotsiaalassistent;
b) arst;
c) kasvataja (lasteaednik);
d) vanem õde (meditsiiniline);
e) õde (meditsiiniline);
f) 3 lapsehoidjat;
g) dieteetika-assistent (perenaine);
h) teenija-koristaja;
i) majahoidja;
k) pesunaine.

Kui lastepäevakodu (imikute päevakodu-lastesõim) asub ühes majas lastepäevakoduga eelkooliealistele lastele, siis võib mõlemal asutisel olla ühine juhataja.

Arst võib töötada osalise tööjõuga.

Soovitav on, et laste päevakodudes (imikute päevakodudes-lastesõimedes) oleks eriettevalmistusega perenaine dieteetika-assistent, kes tunneb laste toitlustamist. Kui lastesõim on ühises majas laste päevakoduga eelkooliealistele lastele, siis võib asutistel olla ühine perenaine ja ka majahoidja.

50 lapse kohta tuleb personaali arvu vastavalt suurendada.

§ 10. Lastepäevakodud (imikute päevakodud-lastesõimed) töötavad ajavahemikul kella 5.30—17.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 40.

29. jaanuaril 1941.

NSV Liidus kehtiva lastesõimede määrustiku Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis täitmisele võtmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 1. 2. 1941, 15, 184)

Võtta täitmisele Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis ja avaldada eestikeelses tõlkes NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari poolt 17. novembril 1938 kinnitatud Linnades ja tööstuskeskustes asuvate lastesõimede määrustik.

Linnades ja tööstuskeskustes asuvate lastesõimede määrustik.

Kinnitatud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt 17. novembril 1938.

I. Üldised määrused.

1. Lastesõimed on riiklikud kuni 3 a. vanuste laste ühiskondlikku kasvatust taotlevad asutised.

Märkus. Vastavalt NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusele 7. jaanuarist 1939, võetakse lastesõimesse lapsi 28 päevastest kuni 3 aasta vanuseni.

2. Lastesõimede sihiks on võimaldada töötavatele emadele, kellel on sõimeealised lapsed, osa võtta maa majanduslikust, kultuurilisest ja ühiskondlik-poliitilisest elust ja abistada emasid tervete, elurõõmsate laste kasvatamisel.

3. Lastesõimed loovad vastavaid tingimusi laste korrapäraseks arenemiseks ja kasvatuseks, teostavad igakülgset võitlust laste haigestumise vastu ja süvendavad perekonnaelu-olus sanitaar-kultuurilisi harjumusi laste eest hoolitsemiseks ja kasvatamiseks. Lastesõimed korraldavad oma tööaega vastavalt käitiste ja lasteemade huvidele, kelle lapsi nad teenivad.

4. Lastesõimed alluvad kohaliku valitsemise tervishoiu organitele, kes juhivad ja teostavad järelevalvet nende töö üle.

Märkus. Tervishoiu organid juhivad ka teiste ametkondade (Üleliiduline Tööstuste Kooperatiivide Liit, kooperatiivid jne.) lastesõimi ja teostavad järelevalvet nende üle.

5. Lastesõimede töö korraldatakse NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud lastesõimede määrustiku ja lastesõimede töö juhendite alusel.

II. Lastesõimede avamise kord.

6. Uued avatavad lastesõimed peavad registreeritud olema kohalikus linna või rajooni tervishoiu osakonnas ühtse numeratsiooni järjekorras.

7. Lastesõimi lubatakse avada vastava tervishoiu osakonna poolt ainult siis, kui on kinni peetud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kindlaksmääratud põrandapinna sanitaarnormidest, lastesõimede kohta kindlaksmääratud sisseseadega varustamise nõuetest ja meditsiinilise teenimise õigest korraldamisest.

III. Lastesõimede ruumid ja sissesead.

8. Lastesõimed avatakse eriliselt selleks ehitatud hoonetes või teistes kohandatud ruumides. Lastesõime ruumid peavad vastama NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud lastesõimede kohta ülesseatud sanitaar-tervishoiulistele nõuetele. Iga lastesõime juures peab olema roheline maa-ala, varustatud platsidega, mis võimaldavad lastel jalutuskäikude korraldamist värskes õhus aasta ringi.

9. Lastesõimed peavad olema varustatud kõva ja pehme inventariga, toidunõudega ja laste eest hoolitsemiseks vajalikkude esemetega NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi normide alusel, samuti mänguasjade ja pedagoogiliste vahenditega.

Oma iseloomult ja suuruselt peab varustus vastama laste vanusele.

IV. Lastesõimede struktuur.

10. Õige kasvatustöö korraldamise sihiga jaotatakse sõimedes viibivad lapsed rühmadesse vanuse järgi, 20 last igas rühmas. Rühmade arv määratakse kindlaks olenevalt laste arvust, vanusest ja lastesõime mahutavusest.

On lastesõimes viis rühma, siis koondatakse I rühma lapsed kuni 7 kuuni, II — alates 7 kuni 10—11 kuuni, III — alates 10—11 kuni 14—15 kuuni, IV — alates 14—15 kuust kuni 2 aastani ja V — alates 2 kuni 3 aastani. Nelja rühma olemasolul koondatakse esimesse, imikuealisse rühma, lapsed kuni 9 kuuni, II — roomavate laste rühma alates 9 kuni 14 kuuni, III — keskmisse rühma alates

14 kuust kuni 2 aastani ja IV — vanemasse rühma alates 2 kuni 3 aastani.

Kolme rühma olemasolul lastesõimes koondatakse I rühma lapsed vanusega 1 kuust kuni 1 aastani, II — 1 kuni 2 a. ja III — 2 kuni 3 a.

Kahe rühma olemasolul lastesõimes koondatakse I rühma lapsed vanusega 1 kuust kuni 1½ aastani, II — 1½ kuni 3 a.

Ainult ühe rühma olemasolul lastesõimes komplekteeritakse sinna võimalikult üheealised lapsed.

Üle 5 rühma olemasolul lastesõimes organiseeritakse paralleelsed üheealised rühmad.

11. Linnades organiseeritakse lastesõimi:

1) 1 kuu kuni 3 a. vanuste laste enamuse elamisrajoonides;
2) inikuealistele lastele — käitise või asutise läheduses, kus lasteemad töötavad.

   Lastesõime asukoha kauguse käitisest määrab igal üksikul juhul linna (rajooni) tervishoiu osakond;
3) nõrkadele lastele, tuberkuloosi- või rahiidihaigetele, kurttummadele jne. korraldatakse erisõimed või erirühmad lastesõimedes.

V. Laste vastuvõtmise ja väljakirjutamise kord.

12. Lastesõimedesse võetakse 1 kuu kuni 3 aasta vanuseid lapsi, kelle emad töötavad käitistes, asutistes või õpivad.

Lastesõimedesse võetakse lapsi linna (rajooni) tervishoiuosakonna või selle käitise vabriku komitee korraldusel, missuguse käitise teenistuses seisab lastesõim.

Lastesõimesse võetakse laps pärast koduse olukorra selgitamist ning laste- ja emade-nõuandla või lastesõime arsti otsust lapse vastuvõtmise võimaluse kohta.

13. Lastesõimest kirjutatakse laps välja:

a) kolmeaastaseks saamisel,
b) meditsiiniliste näidustuste alusel.

VI. Laste teenimine lastesõimes.

14. Kuni 1 aasta ealiste laste rühmad töötavad päeva jooksul kahe vahetusega, iga vahetus 9—10 tundi, silmas pidades kõiki sanitaar-tervishoiulisi nõudeid ja norme, vastavalt lastesõimes teenimise juhendile.

Kui käitis või asutis töötab ühe vahetusega, töötab ka lastesõim ühe vahetusega.

Üle ühe aasta vanused lapsed on päeva jooksul lastesõimes mitte kauem kui 12 tundi.

15. Öötöö puhul käitise lastesõim vajaduse puhul korraldab lastele ööpäeva rühmad.

16. Lapsed peavad olema sõimes kindlustatud toiduga, NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud normide ulatuses. Toit valmistatakse vastavalt menüüle ja määratud toidunormidele. Lapsele, kes haiguse pärast on kodus, antakse toit koju.

17. Lastesõim peab võtma kasutusele kõik abinõud, et alal hoida laste loomulikku rinnapiimaga toitmist.

18. Lastesõimes peab lastele kindlustatama vajalikku kehalist hoolitsust.

19. Kõigis lastesõime lasterühmades tuleb teostada kasvatuslikku tööd, vanuse rühmade järgi õieti differentseeritud mängude ja tegevuse režiimi organiseerimise teel.

Kasvatuslikku tööd lastesõimedes tuleb teostada vastavalt NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt 6. veebruaril 1938 kinnitatud Lastesõimede kasvatusliku töö määrustikule.

20. Lastesõimed peavad teostama vastavaid tervist karastavaid abinõusid aasta ringi: küllaldane igapäevane laste viibimine värskes õhus (päevane uneaeg, jalutamine); suvisel ajal: üle 1 aasta vanuste laste maalesaatmine, kuni 1 a. vanuste laste väljaspool ruume viibimise organiseerimine (rohelisel maa-alal, mängumurul).

21. Kõikidele lastesõimedele peab kindlustatud olema pidev ja süstemaatiline arstline järelevalve:

a) arst peab süstemaatiliselt lapsi sõimes järele vaatama, jälgima, et nende arenemine teostuks korrapäraselt, teostama kõiki profülaktilisi abinõusid ja ravima haigeid lapsi sõimes;
b) haigeid lapsi, kes viibivad kodus, arstib kas lastesõime arst või laste- ja emade-nõuandla arst lapse elukoha järgi.

   Rajoon, kus haigete laste ravimist teostab sõime arst, määratakse kindlaks vastava rajooni (linna) tervishoiu osakonna poolt.

22. Lastele, kes põevad rahiiti, nõrkadele ja ägeda haiguse läbipõdenud lastele korraldatakse mõne lastesõime juures sanatoorne rühm.

23. Tuberkuloosihaigetele lastele korraldatakse mõne lastesõime juures sanatoorne rühm või asutatakse nende jaoks erisõim.

24. Kurttummadele lastele korraldatakse mõne sõime juures erirühm või asutatakse erisõim.

25. Lastesõime meditsiiniline personaal peab teostama lastevanematega süstemaatilist sanitaarkultuurilist tööd kindlaksmääratud plaani kohaselt.

VII. Lastesõimede juhtimine.

26. Lastesõime eesotsas seisab keskmise meditsiinilise haridusega lastesõime juhataja, kes on vastutav lastesõime töö eest. Kui lastesõime juhatajal pole meditsiinilist haridust, peab ta läbi tegema erikursuse.

Üle 100 voodiga lastesõime juhataja määramine toimub krai (oblasti) tervishoiu osakonna nõusolekul.

27. Meditsiinilise järelevalve teostamise ja kasvatusliku töö eest lastesõimes on vastutavad arst ja lastesõime juhataja.

Kasvatuslikku tööd arsti järelevalve all organiseerib ja teostab vanem õde või instruktor-pedagoog.

28. Igat lasterühma teenib õde ja lapsehoidja terve päeva jooksul. Öösel teenib lapsi õde; abiks määratakse temale lapsehoidja.

29. Eesmärgil abistada sõimejuhatajat vahendite elluviimisel, mis on sihitud lastesõime töö kindlustamisele ja kõrgemale tasemele tõstmisele, organiseeritakse lastesõimede juures lastesõime nõukogu, kuhu kuuluvad lastesõime töölised, lastevanemate ja ühiskonna esindajad.

Lastesõime nõukogu koostatakse ja töötab NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud erimäärustiku alusel.

VIII. Koosseisud ja finantseerimise kord, varanduse kasutamine ja aruandmine.

30. Lastesõimede koosseisud määratakse kindlaks NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud normide alusel, olenevalt laste arvust sõimes, tegeliku töö ulatusest (rühmade vahetusest, tööpäeva pikkusest, ööpäevasest tööst) ja arvestades asutiste ja käitiste erinevusi, mille juures asuvad lastesõimed.

31. Lastesõimed peetakse ülal kohalikkude eelarvete krediitidega ja lastevanemate poolt makstavate summadega. Tasu lastevanematelt laste ülalpidamise eest lastesõimes võetakse NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud skaala alusel.

32. Lastesõimel peab olema oma iseseisev eelarve. Lastesõime eelarve kinnitatakse vastava linna või rajooni tervishoiu osakonna poolt.

33. Lastesõim on iseseisev majanduslik üksus, millel on oma nurgatempel, pitsat ja jooksev arve.

34. Lastesõime juhataja on asutise krediitide käsutaja.

35. Kõik lastesõime varandus (hoone ja sissesead), mis on lastesõime kasutuses, on riigi omand.

36. Lastesõimes peetakse meditsiinilist, rahalist ja majanduslist arvestust NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud vormide järgi.

37. Lastesõim esitab kindlaksmääratud vormide kohaselt ja kindlaksmääratud tähtaegadel teda juhtivale tervishoiu organile rahalis-majandusliku ja meditsiinilise aruande oma tegevuse, asutise olukorra ja laste tervislise seisukorra kohta.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 72.

Tallinn, 14. veebruaril 1941.

Juhendi arstlise järelevaatuse kohta laste vastuvõtmisel lastesõimedesse täitmisele võtmise ja avaldamis kohta.

(Avaldatud ENSV T 26. 2. 1941, 22, 291)

Võtta täitmisele ja avaldada eestikeelses tõlkes NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt 2. augustil 1937 kinnitatud Juhend arstlisele järelevaatuse kohta laste vastuvõtmisel lastesõimedesse.

Juhend arstlise järelevaatuse kohta laste vastuvõtmisel lastesõimedesse.

Kinnitatud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi poolt 2. augustil 1937.

Vastavalt NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi käskkirjale 2. juulist 1937 nr. 298 tuleb kehtestada järgmine kord arstlise järelevaatuse kohta laste vastuvõtmisel sõimedesse:

1. Iga laps, enne lastesõimesse vastuvõtmist, peab hoolega olema läbi vaadatud selle laste ja emade nõuandla arsti poolt, kus rajoonis laps elab.

Märkus. Neis kohtades, kus laste ja emade nõuandlat pole, toimub lapse igakülgne arstlik järelevaatus lastesõime arsti poolt toas, mis on eraldatud rühmade ruumidest.

2. Lastesõimesse võetava lapse arstliku järelevaatuse sihiks on kindlaks teha lapse tervislik seisukord ja ära hoida võimalus igasuguse nakkuse sisseviimiseks lastesõimesse.

3. Arstlik järelevaatus, mida toimetab laste ja emade nõuandla lastesõimesse võetava lapse suhtes, koosneb:

a) lapse vanemate anamneesi (andmed vanemate ja lapse läbipõetud haiguste kohta, toimunud vaktsineerimised ja kaitsesüstimised ja nende tähtajad) ja bioloogiliste reaktsioonide tagajärgede selgitamisest;
b) naha ja juustega kaetud peanaha järelevaatusest sügeliste, seenehaiguste (trichopytia, favurs) ja süüfilise olemasolu selgitamiseks;
c) kurgu ja nina järelevaatusest ja limaproovi võtmisest difteeria batsillikandmise analüüsiks;
d) siseelundite järelevaatusest;
e) silmade välisest vaatlusest;
f) suguelundite vaatlusest ja tütarlastel vagina ja päraku eristuse analüüsist tripperi peale.

4. Arstliku järelevaatuse andmete põhjal laste ja emade nõuandla arst annab otsuse lapse tervisliku seisukorra ja meditsiiniliste vastunäidustuste puudumise kohta lapse vastuvõtmiseks lastesõimesse.

5. Mõnesuguste kahtluste olemasolu puhul laste nõuandla arstil lapse haiguse kindlakstegemisel laste nõuandlasse kutsutakse vastav eriteadlane-arst lapse järelevaatuseks. Lapse saatmine täiendavaks järelevaatuseks eri raviasutistesse ilma vastava arsti-eriteadlase otsuse ja nõudmiseta ei ole lubatud.

6. Kõik analüüsid, mis on nõutavad lapse tervisliku seisukorra selgitamiseks, tuleb teha laste nõuandlas. Vastava, oma laboratooriumi puudumisel võtab nõuandla materjali uurimiseks ja saadab omalt poolt teise laboratooriumi ja saab ise viimaselt ka analüüside tagajärjed.

7. Vanematele, kelle lapsel toimus arstlik järelevaatus, antakse nõuandla poolt lastesõimele esitamiseks arstlik tõendis haiguse ja epidemioloogiliste andmete, mis takistasid lapse vastuvõtmist lastesõimesse, puudumise kohta.

Lapse arstline ja epidemioloogiline järelevaatus peab toimuma mitte varem kui 2—3 päeva enne lapse vastuvõtmist lastesõimesse.

8. Eelmisel päeval enne lapse vastuvõtmist lastesõimesse, lastesõime meditsiiniline õde (seal aga, kus viimane puudub, nõuandla meditsiiniline õde) külastab lapse korterit, et selgitada, kas seal ei ole olnud nakkushaigusi viimase 3 nädala jooksul ja kas ei ole olemas nakkushaiglatest väljunuid viimase 10—12 päeva jooksul.

9. Lastesõimedesse on keelatud vastu võtta lapsi:

a) kes põevad ägedaid nakkushaigusi kuni nakkusperioodi lõpuni, vastavalt sellekohastele erijuhenditele;
b) kes põevad nahahaigusi ja juustega kaetud peanaha haigusi;
c) ilmselt tuberkuloosihaigeid (võimalusel teostatakse laboratoorne ja röntgenoloogiline uurimine);

d) kes põevad tripperit ja nakkusajajärgus süüfilist;

Märkus 1. Lapsed positiivse tuberkuloosi reaktsiooniga ilma ilmse kliinilis-röntgenoloogilise lokalisatsioonita (status allergicus, krooniline tuberkuloosne intoksikatsioon) võetakse lastesõimesse vastu.

Märkus 2. Kui rajoonis või linnas on mõne sõime juures olemas eraldi sanatoorne erisõim või sanatoorne rühm tiisikusest nakatatuile lastele, siis võetakse neisse asutistesse mitte üksi tuberkuloosihaigeid lapsi eelpoolnimetatud rühmast c, vaid ka lapsi kliinilis-röntgenoloogiliste haigusnähtudega (bronhiaal-näärmete tuberkuloos, kopsude infiltratsioon), kuid ainult palavikuvabas ajajärgus ja protsessi kompenseerimise puhul.

e) trahoomihaigeid nakkavas ajajärgus;
f) langetõbiseid ja närvikava orgaaniliste riketega (halvatustega);
g) kelle tervislik seisukord nõuab haiglaravi;
h) pimedaid, kurttummi ja ilmselt väljendunud idiotiaga.

Märkus. Lapsi, kes on põdenud tripperit ja samuti süüfilishaigeid lapsi võetakse lastesõimesse ainult siis, kui on olemas arsti-eriteadlase otsus selle kohta, et laps ei ole nakkuse mõttes ümbrusele hädaohtlik ja võidakse vastu võtta lastesõimesse.

10. Lapse vastuvõtmisel lastesõimesse arst vaatab lapse läbi, alustab tema kohta arenemislehe ja kannab sisse lastesõimesse vastuvõetud laste žurnaali.

---

3. jagu.

Invaliidide hooldus.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus invaliidide tööle rakendamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 23. 6. 1941, 62, 982)

Invaliididele ENSV Konstitutsiooni § 90 ettenähtud õiguse kindlustamise ja tööjõudude otstarbekohasema rakendamise eesmärgil vastavalt ENSV areneva rahvamajanduse huvidele ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada kõiki riiklikke, kooperatiivseid ja ühiskondlikke ettevõtteid ning asutisi täitma kõik juuresolevas nimestikus tähendatud töökohad eranditult invaliididega.

Käesoleva määruse mõttes võrrutatakse invaliididega vanaduspensionärid.

2. Maakondade (linnade) sotsiaalkindlustuse osakondade juhatajate nõusolekul võib invaliididele ettenähtud töökohti täita ka isikutega, kes arstliku tööekspertiisi komisjoni otsusel vajavad töötamist kergendatud tingimustes.

3. Invaliididele ettenähtud töökohtadel töötavad töövõimelised isikud asendada asutiste ja ettevõtete juhatajatel hiljemalt 1. jaanuariks 1942 invaliididega või vanaduspensionäridega või § 2 ettenähtud korras isikatega, kes vajavad töötamist kergendatud tingimustes.

Erandina eeltoodust tulevad need töövõimelised isikud, kes on käesoleva määruse jõustumise ajaks saanud mehed vähemalt 50 a. ja naised vähemalt 45 a. vanuseks, asendada invaliidide, vanaduspensionäride või kergendatud tingimustes tööd vajajatega pärast seda, kui need töökohad vabanevad.

4. Juhul, kui invaliide, vanaduspensionäre ja kergendatud tingimustel tööd vajavaid ei jätku invaliidide ettenähtud töökohtade täitmiseks, võib neid täita töövõimeliste isikutega kohaliku maakonna (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja kirjalikul loal.

5. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrust 18. veebruarist 1941 nr. 259 naistöötajate eelistamise kohta mõnedel töödel (ENSV T 1941, 23, 299) rakendada käesoleva määruse järele teises järjekorras.

6. Lubada ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissaril teha erandeid käesolevast määrusest ettevõtete ja asutiste suhtes, kus töötajate asendamine invaliididega võib tekitada raskusi.

7. Käesoleva määruse rakendamist organiseerida Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissaril.

Tallinn, 10. juunil 1941. Nr. 1117.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse juurde 10. juunist 1941 nr. 1117.

Nimestik töökohtadele, mis ettevõtteis ja asutistes kuuluvad täitmisele invaliididega.

1. Valvurid.
2. Uksehoidjad.
3. Riietehoidjad.
4. Kassapidajad saunades, juuksetööstustes, aedades, parkides, supelrandades, paatide üürikohtades.
5. Ajalehtede ja ajakirjade müüjad, müüjad kioskites, tubakasaaduste müüjad, karastavate jookide ja jäätise müüjad.
6. Käskjalad.
7. Kirjavahetuse sorteerijad.
8. Kirja- ja telegrammikandjad.
9. Piletikontrollijad ja platsinäitajad.
10. Vee-, gaasi- ja elektrimõõtjate kontrollijad, tänavalaterna süütajad.
11. Tõstukite teenijad.
12. Tabelipidajad (tööaja ja tööhulga märkijad).
13. Koristajad, kellede ülesandeks ei ole suurte raskuste tõstmine ja põrandate pesemine.
14. Võõrastemajade teenijad (koridori- ja numbritubade teenijad, pesukorraldajad, riietehoidjad, kassapidajad).
15. Muuseumi-, arhiivi-, raamatukogu-, laboratooriumi kvalifitseerimata teenijad, kellede ülesandeks ei ole suurte raskuste tõstmine.

Käesolevat nimestikku ei kohaldata neil töökohtadel, millistel töötajate kohta on püstitatud erinõuded.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti invaliidide kooperatsiooni põhimääruse kinnitamise ja invaliidide kooperatsiooni organiseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 1. 1941, 4, 58)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1) kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti invaliidide kooperatsiooni põhimäärus;
2) panna Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissarile käesolevale põhimäärusele mittevastavate invaliidide organisatsioonide likvideerimine ja põhimääruse kohase invaliidide kooperatsiooni organiseerimine;
3) organisatsioonide likvideerimisest ülejäänud varad määrata loodavaile invaliidide kooperatsiooni ühendustele.

Tallinn, 7. jaanuaril 1941. Nr. 24.

Eesti invaliidide kooperatsiooni põhimäärus.

I. Üldalused.

§ 1. Invaliidide kooperatsioon, kui iseseisev kooperatiiv-süsteem ja põhiline sotsiaalse kindlustamise moodus, seab oma ülesandeks isetegevusele rajatud invaliidide töö korraldusega parandada invaliidide majanduslikku seisukorda ja tõmmata neid kaasa sotsialistliku ühiskonna ülesehitamise tööle.

§ 2. Invaliidide kooperatsioonile seadusega antud soodustused ja eesõigused on kehtivad vaid nende invaliidide kooperatiiv-ühenduste kohta, mis on asutatud ja tegutsevad käesoleva põhimääruse alusel invaliidide kooperatsiooni liikmetena.

II. Invaliidide artellide ülesanded ja õigused.

§ 3. Invaliidide artellide ülesandeks on korraldada oma liikmete isikliku tööga:

a) käitisi ühel või mitmel tootmise alal (tootmise ja rahva toitlustamise artellid);
b) jaotimüügi kaubanduslikke käitisi (kaubanduslikud artellid);
c) põllunduse ja sellega ühenduses olevate alade, nagu aianduse, väikeloomakasvatuse jne. abiettevõtteid (põllunduse artellid);
d) ühiskondlike organisatsioonide majanduslike tarvete ja elanikkonna kultuurolustiku vajaduste rahuldamist (töö artellid).

§ 4. Alates põhikirja registreerimise päevast omavad invaliidide artellid juriidilise isiku õigused ja võivad vastavalt põhikirjas tähendatud sihtidele eriti:

a) omandada, võõrandada ja rentida varasid;
b) omandada ümbertöötamiseks tooraineid, poolvalmissaadusi, materjale ja jäätmeid;
c) müüa oma toodangu saadusi vahetult riigi ja kooperatiiv-organisatsioonidele ja üksikutele tarvitajatele turgudel, laatadel, ladudes, kauplustes, kioskites jne.;
d) organiseerida oma liikmete töid mitmesuguste saaduste, eriti masstarviduse saaduste valmistamisel artelli oma või renditud käitistes, töötellijate ruumides ja artelliliikmete kodudes;
e) korraldada söögimaju ja muid rahva toitlustamise käitisi;
f) toimetada invaliidide kooperatiiv-ühendustelt, teistelt ühiskondliku sektori käitistelt ja isetootjatelt (kodukäsitöölised, kolhoosnikud ja üksiktöötajatelt) omandatud kaupade jaotimüüki;
g) võtta töötellimisi ja hankeid; võtta osa pakkumistest;
h) osutada oma liikmete tööga teeneid elanikkonnale ja ühiskondliku sektori käitistele ning organisatsioonidele;
i) organiseerida oma liikmete töid põllunduses ja selle abiettevõtteis, kasutades saadusi esijoones oma liikmete ja käitiste varustamiseks;
j) võtta omale kohustusi, hageda ja kosta kohtus;
k) palgata töödeks, milliste täitmine nõuab erilist asjatundmist või mis pole jõukohased invaliididele, töölisi ja teenijaid kuni 20% artelli liikmete üldarvust; põllumajanduslikke käitisi omavates artellides võib hooajalisteks töödeks palgata tööjõude kuni 40%; pimedate artellides võib võtta palgalist tööjõudu kuni 50% pimedate artelli liikmete üldarvust;
l) varustada oma liikmeid toiduainetega ja masstarviduse kaupadega, organiseerida oma liikmetele söögimaju, põllunduse abiettevõtteid, ühiselumaju ja kultuur-olustikulisi ning hariduslikke asutisi;
m) teostada elamute ehitamist ja anda õigusteadlikku abi oma liikmetele;
n) moodustada põhikirjas ettenähtud fonde ja toimetada laenutehinguid;
o) toimetada muid ülesandeid põhikirjas tähendatud sihtide saavutamiseks.

III. Invaliidide artelli koosseis, liikmete õigused ja kohused.

§ 5. Invaliidide artelli liikmeiks võivad olla alaealistest 16—18 a. vanused ja valimisõigusi omavatest isikutest:

a) kõikide gruppide ja kategooriate invaliidid;
b) isikud, kelle töövõime on arstliku-tööekspertiisi komisjoni poolt tunnistatud piiratuks, kui nad kehtivate seaduste põhjal omavad õiguse sotsiaalsele kindlustamisele töö korraldamise teel;
c) sõjainvaliidide või neile võrdsete õigustega isikute töövõimelised lesed;
d) tööinvaliidide töövõimelised lesed, kui neil on alla 18 a. vanuseid lapsi, ja teised töövõimelised isikud, kelle hoolitsemisel on kõrvalabitarvitavaid invaliide;
e) isikud, kes vanuse tõttu kindlustatud sotsiaalse kindlustuse korras;
f) personaalpensioni-õiguslikkudeks tunnistatud isikud;
g) väljateenitud aja eest pensioni saajad töötajad;
h) sotsiaalkindlustuse organite hooldamisel olevad töökangelased;
i) end. poliitiliste sunnitööliste ja asumisele saadetute ühingu liikmed;
j) töövõimelised isikud, kes on invaliidide artellis valitud juhtivale kohale üldkoosoleku või volinike koosoleku poolt.

§ 6. Invaliidide artellid võivad alustada tegevust ja tegutseda, kui neil on linnades — vähemalt seitse liiget ja maal — vähemalt viis liiget.

Artelli asutajateks ei või olla abikaasad, vanemad ja lapsed, õed ja vennad, vanavanemad ja lapselapsed.

§ 7. Artelli liikmeks astumine ja artellist lahkumine on vabatahtlik.

§ 8. Artelli töödest peab iga artelli liige võtma osa isikliku tööga. Ükski artelli liige ei tohi keelduda temale antud tööst. Kaaluva põhjuseta tööst keeldumisel karistatakse liiget kuni artellist väljaheitmiseni.

On keelatud olla samal ajal kahe artelli liikmeks, välja arvatud põllunduse aladel tegutsevate invaliidide artellide liikmed, kes võivad samal ajal olla liikmeks kolhoosis.

§ 9. Isikutele, kes soovivad astuda invaliidide artelli liikmeks, võib artell sisse seada kuni 2 kuulise katseaja. Kandidaatide arv ei või tõusta üle 20% artelli liikmete üldarvust.

Katseaja jooksul ei loeta kandidaate palgalisteks tööjõududeks. Artell arvestab nendega, kui artelli liikmetega.

§ 10. Kvalifitseeritud tööjõudude ettevalmistamiseks võtavad artellid õpilasi isikute hulgast, kes omavad õiguse astuda artelli liikmeks.

Õpilasi ei arvata õppeaja kestel palgaliste tööjõudude hulka.

Invaliidide artellide õpilaste töötingimused peavad vastama neile tingimustele, mis on seaduse põhjal kehtivad käsitööstusliku kooperatsiooni õpilaste kohta.

§ 11. Artelli iga liige peab maksma artelli osamaksu. Olenemata osamaksu suurusest omavad kõik artelli liikmed ühesuguse õiguse võtta osa artelli tegevuse juhtimisest ja kasutada tema hüvesid.

Artelli kohustuste eest vastutavad artelli liikmed osamaksu piirides.

§ 12. Invaliidide artellide liikmete ja nende perekondade kindlustamist ajutise töövõimetuse, artellis tehtava töö tagajärjel tervisliku seisukorra halvenemise, samuti teistel puuduse tekkimise kordadel, teostavad eriseaduste alusel tegutsevad invaliidide kooperatsiooni vastastikuse kindlustamise ja vastastikuse abiandmise kassad.

IV. Invaliidide artellide varad.

§ 13. Invaliidide artellide varad moodustatakse sisseastumise-, osa- ja muudest liikmete maksudest põhikirja alusel, säästude osalisest artelli kasuks arvamisest ja teistest sissetulekutest.

Artell teeb iseseisvalt korraldusi oma tegevusvahendite ja oma muude varade kasutamise kohta, kasutab pangakrediite ja võib panga järelevalvel võtta avansse töötellijailt.

§ 14. Sisseastumise- ja osamaksude suurus, samuti osamaksude väljamaksmise kord artellist lahkujatele määratakse artelli põhikirjaga vastavalt Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadi ja Eesti invaliidide kooperatsiooni juhistele.

§ 15. Artelli liikmete poolt makstud osamaksu ei saa edasi anda artelli liikmetele ega teistele isikutele.

§ 16. Invaliidide artelli liikmete osamaksudele ei saa pöörata nõudmisi üksikute artelli liikmete võlgade või kohustuste katmiseks ega nende vastu esitatud administratiivsete ning vaieldamatute nõudmiste rahuldamiseks.

V. Invaliidide artelli valitsemise ja revisjoni organid.

§ 17. Invaliidide artelli valitsemise organiteks on üldkoosolek või artelli liikmete volinike koosolek ja juhatus, revisjoni organiks — revisjonikomisjon.

Üldkoosoleku või volinike koosoleku õigused ja kohused, samuti juhatuse ja revisjonikomisjoni valimise kord, õigused ja kohused määratakse artelli põhikirjaga. Niisama määratakse artelli põhikirjaga artelli liikmete arv, kui liikmete üldkoosolek asendatakse volinike koosolekuga.

VI. Invaliidide artellide liidud.

§ 18. Ülesannete edukamaks täitmiseks ühinevad invaliidide artellid mitmealalisteks või spetsiaalseteks invaliidide artellide liitudeks, mis moodustavad invaliidide kooperatsioonide teise operatiiv-majandusliku astme.

Invaliidide artellide liitude moodustamiseks on nõutav vähemalt kolme artelli osavõtt liikmete üldarvuga mitte alla 300. Vähema artellide või nende liikmete arvu juures võib moodustada liitu vaid Eesti invaliidide kooperatsiooni nõukogu erilisel loal.

§ 19. Invaliidide artellide liidud:

a) organiseerivad uusi invaliidide artelle, võtavad tarvitusele abinõusid uute liikmete artellidesse kaasa tõmbamiseks ja kindlustavad artellide tarvilise sotsiaalse koostise;
b) instrueerivad artelle organisatsioonilises ja tootmis-tehnilises töös, arendades nende tegevust sotsialistlikel alustel ja korraldades oma liikmete kollektiivset teenimist; teostavad artellide tegevuse revisjoni;
c) koostavad ühinevate artellide töökavu kooperatsiooni, majandusliku, organisatsioonilise, kultuurtöö, majanduslike vahendite mobiliseerimise, kapitaalehituste ja kaadrite ettevalmistamise aladel; jaotavad oma liikmete vahel plaanikohaselt tooraineid, poolvalmissaadusi ja kaupu, eriotstarbelisi krediite ja fonde;
d) aitavad kaasa invaliidide võimetele vastavate uute tootmisalade arendamiseks artellides, võtavad tarvitusele abinõusid artellide tootmise ja kaubandusliku tegevuse ratsionaliseerimiseks omahinna alandamiseks ja produktsiooni kvaliteedi tõstmiseks;
e) juhivad ja toetavad artelle koopereerunud invaliidide kasutamiseks mitmesugustel tööaladel ja aitavad kaasa õigele tööjõu kasutamisele artelli käitistes;
f) koguvad, töötavad läbi ja avaldavad andmeid ja uurimismaterjale, samuti annavad välja perioodilist ja mitteperioodilist kirjandust invaliidide kooperatsiooni tegevusse puutuvate küsimuste kohta; kutsuvad kokku nõupidamisi ja kongresse samade küsimuste arutamiseks;
g) peavad arvutusi ühinenud artellide organisatsioonilise ja majandusliku tegevuse kohta,

instrueerivad neid arvepidamise ja aruannete koostamise aladel;

h) toetavad artelle tootmiseks tarvilike toormaterjalide, poolvalmissaaduste ja kauplemiseks tarvilike kaupade muretsemisel ning tagavarade valmistamisel, varustavad artelle tootmisvahenditega, toormaterjalidega, poolvalmissaadustega ja kaupadega valmistatud tagavaradest;

i) toetavad artelle nende produktsiooni turustamise organiseerimisel, samuti teostavad ise artellide produktsiooni turustamist artellidega sõlmitud lepingute alusel, asutavad artellide produktsiooni turustamise korraldamiseks baase, ladusid jne.;

j) loovad põhikirjas ettenähtud fonde, hangivad laenu ja teostavad oma liikmete krediteerimist kehtivate seaduste alusel;

k) aitavad artellidele kaasa töökaitse teostamisel, kontrollivad töökaitse vahendite tarvituselevõtmist artellide poolt; aitavad kaasa artelli liikmete varustamise organiseerimisel esimese järgu tarbeasjadega ja toiduainetega, luues selleks oma aiandus-majapidamisi, linnu- ning loomakasvatusi jne.; toetavad artelle nende liikmete kultuurpoliitilise taseme tõstmisel ja neile elukorterite muretsemisel;

l) esindavad artellide huvisid kesk- ja kohalikkudes organites ja annavad neile juriidilist abi;

m) organiseerivad invaliidide õppimist ja ümberõppimist artellides, arendades invaliidide kooperatsiooni uute kaadrite ettevalmistust ja uute kaadrite edutamist, jaotades neid invaliidide kooperatsiooni üksikute lülide vahel;

n) lahendavad arbitraaži korras majanduslikke vaidlusi invaliidide artellide vahel;

o) arendavad invaliidide kooperatsiooni vastastikuse abiandmise ja vastastikuse kindlustamise kassade tööd ja organiseerimist.

§ 20. Invaliidide kooperatsiooni organisatsioonilist tööd, arvepidamist ja üldiste plaanide koostamist juhib Eesti invaliidide kooperatsiooni nõukogu, kes esindab ka keskorganites invaliidide kooperatsiooni.

§ 21. Invaliidide artellide liitude valitsemise organiteks on volinike koosolek, juhatus ja juhatuse presiidium.

Eesti invaliidide kooperatsiooni nõukogu valitsemise organiteks on liitude volinike koosolek ja nõukogu presiidium.

Invaliidide artellide liitude ja Eesti invaliidide kooperatsiooni nõukogu kontroll-organiteks on revisjonikomisjonid.

§ 22. Eesti invaliidide kooperatsiooni nõukogu ja invaliidide kooperatsiooni liidud omavad juriidilise isiku õigused.

VII. Invaliidide kooperatiiv-ühenduste tegevuse järelevalve, nende põhikirjade kinnitamine ja registreerimine.

§ 23. Invaliidide kooperatiivühendused teevad oma tööd ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadi ja kohalike sotsiaalkindlustuse organite juhtimisel.

Neil organitel on õigus:

a) anda käesoleva põhimääruse elluviimiseks kokkuleppel Eesti invaliidide kooperatsiooni nõukoguga instruktsioone, ringkirju ja juhiseid invaliidide kooperatsiooni tegevusse puutuvates küsimustes;

b) teostada nii vahetult kui ka alluvate organite kaudu invaliidide artellide ja invaliidide kooperatsiooni liitude revisjoni ja järelevalvet;

c) jälgida invaliidide kooperatiiv-ühenduste tegevuse seadusepärasust;

g) reguleerida seatud korras artelli liikmete invaliidide töö kasutamise tingimusi, samuti nende töökaitse ja hädaohutuse tehniliste tingimuste teostamist.

§ 24. Invaliidide kooperatsiooni tootmise, kapitaalehitiste püstitamise ja kaubavahetuse arendamise plaanid ühtlustatakse raske-, metsa- ja kergetööstuse varustamise ja kaubanduse plaanidega NSVL seadusandlusega määratud korras.

Liidu seadusandlusega reguleeritakse ka invaliidide kooperatsiooni plaanikohane toormaterjalidega, materjalidega ja kaupadega varustamise ning invaliidide kooperatsiooni produktsiooni hindade määramise kord.

§ 25. Invaliidide kooperatiiv-ühenduste aastaaruanded ja bilansid esitatakse kõrgemal seisvatele liitudele ja Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadile ning kohalikule sotsiaalkindlustuse organile üheaegselt nende aruannete ja bilansside esitamisega rahandusorganitele invaliidide kooperatiivühenduste tulumaksuga maksustamiseks.

§ 26. Invaliidide artellid ja invaliidide kooperatsiooni liidud moodustatakse ja need tegutsevad põhikirjade alusel, mis on kooskõlas ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadi poolt käesoleva põhimääruse alusel, kokkuleppel Ametiühingute Keskliiduga ja Eesti invaliidide kooperatsiooni nõukoguga, antud normaal-põhikirjaga.

Invaliidide artellide, invaliidide kooperatsiooni liitude ja Eesti invaliidide kooperatsiooni nõukogu põhikirjad, samuti nende põhikirjade muudatused kinnitatakse ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadi poolt.

Invaliidide artellide ja artellide liitude põhikirjad registreeritakse pärast nende kinnitamist riigi registreerimise organite poolt.

VIII. Erilised soodustused, mis antakse invaliidide kooperatiiv-ühendustele ja nende liikmetele.

§ 27. Peale soodustuste, mis antud teistele kooperatiiv-süsteemidele, ja eriliste soodustuste, mis antud invaliidide kooperatiiv-ühendustele ENSV ja NSVL seadusandlusega, kasutavad need ühendused soodustusi, mis toodud käesoleva põhimääruse §§ 28, 29 ja 30.

§ 28. Invaliidide kooperatiiv-ühendused maksavad ühtlast riigilõivu määral, mis kehtiv riigi eelarve alusel tegutsevate asutiste kohta.

§ 29. Tootmiseks, kauplemiseks ja ladudeks ruumide üürimisel munitsipaliseeritud või natsionaliseeritud majades, samuti kohtade üürimisel kandekaupluste tarvis (kioskid, lauad jne.) invaliidide

kooperatiiv-ühendused omavad muude ühesuguste tingimuste juures eesõiguse nende ruumide saamiseks kommunaal- või teiste organite käest. Selle juures maksavad nad ruumide eest üüri 50% minimaaltariifist, mis kehtiv riiklike käitiste ja kooperatiiv organisatsioonide kohta.

§ 30. Invaliidide artelli liikmeks astunud invaliididele jäävad alles seadusega neile antud õigused ja nad kasutavad ka soodustusi ja eesõigusi, mis seadusega on antud käsitööliste artelli liikmetele.

Invaliidide artelli liikmetele, kes töötasid palgalistena enne artelli liikmeks astumist, jääb alles nende endine tööstaaž. Artelli liikmena töötamise aeg arvestatakse töövanusena.

IX. Invaliidide-ühenduste tegevuse lõpetamine.

§ 31. Invaliidide kooperatiiv-ühendused lõpetavad oma tegevuse seaduses ettenähtud korras.

§ 32. Likvideeritud invaliidide artellide varandused ja fondid lähevad pärast kõigi nõudmiste rahuldamist ja osamaksude liikmetele tagasimaksmist invaliidide artellide kõrgemal seisvate ühenduste korraldusse.

Invaliidide kooperatsiooni liitude likvideerimise korral jaotatakse varandused ja fondid volinike peakoosoleku otsusega, mis kooskõlastatud ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadi seisukohaga.

Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissari käskkiri nr. 24

3. märtsil 1941.

Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissari käskkirja 24. veebruarist 1941 nr. 17 tühistamise ja Eesti Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu põhikirja ja Invaliidide Kooperatsiooni Liidu ning Invaliidide kooperatiiv-artellide normaalpõhikirjade kehtestamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 11. 3. 1941, 28, 379)

§ 1. Tühistan minu käskkirja 24. veebruarist 1941 nr. 17 Eesti Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu põhikirja, Invaliidide Kooperatsiooni Liidu ja Invaliidide kooperatiiv-artellide normaalpõhikirja kinnitamise asjas.

§ 2. Panen kehtima käesolevale käskkirjale lisandatud Eesti Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu põhikirja ja Invaliidide Kooperatsiooni Liidu normaalpõhikirja ning kokkuleppel ENSV Ametiühingute Kesknõukoguga Invaliidide kooperatiiv-artellide normaalpõhikirja.

Alus: Eesti Invaliidide Kooperatsiooni põhimääruse (ENSV Teataja 1941, 4, 58) § 26.

Eesti Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu põhikiri.

I. Üldalused.

1. Eesti Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu (Eesti IKN) on Eesti NSV invaliidide kooperatsiooni süsteemi kõrgem organ, mis tegutseb Eesti invaliidide kooperatsiooni põhimääruse ja käesoleva põhikirja alusel.

2. Eesti IKN teostab ja juhib kogu invaliidide kooperatsiooni organisatsioonilist, tehnilist, rahanduslikku, tootmise, varustamise-turustamise, poliithariduslikku ja masskultuurilist tööd ja kaadrite ettevalmistamist.

3. Eesti IKN plaanistab kogu süsteemi tööd, instrueerib ja arendab igal alal invaliidide kooperatsiooni kuuluvate organisatsioonide tööd ja sõlmib nende organisatsioonide teenimiseks varustamise ja produktsiooni turustamise lepinguid.

4. Nende ülesannete teostamiseks Eesti IKN:

a) töötab välja territoriaalseid ja tööalalisi viisaastakute, aasta- ja kvartaaliplaane ja esitab neid kinnitamiseks plaanistavatele valitsuse organitele;

b) juhib invaliidide kooperatsiooni plaani, laialttarvitatavate artiklite produktsiooni ja teiste plaanide täitmist;

c) juhib kooperatsiooni rahanduslikku tegevust ja võtab tarvitusele abinõusid kooperatsiooni kuuluvate organisatsioonide tööde rentabiliteedi tõstmiseks;

d) juhib kooperatsiooni operatiivset tegevust, toetab uute tootmisalade arendamist eestkätt kohaliku mitte-defitsiitsete toorainete kasutamise alal, edendab kooperatsiooni toodangulist ja kaubanduslikku tegevust, õiget tööde organiseerimist, tootmise mehhaniseerimist, stahhaanovlikku liikumist ja sotsialistlikku võistlust;

e) esitab vastavatele organitele teadaandeid materjalide ja sisseseadete saamiseks, jaotab plaanikohaselt oma liikmete vahel toormaterjale, poolfabrikaate ja kaupu, samuti tsentraliseeritud krediite ja fonde;

f) organiseerib tsentraliseeritult artellide tootmiseks vajalikkude toormaterjalide ja materjalide valmistamist, samuti jäätmete kasutamist;

g) organiseerib ja juhib kooperatsiooni organisatsioonilise ja majandusliku tegevuse rahanduslikku ning statistilist arvestust;

h) teostab järelevalvet partei, valitsuse ja teiste vastavate organite direktiivide, samuti kooperatiiv-demokraatlike nõuete täitmise, juhtivate ja revideerivate organite valitavuse ning aruandmise korralikkuse üle;

i) annab instruktsioone ja eeskirju kooperatsiooni organisatsioonilisel ja majanduslikul tegevusalal;

j) toimetab invaliidide kooperatsiooni liitude ja artellide tegevuse ning dokumentide revideerimist;

k) kogub, töötab ja avaldab materjale ja uurimusi, samuti annab välja perioodilist ning mitteperioodilist kirjandust invaliidide kooperatsiooni tegevusse puutuvates küsimustes;

l) kutsub seatud korras kokku nõupidamisi ja kongresse invaliidide kooperatsiooni tegevusse puutuvate küsimuste arutamiseks;

m) arendab ja juhib kooperatsiooni masskultuurilist tööd ja teostab järelevalvet kultuurtööks määratud summade õige kasutamise üle;
n) juhib kooperatsiooni kaadrite ettevalmistamise tööd, invaliidide kutselist ettevalmistamist ja ümberõppimist, peab arvet kaadrite kohta ja soodustab uute kaadrite edutamist ning nende jaotamist süsteemi üksikute osade vahel;
o) peab läbirääkimisi valitsuse organitega invaliidide kooperatsiooni ehituslikkudes ja kapitali mahutamise küsimustes, toetab invaliidide liitusid ja artelle ehitusprojektide ning eelarvete koostamisel;
p) moodustab põhikirjas ettenähtud fonde, võtab laenu, teostab oma liikmete finantseerimist ja krediteerimist kehtivate seaduste alusel;
r) esindab invaliidide kooperatsiooni huvisid keskorganites ja annab kooperatsiooni liitudele ning artellidele õigusteadlikku abi;
s) lahendab arbitraaži-korras varanduslikke vaidlusi alluvate organisatsioonide vahel;
t) toetab kõigiti invaliidide kooperatsiooni vastastikuse kindlustamise ja abistamise kassade tegevust, eriti organiseerimise ja otseselt tootmistegevuses olevate invaliidide igapäevase teenimise aladel; teostab ja kontrollib käitiste üritusi töökaitse ja julgeoleku tehnika küsimustes;
u) astub ühendusse kooperatiiv- ja riiklike organisatsioonidega ja käitistega kõigis invaliidide kooperatsiooni tegevusse puutuvates küsimustes;
v) juhib invaliidide kooperatsiooni leiutamise ala.

5. Eesti IKN omab juriidilise isiku õigused. Temal on pitsat pealkirjaga „Eesti Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu" — „Eesti IKN".

II. Eesti IKN koosseis. Ta liikmete õigused ja kohustused.

6. Eesti IKN ühendab oma liikmetena Eesti IKN territooriumil tegutsevaid invaliidide kooperatsiooni või artellide liite (IAL-te).

7. Eesti IKN liikmeid võtab vastu Eesti IKN presiidium. Presiidiumi otsused liikme vastuvõtmise kohta kinnitab juhatuse täiskogu.

8. Eesti IKN liikmeks astuv IAL annab Eesti IKN presiidiumile avalduse, milles avalduse andja kohustub täitma Eesti IKN põhikirja ja antavaid direktiive, instruktsioone ning eeskirju.

Eesti IKN liikmeks astumise sooviavaldusele tuleb lisada Eesti IKN poolt kinnitatud ja rahanduse osakonna poolt registreeritud IAL põhikiri, IAL juhatuse otsus Eesti IKN liikmeks astumise kohta ja teatmed IAL juhatuse ning revisjonikomisjoni koosseisu kohta.

9. Eesti IKN liikmeks astuvad IAL-d on kohustatud maksma:
a) sisseastumismaksu igal IAL kuuluva artelli liikmelt ühe rubla suuruses;
b) osamaksu 25% suuruses, arvates summast, mida IAL saab oma liikmetelt;
c) sissemakse eriotstarbelistesse fondidesse, mis on tsentraliseeritud Eesti IKN vastavate eeskirjadega.

Sisseastumiseks tuleb tasuda IAL poolt tema Eesti IKN liikmeks astumise ajal. Sisseastumismaksu tagasi ei maksta.

Osamaksude arvutamise, maksmise ja tagasiandmise korra määrab Eesti IKN.

10. Eesti IKN liikmed omavad õiguse:
a) võtta osa Eesti IKN asjaajamise juhtimisest käesolevas põhikirjas ettenähtud korras;
b) esitada kõigis küsimustes Eesti IKN juhatusele ja presiidiumile arutamiseks oma ettepanekuid, samuti teha avaldusi kõigi Eesti IKN organite tegevuse kohta.

11. Eesti IKN liikmed on kohustatud:
a) alluma käesoleva põhikirja nõuetele ja Eesti IKN kongressi, juhatuse ning presiidiumi otsustele;
b) esitama Eesti IKN-le oma tegevuse aruandeid, samuti mitmesuguseid teatmeid ja materjale Eesti IKN poolt määratud kujul ja tähtaegadel;
c) võimaldama Eesti IKN poolt volitatud isikutel osa võtta IAL valitsemise ja revisjoni organite koosolekutest, samuti IAL ning artellide tegevuse kontrollimisest ja võtma tarvitusele vajalisi abinõusid avastatud puuduste kõrvaldamiseks;
d) teatama Eesti IKN-le oma põhikirja, samuti juhatuse ning revisjonikomisjoni koosseisu muutmisest ja Eesti IKN kongressi volinikeks valitud esindajate asemele uute esindajate valimisest.

12. Eesti IKN kongressi otsusel võib Eesti IKN-st välja heita liikmeid, kes rikuvad Eesti IKN põhikirja või ei allu tema seaduslikele nõudmistele. Väljaheidetud liige loetakse lahkunuks arvates päevast, millal otsustati tema väljaheitmine.

Eesti IKN-st lahkunud või väljaheidetud liikmed kaotavad õiguse kasutada invaliidide kooperatsioonile antud soodustusi ja nimetada end edaspidi invaliidide kooperatsiooni kuuluvateks.

13. Eesti IKN-st lahkunud liikmed vastutavad Eesti IKN kahjude eest sellel tegevusaastal, millal nad lahkusid.

14. Lahkunud liikmetele makstakse hiljemalt 3 kuu jooksul pärast eelmises (13) p. tähendatud tegevusaasta aruande kinnitamist tagasi osamaksusummad, pidades neist summadest kinni lahkuvale liikmele langevate kahjude osa.

III. Eesti IKN vahendid.

15. Eesti IKN vahendid koosnevad põhi-, osamaksu- ja eriotstarbelistest fondidest.

16. Põhifond moodustatakse:
a) liikmete sisseastumismaksudest;
b) kogutud summadest mahaarvatud osadest, milliste suuruse määrab Eesti IKN kongress;
c) teistest sissetulekutest.

17. Osamaksufond moodustatakse Eesti IKN liikmete osamaksudest.

18. Eriotstarbelised fondid moodustatakse kogutud summadest mahaarvatud osadest, Eesti IKN liikmete sissemaksudest ja teistest sissetulekutest Eesti IKN kongressi otsuste kohaselt.

IV. Eesti IKN valitsemise organid.

19. Eesti IKN valitsemise organiteks on kongress, juhatus ja presiidium; kontrollimise organiks on revisjonikomisjon.

20. Kongress koosneb Eesti IKN liikmete esindajatest-volinikest, keda Eesti IKN poolt määratud arvul salajase hääletamise teel valitakse kaheks aastaks IAL-de volinike koosolekuil.

21. Kongressi otsustamisele kuuluvad järgmised küsimused:

a) Eesti IKN tegevuse plaani, tulude ja kulude eelarvete, aastaaruannete kinnitamine, samuti kogutud summade jaotamine ja kahjude katmine;
b) Eesti IKN juhatuse liikmete arvu määramine, juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete valimine ja nende vabastamine liikme ülesannete kohustest enne tähtaega;
c) juhatuse ja revisjonikomisjoni juhatuskirja läbivaatamine ja kinnitamine; juhatuse ja revisjonikomisjoni ebaõige tegevuse peale antavate avalduste läbivaatamine;
d) liikmete väljaheitmine Eesti IKN-st;
e) Eesti IKN ülalpidamiseks ja kultuuriliste ning üldürituste teostamiseks Eesti IKN liikmeilt võetavate maksude (mahaarvamiste) suuruse ja tasumise korra määramine;
f) eriotstarbeliste fondide moodustamise ja kasutamise korra määramine;
g) Eesti IKN põhikirja muutmise ja asjade likvideerimise kohta seisukoha võtmine;
h) juhatuse pädevust ületavate teiste küsimuste lahendamine.

22. Eesti IKN juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmed võtavad kongressist osa nõuandva häälega, kui nad pole valitud mõne IAL volinikeks. On nad aga valitud mõne IAL volinikeks, siis võtavad nad kongressi töödest osa hääleõigusega, arvatud välja nende tegevusse puutuvad järgmised küsimused:

a) nende aruannete kinnitamine;
b) nende tegevuse hindamine;
c) nende tagandamine ametist enne tähtaega;
d) nende vastutusele võtmine.

23. Järjekorralised kongressid kutsub Eesti IKN juhatus kokku üks kord aastas aruannete ja eeloleva aasta eelarve ning tegevuskava (plaani) läbivaatamiseks ja kinnitamiseks ja teiste põhimõtteliste küsimuste lahendamiseks.

Erakorralised kongressid kutsutakse vajaduse korral kokku Eesti IKN juhatuse või presiidiumi poolt omal algatusel, revisjonikomisjoni või ühe viiendiku Eesti IKN liikmete nõudmisel.

24. Kongress loetakse otsusevõimeliseks, kui temast osa võtab vähemalt $^2/_3$ valitud delegaatide üldarvust.

Kongress teeb otsuseid lihthäälteenamusega. Eesti IKN liikmeskonnast väljaheitmise, põhikirja muutmise ja Eesti IKN tegevuse lõpetamise otsustamiseks on tarvilik $^2/_3$ koosolijate häälteenamus.

Eesti IKN juhatus.

25. Kongress valib juhatuse kaheks aastaks salajasel hääletamisel.

26. Juhatus on Eesti IKN täitevorganiks, kes juhib kogu jooksvat tööd ja esindab Eesti IKN ilma erivolituseta.

27. Juhatuse ülesandeks on:

a) kogu invaliidide kooperatsiooni tegevuse operatiivne juhtimine;
b) invaliidide kooperatsiooni huvide esindamine riiklikes ja ühiskondlikes organeis, asutistes ja isikute juures;
c) tegevusplaanide kulude ja tulude eelarvete, aruannete ja bilansside koostamine ja nende kinnitamiseks esitamine kongressile;
d) IAL-de instrueerimine ja revideerimine;
e) uute liikmete (IAL-de) vastuvõtmine;
f) Eesti IKN aparaadi töö juhtimine ja kaastööliste võtmine ning vabastamine;
g) igasuguste lepingute sõlmimine ja Eesti IKN nimel volituste andmine;
h) kongresside kokkukutsumine;
i) invaliidide kooperatsiooni põhimäärusest, käesolevast põhikirjast ja kongresside otsustest järgnevate teiste tööde juhtimine.

28. Juhatuse täiskogu koosolekud kutsub presiidium kokku vähemalt üks kord veerandaastas.

Juhatuse täiskogu koosolek loetakse otsusevõimeliseks, kui temast osa võtab vähemalt $^2/_3$ juhatuse liikmetest.

29. Juhatuse täiskogu valib avalikul hääletamisel oma liikmete hulgast kaheks aastaks juhatuse presiidiumi järgmises koosseisus: esimees, tema asetäitjad ja presiidiumi liikmed, kelle arvu määrab juhatuse täiskogu.

Presiidium täidab juhatuse istungite vaheaegadel kõiki juhatuse funktsioone ja kasutab kõiki juhatuse õigusi.

30. Volitustele, lepingutele ja teistele majandusliikkudele aktidele, samuti rahasummade nõudmistele kirjutavad alla esimees ja pearaamatupidaja või esimehe äraolekul — tema asetäitja ja pearaamatupidaja.

31. Juhatuse liikmeid võib kongress tagandada ülesannete täitmisest enne volituste lõppu. Presiidiumi liikmeid võib enne volituste lõppu tagandada juhatuse täiskogu.

Revisjonikomisjon.

32. Revisjonikomisjon on kolmeliikmeline. Revisjonikomisjoni liikmed ja kaks liikme kandidaati valib kongress kaheks aastaks salajasel hääletamisel.

33. Revisjonikomisjoni ülesandeks on:

a) kogu Eesti IKN tegevuse valitsemine ja kontrollimine: kas täidetakse põhikirja nõudeid ja valitsuse organite korraldusi, kas juhitakse õieti tegevust ja kas täidetakse plaani ülesandeid;
b) võitlus kooperatiiv-omandi alalhoiu eest;
c) rahaliste ja materiaalsete väärtuste perioodiline kontrollimine ja nende võrdlemine dokumentidega ning raamatupidamise andmetega;

d) aruannete ja dokumentide kontrollimine ja kongressile oma otsuste andmine aastaaruannete, bilansi, eelarvete ja Eesti IKN tegevuse kohta;
e) Eesti IKN presiidiumi tegevuse kohta antud avalduste ja kaebuste läbivaatamine ja nende avalduste ja kaebuste kohta võetud seisukohtade teatamine kongressile.

34. Revisjonikomisjonil on õigus tutvuda kõigi asjadega, nõuda kõigi dokumentide ja kirjavahetuse esitamist, kutsuda revisjoni teostamiseks asjatundjaid ja juhtida presiidiumi tähelepanu tema ebaõigele tegevusele. Eesti IKN asjaajamises oluliste puuduste avastamise korral võib revisjonikomisjon nõuda Eesti IKN juhatuse täiskogu või kongressi kokkukutsumist. Kuritarvituste selgumisel on revisjonikomisjon kohustatud sellest teatama ka kohtuliku jälitamise organitele süüdlaste vastutusele võtmiseks.

35. Eesti IKN likvideeritakse seaduses ettenähtud korras. Pärast kõigi esitatud nõudmiste rahuldamist ja osamaksude ning teiste liikmetele tagasiantavate summade väljamaksmist ülejäävate fondide ja varade jaotamise ning kasutamise otstarbe määrab Eesti IKN kongress.

Invaliidide Kooperatsiooni Liidu normaalpõhikiri.

..... Invaliidide Kooperatsiooni või artellide Liit (..... IAL) ühendab ..... maakonna (linna) invaliidide artelle ja juhib nende tegevust mass-kultuurilisel, kasvatus-poliitilisel, organisatsioonilisel, rahanduslikul, tootmise ja varustamise aladel kooskõlas partei, valitsuse ja Eesti Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu (Eesti IKN) juhenditega.

I. IAL ülesanded.

IAL põhiülesanneteks on:
a) võimalikult kõigi töötada suutvate invaliidide kaasatõmbamine NSV Liidu majandusliku ülesehitamise töösse nende invaliidide värbamisega invaliidide artellidesse;
b) invaliidide töö otstarbekohane korraldamine, arvesse võttes invaliidsuse iseloomu, ja
c) invaliidide kooperatsiooni liikmete materiaalse ja kultuurilise tasapinna tõstmine liitu kuuluvate artellide majandusliku ja toodangulise tegevuse kõigekülgse arendamisega.

Vastavalt neile ülesannetele IAL:

1. Võtab tarvitusle abinõusid võimalikult kõigi maakonna (linna) invaliidide värbamiseks invaliidide kooperatsiooni:
a) organiseerides uusi invaliidide artelle esijoones keskustes, kus on rohkem invaliidide tootmistegevusest eemalseisvaid invaliide, ja keskustest kaugel asuvates rajoonides, kus erilist rõhku tuleb panna kohalike toormaterjalide ja jääkide kasutamise laiendamisele;
b) arendades kõigiti nende I ja II grupi invaliidide tootmistegevust oma kodus, kelle kodustöötamise on ATEK vajaliseks tunnistanud, vastavate eriartellide ellukutsumise või vastavate tsehhide organiseerimise teel;
c) teostades aktiivselt invaliidide artellidesse värbamist ühes sotsiaalkindlustuse organitega kooperatsiooni liikmeks veel mitte-astunud invaliidide koosolekute kokkukutsumise ja trükitoodete ning teiste masstöö võimaluste kasutamise teel.

2. Invaliidide kooperatsiooni artellide liikmeks astunud invaliidide töö otstarbekohaseks korraldamiseks:
a) võtab tarvitusele abinõusid invaliididele kohase kergema töö, töökaitse ja julgeoleku tehnika ning paremate tööstustervishoiu tingimuste loomiseks;
b) organiseerib invaliidide õppetegevust tootmise alal ja nende kvalifikatsiooni tõstmist individuaalse õpetamise, kursuste jne. kaudu.

3. Võtab tarvitusele abinõusid laialttarvitatavate artiklite tootmise laiendamiseks, töötajate kultuurolustiku parandamiseks ja artellide tootmistegevuse kindlustamiseks kui ka uute tootmisalade arendamiseks:
a) juhib artellide tootmistegevust, võtab tarvitusele abinõusid artellide käitiste tootmisvõime täieliseks kasutamiseks, arendab artellide tootmise spetsialiseerumist ja mehhaniseerumist ja tootmise ratsionaliseerimiseks tehtud ettepanekute või leiutiste kasutamisele võtmist;
b) teostab abinõusid artelli liikmete tööproduktiivsuse tõstmiseks ja tehniliste normide täitmiseks ning ületamiseks, samuti töödistsipliini kindlustamiseks, peab otsustavat võitlust töödistsipliini ja sisekorra-määruste rikkujatega: logarditega, rahaahnitsejatega ja kõigiga, kes ausalt ei suhtu oma töökohustustesse;
c) toetab artelli produktsiooni kvaliteedi tõstmisel, praaktööde kaotamisel, omahinna alandamisel ja sortimentide läbiviimise parandamisel;
d) osutab praktilist abi olemasolevatele ja asutatavatele artellidele laialttarvitatavate artiklitega elanikkonna varustamiseks uute tootmisalade sisseseadmisel;
e) toetab artelle tootmistehnilisel ja organisatsioonilisel alal, organiseerib kogemuste vahetamist artellide vahel ja liidu liikmete parimate saavutuste ning eeskujude tarvitusele võtmist tootmistegevuses;
f) juhib ja toetab invaliidide kooperatsiooni liikmete vahel sotsialistlikku võistlust ja sotsialistlikke töömeetodeid, arendades stahhaanovlikku liikumist, stahhaanovlike tsehhide loomist ja professioonide sobimust.

4. Otsib uusi kohalikke toormaterjalide saamise võimalusi, organiseerib artellides ja nende liidus oma materjalide, poolfabrikaatide, riigitööstuse jääkide, sisseseade, tööabinõude, küttematerjali jne. soetamist artellide käitiste varustamiseks; jaotab liikmeskonna vahel tsentralisatsiooni korras antavaid kauba või materjalide fonde.

5. Juhib artellide produktsiooni turule saatmise organiseerimist kooperatsiooni süsteemi jaemüügi kohtade kaudu.

6. Juhib liidu kapitaal-ehituste püstitamise tegevust, kinnitab kooskõlas kehtivate seadustega ehitusprojekte, tiitelnimestikke ja eelarveid ja osutab majandusorganisatsioonilist abi ehitustööde teostamisel.

7. Organiseerib kaadrite ettevalmistamist, peab liidu töötajate arvestust ning jaotust; arendab uute kaadrite juhtivatele kohtadele edutamist.

8. Juhib poliitilist kasvatustööd ja kultuur-haridusliku ning tehnilist propagandat artellides; viib ellu üldised liidu masskultuurilised üritused, asutab selleks klubisid, punaseid nurki, lugemistubasid, raamatukogusid ja korraldab loenguid, ettekandeid, koole, kursusi, näitusi jne.

9. Juhib artellide liikmete ja nende perekondade kultuur-olustiku parandamise tööd ja annab juhiseid artelli liikmeskonna olukorra parandamiseks määratud fondide kasutamisel.

10. Korraldab liitu kuuluvate organisatsioonide plaanikohast tegevust, töötab välja viis-aastakute, iga-aastaseid ja kvartaalide plaane nii terves ulatuses kui ka üksikute tööalade järgi, esitab need vastavatele juhtivatele organitele kinnitamiseks ja võtab tarvitusele abinõusid nende plaanide täitmiseks ning ületäitmiseks.

11. Juhib oma liikmete majanduslikku tegevust, plaanistab liidu rahanduslikku tegevust, finantseerib seatud korras oma liikmeid, juhib liidu vahendite mobiliseerimist, kinnitab artellide tulu- ja kuluеelarveid, teostab abinõusid artellide rentabiliteedi tõstmiseks ja veokulude alandamiseks ja peab võitlust raiskamise ning kuritarvituste vastu; annab kooskõlas artellide põhikirjadega juhiseid artellide fondide asutamise korra ja artellide puhaskasude jaotamise kohta; võtab määratud otstarbeks vastu oma liikmes-artellidelt tagasiantavaid lühi- ja pikaajalisi sissemakse.

12. Organiseerib ja juhib liidu rahanduslikku ja muud arvepidamist ja töötab läbi ning avaldab statistilisi ja muid materjale, mis iseloomustavad invaliidide kooperatsiooni tegevust maakonnas (linnas).

13. Juhib artellide revisjonikomisjonide tegevust, teostab regulaarselt iga oma liikme dokumentide revisjoni ja partei ning valitsuse direktiivide, samuti Eesti IKN ning liidu otsuste täitmist.

14. Annab oma liikmetele õigusteadlikku abi ja esindab nende huvisid kohtu- ning administratiiv-asutistes ilma erilise volituseta.

15. Toetab Invaliidide Kooperatsiooni Vastastikuse Kindlustamise ja Abiandmise Kassa organiseerimise tööd ja ülesannete täitmist.

16. Kontrollib ja teostab artellides kooperatiiv-demokraatlikke üritusi, valvab artellide juhtivate ja revisjoni organite valitavuse ning aruandmise üle liikmeskonna ees; annab regulaarselt aru liidu liikmetele ja Eesti IKN-le.

II. IAL ja ta liikmete õigused ning kohustused.

1. IAL moodustamiseks on tarvilik vähemalt kolme invaliidide artelli ühinemine, kui neis artellides on kokku vähemalt 300 liiget. Eesti IKN loal võib moodustada IAL ka siis, kui artellide liikmete arv kokku on alla 300.

2. Kooperatiiv-artell, kes soovib astuda IAL liikmeks, esitab IAL juhatusele sellekohase kirjaliku avalduse, milles artell kohustub täitma liidu põhikirja, korraldusi ja otsuseid.

Avaldustele tuleb lisada artelli põhikiri, üldkoosoleku otsus ja andmed juhatuse koosseisu kohta.

Liitu astuv artell on kohustatud tasuma sisseastumis- ja osamaksu käesoleva põhikirja III osa p. 3 ja 4 põhjal.

3. IAL liikmete vastuvõtmise otsustab liidu juhatus ja kinnitab volinike koosolek. Kooperatiiv-artell, keda liidu juhatus ei võtnud liidu liikmeks, võib liitu vastuvõtmisest keeldumise otsusele kaevata liidu volinike koosolekule või Eesti IKN-le.

4. IAL liikmed võivad oma liikmete üldkoosoleku otsusel lahkuda liidust, andes sellekohase kirjaliku avalduse ühes oma liikmete üldkoosoleku otsusega liidu juhatusele.

5. IAL liikmeid, kes rikuvad liidu põhikirja ja ei allu IAL seaduslikele korraldustele, võib liidu juhatus liidust välja heita, kui liidu volinike koosolek kinnitab juhatuse sellekohase otsuse.

6. Liidust lahkunud või väljaheidetud invaliidide artellid kaotavad õiguse soodustustele, mis on antud invaliidide kooperatsioonile.

7. Hiljemalt kolme kuu jooksul pärast selle aasta-aruande kinnitamist liidu volinike koosoleku poolt, mille jooksul artell liidust lahkus, makstakse lahkuvale artellile tagasi osamaksude summad. Tagasimakstavatest osamaksudest peetakse liidu kasuks kinni summad, mis lahkuv artell liidule võlgneb, ja liidu poolt kantud kahjude osa, mis langeb lahkuvale artellile.

Lahkuv artell pole õigustatud saama osa liidu varadest. Peale eelmises lõigus tähendatud osamaksu summade omab ta õiguse tagasi saada vaid neid summasid, mida ta on teatavaks otstarbeks liidule maksnud tagasimakstavatena.

8. Iga liidu liige on kohustatud alluma põhikirjale, samuti volinike koosoleku ja liidu juhatuse otsustele, kutsuma liidu juhatuse ettepanekul kokku oma liikmete erakorralisi üldkoosolekuid, lubama liidu esindajail revideerida artelli asjaajamist ja esitama liidule oma tegevuse aruandeid liidu juhatuse poolt määratud kujul ning tähtaegadel.

9. IAL tegutseb volinike koosoleku poolt vastuvõetud ja Eesti IKN poolt kinnitatud plaani alusel, kooskõlas valitsuse poolt kinnitatud invaliidide kooperatsiooni üldplaaniga.

10. Kooskõlas tööstusliku-rahandusliku plaaniga käsutab IAL iseseisvalt oma vahendeid ja varasid, kasutab pangakrediiti ja pangaarveid, teostab limiitseid ja alalimiitseid kapitaalmahutusi, sõlmib igasuguseid lepinguid, esitab hagisid ja kostab kohtus ning kasutab üldse kõiki juriidilise isiku õigusi.

11. Varustamise-turustamise tegevust korraldab liit nii oma liikmetega kui ka teiste organisatsioonidega vastavate lepingute alusel.

12. Oma liikmete teenimiseks omab liit õiguse organiseerida isetasuvuse põhimõttel ladusid, valmistuspunkte, invaliidide kooperatsioonile vajalike toormaterjalide ümbertöötamise ettevõtteid, transport- ja teisi käitisi.

13. IAL esindab maakonna (linna) invaliidide kooperatsiooni huvisid riiklikes, kooperatiiv- ja ühiskondlikes asutistes ning organisatsioonides.

14. IAL kuulub Eesti IKN liikmeskonda ja allub tema otsustele ning korraldustele.

15. IAL omab pitsati, millel on tähendatud liidu nimetus.

III. Varad, kasude ja kahjude jaotamine.

1. IAL asutab põhi-, osamaksude ja eriotstarbelisi fonde.

2. Põhifond moodustatakse: a) liikmete sisseastumismaksudest; b) liidu puhaskasu osast, mille suuruse määrab Eesti IKN; c) liidule üleantavatest likvideeritavate artellide varanduste jääkidest ja d) teistest sissetulekutest.

3. Sisseastumismaksu suurus on 10 rubla liidu liikmeks astuva artelli igalt liikmelt. See maks tuleb tasuda viivitamata pärast liitu vastuvõtmise otsuse teadasaamist.

4. IAL osamaksude fond moodustatakse osamaksudest, mille suurus võrdub 25 protsendile IAL liikme (artelli) osamaksude fondist. Osamaksude tasumise korra ja tähtaja määrab IAL ja kinnitab Eesti IKN.

5. IAL volinike koosoleku otsusel võib moodustada ka eriotstarbelisi fonde (pikaajaliseks krediteerimiseks, poliitharidustööks, kaadrite ettevalmistamiseks, töö ja tehnika ohutuse kaitseks, premeerimiseks jne.).

Nende fondide moodustamise ja kasutamise korra määrab liidu volinike-kogu Eesti IKN poolt antud juhiste kohaselt. Nende fondide kasutamise plaanid ja eelarved kinnitab liidu juhatus.

Eriotstarbelisi fonde võib asutada:

a) puhaskasu osadest liidu volinike koosoleku otsusel;
b) liikmete pika- ja lühiajalistest sissemaksudest;
c) eriotstarbelistesse fondidesse saadavatest pikaajalistest laenudest.

6. IAL teostab artellide varustamist ja produktsiooni turustamist minimaalse tasu eest, et sellest saadava sissetulekuga katta turustamise-varustamise aparaadi ülalpidamise kulu. Teisteks administratiiv-valitsemise kuludeks, samuti kooperatsiooni üldiste ürituste teostamiseks saab liit sissetulekuid artellidelt ja tagavaraks kogutavatest summadest. Nende tasude, tagavarade ja artellidelt saadavate sissetulekute suuruse määrab Eesti IKN.

7. Tagavaraks kogutud summadest makstakse tulumaks. Liidu ülejäänud puhaskasu jaotatakse fondidesse, mis asutatud kooskõlas käesoleva põhikirja ja Eesti IKN juhistega.

8. Kui pole võimalik katta invaliidide kooperatsiooni kahjusid nende isikute või organisatsioonide arvel, kelle süü läbi kahjud tekkisid, siis jaotatakse liidu kahjud volinike koosoleku otsusega liidu liikmete vahel kas proportsionaalselt osamaksudele või vastavalt nende ja liidu vahel aruande aastal teostatud operatsioonidele või jäetakse kuni üheks aastaks liidu bilanssi, et neid katta liidu järgmise aasta puhaskasu summadega.

Liidu liikmete vahel jaotatud kahjusummad nõutakse sisse ühe aasta jooksul liidu volinike koosoleku poolt määratud tähtaegadel.

Kahjude katteks liidu liikmelt nõutava summa suurus ei või ületada tema poolt liidule makstud osamaksu suurust.

IV. IAL valitsemise ja revisjoni organid.

1. IAL valitsemise organiteks on volinike koosolek ja liidu juhatus.

A. Volinike koosolek.

2. Volinike koosolek on IAL kõrgemaks valitsemise organiks. Volinike koosolek koosneb liidu liikmete esindajatest, kes valitakse salajase hääletamisega kaheks aastaks invaliidide artellide üldkoosolekute poolt Eesti IKN poolt antud normide alusel.

3. Volinike koosolek:

a) otsustab IAL põhikirja muutmise ja täiendamise küsimusi;
b) määrab liidu juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete arvu ja valib liidu juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmeid, samuti invaliidide kooperatsiooni kongressi saadikuid ning liidu esindajaid kooperatiiv- ja teistesse organisatsioonidesse, kus liit on liikmeks;
c) vajaduse korral vabastab juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmeid oma kohustustest enne tähtaega;
d) kinnitab liidu liikmete vastuvõtmise ja väljaheitmise otsused;
e) kinnitab kehtivate seaduste alusel liidu eriotstarbeliste fondide asutamise korra;
f) kinnitab liidu eelarve ja tegevusplaani;
g) vaatab läbi ja kinnitab liidu juhatuse aruanded, puhaskasu jaotamise ja kahjude kandmise korra;
h) arutab volinike koosolekule tehtud avaldusi juhatuse ja revisjonikomisjoni ebaõige tegevuse kohta ja otsustab nende liikmete vastutusele võtmise küsimusi;
i) otsustab liidu jagunemise või mõne teise liiduga liitumise ja liidu tegevuse lõpetamise küsimusi;
j) otsustab kõiki liidu tegevusse puutuvaid küsimusi, mis ei kuulu liidu juhatuse pädevusse, samuti juhatuse, revisjonikomisjoni või ühe kolmandiku liidu liikmete poolt volinike koosolekule otsustamiseks esitatavaid küsimusi.

4. Juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmed võtavad osa volinike koosolekust nõuandva häälega, kui nad pole valitud mõne liikme-artelli volinikuks. Kui nad on valitud volinikeks, siis kasutavad nad hääletamise õigust, arvatud välja järgmiste küsimuste otsustamised:

a) nende tegevusse puutuvate aruannete kinnitamine;
b) nende tegevuse kohta seisukoha võtmine;
c) nende enne tähtaega ametist vabastamine;
e) nende vastutusele võtmine.

5. Järjekorralised volinike koosolekud kutsub kokku juhatus iga aasta hiljemalt kolme kuu jooksul pärast aruandeaasta lõppu.

Erakorralised volinike koosolekud kutsutakse kokku vajaduse korral liidu juhatuse otsusel ja revisjonikomisjoni, ühe kolmandiku liidu liikmete või Eesti IKN nõudmisel.

Volinike koosolekute kutsed ühes koosoleku aja, koha ja päevakorra tähendamisega tulevad liidu liikmetele kätte anda vähemalt 10 päeva enne koosolekut.

6. Volinike koosolek on otsusevõimeline, kui temast osa võtab vähemalt $^2/_3$ volinikest.

Otsused võtab volinike koosolek vastu lihthäälteenamusega; ainult liikmete väljaheitmise, liidu tegevuse lõpetamise ja põhikirja muutmise küsimuste otsustamiseks on tarvilik koosolijate $^2/_3$ häälteenamus.

B. IAL juhatus.

7. Liidu juhatuse valib volinike koosolek salajasel hääletamisel kaheks aastaks.

8. Juhatus on liidu täitvaks organiks, kes korraldab liidu tegevust käesoleva põhikirja I osa põhjal ja esindab liitu ilma erilise volituseta.

9. Liidu juhatuse ülesandeks on:

a) korraldada liidu ja liidu liikmete organisatsioonilist, toodangulist, rahanduslikku, varustamise-turustamise, poliithariduslikku ja masskultuurilist tööd; esindada ning kaitsta liidu ja liitu kuuluvate organisatsioonide huvisid riiklikes, kooperatiiv- ja ühiskondlikes asutistes ning organisatsioonides;
b) võtta vastu uusi liikmeid ja esitada need otsused kinnitamiseks volinike koosolekule;
c) koostada liidu mitmesugustesse tegevusaladesse puutuvaid juhendeid ja vajalistel juhtudel esitada neid kinnitamiseks volinike koosolekule;
d) instrueerida liidu liikmeid ja revideerida nende tegevust;
e) teostada kõiki operatsioone ja sõlmida vajalisi kokkuleppeid, juhtida liidu rahanduslikku tegevust, avada arveid pangas ja võtta vastu krediite, sissemakse ning teisi rahalisi vahendeid ja dokumente;
f) korraldada organisatsioonilist, poliithariduslikku ja masskultuurilist tegevust ja valmistada ette kaadreid;
g) juhtida arvepidamist ja asjaajamist;
h) koostada liidu kulude ja tulude eelarveid, tegevusplaane, aasta-aruandeid ja bilansse ning esitada need volinike koosolekule kinnitamiseks;
i) palgata ja vabastada teenistusest teenijaid ja töölisi;
j) anda volitusi liidu asjades;
k) kutsuda kokku liidu volinike koosolekuid;
l) lahendada muid küsimusi, mis järgnevad liidu põhikirjast, volinike koosoleku otsustest ja Eesti IKN juhistest.

10. Juhatuse täiskogu (pleenumi) koosolekud kutsub juhatuse presiidium kokku vähemalt üks kord veerandaastas; täiskogu koosolek on otsusevõimeline, kui temast osa võtab vähemalt $^2/_3$ kogu juhatuse liikmete arvust.

11. Juhatuse täiskogu valib lahtisel hääletamisel oma liikmete hulgast kaheks aastaks juhatuse presiidiumi järgmises koosseisus: esimees, esimehe asetäitjad ja presiidiumi liikmed, kelle arvu määrab juhatuse täiskogu. Täiskogu istungite vaheaegadel täidab presiidium kõiki juhatuse ülesandeid ja kasutab kõiki juhatuse õigusi.

12. Liidu kirjalikkudele toimingutele kirjutab alla esimees või üks alaliselt juhatuses töötav juhatuse liige.

Liidu poolt antavatele kohustustele ja volitustele, rahalistele dokumentidele, tšekkidele ja liidu poolt sõlmitavatele lepingutele kirjutab alla esimees või üks tema asetäitjatest või isik, kellel on selleks liidu juhatuse volitus. Peale selle kirjutab neile dokumentidele alla liidu pearaamatupidaja.

13. Juhatuse liikmeid võib ülesannete täitmisest tagandada liidu volinike koosoleku otsusel enne volituste tähtaega. Juhatuse presiidiumi liikmeid võib tagandada juhatuse täiskogu otsusel.

C. Revisjonikomisjon.

14. Revisjonikomisjon koosneb vähemalt kolmest liikmest; revisjonikomisjoni liikmed ja kaks liikmekandidaati valitakse kaheks aastaks liidu volinike koosoleku poolt salajasel hääletamisel.

15. Revisjonikomisjoni ülesandeks on:

a) kontrollida, kas juhatus täidab partei, valitsuse ja Eesti IKN presiidiumi otsuseid;
b) perioodiliselt revideerida liidu kassat, väärtpabereid ja teisi väärtusi ning võrrelda neid raamatupidamise andmetega;
c) kontrollida liidu varaliste vahendite, toorainete, materjalide ja inventari olemasolu ladudes ning liidu käitistes ja võrrelda olevate varade faktilist seisu raamatupidamise andmetega;
d) revideerida liidu arvepidamist, raamatuid ja dokumente ja esitada volinike koosolekule revideerimise aruanded nii aasta-aruande, eelarve ja tegevusplaani kui ka kogu liidu töö kohta;
e) avaldada arvamust liidu juhatuse tegevuse peale volinike koosolekule antud kaebuste kohta;
f) nõuda liidu asjaajamises suuremate puuduste avastamise korral juhatuse täiskogu kokkukutsumist ja teatada kuritarvituste selgumisest ka kohtuliku-jälitamise organitele.

16. Revisjonikomisjon teostab revideerimist igas kvartaalis ja kontrollib igakuuliselt liidu kassat; peale selle teostab revisjonikomisjon ootamatuid revideerimisi. Revisjonikomisjoni aktid kinnitab volinike koosolek. Oma tegevusest annab revisjonikomisjon aru volinike koosolekule.

Revisjonikomisjoni ülalpidamiseks võetakse summad eelarvesse.

V. IAL tegevuse lõpetamine.

IAL võib lõpetada oma tegevust volinike koosoleku otsusel või seaduses ettenähtud juhtudel; liidu likvideerimine toimub seaduses ettenähtud korras.

Liidu varad ja vahendid, mis jäävad üle pärast kõigi liidu kohustuste tasumist ja osamaksude liikmetele tagasimaksmist, lähevad Eesti IKN-le.

Invaliidide kooperatiiv-artelli normaalpõhikiri.

I. Artelli eesmärgid ja ülesanded.

1. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ..... elunevad kodanikud ühinesid Põhiseaduse § 98 alusel vabatahtlikult ..... invaliidide ..... kooperatiiv-artelliks, et ühisel jõul ja ühiste vahenditega teostada ühiskondlikku sotsialistlikku majandust ning sotsialistliku võistluse ja stahhaanovlikkude töömeetodite alusel kavakindlalt tõsta tööviljakust.

Sotsialistliku ühiskonna ülesehitamistöö lõpule viimise ja sotsialismilt järkjärgult kommunismile ülemineku tingimustes, kus pidevalt kasvab töötajate jõukus ja kultuuriline tase, seab artell endale ülesandeks kõigiti rahuldada laialt tarvitatavate kaupade kasvavat nõudmist, samuti võimalikult täielikumalt ja paremini täita töötajate elu-olustikulisi tarvidusi ja kultuurilisi nõudeid ning ühtaegselt tõsta artelli liikmete materiaalset-kultuurilist taset, kasvatades neist kommunistliku ühiskonna aktiivseid ja teadlikke ehitajaid.

Artell seab endale ülesandeks invaliidide töökorralduse õieti teostamise nende isetegevuse ja ühistegevuse alusel, liites neid sel teel aktiivsele osavõtule kommunismi ülesehitamisest.

Artelli liikmed kohustuvad tugevndama oma artelli, töötama ausalt ja kohusetruult, hoidma artelli ühiskondlikku omandit, kõigiti kõvendama töödistsipliini.

II. Tootmisvahenditest.

2. Artelli ühiskondlikud ettevõtted ühes nende elusa ja eluta inventariga, ühiskondlikud ehitused, artelli poolt toodetavad saadused, tooraine ja muu varandus moodustavad kooskõlas ENS Vabariigi Põhiseaduse § 7-ga artelli sotsialistliku kooperatiivse omandi, mida ei saa artellilt võtta ilma artelli liikmete üldkoosoleku nõusolekuta või ENSV valitsuse vastava otsuseta.

III. Artellide tegevus.

3. Artelli tegevuse alusteks on:

a) vabatahtlik astumine artelli liikmeks;
b) laialine isetegevus, artelli liikmete algatus ja neile artelli valitsemisest osavõtmise õiguse kindlustamine;
c) juhatuse ja revisjoni organite valitavus ja nende organite süstemaatiline aruandmine üldkoosolekule;
d) artelli kohustuste tingimatu täitmine riigi vastu ja artelli põhikirjast kinnipidamine.

4. Artell tegutseb isetasuvuse põhimõttel plaani järgi, mis on kinnitatud üldkoosoleku ja liidu poolt vastavalt invaliidide kooperatsiooni süsteemi üldisele plaanile, mis määratud valitsuse poolt.

5. Artelli liikmed töötavad artelli ettevõtetes, töökodades, tsehhides jne., samuti artelli ülesandel omas kodus.

6. Artell astub üldkoosoleku otsusel ..... invaliidide kooperatsiooni või artellide liidu (IAL) liikmeks.

7. Artell kasutab juriidilise isiku õigusi ja temal on õigus, vastavalt tööstus-finantsplaanile, käsutada oma vahendeid ja varasid, seaduses ettenähtud korras omandada ja võõrandada varasid, püstitada ehitisi, sõlmida lepinguid, kasutada pangalaenu, evida pangas ja hoiukassas arvestus- ja muid arveid, hageda ja kosta kohtuorganeis.

8. Artell omandab sisseseade, tooraine, materjali, jäätmed, jätted ja m. nii riiklikkudelt ja ühistegelikkudelt organisatsioonidelt, kui ka üksikisikutelt ning müüb oma tooteid iseseisvalt või invaliidide artellide liidu kaudu, vastavalt kehtivale seadusandlusele, pidades kinni määratud hindadest.

Artell võib võtta üksikisikutelt ja organisatsioonidelt vastu tellimisi, organiseerida oma toodete ja riikliku tööstuse ning kolhooside toodete jaemüüki, avada kioske, kauplusi, samuti kaubelda turul ja laatadel.

9. Oma tootmisülesannete täitmiseks organiseerib artell käitisi (tootmis- ja parandamistöökodasid, juuksuriärisid ja m. s.).

10. Artellil peab olema oma kaubamärk, mis paigutatakse kõigile tema toodetele.

11. Artelli liikmete koopereerumise rajooniks on ..... Artelli juhatuse asukoht on .....

12. Artellil on oma nimetusega pitsat ja stamp.

IV. Liikmed.

13. Artelli liikmeteks võivad olla Eesti invaliidide kooperatsiooni põhimääruse § 5 tähendatud isikud.

On keelatud ühtaegu olla kahe või rohkem artelli liikmeks, välja arvatud kolhoosi liikmed, kes võivad ühtaegu olla kolhoosi ja invaliidide artelli liikmeks.

14. Artelli liikmeks vastuvõtmist toimetab juhatuse ettepanekul üldkoosolek vastuvõtmiseks avalduse esitanud isiku juuresolekul.

Artelli juhatus võib isikuile, kes soovivad astuda artelli liikmeks, sisse seada kuni 2-kuulise katseaja. Katseajal kohaldatakse neile isikuile kõiki artelli liikmete töö ja vastastikuse kindlustamise kohta kehtivaid määrusi.

Liikmeks vastuvõetule arvestatakse liikmestaaž, päevast mil ta asus tööle artellis.

15. Artellist väljaheitmist võib otsustada vaid artelli üldkoosolek, millest võtab osa vähemalt $^2/_3$ artelli liikmete üldarvust. Väljaheitmise küsimus otsustatakse koosolijate häälteenamusega. Koosoleku protokolli märgitakse tingimata artelli liikmete arv, kes võtsid osa koosolekust, väljaheitmise põhjus ja väljaheitmise poolt hääletajate arv. Väljaheitmise otsusele võib kaevata invaliidide kooperatsiooni või artellide liidule (IAL). Kui kaebus esitatakse kümne päeva jooksul, siis ei astu üldkoosoleku otsus artelli liikme väljaheitmise kohta jõusse enne küsimuse otsustamist IAL poolt.

16. Artellist lahkunud või väljaheidetud liikmele kuulub osamaks tagasimaksmisele hiljemalt kolme kuu jooksul pärast selle tegevusaasta aruande kinnitamist üldkoosoleku poolt, mille jooksul liige lahkus. Osamaksu tagasimaksmisel peetakse kinni liikmele langev artelli kahjuosa proportsionaalselt tema töötasule.

V. Artelli liikmete õigused ja kohused.

17. Igal artelli liikmel on õigus:

a) otsustava häälega osa võtta artelli üldkoosolekuist kõigi artelli tegevusse puutuvate küsimuste arutamisel;

b) valida ja olla valitud artelli juhatusse ja revisjonikomisjoni, samuti IAL volinike koosseisu;

c) nõuda juhatuse kaudu kooskõlas käesoleva põhikirja § 38-ga artelli üldkoosoleku kokkukutsumist ja esitada sellele otsustamiseks küsimusi, mis suunatud artelli tegevuse parandamiseks;

d) saada vastavalt põhikirja § 26-le osa puhaskasust, mis kuulub artelli liikmete vahel jaotamisele;

e) kasutada artelli kultuur-hariduslikke ja kultuur-olustikulisi üritusi (klubid, punased nurgad, lastesõimed jne.);

f) kasutada vastavalt IAL juhistele puhkust korras, mis määratud artelli üldkoosoleku poolt.

18. Artelli liikmeil on kindlustusmaksude arvel õigus kindlustamisele ajutise ja alalise töövõime kaotuse, vanaduse, raseduse ja sünnitamise puhul, lapse sünnitamisel abiraha saamiseks ja toitja surma korral perekonna kindlustamiseks, samuti sanitaar-kuurordilise ravi ja puhkekodude kasutamiseks.

19. Kõik artelli liikmed on kohustatud:

a) hoidma ja kindlustama artelli kooperatiivset omandit kui ühiskondlikku sotsialistlikku vara;

b) töötama ausalt, täitma korralikult ülesandeid, mis temale pannakse artelli juhatuse ja esimehe poolt, valjult teostama töödistsipliini;

c) täitma põhikirja nõudeid, artelli üldkoosoleku ja juhatuse otsuseid, IAL juhiseid, pidama kinni sisekorra-määrustest.

20. Artell ja tema juhatus on kohustatud:

a) teostama õigeaegselt artelli kinnitatud tootmis-finantsplaane, invaliidide tööde korraldamise plaani, kultuuriliste ürituste, kaadrite ettevalmistamise, töökaitse ja teisi plaane, samuti täitma artelli kohustused riigi vastu;

b) tõstma sotsialistliku võistluse ja stahhaanovlike tööviiside alusel süstemaatiliselt tööviljakust, suurendama laialttarvitatavate tarbeainete toodangut, kasutama täielikult masinaid ja sisseseadeid, laiendama kaupade väljavalikut, võtma tootmisel valmistamisele uusi kaubasorte, igakülgselt parandama töötajate olustikuliste ja kultuuriliste tarvete rahuldamist;

c) arendama oma tööndust, teostama selle mehhaniseerimist ja rekonstrueerimist;

d) võtma tarvitusele abinõusid nende invaliidide kõige täielikumaks koopereerumiseks, kes elunevad artelli tegevuse piirkonnas; teostama koopereerunud invaliidide töökorraldust olenevalt nende invaliidsuse iseloomust, organiseerides selle eesmärgiga töökodasid, juuksuriärisid, päevapildistamisettevõtteid, turgude, riietehoiu ruumide ja m. s. teenimist, samuti kodus töötamist;

e) kõigiti arendama omavalmistust, kasutama kohalikke toorainete liike, parandama toorainete töötlemist ja kulutama seda kokkuhoidlikult, avastama toorainete ja poolfabrikaatide uusi allikaid, laialdaselt kasutama tootmisel toorainete jäätmeid ja jätteid;

f) juhtima artelli majapidamist isetasuvuse põhimõttel, taotledes artelli toodete omahinna alandamist;

g) võtta käsitusele vahendid artelli varanduse kaitseks, pidama otsustavat võitlust raiskamise ja varastamise vastu, teostama valjut rahanduslikku distsipliini;

h) ellu viima tootmisalal kehtivaid tervishoiu-töökaitse, töötervishoiu ja julgeoleku tehnika eeskirju;

i) tõstma tootmiskvalifikatsiooni, artelli liikmete kultuur-tehnilist ja poliitilist taset, aitama kaasa nende kultuur-olustiku tingimuste parandamisele, organiseerides raamatukogusid, lugemistube, klubisid, lasteasutisi, ühiskondlikke söögimaju ja m. s.

VI. Artelli varad.

21. Iga artelli liikmeks astuja maksab ühekordset sisseastumismaksu, mille suuruseks määratakse üldkoosoleku otsusega 5 kuni 10 rubla. Sisseastumismaksud ei kuulu tagasimaksmisele ja arvatakse artelli põhifondi.

22. Iga artelli liige maksab artellile osamaksu artellis töötamise esimese aasta jooksul saadud teenistustasust 2 kuu keskmise tasu suuruses. Osamaksu tasumist võib juhatus ajatada ja määrata selleks artelli liikme kuutasust kinnipidamise protsendi.

Pärast osamaksu tasumist määratud suuruses lõpetatakse edasine osamaksude kinnipidamine, olenemata muudatustest artelli liikme teenistustasus.

23. Artell moodustab põhi-, osamaksu- ja erifondid.

Põhifond koosneb:

a) artelli liikmete sisseastumismaksudest;

b) mahaarvamistest jaotatavast artelli puhaskasust;

c) teistest tuludest.

24. Erifondid (artelli liikmete premeerimise fond, kultuurfond, olukorra parandamise fond jt.) moodustatakse artelli üldkoosoleku otsusel, kooskõlas IAL juhistega, ning kasutatakse liikmete kultuur-massiliseks hüvanguks, kaadrite ettevalmistamiseks, lasteasutiste ülalpidamiseks, liikmete töötingimuste ja olukorra parandamiseks ja muudeks ülesanneteks.

Artellil on õigus ühendada elukorterite ja kultuur-olustikuliste ehitiste püstitamiseks oma vara teiste kooperatiiv-artellide varadega.

25. Artelli puhaskasu pärast tulumaksu mahaarvamist ja eelmise aasta kahjude katmist (kui niisugused on bilansis) määratakse üldkoosoleku poolt vastavalt käesolevale põhikirjale asutatud fondide moodustamiseks ja täiendamiseks, invaliidide kooperatsiooni pikaajalise laenustamise fondi, süstee-

mi üldfondidesse ja muiks otstarbeiks, kooskõlas IAL juhistega.

Üldkoosolek võib peale tulumaksu mahaarvamist puhaskasust määrata artelli liikmeile vastavalt nende töötulemustele täiendava tasuna jagamiseks kuni 20 protsenti.

26. Puhaskasu jagamine, pärast kõigi mahaarvamiste teostamist, toimetatakse üldkoosoleku poolt aasta-aruande kinnitamisel.

27. Aasta-aruandest selgunud kahjud kas jäetakse üldkoosoleku otsusel artelli bilanssi või jaotatakse artelli liikmete vahel proportsionaalselt nende töötasule.

Artelli bilanssi jäetud kahjud kaetakse järgmise aasta kasude arvel, kuid kasude puudumisel või vähesusel, kahjud, mida ei ole kaetud nende jaotamisega artelli liikmete vahel, kirjutatakse bilansist maha artelli põhifondi vähendamise arvel.

Üldkoosoleku otsusel artelli liikmete poolt kahjude katteks tehtavad maksed ei või ületada artelli iga liikme kuu keskmist töötasu.

Artellist lahkuvatele isikutele tagasimakstavaist osamaksudest (§ 17) arvatakse kahjud maha olenemata sellest, kas üldkoosolek otsustas kahjusid artelli liikmete vahel jaotada või mitte.

28. Artelli varasid kasutab juhatus vastavalt finantsplaanile, mis kinnitatud üldkoosoleku ja IAL poolt.

29. Vaba raha hoiab artell pangas või hoiukassas omal arvel.

VII. Töökorraldus, töötasu ja töödistsipliin.

30. Artelli töö on iga tema liikme kohuseks ja auasjaks. Kõik artelli liikmed on kohustatud artelli tööst isikliku tööga osa võtma ja ei ole õigustatud tööst loobuma.

Artellil on õigus palgata töödeks, milliste täitmine nõuab erilist asjatundmist või mis pole jõukohased invaliididele, töölisi ja teenijaid kuni 20% artelli liikmete üldarvust; põllumajanduslikke käitisi omavates artellides võib hooajalisteks töödeks palgata tööjõude kuni 40%; pimedate artellides võib võtta palgalist tööjõudu kuni 50% pimedate artelli liikmete üldarvust.

Artellidel, kellel on metsamaterjali ja muude toorainete (niine, väätide, vitsade jne.) hooajalise tootlemise ettevõtted, lubatakse IAL eriloal kasutada palgalist tööjõudu arvul, mis on määratud IAL poolt, kuid mitte üle 40 protsendi artelli liikmete arvust.

31. Töötasu kõigi tööde eest artellis määratakse vastavalt kulutatud töö hulgale ja omadusele.

Artelli juhatuse poolt töötatakse vastava IAL juhiste alusel välja kõigi tööliikide tootmis- ja hindenormid, välja arvatud 1. ja 2. grupi invaliididekodutööliste eriartellid, kus norme ei püstitata. Juhatuse poolt väljatöötatud norme arutatakse tsehi koosolekuil ja kinnitatakse lõplikult IAL poolt.

32. Artelli töökorraldus ja tööpäeva kord määratakse sisekorramäärustega, mis kinnitatakse IAL juhiste alusel artelli üldkoosoleku poolt.

33. Ebamajandusliku ja hooletu suhtumise eest artelli ühiskondlikule varale, antud tööst mõjuva põhjuseta loobumise, halvakvaliteedilise töö ja teiste sisekorramääruste rikkumise, samuti artelli põhikirja rikkumise eest määrab juhatus süüdlasele karistuse, näiteks: halvakvaliteedilise töö tasuta ümbertegemise, kuid selle võimatuse puhul — materjali hinna tasumise (kuid mitte üle kahe-kolmandiku liikme kuutasust), hoiatuse, laituse, noomituse, alamale ametikohale paigutamise.

Artelli liikmete suhtes, kes ilmselt parandamatud, kes õõnestavad ja desorganiseerivad artelli tööd, võidakse peale põhikirjas ettenähtud hoiatava ja kasvatava iseloomuga vahendite kasutamist rakendada artellist väljaheitmist kui äärmist vahendit.

Kuni üldkoosoleku poolt väljaheitmise küsimuse otsustamiseni võidakse artelli liiget juhatuse esimehe korraldusel ajutiselt töölt kõrvaldada.

34. Isikud, kes on süüdi kooperatiivse ja riikliku sotsialistliku omandi raiskamises, võetakse kohtulikule vastutusele.

VIII. Artelli asjade valitsemine.

35. Artelli asjade valitsemise kõrgemaks organiks on üldkoosolek.

Erijuhtudel, kui artelli üldkoosoleku kokkukutsumine ei ole võimalik, võidakse IAL loal üldkoosolekut asendada volinike koosolekuga, kes valitakse tsehhide koosolekuil ja artelli töökodades.

Üldkoosolek (volinike koosolek):

a) võtab vastu artelli põhikirja;
b) valib salajasel hääletamisel artelli juhatuse, revisjonikomisjoni, samuti esindajad IAL volinike koosolekule;
c) toimetab liikmete vastuvõtmist artelli ja otsustab nende artellist väljaheitmise küsimused;
d) kinnitab artelli tööstusfinantsilised aastaplaanid;
e) kinnitab mitmesuguste fondide moodustamise, artelli liikmete osa- ja sissemaksu jaokaupa tasumise korra, samuti määrab mahaarvamised invaliidide kooperatsiooni kõrgemate astmete ülalpidamiseks ja muudeks üritusteks;
f) kinnitab pärast revisjonikomisjoni otsust juhatuse veerandaasta- ja aasta-aruanded artelli tegevuse kohta;
g) määrab kasude jaotamise ja kahjude katmise korra;
h) kinnitab sisekorramäärused;
i) otsustab artelli ühinemise teiste artellidega, jagunemise ja likvideerimise küsimused;
k) otsustab artelli ettevõtete teistele kooperatiivsetele, riiklikele ja ühiskondlikele organisatsioonidele üleandmise küsimused;
l) otsustab artelli IAL liikmeks astumise.

36. Üldkoosolek on otsusevõimeline kõigi küsimuste otsustamiseks, kui koosolekust võtab osa vähemalt pool artelli liikmeist, välja arvatud artelli juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete valimise, liikmete väljaheitmise, põhikirja muutmise, mitmesuguste fondide asutamise ja nende suuruse määramise, artelli ühinemise, jagunemise ja likvideerimise küsimused, mille otsustamiseks nõutakse artelli liikmete üldarvust vähemalt $^2/_3$ osavõttu üldkoosolekust.

Üldkoosolekul otsustatakse küsimused avalikul hääletamisel häälteenamusega ja otsused kantakse protokolli, millele kirjutavad alla koosoleku juhataja ja sekretär. Protokollis märgitakse artelli liikmete arv, kes koosolekust osa võtsid, samuti häälte arv, millega antud küsimus otsustati.

Juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete ning volinike valimist toimetatakse kinnisel hääletamisel.

37. Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus mitte harvemini kui kord veerandaastas.

Aasta-aruande läbivaatamiseks ja kinnitamiseks kutsub juhatus üldkoosoleku kokku hiljemalt poolteise kuu jooksul pärast tegevusaasta lõppu.

Juhatus on kohustatud üldkoosoleku kokku kutsuma ka:

a) revisjonikomisjoni ettepanekul;

b) vähemalt $^1/_5$ artelli liikmete nõudmisel;

c) IAL nõudmisel.

38. Artelli juhatus ja revisjonikomisjon valitakse kolmeks aastaks. Juhatus valitakse 3—9-liikmeline, revisjonikomisjon — 3—5-liikmeline.

Artelli juhatusse võidakse valida ka isikuid, kes ei ole artelli liikmed, kuid tingimusel, et nad kohustuvad pärast valimist astuma artelli liikmeks.

39. Juhatus valib oma keskelt avalikul hääletamisel esimehe ja tema asetäitjad.

40. Juhatus on artelli täitvaks organiks ja vastutab artelli töö ja riigi vastu kohustuste täitmise eest üldkoosoleku ees, samuti kõrgemate kooperatiivorganisatsioonide ees.

Artelli juhatus vastutab temale usaldatud artelli vara ja raha eest.

Juhatus esindab artelli erivolituseta, juhib kogu artelli asjaajamist, organiseerib artelli aparaati, peab artelli liikmete nimekirja, juhib operatiivset ja tootmistööd, samuti sõlmib artelli nimel lepinguid.

41. Juhatus peab artelli materiaalsete väärtuste arvestamist, koostab kuu-, veerandaasta-, aasta-aruanded ja bilansi ning esitab need revisjonikomisjonile otsuse tegemiseks. Veerandaasta-, aasta-aranded ja bilansid kinnitatakse artelli liikmete üldkoosoleku poolt.

42. Arvepidamiseks ja varade arvestamiseks võtab juhatus artelli liikmete hulgast või palkab töölepingu alusel raamatupidaja. Raamatupidaja vastutab ühes artelli esimehe ja juhatusega varade õige kasutamise ja finants-distsipliini täitmise eest.

Kõigile kulu- ja rahalistele dokumentidele, tšekkidele, rahasummade vastuvõtmise volitustele ja dokumentidele on kohustatud peale artelli esimehe või tema asetäitja alla kirjutama ka raamatupidaja. Raamatupidaja kätte ei anta artelli varasid, samuti puudub tal õigus nende iseseisvaks käsutamiseks.

43. Terve artelli kirjavahetus peetakse esimehe või ta asetäitja allkirjaga. Lepingud, muud kohustused ja volitused peavad olema alla kirjutatud esimehe või ta asetäitja poolt.

Lepingutele ja teistele kohustustele võivad alla kirjutada ka juhatuse poolt selleks eraldi volitatud isikud.

44. Revisjonikomisjon kontrollib tööstus-finantsplaani täitmist ja juhatuse kogu majanduslikku, rahanduslikku ja organisatsioonilis-massilist tegevust. Revisjonikomisjon kontrollib, kas kõik rahalised sissetulekud on kantud seatud korras artelli tuludeks, kas on varade kasutamisel kinni peetud põhikirjaga seatud korrast, kas hoitakse küllalt hoolikalt artelli varandust, kas ei ole artelli varade ja raha raiskamist ja kuritarvitusi, kuidas artell tasub oma võlgasid ja kuidas nõutakse sisse summasid artelli võlgnikelt.

Peale selle kontrollib revisjonikomisjon hoolikalt kogu artelli arvepidamist oma liikmetega, selgitab igat ülearvestamise ja mitteõigeaegselt töötasu õiendamise ning teisi artelli ja ta liikmete huvide rikkumise juhtumeid.

Revisjonikomisjon teostab revisjoni vajaduse järgi, kuid mitte harvem kui kord veerandaastas, ja kontrollib iga kuu artelli kassat.

Juhatuse veerandaasta- ja aasta-aruande alusel teeb revisjonikomisjon otsuse, mille üldkoosolek kuulab ära kohe pärast juhatuse aruannet.

Revisjoni akt kinnitatakse üldkoosoleku poolt.

Revisjonikomisjon allub oma tegevuses artelli liikmete üldkoosolekule.

IX. Artelli tegevuse lõpetamine.

45. Artelli likvideerimiseks valib üldkoosolek likvideerimiskomisjoni, aga juhul, kui üldkoosoleku kokkukutsumine ei ole võimalik, samuti artelli likvideerimisel riigivõimu organite otsusel, määratakse likvideerimiskomisjon vastava IAL poolt.

Likvideerimist teostatakse seadusega määratud korras. Pärast artelli võlgade tasumist ja artelli liikmetele osamaksude tagasimaksmist, antakse artelli varade ülejääk ..... invaliidide artellide liidule.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu ajutiste organite määramise kohta.

(Avaldatud ENSV T 17. 4. 1941, 41, 619)

Invaliidide artellide plaanikindla organiseerimise, juhtimise ja kontrollimise hõlbustamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1) kuni Eesti Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu (Eesti IKN) põhikirjapärase kongressi kokkukutsumiseni lubada Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissaril määrata ajutiselt Eesti IKN juhatus ja revisjonikomisjon;

2) Eesti IKN põhikirjas (Eesti NSV Teataja 1941, 28, 379) ettenähtud kongressi, samuti Invaliidide Kooperatsiooni Liidu (IAL) normaalpõhikirjas (Eesti NSV Teataja 1941, 28, 379) ettenähtud IAL valitsemisorganite ülesanded ja õigused panna ajutiselt Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissari poolt määratavale Eesti IKN juhatusele.

Tallinn, 10. aprillil 1941. Nr. 645.

---

4. jagu.

Pimedate hooldus.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti Pimedate Keskuse põhimääruse kinnitamise ja Eesti Pimedate Keskuse organiseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 2. 4. 1941, 35, 522)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti Pimedate Keskuse põhimäärus.

2. Panna Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissarile seniste pimedate organisatsioonide ümberorganiseerimine vastavalt p. 1 tähendatud põhimäärusele.

Tallinn, 25. märtsil 1941. Nr. 515.

Eesti Pimedate Keskuse põhimäärus.

I. Üldeeskirjad.

1. Eesti Pimedate Keskus, olles iseseisvaks ühiskondlikuks organisatsiooniks, mis asutatud kooskõlas ENSV Konstitutsiooni §§ 98 ja 102, võtab omale ülesandeks töötavate pimedate ühendamise nende eluolu ja kultuurilise teenindamise parandamiseks, ideelis-poliitilise, üldharidusliku ja tehnilise taseme tõstmiseks, tõmmates neid kaasa kommunistliku ühiskonna aktiivsete ülesehitajate ridadesse ja kasvatades neid Lenini-Stalini asjale ennastsalgamatu truuduse vaimus.

Eesti Pimedate Keskus tegutseb käesoleva põhimääruse ja ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissari poolt kinnitatud põhikirja alusel.

2. Nende eesmärkide ja ülesannete teostamiseks Eesti Pimedate Keskus:

a) organiseerib ja teostab pimedate registreerimist, värbab uusi keskuse liikmeid, organiseerib pimedate keskel poliitilis-massilist, kultuurilis-hariduslikku ja kaitsetööd;
b) käsitab vahendeid pimedate tööle rakendamiseks, neile kutseoskuse ja eriettevalmistuse saamises abi osutamise teel, samuti töö korraldamisega invaliidide kooperatsiooni artellides, mitmesuguste valitsemisalade ja süsteemide ettevõtteis ja asutistes;
c) aitab kaasa rahvahariduse ja tervishoiu organeile, kutseühinguile ja teistele ühiskondlikele organisatsioonidele, invaliidide kooperatsioonile ja tööndus-kooperatsioonile kõigi pimedate koolidesse saatmisel, pimedate elu-olulise ja kultuurilise teenindamistöö ning meditsiinilise abi korraldamisele ning rahva keskel pimedaks jäämisest hoidumiseks laialdase tervishoiulise ja profülaktilise töö tegemisel;
d) avab klubisid, punaseid nurki, õppe-tootmistöökodasid, koole, täisealiste kursusi ja kultuurbaase.

3. Eesti Pimedate Keskusel ja ta osakondadel on juriidilise isiku õigused ja nad vastutavad oma kohustuste eest kõige oma varandusega.

4. Eesti Pimedate Keskus ja ta kohalikud organid esindavad pimedaid kõigis asjus kesk- ja kohalikes riiklikes organeis ja ühiskondlikes organisatsioones, võtavad osa tähendatud organite ja organisatsioonide tööst küsimuste arutamisel, mis puudutavad pimedate õpetamist, kasvatamist ja teenindamist.

II. Eesti Pimedate Keskuse valitsemine.

5. Eesti Pimedate Keskuse valitsemise ja kontrolli kesk- ja kohalikud organid moodustatakse ja tegutsevad keskuse põhikirjas ettenähtud alustel.

6. Eesti Pimedate Keskuse ja ta kohalike organite tegevuse üldist juhtimist ja kontrolli teostavad ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaat ning maakondade ja linnade sotsiaalkindlustuse osakonnad.

Eesti Pimedate Keskuse rahalised eelarved ja töökavad kinnitab ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaat.

III. Eesti Pimedate Keskuse liikmed.

7. Eesti Pimedate Keskuse liikmeiks võivad olla kõik pimedad alates 16 aasta vanusest, arvatud välja nõdrameelsed ja kohtu poolt valimisõiguse kaotamisega karistatud isikud.

Eesti Pimedate Keskuse liikmeiks võivad põhikirjas ettenähtud alustel olla ka nägijad, kes võtavad aktiivselt osa keskuse tööst.

8. Keskuse liikmete vastuvõtmise ja väljaheitmise kord, nende õigused ja kohused, sisseastumise ja liikmemaksu võtmise kord ja suurus määratakse Eesti Pimedate Keskuse põhikirjaga.

IV. Eesti Pimedate Keskuse soodustused ja eesõigused.

9. Õppe-tootmistöökojad, kultuurilis-hariduslikud organisatsioonid (klubid, punased nurgad, kultuurbaasid jm.), ühiselamud, mis on Eesti Pimedate Keskuse ja ta kohalike organite valdamisel, on võrdsed invaliidide kooperatsiooni organisatsioonidega ruumide rentimise, toorainetega, sisseseadetega ja materjalidega varustamise suhtes.

10. Eesti Pimedate Keskus ja ta kohalikud osakonnad, samuti nende valdamisel olevad õppe-tootmistöökojad ja kultuurilis-hariduslikud asutised vabastatakse kohalikest maksudest, maarendist ja tasust maatükkide rentimise eest.

---

5. jagu.

Kurttummade hooldus.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti Kurttummade Keskuse põhimääruse kinnitamise ja Kurttummade Keskuse organiseerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 24. 12. 1940, 68, 920)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1) kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti Kurttummade Keskuse põhimäärus;
2) panna Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissarile käesolevale põhimäärusele mittevastavate kurttummade organisatsioonide likvideerimine ja põhimääruse kohase Kurttummade Keskuse organiseerimine;

3) organisatsioonide likvideerimisest ülejäänud varad määrata loodavale Kurttummade Keskusele.

Tallinn, 19. detsembril 1940.

Eesti Kurttummade Keskuse põhimäärus.

I. Üldmäärused.

1. Kooskõlas ENSV Konstitutsiooni § 98 ja 102-ga moodustatakse töötajate ühiskondliku organisatsioonina Eesti Kurttummade Keskus.

Eesti Kurttummade Keskus asub Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaadi juures ja tegutseb käesoleva põhimääruse ning ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissari poolt kinnitatud põhikirja alusel.

2. Eesti Kurttummade Keskuse peasihiks on töötavate kurttummade ühendamine nende kultuurolustiku parandamiseks, nende poliitilise, üldharidusliku ja tehniliste teadmiste tasapinna tõstmiseks ja nende kaasatõmbamiseks kommunistliku ühiskonna aktiivsete ülesehitajate ridadesse.

3. Nende kihtide ja ülesannete teostamiseks Eesti Kurttummade Keskus:

a) kogub andmeid töötavate kurttummade kohta ja kutsub neid keskuse liikmeks;
b) organiseerib ja teostab masspoliitilist, kultuurolustikulist ja riigikaitse tööd kurttummade hulgas;
c) aitab kaasa kurttummade poliitilise, üldharidusliku ja tehniliste teadmiste tasapinna tõstmiseks spetsiaalkursuste, koolide, päevapoliitiliste ringide jne. organiseerimise teel;
d) aitab kaasa kurttummade elukutsele ettevalmistamisel ja võtab tarvitusele abinõusid kurttummade töö korraldamiseks.

4. Oma liikmeskonna igakülgseks teenimiseks omab Eesti Kurttummade Keskus õiguse asutada klubisid, punaseid nurki, õppetöökodasid, puhkekodusid, ühiselumaju, spordiplatse jne.

5. Eesti Kurttummade Keskus, samuti Keskuse osakonnad, mis kutsutakse ellu Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnades ning kõigis maakondades, omavad juriidilise isiku õigused ja vastutavad kogu oma varandusega oma kohustuste eest.

6. Eesti Kurttummade Keskuse juhatus ja tema kohalikud organid (osakonnad) esindavad kurttumme kesk- ja kohalikkudes riigivõimu organites ja ühiskondlikes organisatsioones.

II. Eesti Kurttummade Keskuse asjade valitsemine.

7. Eesti Kurttummade Keskuse kesk- ja kohalikud valitsemise organid tegutsevad ühingu põhikirjas ettenähtud alustel.

8. Eesti Kurttummade Keskuse ja ta kohalikkude organite üldist juhtimist ja järelevalvet teostavad ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaat ja Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnade ning maakondade Sotsiaalkindlustuse osakonnad.

Eesti Kurttummade Keskuse eelarved ja tööka-vad kinnitab ENSV Sotsiaalkindlustuse Rahvakomissariaat.

III. Eesti Kurttummade Keskuse liikmed.

9. Eesti Kurttummade Keskuse liikmeiks võivad olla kõik kurdid, tummad ja raskekuulmisega isikud alates 16 a. vanusest, arvatud välja vaimuhaiged ja valimisõiguse kaotanud isikud.

Eesti Kurttummade Keskuse liikmeiks võivad olla Keskuse põhikirjas ettenähtud alustel ka mittekurttummad, kes aktiivselt osa võtavad Keskuse tööst.

10. Keskuse liikmeks võtmise ja väljaheitmise kord, liikmete õigused ja kohustused ja Keskuse liikmeks sisseastumise maksu suurus määratakse Eesti Kurttummade Keskuse põhikirjaga.

IV. Eesti Kurttummade Keskusele antavad soodustused.

11. Õppetöökojad, kultuur-hariduslikud asutised (klubid, punased nurgad ja muud), puhkekodud ja ühiselumajad, mis on Eesti Kurttummade Keskuse või ta kohalikkude organite kasutuses, on üheõiguslikud invaliidide kooperatiividega rendi, ruumide, tööabinõude ja materjalidega varustamise suhtes.

12. Eesti Kurttummade Keskus, ta kohalikud osakonnad, samuti tema korralduses olevad õppetöökojad ja kultuur-hariduslikud ettevõtted vabastatakse kohalikkudest maksudest ja maarendist või maksust renditud maatükkide eest.

XV.

Tsiviil- ja kriminaalõigus, kohus ja prokuratuur.

1. jagu.

Tsiviil- ja kriminaalõigus.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus VNFSV kriminaal, tsiviil ja tööseadusandluse ajutisest rakendamisest Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide territooriumil.

(Avaldatud ENSV T 16. 12. 1940, 65, 867)

1. Rahuldada Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide valitsuste palve ja lubada ajutiselt kuni üleliiduliste koodeksite väljaandmiseni rakendada nende vabariikide territooriumil järgmisi VNFSV koodekseid: kriminaal, kriminaalkohtupidamise, tsiviil, tsiviil-kohtupidamise, tööseaduste koodeks ja abielu, perekonna ja hooldamise kohta käivate seaduste koodeks.

2. Määrata, et kohtuotsused kriminaal- ja tsiviilasjades, mis tehtud kohtute poolt Leedus, Lätis ja Eestis kuni nõukogude võimu kehtimapanekuni neis riikides, ja mis ei ole veel täide saadetud, ei kuulu täitmisele.

Need asjad kuuluvad uuesti läbivaatamisele Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide kohtuorganite poolt vastavalt nende territooriumidel ajutiselt kehtivatele VNFSV koodeksitele.

3. Kriminaalvastutusele võtmine süütegude eest, mis on toime pandud Leedu, Läti ja Eesti territooriumil enne nõukogude võimu kehtimapanekut neis riikides, ja samuti Leedu, Läti ja Eesti vastavate organite poolt enne neis nõukogude võimu kehtimapanekut algatatud uurimis- ja kohtuasjade lõpetamine ja kohtualluvuse järele edasisaatmine peab sündima vastavalt VNFSV koodeksitele.

4. Varanduslikud vaidlused tsiviil- ja teistes õigussuhetes, olenemata nende tekkimise ajast, kuuluvad läbivaatamisele Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide kohtuorganite poolt vastavalt nende vabariikide territooriumil ajutiselt kehtivatele VNFSV koodeksitele ja teistele NSVL Valitsuste ja ka Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Valitsuste seadustele ja määrustele.

Moskva, Kreml.

6. novembril 1940.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus VNFSV Kriminaalkoodeksi kehtimapanemise kohta.

(Avaldatud ENSV T 16. 12. 1940, 65, 868)

1. Vastavalt NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusele 6. novembrist 1940 panna ENSV territooriumil kehtima VNFSV Kriminaalkoodeks arvates käesoleva seadluse väljakuulutamise päevast.

2. Määrata, et kohtute poolt enne Nõukogude võimu kehtimahakkamist, s. t. enne 21. juulit 1940, tehtud ja praegu veel täitmata otsused ei kuulu täitmisele. Need asjad vaadatakse uuesti läbi vastavalt Kriminaalkoodeksi normidele kohtute poolt: jaoskonnakohtute poolt otsustatud asjad — rahvakohtute poolt, ringkonnakohtute poolt otsustatud asjad — samanimeliste kohtute poolt ja Kohtukoja poolt otsustatud asjad — Ülemkohtu poolt.*)

3. Enne Nõukogude võimu kehtimahakkamist alustatud, kuid lõpuleviimata juurdlused ning kohtuasjad tuleb saata kohtusse ja lõpule viia vastavalt Kriminaalkoodeksile.

4. Enne Nõukogude võimu kehtimahakkamist toime pandud süütegude eest kriminaalvastutusele võtmine võib toimuda üksnes VNFSV Kriminaalkoodeksi alustel.

5. Ajutiselt, kuni VNFSV Kriminaalprotsessi koodeksi jõustumiseni, Kriminaalkoodeksis ettenähtud kuritegude asialluvus kohtuile määrata kehtivates kriminaalkohtupidamise seadustes toodud aluste mõtte kohaselt.

Tallinn, 16. detsembril 1940.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus VNFSV Tsiviilkoodeksi, VNFSV Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeksi, VNFSV Tsiviilprotsessi koodeksi ja VNFSV Kriminaalprotsessi koodeksi kehtimapaneku kohta.

(Avaldatud ENSV T 31. 12. 1940, 73, 1007)

§ 1. Vastavalt NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusele 6. novembrist 1940 panna ENSV territoo-

*) Muudetud ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega VNFSV koodeksite kehtimapanemise kohta antud seadluste muutmiseks 17. 1. 1941 (ENSV T 1941, 8, 92).

riumil alates 1. jaanuarist 1941 kehtima VNFSV Tsiviilkoodeks, VNFSV Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeks, VNFSV Tsiviilprotsessi koodeks ja VNFSV Kriminaalprotsessi koodeks, võtta samast ajast ENSV territooriumil kohaldamisele NSVL Ülemnõukogu poolt 16. augustil 1938 vastuvõetud NSVL, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seadus ning määrata järgmised ülemineku-eeskirjad.

§ 2. Isiku tsiviilõiguslikule seisundile, mis on kujunenud VNFSV Tsiviilkoodeksi ja VNFSV Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeksi jõustumise hetkeks, kohaldatakse nende koodeksite vastavaid eeskirju.

§ 3. Aktid ja toimingud, mis on teostatud enne VNFSV Tsiviilkoodeksi ja VNFSV Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeksi jõustumist, kehtivad ka siis, kui nad pole teostatud kirjalikult või notariaalselt, olgu siis et nad oma olemuselt on vastolus sotsialistliku õiguskorraga.

§ 4. Kui aegumistähtaeg VNFSV Tsiviilkoodeksi ja VNFSV Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeksi järgi on lühem sellest aegumistähtajast, mis on määratud seniste seadustega, siis selle lühema aegumistähtaja jooks võib alata üksnes nende koodeksite jõustumise päevast, kusjuures siiski sel juhul, kui seniste seadustega määratud pikem aegumistähtaeg peaks lõppema enne nimetatud koodeksitega määratud lühemat aegumistähtaega, aegumine loetakse lõppenuks seniste seadustega määratud aegumistähtaja möödumisega.

Eelmise lõike eeskirja kohaldatakse vastavalt ka seniste seaduste alusel määratud hoonestusõiguse tähtaegade kohta.

§ 5. Perekonnaseisu- (sünni-, abielu-, abielulahutus-, lapsendamis- jne.) aktide registreerimist toimetavad perekonnaseisuaktide linna- ja maakonnabürood ning linnade ja valdade täitevkomiteede sekretärid ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määramisel.

§ 6. ENSV kodanikkude kohta peetakse edasi perekonnaseisuregistrit ENSV Siseasjade Rahvakomissariaadi juhendi kohaselt.

Teiste perekonnaseisuraamatute pidamist korraldatakse, kuni perekonnaseisuaktide sissekannete toimetamise üleliidulise korra laiendamiseni ENSV territooriumile, samuti Siseasjade Rahvakomissariaadi juhendiga.

§ 7. Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi poolt 16. detsembril 1940 antud VNFSV Kriminaalkoodeksi kehtimapanemise seadluse § 2 alusel uuesti-läbivaatamisele kuuluvad asjad vaadatakse samas paragrahvis nimetatud kohtute poolt nende endi algatusel läbi esimese astme kohtu protsessi korras, kusjuures kohtul on õigus asja uuesti-otsustamisel arvesse võtta kohtutoimikus leiduvaid tõendeid. Uuesti-läbivaatamisel ei või suurendada endiste otsustega määratud karistusi.

Enne 21. juulit 1940 tehtud kohtuotsused tsiviilasjus, mis ei ole pärast seda tähtaega olnud apellatsioonikorras kohtute otsustamisel, ei kuulu täitmisele. Need asjad vaadatakse poolte või prokuratuuri taotlusel läbi esimese astme kohtu protsessi korras kohtute poolt: jaoskonnakohtute poolt otsustatud asjad — rahvakohtute poolt, ringkonnakohtute poolt otsustatud asjad — samanimeliste kohtute poolt ja Kohtukoja poolt otsustatud asjad — Ülemkohtu poolt. Kohtul on õigus asja uuesti-otsustamisel arvesse võtta kohtutoimikus leiduvaid tõendeid.*)

§ 8. Seniste esimese astme kohtute menetluses olevates otsustamata asjades jätkavad menetlust uuele koht- ja asialluvusele vastavad uued kohtud, kusjuures seniste ringkonnakohtute toimetustes olevais asjus, kuigi need alluvad rahvakohtutele, jätkavad arutamist ringkonnakohtud.

§ 9. Seniste kohtute esimese ja teise astme apellatsiooni- või kassatsioonikorras edasikaebamisele kuuluvate otsuste peale võidakse edasi kaevata ja proteste esitada uutes protsessikoodeksites ettenähtud kassatsioonikorras, samuti kuuluvad varem juba esitatud, kuid läbivaatamata apellatsiooni- ja kassatsioonikaebused ja -protestid läbivaatamisele kassatsioonikorras, kui need on esitatud jaoskonnakohtute otsuste peale, siis vastava ringkonnakohtu poolt, kui aga ringkonnakohtu või Kohtukoja otsuste peale, siis Ülemkohtu poolt, kusjuures kriminaalasjades viimased, kui ei ole aluseid otsuste tühistamiseks, kinnitavad endised otsused, kvalifitseerides kuriteo VNFSV Kriminaalkoodeksi järgi ja asendades endise karistuse uue vastava karistusega.

§ 10. Varem kohtuotsustega määratud karistuste ümberarvamisel Kriminaalkoodeksis ettenähtud karistusteks loetakse sunnitöö ja vangimaja raskuselt võrdseks vabaduskaotusega ja arest — paranduslike töödega.

§ 11. Protsessuaaltähtaegade kohta, mis alanud, kuid pole veel lõppenud enne VNFSV protsessikoodeksite jõustumist, kehtivad senised eeskirjad.

Tallinn, 30. detsembril 1940.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus VNFSV koodeksite kehtimapanemise kohta antud seadluste muutmiseks.

(Avaldatud ENSV T 18. 1. 1941, 8, 92)

I.

VNFSV Kriminaalkoodeksi kehtimapanemise seadluse § 2 (ENSV Teataja 1940, 65, 868) muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

2. Määrata, et kohtute poolt enne Nõukogude võimu kehtimahakkamist, s. t. enne 21. juulit 1940 tehtud otsused, mis ei ole pärast seda tähtaega olnud apellatsioonikorras kohtute otsustamisel ja mis ei ole veel täide saadetud või millede täitmist on alatud, kuid ei ole veel lõpetatud, vaadatakse uuesti läbi kohtute eneste algatusel kassatsioonikorras vastavalt VNFSV koodeksitele: jaoskonnakohtute ja ringkonnakohtute otsused — ringkonnakohtute poolt, kõrgemate kohtute otsused — Ülemkohtu poolt. Uuesti läbivaatamisel ei või suurendada endiste otsustega määratud karistusi.

*) Muudetud ENSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega VNFSV koodeksite kehtimapanemise kohta antud seadluste muutmiseks 17. 1. 1941 (ENSV T 1941, 8, 92).

II.

VNFSV Tsiviilkoodeksi, VNFSV Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeksi, VNFSV Tsiviilprotsessi koodeksi ja VNFSV Kriminaalprotsessi koodeksi kehtimapanemise seadluse § 7 (ENSV Teataja 1940, 73, 1007) muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

7. Enne 21. juulit 1940 tehtud kohtuotsused tsiviilasjus, mis ei ole pärast seda tähtaega olnud apellatsioonikorras otsustamisel ja mis ei ole veel täide saadetud või millede täitmist on alatud, kuid ei ole veel lõpetatud, ei kuulu täitmisele. Neid asju, kuivõrd nad ei kuulu lahendamisele § 9 korras, võidakse uuesti läbi vaadata iga poole hagiavalduse põhjal. Avaldus tuleb esitada kohtule vastavalt Tsiviilprotsessi koodeksis ettenähtud alluvusele.

Tallinn, 17. jaanuaril 1941.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus NSVL üleliiduliste kriminaalala seadluste ja määruste kohaldamisele võtmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 31. 12. 1940, 73, 1006)

Ühenduses VNFSV KrK kehtimapanemisega Eesti NSV territooriumil võtta kohaldamisele järgmised üleliidulised seadlused ja määrused:

1. NSVL Kesktäitevkomitee Presiidiumi määrusega 31. oktoobrist 1924 kinnitatud NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialused.

2. NSVL Kesktäitevkomitee Presiidiumi määrus 21. novembrist 1929 nende välismaal viibivate ametiisikute — NSVL kodanike väljaspool seadust olevaiks kuulutamise kohta, kes on üle jooksnud töölisklassi ja talupoegade vaenlaste laagrisse ja keelduvad tagasi tulema NSVL-i.

3. NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 7. augustist 1932 riiklike ettevõtete, kolhooside ja kooperatiivide vara kaitse ja ühiskondliku (sotsialistliku) omandi kindlustamise kohta.

4. NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrused 17. juulist 1935 piirivööndites sõitmise ja seal elamise kohta ning NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 7. septembrist 1937 17. juuli 1935 määruse „Piirivööndites sõitmise ja seal elamise kohta" muutmisest.

5. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 10. juulist 1940 vastutuse kohta tööstusettevõtete poolt halvakvaliteedilise ja mittekomplektilise toodangu väljalaskmise ja kohuslikest standartidest mittekinnipidamise eest.

6. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 30. juunist 1940 vastutuse kohta sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumise eest.

Tallinn, 30. detsembril 1940.

Eraõiguslikkude võlgade sissenõudmise pikendamise ja ajatamise võimaldamise määrus.

Antud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 9. septembril 1940.

(Avaldatud ENSV T 13. 9. 1940, 7, 60)

I.

Võlgnikul on õigus eraõigusliku võla sissenõudmise korral pöörduda sissenõudmise koha jaoskonnakohtuniku poole palvega pikendada või ajatada võla sissenõudmist. Kohus teeb selle kohta määruse kohtuistungil, poolte väljakutsumisega, arvestades poolte varalist seisukorda ja teisi asjaolusid. Poolte mitteilmumine ei takista asja arutamist. Need kohtu määrused ei kuulu edasikaebamisele. Kuni asja otsustamiseni peatab kohtupristav võlgniku palvel täitemenetluse.

Käesolev määrus ei ole kohaldatav alimentide ja töötasu nõuete kohta, samuti nõuete kohta natsionaliseeritud varanduste endiste omanikkude vastu.

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus endiste tsiviilseaduste alusel asutatud legaatide ja muude eraõiguslike sihtvarade likvideerimise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 10. 2. 1941, 17, 197)

1. Endiste tsiviilseaduste alusel asutatud legaatide ja muude juriidilise isiku õigusi mitteomavate sihtvarade likvideerimine toimub Rahanduse Rahvakomissari otsusel.

2. P. 1 tähendatud legaatide ja sihtvarade likvideerimisele määramisel Rahanduse Rahvakomissar otsustab, kellele anda üle likvideeritavad varad.

3. Kõik asutised, ettevõtted ja isikud, kelle hooldusel või valdusel on tähendatud legaate või sihtvarasid, on kohustatud neist teatama Rahanduse Rahvakomissariaadi Riigitulude Valitsusele ühe kuu jooksul, arvates käesoleva määruse avaldamisest.

Tallinn, 4. veebruaril 1941. Nr. 156.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus natsionaliseeritud ja riigi ettevõtete ning asutiste poolt sõlmitud lepingute revideerimisele võtmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 26. 11. 1940, 53, 619)

Arvestades asjaolu, et Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa Kommunistliku (b) Partei Keskkomitee otsusega 25. septembrist 1940 tõsteti tööliste ja teenijate töötasusid 30—45% võrra ning samuti pidades silmas ainete ja materjalide hinnatõusu, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

1. Kohustada kõigi natsionaliseeritud ja riigi ettevõtete ning asutiste juhatajaid võtma revideerimisele kõik enne töötasude ja materjalide hindade tõusu sõlmitud ja käesoleva määruse jõustumisel täitmata lepingud, leppides teiste lepinguosalistega kokku lepingusumma vastavaks muutmiseks.

2. Kokkuleppe mittesaavutamisel, samuti juhul, kui teised lepinguosalised asuvad väljaspool ENSV piire, kohustada vastavate ettevõtete ning asutiste juhatajaid esinema lepingutingimuste muutmise sooviavaldusega vastavale Rahvakomissariaadile alluvuse korras.

3. Õigustada üksikuid Rahvakomissare muutma neile alluvate ettevõtete poolt sõlmitud lepingute tingimusi vastavalt töötasu ja materjalide hinna tõusule, kusjuures juhul, kui lepinguosalised alluvad eri Rahvakomissariaatidele, toimub lepingutingimuste muutmine kokkuleppel vastavate Rahvakomissaride vahel ning lahkarvamised sel alal lahendab ENSV Rahvakomissaride Nõukogu juures olev Majandusnõukogu.

4. Panna järelevalve käesoleva määruse eeskirjade täitmise järele ENSV Riigikontrolli Rahvakomissarile.

5. Vabastada kõik käesoleva määruse eeskirjade täitmiseks sõlmitavad täiendavad lepingud ja arved tempelmaksust.

Tallinn, 22. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus 1937. a. Käsk- ja lihtveksli määrustiku ning 1929. a. Tšekimäärustiku kohaldamisele võtmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 23. 6. 1941, 62, 985)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Võtta kohaldamisele NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 7. augusti 1937 määrusele nr. 104/1341 lisandatud Käsk- ja lihtveksli määrustik (LSKK 1937, nr. 52, art. 221), mis on avaldatud eestikeelses tõlkes VNFSV Tsiviilkoodeksi viimase eestikeelse väljaande täiendavate materjalide hulgas.

2. Võtta kohaldamisele NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt 6. novembril 1929 kinnitatud Tšekimäärustik (LSKK 1929, nr. 73, art. 697), mis on avaldatud eestikeelses tõlkes VNFSV Tsiviilkoodeksi viimase eestikeelse väljaande täiendavate materjalide hulgas.

Tallinn, 14. juunil 1941. Nr. 1162.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus NSV Liidu Kaubandusliku meresõidu koodeksi ja teiste liidu-mereseaduste kehtimapaneku kohta Eesti NSV territooriumil.

(Avaldatud ENSV T 1. 2. 1941, 15, 169)

1. Vastavalt NSV Liidu Konstitutsiooni (Põhiseaduse) paragrahvile 14 ja Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) paragrahvile 13 ning seoses Eesti NSV meretranspordi asutiste ja ettevõtete üleandmisega NSV Liidu Merelaevastiku Rahvakomissariaadi juhtimisele panna kehtima Eesti NSV territooriumil NSV Liidu Kaubandusliku meresõidu koodeks ja teised mereseadused, mis on antud liiduvalitsuse poolt, ning NSV Liidu Merelaevastiku Rahvakomissari käskkirjad ja juhendid, mis on antud liidu-mereseaduste arendamiseks.

2. Kõik teised mereseadused ei kuulu enam rakendamisele.

Tallinn, 17. jaanuaril 1941.

---

2. jagu.

Juriidiliste kaadrite ettevalmistamine.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus ENSV Kohtu Rahvakomissariaadi Juriidilise Kooli ajutise põhikirja kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 4. 11. 1940, 39, 455)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud ENSV Kohtu Rahvakomissariaadi Juriidilise Kooli ajutine põhikiri.

Tallinn, 1. novembril 1940.

ENSV Kohtu Rahvakomissariaadi Juriidilise Kooli ajutine põhikiri.

I. Üldeeskirjad.

§ 1. ENSV Kohtu Rahvakomissariaadi Juriidilise Kooli ülesandeks on ette valmistada kaadreid, kes varustatuina teadusliku sotsialismi ja juriidiliste teaduste teadmustega on valmis kaitsma nõukogude kodumaad ja on ennastsalgavalt andunud kommunistliku ühiskonna ülesehitamise tööle.

§ 2. ENSV Kohtu RK Juriidiline Kool asub ENSV Tartu Riikliku Ülikooli juures eriõppeasutisena. Ette valmistades kaadreid administratiiv-, kohtu-, prokuratuuri-, notariaadi- ja advokatuuriorganeile, ta allub ENSV Kohtu Rahvakomissarile, kes teda juhib ENSV Hariduse Rahvakomissariaadi kaudu.

Juriidilise Kooli juhtimisse puutuvad esitised saadetakse koolist otseselt ENSV Kohtu Rahvakomissarile Tartu Riikliku Ülikooli Rektori kaudu. Nende esitiste asjus oma vastused ja otsused saadab Kohtu Rahvakomissar ülikoolile aga Hariduse Rahvakomissariaadi kaudu.

§ 3. ENSV Kohtu RK Juriidilise Kooli õppeaeg on kaheaastane.

§ 4. Kooli õppemaks määratakse ja stipendiume võimaldatakse andekamaile kehvemaile õpilasile ENSV Kohtu Rahvakomissari sellekohase erijuhendi alusel.

II. Õpilaste vastuvõtt ja kooli lõpetamine.

§ 5. ENSV Kohtu RK Juriidilisse Kooli võetakse õpilasteks vastu NSVL kodanikke, kes on 17—35 aastat vanad ja on lõpetanud keskkooli täieliku kursuse. Erandeid üksikjuhtumeil teeb ENSV Kohtu Rahvakomissar.

§ 6. Vastuvõtt kooli toimub ENSV Kohtu Rahvakomissari poolt antud sellekohase juhendi alusel. Kooli õpilaste vastuvõttu toimetab ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga moodustatud vastuvõtukomisjon.

§ 7. Peale õppeplaanis ettenähtud eksamite õiendamist peab iga õpilane õiendama lõppeksamid lõppeksamite komisjoni ees, mille moodustab ENSV Kohtu Rahvakomissar oma käskkirjaga.

Õpilane, kes on täitnud kõik õppeplaani nõuded ja õiendanud lõppeksamid, saab ENSV Kohtu RK Juriidilise Kooli lõputunnistuse vormis, mille määrab ENSV Kohtu RK.

§ 8. Kooli lõpetanud jaotab ametisse ENSV Kohtu Rahvakomissar võimalikult 2 kuud enne lõpetamist.

III. Õppetöö korraldus.

§ 9. ENSV Kohtu RK Juriidilise Kooli õppeaasta tähtajad ühtuvad Tartu Riikliku Ülikooli vastavate tähtaegadega.

§ 10. Kooli õppetöö käik korraldatakse analoogiliselt ja kooskõlastatult Tartu Riikliku Ülikooli õppetöö käiguga, arvestades aga sellejuures käesoleva ajutise põhikirja § 2 viimast lõiget ja § 11 jj.

§ 11. Kooli õppetöö vormideks on:

1) õpetajate loengud;
2) klassitööd ja harjutused;
3) menetluspraktika;
4) õpilaste iseseisvad tööd;
5) konsultatsioonid.

§ 12. Õpilaste edukust kontrollitakse eksamite ja praktikumide arvestuse teel. Eksamineerib aineõpetaja pärast loengute lõpetamist võimalikult direktori või tema asetäitja osavõtul. Praktikume arvestab õpetaja isiklikult.

§ 13. Pärast kooli kogu kursuse lõpetamist korraldatakse õpilastele lõppeksamid järgmistes ainetes: a) administratiivõiguses, b) tsiviilõiguses, c) kriminaalõiguses, d) tsiviilprotsessis ja e) kriminaalprotsessis.

§ 14. Õpilaste edukust märgitakse hinnetega: „väga hea", „hea", „keskpärane", „nõrk".

§ 15. Igale õpilasele antakse õpilaskaart ja matrikkel. Matriklisse tähendatakse eksamite hinded ja praktikumide arvestused eksamineerija ja praktiliste tööde vastuvõtja poolt.

Õpilased, kes pole täielikult täitnud õppeplaani nõudeid, ei pääse lõppeksameile. Õpilane, kes on lõppeksameil saanud üheski aines hinde „nõrk", ei saa lõputunnistust.

IV. Kooli juhtimine.

§ 16. Kooli juhib ENSV Kohtu RK Juriidilise Kooli direktor, kes selles on otseselt vastutav ENSV Kohtu Rahvakomissari ees.

§ 17. Direktori määrab ametisse ENSV Kohtu Rahvakomissar.

§ 18. Direktori kohusteks on:

1) kogu kooli tegevuse juhtimine ja esindus üksikisiku algatuse ja vastutuse põhimõttel;
2) õppeplaanide ja -programmide teostamine;
3) õpilaste edukuse, loengute, klassitööde, harjutuste ja menetluspraktika taseme kontrollimine;
4) tunniplaanide ja sisekorramääruste kinnitamine ja nende täitmise järele valvamine;
5) õpilaste vastuvõtu korraldamine, lõpetanuks tunnustamine ja nimestikust kustutamine;
6) kooli majanduse korraldamine ja kooli varustamine inventariga ning õppevahenditega;
7) õpilaste kehalise ja poliitilis-ühiskondliku kasvatuse juhendamine ja tervisliku seisundi üle valvamine;
8) õpilaste elu-olu eest hoolitsemise juhtimine;
9) kooli varanduse ja rahaliste vahendite käsutamine;
10) kooli õpetajate valik ja nende esitamine kinnitamiseks ENSV Kohtu Rahvakomissarile ning kooli teenistuspersonaali ametisse nimetamine ja sellest vabastamine.

§ 19. Kooli direktoril on õppetöö alal asetäitja, kes direktori ees vastutab kooli õppemetoodilise tegevuse eest.

§ 20. Direktori asetäitja kinnitab ametisse ENSV Kohtu Rahvakomissar kõrgema juriidilise haridusega isikute hulgast.

§ 21. Direktori asetäitja kohusteks õppetöö alal on:

1) kooli õppemetoodilise tegevuse korraldamine;
2) õppetöö- (tunni-), eksami- ja arvestusplaani koostamine;
3) õppetegevuse kontrolli korraldamine ja valvamine õppeplaani teostamise üle üldse ja üksikjuhtumeil;
4) süstemaatilise kontrolli teostamine õpetustaseme üle;
5) menetluspraktika täitmise kontroll;
6) õpilaste liigitamine õpperühmadesse;
7) direktori asendamine tema äraolekul.

V. Tsüklite õppekomisjonid.

§ 22. Üskikute distsipliinide õpetamisega seoses olevate küsimuste arutamiseks ja õpetajate tegevuse metoodiliseks juhtimiseks moodustatakse tsüklite õppekomisjonid vastavate ainete õpetajaist järgmiselt:

1) administratiivtsükkel:
   a) riigi ja õiguse teooria,
   b) nõukogude riigiõigus,
   c) administratiivõigus,
   d) tööõigus,
   e) finantsõigus,
   f) raamatupidamine;
2) tsiviiltsükkel:
   a) kohtukorraldus,
   b) tsiviilõigus,
   c) tsiviilprotsess,
   d) maaõigus,
   e) kolhoosiõigus;

3) kriminaaltsükkel:
   a) kriminaalõigus,
   b) kriminaalprotsess;
   c) kriminalistika,
   d) kohtustatistika,
   e) kohtumeditsiin,
   f) kohtupsühhiaatria.

§ 23. Tsüklite õppekomisjonid arutavad:
1) õpetajate tööplaane;
2) esitisi õpetajate töö käigu ja õppeplaani teostamise kohta;
3) üksikute distsipliinide metoodikaküsimusi.

§ 24. Tsükli õppekomisjoni esimehe määrab direktor.

§ 25. Komisjoni esimehe ülesandeks on:
1) komisjoni kokkukutsumine istungiks vähemalt kord kuus ja juhatamine;
2) tsükli õpetustaseme süstemaatiline kontrollimine;
3) menetluspraktika juhtimine.

§ 26. Tsükli õppekomisjoni otsused kinnitab direktor või tema asetäitja.

VI. Õppenõukogu.

§ 27. Kooli õppenõukogu moodustub direktorist juhatajana, tema asetäitjast ja kooli õpetajaist.

§ 28. Õppenõukogu ülesandeks on:
1) tsüklite õppekomisjonide ja kooli tegevuse semestri- ja aastaplaanide ning aruannete arutamine;
2) tsüklite õppekomisjonide ja kooli õppemetoodiliste küsimuste arutamine ja kogemuste üldistamine.

§ 29. Õppenõukogu otsused kinnitab direktor.

VII. Ühiskondlikud organisatsioonid.

§ 30. ENSV Kohtu RK Juriidilise Kooli õpilased koonduvad ENSV Tartu Riikliku Ülikooli ja eriti tema Õigusteaduskonna vabatahtlikesse ühiskondlikesse organisatsioonidesse.

VIII. Kooli sisekord ja õpetajate ainelised õigustused.

§ 31. Õppetegevuse kõrge taseme kindlustamiseks paneb kooli direktor kehtima sisekorramäärused, mis on kohuslikud õpilastele ja õpetajaile.

§ 32. Õppedistsipliini ja sisekorra rikkumise eest direktor karistab:
1) märkusega;
2) noomitusega;
3) valju noomitusega koos hoiatusega;
4) õpetaja tagandamisega; õpilase kustutamisega õpilaste nimestikust.

§ 33. Õpilased, kes süstemaatiliselt puuduvad töölt kaaluvate põhjusteta, süstemaatiliselt rikuvad õppedistsipliini ja sisekorda või toime panevad häbistavaid tegusid, kustutatakse direktori käskkirjaga õpilaste nimestikust.

§ 34. ENSV Kohtu RK Juriidilise Kooli õpilastele korraldatakse õpetamist marksismis-leninismis, riigi ja õiguse teoorias, vene keeles, administratiivõiguses, tsiviilõiguses, kriminaalõiguses, tsiviilprotsessis ja kriminaalprotsessis ENSV Tartu Riikliku Ülikooli Õigusteaduskonna samadel alustel, korras ja määral nagu üliõpilastelegi. Neis aineis on vastavad ülikooli õppejõud ühtlasi ka Juriidilise Kooli õppejõududeks. Töö eest kooli õpilastega saavad nad lisatasu ühel alusel Tartu Riikliku Ülikooli kabinettide juhatajatega.

Muis ainetes tehakse õppeülesanded kooli õpetajatele, keda kinnitab ametisse ENSV Kohtu Rahvakomissar kooli direktori esitusel. Nad saavad palka ühel alusel Tartu Riikliku Ülikooli õppeülesandetäitjatega. Kui neis aineis mõnd kursust loetakse samas ulatuses ka Tartu Riiklikus Ülikoolis, kohustatakse õpilasi sellest osa võtma ühistel alustel vastava teaduskonna üliõpilastega. Sel korral makstakse vastava õppeülesande eest kooli õpetajale tasu kuni 75% Tartu Riikliku Ülikooli kabinettide juhatajate lisatasust.

IX. Kooli varalised vahendid.

§ 35. Kooli vara on riigi omand, mille korrashoiu eest vastutab kooli direktor.

§ 36. Kooli vara ei või võõrandada ilma ENSV Kohtu Rahvakomissari korralduseta.

§ 37. Kooli kulutused kaetakse riigieelarve korras. Kooli eelarve kinnitab ENSV Kohtu Rahvakomissar.

§ 38. ENSV Kohtu RK Juriidilisel Koolil on oma pitsat riigivapiga.

X. Ajutise põhikirja kehtimapanek.

§ 39. Käesolev ajutine põhikiri pannakse kehtima, seda muudetakse ja täiendatakse ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt Kohtu Rahvakomissari esitusel kokkuleppel Hariduse Rahvakomissariga.

§ 40. NSVL Juriidiliste koolide määrustikus ettenähtud NSVL Kohtu Rahvakomissari kinnitava instantsina asendab ajutiselt ENSV Kohtu Rahvakomissar.

§ 41. Käesoleva ajutise põhikirja elluviimiseks annab sellekohaseid juhendeid ENSV Kohtu Rahvakomissar.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus lühiajaliste juriidiliste kursuste korraldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 6. 12. 1940, 61, 745)

§ 1. Sihiga valmistada ette kiirendatud korras ENSV prokuratuurile ja kohtutele vajalikke kaadreid, korraldatakse ENSV Kohtu Rahvakomissariaadi poolt ENSV Tartu Riikliku Ülikooli juures 3-kuulised juriidilised kursused.*)

*) Muudetud ENSV RKN määrusega lühiajaliste juriidiliste kursuste korraldamise määruse muutmise kohta (ENSV T 1941, 29, 380).

§ 2. Kursustest võivad osa võtta NSVL kodanikud, kes on lõpetanud vähemalt keskkooli täieliku kursuse. Erandeid üksikjuhtumeil on õigus teha ENSV Kohtu Rahvakomissaril.

Kursustele vastuvõtmise otsustab ENSV Kohtu Rahvakomissar.

§ 3. Kursuste õppekava ja kodukorra kinnitab ENSV Kohtu Rahvakomissar.

§ 4. Loengute kestel kontrollitakse õpilaste edukust.

Pärast vastavate ainete loengute lõppemist korraldatakse õpilastele eksamid ning märgitakse õpilaste edukust hinnetega: „väga hea", „hea", „keskpärane", „nõrk". Eksamineerimist toimetab vastava aine õpetaja Kursuse Juhataja juuresolekul.

§ 5. Kursuste lõppemisel antakse lõputunnistus õpilastele, kes on sooritanud kõik eksamid vähemalt hinnanguga „keskpärane".

Lõputunnistused annab välja Kursuste Juhataja.

§ 6. Kursusi juhib ENSV Kohtu Rahvakomissari poolt ametisse nimetatud Kursuse Juhataja, kes allub otseselt ENSV Kohtu Rahvakomissarile. Õppejõud kinnitab ametisse ENSV Kohtu Rahvakomissar Kursuse Juhataja ettepanekul.

§ 7. Õppetöö juhtimise alal on Kursuse Juhatajale nõuandva organina abiks kolleegium, mille koosseisu kinnitab ENSV Kohtu Rahvakomissar.

Administratiiv-majanduse alal on Kursuse Juhatajale abiks juhataja asetäitja, kelle kinnitab ametisse Kursuse Juhataja ettepanekul ENSV Kohtu Rahvakomissar.

§ 8. Kursuste kulutused kaetakse riigieelarve korras. Kursuste eelarve kinnitab ENSV Kohtu Rahvakomissar.

§ 9. Kursuse Juhatajale makstakse palka suuruses 900 rubla kuus ning Kursuse Juhataja asetäitjale 650 rubla kuus.

Õpetajad saavad tasu tunni-töö alusel nende määrade järgi, mis ette nähtud ülikoolide õppejõududele eriainete õpetamisel.

Muude kulutuste suurus määratakse eelarvega.

§ 10. Õppimine kursustel on tasuta. Kehvematele õpilastele määratakse stipendium eelarve alusel.

Kui kursuste kestel õpilane näitab nõrka edasijõudmist, võib Kursuse Juhataja teha ettepaneku tema stipendiumi kustutamiseks.

Õpilasi, kes kaaluvate põhjusteta järjekindlalt puuduvad töölt, rikuvad õppedistsipliini ja kodukorda või kelle käitumine heidab kursustele halba varju, võib Kursuse Juhataja kursustelt eemaldada.

Tallinn, 3. detsembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus lühiajaliste juriidiliste kursuste korraldamise määruse muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 14. 3. 1941, 29, 380)

Määrus lühiajaliste juriidiliste kursuste korraldamise kohta (ENSV Teataja 1940, 61, 745) § 1 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 1. Sihiga valmistada ette kiirendatud korras ENSV prokuratuurile ja kohtutele vajalikke kaadreid, korraldatakse ENSV Kohtu Rahvakomissariaadi poolt Tallinnas 3-kuulised juriidilised kursused.

Tallinn, 3. märtsil 1941. Nr. 346.

---

3. jagu.

Kohus.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus kohtute süsteemi ümberkujundamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 16. 11. 1940, 45, 523)

Vastavalt NSVL, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seadusele ümber kujundada kehtiv kohtute süsteem:

1) jaoskonnakohtud ümber kujundada rahvakohtuiks;
2) ringkonnakohtud — samanimelisteks kohtuteks esimese ja teise kohtuastme asjade arutamiseks;
3) Kohtukoda — liiduvabariigi Ülemkohtuks;
4) Riigikohus — kaotada;
5) ette panna Kohtu Rahvakomissarile välja töötada ja esitada kinnitamiseks Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumile Eeskirjad rahvakohtunike, ringkonnakohtute liikmete ja Ülemkohtu liikmete ärakutsumise ja asendamise kohta ning samuti kohtunike ja rahvakaasistujate valimise korra kohta.

Tallinn, 16. novembril 1940.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus kohtunike ja rahvakaasistujate ajutise valimise ja ärakutsumise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 12. 1940, 64, 839)

Kehtiva kohtute süsteemi ümberkujundamiseks, vastavalt NSVL, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seadusele, määrata:

1. Kuni rahvakohtute valimiseni Kohtukorralduse seaduses ettenähtud korras rahvakohtunikud valitakse ja kutsutakse ära kohaliku linna või maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee poolt. Samuti kinnitatakse nende poolt rahvakohtute jaoks rahvakaasistujate nimestikud, mis esitatakse ühiskondlike organisatsioonide ja töötava rahva ühingute poolt: kommunistliku partei organisatsioonide, ametiühingute, kooperatiivide, noorsoo-organisatsioonide ja kultuuriliste ühingute poolt, samuti tööliste ja teenijate üldkoosolekute poolt — ettevõtete järgi, sõjaväelaste üldkoosolekute poolt — sõjaväeosade järgi ja talupoegade üldkoosolekute poolt — maa-asulate järgi.

2. ENSV Ülemkohtu ja ringkonnakohtute esimehed ja liikmed, samuti rahvakaasistujad nimetatud kohtute jaoks valitakse ja kutsutakse ära ENSV Ülemnõukogu poolt.

3. Lähemad juhendid käesoleva seadluse rakendamiseks annab Kohtu Rahvakomissar.

Tallinn, 9. detsembril 1940.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus NSVL üleliidulise Kohtunike distsiplinaarvastutuse seadluse kohaldamisele võtmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 18. 1. 1941, 8, 93)

Ühenduses nõukogude kohtute süsteemi elluviimisega võtta kohaldamisele NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 29. juulist 1940 Kohtunike distsiplinaarvastutusest ja avaldada see Eesti NSV Teatajas.

Tallinn, 17. jaanuaril 1941.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Kohtunike distsiplinaarvastutusest.

1. Rahvakohtunikele, ringkonna-, oblasti-, krai-, ülemkohtute ja NSVL erikohtute esimeestele ning liikmetele võidakse nende poolt toimepandud töödistsipliini rikkumiste eest määrata järgmisi distsiplinaarkaristusi:

a) märkus;
b) noomitus;
v) noomitus hoiatusega, et võidakse tõsta kohtuniku ametist ärakutsumise küsimus NSVL, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seaduses ettenähtud korras.

2. Autonoomsete vabariikide kohtu rahvakomissarid ning liiduvabariikide kraide ja oblastite töötava rahva saadikute nõukogude juures asuvate kohtu rahvakomissariaatide talituste ülemad võivad määrata rahvakohtunikele distsiplinaarkaristustena märkuse ja noomituse.

3. Liiduvabariikide kohtu rahvakomissarid võivad määrata rahvakohtunikele, samuti ringkonna-, oblasti- ja kraikohtute ning autonoomsete vabariikide ülemkohtute esimeestele ja liikmetele kõiki § 1 tähendatud distsiplinaarkaristusi.

4. Ringkonna-, oblasti-, krai- ja erikohtute esimehed, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide ülemkohtute esimehed ning NSVL Ülemkohtu esimees võivad määrata vastava kohtu liikmetele distsiplinaarkaristustena märkuse ja noomituse.

5. NSVL Kohtu Rahvakomissar võib määrata § 1 tähendatud distsiplinaarkaristusi kõigile kohtuala töötajatele.

6. Distsiplinaarkaristuste määramise käskkirjad tuleb motiveerida ning nendes ära tähendada kohtuniku poolt toimepandud töödistsipliini rikkumine.

Distsiplinaarkaristust võib määrata ainult pärast seda, kui töödistsipliini rikkunud kohtunikult on nõutud kirjalikku seletust.

7. Distsiplinaarkaristust ei või määrata hiljem ühte kuud pärast töödistsipliini rikkumise avastamist ega hiljem kuut kuud pärast selle toimepanekut.

8. Distsiplinaarkaristuste määramise käskkirjade peale võib edasi kaevata järgmises korras:

a) liiduvabariikide oblastite ja kraide töötava rahva saadikute nõukogude juures asuvate Kohtu RK talituste ülemate, autonoomsete vabariikide kohtu rahvakomissaride, ringkonna-, oblasti- ja kraikohtute esimeeste ning autonoomsete vabariikide ülemkohtute esimeeste käskkirjade peale — liiduvabariigi kohtu rahvakomissarile;
b) liiduvabariikide kohtu rahvakomissaride, liiduvabariikide ülemkohtute esimeeste ja NSVL erikohtute esimeeste käskkirjade peale — NSVL Kohtu Rahvakomissarile.

9. Kui kohtunikule ühe aasta jooksul arvates distsiplinaarkaristuse määramisest ei määrata uut distsiplinaarkaristust, siis loetakse teda distsiplinaarkorras karistamatuks.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Ringkonnakohtute asukohtade ja piirkondade kohta.

(Avaldatud ENSV T 4. 12. 1940, 68, 914)

1. Ringkonnakohtute asukohtadeks määrata:

Tallinna Ringkonnakohtu asukohaks — Tallinn,
Tartu Ringkonnakohtu asukohaks — Tartu,
Rakvere Ringkonnakohtu asukohaks — Rakvere,
Viljandi Ringkonnakohtu asukohaks — Viljandi,
Kuressaare Ringkonnakohtu asukohaks — Kuressaare.

2. Ringkonnakohtute piirkonnad moodustada:

Tallinna Ringkonnakohtu piirkonnad — Tallinna 1.—13., Raasiku, Kuusalu, Kose, Keila, Rapla, Haapsalu 1. ja 2. ning Märjamaa rahvakohtujaoskondadest;

Tartu Ringkonnakohtu piirkond — Tartu 1.—6., Jõgeva, Pala, Mustvee, Elva, Otepää, Võnnu, Valga 1. ja 2., Tõrva, Võru 1. ja 2., Antsla, Põlva, Petseri 1. ja 2., Irboska, Värska ning Laura rahvakohtujaoskondadest;

Rakvere Ringkonnakohtu piirkond — Rakvere 1.—3., Väike-Maarja, Lüganuse, Jõhvi, Iisaku, Narva 1.—3., Paide, Türi, Järva-Jaani ning Tapa rahvakohtujaoskondadest;

Viljandi Ringkonnakohtu piirkond — Viljandi 1. ja 2., Mustla, Suure-Jaani, Põltsamaa, Pärnu 1.—3., Vändra, Kilingi-Nõmme ning Abja-Paluoja rahvakohtujaoskondadest;

Kuressaare Ringkonnakohtu piirkond — Kuressaare, Kihelkonna, Orissaare, Hiiumaa ja Lihula rahvakohtujaoskondadest.

Tallinn, 19. detsembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Rahvakohtute üldarvu kohta.

(Avaldatud ENSV T 26. 11. 1940, 53, 614)

NSVL, Liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide Kohtukorralduse seaduse § 26 alusel määrata Rahvakohtute üldarvuks Eesti NSV kogu territooriumil 75.

Tallinn, 22. novembril 1940.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari juhend seadluse rakendamiseks Rahvakohtunike ja rahvakohtute kaasistujate ajutise valimise ja ärakutsumise korra kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 12. 1940, 64, 842)

I.

Rahvakohtute piirkonnad määratakse järgmiselt:

Tallinna Ringkonnakohtu ringkonnas.

Tallinna 1. jsk. rahvakohus.

Asukoht Tallinnas.

Aia o.-ü. „Kodu", Balti Puuvilla vabrik, Bekkeri tehas, Kalevi pataljon, Miini Sadam, Vene-Balti tehas. Tänavad: Eerika, Eerika Väike, Graniidi — paarisnumbrid 8-st ja üksiknumbrid 15-st alates, Kalevi — paarisnumbrid 28-st ja üksiknumbrid 17-st alates, Kanepi, Karjamaa, Kopli — paarisnumbrid 22-st ja üksiknumbrid 9-st alates, Kopli rand, Kungla, Laevaehituse Suur, Laevaehituse Väike, Leigri, Lina, Linda — üksiknumbrid, Lõime, Maleva, Malmi — paarisnumbrid, Neeme, Niidi, Nõlva, Paavli, Paljassaare, Piiri, Puuvilla, Põhja, Sitsi, Sõja — paarisnumbrid 2—28 ja üksiknumbrid 1—19, Telliskivi — üksiknumbrid 57-st alates, Tööstuse — üksiknumbrid 21—81, paarisnumbrid 54—88, Tõllu, Vabriku — paarisnumbrid 10-st ja üksiknumbrid 15-st alates, Volta.

Tallinna 2. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Tallinnas.

Keskvangla — Kalda 2, Raudteemajad, mis asuvad Balti jaama ja Balti Puuvillavabriku vahekohas, raudtee territooriumil, Veelennu jaama plats. Tänavad: Aia, Aida, Apteegi, Graniidi nr. nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 13, Hobuse, Inseneri, Jahu, Kalamaja Kesk, Kalamaja Uus — üksiknumbrid 1—23, paarisnumbrid 2—4, Kalamaja Vana — paarisnumbrid ja üksiknumbrid 1—39; Kalamaja kalmistu; tänavad: Kalda nr. 1 ja paarisnumbrid 16-ni, Kalevi — paarisnumbrid 2—26 ja üksiknumbrid 1—15, Kalju, Kinga — paarisnumbrid, Kloostri Suur, Kloostri Väike, Kooli, Kopli — paarisnumbrid 2—20 ja üksiknumbrid 1—7, Kungla — üksiknumbrid 37—53 ja paarisnumbrid 34—52, Köie, Küti, Laagri Suur, Laagri Väike, Laboratooriumi, Lai, Linda — paarisnumbrid, Malmi — üksiknumbrid, Merepuiestee — nr. 1 ja paarisnumbrid 2—14, Mundi, Munga, Müürivahe — paarisnumbrid 40-st ja üksiknumbrid 29-st alates, Niine, Noole, Nunna — paarisnumbrid, Olevimägi, Oleviste, Pagari, Patarei Suur, Patarei Väike, Pikk — paarisnumbrid 10-st alates ja üksiknumbrid, Põhja puiestee — paarisnumbrid ja üksiknumbrid 1—27, erandina nr. 19 on Soo tän. nr. 2, Püha Vaimu, Raekoja plats, välja arvatud numbrid 1—5, Rannamäe tee, Rannavärav Suur, Rannavärav Väike, Saiakang, Soo — paarisnumbrid 2—56 ja üksiknumbrid 3—49, Sulevimägi, Suurtüki, Sõja — paarisnumbrid 30-st ja üksiknumbrid 21-st alates, Teenri, Telliskivi — paarisnumbrid 60-st alates, Tolli, Toompuiestee — raudteemajad 33, 35, 37, Tööstuse — paarisnumbrid 2—52 ja üksiknumbrid 1—19, Uus, Vabriku — paarisnumbrid 2—8-a ja üksiknumbrid 1—13, Vaimu, Valgevase, Vene, Viru üksiknumbrid, Viru Vana, Võrgu.

Tallinna 3. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Tallinnas.

Sadam. Tänavad: Ahju, Aiavilja, Allika, Baikovi kallas, Estonia puiestee 1—29, Gonsiori — Viru väljaku ja Raua tän. vaheline osa (paarisnumbrid 2—26 ja üksiknumbrid 1—29), Gonsiori Väike, Hariduse, Hollandi, Hollandi põik, Hollandi Uus, Imanta — paarisnumbrid 2—34 ja üksiknumbrid 1—31, Jaama; Jahtklubid; tänavad: Jannseni — numbrid 1 ja 2, Jõe, Jõe-Ülem, Kaasani — üksiknumbrid, Kaarli puiestee — üksiknumbrid 1—13, Kalda — paarisnumbrid 18—26, Kana, Kaupmehe, Kentmanni põik, Kingisepp'a, Klaasingi — paarisnumbrid, Kompassi Väike, Kompassi Kesk, Kreuksi Jaan, Kreutzvaldi — paarisnumbrid 2—4 ja üksiknumbrid 1—5, Kuke, Laeva, Lembitu, Lennuki — paarisnumbrid 2—28 ja üksiknumbrid 1—15, Liivalaia — üksiknumbrid 3—49, Liivalaia põik, Lätte, Maakri, Maneesi, Merepuiestee — üksiknumbrid 3-st alates, Narva maantee — paarisnumbrid 2—64 ja üksiknumbrid 1—79, Paadi, Pronksi, Pääsukese, Pääsukese Suur, Pääsukese Väike, Põhja kants, Raua — paarisnumbrid 2 ja üksiknumbrid, Reimanni — paarisnumbrid 2—28 ja üksiknumbrid 1—39, Roosikrantsi, Sadama, Sadama politseijaoskond, Sadama Uus, Sakala, Seltersi, Siimeoni, Süda, Tartu maantee — paarisnumbrid 2—28 ja üksiknumbrid 1—43, Tatari — paarisnumbrid 2—38 ja üksiknumbrid 1—31, Tomp, Jaan — paarisnumbrid 2—8, Tornimäe, Tõnismägi — üksiknumbrid, Uus Sadam, Vabaduse väljak numbrid 5—7, Vabaduse puiestee — üksiknumbrid 1—7, Vaestepatuste üksiknumbrid, Vambola, Viruväljak, Õuna.

Tallinna 4. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Tallinnas.

Tänavad: Asunduse, Hommiku, Joa, Jüri, Kaare tee — Ülemiste järve nurgast kuni Tartu maanteeni, Kadri tee, Kantsi, Kase, Katusepapi, Kiive, Kivimurru, Koidula, Kose tee, Kure, Kuristiku, Kuuli, Kuuse, Köhleri — üksiknumbrid, Künka, Lahe, Lasnamäe Suur, Lasnamäe Väike, Leiner Aleksander —

*) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 15. 3. 1941 nr. 35 (ENSV T 1941, 32, 474).

*) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 15. 3. 1941 nr. 35 (ENSV T 1941, 32, 474).

paarisnumbrid 18 ja üksiknumbrid 23-st alates, Lepa, Majaka, Mäe, Mäekalda, Männi, Nafta, Narva — paarisnumbrid 68-st ja üksiknumbrid 81-st alates, Oru, Paala, Paala Suur, Paala Väike, Paekivi, Pallasti, Palli, Petrooleumi, Pihlaka, Pirita tee, Punane, Põllu, Raevalla Suur, Raevalla Väike, Roheline aas, Saare, Sootaga, Sõjamäe Suur, Sõjamäe Väike, Sõjamäe Kesk, Tamme, Tartu — paarisnumbrid 90-st ja üksiknumbrid 97-st alates, Tasuja, Tominga (Tormi), Tormi, Turba, Valge, Veizenbergi, Voolu, Väo tee, Võidujooksu; Ülemiste jaam ja Ülemiste tee.

Iru vald — Harjumaal.

Tallinna 5. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Tallinnas.

Tänavad: Aspe, Fählmanni, Gonsiori — Raua ja Türnpuu vaheline osa, Hermanni — paarisnumbrid 4-st ja üksiknumbrid 3-st alates, Hõbe, Jakobsoni — paarisnumbrid 4-st ja üksiknumbrid 3-st alates, Jannseni — paarisnumbrid 4-st ja üksiknumbrid 3-st alates, Kappeli — paarisnumbrid 4-st ja üksiknumbrid 3-st alates, Kollane, Kreutzvaldi — paarisnumbrid 6-st ja üksiknumbrid 7—13, Kuhlbarsi, Kunderi, Köhleri — paarisnumbrid, Laulupeo — paarisnumbrid 4-st ja üksiknumbrid 3-st alates, Leineri Aleksander — paarisnumbrid 2—16 ja üksiknumbrid 1—21, Lubja — üksiknumbrid 3—11, Narva nr. 66, Pärna, Raua — paarisnumbrid 4—62, Reinvaldi, Terase, Tina, Tobiase, Tomp Jaan — paarisnumbrid 10-st alates ja üksiknumbrid, Türnpuu, Vase, Vesivärava, Viedemanni.

Tallinna 6. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Tallinnas.

Tänavad: Aafrika, Gildi, Heeringa, Hermanni — numbrid 1 ja 2, Imanta — paarisnumbrid 36-st ja üksiknumbrid 33-st alates, Israeli, Jakobi, Jakobsoni — numbrid 1 ja 2, Kaare tee — Apostliku Õigeusu ja Kaarli kalmistu vahelisest piirist kuni Ülemiste järve nurgani, Kaasani — paarisnumbrid, Kalmistu — üksiknumbrid, Kappeli — numbrid 1 ja 2, Kasarmu, Keldrimäe, Klaasingi — üksiknumbrid, Laada plats, Lastekodu — paarisnumbrid 2—18, Laulupeo — numbrid 1 ja 2, Lennuki — paarisnumbrid 30-st ja üksiknumbrid 17-st alates, Liivalaia — paarisnumbrid 60-st alates ja üksiknumbrid 51—73 ja 85-st alates, Liivamäe, Lubja — numbrid 1, 2 ja 4, Masina, Odra, Püssirohu, Roosi, Saali, Septembri, Tartu maantee — paarisnumbrid 30—88 ja üksiknumbrid 45—95, Veski.

Tallinna 7. jsk. rahvakohus.**)

Asukoht Tallinnas.

Tänavad: Ameerika Suur — üksiknumbrid 1—13, Ameerika Väike — üksiknumbrid 1—11 ja paarisnumbrid 2—12, Herne, Hospidali, Invaliidi, Kaare tee — Veerenni tän. kuni Apostliku Õigeusu ja Kaarli kalmistu vahelise piirini, Kalmistu — paarisnumbrid, Kauna, Kivi, Koidu — paarisnumbrid 122-st ja üksiknumbrid 111-st alates, Kodu, Kristiine — paarisnumbrid 2—6 ja üksiknumbrid 1—7, Liiva, Liiva Kesk, Liivalaia — numbrid 1, 2, 3 ja paarisnumbrid 6—58, Luha — üksiknumbrid 33-a-st ja paarisnumbrid 38-st alates, Luha Kesk — üksiknumbrid 11-st ja paarisnumbrid 8-st alates, Luha Ülem, Lõuna, Magasini, Nairi, Oa, Planeedi — paarisnumbrid, Puhke, Pärnu mnt. — paarisnumbrid 48—100 ja üksiknumbrid 43—89, Raudtee — 1—7 (üksiknumbrid ja paarisnumbrid), Tatari — üksiknumbrid 35-st ja paarisnumbrid 40-st alates, Tatari Uus, Uue-Maailma, Vaestepatuste — paarisnumbrid, Vaikne, Veerenni, Virmalise — üksiknumbrid 21-st alates, Õie, Õnne, Õpetajate.

Tallinna 8. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Tallinnas.

Tänavad: Alevi, Ameerika Väike — üksiknumbrid 13-st alates, Auru, Juurdeveo, Järve, Kauba, Kiire, Koidu — paarisnumbrid 76—120 ja üksiknumbrid 65—109, Kotka, Kristiine — paarisnumbrid 8-st ja üksiknumbrid 9-st alates, Kullamaa, Käo, Laane, Laine, Leete, Linnu — paarisnumbrid Tondi teelt Nõmme tänavani ja üksiknumbrid 1—27, Luha — paarisnumbrid 8—36 ja üksiknumbrid 13—33, Luha Kesk — üksiknumbrid 1—9 ja paarisnumbrid 2—6, Luite, Lõokese, Magdaleena, Marta, Nõmme — üksiknumbrid, Oksa, Paide, Pardi, Planeedi — üksiknumbrid, Pärnu maantee — paarisnumbrid 102-st ja üksiknumbrid 91-st alates, Püü, Rahumäe tee, Rapla, Raudtee — 7—30 (üksik- ja paarisnumbrid), Rähni, Räägu — paarisnumbrid 14-st ja üksiknumbrid 49-st alates, Salu, Seebi, Side, Suitsu, Tedre — paarisnumbrid 2—14 ja üksiknumbrid 1—25, Tihase — paarisnumbrid Nõmme tänavalt alates ja üksiknumbrid 11-st alates, Tiiru, Tondi tee, Tuisu, Tuule, Tüve, Videviku — üksiknumbrid 1—41 ja paarisnumbrid 2—42, Vilja — üksiknumbrid, Viljandi, Virmalise — üksiknumbrid 1—19 ja paarisnumbrid, Virve, Västriku, Ööbiku.

Tallinna 9. jsk. rahvakohus.**)

Asukoht Tallinnas.

Tänavad: Aarde, Aru, Endla — paarisnumbrid 62-st alates ja üksiknumbrid 55-st alates, Heina, Härjapea, Kaarna, Kadaka tee, Kanarbiku, Kannikese, Keemia, Kiili, Kirsi, Kolde puiestee, Kruusa, Kuldnoka, Kullerkupu, Kõrre, Lehe, Lille, Linnu — paarisnumbrid Nõmme tänavalt kuni Kadaka teeni, üksiknumbrid 29-st alates, Maasika, Mehaanika, Merimetsa, Metalli, Metsa, Mineraali, Mooni, Mulla, Muru, Mustamäe tee, Mustjõe, Mõtuse, Nelgi, Nurme, Nõmme — paarisnumbrid, Orase, Paldiski maantee — üksiknumbrid 45-st alates, paarisnumbrid 42-st alates, Parmu, Preesi, Pärja, Ristiku —

*) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 15. 3. 1941 nr. 35 (ENSV T 1941, 32, 474) ja 25. 6. 1941 nr. 62 (ENSV T 1941, 65, 1066).

**) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 10. 2. 1941 nr. 26 (ENSV T 1941, 19, 244) ja 25. 6. 1941 nr. 62 (ENSV T 1941, 65, 1066).

*) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 15. 3. 1941 nr. 35 (ENSV T 1941, 32, 474).

**) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 10. 2. 1941 nr. 26 (ENSV T 1941, 19, 244) ja 15. 3. 1941 nr. 35 (ENSV T 1941, 32, 474).

üksiknumbrid 17-st alates, paarisnumbrid 10-st alates, Rohu — paarisnumbrid 12-st ja üksiknumbrid 15-st alates, Roo, Räägu — paarisnumbrid 2—12 ja üksiknumbrid 1—47, Räästa, Sambla, Siili, Sipelga, Sireli, Sääse, Sõle, Sõnajala, Sõstra, Söödi, Taime, Tedre — paarisnumbrid 16-st ja üksiknumbrid 27-st alates, Telliskivi — üksiknumbrid 1—55, Tihase — paarisnumbrid 2-st kuni Nõmme tänavani ja üksiknumbrid 1—9, Timuti — paarisnumbrid ja üksiknumbrid 17-st alates, Tulika — paarisnumbrid, Vaarika, Vainu, Vilja — paarisnumbrid, Välja, Õle, Ülase — paarisnumbrid 2—8 ja üksiknumbrid 1—5.

Tallinna 10. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Tallinnas.

Tänavad: Aasa, Ameerika Suur — üksiknumbrid 15-st alates, Ameerika Kesk, Ameerika Väike — paarisnumbrid 14-st alates, Ao, Eha, Endla — paarisnumbrid 42—60 ja üksiknumbrid 35—53, Koidu — paarisnumbrid 2—74 ja üksiknumbrid 47—63, Leegi, Loode, Loode põik, Luha — paarisnumbrid 2—6 ja üksiknumbrid 1—11, Madara, Muraka, Paldiski — üksiknumbrid 1—43, Paluka, Pilve, Päikese, Raudtee 31—43 (üksik- ja paarisnumbrid), Ristiku — paarisnumbrid 2—8, üksiknumbrid 1—15, Rohu — paarisnumbrid 2—10 ja üksiknumbrid 1—13, Roopa, Saani, Saue, Sinika, Suve — üksiknumbrid, Sõmera, Tehnika — üksiknumbrid 15-st alates, Telliskivi — paarisnumbrid 2—58, Toom-Kuninga — paarisnumbrid 22-st ja üksiknumbrid 15-st alates, Tulbi, Tulika — üksiknumbrid, Tähe — üksiknumbrid 1—57 ja paarisnumbrid 2—28, Villardi, Vismari — paarisnumbrid 16-st ja üksiknumbrid 25-st alates, Ülase — üksiknumbrid 7-st ja paarisnumbrid 10-st alates.

Tallinna 11. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Tallinnas.

Tänavad: Ameerika Suur — paarisnumbrid, Börsi käik, Dunkri, Endla — paarisnumbrid 2—40 ja üksiknumbrid 1—33, Erbe, Estonia puiestee — paarisnumbrid, Falgi tee, Falkpargi — paarisnumbrid 2—10 ja üksiknumbrid 1—7, Harju, Kaarli puiestee — paarisnumbrid, Kaarli, Karja Suur, Karja Väike, Kevade, Kinga — üksiknumbrid, Kiriku, Kiriku plats, Kiriku põik, Kohtu, Koidu — üksiknumbrid 1—45, Komendandi, Kullasepa, Kuninga, Lossi plats, Luise, Lühikejalg, Müürivahe — paarisnumbrid 2—38 ja üksiknumbrid 1—27, Niguliste, Nunna — üksiknumbrid, Paldiski mnt. — paarisnumbrid 2—12 ja üksiknumbrid 1—11, Piiskopi, Pikk — paarisnumbrid 2—8, Pikk jalg, Posti, Pärnu mnt. — paarisnumbrid 2—12 ja üksiknumbrid 1—13, Raekoja, Raekoja plats — 1, 2, 3, 4, 5, Rahukohtu, Rataskaevu, Rutu, Rüütli, Sauna, Suve — paarisnumbrid, Sügise, Tehnika — üksiknumbrid 1—13 ja paarisnumbrid (välja arvatud raudteemajad), Toom Kooli, Toom Kuninga — paarisnumbrid 2—20 ja üksiknumbrid 1—13, Toom põik, Toompuiestee — üksiknumbrid 1—23 ja paarisnumbrid, Toom Rüütli, Trepi, Tui, Tõnismägi — paarisnumbrid, Uus Turg, Vabaduse väljak nr. 8—10, Vabaduse puiestee — paarisnumbrid, Valli, Vana Turg, Varblase, Veetorni, Viru — paarisnumbrid, Vismari üksiknumbrid 1—23 ja paarisnumbrid 2—14, Voorimehe, Õllepruuli.

*) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 10. 2. 1941 nr. 26 (ENSV T 1941 19, 244) ja 15. 3. 1941 nr. 35 (ENSV T 1941, 32, 474).

Tallinna 12. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Tallinnas.

Nõmme linnaosa, tänavad: Allika, Edela, Endla, Haldja, Hallikivi, Harku — paarisnumbrid 20-st ja üksiknumbrid 25-st alates, Hiiu — paarisnumbrid ja üksiknumbrid 1—35, Hirve, Hommiku, Jannseni, Jõe, Kaasiku, Kadaka puiestee, Kalda, Kalevi, Kanarbiku, Kandle, Kase — paarisnumbrid 18-st ja üksiknumbrid 13-st alates, Kastani, Kasteheina, Kingu, Kiriku — kõik paarisnumbrid, Kirsi, Kitzbergi, Kivimäe, Kodu, Koidula, Kotka, Kreutzvaldi, Kruusa, Kuldnoka, Kungla, Kõla, Köie, Laane, Laulu, Lembitu, Lemmiku, Leegi, Leina, Linda, Loode, Lootuse puiestee — paarisnumbrid 48-st ja üksiknumbrid 87-st alates, Lossi, Luule, Lõo, Läike, Lääne, Lühike, Maasika, Maleva, Mesila, Metsa — paarisnumbrid 42-st ja üksiknumbrid 53-st alates, Metsis, Muraka, Mustamäe — üksiknumbrid 23-st alates, Olevi, Oru, Paiste, Pargi, Pidu, Pilliroo, Pikk — paarisnumbrid 88-st ja üksiknumbrid 93-st alates, Pioneeri, Põhja — üksiknumbrid, Põllu — paarisnumbrid 36-st ja üksiknumbrid 27-st alates, Päikese puiestee, Pärja, Pärnu — paarisnumbrid 124-st ja üksiknumbrid 155-st alates, Rahu, Raja, Raudtee — paarisnumbrid 74-st ja üksiknumbrid 49-st alates, Rohula, Roosi, Rõõmu, Rännaku puiestee, Saare, Sakala, Seedri, Soo, Sulevi, Suurtüki, Suvila, Sõbra, Sõlme, Sõnajala, Säde, Särje, Taara, Tammiku, Tedre, Tehase, Toome puiestee, Torni, Trepi, Trummi, Tulika, Turba, Tähe — paarisnumbrid, Uus, Vabaduse puiestee — paarisnumbrid 96-st ja üksiknumbrid 105-st alates, Vahtra, Vaikne, Vainu, Valli, Valve, Vanemuise, Vikerkaare, Voolu, Õhtu, Õitse, Õuna, Ööbiku.

Tallinna 13. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Tallinnas.

Nõmme linnaosa, tänavad: Aate, Aia, Apteegi, Astri, Haava, Harku — paarisnumbrid 2—18 ja üksiknumbrid 1—23, Hiiu — üksiknumbrid 37-st alates, Ida, Ilo, Jaama, Jalaka, Jõhvika, Järve, Kaare, Kaevu, Kagu, Kaitse, Kaja, Kalju, Kannikese, Kase — paarisnumbrid 2—16 ja üksiknumbrid 1—11, Kevade, Kirde, Kiriku — üksiknumbrid, Kitsas, Kivi, Koidu, Kooli, Kraavi, Kreegi, Kurni, Kuuse, Kõrge, Kõver, Käbi, Käo, Künka, Lai, Laine, Lehe, Lepa, Liiva, Lille, Linnu, Lootuse puiestee paarisnumbrid 2—46 ja üksiknumbrid 1—85, Luige, Lõhmuse, Lõuna, Lätte, Manala, Metsa — paarisnumbrid 2—40 ja üksiknumbrid 1—51, Metsa põik, Minnika, Muru, Mustamäe — üksiknumbrid 1—21, Mäe, Männi, Männiku tee, Mängu, Mändmetsa, Neeme, Neeme põik, Nelgi, Nurme, Nõlva, Näituse, Orava, Paju, Palli, Piiri, Pihlaka, Pikk — paarisnumbrid 2—86 ja üksiknumbrid 1—91, Pohla, Puhke, Puusepa, Puuvilja, Põhja — paarisnumbrid, Põllu — paarisnumbrid 2—34 ja üksiknumbrid 1—25, Pärna, Pärnu — paarisnumbrid 2—122 ja üksiknumbrid 1—153, Rahumäe, Ratta, Raua, Raud-

*) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 15. 3. 1941 nr. 35 (ENSV T 1941, 32, 474).

tee — paarisnumbrid 2—72 ja üksiknumbrid 1—47, Ravila, Remmelga, Risti, Roheline, Roopa, Rulli, Sambla, Seene, Side, Silla, Sinika, Suusa, Suve, Sõstra, Tamme, Tallinna, Tuuri, Tähe — üksiknumbrid, Vabaduse puiestee — paarisnumbrid 2—94 ja üksiknumbrid 1—103, Vahe, Vaigu, Valdeki, Valguse, Vana Pärnu maantee, Veere, Veski, Võidu, Värava, Õnne, Õie, Õie põik, Ülemiste.

Raasiku jsk. rahvakohus.

Asukoht Tallinnas.

Raasiku, Rae, Tõdva, Saue, Harku, Naissaare ja Prangli vald.

Kuusalu jsk. rahvakohus.

Asukoht Kuusalus.

Kõnnu, Kolga, Kuusalu, Jõelähtme ja Anija vald.

Kose jsk. rahvakohus.

Asukoht Kosel.*)

Peningi, Ravila, Kuivajõe, Kõue ja Kuimetsa vald.

Keila jsk. rahvakohus.

Asukoht Keilas

Keila ja Paldiski linn; Keila, Kernu, Nissi, Padise, Nõva ja Pakri vald.

Rapla jsk. rahvakohus.

Asukoht Raplas.

Hageri, Kohila, Rapla, Juuru ja Kehtna vald.

Haapsalu 1. jsk. rahvakohus.

Asukoht Haapsalus.

Haapsalu linn; Ridala, Asuküla, Riguldi, Noarootsi ja Vormsi vald.

Haapsalu 2. jsk. rahvakohus.

Asukoht Haapsalus.

Oru, Piirsalu, Taebla, Martna ja Kullamaa vald.

Märjamaa jsk. rahvakohus.

Asukoht Märjamaal.

Märjamaa, Velise, Järvakandi, Raiküla ja Varbola vald.

Tartu Ringkonnakohtu ringkonnas.

Tartu 1. jsk. rahvakohus.

Asukoht Tartus.

Jaama mõis, Lembitu kasarmud, Lennuväli, Ujula linna, Raadi mõis ja aianduse krundid ning tänavad: Anne, Fortuna, Holmi, Jaama, Jänese, Kalaturg, Kalda 8—lõp., Kalmistu, Kasarmu, Kivi 53—lõp., 42—lõp., Liiva, Luha, Lubja, Maarjaturg, Meltsiveski, Muru, Mäe 11—lõp., 14—lõp., Narva 1—19, 2—12, 40—lõp., 83—lõp., Nurme, Paju, Peetri, Peetriturg, Pikk 29—lõp., 2—lõp., Puiestee, Põik, Pärna, Raekoja 1—lõp., 58—lõp., Risti, Roosi 31—lõp., 16—lõp., Räpina mnt., Sauna, Surnuaia, Tallinna, Tuule, Uus, Vene, Väike.

*) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 7. 1. 1941 nr. 17 (ENSV T 1941, 3, 45).

Tartu 2. jsk. rahvakohus.

Asukoht Tartus.

Kaubahoov ja tänavad: Aida, Aleksandri 1—107, 2—108, Allika, Auriku, Emajõe, G. Adolfi 1—lõp., 2—10, Gildi, Herne, 21. Juuni (Rüütli, Võidu 1—17, 2—lõp.), Jõe, Kalda 1—7, Kalevi 2—86, Kaluri, Kartuli, Kauba, Kivi 1—51, 2—40, Kloostri, Kompanii, Kroonuaia 7—lõp., 20—lõp., Lai 5—lõp., 4—lõp., Lao, Lepiku, Lihaturg, Lina, Lutsu, Magasini, Maarja, Meloni, Mäe 1—9, 2—12, Narva 21—81, 14—38, Oa, Pikk 1—27, Piiri, Poe, Puu, P. Põllu, Raekoja 2—56, Rebase 2—lõp., Riia 1—13, 2—28, Roosi 1—29, 2—14, Soola, Suurturg, Söögiturg, Toome, Toomemägi, H. Treffneri, Turu, Tähtvere, Tähtvere mõis, Uueturu, Vabaduse pst., Väike Emajõe, Ülikooli 1—lõp., 42—lõp.

Tartu 3. jsk. rahvakohus.

Asukoht Tartus.

Tänavad: Aia, Elva, Era, G. Adolfi 12—lõp., Filosoofi, H. Heidemanni, K. A. Hermanni, Hiie, Hommiku, J. Hurda, Ilmatari, Ilmatsalu, C. R. Jakobsoni, J. W. Jannseni, 21. Juuni (Võidu 19—lõp.), Kase, Kastani, Katoliku, Kesk-Kaar 31—lõp., 28—lõp., Kitsas, Koidula, Kooli, Kreutzvaldi 2—lõp., Kroonuaia 2—12, 1—5, Kungla 1—3, Lai 2, 1—3, Lembitu, J. Liivi, Lossi, Lõuna; Maarja mõis, Maarjamõisa kliinikud, Muuli talu; tänavad: Näituse, R. Pälsoni, Raja 1—5, Raudtee 1, Raudtee majad, Riia 15—lõp., 60—lõp., Riia mnt., Sakala, Soinaste 1—5, 2—12, Suur-Kaar 35—lõp., 38—lõp., Taarapuiestee, Tammepuiestee 1—lõp., Tasuja, Tiigi, Tähe 2—14-a, 1—15, Tööstuse, Vabriku, Vaksali, Vallikraavi, Vambola, Vapramäe, Veeriku, Veski, Vikerkaare, Viljandi, Võru 1—55, Väike-Kaar 18—lõp., 13—lõp., Väike Maarjamõisa, Õhtu, Õpetaja, Äri, Ülikooli 2—40.

Tartu 4. jsk. rahvakohus.

Asukoht Tartus.

Tänavad: Aardla, Aleksandri 109—lõp., 110—lõp., Alevi, Eha, Forseliuse, Ilmarise, Kabeli, Kalevi 1—lõp., 88—lõp.; Karlova mõis; tänavad: Kesk, Kesk-Kaar 1—29, 2—26, Kevade, Koidu, Kungla 2—lõp., 5—lõp., Kuru, Kuu, Käo, Lille, Linda, Lootuse, Lõo, Marta, Nigula, Nõva, Odra, Pargi, Piiskopi, Purde, Päeva, Pääsukese, Rahu, Raja 7—lõp., Raua, Raudtee 2—lõp., Rebase 1—lõp., Riia 30—58, Ropka; Ropka mõis; tänavad: Rõõmu, Räni, Saekoja, Salme, Side, Soinaste 7—lõp., 14—lõp., Suur-Kaar 1—27, 2—34, Sõbra, Tammekuru, Tammepuiestee 2—lõp., Teguri, Tolstoi, Tähe 16—lõp., 17—lõp., Vaba, Vase, Võru 2—lõp., 57—lõp., Väike-Kaar 1—11, 2—16, Väike Tähe, Västriku, Õnne, Ööbiku.

Tartu 5. jsk. rahvakohus.

Asukoht Tartus.

Kuuste, Ropka, Puhja, Laeva, Saadjärve, Äksi ja Tähtvere vald.

Tartu 6. jsk. rahvakohus.

Asukoht Tartus.

Tartu, Kudina, Vara, Kavastu ja Luunja vald.

Jõgeva jsk. rahvakohus.

Asukoht Jõgeval.

Jõgeva linn; Sadala, Vaimastvere, Laiuse, Jõgeva, Kuremaa, Kaarepere ja Kursi vald.

Pala jsk. rahvakohus.

Asukoht Palal.

Kallaste linn; Voore, Saare, Pala, Alatskivi ja Peipsiääre vald.

Mustvee jsk. rahvakohus.

Asukoht Mustvees.

Mustvee linn; Avinurme, Lohusuu, Kasepää ja Torma vald.

Elva jsk. rahvakohus.

Asukoht Elvas.

Elva linn; Kambja, Nõo, Elva, Konguta, Rannu ja Rõngu vald.

Otepää jsk. rahvakohus.

Asukoht Otepääl.

Otepää linn; Otepää, Aakre, Pühajärve, Veski, Kõlleste, Valgjärve ja Kooraste vald.

Võnnu jsk. rahvakohus.

Asukoht Võnnus.

Võnnu, Mäksa, Meeksi, Ahja ja Kiidjärve vald.

Valga 1. jsk. rahvakohus.

Asukoht Valgas.

Valga linn; Kaagjärve ja Taheva vald.

Valga 2. jsk. rahvakohus.

Asukoht Valgas.

Kuigatsi, Sangaste, Tõlliste, Karula ja Mõniste vald.

Tõrva jsk. rahvakohus.

Asukoht Tõrvas.

Tõrva linn; Hummuli, Helme, Vaoküla ja Põdrala vald.

Võru 1. jsk. rahvakohus.

Asukoht Võrus.

Võru linn; Võru, Kanepi, Laheda, Leevi ja Kasaritsa vald.

Võru 2. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Võrus.

Ruusmäe, Haanja, Vastseliina, Rõuge, Lasva ja Orava vald.

Antsla jsk. rahvakohus.

Asukoht Antslas.

Antsla linn; Antsla, Linnamäe, Urvaste, Lepistu, Sõmerpalu ja Varstu vald.

Põlva jsk. rahvakohus.

Asukoht Põlvas.

Põlva, Veriora, Räpina ja Mooste vald.

*) Täiendatud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 9. 1. 1945 nr. 13 (ENSV T 1945, 2, 27).

Petseri 1. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Petseris.

Petseri linn; Petseri ja Meremäe vald.

Petseri 2. jsk. rahvakohus.*)

Asukoht Petseris.

Saatse ja Vilo vald ning raudteest põhjapool asuv Senno valla osa.

Irboska jsk. rahvakohus.

Asukoht Irboska külas.

Linnuse vald ja raudteest lõunapool asuv Senno valla osa.

Värska jsk. rahvakohus.

Asukoht Värskas.

Mäe, Kalda ja Järvesuu vald.

Laura jsk. rahvakohus.

Asukoht Lauras.**)

Roodva, Lõuna ja Misso vald.

Rakvere Ringkonnakohtu ringkonnas.

Rakvere 1. jsk. rahvakohus.

Asukoht Rakveres.

Rakvere linn; Rakvere ja Undla vald.

Rakvere 2. jsk. rahvakohus.

Asukoht Rakveres.

Kunda linn; Kunda, Haljala, Palmse, Vihula, Aaspere ja Vohnja vald.

Rakvere 3. jsk. rahvakohus.

Asukoht Rakveres.

Sõmeru, Mahu, Roela, Küti, Rägavere ja Assamalla vald.

Väike-Maarja jsk. rahvakohus.

Asukoht Väike-Maarjas.

Paasvere, Salla, Avanduse ja Vao vald.

Lüganuse jsk. rahvakohus.

Asukoht Lüganusel.

Lüganuse, Maidla ja Erra vald.

Jõhvi jsk. rahvakohus.

Asukoht Jõhvis.

Jõhvi linn; Jõhvi ja Kohtla vald.

Iisaku jsk. rahvakohus.

Asukoht Iisakus.

Tudulinna, Tärivere, Illuka ja Mäetaguse vald.

*) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 10. 2. 1941 nr. 26 (ENSV T 1941, 19, 244).

**) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 6. 1. 1941 nr. 14 (ENSV T 1941, 3, 44).

Narva 1. jsk. rahvakohus.

Asukoht Narvas.

Siia kuuluvad Malmi talu, Väike Soldina mõis ja järgmised tänavad: Aleksandri, Balti, Eha, Heina turg, Helsingi, Hermanni, Hele, Jalgraja, Jaama, Joaoru, Joala, Jõesuu, Kadaka, Kadastiku 1, Kadastiku 2, Kadastiku 3, Kadastiku 4, Kadastiku 5, Kadastiku 6, Kaksikhaava, Kalda, Kalda 1, Kalda 2, Kalda 3, Karjamaa, Kase, Kauba, Kesk Aguli, Kirjaniku, Kiriku, Kogukonna, Koidu, Koidula puiestee, Kooli, Kooli plats, Kraavi, Kuuse, Lai, Lembitu, Lepa, Lese, Liiva, Linda, Lääne, Madise, Maleva, Malmi, Masina, Metsa, Muru, Moonaladu, Must, Mäe, Mätta, Mõisa, Oru, Õhu, Õli, Paemurru, Paemurru 1, Paemurru 2, Paemurru 3, Paemurru 4, Paemurru 5, Paemurru 6, Paemurru 7, Paemurru 8, Paemurru 9, Paemurru 10, Paemurru 11, Paemurru mäe, Pargi, Parve, Pedaka, Peetri 1, Peetri 2, Peetri 3, Peetri 4, Peetri 5, Peetri 6, Peetri 7, Peetri plats, Piiri, Pimeaed, Pimeaia, Pimeaia mägi, Posti, Pärna, Põhja, Raekoja plats, Rahu, Rahvaväli, Raja, Rakvere, Raudsilla, Raudtee, Roheline 1, Roheline 2, Roheline 3, Roheline 4, Roheline 5, Roheline 6, Roheline 7, Roheline 8, Roheline 9, Roheline 10, Roheline 11, Rohu põik, Rüütli, Sadama tee, Salme, Sepa, Side, Sinine, Soldina, Soome Rootsi pr., Suur, Suur Aguli, Suur Kreenholmi pr., Sõja, Tallinna, Tapamaja, Taime, Taime põik, Tamme, Tehase, Tiigi, Tolli, Tuleviku, Tuletõrjujate, Turu, Tuuleveski, Töö, Uus Peetri 3, Uusküla 1, Uusküla 2, Uusküla 3, Uusküla 4, Uusküla 5, Vabaduse, Vaeselapse, Vaestemaja, Vahe, Vahtra, Valge, Vaivara, Vepsküla, Vee, Vestervalli, Viru, Väike Aguli, Väike pimeaed, Välja, Võõrastemaja ja Võsa.

Narva 2. jsk. rahvakohus.

Asukoht Narvas.

Siia kuuluvad Joala mõis, Jüri saar, Kalevi manufaktuur, Kreenholmi manufaktuur, Kreenholmi saar, Kulgu küla, Kose saar, Kulgu saar, Kulgu sadam, Kuninga saar, Linaketramise manufaktuur, Nina saar, Ööbiku saar, Luha saar, Suur saar, Volbri talu, Väike saar ja järgmised tänavad: Aasa, Aia, Haigemaja, Herne, Jaani 1, Jaani 2, Jaani 3, Jaani 4, Jaani 5, Jaani 6, Ingeri, Jõe, Kalaranna, Kadri, Kana, Karjaaia, Keldrimäe, Kevade, Kivi, Kivilöövi, Kulgu tee, Kuke, Kuuri, Kõrge, Lille, Lootuse, Lühike, Maa, Märgutule, Neitsimäe, Oudova, Pagari, Peeterburi, Pihkva, Popovka tee, Pähklisaare, Põllu, Raua, Saeveski, Savi, Seene, Silla, Sireli, Suve, Sõduri, Söe, Sügise, Talve, Tartu, Tina, Torni plats, Uus liin, Varjupaiga ning Jõesuu linnaosa ja Narva vald.

Narva 3. jsk. rahvakohus.

Asukoht Narvas.

Vaivara, Alutaguse, Piiri, Vasknarva ja Raja vald.

Paide jsk. rahvakohus.

Asukoht Paides.

Paide linn; Paide, Koigi, Väätsa ja Kareda vald.

Türi jsk. rahvakohus.

Asukoht Türil.

Türi linn; Särevere ja Käru vald.

Järva-Jaani jsk. rahvakohus.

Asukoht Järva-Jaanis.

Vajangu, Väinjärve, Võhmuta ja Albu vald.

Tapa jsk. rahvakohus.

Asukoht Tapal.

Tapa linn; Lehtse, Ambla ja Rakke vald.

Viljandi Ringkonnakohtu ringkonnas.

Viljandi 1. jsk. rahvakohus.

Asukoht Viljandis.

Viljandi linn, Võisiku vald.

Viljandi 2. jsk. rahvakohus.

Asukoht Viljandis.

Rimmu, Paistu, Raudna, Kõpu, Tännasilma ja Viljandi vald.

Mustla jsk. rahvakohus.

Asukoht Mustlas.

Mustla linn; Tuhalaane, Suislepa, Tarvastu ja Holstre vald.

Suure-Jaani jsk. rahvakohus.

Asukoht Suure-Jaanis.

Suure-Jaani linn; Kõo, Kabala, Taevere, Olustvere ja Vastsemõisa vald.

Põltsamaa jsk. rahvakohus.

Asukoht Põltsamaal.

Põltsamaa linn; Pajusi, Imavere, Lustivere ja Põltsamaa vald.

Pärnu 1. jsk. rahvakohus.

Asukoht Pärnus.

Pärnu linn, välja arvatud Rääma ja Vingiküla linnaosad.

Siia kuuluvad sadam ja järgmised tänavad: Aia, Aida, Aisa, Akadeemia, Arkaadi Andreeseni, Voldemar Andreeseni plats, Angerja, Araka, Eliisabet Aspe, Auli, Brackmanni, Eha, Elevandi, Emajõe, Esimene joon, Gustav-Adolfi, Hangu, Harju, Havi, Henno, Herne, Hobuse, Hommiku, Hõbe, Henningi, Jaani, Jakobi, Jalaka, Jannseni, 21. juuni, Järva, Jõe Suur, Jõe Väike, Jõe I, Jõe II, Jõe III, Jõe IV, Jüri, Kaja, Kajaka, Kaarli, Kaheksas joon, Kaheteistkümnes joon, Kalameeste, Kalda, Kalda (V. Pärnus), Kalda Saugajõe, Kalevipuiestee, Kana, Kanali, Kapteni, Karja, Karjamaa, Karusselli, Kasarmu, Kadri, Kauba, Kesk, Kilgi (Tallinna mnt. vasakpoolne osa), Viktor Kingissepa, Kitsas, Kitse, Kirikuaia, Kivi, Koidu, Kolmas joon, Kooli, Jaan Kreuksi, Kuke Suur, Kuninga, Kuues joon, Kuuse, Kuressaare maantee, Kännu, Käo, Köie, Kümnes joon, Laadaplats, Laine, Lehe, Lembitu puiestee, Liilia, Liiva, Lille nr. 2 (Tallinna mnt. vasakpoolne osa), Lindepuiestee, Lennuki, Loode, Lootsi, Lubja,

Lääne, Maarja, Malmö, Martna, Merekalda, Meripuiestee, Merimetsa, Mere, Metsa, Mihkli, Muru, Muuli, Männiku, Mõrra, Neljas joon, Niine t. nr. 1 ja 2 (Tallinna maanteest vasakpoolne osa), Nõmme, Orava, Paju, Papiniidu, Papli, Pardi, Pargi, Peetri, Piiskopi, Pikk, Pilli, Possieti, Posti Väike, Pärja (Tallinna maanteest vasakpoolne osa), Pärna, Põhja, Põllu, Pühavaimu, Püssi, Raja, Ranna, Rannapuiestee, Jaan Rauski, Riia maantee, Rohu nr. 1, 2 ja 3 (Tallinna mnt. vasakpoolne osa), Roosi, Rähna, Rõugu, Revolutsiooni, Saare, Sadama, Sarve, Sauga Uus, Sauga Vana, Seedri, Seitsmes joon, Sepa Suur, Sepa Väike, Side, Sillutus, Sindi tee, Soo, Supelus, Suvitus, Sääse, Söödi, Tallinna maantee paarisnumbrid 2—64 (vasakpoolne osa Pärnu jõest kuni Kilgi tänavani), Tallinna Vana, Tammsaare, Teine, Toominga, Jaan Tompi, Toome Suur, Toome Väike, Tui, Tulbi, Turu, Turu plats, Ukupuiestee, Uulu, Vahe, Vahtra, Vallipealne, Vase, Vee, Veski Suur, Veski Väike, Viies joon, Vingi, Viru, Voorimehe, Väike, Võiduväljak, Võimlemise, Võitjate, Õhtu, Õli, Üheksas joon, Üheteistkümnes joon.

Pärnu 2. jsk. rahvakohus.

Asukoht Pärnus.

Pärnu linna Rääma ja Vingiküla linnaosad.

Siia kuuluvad järgmised tänavad: Allika, Aru, Hariduse, Ilvese, Kaevu, Kalda Suurjõe, Kase, Kilgi (Tallinna mnt. parempoolne osa), Afgendi Kirikali, Kirsi, Kulla, Kuu, Kure, Lepa, Liblika, Lille t. arvatud välja nr. 2 (Tallinna mnt. parempoolne osa), Lina, Lõo, Mäe, Männiku, Niidu, Niidu mets, Niine t. arvatud välja nr. 1 ja 2 (Tallinna mnt. parempoolne osa), Oja, Parmu, Pikanõmme, Pirni, Pärja, Raba, Raua, Roheline, Rohu t., arvatud välja nr. 1, 2, 3 (Tallinna mnt. parempoolne osa), Rääma, Savi, Tallinna maantee nr. 1—121 ja 64—80, Tammiste tee, Tehase, Telliskivi, Tuule, Tähe, Õuna.

Sindi linn; Tahkuranna, Paikuse, Are ja Sauga vald.

Pärnu 3. jsk. rahvakohus.

Asukoht Pärnus.

Audru, Seliste, Tõstamaa, Soontaga, Halinga ja Kihnu vald.

Vändra jsk. rahvakohus.

Asukoht Vändras.

Tori, Kaisma, Lelle ja Vändra vald.

Kilingi-Nõmme jsk. rahvakohus.

Asukoht Kilingi-Nõmmel.

Kilingi-Nõmme linn; Tihemetsa, Saarde, Tali, Laiksaare, Orajõe ja Häädemeeste vald.

Abja-Paluoja jsk. rahvakohus.

Asukoht Abja-Paluojas.*)

Mõisaküla linn; Abja, Rajangu ja Karksi vald.

*) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 4. 1. 1941 nr. 12 (ENSV T 1941, 2, 19).

Kuressaare Ringkonnakohtu ringkonnas.

Kuressaare jsk. rahvakohus.

Asukoht Kuressaares.

Kuressaare linn; Kuressaare, Kaarma, Pihtla, Valjala ja Ruhnu vald.

Kihelkonna jsk. rahvakohus.

Asukoht Kuressaares (ajutiselt).

Kihelkonna, Lümada, Kärla, Mustjala, Salme ja Torgu vald.

Orissaare jsk. rahvakohus.

Asukoht Orissaares.

Muhu, Pöide, Leisi, Pärsamaa ja Laimjala vald.

Hiiumaa jsk. rahvakohus.

Asukoht Kärdlas.

Kärdla linn; Emmaste, Käina, Kõrgesaare ja Pühalepa vald.

Lihula jsk. rahvakohus.

Asukoht Lihulas.

Varbla, Karuse, Lihula, Kirbla ja Vigala vald.

II.

Linnade: Tallinna 1—13, Tartu 1—4, Narva 1 ja 2, Rakvere 1, Pärnu 1, Viljandi 1 ja Valga 1 jaoskondade rahvakohtunike valimine ja ärakutsumine, samuti nende rahvakohtute jaoks rahvakaasistujate nimestikkude kinnitamine sünnib vastavate linnade töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede poolt, kuni nende moodustamiseni aga vastavate linnavalitsuste poolt. Kõigis teistes jaoskondades sünnib see selle maakonna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee poolt, kuni nende moodustamiseni aga selle maakonnavalitsuse poolt, kelle piirkonnas vastav rahvakohus asub. Kuuluvad rahvakohtu piirkonda vallad kahest maakonnast, valib rahvakohtuniku ja kutsub selle ära, samuti kinnitab rahvakaasistujate nimestiku selle maakonna täitevkomitee, kuhu kuulub enamus rahvakohtu piirkonna elanikest.

Rahvakohtute kaasistujate kandidaatide ülesseadmise õigust teostavad töötava rahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute keskorganid, samuti tööliste ja teenijate üldkoosolekud ettevõtete järgi, sõjaväelaste üldkoosolekud — sõjaväeosade järgi ja ENSV Maatööliste Ametiühingu kohalikkude komiteede üldkoosolekud — oma tegevuspiirkonna järgi.

Kandidaadid tulevad üles seada hiljemalt 20. detsembriks 1940.

Kandidaadi ülesseadja töötava rahva ühiskondlik organisatsioon või ühing on kohustatud esitama vastavale täitevkomiteele kandidaadi ülesseadnud koosoleku või istungi protokolli, mis on varustatud selle koosoleku või istungi presiidiumi liikmete allkirjadega ja kus on märgitud kandidaadi ülesseadja organisatsiooni nimetus, andmed kandidaadi ülesseadnud koosoleku või istungi koha, aja ja koosolekust või istungist osavõtnute arvu kohta, samuti ka iga ülesseatud kandidaadi perekonna-, ees- ning isanimi, vanus, elukoht, tegevusala, parteiline ja ametiühinguline kuuluvus.

Täitevkomiteed saadavad ärakirjad oma otsustest Kohtu Rahvakomissariaadile, Ülemkohtule, vastavale Ringkonnakohtule, kelle piirkonda kuuluvad rahvakohtud ja igale rahvakohtule väljavõtte temasse puutuvas osas.

Tallinn, 12. detsembril 1940.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 12.

4. jaanuaril 1941.

(Avaldatud ENSV T 7. 1. 1941, 2, 19)

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari juhendi (ENSV Teataja 1940, 64, 842) p. I osaliseks muutmiseks määrata Abja-Paluoja jaoskonna Rahvakohtu asukohaks Abja-Paluoja asemel ajutiselt Mõisaküla linn.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 14.

6. jaanuaril 1941.

(Avaldatud ENSV T 9. 1. 1941, 3, 44)

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari juhendi (ENSV Teataja 1940, 64, 842) p. I osaliseks muutmiseks määrata Laura jaoskonna Rahvakohtu asukohaks Laura asemel ajutiselt Petseri linn.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 17.

7. jaanuaril 1941.

(Avaldatud ENSV T 9. 1. 1941, 3, 45)

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari juhendi (ENSV Teataja 1940, 64, 842) p. I osaliseks muutmiseks määrata Kose jsk. Rahvakohtu asukohaks Kose asemel ajutiselt Tallinn.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 26.

10. veebruaril 1941.

(Avaldatud ENSV T 18. 2. 1941, 19, 244)

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari juhendi (ENSV Teataja 1940, 64, 842) p. I osaliseks muutmiseks määran:

1. Tallinna 7. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonda täiendada järgmiste tänavatega: Ahju, Allika, Hariduse, Kaarli puiestee — üksiknumbrid, Kaupmehe, Kentmanni-Põik, Jaan Kreuksi, Liivalaia — üksiknumbrid 3—49, Liivalaia Põik, Lätte, Pärnu mnt. — paarisnumbrid 14—46 ja üksiknumbrid 15—41, Roosikrantsi, Sakala — paarisnumbrid alates 30 ja üksiknumbrid alates 33, Süda, Tatari — paarisnumbrid 2—38 ja üksiknumbrid 1—31, Tõnismägi — üksiknumbrid, Vaestepatuste — üksiknumbrid, Võidupuiestee (end. Vabaduse pst.) — üksiknumbrid ja Võiduväljak (end. Vabaduse v.) 5—7, mis ühtlasi Tallinna 3. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonnast kustutada.

2. Tallinna 9. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonda täiendada järgmiselt: Telliskivi tänava kõik üksiknumbrid ning Heina ja Kopli tänavate vaheline maa-ala.

3. Tallinna 10. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonda täiendada järgmiselt: Telliskivi tänava kõik paarisnumbrid ühes maa-alaga, mis asetseb Telliskivi tänava lõpposa, 2. ja 11. jsk. rahvakohtute tööpiirkondade vahel.

4. Tallinna 11. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonna loetelus Tehnika tän. osas kustutada sõnad: „(Välja arvatud raudteemajad)".

5. Petseri 1. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonnast kustutada Meremäe vald, mis üle viia Petseri 2. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonda.

6. Rahvakohtute tööpiirkondade piirides asetsevad, üksikasjaliselt nimetamata kohad lugeda vastava kohtu tööpiirkonda kuuluvaiks.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 35.

15. märtsil 1941.

(Avaldatud ENSV T 21. 3. 1941, 32, 474)

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari juhendi (ENSV Teataja 1940, 64, 842) p. I ja käskkirja 10. veebruarist 1941 nr. 26 (ENSV Teataja 1941, 19, 244) osaliseks muutmiseks määran:

T a l l i n n a 1. j s k. R a h v a k o h u s.

Tööpiirkond ENSV Teataja 1940, 64, 842 järgi.

T a l l i n n a 2. j s k. R a h v a k o h u s.

Keskvangla — Kalda 2, Veelennu jaama plats, Kalamaja kalmistu. Tänavad: Aida, Graniidi nr. nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11 ja 13, Hobuse, Jahu, Kalamaja Kesk, Kalamaja Uus — üksiknumbrid 1—23 ja paarisnumbrid 2—4, Kalamaja Vana — paarisnumbrid ja üksiknumbrid 1—39, Kalda nr. 1 ja paarisnumbrid 16-ni, Kalevi — paarisnumbrid 2—26 ja üksiknumbrid 1—15, Kalju, Kloostri Suur, Kloostri Väike, Kooli, Kopli — paarisnumbrid 2—20 ja üksiknumbrid 1—7, Kungla — üksiknumbrid 37—53 ja paarisnumbrid 34—52, Köie, Küti, Laagri Suur, Laagri Väike, Laboratooriumi, Lai, Linda — paarisnumbrid, Malmi — üksiknumbrid, Niine, Noole, Nunna — paarisnumbrid, Olevimägi, Oleviste, Pagari, Patarei Suur, Patarei Väike, Pikk, Põhja puiestee (nr. 19 on Soo tän. nr. 2), Rannamäe tee, Rannavärav Suur, Rannavärav Väike, Soo — paarisnumbrid 2—56 ja üksiknumbrid 3—49, Sulevimägi, Suurtüki, Sõja — paarisnumbrid 30-st ja üksiknumbrid 21-st alates, Tolli, Tööstuse — paarisnumbrid 2—52 ja üksiknumbrid 1—19, Vabriku

— paarisnumbrid 2—8-a ja üksiknumbrid 1—13, Vaimu, Valgevase, Võrgu.

Tallinna 3. jsk. Rahvakohus.

Sadam, Jahtklubid, Sadama politseijaoskond, Uus Sadam, Põhja Kants, Baikovi kallas. Tänavad: Aiavilja, Hollandi, Hollandi põik, Hollandi Uus, Jaama, Jõe, Kalda — paarisnumbrid 18—26, Kingissepa, Laeva, Merepuiestee, Narva maantee — paarisnumbrid 2—66 ja üksiknumbrid 1—79, Paadi, Reimani — paarisnumbrid 2—4 ja üksiknumbrid 1—19, Sadama, Sadama Uus, Siimeoni.

Tallinna 4. jsk. Rahvakohus.

Tööpiirkond ENSV Teataja 1940, 64, 842 järgi.

Tallinna 5. jsk. Rahvakohus.

Tänavad: Aspe, Fählmanni, Gonsiori — paarisnumbrid 24-st ja üksiknumbrid 23-st alates, Hermanni — paarisnumbrid 4-st ja üksiknumbrid 3-st alates, Hõbe, Jakobsoni — paarisnumbrid 4-st ja üksiknumbrid 3-st alates, Janseni — paarisnumbrid 4-st ja üksiknumbrid 3-st alates, Kappeli — paarisnumbrid 4-st ja üksiknumbrid 3-st alates, Kollane, Kompassi Väike, Kompassi Kesk, Kompassi, Kreutzvaldi, Kuhlbarsi, Kunderi, Köhleri — paarisnumbrid, Laulupeo — paarisnumbrid 4-st ja üksiknumbrid 3-st alates, Leineri Aleksander — paarisnumbrid 2—16 ja üksiknumbrid 1—21, Lubja — üksiknumbrid 3—11, Pärna, Pronksi, Raua, Reinvaldi, Terase, Tina, Tobiase, Jaan Tomp'i, Türnpuu, Vase, Vesivärava, Viedemanni.

Tallinna 6. jsk. Rahvakohus.

Tööpiirkond ENSV Teataja 1940, 64, 842 järgi — muudatusega, et sinna tuleb arvata Kaasani ja Klaasingi tänavad kogu ulatuses ning Tartu maantee — paarisnumbrid 30—88 ja üksiknumbrid 37—95.

Tallinna 7. jsk. Rahvakohus.

Tööpiirkond ENSV Teataja 1940, 64, 842 ja ENSV Teataja 1941, 19, 244 järgi.

Tallinna 8. jsk. Rahvakohus.

Tööpiirkond ENSV Teataja 1940, 64, 842 järgi — liites sinna juurde vastavas ulatuses Tallinna 13. jsk. Rahvakohtu senisest tööpiirkonnast Vääna raudteest põhjapool asuva osa, s. o. tänavad: Tallinna, Rulli, Ratta, Orava, Okka, Käbi, Silikaadi, Kurni — üksiknumbrid 5-ni ja paarisnumbrid 10-ni, Pärnu maantee osas paarisnumbrid 266-ni ja üksiknumbrid 279-ni (endise numeratsiooni järgi vastavalt 20-ni ja 35-ni), Männiku — paarisnumbrid 26-ni ja üksiknumbrid 23-ni ning linna admin. piiresse kuuluv Raudalu maantee ümbrus.

Tallinna 9. jsk. Rahvakohus.

Tööpiirkond ENSV Teataja 1940, 64, 842 järgi — liites sinna juurde Telliskivi tän. kõik üksiknumbrid ning Heina ja Kopli tänavate vaheline maa-ala ühes raudteemajadega.

Tallinna 10. jsk. Rahvakohus.

Tööpiirkond ENSV Teataja 1940, 64, 842 järgi — muudatusega, et sinna tuleb arvata lisaks: Paldiski m. — üksiknumbrid 13—43 ja paarisnumbrid 14—40, Telliskivi tän. — kõik paarisnumbrid, Falkpargi üksiknumbrid 9-st ja paarisnumbrid 12-st alates, Toompuiestee — üksiknumbrid 31-st alates, Balti jaam ja jaama ning Telliskivi tän. vaheline maa-ala ühes raudteemajadega.

Tallinna 11. jsk. Rahvakohus.

Tänavad: Ameerika Suur — paarisnumbrid, Börsi käik, Dunkri, Endla — paarisnumbrid 2—40 ja üksiknumbrid 1—33, Erbe, Falgi tee, Falkpargi — paarisnumbrid 2—10 ja üksiknumbrid 1—7, Harju, Kaarli puiestee — paarisnumbrid, Kaarli, Kevade, Kiriku, Kiriku plats, Kiriku põik, Kohtu, Koidu — üksiknumbrid 1—45, Komendandi, Kullasepa, Lossiplats, Luise, Lühikejalg, Niguliste, Nunna — üksiknumbrid, Paldiski m. — paarisnumbrid 2—12 ja üksiknumbrid 1—11, Piiskopi, Pikkjalg, Rahukohtu, Rataskaevu, Rutu, Rüütli, Suve — paarisnumbrid, Sügise, Tehnika — üksiknumbrid 1—13 ja paarisnumbrid, Toom-Kooli, Toom-Kuninga — paarisnumbrid 2—20 ja üksiknumbrid 1—13, Toom põik, Toompuiestee — üksiknumbrid 1—29 ja paarisnumbrid, Toom Rüütli, Trepi, Tui, Tõnismägi — paarisnumbrid, Varblase, Veetorni, Vismari — üksiknumbrid 1—23 ja paarisnumbrid 2—14, Voorimehe, Õllepruuli.

Tallinna 12. jsk. Rahvakohus.

Tänavad: Aia, Apteegi, Estonia pst., Gonsiori — üksiknumbrid 1—21 ja paarisnumbrid 2—22, Gonsiori Väike, Imanta — paarisnumbrid 2—34 ja üksiknumbrid 1—31, Inseneri, Kana, Karja Suur, Karja Väike, Kinga, Kuke, Kuninga, Lembitu, Lennuki — paarisnumbrid 2—28 ja üksiknumbrid 1—15, Maakri, Maneesi, Mundi, Munga, Müürivahe, Posti, Pärnu mnt. — paarisnumbrid 2—12 ja üksiknumbrid 1—13, Pääsukese, Pääsukese Väike, Pühavaimu, Raekoja, Raekoja Plats, Reimani — paarisnumbrid 6—34 ja üksiknumbrid 21—45, Saiakang, Sakala — paarisnumbrid 2—28 ja üksiknumbrid 1—31, Sauna, Seltersi, Tartu mnt. — paarisnumbrid 2—28 ja üksiknumbrid 1—35, Teenri, Tornimäe, Uus, Uus Turg, Vabaduse puiestee — paarisnumbrid, Vabaduse Väljak — paarisnumbrid, Valli, Vambola, Vana Turg, Vana Viru, Vene, Viru, Viru Väljak, Õuna, Ülem Jõe.

Tallinna 13. jsk. Rahvakohus.

Asukoht Tallinnas — Nõmme linnaosas.

ENSV Teatajas 1940, 64, 842 näidatud senine Tallinna 12. ja 13. jsk. Rahvakohtute tööpiirkond liidetult — välja arvatud Vääna raudteest põhjapool asuv osa, s. o. tänavad: Tallinna, Rulli, Ratta, Orava, Okka, Käbi, Silikaadi, Kurni — üksiknumbrid 5-ni ja paarisnumbrid 10-ni, Pärnu maantee osas paarisnumbrid 266-ni ja üksiknumbrid 279-ni (endise numeratsiooni järgi vastavalt 20-ni ja 35-ni), Männiku — paarisnumbrid 26-ni ja üksiknumbrid 23-ni, mis liita Tallinna 8. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonnaga.

Märkus. Rahvakohtute tööpiirkondade piirides asetsevad, üksikasjaliselt nimetamata kohad lugeda vastava kohtu tööpiirkonda kuuluvaiks.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 62.

25. juunil 1941.

(Avaldatud ENSV T 4. 7. 1941, 65, 1066)

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkirja 15. märtsist 1941 nr. 35 (ENSV Teataja 1941, 32, 474) muutmiseks — Tallinna 5., 6., 7. ja 12. jsk. rahvakohtute tööpiirkondade osas — määran:

1. Tallinna 5. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonda täiendada järgmiste tänavatega: Gonsiori — üksiknumbrid 1—21 ja paarisnumbrid 2—22, Gonsiori Väike, Maneesi, Reimani — üksiknumbrid 21—45 ja paarisnumbrid 6—34, Tartu maantee — üksiknumbrid 1—35 ja paarisnumbrid 2—28 ning Ülem-Jõe, millised tänavad ühtlasi kustutada Tallinna 12. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonnast.

2. Tallinna 6. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonda täiendada järgmiste tänavatega: Imanta — paarisnumbrid 2—34 ja üksiknumbrid 1—31, Kana, Kuke, Lennuki — paarisnumbrid 2—28 ja üksiknumbrid 1—15, Maakri, Pääsukese, Pääsukese Väike, Sakala — paarisnumbrid 2—12 ja üksiknumbrid 1—15, Seltersi ja Tornimäe, millised tänavad ühtlasi kustutada Tallinna 12. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonnast.

3. Tallinna 7. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonda täiendada järgmiste tänavatega: Lembitu, Sakala — üksiknumbrid 17—31 ja paarisnumbrid 14—28, Vambola ja Õuna, millised tänavad ühtlasi kustutada Tallinna 12. jsk. Rahvakohtu tööpiirkonnast.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus endiste kohtute poolt pärast 20. juulit 1940 otsustatud asjade uuesti läbivaatamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 25. 3. 1941, 33, 480)

Endiste kohtute poolt 21. juulist 1940 kuni 16. detsembrini 1940 kriminaalasjus ja 21. juulist 1940 kuni 1. jaanuarini 1941 tsiviilasjus tehtud kohtuotsused, mis pärast neid tähtaegu ei ole olnud edasikaebe- või järelevalvekorras kohtute otsustamisel, ei kuulu täitmisele. Need asjad kuuluvad kohtulikule uuesti-läbivaatamisele samadel alustel ja korras, mis on ette nähtud enne 21. juulit 1940 otsustatud asjade uuesti-läbivaatamise kohta (ENSV T 1940, 73, 1007; 1941, 8, 92).

Tallinn, 21. märtsil 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Kohtupidamise seaduste alustel kohtuasutiste poolt saadetavate paberite kättetoimetamise korra muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 6. 11. 1940, 41, 470)

Kohtuasutiste poolt isikuile ja asutistele kättetoimetamiseks saadetavad kõik teated, ärakirjad ja igasugused muud paberid, mis kohtupidamise seaduste alusel senini saadeti TT Miilitsa kaudu, tuleb edaspidi saata linnas posti või käskjala kaudu, olenevalt võimalustest ja saadetise iseloomust, maal vallavalitsuse kaudu, vahiall viibivatele isikutele aga vangistusasutise ülema kaudu, kusjuures Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 339 ja 344 nimetatud dokumentide kätteandmisel ei ole nõutav sama seadustiku § 340 eeskirja täitmine.

Tallinn, 1. novembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kohtukutsete kättetoimetamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 25. 4. 1941, 44, 680)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada valdade täitevkomiteesid kohtukutseid maal ka edaspidi kätte toimetama (Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus 1. novembrist 1940 Kohtupidamise seaduste alusel kohtuasutiste poolt saadetavate paberite kättetoimetamise korra muutmise kohta, ENSV T 1940, 41, 470).

2. Kohustada Kohtu Rahvakomissariaati üle kandma oma 1941. a. eelarvest maakondade täitevkomiteedele, edasiandmiseks valdade täitevkomiteedele kohtukutsete kättetoimetamise kulude katteks kogusummas mitte vähem kui seitsekümmend viis tuhat (75.000) rubla, jaotades selle summa maakondade täitevkomiteede vahel vastavalt maakonnas olevate valdade arvule.

Tallinn, 16. aprillil 1941. Nr. 687.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kohtutäiturite väljasõitude kohta.

(Avaldatud ENSV T 17. 10. 1940, 28, 320)

Kohtute seadustiku § 276 tähendatud väljasõitude korral maanteedel tasutakse kohtutäituritele sõidukulud tegelike kulude kohaselt.

Väljasõitudel on kohtutäiturid kohustatud kasutama eeskätt raudteed ja veeteed ning maanteedel eeskätt omnibusse ja ainult viimaste puudumisel taksiautosid.

Tallinn, 15. oktoobril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kohtumeditsiini ekspertiisi tugevdamise ja arendamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 735)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Võtta kohaldamisele ja avaldada teadmiseks käesolevale lisandatud eestikeelses tõlkes NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määruse abinõudest kohtumeditsiini ekspertiisi tugevdamiseks ja arendamiseks (LMKK 1939, nr. 43, art. 323) § 1—9.

Tallinn, 24. aprillil 1941. Nr. 766.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
24. aprilli 1941 määruse nr. 766 juurde.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus

4. juulist 1939 nr. 985

abinõudest kohtumeditsiini ekspertiisi tugevdamiseks ja arendamiseks.

Sihiga tugevdada ja arendada kohtumeditsiini ekspertiisi, NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Panna kehtima järgnev kord kohtumeditsiini ekspertiisi töö organiseerimises ja sisus:

§ 1. Kohtumeditsiini ekspertiisi teostatakse:

a) rajoonide, rajoonidevaheliste, ringkondade, linnade kohtumeditsiini ekspertide poolt;
b) oblastite, kraide kohtumeditsiini ekspertide poolt, autonoomsete vabariikide vabariiklikkude kohtumeditsiini ekspertide poolt;
c) liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissariaatide kohtumeditsiini peaekspertide poolt.

Kohtumeditsiini ekspertiisi juhtimiseks NSV Liidus asub NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari juures NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi kohtumeditsiini peaekspert.

§ 2. Kohtumeditsiini ekspertiis asub tervishoiu organite (ringkondade, oblastite, kraide, autonoomsete ja liiduvabariikide ja NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi) alluvuses.

Kohtumeditsiini ekspertiiside toimetamise praktilist ja metoodilist juhtimist ning alalist järelevalvet kohtumeditsiini ekspertiiside üle teostatakse oblastite ja kraide ekspertide poolt nende ekspertide suhtes, kes töötavad antud oblasti või krai territooriumil, vabariiklikkude ja peaekspertide poolt kõikide ekspertide suhtes, kes töötavad antud vabariigis.

§ 3. Rajoonide, rajoonivaheliste, linnade, oblastite ja kraide kohtumeditsiini ekspertide teenistusse nimetamine ja teenistusest vabastamine toimub vastavalt oblastite, kraide tervishoiuosakondade ja autonoomsete vabariikide ning nende liiduvabariikide, kus ei ole oblasti jaotust, Tervishoiu Rahvakomissaride poolt. Liiduvabariikide Tervishoiu Rahvakomissariaatide ja NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi kohtumeditsiini peaeksperdid nimetatakse vastavate Tervishoiu Rahvakomissaride poolt.

§ 4. Rajoonidevahelised kohtumeditsiini eksperdid teenindavad 2—3 rajooni, arvestades kohalikkude oludega. Linnades määratakse iga 100.000 elaniku kohta üks kohtumeditsiini ekspert.

§ 5. Kohtumeditsiini ekspertide ülalpidamise kulud võtta oblasti, krai ja autonoomsete vabariikide eelarvesse; liiduvabariikides, kus ei ole oblastite jaotust — liiduvabariigi eelarvesse.

§ 6. Laiendada kõikidele kohtumeditsiini alal töötajatele (arstidele, keemikutele, keskmise ja noorema meditsiin- ja laboratoorsele personaalile) 15% palgalisa ja staažisoodustused, mis kindlaks määratud NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee poolt 4. märtsil 1935 (LSKK 1935, nr. 12, art. 92) nakkushaigeid teenindavale meditsiinpersonaalile.

§ 7. Teha liidu- ja autonoomsete vabariikide rahvakomissaride nõukogudele ning oblastite (kraide) ja linnade töötava rahva saadikute nõukogudele ülesandeks kindlustada kohtumeditsiini ekspertide tööks vajalikud tingimused: muretseda ruume laboratooriumide jaoks, sisustada prosektooriume koolnute lahkamiseks, eraldada kabinette ekspertiisile määratud isikute läbivaatamiseks, kindlaks määrata iga kohtumeditsiini eksperdi juurde tehniliste abide ametikohad.

Kohtumeditsiini ekspertide üleviimine teisele tööle, samuti ka spetsiaalse kohtumeditsiinilise ettevalmistuse saanud arstide määramine teistele ametikohtadele ei ole lubatav NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari sanktsioonita.

§ 8. Määrata, et igas oblastis, krais, autonoomses ja liiduvabariigis, kus ei ole oblastite jaotust, peab olema kohtumeditsiiniliste ja kohtukeemiliste uurimiste teostamiseks kohtumeditsiini laboratoorium. Väikese töömahuga oblastites ja autonoomsetes vabariikides lubatakse eraldi laboratooriume avamata jätta ja laboratoorne töö üle anda teistele laboratooriumidele liiduvabariikide Tervishoiu Rahvakomissaride juhiste kohaselt.

§ 9. Kohustada NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari ja Üleliidulist Kõrgemate Õppeasutiste Komiteed tõstma kohtumedisiini õppetundide arvu meditsiinilistes instituutides 100 kui minimaalsele, mis kindlustab kogu kursuse normaalset läbivõtmist ja praktiliste kogemuste omandamist igale arstile kohustuslikkudes kohtumeditsiinilistes põhiuurimustes.

Arvata kohtumeditsiin õppeainete hulka, millistes tuleb sooritada riigieksamid.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 191.

Tallinnas, 7. mail 1941.

Kohtumeditsiiniliste dokumentide koostamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 22. 5. 1941, 52, 831)

§ 1. Teen kohuseks kõigile kohtumeditsiini ekspertidele ja laboratooriumidele, samuti kõigile arstidele, keda võimkondsete ametiisikute ja asutiste poolt kutsutakse toimetama meditsiinilisi ekspertiise, rangelt kinni pidama NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari 1937. a. 27. destembri käskkirjaga nr. 1545 kehtestatud dokumentide koostamise korrast.

§ 2. Avaldada teadmiseks NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 1545 — 27. detsembrist 1937 kohtumeditsiiniliste dokumentide koostamise korrast käesolevale käskkirjale lisandatud eestikeelses tõlkes.

Lisa
Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkirjale 7. maist 1941 nr. 191.

NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi käskkiri nr. 1545

27. detsembrist 1937

kohtumeditsiiniliste dokumentide koostamise korrast.

(NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi Offitsiaalne Kogu 1938, nr. 2.)

NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaati tulevad teated tervishoiuorganitelt, Ülemkohtult ja prokuratuurilt sagedastest juhtudest kohtumeditsiiniliste dokumentide ebaõige või ilmselt hooletu ja lohaka koostamise kohta. Koolnute ja elavate isikute ülevaatuste kohta koostatakse akte, rikkudes kehtivaid eeskirju: lubamatult lühidalt, hooletult, mitteloetavalt; täieliku akti asemel fikseeritakse ainult anatoomiline diagnoos või „otsus"; kohtu-uurimisorganile saadetakse kohtumeditsiinilise uurimuse algakti (või selle duplikaadi) asemel väljavõte sellest; praktiseeritakse trükitud vormide kasutamist, mis on koostatud ankeedi tüübil; arst-eksperdi järeldused on sageli põhjendamata ja ei tuletu tema poolt tehtud ekspertiisi andmeist, mis eriti sageli esineb vanuse määramisel, suguküpsuse, vägistamise jne. kindlakstegemisel.

Täheldades kohtumeditsiiniliste ja kohtukeemiliste uurimuste kohta koostatavate aktide erilist kohtu-uurimuslikku tähtsust ja neisse hooletu suhtumise lubamatust, käsen liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissare kohustada kõiki kohtumeditsiini eksperte ja laboratooriume, samuti kõiki arste, keda kohtu, prokuratuuri ja Siseasjade Rahvakomissariaadi organid kutsuvad toimetama igasuguseid meditsiinilisi ekspertiise, valjult kinni pidama alljärgnevaist ekspertiisi dokumentatsiooni normidest:

1. Iga elava isiku läbivaatamise ja koolnu ning asitõenduste uurimise kohta tuleb koostada kohtumeditsiinilise uurimuse akt; ekspertiiside puhul juurdlusmaterjalide alusel (ilma objekti uurimiseta) koostada kohtumeditsiinilise ekspertiisi akt. Aktid peavad koosnema kolmest osast: sissejuhatusest, kirjeldavast osast ja eksperdi otsusest.

2. Sissejuhatuses peab täpselt näidatama:

a) kes toimetab ekspertiisi;
b) mis alusel see toimub;
c) selle toimetamise kuupäev ja koht;
d) läbivaadatava (uuritava) perekonnanimi, eesnimi, isanimi, vanus, amet, elukoht, asitõendite uurimuse aktis aga või ekspertiisi puhul uurimismaterjalide alusel — asja nimetus, kahjukannataja ja kaebealuste nimed;
e) juuresolijad;
f) ekspertiisi siht või eksperdile esitatud küsimused;
g) põhilised „asjaolud" või „eelnevad andmed", mis arst-ekspert on saanud uurimise või kohtuorganitelt.

3. Akti kirjeldav osa peab olema ekspertiisi käigu ja kõikide selle juures leitud faktiliste andmete täpne edasiandmine. See edasiandmine peab kandma kirjeldavat iseloomu (ilma diagnooside määramiseta, ilma ekspertide järelduste tegemiseta).

4. Sissejuhatus ja kirjeldav osa moodustavad protokolli (ülevaatuse või uurimuse), millele kirjutavad alla ekspert ja ekspertiisi toimetamisel juuresolijad.

M ä r k u s. Kui kohtu-uurimisorganid ei nõua eksperdilt tema otsust, siis nimetatud dokument kannab nimetust „kohumeditsiinilise uurimise (ülevaatuse) protokoll". Elavate isikute ambulatoorseid kohtumeditsiinilisi uurimusi vigastuste raskuse kindlakstegemiseks on lubatud nimetada „Kohtumeditsiinilisteks tunnistusteks".

5. Otsus peab endas sisaldama põhjalikud, rangelt teaduslikult põhjendatud järeldused, täielikult tulenevalt toimetatud ekspertiisi andmeist, vastava põhjendusega, sisaldama vastused kõikidele kohtu-uurimisorganite poolt esitatud küsimustele, samuti asja materjalidest ja eksperdile silmnähtavaist ekspertiisi andmeist tulenevatele küsimustele, kuigi need ei olnud esitatud kohtu-uurimisorganite poolt.

6. Kategooriliselt on keelatud asendada kohtumeditsiinilisi akte ja tunnistusi igasuguste lühidate õiendustega, väljavõtetega ja muude sarnaste dokumentidega, mis on koostatud rikkudes eeskirju ja mis ei sisalda kirjeldavat osa, samuti on keelatud kasutada kohtumeditsiiniliste aktide jaoks ankeedi tüüpi blankette.

7. Kontroll käesoleva eeskirja täitmise üle pannakse liiduvabariikide kohtumeditsiini peaekspertide, kraide, oblastite, vabariiklikkude ja linnade vanemate kohtumeditsiini ekspertide peale. Need kontrollivad isikud on kohustatud kohtumedisiinilise dokumentatsiooni rikkumiste avastamise korral selgitama arstidele-ekspertidele ja keemikutele nende vead ja eksimused. Juhtudel, kui rikkumised omavad süstemaatilist iseloomu ja neid ei kõrvaldata peale nimetatud selgitusi, materjal niisuguste arstide kohta anda liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissari või krai (oblasti) tervishoiuosakonna juhataja kinnitusega üle prokuratuuri organitele kriminaalvastutusele võtmiseks kohustustesse hooletu ja lohaka suhtumise eest.

Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 190.

Tallinnas, 7. mail 1941.

Kohtumeditsiiniliste uurimuste eest tasumaksmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 22. 5. 1941, 52, 830)

Võtta kohaldamisele ja avaldada käesolevale käskkirjale lisandatud eestikeelses tõlkes NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissari käskkiri nr. 406 — 27. juunist 1939 kohtumeditsiiniliste uurimuste eest tasumaksmise kohta.

Nimetatud käskkirjaga määratud tasunormid võtta kohaldamisele arvates 15. maist 1941.

Lisa
Eesti NSV Tervishoiu Rahvakomissari käskkirjale 7. maist 1941 nr. 190.

NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi käskkiri nr. 406

27. juunist 1939

kohtumeditsiiniliste uurimuste eest tasumaksmise kohta.

(NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi Ametlik Kogu 1939, nr. 16.)

Koosseisulistel kohtumeditsiini ametikohtadel mitteteenivate arstide poolt toimetatavate kohtumeditsiiniliste uurimuste eest tasu maksmise kohta käivate varemalt välja antud määruste muutmiseks pannakse kehtima tasumaksmiseks nimetatud uurimuste eest järgmine kord ja tasumäärad, kooskõlas NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juhistele 1. juunist 1940, nr. UD 245-70.

1. Kõikide uurimise, prokuratuuri ja kohtuorganite ning kohtumeditsiini ekspertide (oblasti, krai, peaekspertide) nõudmisel toimetatavate ekspertiiside eest, mis teostatud arstide poolt, kes ei seisa kohtumeditsiini ekspertide koosseisudes, tasutakse vastavate tervishoiuosakondade või nende ülesandel autonoomsete vabariikide tervishoiu rahvakomissariaatide vabariiklikkude kohtumeditsiini ekspertide poolt, vabariikides aga, kus puudub jaotus oblastitesse, — tervishoiu rahvakomissariaatide kohtumeditsiini peaekspertide poolt summadest, mis on eriliselt ette nähtud kohtumeditsiinilise ekspertiisi ülalpidamiseks. Ekspertiiside eest tasu võtmine eraisikuilt, läbivaadatavailt elavatelt isikutelt (surnud isikute sugulastelt ja lähedalseisvailt isikutelt) on kategooriliselt keelatud.

2. Tasumaksmine toimub järgmises suuruses:

a) koolnu esialgne ülevaatus sündmuskohal ühes vastava protokolli koostamisega (ilma arvamuseta surmapõhjuse kohta) — 5 rubla;

b) koolnu kohtumeditsiinilise uurimuse eest vähemalt kolme põhilise õõne (kolju, rinna, kõhu) avamisega ühes vastava akti koostamisega (koos arvamusega surmapõhjuse kohta) — 25 rubla;

c) koolnu üksikute osade uurimine (kõik objektid ühe asja kohta) ühes vastava akti koostamisega — 15 rubla;

d) koolnu ekshumatsiooni (koolnu maast väljakaevamise) juures olemine ja selle koolnu välisvaatlus ilma lahkamiseta ühes vastava protokolli koostamisega — 10 rubla;

e) ekshumeeritud koolnu täielik uurimine ühes akti koostamisega — 30 rubla;

f) elava inimese uurimine, mis nõuab tema läbivaatuse kõrval ka meditsiiniliste ja uurimuslikkude materjalide läbiuurimist või siis täpse otsuse avaldamist läbivaatuse aktis — 5—10 rubla;

g) elava inimese uurimine ilma materjalide uurimiseta, kuid tunnistuse koostamisega, mis sisaldab kirjelduse ja otsuse — 25 rubla;

h) eriteadlase konsulteerimine ekspertiisi toimetamise juures — 10—20 rubla;

i) eriteadlaste osavõtt kohtumeditsiinilise ekspertiisi komisjonidest keeruliste asjade puhul, sõltuvalt asja keerulisusest — 20—80 rubla;

j) otsuse koostamine uurimuslikkude materjalide alusel, sõltuvalt asja ulatusest ja keerulisusest — 15—30 rubla.

3. Kui ekspertiisi toimetamine on seotud väljasõiduga alalisest töökohast, arstile antakse transportvahendid või tasutakse sõidukulud selle organi poolt, kelle korraldusel arst on kutsutud toimetama ekspertiisi.

4. Tasumine toimub ainult ekspertiisi akti ärakirja esitamisel maksjale kohtumeditsiini eksperdile, seejuures ärakirjadel peab olema ekspertiisi toimetamist nõudnud isiku või organi märkus selle kohta, et ekspertiis on tõesti toimetatud tema nõudmisel.

5. Tasumisele kuuluvad kõik § 2 nimetatud kohtumeditsiinilised uurimused, mis toimetatakse kohtumeditsiini ekspertide koosseisudesse mittekuuluvate arstide poolt, sõltumatult ajast — töö- või vabaajast — mil ekspertiis toimus. Mitme arsti osavõtu korral ühest ekspertiisist igaühele neist tasutakse eraldi, ulatuses, mis on näidatud § 2.

6. Käesolev määrus ei laiu koosseisulistele kohtumeditsiini ekspertidele, sõltumatult sellest, kas ekspert saab täispalga või ainult osa sellest.

---

4. jagu.

Prokuratuur.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus ENSV Prokuratuuri moodustamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 23. 10. 1940, 31, 351)

1. Kooskõlas Eesti NSV Konstitutsiooni § 86 moodustada Eesti NSV Prokuratuur.

2. Likvideerida Riigikohtu, Kohtukoja ja ringkonnakohtute juures olevad prokuratuurid. Teha Kohtu Rahvakomissarile ülesandeks üle anda nende prokuratuuride varad ja krediidid Eesti NSV prokurörile.

3. Lubada Kaarel Paas'il Eesti NSV prokuröri kohuste täitmisele asuda kuni Eesti NSV prokuröri nimetamiseni NSVL prokuröri poolt kooskõlas Eesti NSV Konstitutsiooni § 87.

4. Teha Kaarel Paas'ile ülesandeks organiseerida Eesti NSV Prokuratuuri keskaparaat ning linna- ja maakonnaprokuratuurid.

Tallinn, 23. oktoobril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus prokuratuuri organite asutamise kohta Eesti NSV linnadesse ja maakondadesse.

(Avaldatud ENSV T 6. 12. 1940, 61, 744)

Vastavalt NSV Liidu Prokuröri poolt kinnitatud koosseisudele Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Asutada Eesti NSV maakonna-prokuratuurid:

Võru, Viljandi, Harju, Tartu, Pärnu, Valga, Lääne, Viru, Petseri, Saare ja Järva maakondadesse, kusjuures Viru maakonna prokuratuur täidab prokuratuuri ülesandeid Rakvere ja Viljandi maakonna prokuratuur täidab prokuratuuri ülesandeid Viljandi Ringkonnakohtute juures.

2. Asutada Eesti NSV linna-prokuratuurid:

Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linnadesse, kusjuures Tallinna ja Tartu linna prokuratuurid täidavad prokuratuuri ülesandeid vastavate ringkonnakohtute juures.*)

3. Kohustada linna- ja maavalitsusi andma prokuratuurile kasutamiseks vajalikke ruume.

Tallinn, 3. detsembril 1940.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus prokuratuuri organite asutamise kohta antud määruse p. 2 muutmiseks.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 741)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Prokuratuuri organite asutamise kohta Eesti NSV linnadesse ja maakondadesse antud määruse (ENSV Teataja 1940, 61, 744) p. 2 muuta ja panna kehtima järgmises redaktsioonis:

2. Asutada Eesti NSV linna-prokuratuurid: Tallinna, Tartu ja Narva linnadesse, kusjuures Tallinna ja Tartu linna prokuratuurid täidavad prokuratuuri ülesandeid vastavate ringkonnakohtute juures.

Tallinn, 5. mail 1941.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kohtu-uurijate ja Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi Eesti NSV Prokuratuuri korraldusse viimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 21. 11. 1940, 49, 565)

1. Viia kohtu-uurijad ja Kohtuliku Ekspertiisi Instituut Eesti NSV Prokuratuuri korraldusse.

2. Teha Kohtu Rahvakomissarile ülesandeks anda üle kohtu-uurijate asutiste ja Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi varad ja krediidid Eesti NSV prokurörile.

Tallinn, 15. novembril 1940.

---

*) Muudetud ENSV RKN määrusega 5. 5. 1941 prokuratuuri organite asutamiseks antud määruse p. 2 muutmiseks (ENSV T 1941, 49, 741).

5. jagu.

Advokatuur.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus NSVL Advokatuuri määrustiku kohaldamisele võtmise ning senise advokatuuri likvideerimise kohta.

(Avaldatud ENSV T 28. 2. 1941, 23, 305)

1. Võtta kohaldamisele ja avaldada eestikeelses tõlkes NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt 16. augustil 1939 kinnitatud NSVL Advokatuuri määrustik (LMKK 1939, 49, 394).

2. Senine Advokatuur ühes tema organitega likvideerida arvates 1. märtsist 1941 ning Advokatuuri varad ühes Vannutatud advokatuuri vastastiku abiandmise kassa varadega üle anda Eesti NSV advokaatide kolleegiumile.

3. Määrata, et senisesse advokatuuri kuulunud isikud võivad nendele enne käesoleva määruse avaldamist antud asjades esineda volinikkudena kohtutes ühe kuu jooksul, arvates käesoleva määruse avaldamisest, mis järele neile välja antud volikirjad kaotavad kehtivuse asjaajamiseks kohtutes.

Tallinn, 25. veebruaril 1941. Nr. 319.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 25. veebruari 1941 määruse nr. 319 juurde.

NSVL Advokatuuri määrustik.

I. Üldeeskirjad.

1. Elanikele juriidilise abi andmiseks kraides, oblastites, autonoomsetes vabariikides ja liiduvabariikides, kus ei ole jaotust oblastitesse, moodustatakse oblastite, kraide ja vabariikide advokaatide kolleegiumid.

2. Advokaatide kolleegiumide organiseerimist ja nende tegevuse üldjuhtimist teostab NSVL Kohtu Rahvakomissariaat liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide Kohtu Rahvakomissariaatide kaudu ja liiduvabariikide Kohtu RK talituste kaudu oblastite ja kraide töötava rahva saadikute nõukogude juures.

3. Vastavalt NSVL Konstitutsiooni (Põhiseaduse) paragrahvile 111 ja NSVL, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seaduse paragrahvile 8 täidavad advokaatide kolleegiumid neile pandud ülesandeid elanikele, asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele juriidilise abi andmise alal järgmiselt:

a) juriidilise konsultatsiooni (nõuannete, teatiste andmise, seletuste jne.) teel;

b) kodanike, asutiste, organisatsioonide ja ettevõtete palvel avalduste, kaebuste ja teiste dokumentide koostamise teel;

c) advokaatide osavõtu teel kohtuprotsessidest kaebealuste kaitsjatena, kostjate, hagejate ja muude asjast huvitatud isikute huvide esindajatena.

4. Advokaatide kolleegiumidel on juriidilise isiku õigused.

5. Isikutel, kes ei ole advokaatide kolleegiumide liikmed, on advokatuuri alal tegutsemine võimaldatud liiduvabariigi Kohtu Rahvakomissari loaga, NSVL Kohtu RK juhendis ettenähtud korras.

II. Advokaatide kolleegiumide liikmete vastuvõtmine ja väljaheitmine.

6. Advokaatide kolleegiumi liikmeiks võivad olla isikud:

a) kel on kõrgem juriidiline haridus;
b) kes on lõpetanud juriidilise kooli ning kel seejuures on staažiks vähemalt üheaastane praktiline töötamine kohtu, prokuratuuri ja muudes õigusala organites ametite alal, mis tähendatud käesoleva määrustiku § 6 p. c;
c) kel ei ole juriidilist haridust, kuid kes on töötanud vähemalt kolm aastat kohtunikuna, prokurörina, uurijana või juriskonsuldina.

7. Isikuid, kes on lõpetanud juriidilise kooli, kuid kel ei ole kohtu, prokuratuuri ja muudes õigusala organites praktilise töötamise staaži, võidakse advokaatide kolleegiumidesse vastu võtta staažilolijaina. Staažilolijate praktiseerimise tähtaeg ning kord õigusnõuandlates ja töötasu määratakse NSVL Kohtu Rahvakomissariaadi juhendiga.

8. Advokaatide kolleegiumidesse ei või vastu võtta isikuid, kes on kaotanud valimisõigused, on kohtu poolt karistatud või on uurimise ja kohtu all.

9. Advokaatide kolleegiumi liikmeks vastuvõttu toimetab advokaatide kolleegiumi presiidium.

Advokaatide kolleegiumi liikmeks vastuvõtu avaldused tuleb läbi vaadata hiljemalt ühe kuu jooksul arvates nende saabumisest advokaatide kolleegiumi presiidiumi.

10. Advokaatide kolleegiumist väljaheitmist toimetab advokaatide kolleegiumi presiidium.

Väljaheitmise aluseks võib olla:

a) kohtuotsusega kindlakstehtud kuriteo toimepanek;
b) nõukogude advokaadi kutset häbistavate üleastumiste toimepanek;
c) advokaatide kolleegiumi kodukorra eeskirjade rikkumine.

11. Advokaatide kolleegiumi presiidiumi otsuse peale advokaatide kolleegiumi liikmeks vastuvõtust keeldumise või advokaatide kolleegiumist väljaheitmise asjas võib kaevata vastava liiduvabariigi või autonoomse vabariigi Kohtu Rahvakomissarile.

Autonoomse vabariigi Kohtu Rahvakomissari otsuse peale võib kaevata vastava liiduvabariigi Kohtu Rahvakomissarile ja liiduvabariigi Kohtu Rahvakomissari otsuse peale — NSVL Kohtu Rahvakomissarile, kelle otsus on lõplik.

12. NSVL Kohtu Rahvakomissaril ja liiduvabariigi Kohtu Rahvakomissaril on õigus tagandada kolleegiumi vastuvõetud advokaate.

13. Advokaatide kolleegiumi liikmed ei või olla riiklike või ühiskondlike asutiste või ettevõtete teenistuses.

Erandit võib lubada advokaatide kolleegiumi presiidium:

a) isikutele, kes teenivad riiklikes või ühiskondlikes asutistes või organisatsioonides valimise teel täidetavail ametikohtadel;
b) õpetajaile ja teaduse alal töötajaile.

III. Advokaatide kolleegiumi struktuur.

14. Oblastite, kraide ja vabariikide advokaatide kolleegiumid on advokatuuri alal tegutsevate isikute vabatahtlikud ühendused.

Kõik advokaatide kolleegiumide organiseerimise ja tegevusega seotud küsimused lahendab adovkaatide kolleegiumi liikmete üldkoosolek ja advokaatide kolleegiumi presiidium.

15. Advokaatide kolleegiumi liikmete üldkoosolek kutsutakse kokku vähemalt kaks korda aastas.

Advokaatide kolleegiumi üldkoosolek:

a) valib advokaatide kolleegiumi presiidiumi;
b) valib revisjonikomisjoni;
c) kuulab ära presiidiumi ja revisjonikomisjoni tegevuse aruanded ja annab neile juhatuse advokaatide kolleegiumi töösse puutuvais küsimustes;
d) kinnitab advokaatide kolleegiumi koosseisud ja eelarved;
e) kinnitab advokaatide kolleegiumi kodukorra.

Advokaatide kolleegiumi üldkoosolek on otsusevõimeline, kui on koos üle poole kolleegiumi liikmete koosseisust.

16. Oblasti, krai ja vabariigi advokaatide kolleegiumi presiidium ja revisjonikomisjon valitakse salajasel hääletamisel kaheks aastaks.

17. Oblasti, krai ja vabariigi advokaatide kolleegiumi presiidium juhib kolleegiumi kõike praktilist tegevust.

Presiidiumi liikmete arvu määrab advokaatide kolleegiumi üldkoosolek.

18. Oblasti, krai ja vabariigi advokaatide kolleegiumi presiidium:

a) teostab advokaatide kolleegiumi liikmeks vastuvõttu ja kolleegiumi liikmete hulgast väljaheitmist;
b) organiseerib oblasti, krai ja vabariigi rajoonikeskustes ja linnades õigusnõuandlaid ja juhib nende tegevust;
c) jaotab advokaatide kolleegiumi liikmed oblasti, krai ja vabariigi õigusnõuandlate, linnade ja rajoonide vahel;
d) töötab välja ja teostab vajalikud abinõud kolleegiumi liikmete ideelispoliitilise taseme ja juriidilise kvalifikatsiooni tõstmiseks;
e) kinnitab õigusnõuandlate eelarved ja koosseisud;
f) teostab advokaatide kolleegiumi liikmete tegevuse kontrolli, eriti advokaatide kolleegiumi kodukorra eeskirjade täitmise järelevalvet ja advokaatide poolt antava juriidilise abi tasutaksist kinnipidamise kontrolli;
g) vaatab läbi kolleegiumi liikmete poolt toimepandud üleastumiste ja distsipliinirikkumiste asjad ja määrab neile distsiplinaarkaristusi;
h) käsutab kolleegiumi summasid kolleegiumi liikmete üldkoosoleku poolt kinnitatud eelarve piires;

i) esitab advokaatide kolleegiumi tegevuse aruanded oblastitesse jagunematu liiduvabariigi Kohtu Rahvakomissariaadile, autonoomse vabariigi Kohtu Rahvakomissariaadile, liiduvabariigi Kohtu RK talitusele krai ja oblasti töötava rahva saadikute nõukogu juures.

Aruannete esitamise korra ja tähtajad määrab NSVL Kohtu Rahvakomissariaat.

19. Advokaatide kolleegiumi presiidium valib enda keskelt presiidiumi esimehe, esimehe asetäitja ja sekretäri.

20. Advokaatide kolleegiumi revisjonikomisjon toimetab kolleegiumi presiidiumi ja õigusnõuandlate rahanduslik-majandusliku tegevuse süstemaatilisi revisjone.

21. Advokaatide kolleegiumi liikmete töö organiseerimiseks oblasti, krai ja vabariigi rajoonikeskustes ja linnades asutatakse õigusnõuandlad. Õigusnõuandlate koosseisud ja asukohad määrab kindlaks advokaatide kolleegiumi presiidium vastavalt kavale, mille kinnitab liidu- (autonoomse) vabariigi Kohtu RK.

22. Õigusnõuandlat juhib juhataja, kelle nimetab advokaatide kolleegiumi presiidium ja kes kannab viimase ees vastutust nõuandla töö eest. Nõuandla juhataja ülesannete hulka kuulub asjade jaotamine advokaatide vahel, juriidilise abi tasu suuruse kindlaksmääramine vastavalt taksile ja advokaadi töö kvaliteedi kontroll.

23. Õigusnõuandlate juhatajad, milledes töötab vähemalt 15 advokaati, vabastatakse kohtuasjade ajamisest ja neile maksab tasu advokaatide kolleegiumi presiidium.

Juhatajaid õigusnõuandlates, milledes töötab vähem kui 15 advokaati, ei vabastata kohtuasjade ajamisest ja oma töö eest juhatajana saavad nad täiendavat tasu kolleegiumi presiidiumi poolt kindlaksmääratud suuruses.

24. Õigusnõuandlad koostavad statistilisi ja rahanduslikke aruandeid NSVL Kohtu Rahvakomissariaadi poolt määratud vormi järgi ja esitavad need advokaatide kolleegiumi presiidiumile.

25. Advokaatide poolt antava juriidilise abi eest tasu maksmine toimub NSVL Kohtu Rahvakomissariaadi poolt antava juhendi alusel.

IV. Advokaatide distsiplinaarvastutus.

26. Advokaatide kolleegiumi liikmete poolt oma ülesannete kohusetundetu täitmise eest, taksirikkumiste ja muude üleastumiste eest määrab advokaatide kolleegiumi presiidium neile distsiplinaarkaristusi.

27. Distsiplinaarkaristusteks on: a) märkus, b) noomitus, c) vali noomitus, d) advokatuurist kõrvaldamine kuni kuueks kuuks, e) advokaatide kolleegiumist väljaheitmine.

28. Distsiplinaarkaristuse määramise peale võidakse kaevata liiduvabariigi ja autonoomse vabariigi Kohtu Rahvakomissarile.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 30.

11. märtsil 1941.

NSV Liidus kehtiva advokaatide poolt elanikkonnale antava juriidilise abi eest tasu maksmise korra juhendi avaldamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 19. 3. 1941, 31, 451)

Võtta kohaldamisele ja avaldada eestikeelses tõlkes NSV Liidu Kohtu Rahvakomissari 2. oktoobri 1939 käskkirja nr. 85 lisana avaldatud Juhend advokaatide poolt elanikkonnale antava juriidilise abi eest tasu maksmise korra kohta.

Juhend advokaatide poolt elanikkonnale antava juriidilise abi eest tasu maksmise korra kohta.

I. Üldeeskirjad.

1. Advokaatide poolt elanikkonnale antava juriidilise abi eest tasu maksmise kord määratakse kindlaks käesoleva juhendiga.

2. Tasu suurus antava juriidilise abi eest määratakse vastavalt käesolevale juhendile õigusnõuandla juhataja poolt kokkuleppel kliendiga.

Rajoonides, kus õigusnõuandlat ei ole, määrab tasu suuruse antava juriidilise abi eest advokaat kokkuleppel kliendiga.

Kokkuleppe tasu suuruse kohta kantakse registrikaardile, millele kirjutavad alla õigusnõuandja juhataja (advokaat) ja klient.

3. Tasu juriidilise abi eest makstakse kliendi poolt õigusnõuandla kassasse, mille kohta kliendile antakse seatud vormis koostatud kviitung.

4. Advokaatide üldisest töötasust tehakse mahaarvamisi organisatsiooniliste kulude katteks advokaatide kolleegiumi presiidiumi ja õigusnõuandla ülalpidamise alal, kaadrite ettevalmistamiseks ja ettevalmistuse täiendamiseks.

Advokaatide töötasust mahaarvamiste määra, mis ei või ületada 30%, määrab advokaatide kolleegiumi üldkoosolek.

5. Õigusnõuandlate poolt asutistele, ettevõtetele ja organisatsioonidele antava juriidilise abi eest tasu maksmist toimetatakse õigusnõuandlate ja asutiste, ettevõtete ning organisatsioonide vahel sõlmitavate lepingute alusel.

II. Tasuta juriidiline abi.

6. Tasuta juriidilist abi antakse advokaatide poolt järgmistel juhtudel:

a) alimentide nõudmise hagiasjade ajamisel;
b) tootmisel saadud raske kehavigastusega tekitatud kahju tasumise hagiasjade ajamisel;
c) pensionide ja abirahade saamiseks avalduste (taotluste) koostamisel;
d) õigusnõuandlate poole pöörduvaile punaväelastele ja punamereväelastele avalduste, kaebuste ning muude paberite koostamisel;
e) õigusnõuandlate poole pöördujatele suuliste teatiste ja nõuannete andmisel.

Peale selle on õigusnõuandla juhatajal õigus üksikutel juhtudel, olenevalt klientide materiaalsest seisukorrast, vabastada tasust ka muude juriidilise abi liikide alal.

III. Tasu paberite koostamise eest.

7. Advokaatide poolt paberite (avalduste, kaebuste, lepingute jne.) koostamise eest tasutakse järgmise taksi järgi:

a) hagiavalduste, armuandmispalvete, administratiivorganeisse antavate avalduste ja muude paberite koostamise eest — mitte üle 30 rbl.;
b) kohtuotsuste peale edasikaebuste koostamise eest — mitte üle 75 rbl.;
c) lepingute kavandite koostamise eest — mitte üle 100 rbl.

IV. Tasu kohtus kriminaalasjade ajamise eest.

8. Kohtus kriminaalasjade ajamise eest tasutakse järgmise taksi järgi:

a) asja ajamise eest esimese astme kohtus — mitte üle 250 rbl.;
b) erasüüdistusasja ajamise eest esimese astme kohtus — mitte üle 100 rbl.;
c) asja ajamise eest teise astme kohtus advokaadi poolt, kes esines asjas esimese astme kohtus, — mitte üle 100 rbl.;
d) asja ajamise eest teise astme kohtus advokaadi poolt, kes ei esinenud asjas esimese astme kohtus, — mitte üle 200 rbl.

9. Mitme isiku kaitsmise eest ühes protsessis võetakse tasu järgmisel määral: 2 isiku kaitsmisel — 75%, 3 ja rohkem isiku kaitsmisel — 60% taksist igalt kohtualuselt.

10. Kriminaalasja ajamise eest, mis oma keerulisuse tõttu nõuab eriküsimuste uurimist ja läbitöötamist, võetakse tasu mitte üle 500 rbl.

Erandjuhtudel võib eriti keerulise asja ajamise eest võtta tasu üle 500 rbl., kuid ainult advokaatide kolleegiumi presiidiumi eriloal igal üksikul juhul.

11. Kohtuprotsessi kestmisel üle 3 päeva võetakse kliendilt täiendavat tasu 50 kuni 75 rubla iga järgmise päeva pealt.

12. Väljasõiduga seotud asjades makstakse advokaadile peale käesoleva juhendi § 8, 10 ja 11 ettenähtud põhitasu veel täiendavalt 50 kuni 75 rbl. iga väljasõidus viibimise päeva eest ning peale selle tasutakse sõidukulud.

V. Tasu tsiviil- ja administratiivasjade ajamise eest.

13. Kohtus tsiviilasjade ajamise eest tasutakse järgmise taksi järgi:

a) tööasja ajamise eest — mitte üle 100 rbl.;
b) hagihinnata asja ajamise eest — mitte üle 150 rbl.;
c) asja ajamise eest hagihinnaga kuni 1000 rbl. — mitte üle 50 rbl.;
d) asja ajamise eest hagihinnaga kuni 3000 rbl. — mitte üle 100 rbl.;
e) asja ajamise eest hagihinnaga kuni 5000 rbl. — mitte üle 200 rbl.;
f) asja ajamise eest hagihinnaga üle 5000 rbl. — mitte üle 300 rbl.

14. Administratiivasjade (maksuasjade, ruumidest administratiivse väljatõstmise asjade jne.) ajamise eest võetakse tasu mitte üle 100 rbl.

15. Eriti keeruka tsiviilasja ajamise eest, mis nõuab pikaajalist ettevalmistamist või erimaterjalide uurimist, võib käesoleva juhendi § 13 ettenähtud tasu määra suurendada 100% võrra.

Kohtuprotsessi venimisel, samuti asjades, mis on seotud advokaadi väljasõiduga, määratakse tasu käesoleva juhendi § 11 ja 12 kohaselt.

---

6. jagu.

Notariaat.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Riiginotariaadi määrustiku kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 12. 1940, 71, 978)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

1. Kinnitada Kohtu Rahvakomissari poolt esitatud Riiginotariaadi määrustik, mis on lisandatud käesolevale määrusele.

2. Lugeda Riiginotariaadi määrustik kehtivaks alates 1. jaanuarist 1941.

3. Lugeda kehtetuiks alates 1. jaanuarist 1941 notariaadi kohta kehtivad senised seadused.

Tallinn, 24. detsembril 1940.

Riiginotariaadi määrustik.

1. peatükk.

Notariaaltoimetusi teostavad asutised.

§ 1. Notariaaltoimetusi teostavad riiklikud notariaalkontorid, linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute nõukogud ja teised seaduses ettenähtud asutised.

§ 2. Riiklikkude notariaalkontorite võrgu määrab kindlaks Kohtu Rahvakomissar ja kinnitab Rahvakomissaride Nõukogu.

§ 3. Riiklik notariaalkontor koosneb ühest või mitmest notarist ja vajalikust arvust abijõududest.

§ 4. Notarid nimetab ametisse, paigutab ümber ja vabastab ametist Kohtu Rahvakomissar.

Notariks võidakse nimetada neid NSVL kodanikke, kes on lõpetanud ülikooli õigusteaduskonna või õigusteadusliku kooli ja pärast seda töötanud vähemalt ühe aasta notariaalkontoris abijõuna, samuti neid NSVL kodanikke, kes ei ole küll lõpetanud ülikooli õigusteaduskonda ega õigusteaduslikku kooli, kuid on tegutsenud kohtunikuna või notariaadi alal vähemalt 5 aastat.*)

§ 5. Notar ei või pidada teist riigiametit, välja arvatud valitavad ja õppetegevuslikud ametikohad, olla advokaatide kolleegiumi liikmeks, olla palgalises teenistuses kooperatiivseis ja ühiskondlikes organisatsioonides ning eraisikute juures ega osa võtta kaubanduslikest ja tööstuslikest ettevõtteist.

§ 6. Riikliku notariaalkontori tegevust juhib ja korraldab ning kannab selle eest vastutust notariaalkontori juhataja. Ta nimetab ametisse ja va-

*) § 4 teine lõige täiendatud ENSV RKN määrusega 26. 1. 1945 Riiginotariaadi määrustiku muutmise ja täiendamise kohta (ENSV T 1945, 5, 63).

bastab sellest notariaalkontori abijõude Kohtu Rahvakomissariaadi kinnitusel.

Kui notariaalkontori koosseisu kuulub mitu notarit, siis määrab Kohtu Rahvakomissar ühe neist notariaalkontori juhatajaks. Ühe notariga notariaalkontori juhatajaks on sama kontori notar.

§ 7. Riiklikkude notariaalkontorite tegevust juhib ja teostab nende notariaalkontorite üle järelevalvet Kohtu Rahvakomissariaat vahenditult.

§ 8. Riiklikkude notariaalkontorite tulud kantakse riigituludesse.

Notariaaditeenijate tasud ja notariaalkontorite ülalpidamise muud kulud kaetakse Kohtu Rahvakomissariaadi eelarve korras.

§ 9. Linnades, valdades ja alevites, kus ei ole notariaalkontorit, teostab käesoleva määrustiku § 13 loetletud notariaaltoimetusi kohalik töötava rahva saadikute nõukogu. Selle ülesande täitmise paneb nõukogu oma täitevkomitee ühele liikmele.

Töötava rahva saadikute nõukogu kui ka tema täitevkomitee liikme kohta kehtivad notariaaltoimetuste teostamise alal vastavalt riikliku notariaalkontori ja notariaaditeenijate kohta käivad eeskirjad.

§ 10. Kohtu Rahvakomissariaadil on õigus anda linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute nõukogudele juhendeid ja ringkirju notariaaltoimetuste teostamiseks ning revideerida neid notariaaltegevuse alal.*)

§ 11. Linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute nõukogude tulud notariaaltegevusest kantakse riigituludesse.

Need nõukogude kulud, mis on seoses notariaaltoimetuste teostamisega, kaetakse vastava nõukogu eelarve korras.

2. peatükk.

Notariaaltoimetused.

§ 12. Riiklikud notariaalkontorid teostavad järgmisi notariaaltoimetusi:

1) tõestavad kirjalikult vormistatud toiminguid;
2) varustavad dokumente täitepealdistega;
3) teostavad seaduses ettenähtud proteste;
4) tõestavad dokumentide ärakirju ja raamatuist ning dokumentidest tehtud väljakirjutisi;
5) tõestavad toiminguid mittesisaldavaile dokumentidele kirjutatud allkirjade ehtsust;
6) tõestavad vaidlematuid olusid;
7) annavad välja tunnistusi kodaniku tunnustamise kohta teadmata äraolijaks ja teadmata äraolija surnuks tunnustamise kohta;
8) toimetavad tõendite tagamist;
9) annavad edasi isikute ja asutiste avaldusi teistele isikutele ja asutistele;
10) võtavad deposiiti vastu raha ja väärtpabereid edasiandmiseks kuuluvuse järgi;
11) annavad välja ehitiste ja hoonestusõiguse pantimise tunnistusi;
12) panevad areste ehitistele, panditunnistust välja andmata;
13) võtavad tarvitusele abinõusid pärandi hoiuks ja annavad välja pärimisõiguse tunnistusi ning vaibetunnistusi;
14) tõestavad tõlkeid ning võõrkeelseist dokumentidest tehtud ärakirju;
15) osutavad tehnilisi teenuseid notariaaltoimetuste teostamisel;
16) teostavad teisi seadustes ja valitsuse määrustes ettenähtud notariaaltoimetusi.

§ 13. Linnades, valdades ja alevites, kus ei ole riiklikke notariaalkontoreid, teostavad kohalikud töötava rahva saadikute nõukogud nende piirkonnas elunevate kodanikkude jaoks järgmisi notariaaltoimetusi:

1) tõestavad postisaadetise saaja isikusamasust;
2) tõestavad välismaale saatmisele mittekuuluvaid volikirju;
3) tõestavad ärakirju, mis on tehtud kodaniku varalise seisundi või perekonnaseisu (abielu-, sünni- ja surmatunnistused) kohta käivaist dokumentidest, väljaantud teatistest sõjaväes teenimise kohta perekonnale soodustuste saamiseks ja sõjaväe arvestuslaudkondade teatistest sõjaväeteenistuse kohustuse kohta;
4) tõestavad väljakirjutisi, mis on tehtud vastava kodaniku kohta käivaist kolhooside ja käsitööstusartellide otsustest.

3. peatükk.

Notariaaltoimetuste teostamise üldeeskirjad.

1. jagu.

Notariaaltoimetuste teostamise koht.

§ 14. Notariaaltoimetusi võidakse lasta teostada ükskõik missuguses notariaalkontoris, välja arvatud seaduses ettenähtud erandid.

§ 15. Hoonestusõiguse seadmise lepingute, samuti ehitiste või hoonestusõiguse võõrandamise ning pantimise lepingute ja eellepingute notariaalne tõestamine, ehitiste või hoonestusõiguse pantimise tunnistuste väljaandmine ja arestide panek ehitistele toimub võõrandatava või panditava vara asukoha notariaalkontori poolt.

Linnades, kus on mitu notariaalkontorit, teostab käesolevas paragrahvis tähendatud notariaaltoimetusi esimene notariaalkontor.

§ 16. Vekslite protestimist mittelunastamises, tšekkide mittelunastamise tõestamist, samuti raha ja väärtpaberite deposiiti vastuvõtmist toimetab maksukoha notariaalkontor, vekslite protestimist mitteaktseptimises aga — vekslimaksja elukoha notariaalkontor.

§ 17. Tunnistusi teadmata äraolijaks ja teadmata äraolija surnuks tunnustamise kohta annab välja äraolija viimase elukoha notariaalkontor.

§ 18. Pärandvara hoiu abinõude tarvitusele võtmist ja pärimisõiguse tunnistuste ning vaibetunnistuste väljaandmist toimetab pärandi avanemise koha notariaalkontor.

Pärandi avanemise kohaks loetakse pärandaja viimset alalist elukohta enne tema surma. Kui see on teadmata, siis loetakse pärandi avanemise kohaks pärandvara asukoht. Kui pärandaja on surnud

*) § 10 tühistatud ENSV RKN määrusega 8. 5. 1941 (ENSV T 1941, 49, 746).

välismaal, siis loetakse pärandi avanemise kohaks pärandvara asukoht NSV Liidus.

§ 19. Notar võib teostada notariaaltoimetusi ka väljaspool notariaalkontori ruume notariaalkontorile määratud tööpiirkonnas, kui kodanik, kelle jaoks notariaaltoimetus teostatakse, või mõni muu toimetusosalistest ei saa kaaluval põhjusel (haigus, invaliidsus jms.) ilmuda notariaalkontori ruumesse.

§ 20. Notariaalkontorite tööpiirkonnad § 15—18 ettenähtud notariaaltoimetuste teostamiseks, samuti notariaaltoimetuste teostamiseks § 19 ettenähtud juhul määrab Kohtu Rahvakomissar, kuulutades sellest ENSV Teatajas.

§ 21. Tõlkeid teevad ja tõestavad ainult need notariaalkontorid, kellede peale see ülesanne Kohtu Rahvakomissari poolt on eriti pandud. Sellest kuulutatakse ENSV Teatajas.

Võõrkeelsest dokumendist või raamatust tehtud ärakirju ja väljakirjutisi on õigustatud tõestama ainult need notariaalkontorid, kellede peale on pandud samast võõrkeelest tehtud tõlgete tõestamine.

2. jagu.
Notariaaltoimetuste teostamise keel.

§ 22. Notariaaltoimetusi teostatakse eesti keeles.

Asjaosaliste soovil võib notariaalkontor teostada notariaaltoimetuse ka selles võõrkeeles, millesse tal on Kohtu Rahvakomissari poolt lubatud teha tõlkeid eesti keelest.

§ 23. Kui asjaosaliseks on isik, kes küllaldasel määral ei valda notariaaltoimetuse teostamisel kasutatavat keelt, siis täidab tõlgi kohuseid notar või tema vastutusel selleks kohalekutsutud isik.

3. jagu.
Notariaaditeenijate erikohused.

§ 24. Notariaaltoimetus peab olema teostatud samal päeval, mil on esitatud kõik vajalikud dokumendid, ja ainult erandlikel juhtudel on lubatud selle teostamist edasi lükata järgnevale päevale.

Eelmise lõike eeskiri ei kehti nende notariaaltoimetuste kohta, mida nende iseloomu tõttu ei ole võimalik teostada ühe päeva jooksul. Kuid ka seesuguste notariaaltoimetuste teostamine tuleb võimalikult kiiresti ning igasuguse viivituseta lõpule viia.

§ 25. Notariaaltoimetuse teostamisel peab notar selgitama, kas toiming või dokument, mille suhtes taotletakse notariaaltoimetuste teostamist, ei ole seadustega keelatud.

Kui toiming või dokument on seadustega keelatud, siis keeldub notar nende suhtes notariaaltoimetuste teostamisest, tehes asjaosalistele teatavaks keeldumise põhjused ja keeldumise peale edasikaebuse esitamise korra.

§ 26. Notar on kohustatud keelduma nende notariaaltoimetuste teostamisest, mis otseselt puudutavad:

1) tema enese, tema abikaasa, tema otsejoones sugulaste, tema esimese kolme astme külgjoones sugulaste, tema esimese kahe astme hõimlaste või tema eestkoste või hoolduse all olevate isikute isikulisi või varalisi huve;
2) neid ametikohti, kuhu ta on valitud;
3) neid õppeasutisi, kus ta õpetab.

Notariaaltoimetus selles osas, mis on teostatud käesolevas paragrahvis ettenähtud keelu vastaselt, loetakse tühiseks.

§ 27. Notar, kes on notariaaltoimetuse teostamise edasi lükanud järgnevale päevale või kes keeldub notariaaltoimetust teostamast, on kohustatud asjaosalisele viimase nõudel esitama edasilükkamise ja keeldumise põhjused kirjalikult.

§ 28. Notar peab valvama selle järele, et kirjalikult vormistatud toiming või dokument, mis esitatakse notariaaltoimetuse teostamisel, oleks maksustatud seatud lõivuga.

§ 29. Notariaaditeenijad on notariaaltoimetuste teostamisel kohustatud osutama asjaosalistele aktiivset kaasabi nende õiguste ja seaduslikkude huvide kaitseks.

§ 30. Notariaaditeenijad on kohustatud hoidma saladuses nende poolt teostatavaid notariaaltoimetusi.

Teostatud notariaaltoimetuste kohta antakse välja teatisi ainult neile isikutele ja asutistele, kellede ülesandel või kellede suhtes see notariaaltoimetus teostati, samuti kohtule, prokuratuurile ja uurimisorganitele nende nõudel.

4. jagu.
Notariaaltoimetuste teostamise üldine kord.

§ 31. Kõigi notariaalselt tõestatavate toimingute ja dokumentide tekst peab olema kirjutatud selgelt ja loetavalt.

Kaaped ei ole lubatavad.

Tühikud peavad olema läbi kriipsutatud.

Juurdekirjutused, mahakriipsutatud sõnad ja parandused peavad olema õiendatud asjaosaliste allkirjade ees ning korratud tõestuspealdises. Juurdekirjutused, mahakriipsutused ja parandused peavad olema tehtud nii, et kõike seda, mis on ekslikult kirjutatud ja pärast seda parandatud ning läbi kriipsutatud, oleks võimalik lugeda esialgsel kujul. Poolte poolt allakirjutamisele mittekuuluvas tekstis tehtud juurdekirjutused, mahakriipsutused ja parandused peavad olema õiendatud ja alla kirjutatud ainult notari poolt.

§ 32. Notariaalselt tõestatavais toiminguis ja dokumentides tuleb ära tähendada toimingust või toimetusest osavõtva füüsilise isiku suhtes tema perekonnanimi, vähemalt üks kord täielikult väljakirjutatuna tema ees- ja isanimi ning elukoht, juriidilise isiku suhtes aga — tema nimetus, väljakirjutatuna vähemalt üks kord täielikult ja ilma lühendusteta, ja tema täitva organi asukoht.

§ 33. Notariaaltoimetuste teostamisel kontrollib notar toimetusosaliste isikusamasust.

Toimetusosaliste õigus- ja teovõimet ning nende esindajate volitusi kontrollib notar ainult toimingute tõestamisel, dokumentide varustamisel täitepealdisega, mereprotestide koostamisel, ehitiste ja hoonestusõiguse pantimise tunnistuste väljaandmisel, arestide panekul ehitistele ja teistel seadustes ning valitsuse määrustes eriti ettenähtud juhtudel.

§ 34. Isikute samasust, kes ei ole notarile tuntud, tõendatakse passiga või seda asendava dokumendiga.*)

Kuni 16-aastase alaealise isiku samasust tõendatakse teda ülalpidava isiku passi tehtud sissekandega, seesuguse sissekande puudumisel aga perekonnaseisuorgani sünniregistrist tehtud väljakirjutisega.

§ 35. Allkirjad notariaalselt tõestatavail toimingutel ja muudel dokumentidel tuleb kirjutada notari juuresolekul.

Kui allkiri ei ole kirjutatud notari juuresolekul, siis peab allakirjutanu notarile kinnitama, et allkiri on kirjutatud tema poolt.

§ 36. Notariaaltoimetuste teostamiseks riigiasutiste ja -ettevõtete, kooperatiiv- ja muude ühiskondlikkude organisatsioonide nimel ei tarvitse notar nõuda nende esindajate isiklikku ilmumist, kui notar viimaseid isiklikult tunneb ja kui nende allkirjade ehtsus ei ärata temas kahtlusi.

§ 37. Kui notariaaltoimetusest osavõtja ei saa oma käega alla kirjutada kirjaoskamatuse või füüsilise puuduse tõttu või mõnel muul kaaluval põhjusel, siis tema ülesandel kirjutab notari juuresolekul tema eest alla teine selleks kohalekutsutud isik. Sel juhul märgib notar tõestuspealdises ära põhjuse, miks notariaaltoimetusest osavõtja ise ei saanud alla kirjutada ja et toimetusest osavõtja palvel on alla kirjutanud teine isik.

§ 38. Kui toiminglaseks või dokumendi allakirjutajaks on kirjaoskaja kurt, tumm või kurttumm, siis see isik loeb kirjalikult vormistatud toimingu või dokumendi läbi ja kirjutab alla oma käega.

Kurdi, tumma või kurttumma kirjaoskamatuse korral kutsutakse tema poolt sooritatava toimingu või toimetuse teostamise juurde kirjaoskaja isik, kes oskab kurdile, tummale või kurttummale ära seletada toimingu sisu või toimetuse. See isik tõendab oma allkirjaga, et toimingu sisu või toimetus vastab kurdi, tumma või kurttumma tahtele.

§ 39. Kui notariaaltoimetusest võtab osa pime, siis loeb notar talle ette kirjalikult vormistatud toimingu või dokumendi teksti, mille suhtes taotletakse notariaaltoimetuse teostamist. Toimingul või dokumendil märgib notar, et see on ette loetud pimedale ja et selle sisu ning teostatav toimetus vastab pimeda tahtele.

§ 40. Kui ladina või vene kirjas vormistatud toimingule või kirjutatud dokumendile on alla kirjutatud mitteladina või mittevene kirjas, siis lisandab notar seesugusele allkirjale vastavalt toimingus või dokumendis kasutatud keelele ladina- või venekirjalise vaste allakirjutaja etteütluse järgi, vastutades oma allkirjaga ainult allkirja häälduse õige edasiandmise eest.

§ 41. Mitmele lehele kirjutatud toimingud, samuti mitmest lehest koosnevad dokumendid peavad notariaaltoimetuse teostamiseks olema lehtede järgi nummerdatud, läbi nööritud ja kinnitatud notariaalkontori pitseriga.

§ 42. Kirjalikult vormistatud toimingu, samuti ärakirja, väljakirjutise, tõlke ja allkirja ehtsuse tõestamisel ning teistel seaduses ettenähtud juhtudel koostab notar tõestamise kohta vastava tõestuspealdise.

Tõestuspealdis, samuti teised notariaalpealdised kirjutatakse kas kirjalikult vormistatud toimingule või dokumendile või nende külge kinnitatud lehele, kusjuures jätkukoht varustatakse notariaalkontori pitseriga.

§ 43. Iga notariaalpealdis, samuti notariaalkontori poolt väljaantav iga tunnistus või teatis või koostatav akt peab sisaldama peale notariaaltoimetuse sisu äratähenduse veel järgmist:

1) notariaaltoimetuse teostamise aja,
2) notariaaltoimetuse teostanud notariaalkontori nimetuse,
3) sissenõutud ühtse riigilõivu summa,
4) numbri, mille all notariaaltoimetus on sisse kantud notariaalregistrisse,
5) notariaalkontori pitseri,
6) notariaaltoimetuse teostanud notari allkirja.

Notariaalpealdiste, -tunnistuste, -teatiste ja -aktide vormi ja üksikasjalisema sisu määrab Kohtu Rahvakomissar oma juhendiga.

5. jagu.

Notariaaltoimetuste ja tehniliste teenuste eest võetav riigilõiv.

§ 44. Notariaaltoimetuste teostamise ja nende teostamisel tehniliste teenuste osutamise eest notariaalkontori ruumes võetakse riigilõivu seaduses ettenähtud määral.

§ 45. Notariaaltoimetuste teostamise eest väljaspool notariaalkontoriruume võetakse riigilõivu kahekordses suuruses võrreldes sellega, mida võetakse nende teostamise eest notariaalkontori ruumes. Peale selle tasutakse notari kohalisõidu tegelikud kulud.

Tehniliste teenuste osutamise eest väljaspool notariaalkontori ruume võetakse riigilõivu harilikus suuruses.*)

4. peatükk.

Notariaaltoimetuste teostamise erieeskirjad.

1. jagu.

Kirjalikult vormistatud toimingute tõestamine.

§ 46. Notariaalselt tõestatakse mitte ainult neid kirjalikult vormistatud toiminguid, mis seaduse järgi peavad olema notariaalselt tõestatud kehtetuse ähvardusel, vaid ka kõiki teisi seadusega mittekeelatud toiminguid, kui toiminglased seda soovivad.

§ 47. Kirjalikult vormistatud toimingud esitatakse notariaalseks tõestamiseks kahes või kolmes eksemplaris vastavalt toiminglaste soovile.

Kõik notariaalselt tõestatud eksemplarid peavad olema alla kirjutatud toiminglaste poolt ja nad loetakse algkirjalisteks.

*) § 34 esimene lõige täiendatud ENSV RKN määrusega 26. 1. 1945 Riiginotariaadi määrustiku muutmise ja täiendamise kohta (ENSV T 1945, 5, 63).

*) § 45 lõige 2 tühistatud ENSV RKN määrusega 8. 5. 1941 (ENSV T 1941, 49, 746).

Esimest eksemplari säilitatakse notariaaltoimikus, kuna teine ja kolmas eksemplar antakse välja toiminglastele.

§ 48. Vara võõrandamise ja pantimise toimingute notariaalseks tõestamiseks peab notar veenduma selles, et see vara kuulub neile isikutele, kes seda võõrandavad või pandivad, ja et vastava toimingu teostamiseks ei ole seaduslikke takistusi. Nende olude kontrollimise kohta teeb notar vastava märkme tõestuspealdisse.

§ 49. Toimingu teise või kolmanda eksemplari kaotsimineku korral annab notariaalkontor toiminglase palvel välja notariaalselt tõestatud teisiku.

Teisiku väljaandmine võib toimuda üksnes kaastoiminglaste nõusolekul, mis on väljendatud tõestatud allkirjadega avalduses, või kohtumääruse alusel.

§ 50. Notariaalselt tõestatud volikirja võidakse edasi anda telegraafi teel.

2. jagu.

Dokumentide varustamine täitepealdistega.

§ 51. Rahasumma sissenõudmiseks või võlgnikult mõne muu vara väljanõudmiseks varustavad notariaalkontorid täitepealdisega vaidlematuid dokumente, millede alusel on kindlaks tehtav:

1) võlgnevus seesuguse korteriüüri arvel, mille suuruse kohta ei ole tõstetud kohtulikku vaidlust, samuti võlgnevus kommunaalsete ja muude teenuste (vee, kanalisatsiooni, kütte, valgustuse, gaasi, telefoni, raadio jms., samuti üürnikule kasutamiseks antud pesu ja inventari) eest,

   sel tingimusel, kui esitatakse:

   a) tasumata arved,
   b) ärakiri üürnikule kirjalikult antud hoiatusest korteriüüri seatud tähtajal tasumise kohta, ühes üürniku allkirjaga hoiatuse kättesaamise kohta või majavalitsuse märkmega selle kohta, et üürnik on keeldunud andmast allkirja hoiatuse saamise kohta;

2) viivitus kustutusmaksete õiendamises neilt laenudelt, mis on saadud ametiühingute, käsitööstuskooperatsioonide, invaliidide kooperatsioonide, kolhooslaste või talundipidajate vastastikuse abistamise kassadelt, samuti NSVL literatuuri, arhitektuuri, muusika ja kujutava kunsti fondidelt,

   sel tingimusel, kui esitatakse:

   a) võlgniku kirjalik võlakohustus,
   b) teatis kustutussumma suuruse kohta, mille tasumisega võlgnik on viivituses;

3) riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike raamatukogude lugejate võlgnevus kaotatud raamatute eest,

   sel tingimusel, kui esitatakse:

   a) dokument, millest nähtub, et lugeja on raamatukogust raamatu saanud, kuid ei ole seda tähtpäevaks tagasi toonud,
   b) teatis raamatu hinna kohta;

4) kodanike võlgnevus raadiovastuvõtjate ja raadiopunktide kasutamise eest, samuti trahvide arvel, mis on määratud abonementmaksu tähtajal õiendamata jätmise või raadiovastuvõtjate või raadiopunktide ilma seatud korras registreerimiseta või loata ehitamise või kasutamise eest,

   sel eeldusel, kui esitatakse:

   a) akt raadioseadmete kasutamise korra rikkumise kohta,
   b) Side Rahvakomissariaadi organite või NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures oleva Üleliidulise Raadiofikatsiooni ja Raadiolevi Komitee organite otsus trahvi määramise kohta,
   c) teadaanne võlgnikule võlasumma suuruse ja selle tasumise tähtaegade kohta,
   d) postiasutise teatis teadaande kätteandmise kohta võlgnikule;

5) nende tööliste, teenijate ja käsitööstusartelli vastuvõetud liikmete võlgnevus tasateenimata avansside alal, mis on antud neile töötasu, päeva- ja toetusrahade ning töökohale sõidu kulude arvel, kes ei ole asunud tööle või on töölt lahkunud enne väljaantud avansi tasateenimist või enne teenistustähtaja lõppu või lepinguga määratud ülesande täitmist, või on töölt vallandatud töödistsipliini või lepinguga enese peale võetud kohustuste rikkumise pärast,

   sel tingimusel, kui esitatakse:

   a) töötajaga sõlmitud lepingu algkiri,
   b) allkiri avansisumma saamise kohta,
   c) tööandja administratsiooni teatis tööl oldud aja, töölt lahkumise aja või tööle mitteilmumise kohta või vallandamisotsus,
   d) töötajale kuuluva summa arvestus;

6) kainestusasutises olnud isikute võlgnevus neile antud arstiabi eest,

   sel tingimusel, kui esitatakse:

   a) Töölis-Talupoegade Miilitsa kainestusasutise akt arstiabi andmise kohta,
   b) ärakiri ettepanekust võla tasumise kohta ühes allkirjaga selle ettepaneku kättesaamise kohta;

7) riigiasutiste ja -ettevõtete, kooperatiiv- ja muude ühiskondlikkude organisatsioonide vallandatud tööliste ja teenijate võlgnevus kaotsiläinud ja rikutud materjalide, toodete ja kasutamiseks antud asutise, ettevõtte või organisatsiooni vara eest summas, mis on kindlaks määratud administratsiooni või tüli-hindamiskomisjoni poolt ja mida ei ole kinni peetud vallandamisel,

   sel tingimusel, kui esitatakse:

   a) administratsiooni korraldus, millega töötajale on pandud vastutus temale väljaantud vara kaotsimineku ja rikkumise eest, või tüli-hindamiskomisjoni otsuse ärakiri,

b) tööandja teatis selle summa suuruse kohta, mis administratsiooni poolt on kinni peetud töötaja töötasust töötaja kanda määratud kahjutasu katteks;

8) käsitööstusartelli liikmete viivitus maksete õiendamises kooperatiivi omandisse kuuluvate käsitööriistade kasutamise eest, samuti neile tootmiseks või töötlemiseks antud vahendite ja materjalide eest,

sel tingimusel, kui esitatakse:

a) võlgniku allkiri nimetatud vara vastuvõtmise kohta,
b) väljakirjutis võlgniku isiklikust arvest;

9) võlgnevus üüri arvel elamiseks mittekasutatavate ruumide eest,

sel tingimusel, kui esitatakse:

a) ärakiri üürilepingust,
b) teadaanne üürnikule temal tasuda oleva võla kohta;

10) majavalitsuste, majaüürnike ja majaomanike võlgnevus riiklikele, kooperatiivseile ja ühiskondlikele ettevõtteile ja organisatsioonidele viimaste poolt osutatud kommunaalteenuste (veevärgi kasutamise, suitsulõõride ja prügikastide puhastamise, samuti desinfektsiooni, deratisatsiooni jms.) eest,

sel tingimusel, kui esitatakse:

a) tasumata arve,
b) teadaanne võlgnikule;

11) viivitus krediitoperatsioonidega seoses olevate maksete õiendamises krediitasutistele,

sel tingimusel, kui esitatakse:

a) dokumendi algkiri, mille järgi teostatakse sissenõudmist,
b) sissenõudja poolt tõestatud väljakirjutis võlgniku isiklikust arvest;

12) raudtee, jõe- või merelaevanduse võlgnevus nende poolt tunnustatud nõuete järgi, mis tulenevad lastiveolepinguist,

sel tingimusel, kui esitatakse:

raudtee, jõe- või merelaevanduse poolt kliendile saadetud algkirjaline teadaanne, millest nähtub raudtee, jõe- või merelaevanduse poolt tunnustatud summa suurus;

13) võlgnevus protestitud veksli, veksliteisiku või veksli-ärakirja järgi,

sel tingimusel, kui esitatakse:

vastavalt veksel, veksliteisik või veksli-ärakiri koos protestiaktiga;*)

14) võlgnevus lunastamiseks esitatud tšekkide järgi, millede lunastamata jätmine on tõestatud tšekimaksja, notariaalkontori või arvestusasutise poolt tšekile tehtud vastava pealdisega,

sel tingimusel, kui esitatakse:

tšekk algkirjas lunastamata jätmise pealdisega;*)

15) võlgnevus notariaalselt tõestatud toimingust tuleneva kohustuse järgi,

sel tingimusel, kui esitatakse:

notariaalselt tõestatud toimingu algkirjaline eksemplar;

16) võlgnevus dispaši järgi, mille vastu ei ole tõstetud vaidlust seatud tähtaja jooksul,

sel tingimusel, kui esitatakse:

a) dispaši ärakiri,
b) dispašööri teatis selle kohta, et dispaši vastu ei ole tõstetud vaidlust seatud tähtaja jooksul;

17) võlgnevus tagasi andmata jäänud taara arvel ja trahv viivituse eest taara tagasiandmisel, seadusega seatud juhtudel ja määral,

sel tingimusel, kui esitatakse:

a) arvete ärakirjad,
b) organisatsiooni teatis produktsiooni väljalaadimise kohta ostja poolt koos kotitaaraga,
c) teatis väljalaaditud produktsiooni tasumata jätmise kohta,
d) teatis kottide tagasi andmata jätmise või nende tagasiandmise kohta pärast seatud tähtaega;

18) võlgnevus töötasu arvel,

sel tingimusel, kui esitatakse:

a) tööleping, millele administratsiooni poolt on tehtud pealdis võlguoleva töötasu kohta või millele administratsiooni poolt on lisandatud tõestatud dokument töö teostamise kohta teatud summa väärtuses, või
b) arvestusraamat või arvestusleht administratsiooni poolt tõestatud pealdisega võlguoleva töötasu kohta, või
c) administratsiooni poolt väljaantud teatis või tõend võlguoleva töötasu kohta;

19) etendusettevõtete võlgnevus autorihonorari arvel, mis on autorile tasumata tema teose avaliku ettekandmise eest,

sel tingimusel, kui esitatakse:

a) aruanne või
b) etendusettevõtte administratsiooni poolt allakirjutatud kohustus;

20) võlgnevus NSVL literatuuri, arhitektuuri, muusika ja kujutava kunsti fondi tasumisele kuuluvate sissemaksude ja selle fondi kasuks tehtavate mahaarvutuste arvel,

sel tingimusel, kui esitatakse:

nende ettevõtete ja organisatsioonide poolt tõestatud arvestusaruanne, kes on tasunud töötasu või honorari ja preemia.

*) P. 13 tühistatud ENSV RKN määrusega 26. 1. 1945 Riiginotariaadi määrustiku muutmise ja täiendamise kohta (ENSV T 1945, 5, 63).

*) P. 14 muudetud ENSV RKN määrusega 26. 1. 1945 Riiginotariaadi määrustiku muutmise ja täiendamise kohta (ENSV T 1945, 5, 63).

Täitepealdisega ei või varustada kolhooside võlgnevuse kohta käivaid dokumente.

§ 52. Notariaalkontor võib dokumenti varustada täitepealdisega, kui dokumendist tuleneva kohustuse täitmise tähtpäevast ei ole möödunud veel üht aastat, olgu siis et eriseaduses on ette nähtud teissugune tähtaeg.

§ 53. Kui võladokumendi järgi tuleb teostada sissenõudmist osakaupa, siis võidakse iga osa sissenõudmise kohta teha täitepealdis algkirjalise võladokumendi asemel kas dokumendi ärakirjale, mille on esitanud ja tõestanud sissenõudmist teostav riigiorgan, kooperatiiv või ühiskondlik organisatsioon, või muule dokumendile, mille alusel on kindlaks tehtav osavõlg.

Sissenõudja poolt esitatud ärakirjale täitepealdise tegemisel kontrollib notar ärakirja vastavust algkirjale ilma ühtset riigilõivu võtmata ning teeb algkirjalisele võladokumendile märkme täitepealdise väljaandmise kohta, ära tähendades täitepealdise järgi sissenõudmisele kuuluva summa ning selle osavõla, mille kustutamiseks sissenõutud summa läheb. Samasuguse märkme teeb notar algkirjalisele võladokumendile osavõla-dokumendi varustamisel täitepealdisega.

§ 54. Dokumendist, mille alusel täitepealdis on välja antud, jäetakse notariaaltoimikusse ärakiri.

Kui täitepealdisi antakse korraga välja ühele ning samale sissenõudjale mitme ühesuguse vormi järgi koostatud dokumendi alusel, siis notariaalkontor ei nõua ärakirja igast säärasest dokumendist, vaid jätab notariaaltoimikusse ainult ühe ärakirja või planketi ja võlgnikkude nimestiku, kelledelt sissenõude teostamiseks dokumendid on varustatud täitepealdistega, ära tähendades võlgnikkude täielikud nimetused ja iga võlgniku kohta elukoha, maksutähtpäeva, täitepealdise järgi sissenõudmisele kuuluvad summad ning vajaduse korral ka muud andmed.

Kui ühe ning sama dokumendi alusel antakse mitu täitepealdist mitmesugustel aegadel, siis neil juhtudel jäetakse võladokumendi ärakiri ainult üks kord, täitepealdise esmakordsel väljaandmisel.

§ 55. Kui sissenõudja notariaaltoimikusse jäetavat dokumendi-ärakirja ei ole esitanud, siis valmistab selle ärakirja notariaalkontor, võttes selle eest ühtset riigilõivu tehniliste teenuste osutamise eest määratud normide järgi.

Kui aga sissenõudja on ärakirja esitanud, siis kontrollib notar selle vastavust algkirjale ilma ühtset riigilõivu võtmata.

§ 56. Sissenõudmine täitepealdisega varustatud dokumendi järgi toimub kohtuotsuse täitmise kohta seatud korras.

Kohtutäiturite lõpetatud kui ka lõpetamata toimikud täitepealdiste täitmise kohta antakse täitmiskoha rahvakohtu arhiivi.

§ 57. Täitepealdise väljaandmise eest võetav ühtne riigilõiv nõutakse sisse võlgnikult sissenõudja kasuks sel juhul, kui sissenõudja on selle tasunud notariaalkontorile, riigi kasuks aga sel juhul, kui sissenõudja on ühtse riigilõivu maksmisest seaduse järgi vabastatud.

Riigi kasuks sissenõudmisele kuuluv ühtne riigilõiv nõutakse sisse eri täitepealdise järgi.

§ 58. Täitepealdisega varustatud dokumendi või selle ärakirja kaotsiminekul antakse täitepealdise teisik välja ainult rahvakohtu määruse alusel.

Avaldus täitepealdise teisiku saamiseks tuleb esitada täitepealdise väljaandnud notariaalkontori asukoha rahvakohtule.

Väljaantav teisik peab sisaldama kaotsiläinud dokumendi ja täitepealdise täieliku teksti, mis vastab notariaalkontoris säilitatavale dokumendi ja täitepealdise ärakirjale, samuti ka viite rahvakohtu määrusele.

3. jagu.

Protestide teostamine.

1. jaotis.

Vekslipротest.

§ 59. Notariaalkontor, kellele veksel on esitatud protestimiseks vekslimäärustikus ettenähtud tähtajal, nõuab kas suuliselt või kirjalikult vekslijärgsete toimetuste täitmist isikuilt, kellede vastu protestimine toimub.

Vekslijärgsete toimetuste täitmatajätmisel koostab notar selle kohta protestiakti.

§ 60. Protestiakt tuleb koostada vekslile või vekslijätkule.

Ühe ning sama veksli mitme teisiku või algveksli ja selle ärakirja protestimiseks on küllaldane, kui protestiakt koostatakse ühele veksliteisikule või algvekslile. Teistel veksliteisikutel või veksli ärakirjal tuleb ära märkida, missugusele veksliteisikule on koostatud protestiakt või et see on algvekslil.

§ 61. Protesti kohta, mille veksli-ärakirja valdaja laseb teha algveksli pidaja vastu algveksli mitteväljaandmise pärast, koostatakse protestiakt ärakirjale või selle külge kinnitatud lehele.

Kui veksel protestitakse osalise aktseptimise pärast, siis tuleb vekslist teha ärakiri ja protestiakt koostada sellele ärakirjale või selle külge kinnitatud lehele. Ärakiri peab sisaldama ka vekslil leiduvad indossamendid ja muud pealdised ning märkmed.

§ 62. Kui ühest ning samast vekslist tulenevaid toimetusi on kohustatud täitma mitu isikut või üks ning sama isik korduvalt, siis on küllalt ühe protestiakti koostamisest.

§ 63. Vekslit võidakse lunastada notarilt. Notarilt ei saa ära võtta õigust veksli järgi maksu vastu võtta.

2. jaotis.

Tšeki mittelunastamise tõestamine notari poolt.

§ 64. Tšekivaldaja, kes soovib esitada tšekki lunastamiseks notariaalkontori kaudu, peab tšeki notariaalkontorile selleks üle andma kas selle tähtaja jooksul, mille kestel ta võib tšekimäärustiku järgi ise tšekki lunastamiseks esitada, või sellele tähtajale järgneval päeval kuni kella kaheteistkümneni.

§ 65. Samal päeval, mil tšekivaldaja annab tšeki üle notariaalkontorile, esitab notar tšeki tšekimaksjale lunastamiseks, ja kui viimane keeldub lunastamast, teeb notar tšekile pealdise mittelunastamise kohta.

Mittelunastamise pealdise tegemisele kohaldatakse vastavalt veksli protestiakti koostamise kohta käivaid eeskirju.

§ 66. Mittelunastamise pealdise tegemise päeval teatab notariaalkontor sellest kirjalikult tšekivaldajale ning kõigile neile tšekikohuslastele, kellede aadressid on tšekil märgitud või on notariaalkontorile teada või talle tšekivaldaja poolt teatatud. Säärase teatamisega seotud kulud võib tšekivaldaja tšekikohuslaselt sisse nõuda.

3. jaotis.

Mereprotest.

§ 67. Notariaalkontor, kellele laevajuhi poolt on seatud tähtajal esitatud avaldus üld- või eriavarii toimumise, eriavarii oletatava toimumise või asetleidnud laevade kokkupõrke kohta, koostab esitatud avalduse alusel sündmuse lühikest kirjeldust sisaldava eelmereprotestiakti.

Eelmereprotestiakt peab olema alla kirjutatud peale notari veel avalduse teinud laevajuhi poolt.

§ 68. Pärast eelmereprotestiakti koostamist võib laevajuht lasta samal notariaalkontoril koostada toimunud avarii või laevade kokkupõrke kohta NSVL Kaubanduslikus merekoodeksis ettenähtud tähtajal ning korras mereprotestiakti.

Mereprotestiaktile kirjutavad alla akti koostamisel seletusi andnud laevajuht ja laevapersonaali liikmed, kes oma allkirjaga kinnitavad nende poolt antud seletuste tõele-vastavust, ning akti koostanud notar.

Mereprotest valmistatakse kahes eksemplaris, milledest üks antakse välja laevajuhile, kuna teine jäetakse notariaaltoimikusse.*)

4. jagu.

Dokumentide ärakirjade ja raamatuist või dokumentidest tehtud väljakirjutiste tõestamine.

§ 69. Notariaalkontorid tõestavad kõigi ärakirjade ja väljakirjutiste vastavust algkirjale, välja arvatud ainult need ärakirjad ja väljakirjutised, mis on tehtud:

1) dokumendist või raamatust, mis oma sisult on seadusvastane, salajane või avaldamisele mittekuuluv;
2) passist, Üleliidulise Kommunistliku (bolševikkude) Partei dokumendist, Üleliidulise Lenini Kommunistliku Noorsooliidu või ametiühingulise organisatsiooni liikme tunnistusest, NSVL ja liiduvabariigi aumärgi või aukirja annetamise dokumendist, lööktöölise aukirjast või raamatust, saadiku mandaadist või sõjaväetunnistusest;
3) kodaniku isiklikesse õigustesse ja huvidesse puutuvate seesuguste dokumentide ärakirjadest, mis on välja antud riigiasutise või -ettevõtte või ühiskondliku organisatsiooni poolt, kui viimatinimetatud ärakiri ei ole tehtud sama asutise, ettevõtte või organisatsiooni planketil, ei sisalda märget algkirja asukoha kohta ega ole varustatud asutise, ettevõtte või organisatsiooni pitseriga ja juhi allkirjaga;
4) keskkooli lõputunnistusest või muust haridust tõendavast dokumendist;*)
5) tööraamatust;
6) välisriigi poolt väljaantud dokumendist, mis on NSVL Välisasjade Rahvakomissariaadi organite poolt legaliseerimata;
7) dokumendist, millel on kaapeid, seatud korras õiendamata parandusi või muid puudusi;
8) mitmel lehel olevast dokumendist, kui need lehed on nöörimata, nummerdamata ja asutise, ettevõtte või organisatsiooni pitseriga ning juhi allkirjaga varustamata.

§ 70. Tõestatav ärakiri peab sisaldama täpselt äratooduna algkirja kogu teksti, sealhulgas dokumendile allakirjutanud isiku nime ja ametinimetuse.

Ärakirjas ei tohi leiduda kaapeid. Parandused, juurdekirjutused ja mahakriipsutatud sõnad peavad olema ära märgitud ärakirja tõestuspealdises enne notari allkirja.

Kui tõestatav ärakiri on kirja pandud mitmel lehel, siis peavad lehed olema nööritud, nummerdatud ja kinnitatud notariaalkontori pitseriga.

§ 71. Ärakirja tõestamise kohta teeb notariaalkontor vastava märkme algkirjale.**)

§ 72. Väljakirjutiste vastavust algkirjale tõestatakse ainult seesuguste väljakirjutiste suhtes, mis on tehtud dokumendist, mille sisu käsitleb mitut üksteisega mitte seoses olevat küsimust.

Väljakirjutis peab sisaldama küsimuse kohta käiva teksti täielikuna.

5. jagu.

Allkirjade ehtsuse tõestamine.

§ 73. Notariaalkontorid tõestavad ainult seesugustele avaldustele, tunnistustele ja muudele dokumentidele kirjutatud allkirjade ehtsust, mis ei ole seadusvastased ja milledes kodanikud ei avalda seesuguseid olusid, millede tõestamine kuulub seaduse järgi ainuüksi mõne teise riigiorgani võimkonda.

Toimingu kirjalikku vormistust sisaldavale dokumendile kirjutatud allkirjadest võidakse tõestada ainult seda, mis on alla kirjutatud teise isiku eest, kes ei saa omakäeliselt alla kirjutada kirjaoskamatuse või füüsilise puuduse tõttu või mõnel muul kaaluval põhjusel. Aseallakirjutajaks ei või olla kaastoiminglane.

§ 74. Isiku allkirja ehtsuse tõestamisega ei tõesta notariaalkontor neid olusid, mis sisalduvad selle isiku avalduses, kelle allkirja tõestatakse, vaid sellega tõestatakse üksnes seda, et allkirja on tõesti kirjutanud see isik, kes kannab allakirjutatud nime.

Aseallakirjutaja allkirja ehtsuse tõestamisel kontrollib notar nii aseallakirjutaja kui ka selle isiku samasust, kelle eest aseallakirjutaja alla kirjutas.

6. jagu.

Vaidlematute olude tõestamine.

§ 75. Notariaalkontorid tõestavad neid vaidlematuid olusid, milledes notar on isiklikult veendunud

*) § 68 kolmas lõige muudetud ENSV RKN määrusega 26. 1. 1945 Riiginotariaadi määrustiku muutmise ja täiendamise kohta (ENSV T 1945, 5, 63).

*) § 69 p. 4 tühistatud ENSV RKN määrusega 8. 5. 1941 (ENSV T 1941, 49, 746).

**) § 71 tühistatud ENSV RKN määrusega 26. 1. 1945 Riiginotariaadi määrustiku muutmise ja täiendamise kohta (ENSV T 1945, 5, 63).

ja millede tõestamiseks seadus ei näe ette teist korda. Seesuguste olude hulka kuuluvad, peale muude, isiku elusolemine, isiku samasus päevapildil kujutatud isikuga ja dokumendi või asja ettenäitamine.

§ 76. Isiku elusolemise tõestamiseks kontrollib notar isiku samasust kas notariaalkontori ruumes või § 19 ettenähtud juhtudel väljaspool neid ruume ning laseb isikul enda juuresolekul alla kirjutada.

Isiku elusolemise kohta väljaantavas tunnistuses märgitakse ära peale elusolemise fakti ja tõestamise kuupäeva veel elusoleva isiku elukoht ning isiku soovil tõestamistund ja -minut.

§ 77. Notariaalkontor tõestab päevapildile oma allkirja kirjutanud isiku samasust päevapildil kujutatud isikuga, kui ta kontrollimisel veendub nende samasuses.

Tõestamise kohta koostab notar tõestuspealdise päevapildile või sellele lehele, millele päevapilt on kleebitud. Viimasel juhul peab päevapilt olema varustatud notariaalkontori pitseriga nii, et osa sellest ulatuks päevapilti ümbritsevale lehele.

Käesoleva paragrahvi eeskirjad kehtivad ka isiku samasuse tõestamisel päevapildist mehaanilisel teel valmistatud äratõmbel kujutatud isikuga.

§ 78. Dokumendi või asja ettenäitamise fakti tõestamisel kontrollib notar dokumendi või asja esitava isiku samasust.

Dokumendi ettenäitamise kohta teeb notar dokumendile vastava pealdise, asja ettenäitamise kohta aga annab välja vastava tunnistuse.

7. jagu.

Teadmata äraolijaks ja teadmata äraolija surnuks tunnustamise tunnistuste väljaandmine.

§ 79. Teadmata äraolijaks ja teadmata äraolija surnuks tunnustamise tunnistusi annavad notariaalkontorid välja isikutele, asutistele ja organisatsioonidele, kes selle saamisest on õiguslikult huvitatud.

§ 80. Teadmata äraolijaks ja surnuks tunnustamise tunnistuste väljaandmine notariaalkontori poolt toimub Tsiviilkoodeksis ettenähtud alustel.

§ 81. Isiku teadmata äraolijaks või surnuks tunnustamisest kuulutab notariaalkontor ENSV Teatajas selle isiku, asutise või organisatsiooni kulul, kelle taotlusel isik tunnustati äraolijaks või surnuks.*)

§ 82. Teadmata äraolijaks või surnuks tunnustatud isikust mahajäänud vara suhtes võtab notariaalkontor tarvitusele hoiu abinõud, kui ta seda riigi, pärijate või usaldajate huvides vajalikuks peab, ning teatab vastavale organile selle vara üle eestkoste seadmise vajadusest.

§ 83. Teadmata äraolija surnuks tunnustamisest teatab notariaalkontor kolme päeva jooksul vastavale perekonnaseisuorganile, saates viimasele vajalikud andmed Kohtu Rahvakomissariaadi poolt kokkuleppel Siseasjade Rahvakomissariaadiga kindlaksmääratud vormi kohaselt.

*) § 81 muudetud ENSV RKN määrusega 26. 1. 1945 Riiginotariaadi määrustiku muutmise ja täiendamise kohta (ENSV T 1945, 5, 63).

§ 84. Seatud korras surnuks tunnustatud teadmata äraolija tagasiilmumisel, olenemata ilmumise ajast, notariaalkontor tehes kindlaks, et ilmunu on tõeliselt see isik, kes on surnuks tunnustatud, annab talle välja tunnistuse selle kohta, et varem väljaantud tunnistus tema surnuks tunnustamise kohta on tühistatud, ja teatab vastavale perekonnaseisuorganile tema surma sissekande tühistamiseks.

8. jagu.

Tõendite tagamine.

§ 85. Notariaalkontor toimetab huvitatud isiku palvel nende tõendite tagamist, mis on isikule vajalikud asja menetluse korral kohtu- või administratiivasutistes, või kui on põhjust karta, et nende tõendite esitamine muutub hiljem võimatuks või väga raskeks.

Notariaalkontor ei või toimetada nende asjade kohta käivate tõendite tagamist, mis on juba kohtu või kohtulikkude ülesannetega asutise menetluses.

§ 86. Tõendite tagamise menetlusest kutsub notariaalkontor osa võtma nii selle isiku, kes taotleb tõendi tagamist, kui ka selle isiku, kelle vastu võidakse tõendit kasutada. Viimase väljakutseta võidakse tõendi tagamist toimetada ainult neil juhtudel, mis ei kannata viivitust või kui ei ole kindlaks tehtav, kelle vastu võidakse tõendit kasutada.

§ 87. Toimetades tõendite tagamist võtab notar tarvitusele abinõusid asjaolude väljaselgitamiseks tunnistajate ülekuulamise ja paikliku vaatluse toimepaneku teel. Kui osutub vajalikuks selgitada olusid, mida võivad kindlaks teha ainult eriteadmusi omavad isikud, siis kutsub notar juurde vastavalt asjaoludele eksperte kas huvitatud isikute palvel või omal suval.

§ 88. Tõendite tagamise toimetamisel koostab notar akti, kuhu märgitakse:

1) koostamise aeg ja koht ning asja lühike nimetus;
2) ilmunud huvitatud isikute, tunnistajate ja ekspertide perekonna-, ees- ja isanimed ning elukohad;
3) tunnistajate ütluste, paikliku vaatluse ja ekspertiisi andmete sisu.

Mingeid omi järeldusi, märkusi ega kaalutlusi notar akti ei kanna.

Aktile kirjutavad alla peale notari veel menetlusest osavõtnud isikud.

§ 89. Tunnistajate ülekuulamine toimub Tsiviilprotsessi koodeksi vastavate eeskirjade kohaselt. Tunnistajate ütlused kannab notar akti, võimalikult täpselt, ja neid kinnitavad tunnistajad oma allkirjaga.

Ekspertide seletused kantakse akti sõna-sõnalt ja kinnitatakse allkirjadega, või kui arvamus on koostatud ekspertide eneste poolt, siis kirjutavad alla eksperdid ning kinnitavad oma allkirjadega pooled ja notar.

§ 90. Menetluse lõpetamisel annab notariaalkontor isikule, kes tegi avalduse tõendite tagamiseks, akti ühes ekspertide arvamusega, jättes notariaaltoimikusse ärakirja.

§ 91. Isik, kes teeb tõendite tagamise avalduse, peab maksma notariaalkontori kassasse raha tunnistajate, ekspertide ja huvitatud isikute väljakutsumiseks ja muudeks tõendite tagamise menetluse kuludeks.

Tunnistajaile ja ekspertidele makstakse nende kutselisest tegevusest eemaldamise eest tasu tõendite tagamise avalduse esitanud isiku arvel ning samal määral, mis on ette nähtud kohtusse kutsutud tunnistajate ja ekspertide kohta.

§ 92. Kui notariaalkontori poolt väljakutsutud tunnistaja või ekspert jääb ilmumata või keeldub tunnistuse või arvamuse andmisest notari poolt mittekaaluvaiks tunnustatud põhjustel, siis trahvib notar neid ühesugustel alustel kohtunikuga Tsiviilprotsessi koodeksi vastavate eeskirjade järgi.

9. jagu.
Isikute ja asutiste avalduste edasiandmine teistele isikutele ja asutistele.

§ 93. Isik või asutis, kes soovib esitada oma avalduse teisele isikule või asutisele notariaalkontori kaudu, esitab selle avalduse notariaalkontorile kahes eksemplaris. Neist algkiri antakse edasi avalduses tähendatud isikule või asutisele, notari poolt tõestatud ärakiri aga jäetakse notariaaltoimikusse.

§ 94. Kui isik või asutis, kellele avaldus tuleb edasi anda, asub teises linnas või asulas, siis saadab notariaalkontor talle avalduse posti teel tähtkirjas väljastuskviitungiga.

§ 95. Avalduse esitajale antakse välja tema soovil tunnistus, milles märgitakse:

1) notariaalkontori poolt avalduse kättesaamise aeg ja avalduse sisu;
2) avalduse kätteandmine adressaadile, adressaadi keeldumine avalduse vastuvõtmisest või adressaadile avalduse kätteandmise võimatus.

Avalduse esitaja soovil märgitakse tunnistusel avalduse peale antud vastuse kättesaamise aeg ja vastuse sisu või et vastust ei ole järgnenud.

10. jagu.
Raha ja väärtpaberite deposiiti vastuvõtmine edasiandmiseks kuuluvuse järgi.

§ 96. Kui on võimatu usaldajale üle anda rahasummasid või väärtpabereid, mis ta on võlgnikult õigustatud saama, siis võib võlgnik need rahasummad ja väärtpaberid anda notariaalkontori deposiiti, edasiandmiseks usaldajale.

§ 97. Rahasumma või väärtpaberite deposiiti andmise avalduses, mis peab olema kirjalik, esitab võlgnik järgmised andmed:

1) oma nime ja elukoha,
2) usaldaja nime ja viimase teadaoleva elukoha,
3) võla arvestuse,
4) deposiiti andmise põhjenduse.

§ 98. Rahasumma või väärtpaberite deposiiti vastuvõtmise kohta annab notariaalkontor võlgnikule kviitungi.

Võlgniku palvel võib notariaalkontor teha võlgniku poolt esitatud võladokumendile vastuvõtmise kohta pealdise.

§ 99. Deposiiti antud rahasumma ja väärtpaberid paigutab notariaalkontor kohalikku krediitasutisse.

§ 100. Rahasumma või väärtpaberite deposiiti vastuvõtmisest teatab notariaalkontor usaldajale teatelehega, kui aga usaldaja elukoht on teadmata, siis kuulutusega ENSV Teatajas ja veel ühes ajalehes.*)

§ 101. Deposiiti antud rahasumma või väärtpaberid hoitakse deposiidis:

1) 3 aastat, kui nad kuuluvad edasiandmisele kodanikele;
2) 1½ aastat, kui nad kuuluvad edasiandmisele majanduslikul arvestusel olevatele riiklikele ettevõtteile ja organisatsioonidele, samuti kooperatiiv ja ühiskondlikele organisatsioonidele;
3) deponeerimisaasta 31. detsembrini, kui nad kuuluvad edasiandmisele riigi- või kohalikul eelarvel olevatele asutistele.

Punktides 1 ja 2 tähendatud tähtaegu arvatakse sellest päevast, mil usaldaja sai notariaalkontorilt teate rahasumma või väärtpaberite deponeerimise kohta, kui aga sellest teatati kuulutusega, siis kuulutuse avaldamise päevast ENSV Teatajas.*)

Kui usaldaja asub välismaal, siis algab punktides 1 ja 2 tähendatud tähtaegade jooks sellest päevast, mil ta saab loa tema nimele deponeeritud rahasumma või väärtpaberite käsutamiseks.

§ 102. Deposiiti antud rahasumma või väärtpaberid antakse välja § 101 tähendatud tähtaja jooksul usaldajale tema ilmumisel, samuti võlgnikule deponeerija vastava avalduse alusel, kui selleks ei ole seaduslikke takistusi.*)

§ 103. Paragrahvis 101 tähendatud tähtaegade jooksul välja võtmata jäänud deposiitsummad kantakse notariaalkontori korraldusel riigi tuludesse, väärtpaberid aga antakse üle Rahanduse Rahvakomissariaadile riigi tuludesse arvamiseks.

11. jagu.
Panditunnistuste väljaandmine.

§ 104. Notariaalkontorid annavad välja ehitise ja hoonestusõiguse pantimise tunnistusi krediitasutistele esitamiseks nimetatud vara pantimisel krediitasutistelt saadava laenu tagamiseks.

Panditunnistus koostatakse kahes eksemplaris, milledest üks antakse välja pantijale, kuna teine säilitatakse notariaaltoimikus.

§ 105. Panditunnistuse väljaandmisel paneb notariaalkontor pandiesemele aresti, millest teatab aresti registreerimiseks pandieseme asukoha kommunaalorganile.

§ 106. Panditunnistus, mida ei ole ära kasutatud ühe aasta jooksul arvates tema väljaandmisest, kaotab oma jõu.

§ 107. Notariaalkontor kustutab pandiesemele pandud aresti krediitasutise teatise alusel pandiga

*) § 100, § 101 teine lõige ja § 102 muudetud ENSV RKN määrusega 26. 1. 1945 Riiginotariaadi määrustiku muutmise ja täiendamise kohta (ENSV T 1945, 5, 63).

tagatud laenu tasumise kohta, samuti neil juhtudel, kui panditunnistus antakse notariaalkontorile mittekasutatult tagasi või kui esitatakse tõendid mittekasutatud panditunnistuse kaotsimineku kohta.

Aresti mahavõtmisest teatab notariaalkontor kommunaalorganile arestimärkme kustutamiseks.

12. jagu.
Aresti panek ehitistele panditunnistust välja andmata.

§ 108. Aresti panek ehitistele panditunnistust välja andmata võib toimuda notariaalkontori poolt üksnes vastava krediitasutise teadaande põhjal töölisele või teenijale laenu andmise kohta elamuehituseks või tööliste või teenijate isiklikus omandis olevate majade kapitaalremondiks.

§ 109. Krediitasutise laenuandmise teadaande mõlemale eksemplarile teeb notariaalkontor arestipealdise ja saadab neist ühe eksemplari aresti registreerimiseks pandieseme asukoha kommunaalorganile, kuna teise eksemplari säilitab notariaaltoimikus.

§ 110. Notariaalkontor kustutab ehitisele pandud aresti krediitasutiselt saadud teadaande põhjal laenu täieliku tasumise kohta.

Aresti mahavõtmisest teatab notariaalkontor kommunaalorganile arestimärkme kustutamiseks.

13. jagu.
Pärandisse puutuvad notariaaltoimetused.

1. jaotis.
Pärandvara hoid.

§ 111. Viivitamata pärast teate saamist asutiselt, organisatsioonilt või huvitatud isikult pärandaja surma kohta võtab notariaalkontor tarvitusele pärandi hoiu abinõud, kui see peaks tarvilikuks osutuma riigi või pärijate huvides.

§ 112. Pärandi hoiu abinõudeks on pärandvara pitseerimine vajaduse korral, pärandvara nimekirja koostamine ja pärandvara hoiu ja valitsemise korraldamine. Neid toimetusi teostab notariaalkontor kas notari või notariaalkontori abijõudude kaudu.

§ 113. Kui pärandvara on üles kirjutatud majavalitsuse, kohaliku töötava rahva saadikute nõukogu või rahandusorgani poolt, siis ei toimeta notariaalkontor vara üleskirjutamist. Kui aga seda üleskirjutust on toimetatud ebatäielikult või ebaõigelt, siis peab notariaalkontor koostama täiendava nimekirja.

§ 114. Notariaalkontor annab pärandvara hoiule ühele pärijaist või mõnele samas korteris või majas elunevale isikule või muule kõrvalisele isikule.

Notariaalkontor annab pärandvara hulka kuuluvad rahasummad NSVL Riigipanga asutisse hoiule kohalolevate pärijate puudumisel, sinna kuuluvad väärismetallist tooted aga igal juhul.

Pärandvara hulka kuuluvad vääringulised väärtused ning välisvääringus väljaantud maksedokumendid on notariaalkontor kohustatud viivitamata üle andma NSVL Riigipanga asutisele, kes pärijatele maksab välja nende ekvivalendi nõukogude vääringus, maha arvutades seatud maksud.

§ 115. Pärandvara suhtes hoiuabinõude tarvitusele võtmisest teatab notariaalkontor neile mittekohalolevatele pärijatele, kellede elukohad on talle teada.

§ 116. Notariaalkontor, kes pärandvara suhtes on tarvitusele võtnud hoiuabinõusid, teeb tarbe korral korralduse pärandvarast vajalikkude summade väljamaksmiseks, millega katta:

1) pärandaja ravimise, tema eest haiguse ajal hoolitsemise ning matmise kulud;
2) pärandaja ülalpidamisel olnud isikute ülalpidamiskulud;
3) pärandvara hoidmise ning valitsemise kulud.

Pärandvaras vajalikkude summade puudumisel võib notariaalkontor teha korralduse pärandvarast asjade väljaandmiseks eelmises lõikes nimetatud kulude katteks, neid kulusid mitteületavas väärtuses.

2. jaotis.
Pärimisõiguse tunnistuste ja vaibetunnistuste väljaandmine.

§ 117. Notariaalkontor annab seadusjärgsetele pärijatele pärimisõiguse tunnistuse välja pärast kuue kuu möödumist arvates pärandaja surma päevast või tema surnuks tunnustamise päevast.

Kui notariaalkontoril on kindlaid andmeid selle kohta, et peale nende isikute, kes esitasid avalduse pärimisõiguse tunnistuse saamiseks, ei ole teisi pärijaid, siis võidakse seadusjärgse pärimisõiguse tunnistus välja anda ka enne kuue kuu möödumist.

Testamendijärgse pärimisõiguse tunnistus antakse välja igal juhul ära ootamata kuuekuise tähtaja möödumist.

§ 118. Pärimisõiguse tunnistuse väljaandmiseks peab notar veenduma pärandaja surmas, pärijate pärimisõigustes, pärandimaksu tasumises, pikendamises või ajatamises ning muude seatud nõuete täitmises. Vastavad tunnistused ning tõendid selleks on kohustatud esitama isikud, kes esitasid avalduse pärimisõiguse tunnistuse saamiseks.*)

§ 119. Kogu pärandvara kohta koostatakse üks seadusjärgse pärimisõiguse tunnistus, mis antakse välja kas ühes või mitmes eksemplaris vastavalt pärijate soovile.

§ 120. Testamendijärgse pärimisõiguse tunnistus koostatakse pealdisena testamendi algkirjalisel eksemplaril.

§ 121. Kui testament ei käi kogu pärandvara kohta, siis antakse seadusjärgsetele pärijatele eritunnistus selle vara kohta, mille suhtes ei ole tehtud testamentlikku korraldust. Selles tunnistuses märgitakse, et see käib vara kohta, mille suhtes ei ole tehtud testamentlikku korraldust, ning tehakse viide pärimisõiguse tunnistusele, mis on välja antud testamendijärgsetele pärijatele.

§ 122. Pärandvara kohta, mis Tsiviilkoodeksi eeskirjade kohaselt on muutunud vaibevaraks, annab notariaalkontor kohalikule rahandusosakonnale välja vaibetunnistuse.

*) § 118 muudetud ENSV RKN määrusega 26. 1. 1945 Riigi-notariaadi määrustiku muutmise ja täiendamise kohta (ENSV T 1945, 5, 63).

14. jagu.

Tõlgete tõestamine.

§ 123. Kui notariaalkontoris, kelle peale on pandud tõlgete tõestamine, ei ole notarit, kes oskaks nii algupärandi kui ka tõlke keelt, siis toimetab tõlke tõestamist notari poolt kutsutud isik, kes tunneb neid keeli ning on notarile isiklikult tuntud. Sel juhul tõestab notar selle isiku allkirja ehtsust.

§ 124. Kui üheaegselt notariaaltoimetuse teostamisega tehakse ka tõlge teise keelde, siis paigutatakse tervikuline tõlge algkirjaga kõrvuti ühele lehele. Tõlke alla paigutatakse tõlkija allkiri. Tõestuspealdis paigutatakse nii, et ta ulatuks nii algkirja kui ka selle tõlke teksti alla.

15. jagu.

Tehniliste teenuste osutamine.

§ 125. Notariaaltoimetuste teostamisel osutavad notariaalkontorid järgmisi tehnilisi teenuseid:

1) valmistavad lepingute, volikirjade, avalduste ja teiste dokumentide kavasid;
2) valmistavad ärakirju ja väljakirjutisi;
3) valmistavad tõlkeid dokumentidest ja raamatutest;
4) võtavad enda peale notariaalselt tõestatud dokumentide teistesse asutistesse registreerimiseks esitamist;
5) võtavad enda peale notariaalselt tõestatud dokumentide teistele asutistele või isikutele kättetoimetamist.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Riiginotariaadi määrustiku § 10, § 45 lg. 2 ja § 69 p. 4 tühistamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 5. 1941, 49, 746)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Tühistada Riiginotariaadi määrustiku (ENSV T 1940, 71, 978) § 10, § 45 lg. 2 ja § 69 p. 4.

Tallinn, 8. mail 1941. Nr. 843.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikkude notariaalkontorite võrgu kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 29. 12. 1940, 71, 979)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 9 — 21. XII 1940 riiklikkude notariaalkontorite võrgu kindlaksmääramise kohta.

Tallinn, 24. detsembril 1940.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 9.

21. detsembril 1940.

1. Määran riiklikkude notariaalkontorite asukohtadeks: Abja[1]), Antsla, Elva[2]), Haapsalu, Iisaku[2]), Irboska[2]), Jõgeva, Jõhvi, Järva-Jaani, Keila[2]), Kilingi-Nõmme, Kose[3]), Kuressaare, Kuusalu[2]), Kärdla, Laura[4]), Lihula, Lüganuse[2]), Mustla[2]), Mustvee, Märjamaa, Narva, Orissaare[5]), Otepää, Paide, Petseri[6]), Põltsamaa, Põlva, Pärnu, Rakvere, Rapla, Tallinna, Tapa, Tartu, Tõrva, Türi, Valga, Vana-Vändra[2]), Viljandi, Võhma[2]), Võnnu[2]), Võru ja Väike-Maarja.

2. Asutada igasse p. 1 nimetatud kohta üks notariaalkontor, välja arvatud Tallinn, kuhu asutada kolm notariaalkontorit, neist üks Tallinna linna Nõmme osas.*)

3. Nimetada riiklikud notariaalkontorid nende asukohtade nimetuste järgi, kusjuures Tallinna notariaalkontorite nimetusteks on: Tallinna I Riiklik Notariaalkontor, Tallinna II Riiklik Notariaalkontor ja Tallinna Nõmme Riiklik Notariaalkontor.

4. Riiklikud notariaalkontorid alustavad oma tegevust alates 1. jaanuarist 1941, mis ajaks lõpetavad oma tegevuse senised notariaalkontorid.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikkude notariaalkontorite võrgu osalise muudatuse kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 9. 1. 1941, 3, 38)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 13 — 4. jaanuarist 1941 riiklikkude notariaalkontorite võrgu osalise muudatuse kohta.

Tallinn, 7. jaanuaril 1941. Nr. 25.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 13.

4. jaanuaril 1941.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkirja nr. 9 (ENSV Teataja 1940, 71, 979) osaliseks muutmiseks määrata Abja riikliku notariaalkontori asukohaks Abja asemel ajutiselt Mõisaküla linn.

---

[1]) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 4. 1. 1941 nr. 13 (ENSV T 1941, 3, 38) ja 19. 5. 1941 nr. 51 (ENSV T 1941, 56, 885).

[2]) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 19. 5. 1941 nr. 51 (ENSV T 1941, 56, 885).

[3]) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 8. 1. 1941 nr. 18 (ENSV T 1941, 5, 66).

[4]) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 15. 1. 1941 nr. 15 (ENSV T 1941, 3, 39) ja 19. 5. 1941 nr. 51 (ENSV T 1941, 56, 885).

[5]) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 8. 4. 1941 nr. 41 (ENSV T 1941, 41, 618).

[6]) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 12. 1. 1945 nr. 20 (ENSV T 1945, 6, 84).

*) P. 2 muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 19. 5. 1941 nr. 51 (ENSV T 1941, 56, 885).

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikkude notariaalkontorite võrgu osalise muudatuse kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 9. 1. 1941, 3, 39)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 15 — 6. jaanuarist 1941 riiklikkude notariaalkontorite võrgu osalise muudatuse kohta.

Tallinn, 7. jaanuaril 1941. Nr. 26.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 15.

6. jaanuaril 1941.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkirja nr. 9 (ENSV Teataja 1940, 71, 979) osaliseks muutmiseks määrata Laura riikliku notariaalkontori asukohaks Laura asemel ajutiselt Petseri linn.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikkude notariaalkontorite võrgu osalise muudatuse kinnitamise kohta.

(Avaldatud ENSV T 13. 1. 1941, 5, 66)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 18 — 8. jaanuarist 1941 riiklikkude notariaalkontorite võrgu osalise muudatuse kohta.

Tallinn, 10. jaanuaril 1941. Nr. 56.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 18.

8. jaanuaril 1941.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkirja nr. 9 (ENSV Teataja 1940, 71, 979) osaliseks muutmiseks määrata Kose riikliku notariaalkontori asukohaks Kose asemel ajutiselt Tallinn.*)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikkude notariaalkontorite võrgu muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 17. 4. 1941, 41, 618)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 41 — 8. aprillist 1941 Orissaare Riikliku Notariaalkontori kustutamise kohta riiklikkude notariaalkontorite võrgust.

Tallinn, 10. aprillil 1941. Nr. 641.

*) Muudetud ENSV Kohtu Rahvakomissari käskkirjaga 19. 5. 1941 nr. 51 (ENSV T 1941, 56, 885).

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 10. aprilli 1941 määruse nr. 641 juurde.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 41.

8. aprillil 1941.

Kustutada Orissaare Riiklik Notariaalkontor riiklikkude notariaalkontorite võrgust.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikkude notariaalkontorite võrgu muutmise kohta.

(Avaldatud ENSV T 4. 6. 1941, 56, 885)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada käesolevale määrusele lisandatud Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 51 19. maist 1941 neljateistkümne riikliku notariaalkontori kustutamise kohta riiklikkude notariaalkontorite võrgust.

Tallinn, 26. mail 1941. Nr. 990.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 26. mai 1941 määruse nr. 990 juurde.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 51.

Neljateistkümne riikliku notariaalkontori kustutamise kohta riiklikkude notariaalkontorite võrgust.

Kustutada Tallinna Nõmme, Võhma, Abja, Laura, Lüganuse, Kose, Vana-Vändra, Mustla, Keila, Elva, Iisaku, Irboska, Kuusalu ja Võnnu Riiklikud Notariaalkontorid riiklikkude notariaalkontorite võrgust, arvates 1. juunist 1941.

Eesti NSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri nr. 29.

7. märtsil 1941.

Riiklikkudes notariaalkontorites tõlgete tegemisest ja tõestamisest.

(Avaldatud ENSV T 11. 3. 1941, 28, 378)

Riiginotariaadi määrustiku (ENSV T 1940, 71, 978) § 21 kohaselt teen ülesandeks:

1. Teha ja tõestada tõlkeid vene keelest ja vene keelde Tallinna I, Tallinna II, Tartu, Rakvere, Viljandi, Pärnu, Narva, Kuressaare, Petseri, Võru, Tallinna Nõmme, Valga, Abja, Haapsalu, Jõgeva, Jõhvi, Järva-Jaani, Keila, Lüganuse, Mustvee, Põlva, Rapla, Tõrva, Türi, Võhma, Iisaku, Elva, Irboska, Kilingi-Nõmme, Kose, Laura, Mustla, Otepää ja Võnnu Riiklikkudes Notariaalkontorites.

2. Teha ja tõestada tõlkeid saksa keelest ja saksa keelde Tallinna I, Tallinna II, Rakvere, Viljandi, Pärnu, Otepää ja Võhma Riiklikkudes Notariaalkontorites.

3. Teha ja tõestada tõlkeid prantsuse ja inglise keelest ja nendesse keeltesse Tallinna I ja Tallinna II Riiklikkudel Notariaalkontoritel.

Peale selle on Tallinna I ja Tallinna II Riiklikkudel Notariaalkontoritel lubatud teha ja tõestada tõlkeid peale loetletute veel teistest keeltest ja teistesse keeltesse, samuti võõrkeeltest võõrkeeltesse ja need notariaalkontorid on õigustatud tõestama ka teistest võõrkeelsetest dokumentidest või raamatutest tehtud ärakirju ja väljakirjutisi.

Sisukord:

Lhk.

Eessõna 3

I osa.

RIIGI PÕHIKORD.

Deklaratsioon riigivõimust Eestis 5
Deklaratsioon Eesti astumise puhul Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liitu 6
Eesti NSV Riigivolikogu otsus Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) kinnitamise kohta . . 7
Eesti NSV Konstitutsioon (Põhiseadus) . . . 7
Eesti NSV Riigivolikogu otsus Eesti NSV Riigivolikogu Eesti NSV ajutiseks Ülemnõukoguks kuulutamise kohta 13
Seadlus Eesti NSV Siseasjade Rahvakomissariaadi jaotamise kohta 13
Seadlus Paldiski linna vabariikliku alluvusega linnaks kinnitamise kohta 13
Seadus Eesti NSV Konstitutsiooni (Põhiseaduse) § 14, 45, 48 ja 71 muutmise ning täiendamise kohta 13
Seadus Eesti NSV Ülemnõukogu alalise Eelarvekomisjoni valimise kohta 14
Seadus Eesti NSV Ülemnõukogu alalise Seaduseelnõude Komisjoni valimise kohta 14
Seadus Eesti NSV Ülemnõukogu saadikutele saadikutekohustuste täitmisega seoses olevate kulude tasumise kohta 14
Seadlus linna ja maakonna täitevkomiteede moodustamise kohta 15
Seadlus täitevkomiteede moodustamise kohta maakondliku alluvusega linnades ja valdades . 15

II osa.

ÜLDHALDUS.

1. jagu. Õigusenormide avaldamine.

Määrus Eesti NSV Teataja väljaandmise kohta 17

2. jagu. Riigivapp ja riigilipp.

Seadlus Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigivapi kuju kinnitamise kohta 18
Määrus Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigivapi kujutise tarvitamise kohta 18
Seadlus Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi riigilipu kuju kinnitamise kohta 18

3. jagu. Autasustamine ja aunimetused.

Seadlus Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Aukirjadega autasustamise korra kohta 18

Lhk.

Seadlus Eesti NSV aunimetuste maksmapanemise kohta 19
Eesti NSV aunimetuste määrustik 19
Seadlus üksikutele käitistele, asutistele ja organisatsioonidele aunimetuste andmise kohta . . 19
Seadlus natsionaliseeritud Eestimaa Õlikonsortsiumile sm. Kingissepa nime andmise kohta . . 20
Seadlus natsionaliseeritud tekstiiltööstuse „Eestisiid" ümbernimetamise kohta 20
Seadlus natsionaliseeritud Valtu tellistetehasele sm. Jürna nime andmise kohta 20
Seadlus Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi Punase Rändlipu asutamisest maakondadele põllumajanduslike tööde parimate näitajate eest . . 20

4. jagu. Kellaaeg ja puhkepäevad.

Otsus Moskva kellaaja kehtestamise kohta . . 20
Määrus Pühade ja puhkepäevade seaduse muutmise kohta 20
Määrus Pühade ja puhkepäevade seaduse muutmise kohta 21

5. jagu. Töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede üldkohustuslikkude otsuste andmise kord.

Seadlus üldkohustuslike otsuste andmise ja nende rikkumise eest administratiivkaristuste määramise kohta töötava rahva saadikute Nõukogude maakondade, linnade ja valdade täitevkomiteede poolt 21
Seadlus seadluse üldkohustuslike otsuste andmise ja nende rikkumise eest administratiivkaristuste määramise kohta töötava rahva saadikute Nõukogude maakondade, linnade ja valdade täitevkomiteede poolt p. 14 muutmise kohta . 22

6. jagu. Plaanimine, arvestus, statistika ja arhiivindus.

Määrus Riikliku Arvestusvalitsuse asutamise kohta 23
Määrus maakondade ja linnade plaanikomisjonide organiseerimise kohta 23
Maakondade ja linnade plaanikomisjonide põhimäärus 23
Määrus kütteainetega varustamise ja kütteainete aasta- ning kvartaaliplaanide koostamise ja kinnitamise kohta 24
Määrus vedelkütteainetega varustamise korra kohta 25
Määrus rahvamajandusliku arvestuse korralduse kohta 25

Lhk.

Määrus rahvamajandusliku arvestuse korraldamise kohta Eesti NSV-s antud määruse osaliseks muutmiseks 26
Statistiliste andmete kogumise korraldamise määrus 26
Korraldus statistiliste andmete kogumise korraldamise määruse teostamise kohta 27
Määrus majapidamiste arvestuse sisseseadmise kohta 27
Määrus NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Statistika Peavalitsuse Õppekombinaadi organiseerimise kohta majandusarvestuse kaadrite ettevalmistamise ja täiendamise alal 27
Määrus arhiiviasjanduse organiseerimise kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis . . 28
Määrus riigiarhiivide organiseerimise kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis 28
Määrus linna- ja maa-arhiivide organiseerimise kohta Eesti NSV-s 29

7. jagu. Passisüsteem, elanike sisse- ja väljakirjutamine, perekonnaseisuaktide registreerimine.

Määrus ühise passisüsteemi sisseseadmise kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis . . 29
Määrus hooletuse läbi passi kaotamise ja passi teadliku rikkumise kohta 29
Määrus Eesti NSV territooriumil Töölis-Talupoegade Miilitsa organites elanikkude kohusliku sisse- ja väljakirjutamise kohta 29
Määrus perekonnaseisuaktide registreerimise korra kohta 30
Määrus sündide ja surmajuhtude registreerimise korra ja tähtaegade kohta 30
Määrus perekonnakirjade korraldamiseks väljaantavate dokumentide maksudest vabastamise kohta 30

8. jagu. Organisatsioonide riikliku registreerimise ja likvideerimise eeskirjad.

Määrus riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registreerimise kohta . . . 31
Riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ning ettevõtete riikliku registratsiooni määrustik . . 31
Määrus riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registreerimise tähtaja edasilükkamise kohta 32
Juhend riiklikkude, kooperatiivsete ja ühiskondlikkude majanduslikkude organisatsioonide ja ettevõtete riikliku registreerimise kohta . . . 32
Määrus Juriidiliste Isikute Büroo likvideerimisest ja juriidiliste isikute reorganiseerimisest ja likvideerimisest Eesti NSV-s 40
Määrus hoolekandelisi ja heategevuse sihte taotlevate organisatsioonide ja sihtasutuste likvideerimise kohta 41
Määrus likvideeritud asutiste ja organisatsioonide revisjoni teostamise kohta 41
Määrus aktsiaseltside ja osaühingute likvideerimise kohta 41

Lhk.

Juhend kutsekodade likvideerimise aruannete koostamise ja revideerimise korra kohta . . 41

9. jagu. Avalike ettekannete korraldamine, avalikult väljapandavate siltide ning teadaannete kohta käivad eeskirjad.

Määrus avalike kontsertide ja estraadiettekannete korraldamise kohta 42
Määrus avalikult väljapandavate siltide, kuulutuste, teadaannete ja reklaamide kohta . . . 42

10. jagu. Tuletõrje ja õhukaitse.

Määrus riikliku tuletõrjelise järelevalve ja linna tuletõrje kohta 43
Määrus kahjutulevastaste ettevaatusabinõude tarvitusele võtmise kohta 44
Määrus metsade kaitseks kahjutule vastu . . . 45
Määrus rahvakogumistel ja põlengukohtadel tuletõrjevalvet teostanud vabatahtlikkudele tuletõrjeühingutele maksetava tasu kohta . . . 46
Määrus tasumaksmise kohta metsa kahjutulede kustutamisest osavõtjaile 47
Tuleohutuse abinõudest uue-aasta kuuskede korraldamisel 47
Määrus elanikkonna käitumise reeglite ja administratsiooni kohuste kohta vaenlase õhurünnaku ajal 48

11. jagu. Sundkoormatiste kohta käivad eeskirjad.

Määrus töö- ja veokohustuste rikkujate karistamise kohta 52
Korraldus Riigikaitseliste sundkoormatuste seaduse rakendamise kohta 52
Määrus rekvisitsiooni ja sundkorras kasutamise eeskirjade rakendamise kohta 53

12. jagu. Riigikaitselise korralduse kohta käivad eeskirjad.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus Eesti Rahvaväe ümberkujundamise kohta 53
Otsus endise Sõjaministeeriumi ja sõjaväeüksuste ning asutuste likvideerimise kohta 53
Määrus Eesti NSV endise rahvaväe likvideeritud väeosade ja asutiste vastu esitatud nõudmiste vastuvõtmise lõpetamise kohta 53

III osa.

TÖÖÕIGUS.

Määrus Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi ning maakonna ja linna tööosakondade põhimääruste kinnitamise kohta 55
Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi põhimäärus 55
Maakonna tööosakonna põhimäärus 56
Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna tööosakonna põhimäärus 56
Linna tööosakonna põhimäärus 57
Määrus Vabariikliku Tööjõureservide Valitsuse moodustamise kohta 57
Tööstuslikkude käitiste tööliskonna asutiste tegevuse lõpetamise seadlus 57

Lhk.

Otsus Tööstuslikkude käitiste tööliskonna asutiste seaduse kehtivuse kaotamise kohta 58
Seadlus tööbüroode likvideerimise kohta . . . 58
Seadlus meeste ja naiste töötasu ebavõrdsuse kaotamise kohta riiklikes ettevõtteis ja nõukogude asutistes 58
Määrus naistöötajate eelistamise kohta mõnedel töödel 58
Määrus naiste tööjõu kasutamise kohta maa-alustel töödel mäekaevandamistööstuses . . . 59
Määrus külmal aastaajal välisõhus töötajate tervise kaitseks 59
Määrus töötajate varustamisest erirõivastuste ja muude isiklike kaitsevahenditega 60
Määrus töötajatele antava piima, gaseeritud soolavee ja eriseebi kohta 60
Määrus ehitus- ja hooajatöödel töötajate majutamise ja varustamise kohta 65
Määrus ehitus- ja hooajatöödel töötajate majutamise ja varustamise määruse täiendamise kohta 67
Määrus mõnedele töötajatele tasuta korteri andmise kohta 68
Määrus riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenijate töö sisekorra tüüpeeskirjade kinnitamise kohta . . 68
Tüüpeeskirjad riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenijate töö sisekorra kohta 68
Määrus omavoliliselt töölt lahkumise kohta . . 69
Määrus Tööraamatute sisseseadmise kohta . . 70
Määrus Tööraamatute sisseseadmise juhendi kinnitamise kohta 71
Määrus Tööraamatute täienduslehtede ja aruannete kohta 71
Käskkiri Tööraamatute eest summade sissemaksmise korra kohta 75
Määrus tööliste ja teenijate palgaraamatu vormi kehtimapaneku kohta 75

2. jagu. Tööpäeva pikkus.

Määrus tööpäeva pikkuse kohta 78
Määrus normeerimata tööpäevaga töötajate kohta 84
Normeerimata tööpäevaga töötajate näidisnimekiri 84
Määrus tööstusettevõtete nädala puhkepäevade seaduse muutmise kohta 86
Määrus töötamise kohta pühapäevade ja puhkepäevade eelpäevadel ja öösel 86
Määrus naistöötajate töö kohta 8. märtsil NSV Liidus kehtivate määruste kohaldamise kohta 87

3. jagu. Ületunnid.

Määrus ületunnitööde kohta 87
Määrus täiendavate ületundide kohta 88
Juhend ületunnitöödeks lubade muretsemise kohta 88

4. jagu. Puhkus.

Määrus töötajate palgalise puhkuse kohta . . . 88
Määrus täiendava puhkuse kohta töölistele väljateenitud aastate eest 96
Määrus erandite kohta puhkuse andmisel . . . 97
Hooajatööde loend 97
Käskkiri palgata puhkuste kohta 98
Määrus teaduslik-uurimis-, õppe- ja poliitharidusasutiste töötajate puhkeaja kohta 98

Lhk.

5. jagu. Töötasud.

Otsus riigiasutiste ja -ettevõtete töötajatele ja teenijatele teenistustasude maksmise tähtaegade kohta 100
Määrus töötasude väljamaksmise tähtpäevade kohta 100
Määrus riigiasutiste ja ettevõtete töötajatele teenistustasude maksmise tähtaegade muutmise kohta 100
Käskkiri töötasu maksmise kohta Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni aastapäeva pühitsemise päevadel 100
Käskkiri majahoidjate palkade ülem- ja alammäärade ning majahoidjate liikide kindlaksmääramise kohta 101
Määrus tasumaksmise kohta töötajaile tööseisaku ajal 101
Määrus teenistuslike lähetuste puhul tasumaksmise kohta 101
Määrus tasude ja tagatiste kohta tööle viimise, võtmise ja suunamise puhul 102
Käskkiri teatiste esitamiseks võlgnevuse kohta töötasude alal 104
Määrus tasu maksmise kohta T. T. Punaarmeesse kutsututele 104
Määrus tasu maksmise kohta ajutiselt sanitaar- või tuletõrjeteenistusse kutsutud isikuile . . 105
Otsus tööliste ja teenijate abistamise- ja hoiukapitalidest väljamaksude tegemise kohta . . 105
Määrus ettevõtete ja asutiste tööliste, teenijate, insener-tehnilispersonaali töötasude reguleerimise ja tõstmise kohta 105
Käsitööstuslikkude artellide juhtivate ja insenertehniliste töötajate premeerimise juhend . . 105

6. jagu. Töökonfliktide lahendamine.

Määrus töökonfliktide lahendamise korra kohta 107

7. jagu. Tööinspektsioon.

Määrus tööinspektsiooni üleandmise kohta ENSV ametiühingutele 110
Määrus tööinspektsiooni kohta 111
Määrus ühiskondlike tööinspektorite kohta . . 112
Määrus tööõnnetuste registreerimise juhendi kinnitamise ja tootmisega seotud õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise määruse teadmiseks ja täitmiseks avaldamise kohta . . . 113
Juhend tööõnnetuste registreerimise kohta . . . 114
Tootmisega seotud õnnetusjuhtumite registreerimise ja arvele võtmise määrus 114
Määrus tööõnnetuste registreerimise juhendi muudatuste kinnitamise kohta 118
Määrus aruandmise korra kohta tegevates ettevõtetes töötingimuste parandamisel nomenklatuuris märgitud abinõudeks kulutatud summade üle 119

8. jagu. Tehniline inspektuur.

Määrus Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi juurde Tehnilise Inspektuuri asutamise ja selle põhikirja kinnitamise kohta 124
Käskkiri ohtlikkude seadmete registreerimise kohta 125
Määrus auruseadiste, ehituse, korraspidamise ja ja järelvalve kohta 127

Lhk.

IV osa.

TÖÖSTUS.

1. jagu. Mitmesugused eeskirjad.

Määrus Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi, maakonna ning Tartu, Narva ja Pärnu linna kohaliku tööstuse osakonna põhimääruste kinnitamise kohta 139
Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi põhimäärus 139
Maakonna kohaliku tööstuse osakonna põhimäärus 142
Tartu, Narva ja Pärnu linna kohaliku tööstuse osakonna põhimäärus 142
Määrus Tallinna linna kohaliku tööstuse osakonna põhimääruse kohta 142
Määrus Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi struktuuri ja Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi trustide tüüppõhikirja kinnitamise kohta 142
Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi trustide tüüp-põhikiri 143
Määrus Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatide tööstusalaste peavalitsuste põhimääruse kinnitamise kohta 144
Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatide tööstusalaste peavalitsuste põhimäärus 144
Määrus Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatidele alluvate tööstuskäitiste normaalpõhikirja kinnitamise kohta 146
Eesti NSV Kergetööstuse ja Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaatidele alluvate tööstuskäitiste normaalpõhikiri 146
Määrus Riiklike Tööstustrustide määrustiku rakendamise kohta 148
Riiklike tööstustrustide määrustik 148
Trustide ja teiste majanduslikkude organisatsioonide liitmise, ühendamise, jaotamise ja likvideerimise ning nende koosseisust üksikute ettevõtete eraldamise kord 153
Määrus käitiste juhatajate vahetamisel käitiste vastuvõtmise ja üleandmise korra kohta . . . 154
Määrus tööstuslike rahvakomissariaatide käitiste põhivahendite amortiseerimise kohta 154
Määrus tööstuslike rahvakomissariaatide käitiste põhivahendite amortiseerimise kohta antud määruse p. 3 muutmise kohta 155
Määrus eratööstus- ja erakaubandusettevõtete võõrandamise ning likvideerimise kohta . . . 156

2. jagu. Natsionaliseerimise korraldus.

Deklaratsioon pankade ja suurtööstuse natsionaliseerimise kohta 156
Natsionaliseerimise korraldamise seadus . . . 156
Natsionaliseerimise korraldamise seaduse muutmise seadus 158
Natsionaliseeritud ettevõtete aktsiate ja osatähtede esitamise määrus 158
Natsionaliseeritud ja riigi ettevõteteks tunnustatud eraettevõtete tegevuse korraldamise seadus 158
Natsionaliseeritud ettevõtete juhtimise korraldamise seadlus 158

Lhk.

Natsionaliseeritud ettevõtete kohustuste korraldamise ja neile avansside andmise seadlus 159
Otsus Natsionaliseerimise Peakomitee tegevuse lõpetamise kohta 159
Otsus Natsionaliseerimise Peakomitee tegevuse lõpetamise otsuse muutmise kohta 160
Otsus natsionaliseerimise alal ülesannete panemise kohta Meretranspordi Keskusele . . . 160
Määrus natsionaliseeritud ettevõtete bilansside läbivaatamise ja kinnitamise korra kohta . . 160

3. jagu. Üksikud tootmisalad.

Määrus mustade metallide murru ja jäätmete kogumise ning kasutamise korraldamise kohta 160
Määrus värviliste metallide murru ja jäätmete kogumise ning kasutamise korraldamise kohta 161
Määrus Üleliidulise Kontori „Sojusutil" Eesti Vabariikliku Kontori tegevuse organiseerimise, soodustamise ja arendamise kohta 161
Määrus telliskivitööstuse väikekäitiste tegevuse korraldamise ja juhtimise kohta 162
Villa ketramise ja villase riide tootmise korraldamise juhend 162
Määrus mereheina kogumise korraldamise kohta 163
Määrus Piiritusmonopoli allutamise kohta Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadile 163
Piirituse kontrollaparaatide käsitamise juhendi muudatus 163
Juhend suhkrumõdu tootmise kohta 164
Määrus ENSV Riikliku Mäetehnilise Inspektsiooni asutamise kohta 164
Määrus sotsialistliku majanduse ettevõtete alal kontsessioonimaksu ärajätmise kohta . . . 164
Määrus natsionaliseerimata veskite tegevuse korraldamise kohta 164
Määrus Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi Veskite osakonna põhimääruse kinnitamise kohta 164
Määrus Veskite osakonna kasuks võetavate tasude kohta 166
Määrus veskipaisude suvise lahtipidamise aja kohta 166
Määrus turbatööstuse väikekäitiste tegevuse korraldamise ja juhtimise kohta 166

4. jagu. Ehitustegevus.

Määrus ehitustegevuse alal eel- ja tehniliste projektide ning eelarvete kinnitamise korra kohta 167
Määrus Eesti NSV vabariikliku ja kohaliku ehitustegevuse kaudsete kulunormide kohta . . 167
Määrus abinõude kohta tsemendi kokkuhoiu taotlemiseks ehitiste teostamisel 169

5. jagu. Tööndusliк kooperatsioon.

Määrus enne 12. oktoobrit 1940 registreeritud käsitööstuslike artellide ümberregistreerimise kohta 170
Määrus kodutöösturite, käsitööliste ja kalameeste organisatsioonide ning tööstuslikkude kooperatiivide reorganiseerimise või likvideerimise kohta 170
Käsitööstuslike artellide õpilaste pidamise juhend 170

Lhk.

V osa.

KAUBANDUS.

1. jagu. Mitmesugused eeskirjad.

Määrus maakonna ja Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna kaubandusosakondade põhimääruste kinnitamise kohta 173
Maakonna Kaubandusosakonna põhimäärus . . 173
Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna Kaubandusosakonna põhimäärus 174
Määrus riiklike ettevõtete Kaubastute ja Tallinna Toitlustrusti põhikirjade kinnitamise kohta . 175
Tallinna Toidukaubastu põhikiri 176
Tallinna Tööstuskaubastu põhikiri 177
Tallinna Toitlustrusti põhikiri 179
Tartu Segakaubastu põhikiri 180
Viljandi Segakaubastu põhikiri 182
Pärnu Segakaubastu põhikiri 183
Narva Segakaubastu põhikiri 185
Määrus Tartu Segakaubastu Petseri osakonna likvideerimise kohta 186
Määrus liiduvabariikliku ettevõtte „Tallinna Külmhoone" põhikirja kinnitamise kohta . . 186
Määrus Kaubanduse Rahvakomissariaadi süsteemi kuuluvate ettevõtete ja organisatsioonide põhivahendite amortiseerimise kohta 189

2. jagu. Kaubanduslike ettevõtete natsionaliseerimine.

Seadlus suurte kaubanduslike ettevõtete ja avalike saunade natsionaliseerimise kohta . . . 189
Otsus kaubanduslike ettevõtete natsionaliseerimise kohta 189

3. jagu. Kaupade müügi kord ja kauplemise aeg.

Käskkiri kaubanduslikust võrgust kauba müümise kohta asutistele, organisatsioonidele ja ettevõtetele 189
Käskkiri kauplemise aja kohta Eesti NSV-s . . 191

4. jagu. Tarbijate Kooperatsioon.

Määrus tarbijate kooperatsiooni organisatsiooni kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis 192
Tarbijate Kooperatiivi normaalpõhikiri . . . 193
Määrus tarbijate kooperatsiooni organisatsiooni kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis antud määruse muutmiseks 196
Määrus Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu põhikirja kinnitamise kohta . . . 197
Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu põhikiri 197
Määrus tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu normaalpõhikirja kinnitamise kohta . . 200
Eesti NSV tarbijate kooperatiivide maakondliku liidu normaalpõhikiri 200

VI osa.

PÕLLUMAJANDUS.

1. jagu. Mitmesugused eeskirjad.

Deklaratsioon maa kuulutamisest kogu rahva omanduseks 205
Otsus põllumajanduslikkude uurimis- ja katseasutiste riigile ülevõtmise kohta 205
Määrus Eesti NSV Riikliku Ehitus- ja maaparandustrusti põhikirja kinnitamise kohta . . . 206
Eesti NSV Riikliku Ehitus- ja Maaparandustrusti põhikiri 206
Määrus Üleliidulise Teraviljakeskuse (Tsentrozagotzerno) Eesti NSV Vabariikliku Kontori organiseerimise kohta 207
Määrus Eesti Vabariikliku Põllumajandussaaduste Kvaliteedi Inspektsiooni Valitsuse organiseerimise kohta 207
Määrus Eesti NSV Riikliku Maakorralduse ja Geodeetiliste Tööde Kontori likvideerimise kohta 207
Määrus Üleliidulise Tõukarja Varumiskontori (Plemzagotkontora) Eesti Vabariikliku Tõukarja Varumiskontori organiseerimise kohta . 207
Määrus Eesti NSV üksiktalundite põllumajanduslike tööde üle aruandluse korraldamise kohta 208

2. jagu. Põllundus.

Talundite majapidamise korrashoiu seadus . . 208
Talundite majapidamise korrashoiu seaduse täiendamise seadlus 208
Talundite majapidamise korrashoiu seaduse teostamise juhend 208
Rehepeksu ja viljakuivatamise seadmete kasutamise määrus 209
Määrus Eesti NSV linnade ja asulate maade juurvilja- ja puuviljaaedadeks kasutamise juhendi kinnitamise kohta 210
ENSV linnade ja asulate maade juurvilja- ja puuviljaaedadeks kasutamise juhend 210
Määrus masina-traktorijaamade võrgu laiendamise ja nende tegevuse korraldamise kohta . . 214
Määrus eratraktoripargi kasutamise kohta Eesti NSV põllumajanduses 220
Juhend Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse eratraktoripargi kasutamise kohta Eesti NSV põllumajanduses teostamiseks . . 220

3. jagu. Loomakasvatus.

Määrus eraettevõtjailt suuremate karusloomakasvanduste natsionaliseerimise kohta 221
Määrus karusloomakasvanduste üleandmise kohta Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaadi alluvusest NSVL Väliskaubanduse Rahvakomissariaadi Karusnahamajanduse Peavalitsuse „Glavpušnina" alluvusse 222

4. jagu. Loomatervishoiu ala.

Määrus tasuta veterinaararstliku abistamise kohta Eesti NSV töötava talurahva majapidamistes 222
Juhend tasuta veterinaararstliku abistamise kohta 222

5. jagu. Tapaloomade ja loomaliha kokkuost.

Elus- ja tapetud tapaloomade ning loomaliha kokkuostu korraldamise määrus 223
Määrus tapaloomade kokkuostu ja loomalihaga varustamise kohta antud määruse tühistamiseks 223
Määrus Eesti NSV Lihakombinaadi organiseerimise kohta 223
Eesti NSV Lihakombinaadi põhikiri 223

Lhk.

6. jagu. Lina ja villa kokkuost.

Määrus lina ja villa kokkuostu ja töötlemise korraldamise kohta 225
Määrus lina kokkuostu korraldamise kohta . . 226
Määrus üle müügikohusliku normi müüdava lambavilla hinna määramise kohta 226

VII osa.

METSANDUS JA JAHINDUS.

1. jagu. Metsanduse eeskirjad.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus metsade võtmise kohta riigi valdusse 227
Määrus ühis- ja üksikmajapidamiste ja riiklikku maatagavarasse arvatud maadel kasvava metsa kasutamise ja majandamise kohta 227
Juhend ühis- ja üksikmajapidamiste ja riiklikku maatagavarasse arvatud maadel kasvava metsa kasutamise ja majandamise kohta 228
Määrus kahjulikkude putukate ja seenhaiguste tekkimise ja levimise vältimiseks metsades . . 229
Määrus metsas ja metsamaadel karjatamise korra kohta 229
Juhend karjatamise kohta riigi majandamisel olevates metsades 230
Määrus metsapäevade korraldamise kohta . . . 231

2. jagu. Jahinduse eeskirjad.

Määrus jahiala korraldamise kohta 231
Määrus jahimajandusele kahjutekitavate hulkuvate koerte ja kasside hävitamise kohta . . . 231
Määrus ulukite (metsloomade ja -lindude) kahjutasutakside kindlaksmääramise kohta . . . 231

VIII osa.

KALANDUS.

Määrus kalaasjanduse korraldamise kohta . . . 233
Kalapüügi korraldamise juhend 233
Juhend kalapüügi ajutise korraldamise kohta . 234
Määrus Eesti NSV kalamajanduslikkude veekogude kasutamise korra kohta 234
Määrus kalamajanduse arendamise kohta . . 237
Määrus kalurite artellide registreerimise korra kohta 238
Määrus kalatööndusliikkude ühistute registreerimise kohta 238
Määrus kalurite artellide normaalpõhikirja kinnitamise kohta 238
Kalurite artelli põhikiri 238
Määrus kalureilt ja kalapüügi artellidelt kalade kokkuostu ning kala ja kalasaaduste turustamise korraldamise kohta 242
Määrus kala turustamise ja töötlemise trusti „Eesti NSV Kalatrusti" asutamise kohta . . 243

IX osa.

TRANSPORT JA SIDE.

1. jagu. Mitmesugused eeskirjad.

Määrus Transpordi Peavalitsuse asutamise kohta Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde 245

Lhk.

Määrus Maanteede (Kruusateede) Valitsuse moodustamise kohta Siseasjade Rahvakomissariaadi juurde 246
Määrus jalgrataste numbrimärkidega varustamiseks 247
Määrus telefonimaksude tasumise kohta ametiisikute koduste telefonide eest 247

2. jagu. Jõuvankrid.

Määrus veo- ja sõiduautode müügi korra kohta 247
Määrus jõuvankrite ja mootorrataste korrashoiu kohta 247
Määrus veo- ja sõiduautode omandamisõiguse üleandmise korra kohta 247
Määrus autoosade ostu-müügi korraldamise kohta 248
Määrus veo- ja sõiduautode arvestuskaartide sisseseadmise kohta 248
Määrus jõuvankrite arvestamiseks 248
Määrus veo- ja sõiduautode sundkasutamise lõpetamise ja nende omandiõiguse üleandmise korra kohta 251

3. jagu. Raudteed.

Otsus NSV Liidu Raudteede seaduse kehtimapaneku kohta 251
NSV Liidu Raudteede seadus 252
Määrus kaupade ööpäevase vahetpidamata peale- ja väljalaadimise kohustuse maksmapaneku kohta Eesti raudteel 263
Määrus kaubandusliku võrgu „Transtorgpit" organiseerimise kohta 264
Määrus raudtee-ülesõidukohtade seisukorra kontrollimise kohta 264

4. jagu. Laevandus.

Seadlus laevandusettevõtete, mere- ja jõelaevastiku natsionaliseerimise kohta 264
Otsus Meretranspordi Keskuse asutamise kohta 264
Otsus natsionaliseeritud stevidor- ja speditsiooniettevõtete varade valitsemise kohta 265
Määrus natsionaliseeritud laevandusettevõtete varade ja kapitalide ENS Vabariiki toomise ja ENS Vabariigile kindlustamise kohta . . . 265
Määrus natsionaliseeritud laevade, laevandus-, stevidor- ja ekspeditsiooniettevõtete bilansside läbivaatamise ja kinnitamise korra kohta . . 265
Otsus ENSV Meretranspordi, -laevanduse, ekspeditsiooni- ja stevidorettevõtete, merekaubanduse sadamate ja sadamasildade ning merikoolide NSVL Merelaevastiku Rahvakomissariaadi alluvusse üleandmise kohta 266
Käskkiri transport-speditsiooni- ja stevidortööde kohta 266
Määrus Siseveeteede Valitsuse moodustamise ning selle üleandmise kohta NSVL Jõelaevastiku Rahvakomissariaadi alluvusse 266

X osa.

KOMMUNAAL- JA ELAMUMAJANDUS.

1. jagu. Mitmesugused eeskirjad.

Määrus Eesti NSV Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi ning maakondade ja linnade kommunaalmajanduse osakondade põhimääruste kinnitamise kohta 269

Lhk.

Eesti NSV Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi põhimäärus 269
Maakondade ja linnade kommunaalmajanduse osakondade põhimäärus 271
Määrus Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi juurde projekteerimise kontori „Kommunaalprojekt" organiseerimise kohta 272
Projekteerimise Kontori „Kommunaalprojekt" põhimäärus 272
Määrus Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi juurde Kommunaalmajanduse Varustamise Trusti organiseerimise kohta 273
Kommunaalmajanduse Varustamise Trusti põhikiri 274
Määrus Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi tööstusalaste peavalitsuste põhimääruse kohta 275
Määrus Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi juurde elektritrusti „Eesti NSV Elekter" organiseerimise kohta 275
ENSV Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi elektritrusti „Eesti NSV Elekter" põhikiri 275
Määrus Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi juurde turbatööstuse trusti „Eesti Turbatööstused" organiseerimise kohta 276
Turbatööstuse trusti „Eesti Turbatööstused" põhikiri 277
Määrus Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi juurde keskkütte, vesivarustuse ja elektriinstallatsiooni trusti „Termohüdraulika" organiseerimise kohta 278
Keskkütte, vesivarustuse ja elektriinstallatsiooni trusti „Termohüdraulika" põhikiri 278
Määrus Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi juurde ENSV Riikliku Asfalttööde Trusti organiseerimise kohta 279
Eesti NSV Riikliku Asfalttööde Trusti põhikiri . 279
Määrus kommunaalettevõtete põhivahendite amortisatsiooni arvutamise ja kasutamise kohta 281
Määrus kommunaalmajanduse põhifondide inventariseerimise organite põhimääruse kinnitamise kohta 282
Kommunaalmajanduse põhifondide inventariseerimise organite põhimäärus 282
Määrus kommunaalmajanduse osakondades ehitiste ja hoonestusõiguse kohta käivate toimingute ja toimetuste registreerimise kohta . . 285
Määrus inventariseerimise büroode organiseerimise kohta 285

2. jagu. Kommunaalettevõtted.

Seadlus suuremate hotellide, võõrastemajade, kohvikute ja söögimajade natsionaliseerimise korraldamise kohta 306
Natsionaliseeritud avalike võõrastemajade ja saunade majandamise ning aruandmise korra juhend 306
Juhend võõrastemajade sisekorra kohta 308
Määrus avalike kalmistute allutamise kohta linnade ja maakondade kommunaalmajanduse osakondadele 309
Juhend avalike kalmistute valitsemise korra kohta 309

Lhk.

Määrus trammide, autobuste, veevärgi, kanalisatsiooni, gaasi, elektrienergia, saunade ja võõrastemajade kasutamistariifide kindlaksmääramise kohta 311
Määrus autobuste kasutamistariifide muutmise kohta 314
Määrus soodustatud sõidu võimaldamise kohta trammides ja autobustes isikutele, kellele on annetatud NSV Liidu ordeneid 314
Määrus tasuta sõidu õiguse andmise kohta autobuse- ja trammiliinil 314
Määrus autobustega linnaümbruse ja maaliinidel pakiveo korraldamise ja tähendatud liinidel veotariifide kehtimapanemise kohta 315
Määrus elektrienergia kasutamistariifide kinnitamise kohta 315
Käskkiri elektrienergia müügitariifide kohta jõujaamadele võimsusega kuni 500 KW 315
Käskkiri veevärgi kasutamise tariifide kohta . 316
Maakondade ja linnade täitevkomiteede kommunaalmajanduse osakondade valduses oleva kanalisatsiooni kasutamise eest tasuvõtmise juhend 316

3. jagu. Majade natsionaliseerimine.

Seadlus suurte majade natsionaliseerimise kohta 317
Seadlus suurte majade natsionaliseerimise seadluse täiendamise kohta 317
Määrus majade natsionaliseerimise korraldamise kohta 318
Määrus natsionaliseeritud majade majaomanike ja valdajate võlgade sissenõudmise korraldamise kohta 319

4. jagu. Elamufond ja selle kasutamine.

Määrus natsionaliseeritud ja riigi majade üleandmise korra kohta kohalike nõukogude elamufondidesse 319
Määrus Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi juhendi kinnitamise kohta natsionaliseeritud ja riigi majade kohalike nõukogude elamufondidesse üleandmise korra kohta . . . 320
Määrus Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi juures asuva Majutamise Komisjoni likvideerimise kohta 321
Määrus riigiasutistele, -ettevõtteile, ühiskondlikele organisatsioonidele ja eraasutistele tervikuna majade üürileandmise kohta 321
Määrus mitte üle 60 ruutmeetri suuruse elamispinnaga elamute üürile andmise kohta . . . 322
Juhend lepingute sõlmimise korra kohta kohalikkude nõukogude vähemate (suurusega mitte üle 60 m²) majade üürile andimseks üksikutele kodanikkudele ja üürimäärade kindlaksmääramise kohta 322
Mitte üle 60 m² elamispinnaga elamu üürimise tüüpleping 323
Määrus maja valitsemise ja majandamise põhikorra kinnitamise kohta 324
Maja valitsemise ja majandamise põhikord . . 324
Määrus maja valitsemise ja majandamise põhikorra muutmise kohta 332
Juhend natsionaliseeritud majavaldustes asetsevate kasvuhoonete, tarbe- ja iluaedade korrashoidmiseks 332

Lhk.

Käskkiri majavalitsuste pitsati kuju ja selle tarvitamise korra kohta 333
Käskkiri kohaliku nõukogu elamufondi kuuluvate majade üürirahade majavalitsuste arvele ja kohaliku nõukogu kapitaalremondi fondi arvele kandmise kohta 333
Juhend elukorterite kasutamise korra kohta . . 333
Määrus majavalitsuse juures oleva majandusfinantskomisjoni põhimääruse kinnitamise kohta 337
Majavalitsuse juures oleva finantskomisjoni põhimäärus 337
Määrus elukorterite üürileandmise ja elanikkude registreerimise kohta 338
Määrus korteriüüri kohta linnades ja asulates . 338
Määrus korteriüüri võtmise korra kohta linnades ja linnatüüpi asulais 338
Juhend korteriüüri võtmise kohta linnades ja linnatüüpi asulais 339
Käskkiri eluruumide hinde ja korteriüüri kindlaksmääramise kohta 342
Määrus soodustatud korteriüüri võtmise kohta isikutelt, kellele on annetatud NSVL ordeneid, ja juhtiva koosseisu sõjaväelastelt 344
Määrus Töölis-Talupoegade Punaväe ja NSV Liidu Siseasjade Rahvakomissariaadi piirivalve- ja sisekaitsevägede koosseisu kuuluvate isikute korteriüüri kohta 345
Otsus haigete liikide kindlaksmääramise kohta, kes on õigustatud saama lisapinda või lisatuba 347
Määrus kaubandus-tööstuslike, lao-, kontori- ja teiste mitteeluruumide üürimaksu kohta . . 348
Juhend tööstus-kaubanduslike, lao- ja teiste mitteeluruumide üüritariifide koostamise ja üürimaksu kasutamise korra kohta 349
Kohalikkude nõukogude elamufondi majades mitteeluruumide üürimise normaalleping . . . 350
Juhend mitteeluruumide üürnike osavõtmise kohta maja üldistest majapidamiskuludest . . 352
Määrus kohalike nõukogude suvilafondide moodustamise ja majandamise kohta 354
Määrus üürnike korteritest väljatõstmise ja ümberpaigutamise korra kohta 356
Määrus järelevalvele mittekuuluvate elamute majandamise ja korrashoiu kohta 356
Määrus elamuehituslike kooperatiivide organiseerimise kohta 357
Elamuehitusliku kooperatiivi normaalpõhikiri . 357

XI osa.

RIIGIVARAD, EELARVE JA RAHANDUS.

1. jagu. Mitmesugused eeskirjad.

Määrus Eesti NSV Rahanduse Rahvakomissariaadi põhimääruse kinnitamise kohta . . . 361
Eesti NSV Rahanduse Rahvakomissariaadi põhimäärus 361
Määrus pea- ja vanemate raamatupidajate õigustest ja kohustustest ühiskondlustatud sektori asutistes ja majanduslikkudes organisatsioonides 363
Määrus põhivahendite ajutise ümberhindamise kohta 365

Lhk.

Määrus riiklike ja kooperatiivsete ettevõtete põhifondide ümberhindamise kohta 366
Määrus seniste riiklike erikapitalide ja fondide likvideerimise kohta 366
Määrus Eesti NSV riigieelarveliste ametkondade ja asutiste erisummade määrustiku kinnitamise kohta 366
Eesti NSV riigieelarveliste ametkondade ja asutiste erisummade määrustik 366
Eesti NSV riigieelarveliste ametkondade ja asutiste erisummade nimestik 367
Määrus Eesti NSV kohalikkudel eelarvetel olevate asutiste erisummade määrustiku kinnitamise kohta 369
Eesti NSV kohalikkudel eelarvetel olevate asutiste erisummade määrustik 369
Kohalikkudel eelarvetel olevate asutiste erisummade nimestik 369
Määrus koosseisude, töötasumäärade ja töötasufondide registreerimise ning kinnitatud koosseisude kontrolli kohta asutistes, ettevõtetes ja organisatsioonides 370
Määrus koosseisude, töötasumäärade ja töötasufondide registreerimist ning kinnitatud koosseisude kontrolli korraldava määruse muutmiseks 371
Juhend koosseisude, töötasumäärade, töötasufondide ja administratiiv-majanduslikkude kulude eelarvete registreerimise korra kohta ning nendest kinnipidamise kontrolli üle 371
Asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide loetelu, kes on vabastatud koosseisude, töötasumäärade, töötasufondide ning administratiiv-majanduslikkude kulude registreerimisest rahandusorganites 377
Juhised koosseisude registreerimise kaardi täitmise kohta 378
Koosseisu nimestiku käsitamise juhised. . . . 379
Koosseisude teatise koostamise juhised . . . 380
Määrus asutistele, ettevõtetele ja organisatsioonidele töötasude ja administratiiv-majanduslikkudeks kuludeks summade väljaandmise kohta 381

2. jagu. Maksundus.

Määrus töölistelt, teenijailt, kirjanduse- ja kunstitöölistelt, arstidelt, velskeritelt, õpetajailt ja teistelt võetavate koormavate maksude äramuutmise kohta 381
Määrus talupidamiste vanade võlgade kui ka maksude kustutamise kohta 381
Määrus tööliste, teenijate ja muu töötava elanikkonna maksuvõlgade kustutamise korra kohta 382
Määrus sotsialistliku majanduse ettevõtete ja organisatsioonide alal endiste maksuseaduste kehtetuks tunnustamise kohta 382
Määrus sotsialistliku majanduse ettevõtete maksustusliku registreerimise kohta 383
Käskkiri Majanduse ettevõtete maksustusliku registreerimise juhendi avaldamise kohta . . . 383
NSV Liidu Rahanduse Rahvakomissariaadi juhend sotsialistliku majanduse ettevõtete maksustusliku registreerimise kohta 383
Käskkiri 13. veebr. 1941 maksustamiseks vajalike teatmete esitamise kohta maakonna (linna) rahandusosakondadele 389

Lhk.

Käskkiri 28. veebr. 1941 maksustamiseks vajalike teatmete esitamise kohta maakonna (linna) rahandusosakondadele 389
Määrus maksude, trahvide, võlgade ja kahjude sissenõudmise kohta administratiivkorras . . 389
Määrus riigi- ja kohalikkude maksude, määralise sundkindlustuse, kohuslikkude naturaalandamite ning trahvide võlgade sissenõudmise korra kohta 389
Määrus NSV Liidu tollitariifi kehtimapaneku kohta 390

3. jagu. Krediidindus.

Määrus Eesti NSV Töö-Hoiukassade ja Riikliku Krediidi Valitsuse organiseerimise kohta . . 390
Määrus riiklikule krediidile ja hoiuasjandusele kaasaaitamise komisjonide organiseerimisest Eesti NSV-s 391
Määrus NSV Liidu Tööstuspanga Eesti Vabariikliku Kontori organiseerimise kohta 391
Otsus Eesti Vabariikliku Kommunaalpanga asutamise kohta 391
Eesti Vabariikliku Kommunaalpanga põhikiri . 391
Määrus Eesti Vabariikliku Kommunaalpanga sissetulekukassade avamise kohta 394
Määrus NSVL Põllumajanduse Panga Eesti Vabariikliku Kontori organiseerimise kohta . . . 394
Eesti NSV Põllumajanduslikkude krediitühingute nimekiri 394
Määrus NSVL Põllumajanduslüku Panga Eesti Vabariikliku Kontori osakondade organiseerimise kohta 399
Määrus põllumajanduslikkude krediitühingute organiseerimisest 399
Põllumajandusliku krediitühingu normaalpõhikiri 399
Põllumajanduslike krediitühingute liikmete sisseastumis- ja osamaksude ülekandmise juhend . 404
Määrus ettevõtete ja organisatsioonide kassades oleva sularaha kohustusliku pankadesse paigutamise ning mittesularahalise arvete õiendamise kindlustamise kohta 404
Määrus Eesti NSV talupoegade majapidamistel natsionaliseeritud pankadele võlguolevate põllumajanduslikkude laenude kustutamise kohta . 405
Juhend ankeedi korraldamiseks ja otsuste vormistamiseks maakonna töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede poolt talupoegade majapidamiste võlgade kustutamise otstarbel 405
Natsionaliseeritud krediitasutiste tegevuse korraldamise määrus 407
Määrus linna pandimajade tegevuse korraldamiseks 407
Linna pandimaja tüüp-põhikiri 407
Seadlus pandimajades ja kohtuasutistes panditud või deponeeritud väärisesemete natsionaliseerimise kohta 409
Määrus pandimajades ja kohtuasutustes panditud või deponeeritud väärisesemete natsionaliseerimise läbiviimise korra kohta 409
Juhend pandimajades ja kohtuasutistes panditud või deponeeritud väärisesemete natsionaliseerimise läbiviimise kohta antud eeskirjade teostamiseks 409

Lhk.

4. jagu. Riiklik kindlustus.

Seadlus kindlustusasutiste natsionaliseerimise kohta 410
Määrus kindlustusasutiste tegevuse likvideerimise korra kohta 410
Määrus maakohtades asuvate hoonete hindamise läbiviimiseks riikliku kindlustuse jaoks . . . 410
Määrus reisijate sundusliku kindlustuse kohta . 411
Määrus reisijate sundusliku kindlustuse kohta jõesõiduliinidel 414
Määrus loomade vabatahtliku kindlustuse tariifi rakendamise kohta 415
Määrus riiklikule krediidile ja hoiuasjandusele kaasaaitamise komisjonide ülesannetest töötajate kollektiivse elukindlustuse alal 415

5. jagu. Riigikontrolli eeskirjad.

Määrus Eesti NSV Riigikontrolli Rahvakomissariaadi põhimääruse kinnitamise kohta . . . 415
Riigikontrolli Rahvakomissariaadi põhimäärus . 415

XII osa.

RAHVAHARIDUS JA KULTUURIALA.

1. jagu. Mitmesugused eeskirjad.

Määrus rahvahariduse osakondade põhimääruse kinnitamise ja elluviimise kohta 417
Rahvahariduse osakondade põhimäärus 417
Rahvahariduse osakondade tegevuse juhend . . 418
Õppejõudude teenistuse juhend 419
Määrus koolide inspektorite tegevuse korraldamise kohta 421
Koolide inspektorite teenistuse juhend 422

2. jagu. Koolieelne kasvatus.

Määrus töötajate perekondadesse vaeslaste ja lastekodude kasvandike kasvatada andmise kohta 425
Töötajate perekondadesse laste kasvatada andmise juhend 426
Määrus lasteaedade ja laste mängumurude korraldamise kohta 428
Lasteaedade tegevuse korraldamise juhend . . 428
Lasteaia põhikiri 429
Määrus lasteaedade ülalpidamise jooksvate kulude osalise tasumise kohta lastevanemate poolt . 431
Lastevanemate gruppide poolt lasteaedade ülalpidamise juhend 432
Lasteaedade kasvatajate ettevalmistuse ja teenistuse juhend 433

3. jagu. Õppeasutised.

Määrus Eesti NSV rahvahariduse süsteemi ja õppeasutiste tegevuse aluste kohta 434
Määrus kooliruumide kasutamise kohta . . . 434
Määrus töötava rahva noorte kõrgematesse õppeasutistesse astumiseks ettevalmistuskursuste korraldamise kohta 435
Töölisõpilaste kooliskäimise ja selleks tööst vabastamise määrus 435
Kunstikoolide ja muusikakoolide asutamise seadus 436

Lhk.

Jaan Koort'i nimelise Riigi Rakenduskunstikooli seadlus 436
Seadlus Jaan Koort'i nimelise Riigi Rakenduskunstikooli seadluse muutmise kohta . . . 438
Määrus Eesti NSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi reorganiseerimise lõpuleviimiseks . . 439
Määrus Eesti NSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi põhikirja kinnitamise kohta 439
Eesti NSV Tallinna Riikliku Konservatooriumi põhikiri 439
Seadlus ülikoolide uue põhikirja kinnitamise kohta 443
ENSV Tartu Riikliku Ülikooli ajutine põhikiri 444
Määrus meditsiinkaadrite ettevalmistamise kohta Eesti NSV-s 448
Määrus Teadusliku Uurimisinstituudi asutamise kohta Tartu Riikliku Ülikooli juures . . . 448
ENSV Tallinna Tehnikaülikooli ajutine põhikiri 449
Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna asutamise seadlus 453
Määrus Eesti NSV Tallinna Tehnikaülikooli Eesti NSV Tallinna Polütehniliseks Instituudiks ümbernimetamise kohta 453
Määrus Tallinna Tehnikaülikooli Katsekoja põhikirja kinnitamise kohta 453
Katsekoja põhikiri 453
Kõrgematesse koolidesse astumist takistavate haiguste loetelu 454
Otsus stipendiumide kohta 455

4. jagu. Muuseumid ja muinsuskaitse.

Eramuuseumide riigistamise seadus 455
Otsus riiklikkude muuseumide asutamise kohta 455
Otsus riiklikkude keskmuuseumide asutamise kohta 456
Määrus Riikliku Ajaloo ja Riikliku Revolutsioonimuuseumi liitmise kohta 456
Määrus riiklikkude muuseumide asutamise kohta 456
Määrus koha- ja erimuuseumide asutamise kohta 456
Määrus riiklikkude muuseumide asutamise kohta 456
Määrus õppe-keskmuuseumide asutamise kohta Eesti NSV Riikliku Tartu Ülikooli juurde . . 457
Seadlus muinsusvarade kaitseseaduse muutmise kohta 457

5. jagu. Poliitharidustöö.

Määrus poliitharidustöö korraldamise kohta . . 457
Rahvamajade korraldamise juhend 459
Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja juhend . 461
Rahvaraamatukogunduse korraldamise juhend . 462
Määrus Tallinna Kadrioru pargi kuulutamise kohta kultuur- ja puhkepargiks 465

6. jagu. Kirjanduse ja ajakirjanduse ala.

Seadlus Riikliku Kirjastuskeskuse viimise kohta Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde 465
Määrus ENSV Riikliku Kirjastuskeskuse põhimääruse kinnitamise kohta 465
ENSV Riikliku Kirjastuskeskuse põhimäärus . . 465
Otsus natsionaliseeritud kirjastuste kohta . . . 466
Määrus raamatukaupluste ja antikvariaatide natsionaliseerimise kohta 466

Lhk.

Otsus Riigiraamatukogu üleviimise kohta Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadi alluvusse . 467
Määrus Riigi Trükikoja põhikirja kinnitamise kohta 467
Riigi Trükikoja põhikiri 467
Määrus Eesti NSV territooriumil kirjastatud trükitoodetest sundeksemplaride saatmise ja Eesti NSV Raamatupalati ülesannete Riigiraamatukogule panemise kohta 468
Otsus Eesti Sidevalitsuse juures perioodiliste trükitoodete levitamise ja ekspedeerimise osakonna organiseerimise kohta 469
Määrus Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Telefoni Agentuuri ETA asutamise kohta . . 469

7. jagu. Kunstiala.

Otsus Kunstidevalitsuse asutamise kohta Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde . . . 470
Määrus Eesti NSV Riikliku Filharmoonia põhikirja kinnitamise kohta 470
Eesti NSV Riikliku Filharmoonia põhikiri . . 471
Määrus Eesti Nõukogude Heliloojate Liidu asutamise ja selle teostamiseks organiseeriva toimkonna asutamise kohta 472
Määrus Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidu ajutise põhikirja kinnitamise kohta 472
Eesti NSV Nõukogude Heliloojate Liidu ajutine põhikiri 472
Määrus Eesti Nõukogude Kunstnike Liidu ajutise põhikirja kinnitamise kohta 474
Eesti Nõukogude Kunstnike Liidu ajutine põhikiri 474
Määrus ametkondadevahelise komisjoni moodustamise kohta riiklikkudes, kooperatiivsetes ja ühiskondlikkudes asutistes ja organisatsioonides leiduvate teaduslikkude, kunstiliste ja antikvaarsete väärtuste selgitamise, hindamise ja uuesti jaotamise otstarbel 477
Töötava Rahva Kultuurihoone püstitamise kohta 477
Seadlus teatrite natsionaliseerimise kohta . . . 478
Määrus õppeasutiste õppijaile teatripääsmetelt hinnaalanduse andmise kohta 478
Seadlus tsirkuste natsionaliseerimise kohta . . 479

8. jagu. Kino.

ENSV Riikliku Kinokeskuse seadlus 479
Määrus Kinofikatsiooni Valitsuse asutamise ja kinode ning filmikontorite natsionaliseerimise teostamise korra kohta 479
Määrus Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kinofikatsiooni Valitsuse põhimääruse kinnitamise kohta 480
Kinofikatsiooni Valitsuse põhimäärus 480
Juhend kinoetenduste korraldamise kohta . . . 481

9. jagu. Raadio.

Määrus Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde Raadiokomitee asutamise kohta . . . 482
Määrus traathäälingu sõlmede, traathäälingu kuuldepunktide ja raadiovastuvõtjate ehitamise, kasutamise ja abonentmaksude kohta . . . 482

Lhk.

XIII osa.

TERVISHOID.

1. jagu. Mitmesugused eeskirjad.

Määrus maakonna (linna) tervishoiu osakondade põhimääruse kinnitamise ja elluviimise kohta 485
Maakonna (linna) tervishoiu osakonna põhimäärus 485
Juhend maakondade ja linnade tervishoiu osakondade tegevuse kohta 486
Määrus Apteegi Peavalitsuse asutamise kohta Tervishoiu Rahvakomissariaadi juurde . . . 487
Apteegi Peavalitsuse põhimäärus 487
Seadlus tervishoidlikul alal töötavate eraasutiste ja eraettevõtete natsionaliseerimise kohta . . 490
Määrus ENSV tervishoiuasutiste võrgu kinnitamise kohta 490
Määrus Riikliku Seerumi-Instituudi ümberkorraldamise kohta 493
Käskkiri raviasutiste juures asuva arstlik-konsultatsiooni komisjoni põhimääruse täitmisele võtmise ja avaldamise kohta 493
Raviasutiste juures asuva arstlik-konsultatsiooni komisjoni (AKK) põhimäärus 494
Määrus meditsiiniliste asutiste konsultantide kohta 495
Määrus meditsiinilisel alal töötajate registreerimise kohta 496
Juhend meditsiinilisel alal töötajate arvele võtmise korra kohta 496
Määrus erapraktika korras meditsiinabi andmisega tegelevate arstide ja keskmise meditsiinpersonaali kohustusliku registreerimise kohta 499
Käskkiri lõpetatud ja lõpetamata meditsiinilise keskhariduse kindlaksmääramise kohta isikute suhtes, kes käesoleva käskkirja andmise ajani omandavad meditsiintöötaja kutse 499
Määrus haigete kutseliselt ravimise kulu kohta isikute poolt, kelledel ei ole vastavalt täiendatud meditsiinilist haridust 500
Käskkiri hambaarstide õiguste kohta ravimite väljakirjutamiseks ning säilitamiseks . . . 500
Käskkiri NSV Liidus kehtivate mürgiste ja kergetoimeliste vahendite vastuvõtmise, säilitamise ning väljastamise ja retseptide kirjutamise juhiste ja juhendite täitmisele võtmise kohta . 502
Määrus arstiteaduslikkude näidustuste alusel teostatava abordi lubamise kohta 507
Käskkiri abordi teostamise tasu suuruse ja tasust vabastamise korra kohta 509
Väljaspool haiglat teostatava vaimuhaigete patrionaadi määrustik 509
Juhend väljaspool haiglat teostatava vaimuhaigete patronaadi määrustiku rakendamiseks . . . 510

2. jagu. Arstiabiandmise teostamine.

Määrus tööliste, teenijate ja töötava talurahva tasuta ravimise ja arstiabi kehtimapaneku kohta 511
Määrus tasuta arstiabiandmise juhendi kinnitamise ja töövõimetuslehtede väljaandmise juhendi teadmiseks ja täitmiseks avaldamise kohta 511
Juhend tasuta arstiabi andmise kohta 511
Juhend kindlustatuile haiguslehtede väljaandmise korra kohta 513
Määrus mõningate erandite kohta tasuta arstiabi määruse rakendamisel 516
Käskkiri ravimaksude kohta 516
Käskkiri ravitasude kinnitamise kohta ambulatoorsete ravitoimingute eest tasulises arstiabi sektoris 516
Määrus arstiabi andmise parandamise ja kindlustamise kohta maal 518

3. jagu. Nakkushaiguste vastu võitlemine.

Määrus nakkushaiguste vastase kaitsepookimise sundteostamise kohta 519
Määrus sundusliku difteeria vastase kaitsesüstimise teostamise kohta 519
Juhend difteeriavastase kaitsesüstimise teostamise kohta 519
Määrus sundusliku kaitserõugete pookimise kohta 521
Juhend kaitserõugete pookimise teostamise kohta 522
Käskkiri tüüfuse, paratüüfuse, düsenteeria ja paradüsenteeria vastase kaitsepookimise sundteostamise kohta mõningate toitlustamise, raviprofülaktika, kommunaal- ja sanitaar-tervishoiuasutiste ja -ettevõtete teenistuses olevatele isikutele 524
Juhend kõhutüüfuse, paratüüfuse, düsenteeria ja paradüsenteeria vastase kaitsepookimise teostamise kohta 524

4. jagu. Sanitaarkaitse.

Määrus riigi sanitaar inspektsiooni organiseerimise kohta 525
Määrus NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Üleliidulise Riigi Sanitaar Inspektsiooni põhimääruse teadmiseks ja täitmiseks avaldamise kohta 526
Määrus riigi sanitaarinspektsiooni määrustiku kinnitamise kohta 528
Riigi sanitaarinspektsiooni määrustik 528
Käskkiri trahvide määramise korra kohta riigi sanitaarinspektorite poolt sanitaarnõuete rikkumiste eest ja nende trahvide sissenõudmisest . 530
Juhend trahvide määramise korrast riigi sanitaarinspektorite poolt sanitaarnõuete rikkumise eest ja nende trahvide sissenõudmisest . . . 531
Käskkiri sanitaarsest seisukohast ohtlikkude ettevõtete ja ruumide sulgemise korra kohta riigi sanitaarinspektorite poolt 533
Käskkiri riigi sanitaarinspektori abi (sanitaararsti abi) töö kohta 534
Riigi sanitaarinspektori abi (sanitaararsti abi) töö määrustik 534
Määrus kuurortide ja ravitähtsusega maakohtade sanitaarkaitse kohta 535
Kuurortide ja ravitähtsusega maakohtade sanitaarkaitse määrustik 535
Määrus toitlustamise ja elanikkonna sanitaartervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ning vesivarustustes tegutsevate isikute kohustusliku arstliku läbivaatuse kohta 537
Käskkiri toitlustamise ja elanikkonna sanitaartervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ning vesivarustustes tegutsevate isikute kohustusliku arstliku läbivaatuse teostamise kohta . . 537

Lhk.

Käskkiri toitlustamise ja elanikkonna sanitaar-tervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ja vesivarustustes tegutsevate isikute kohustusliku arstliku läbivaatuse juhendi täitmisele võtmise ja avaldamise kohta 538
Toitlustamise ja elanikkonna sanitaar-tervishoiu teenistuses olevates ettevõtetes ja vesivarustustes tegutsevate isikute kohustusliku arstliku läbivaatuse juhend 538
Juhend proovide võtmiseks produktidest uurimuste toimetamise otstarbel 540
Juhend toiduainete kõlbmatuks tunnistamise ja kõlbmatuks tunnistatud toiduainete kasutamise kohta 542
Sanitaarreeglid piimaköökide kohta 543
Määrus veevärkide ja vesivarustuse allikate sanitaarse kaitse kohta 546

5. jagu. Kehakultuur.

Määrus Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde Kehakultuuri- ja Spordikomitee asutamise kohta 547
Kehakultuuri- ja Spordikomitee põhimäärus . . 547
Määrus Kehakultuuri komplekside OVTK ja VTK kehtimapaneku kohta Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis 549

XIV osa.

SOTSIAALKINDLUSTUS JA SOTSIAALHOOLDUS.

1. jagu. Riiklik Sotsiaalkindlustus ja pensionid.

Seadlus riikliku sotsiaalkindlustuse sisseseadmise kohta 551
Määrus Riikliku sotsiaalkindlustuse teostamise korra kohta 551
Määrus Ametiühingute Kesknõukogu poolt moodustatavate sanatooriumide, puhkekodude ja pioneerlaagrite kohta 552
ENSV Ametiühingute Kesknõukogu puhkekodudeks, sanatooriumideks ja pioneerlaagriteks kasutamisele tulevate majade nimekirja täiendus 556
Määrus riikliku sotsiaalkindlustuse pensionide määramise ja väljamaksmise korra kohta käiva juhendi kinnitamise kohta 556
Juhend riikliku sotsiaalkindlustuse pensionide määramise ja väljamaksmise korra kohta . . 556
Juhend arstlikkude töö-ekspertiisi komisjonide asukoha ja tegevuspiirkondade kohta . . . 558
Juhend arstlikkude töö-ekspertiisi komisjonide asukoha ja tegevuspiirkondade juhendi muutmise kohta 558
Määrus riikliku sotsiaalkindlustuse pensioni saamist õigustava töötamise staaži kohta . . . 559
Määrus Personaalpensionide Komisjoni kohta . 560
Määrus maa-asulate vabatahtlikkude tuletõrjeüksuste liikmetele nende surma või tööjõu kaotuse korral ühekordse toetusraha väljamaksmise kohta 560

2. jagu. Laste ja emade kaitse.

Käskkiri sotsiaalõiguslikkude büroode põhimääruse rakendamise kohta 562

Lhk.

Sotsiaalõiguslikkude büroode põhimäärus . . . 562
Lastepäevakodude (imikute päevakodude-lastesõimede) asutamise juhend 563
Käskkiri NSV Liidus kehtiva lastesõimede määrustiku Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis täitmisele võtmise kohta 565
Linnades ja tööstuskeskustes asuvate lastesõimede määrustik 565
Juhend arstliku järelevaatuse kohta laste vastuvõtmisel lastesõimedesse 567

3. jagu. Invaliidide hooldus.

Määrus invaliidide tööle rakendamise kohta . . 568
Määrus Eesti invaliidide kooperatsiooni põhimääruse kinnitamise ja invaliidide kooperatsiooni organiseerimise kohta 569
Eesti invaliidide kooperatsiooni põhimäärus . . 569
Eesti Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu põhikiri 572
Invaliidide Kooperatsiooni Liidu normaalpõhikiri 575
Invaliidide kooperatiiv-artelli normaalpõhikiri . 579
Määrus Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu ajutiste organite määramise kohta 582

4. jagu. Pimedate hooldus.

Määrus Eesti Pimedate Keskuse põhimääruse kinnitamise ja Eesti Pimedate Keskuse organiseerimise kohta 583
Eesti Pimedate Keskuse põhimäärus 583

5. jagu. Kurttummade hooldus.

Määrus Eesti Kurttummade Keskuse põhimääruse kinnitamise ja Kurttummade Keskuse organiseerimise kohta 583
Eesti Kurttummade Keskuse põhimäärus . . . 584

XV osa.

TSIVIIL- JA KRIMINAALÕIGUS, KOHUS JA PROKURATUUR.

1. jagu. Tsiviil- ja kriminaalõigus.

Seadlus VNFSV kriminaal, tsiviil ja tööseadlusandluse ajutisest rakendamisest Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide territooriumil 585
Seadlus VNFSV kriminaalkoodeksi kehtimapanemise kohta 585
Seadlus VNFSV Tsiviilkoodeksi, Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeksi, VNFSV Tsiviilprotsessi koodeksi ja VNFSV Kriminaalprotsessi koodeksi kehtimapaneku kohta . . 585
Seadlus VNFSV koodeksite kehtimapanemise kohta antud seadluste muutmiseks 586
Seadlus NSVL üleliiduliste kriminaalala seadluste ja määruste kohaldamisele võtmise kohta . . 587
Eraõiguslikkude võlgade sissenõudmise pikendamise ja ajatamise võimaldamise määrus . . 587
Määrus endiste tsiviilseaduste alusel asutatud legaatide ja muude eraõiguslike sihtvarade likvideerimise korra kohta 587
Määrus natsionaliseeritud ja riigi ettevõtete ning asutiste poolt sõlmitud lepingute revideerimisele võtmise kohta 587

Lhk.

Määrus 1937. a. Käsk- ja lihtveksli määrustiku ning 1929. a. Tšekimäärustiku kohaldamisele võtmise kohta 588
Seadlus NSV Liidu Kaubandusliku Meresõidu koodeksi ja teiste liidumereseaduste kehtimapaneku kohta Eesti NSV territooriumil . . . 588

2. jagu. Juriidiliste kaadrite ettevalmistamine.

Määrus ENSV Kohtu Rahvakomissariaadi Juriidilise kooli ajutise põhikirja kinnitamise kohta 588
Juriidilise kooli ajutine põhikiri 588
Määrus lühiajaliste juriidiliste kursuste korraldamise kohta 590
Määrus lühiajaliste juriidiliste kursuste korraldamise määruse muutmise kohta 591

3. jagu. Kohus.

Seadlus kohtute süsteemi ümberkujundamise kohta 591
Seadlus kohtunike ja rahvakaasistujate ajutise valimise ja ärakutsumise korra kohta . . . 591
Seadlus NSVL üleliidulise Kohtunike distsiplinaarvastutuse seadluse kohaldamisele võtmise kohta 592
Seadlus kohtunike distsiplinaarvastutusest . . 592
Määrus ringkonnakohtute asukohtade ja piirkondade kohta 592
Määrus rahvakohtute üldarvu kohta 593
Juhend seadluse rakendamiseks rahvakohtunike ja rahvakohtute kaasistujate ajutise valimise ja ärakutsumise korra kohta 593
Käskkiri Abja-Paluoja jaoskonna Rahvakohtu asukoha muutmise kohta 600
Käskkiri Laura jaoskonna Rahvakohtu asukoha muutmise kohta 600
Käskkiri Kose jaoskonna Rahvakohtu asukoha muutmise kohta 600
Käskkiri nr. 26 rahvakohtute tööpiirkondade muutmise kohta 600
Käskkiri nr. 35 rahvakohtute tööpiirkondade muutmise kohta 600
Käskkiri nr. 62 rahvakohtute tööpiirkondade muutmise kohta 602
Seadlus endiste kohtute poolt otsustatud asjade uuesti läbivaatamise kohta 602
Määrus kohtupidamise seaduste alusel kohtuasutiste poolt saadetavate paberite kättetoimetamise korra muutmise kohta 602

Lhk.

Määrus kohtukutsete kättetoimetamise kohta . 602
Määrus kohtutäiturite väljasõitude kohta . . . 602
Määrus kohtumeditsiini ekspertiisi tugevdamise ja arendamise kohta 602
Käskkiri kohtumeditsiiniliste dokumentide koostamise kohta 603
Käskkiri kohtumeditsiiniliste uurimuste eest tasumaksmise kohta 604

4. jagu. Prokuratuur.

Otsus ENSV Prokuratuuri moodustamise kohta . 605
Määrus prokuratuuri organite asutamise kohta Eesti NSV linnadesse ja maakondadesse . . 605
Määrus prokuratuuri organite asutamise kohta antud määruse ja p. 2 muutmiseks 606
Määrus kohtu-uurijate ja kohtuliku ekspertiisi Instituudi Eesti NSV Prokuratuuri korraldusse viimise kohta 606

5. jagu. Advokatuur.

Määrus NSVL Advokatuuri määrustiku kohaldamisele võtmise ning senise advokatuuri likvideerimise kohta 606
NSVL Advokatuuri määrustik 606
Juhend advokaatide poolt elanikkonnale antava juriidilise abi eest tasu maksmise korra kohta 608

6. jagu. Notariaat.

Määrus Riiginotariaadi määrustiku kinnitamise kohta 609
Riiginotariaadi määrustik 609
Määrus Riiginotariaadi määrustiku § 10, § 45 lg. 2 ja § 69 p. 4 tühistamise kohta 620
Määrus riiklikkude notariaalkontorite võrgu kinnitamise kohta 620
Määrus riiklikkude notariaalkontorite võrgu osalise muudatuse kinnitamise kohta 620
Määrus riiklikkude notariaalkontorite võrgu osalise muudatuse kinnitamise kohta 621
Määrus riiklikkude notariaalkontorite võrgu osalise muudatuse kinnitamise kohta 621
Määrus riiklikkude notariaalkontorite võrgu muutmise kohta 621
Määrus notariaalkontorite võrgu muutmise kohta 621
Käskkiri riiklikkudes notariaalkontorites tõlgete tegemisest ja tõestamisest 621

Tähestikuline sisujuht.

(Numbrid viitavad lehekülgedele)

A

Abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeks — 585
Abort — 507
Administratiivkorras sissenõudmine — 389
Administratiivmajanduslikud kulud — 381
Advokaatide tasud — 608
Advokatuuri määrustik — 606
Aedade ja kasvuhoonete korrashoid — 332
Aktsiaseltside likvideerimine — 41
Amortiseerimine, põhivahendite — 154, 189, 281
Antikvariaatide natsionaliseerimine — 466
Apteegi Peavalitsus — 487
Arhiivindus — 28
Arstiabi — 511
Arstiabi parandamine maal — 518
Arstid — 496
Arstlik-Konsultatsiooni Komisjon — 493
Arstlik läbivaatamine, kohustuslik — 537
Arstlikud tööekspertiisi komisjonid — 558
Aruandlus — 208
Aruandmine töötingimuste parandamiseks kulutatud summade üle — 119
Arvete õiendamine mittesularahas — 404
Asfaltteede Trust — 279
Aukirjad — 18
Aunimetused — 19
Auruseadised — 127
Autasustamine — 18
Autobustel pakivedu — 315
Autobuste tariifid — 311, 314, 315
Autod — 247
Autode arvestuskaardid — 248

D

Deklaratsioon Eesti astumise puhul Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liitu — 6
Deklaratsioon maa kuulutamisest kogu rahva omanduseks — 205
Deklaratsioon pankade ja suurtööstuse natsionaliseerimise kohta — 156
Deklaratsioon riigivõimust Eestis — 5
Deponeeritud väärisesemete natsionaliseerimine — 409
Difteeriavastane kaitsesüstimine — 519
Düsenteeriavastane kaitsepookimine — 524

E

Eesti NSV Teataja — 17
Ehitus- ja hooajatööliste majutamine — 65
Ehitus- ja maaparandustrust — 206
Ehitustegevus — 167
Ehitustegevuse kaudsed kulunormid — 167
Elamispind — 338, 347
Elamuehituslikud kooperatiivid — 357
Elamufond — 319
Elamumajandus — 319
Elektrienergia tariifid — 311, 315
Elektritrust „Eesti NSV Elekter" — 275
Eluruumide hinde ja korteriüüri kindlaksmääramine — 342
Emadekaitse — 562
Erakaubandusettevõtted — 156
Eratööstusettevõtted — 156
Erisummad — 366
Erirõivastus — 60
Estraadiettekannete korraldamine — 42
E T A — 469
Ettekanded — 42

F

Filharmoonia — 470

G

Gaasitariifid — 311
Gaseeritud soodavee andmine töötajatele — 60
„Glavkinoprokat" — 479

H

Haiguslehed — 511, 513
Hambaarstid — 500
Haridusosakonna põhimäärus — 417
Heliloojate Liit — 472
Hooajatööd — 65, 97
Hooajatööliste majutamine — 65
Hoonestusõiguse toimingute registreerimine — 285
Hotellide natsionaliseerimine — 306
Hulkuvate koerte ja kasside hävitamine — 231

I

Imikute päevakodud — 563
Invaliidide hooldus — 568
Invaliidide kooperatsioon — 569
Invaliidide kooperatiiv-artelli normaalpõhikiri — 579
Invaliidide Kooperatsiooni Liidu normaalpõhikiri — 575
Invaliidide Kooperatsiooni Nõukogu põhikiri — 572
Invaliidide Kooperatsiooni põhimäärus — 569
Inventariseerimise bürood — 285
Inventeerimine — 282

J

Jaan Koorti nimeline riigi rakenduskunstikool (Tallinna Riiklik Tarbekunsti Instituut) — 436
Jahindus — 231
Jalgrataste numbrimärgid — 247
Juriidiline kool — 588
Juriidilised kursused — 590
Juurviljaaedade maad — 210
Jõuvankrid — 247

K

Kadrioru park — 465
Kaitsepookimine — 519
Kaitserõugete pookimine — 521
Kalade kokkuost — 242
Kalamajanduslike veekogude kasutamine — 234
Kalandus — 233
Kalatrust — 243
Kalatööndusliku ühistud — 238
Kalmistud — 309
Kalurite artelli põhikiri — 238
Kalurite artellide registreerimine — 238
Kanalisatsiooni tariifid — 311, 316
Karjatamine metsades — 229
Karusloomakasvanduste natsionaliseerimine — 221
Kassid, hulkuvad — 231
Katsekoda — 453
Kaubandus — 173
Kaubandusettevõtete põhivahendite amortiseerimine — 189
Kaubanduslike ettevõtete natsionaliseerimine — 189
Kaubandusosakonna põhimäärus — 174
Kaubastud — 180
Kaupade müügi kord — 189
Kauplemise aeg — 191
Kehakultuur — 547
Kehakultuuri- ja Spordikomitee — 547
Kehakultuuri kompleksid — 549
Kellaaeg — 20
Kergetööstuse Rahvakomissariaadi tööstusalaste peavalitsuste põhimäärus — 144
Kergetööstuse Rahvakomissariaadi tööstuskäitiste normaalpõhikiri — 146
Kindlustus — 410
Kindlustusasutuste natsionaliseerimine — 410
Kino — 479
Kinofikatsiooni Valitsus — 479
Kinokeskuse seadlus — 479
Kirjastuskeskus, Riiklik — 465
Kirjastuste natsionaliseerimine — 466
Koerad, hulkuvad — 231
Kohaliku tööstuse osakonna põhimäärus — 142
Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi põhimäärus — 139
Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi struktuur — 142
Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi trustide tüüppõhikiri — 143
Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi tööstusalaste peavalitsuste põhimäärus — 144
Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaadi tööstuskäitiste normaalpõhikiri — 146
Kohtumeditsiinilised dokumendid — 603
Kohtumeditsiini ekspertiis — 602
Kohtumeditsiinilised uurimused — 604
Kohtukutsed — 602
Kohtunike distsiplinaarvastutus — 592
Kohtunikud — 591
Kohus — 591
Kohvikute natsionaliseerimine — 306
Komandeeringud — 101
Kommunaalettevõtted — 306
Kommunaalettevõtete põhivahendite amortiseerimine — 281
Kommunaalmajandus — 269
Kommunaalmajanduse osakondade põhimäärus — 269
Kommunaalmajanduse põhifondide inventariseerimise organid — 282
Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi põhimäärus — 269
Kommunaalmajanduse Rahvakomissariaadi tööstusalaste peavalitsuste põhimäärus — 275
Kommunaalmajanduse varustamise trust — 273
Kommunaalpank — 391
„Kommunaalprojekt" — 272
Konservatoorium — 439
Konstitutsioon (Põhiseadus), ENSV — 7
Kontsertide korraldamine — 42
Kontsessioonimaks — 164
Koolide inspektorid — 421, 422
Koolieelne kasvatus — 425
Kooliruumide kasutamine — 434
Kooperatiivid, elamuehituslikud — 357
Kooperatsioon, invaliidide — 569
Kooperatsioon, tarbijate — 192
Kooperatsioon, tööndusliik — 170
Koosseisude registreerimine — 370
Korterist väljatõstmine — 356
Korterite kasutamise kord — 333
Korterite üürile andmise kord — 338
Korteriüür — 338, 339, 342, 344, 345, 346
Korter, tasuta — 68
Krediitasutuste tegevuse korraldamine — 407
Kriminaalkoodeks — 585
Kriminaalprotsessi koodeks — 585
Kriminaalõigus — 585
Kunstiala — 470
Kunstidevalitsus — 470
Kunstikoolid — 436
Kunstiväärtuste selgitamise komisjon — 477
Kunstnike Liit — 474
Kurttummade hooldus — 583
Kurttummade Keskuse põhimäärus — 584
Kuulutuste keel — 42
Kuurortide sanitaarkaitse — 535
Kõhutüüfuse vastane kaitsepookimine — 524
Kõlbmatud toiduained — 542
Kõrgematesse õppeasutistesse astumine — 435, 454
Käitiste põhivahendite amortiseerimine — 154
Käitiste üleandmine juhatajate vahetamise puhul — 154
Käsitööstuslikkude artellide õpilased — 170
Kütteainetega varustamise plaanimine — 24

L

Laevade ja laevandusettevõtete natsionaliseerimine — 264
Laevandus — 264
Lasteaedade kasvatajad — 433

Lasteaiad — 428, 429, 431, 432
Lastekaitse — 562
Laste kasvatada andmine töötajate perekondadesse — 425, 426
Laste päevakodud — 563
Lastesõimed — 563, 565, 567
Legaatide likvideerimine — 587
Lepingute revideerimine — 587
Liha kokkuost — 223
Lihakombinaat — 223
Lina kokkuost ja töötlemine — 225
Lisapind — 347
Loomaliha kokkuost — 223
Loomakasvatus — 221
Loomatervishoid — 222
Lähetused — 101

M

Maakorralduse ja Geodeetiliste Tööde Kontor — 207
Maanteede Valitsus — 245
Majade natsionaliseerimine — 317
Majade (suurusega mitte üle 60 m²) üürile andmine — 322
Majade üürile andmine riigiasutistele ja organisatsioonidele — 321
Majandus-finantskomisjon — 337
Majapidamiste arvestus — 27
Maja valitsemise põhikord — 324
Majavalitsuse juures olev majandus-finantskomisjon — 337
Majavalitsuste pitsati kuju ja tarvitamise kord — 333
Majutamise Komisjon — 321
Maksude äramuutmine — 381
Maksundus — 381
Maksuseaduste, endiste kehtetuks tunnistamine — 382
Maksustamise andmed — 389
Maksustuslik registreerimine — 383
Maksuvõlgade ja trahvide sissenõudmine — 389
Maksuvõlgade kustutamine — 381
Masinatraktorijaamad — 214
Meditsiinilise keskhariduse kindlaksmääramine — 499
Meditsiinilise personaali registreerimine — 496
Meditsiiniliste asutiste konsultandid — 495
Mereheina kogumine — 163
Mereseaduste kehtestamine — 588
Meretranspordi Keskus — 160, 264
Meretransport — 266
Metsades karjatamine — 229
Metsa majandamine — 227
Metsandus — 227
Metsapäevade korraldamine — 231
Metsloomade ja -lindude kahjutasutaksid — 231
Mitteeluruumide üürimine — 348
Mootorsõidukid — 247
Muinsuskaitse — 455
Mustade metallide jäätmed — 160
Muuseumid — 455
Muusikakoolid — 436
Mäetehniline inspektsioon — 164
Mängumurud — 428
Mürgid ja kangetoimelised vahendid — 502

N

Naistöötajad — 59, 87
Nakkushaigused — 519
Natsionaliseerimine, antikvariaatide — 466
Natsionaliseerimine, hotellide — 306
Natsionaliseerimine, karusloomakasvanduste — 221
Natsionaliseerimine, kaubanduslike ettevõtete — 189
Natsionaliseerimine, kindlustusasutuste — 410
Natsionaliseerimine, kirjastuste — 466
Natsionaliseerimine, kohvikute — 306
Natsionaliseerimine, laevade ja laevandusettevõtete — 264
Natsionaliseerimine, majade — 317
Natsionaliseerimine, pankade — 156
Natsionaliseerimine, raamatukaupluste — 466
Natsionaliseerimine, saunade — 189
Natsionaliseerimine, suurtööstuse — 156
Natsionaliseerimine, söögimajade — 306
Natsionaliseerimine, teatrite — 478
Natsionaliseerimine, tervishoiuasutiste — 490
Natsionaliseerimine, tsirkuste — 479
Natsionaliseerimine, võõrastemajade — 306
Natsionaliseerimine, väärisesemete — 409
Natsionaliseerimise korraldamise seadus — 156
Natsionaliseerimise Peakomitee — 159
Natsionaliseeritud ettevõtete bilansid — 160
Natsionaliseeritud ettevõtete kohustuste korraldamine — 159
Natsionaliseeritud ettevõtete tegevuse korraldamine — 158
Normeerimata tööpäevaga töötajad — 84
Notariaat — 609
Notariaalkontorites tõlgete tegemine ja tõestamine — 621
Notariaalkontorite võrk — 620

O

Ohtlikkude ettevõtete sulgemine — 533
Ohtlikkude seadmete registreerimine — 125
Ordenikandjate soodustused — 314, 344
Organisatsioonide likvideerimine — 41
Organisatsioonide riiklik registreerimine — 31
Otsused, üldkohustuslikud — 21

P

Paldiski linna kinnitamine vabariikliku alluvusega linnaks — 13
Palgaraamatud — 75
Pandimajad — 407
Panditud väärisesemete natsionaliseerimine — 409
Paradüsenteeria vastane kaitsepookimine — 524
Paratüüfuse vastane kaitsepookimine — 524
Passisüsteem — 29
Pensionid — 556
Perekonnaseisuaktide registreerimine — 30
Personaalpensionide komisjon — 560
Piima andmine töötajatele — 60
Piimaköökide sanitaarreeglid — 543
Pioneerlaagrid — 552
Piirituse kontrollaparaadi käsitamine — 163
Piiritusmonopol — 163
Pimedate hooldus — 583
Pimedate Keskuse põhimäärus — 583

Plaanikomisjon — 23
„Plemzagotkontora" — 207
Poliitharidustöö — 457
Polütehniline Instituut — 449
Premeerimine — 105
Prokuratuur — 605
Proovide võtmine toiduainete uurimiseks — 540
Puhkekodud — 552
Puhkepäevad — 21, 86
Puhkus — 88, 98
Punane rändlipp — 20
Puuviljaaedade maad — 210
Põhiseadus, ENSV — 7
Põhivahendite amortiseerimine — 154, 189, 281
Põhivahendite ümberhindamine — 365, 366
Põllumajandus — 205
Põllumajanduslike tööde aruandlus — 208
Põllumajanduslikud krediitühingud — 394
Põllumajanduslikud uurimis- ja katseasutised — 205
Põllumajanduspank — 394
Põllumajandussaaduste Kvaliteedi Inspektsioon — 207
Pühad — 20

R

Raadio — 482
Raadiokomitee — 482
Raadiomaksud — 482
Raamatukaupluste natsionaliseerimine — 466
Raamatukogud — 462
Raamatupalat — 468
Raamatupidajate õigused ja kohused — 363
Rahandus — 361
Rahanduse Rahvakomissariaadi põhimäärus — 361
Rahvaharidus — 417
Rahvahariduse osakondade põhimäärus — 417
Rahvahariduse osakondade tegevuse juhend — 418
Rahvahariduse süsteemi alused — 434
Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja (Rahvaloomingu Keskmaja) — 461
Rahvaloomingu Keskmaja — 461
Rahvamajad — 459
Rahvamajanduslik arvestus — 25
Rahvaraamatukogud — 462
Rakenduskunstikool, Jaan Koorti nimeline — 436
Raseduse katkestamine — 507
Raudteed — 251
Raudteede seadus — 252
Raudteele vahetpidamata peale- ja mahalaadimine — 263
Raudtee ülesõidukohtade kontrollimine — 264
Ravimaksud — 516
Ravimise keeld — 500
Ravimite väljakirjutamine — 500
Ravitähtsusega maakohtade sanitaarkaitse — 535
Registreerimine, koosseisude — 370
Registreerimine, maksustuslik — 383
Registreerimine, meditsiinilise personaali — 496, 499
Registreerimine, ohtlike seadmete — 125
Registreerimine, perekonnaseisuaktide — 30
Registreerimine, riiklik — 31
Registreerimine, töötasufondide — 370
Registreerimine, töötasumäärade — 370
Registreerimine, tööõnnetuste — 113
Rehepeksuseadmete kasutamine — 209
Reisijate sundkindlustus — 411
Reklaamide keel — 42
Rekvisitsioon — 53
Riigikaitselised korraldused — 53
Riigikontrolli Rahvakomissariaadi põhimäärus — 415
Riigilipp — 18
Riiginotariaadi määrustik — 609
Riigiraamatukogu — 467, 468
Riigi Trükikoda — 467
Riigivapp — 18
Riiklik Arvestusvalitsus — 23
Riiklikule Krediidile ja Hoiuasjandusele Kaasaaitamise Komisjonid — 391, 415
Rahvakohtud — 593
Ringkonnakohtud — 592

S

Sanatooriumid — 552
Sanitaararsti abi — 534
Sanitaarinspektsioon — 525
Sanitaarinspektori abi — 534
Sanitaarkaitse — 525
Sanitaarnõuete rikkumise trahvid — 530
Sanitaarteenistus — 105
Saunade majandamine — 306
Saunade natsionaliseerimine — 189
Saunade tariifid — 311
Seebi andmine töötajatele — 60
Seerumi Instituut, Riiklik — 493
Side — 245
Sihtvarade likvideerimine — 587
Siltide keel — 42
Siseasjade Rahvakomissariaadi jaotamine — 13
Sisekorra tüüpeeskirjad — 68
Siseveeteede Valitsus — 266
Sisse- ja väljakirjutamine — 29
„Sojusutil" — 161
Sotsiaalhooldus — 551
Sotsiaalkindlustus — 551
Sotsiaalõiguslikud bürood — 562
Statistiliste andmete kogumine — 26
Stipendiumid — 455
Suhkrumõdu tootmine — 164
Sundeksemplarid — 468
Sundkorras kasutamine — 52
Surnuaiad — 309
Suvilafond — 354
Söögimajade natsionaliseerimine — 306

T

„Tallinna Külmhoone" põhikiri — 186
Talundite majapidamise korrashoid — 208
Tapaloomade kokkuost — 223
Tarbekunsti Instituut, Riiklik (Jaan Koorti nimeline Riigi Rakenduskunstikool) — 436
Tarbijate kooperatiivide maakondliku Liidu normaalpõhikiri — 200
Tarbijate kooperatiivi normaalpõhikiri — 193
Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu põhikiri — 197
Tarbijate Kooperatsioon — 192
Tariifid, autobuste — 311, 314, 315
Tariifid, elektrienergia — 311, 315
Tariifid, gaasi — 311
Tariifid, kanalisatsiooni — 311, 316

Tariifid, saunade — 311
Tariifid, trammi — 311
Tariifid, veevärgi — 311, 316
Tariifid, võõrastemajade — 311
Tasud ja tagatised teise kohta tööle viimise, võtmise ja suunamise puhul — 102
Tasuline arstiabi — 516
Tasulise arstiabi ravitaksid — 516
Tasu maksmine Punaarmeesse kutsutuile — 104
Tasu maksmine sanitaar- ja tuletõrjeteenistusse kutsutuile — 105
Tasuta arstiabi — 511
Tasuta korter — 68
Tasuta sõit autobustes ja trammides — 314
Teaduslik Uurimisinstituut Tartu Riikliku Ülikooli juures — 448
Teatripääsmetelt hinnaalandus — 478
Teatrite natsionaliseerimine — 478
Tehnikaülikool (Polütehniline Instituut) — 449
Tehniline inspektuur — 124
Telefonimaksud — 247
Telliskivitööstus — 162
Teraviljakeskus — 207
„Termohüdraulika" — 278
Tervishoid — 485
Tervishoiuasutiste natsionaliseerimine — 490
Tervishoiuasutiste võrk — 490
Tervishoiuosakondade põhimäärus — 485
Tervishoiuosakondade tegevuse juhend — 486
Toiduainete kõlbmatuks tunnistamine — 542
Toitlustrust — 175
Tollitariifid — 390
Traktorid — 214
Trammi tariifid — 311
Traktorijaamad — 214
Transpordi Peavalitsus — 245
Transport — 245
„Transtorgpit" — 264
Trükitoodete levitamise ja ekspedeerimise osakond — 469
Trükitoodete sundeksemplarid — 468
Tsemendi kokkuhoid ehitustöödel — 169
„Tsentrozagotzerno" — 207
Tsirkuste natsionaliseerimine — 479
Tsiviilprotsessi koodeks — 585
Tsiviilõigus — 585
Tšekimäärustik — 588
Tuletõrje — 43
Tuletõrjujate perekonnaliikmete toetused — 560
Turbatööstus — 166
Turbatööstuse Trust „Eesti Turbatööstused" — 277
Tõukarja varumiskontor — 207
Täitevkomiteed, linna — 15
Täitevkomiteed, maakonna — 15
Täitevkomiteed, valla — 15
Tööbüroode likvideerimine — 58
Töö-Hoiukassade ja Riikliku Krediidi Valitsus — 390
Tööinspektorid, ühiskondlikud — 112
Tööinspektsioon — 110
Töö- ja veokohustus — 52
Tööjõureservide Valitsus — 57
Töökonfliktide lahendamine — 107
Töölt lahkumine, omavoliline — 69
Tööndusliк kooperatsioon — 170
Tööosakonna põhimäärus — 56
Tööpäeva pikkus — 78
Tööraamatud — 70
Töö Rahvakomissariaadi põhimäärus — 55
Tööseadlusandluse, VNFSV, rakendamine — 585
Tööstaaž — 559
Tööstus — 139
Tööstuspanga Vabariiklik Kontor — 391
Tööstustrustide määrustik — 148
Tööstusõpilased — 435
Töötasud — 100
Töötasufondide registreerimine — 370
Töötasumäärade registreerimine — 370
Töötava Rahva Kultuurihoone — 477
Töövõimetuslehed — 511, 513
Tööõigus — 55
Tööõnnetuste registreerimine — 113
Tüüfuse vastane kaitsepookimine — 524

V

Vaeslaste perekondadesse kasvatada andmine — 425, 426
Vaimuhaigete patronaat — 509
Valla Täitevkomitee — 15
Veevärgi tariifid — 311, 316
Veevärkide sanitaarne kaitse — 546
Vekslimäärustik — 588
Veokohustus — 52
Vesivarustuse allikate sanitaarkaitse — 546
Veskipaisud — 166
Veskite osakonna kasuks võetavad maksud — 166
Veskite osakonna põhimäärus — 164
Veskite tegevuse korraldamine — 164
Veterinaararstlik abistamine — 222
Viljakuivatamise seadmete kasutamine — 209
Villa kokkuostuhind — 226
Villa kokkuost ja töötlemine — 225
Võlgade kustutamine — 405
Võlgade sissenõudmise pikendamine — 587
Võõrastemajade majandamine — 306
Võõrastemajade natsionaliseerimine — 306
Võõrastemajade sisekord — 308
Võõrastemajade tariifid — 311
Välisõhus töötajate tervise kaitse — 59
Värviliste metallide jäätmed — 161
Väärisesemete natsionaliseerimine — 409

Õ

Õhukaitse — 48
Õppeasutised — 434
Õppejõudude teenistuse juhend — 419
Õppekombinaat, Statistika Valitsuse — 27

Ü

Ühingute reorganiseerimine — 40
Ülemnõukogu — 13, 14
Üldkohustuslikud otsused — 21
Ületunnitööd — 87
Ülikoolid — 443
Ülikooli, Tartu, põhikiri — 444
Üürirahade arvelekandmine — 333
Üürnike osavõtmine majapidamiskuludest — 352
Üürnike väljatõstmine ja ümberpaigutamine — 356

Väljaandja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsus.
Trükkimisele antud 18. oktoobril 1945. Paberi formaat 61×68/8. Trükipoognas 105 600 trükitähe ruumi.
14,25 trükipoognat. Tellimise nr. 524. Tiraaž 2000 eks. Hind 11 rbl. Riigi Trükikoja trükk. Tallinn.

B-144